

SZÉCHENYI TERV

PÁSZTÓ

**INTEGRÁLT
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2015**
*helyzetfeltárás, helyzetelemzés,
helyzetértékelés munkarészei*

2015. MÁRCIUS HÓ

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

VÁTERV95 TERVEZŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.

1012 BUDAPEST, LOGODI U. 50.
TELEFON: (36-1) 789 70 58;

POSTACÍM: 1012 BUDAPEST, LOGODI U. 50.
FAX: (36-1) 789 69 38

PÁSZTÓ

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2015

HELYZETFELTÁRÁS, HELYZETELEMZÉS, HELYZETÉRTÉKELÉS

2015. március hó

Ez a dokumentáció a VÁTERV95 Kft szellemi terméke. A hozzá kötődő – a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben meghatározott – vagyoni jogok a szerzőket illetik.

A dokumentációt készítették a VÁTERV95 Kft munkatársai

Témafelelős tervezők Nagy Ágnes (TT1 01 1604)
Molnár Attila (TT1 01 0140)
Közlekedés tervező Mezey András (K1-1/13-10815)
Tájépítész Kurcz Judit
Közműtervezők Kovács Péter
Gléz Dezső (01-8635-TE-T, TH-T)
Benson Tiborné (01-1239-TV-T)
Örökségvédelem Szilágyi-Fekete Anikó É 15-0382
Dr. Bálint Marianna régész

Térinformatikus Varga Krisztián

Ügyvezető igazgató Molnár Attila

Tartalom

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ.....	4
1.1 Fejlesztéspolitikai és településhálózati összefüggések, Pásztó helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	5
1.1.1 Pásztó kapcsolódása az EU 2014-2020 programozási időszak területfejlesztés-politikai irányaihoz	5
1.1.2. Pásztó helye a településhálózatban	6
1.1.3. Pásztó kistérségi szerepe, a város vonzáskörzetének bemutatása	7
1.1.4. Pásztó foglalkoztatási szerepköre	9
1.2 A településfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata	11
1.2.1. Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz	11
1.2.2 Kapcsolódás a Nógrád Megyei Területfejlesztési Konceptióhoz	12
1.2.3 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz való kapcsolódás.....	14
1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	16
1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT) elhatározásai	16
1.3.2 Nógrád Megye Területrendezési Tervének Pásztót érintő elhatározásai.....	18
1.4 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	22
1.4.1 A hatályos településfejlesztési koncepció megállapításai	22
1.4.2 A 2008. évi Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai.....	22
1.5 A településrendezési előzményeinek vizsgálata	23
1.5.1 A hatályos településrendezési eszközök.....	23
1.5.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek.....	23
1.6 Pásztó társadalma.....	26
1.6.1 Demográfia, népesség összetétele, képzettség, foglalkoztatás, jövedelmi viszonyok.....	26
a) Népesség, a lakónépesség alakulásának tendenciája	26
b) Természetes népmozgalom és vándorlás.....	26
c) Korcsoportmegoszlás, vitalitási index	26
d) Nemzetiségi összetétel	27
e) Képzettség-műveltség.....	28
f) Foglalkoztatottság	28
g) Jövedelmi helyzet.....	29
1.6.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok érdekviszonyok.....	29
1.6.3 Települési identitást erősítő tényezők	30
1.7 A település humán infrastruktúrája	41
1.7.1 Humán közszolgáltatások.....	41
a) Oktatás-nevelés, kultúra	41
b) Egészségügy	43
c) Szociális ellátás	44

1.7.2 Az esélyegyenlőség biztosítása	44
a) a mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége	45
b) a gyermekek esélyegyenlősége, gyermekszegénység	46
c) a nők, nemek esélyegyenlősége	47
d) az idősek esélyegyenlősége	48
f) a fogyatékkal élők esélyegyenlősége	49
g) lakhatási antiszegregáció	50
1.8 Pásztó gazdasága	55
1.8.1 A város gazdasági környezete	55
1.8.2 Pásztó gazdasági ágazati összetétele	57
a) Pásztó gazdaságának fejlődését meghatározó tényezők, adottságok	57
b) Pásztó gazdasági szerkezete	58
1.8.3 A főbb gazdasági szervezetek	59
1.9 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszközrendszere	62
1.9.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás	62
a) Költségvetés	62
b) A fejlesztéseknél figyelembe vehető önkormányzati ingatlanvagyon	62
1.9.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége	63
1.9.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység	66
1.9.4 Lakásgazdálkodás	66
1.9.5 Energiagazdálkodás	67
1.10 Településüzemeltetési szolgáltatások	69
1.11 Táji és természeti adottságok vizsgálata	70
1.11.1 Természeti adottságok	70
1.11.2 Tájhasználat, tájszerkezet	70
a) Táj történeti vizsgálat	70
b) Tájhasználat értékelése	72
1.11.3 Védett védendő táji-, természeti értékek, területek	72
a) Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek	72
b) Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék	73
c) Ökológiai hálózat	74
d) Egyéb természeti értékek	75
1.11.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése	75
1.12 Zöldfelületi rendszer vizsgálata	77
1.12.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei	77
1.12.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái	78
1.13 Az épített környezet vizsgálata	79
1.13.1 Területfelhasználás vizsgálata	79
1.13.2 A telekstruktúra vizsgálata	83
1.13.3 Az épített környezet értékei	85
1.13.4 Az épített környezet konfliktusai, problémái	95
1.14. Közlekedés	99
1.14.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok	99
1.14.2 Közúti közlekedés	99
1.14.3 Közösségi közlekedés	99
1.14.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés	100
1.14.5 Parkolás	100
1.14.6 Közlekedési SWOT elemzés	100
1.14.7 Feladatok a vizsgálatok alapján	100
1.15 Közművesítés	103
1.15.1 Víz-közművek	103
a) Vízgazdálkodás és vízellátás	103
b) Szennyvízelvezetés	103
c) csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés, árvízvédelem	104
1.15.2 Energia	105
a) Energiagazdálkodás és energiaellátás	105
b) Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei	107

1.15.3 Elektronikus hírközlés, telekommunikáció	108
1.16 Környezetvédelem és településüzemeltetés	110
1.16.1 Talaj.....	110
1.16.2 Felszíni és felszín alatti vizek	110
1.16.3 Levegőtisztaság és védelme	111
1.16.4 Zaj és rezgésterhelés	111
1.16.5 Sugárzás-védelem	111
1.16.6 Hulladékkezelés	112
1.16.7 Vizuális környezetterhelés	112
1.16.8 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok.....	113
1.17 Katasztrófavédelem.....	114
1.17.1 Építésföldtani korlátok	114
1.17.2 Vízrajzi veszélyeztetettség	114
1.17.3 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők.....	115
1.18 Ásványi nyersanyag lelőhelyek.....	116
1.19 Városi klíma.....	117
2. HELYZETELEMZŐ ÉS ÉRTÉKELŐ MUNKASZAKASZ	119
2.1 A helyzetfeltárás eredményeinek értékelése, szintézis	120
2.1.1 A folyamatok értékelése Pásztó és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglalása.....	120
2.1.2. A településfejlesztés és rendezéskapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei.....	128
2.2 Problématérképek és SWOT analízis	130
2.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	136
2.3.1 Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása.....	136
2.3.2 A településrészek bemutatása	136
a) Városmagterület (A)	136
b) Külvárosi területek (B).....	138
c) Pásztó- Mátrakeresztés (C)	139
d) Pásztó- Hasznos (D)	140
e) Pásztó-Muzsla (E)	141
f) Pásztó-községi terület (F)	143
2.3.3 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése.....	145
2.3.4 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek	147
MELLÉKLETEK	149
Előzetes hatósági vélemények.....	150

1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1. FEJLESZTÉSPOLITIKAI ÉS TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, PÁSZTÓ HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK

1.1.1. Pásztó kapcsolódása az EU 2014-2020 programozási időszak területfejlesztés-politikai irányaihoz

Az EU a 2014-2020 programozási időszakra az alábbi prioritásokat határozta meg:

A településfejlesztési stratégia kidolgozása során a legfőbb szempontok:

- a koncentráció elvének érvényesítése, az eredményesség érdekében kis területre minél több intézkedés koncentrálása,
- a közösségi és privát erőforrások mobilizálása,
- a fejlesztési akcióterületek kiválasztásának átláthatósága,
- az erős helyi, lakossági részvétel biztosítása.

Az integrált városfejlesztési stratégiának meg kell felelnie a 2014-2020 közötti időszak kohéziós politikájának is. A kohéziós politika célja egy intelligens, fenntartható és befogadó EU megvalósítása.

A kohéziós politika beruházási prioritásai:

- a kutatás, a technológiai fejlesztés és innováció megerősítése,
- az IKT-hoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának fokozása,
- a KKV-k versenyképességének fokozása,
- az alacsony szén-dioxid kibocsátásra való áttérés támogatása minden ágazatban,
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése,
- a környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése,
- a fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása,
- a foglalkoztatás és munkavállalói mobilitás ösztönzése,
- a társadalmi befogadás előmozdítása és szegénység elleni küzdelem,
- beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba,
- az intézményi kapacitások és közigazgatás hatékonyságának fokozása.

Ezen belül a hazai városfejlesztési prioritások:

- kiemelten az alacsony szén-dioxid kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása,
- a városi környezet javítása, beleértve a barnamezős területek rehabilitációját, a levegőszennyezés mérséklését,
- a fenntartható városi közlekedés elősegítése,
- a hátrányos helyzetű városi és vidéki területek fizikai és gazdasági megújítása.

A fent bemutatott valamennyi általános cél természetesen Pásztóra is vonatkoztatható. Helyi fontosságuk/súlyuk miatt kiemelendők azonban:

- gazdasági szempontból:
 - o a KKV-k versenyképességének erősítése,
 - o a foglalkoztatás bővítése,
 - o a munkaerő mobilitásának és képzettségének fokozása,
- társadalmi szempontból:
 - o a befogadás előmozdítása, a kirekesztettség megszüntetése,
 - o a szegénység elleni küzdelem és
 - o az oktatás hatékonyságának emelése, valamint az élethosszig tanulás általánossá tétele,
- környezeti szempontból (éppen a település földrajzi, kedvező táji adottságai miatt):
 - o a környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése,
 - o az alacsony szén-dioxid kibocsátásra való áttérés és
 - o az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás.

Az EU elkövetkező programozási időszakra megfogalmazott fenti célkitűzéseiből a **Nógrád megyei fejlesztési koncepcióban** kiemelt célok a:

- **Fejlődő gazdaság**
Ennek keretében cél, hogy: az országban a leggyengébb gazdasági mutatókkal rendelkező megye gazdasága fejlődésnek induljon, fokozódjon a vállalkozói aktivitás, javuljon a közép- és

kisvállalkozások versenyképessége, bővüljön a foglalkoztatási potenciál. A jelenlegi gazdasági profil vállalkozásai fokozzák a világgazdasági kihívásokkal szembeni megfelelési képességeiket és jelenjenek meg újabb, tudás alapú kreatív ágazatok is. Fenntartható módon kerüljenek hasznosításra a természeti erőforrások, a kulturális, történeti örökség és a hagyományok értékeinek megőrzése mellett fejlődjön a humán erőforrás.

- **Aktív, kreatív, együttműködő társadalom**

Fokozódjon a társadalom aktivitása, növekedjen a foglalkoztatottság, enyhüljön a fejlődést gátló társadalmi depresszió, csökkenjen a szegénység és kirekesztettség, javuljon az itt élők egészségi állapota, növekedjen az esélyegyenlőség - különös tekintettel az oktatási-képzési lehetőségekre – a periférián élők tudáshoz való hozzájutása biztosított legyen. Növekedjen a felsőoktatásban résztvevők aránya. Az innovációs képesség fokozódjon, erősödjön a kreativitás, javuljanak a munkaerőpiaci lehetőségek.

- **Marasztaló élettér**

A megyei lakosoknak ne legyen érdemes máshova költözni. Legyen vonzó a lakó- és intézményi környezet, javuljon a közlekedés, biztonságos és egészséges legyen a települések környezete.

Növekedjen a megye vonzereje a turizmus és a rekreáció számára is.

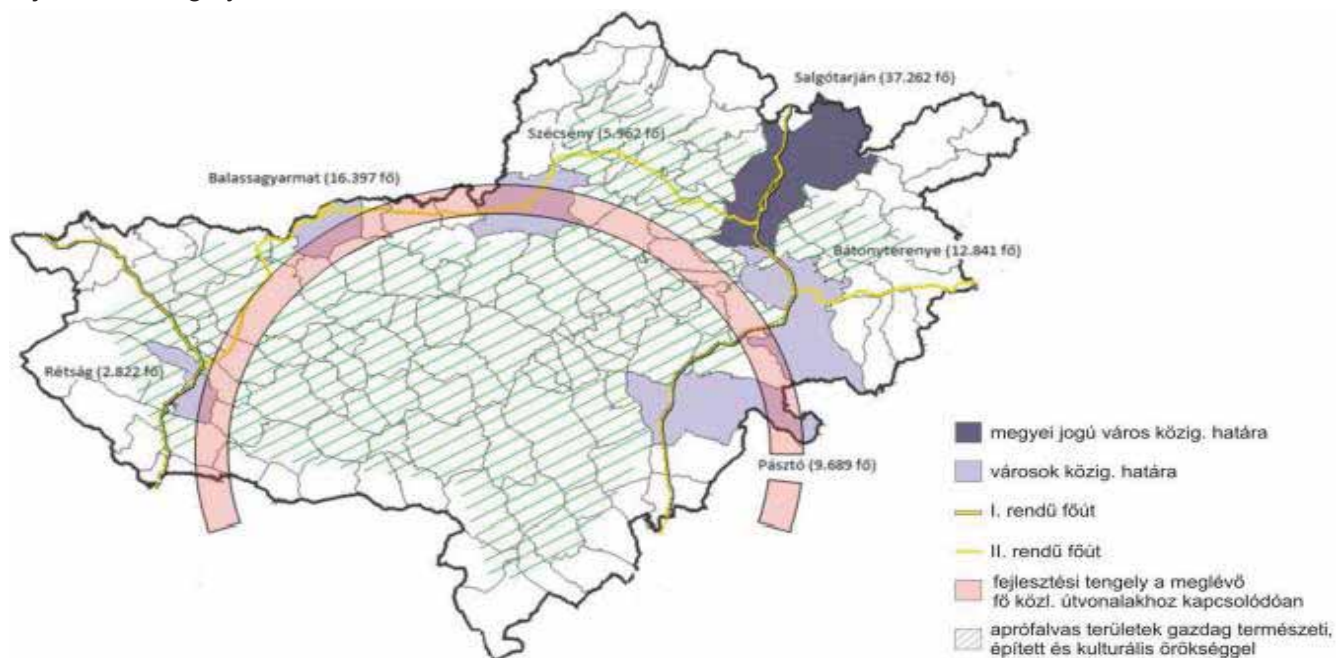

1.1.2. Pásztó helye a településhálózatban

Pásztó a Cserhát és Mátra közötti É-D irányú völgyben fekszik a 21. sz. főközlekedési út mellett. Már a népvándorlás korában is lakott hely, de jelentősége a középkorban, különösen a XV. században kiemelkedő. 1407-ben városi jogot kap, ciszterci rendi kolostora révén egyházi, iskolai következtében jelentős kulturális, oktatási központ. A török idők pusztításai miatt fejlődése visszaesik, majd mezővárosi jelentősége a XVII. század közepétől fokozatosan visszaáll. Lakossága szőlő és

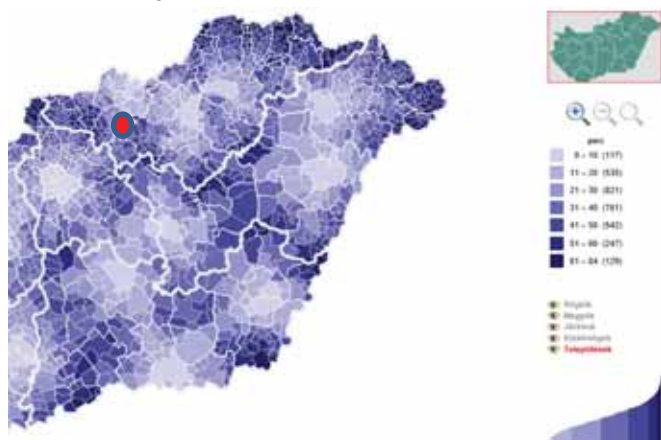
bortermelésből, kereskedelemről, kisiparából él. 1871-ben elveszti városi rangját, melyet csak 1984-ben nyer vissza. Ma a 26 településből álló kistérség központja és járásközpont.

Nógrád megye fejlesztési koncepciója alapján Pásztó a fő közlekedési útvonalakhoz kapcsolódó fejlesztési tengelyen fekszik.

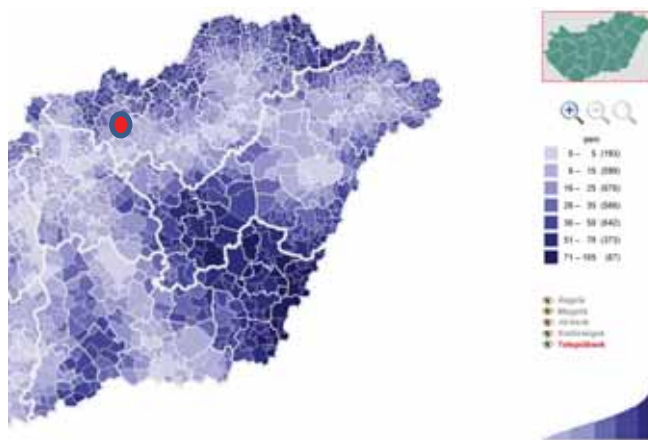

Forrás: TEIR

A KSH adatai szerint Pásztóról a megyeszékhely közúton 22 perc alatt, a legközelebbi autópálya felhajtó 20 perc alatt érhető el, de Budapestre is egy órán belül (53 perc) lehet eljutni, a legközelebbi határátkelő- Szlovákia felé – 26 percnyire van. Ezen kedvező közlekedési viszonyok a fejlesztések számára is jó háttérrel biztosítanak.

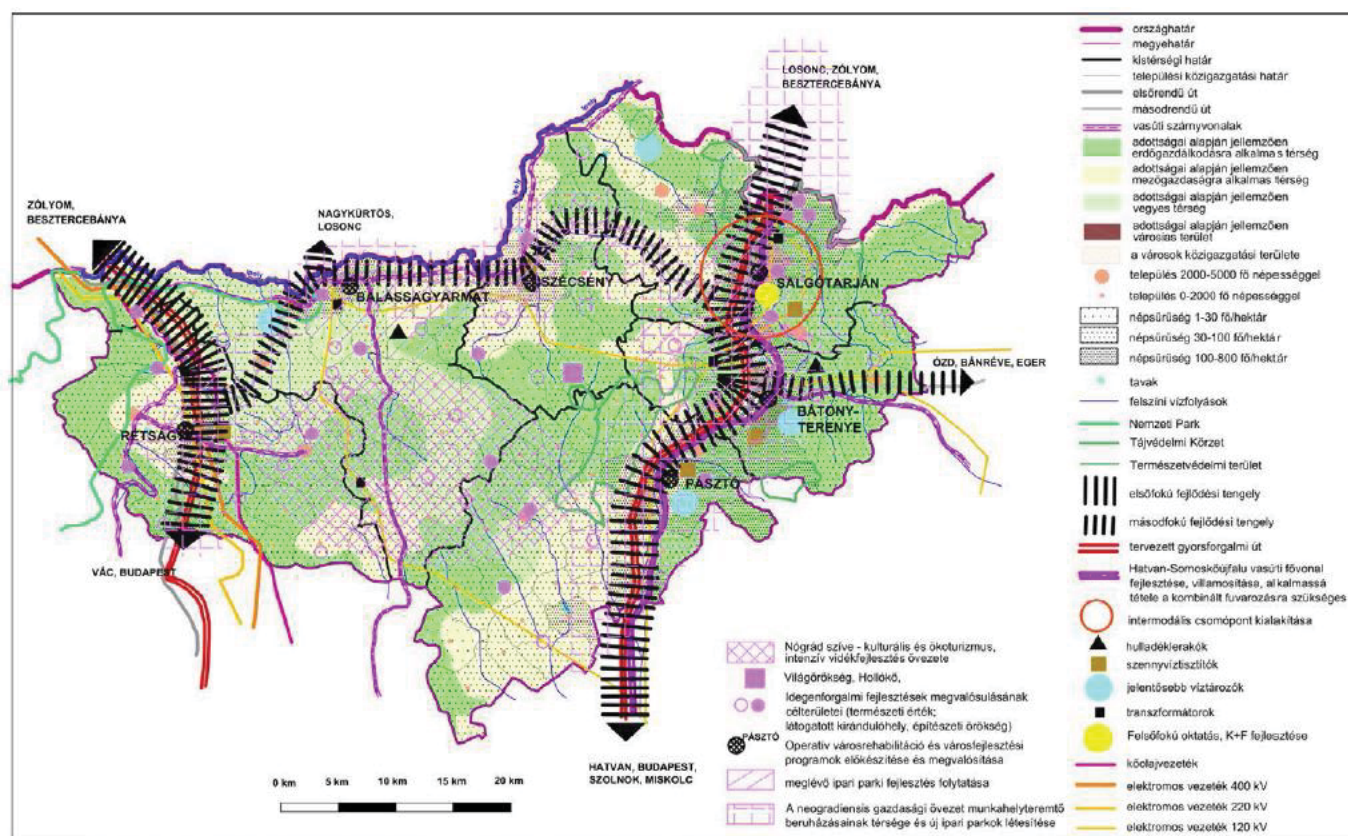
Legközelebbi megyeszékhely elérési ideje

Legközelebbi autópálya felhajtó elérési ideje

A határon átnyúló közös fejlesztések: a Losonc – Salgótarján térség fejlesztési stratégiájának kidolgozására készült urbanisztikai tanulmányterv ugyanezen: Pásztó – Bátortereny – Salgótarján – Balassagyarmat – Rétság fejlesztési ívet jelöli meg a megye stratégiai térstruktúrájaként.

Sajnálatos, hogy mindezek ellenére ez a térség ma az ország egyik legkevésbé fejlett, gazdaságilag lemaradt területe, s bár a városok helyzete a megyei átlagnál természetesen jobb, országos összehasonlításban mégsem nevezhető kedvezőnek.

Forrás: Urbanisztikai tanulmányterv Losonc és Salgótarján térségének fejlesztésére

1.1.3. Pásztó kistérségi szerepe, a város vonzáskörzetének bemutatása

Pásztó kistérsége 26 településből áll, ezek közül a 2011. évi népszámláláskor 15 település ezer lakosnál is kisebb aprófaluként volt, kettőnek a lakossága nem érte el a száz főt sem, 100-500 fő között volt tíz, 500-1000 fős további három község. 1000-2000 fő közötti lakos-számmal rendelkező nyolc település,

kétezer fő fölötti mindössze három volt, Pásztót is beleértve. A tízezer lakost egyetlen település sem érte el.

A pásztói kistérség

A kistérség településeinek legfontosabb adatait a következő táblázat tartalmazza. (KSH) A táblázat a rendszerváltás óta eltelt 1990-2013 időszak népességi változásait mutatja be, nem csupán a kistérségre, hanem megyei összehasonlításban is.

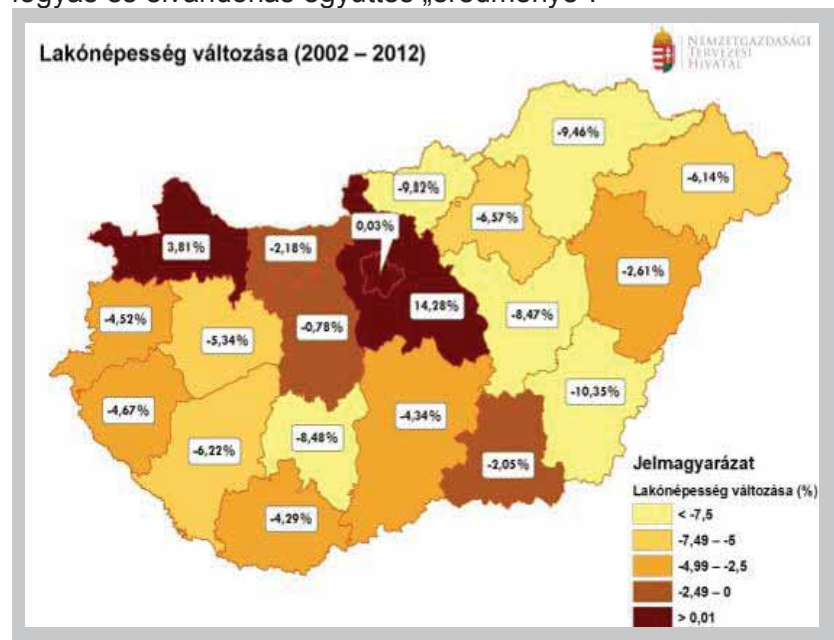
	terület ha	népsűrű-ség2011 fő/ km ²	Lakónépesség				
			1990	2001	2011	2013	% 2013 1990=100
Pásztó	7 260	133,5	10 446	10 296	9 689	9 559	91,51
Alsótold	786	29,3	277	270	230	232	83,75
Bér	2 549	14,5	515	436	369	360	69,90
Bokor	675	15,3	156	134	103	131	83,97
Buják	5 304	41,5	2 428	2 374	2 202	2 187	90,07
Csécse	2 173	42,4	1 063	1 005	922	925	94,07
Cserhátszentiván	1 066	13,1	210	168	140	125	59,52
Ecseg	2 410	48,5	1 369	1 282	1 169	1 178	86,05
Egyházasdengeleg	1 574	30,6	583	526	482	484	83,02
Erdőkürt	2 172	22,7	630	611	494	486	77,14
Erdőtárcsa	1 507	34,0	621	611	513	504	81,16
Felsőtold	1 083	12,2	248	185	132	125	50,40
Garáb	820	6,3	106	79	52	57	53,77
Héthalom	1 867	53,1	1 092	1 048	992	967	88,55
Jobbágyi	1 783	122,0	2 197	2 306	2 175	2 137	97,27
Kalló	3 697	41,7	1 331	1 477	1 540	1 458	109,54
Kisbágyon	1 024	41,8	504	485	428	421	83,53
Kozárd	644	24,1	269	189	155	167	62,08
Kutasó	605	15,4	141	114	93	91	64,54
Mátraszőlős	2 916	53,8	1 771	1 715	1 570	1 603	90,51
Palotás	1 707	95,4	1 719	1 716	1 628	1 616	94,01
Szarvasgede	999	40,9	516	454	409	388	75,19
Szirák	1 909	60,7	1 193	1 199	1 159	1 203	100,84
Szurdokpuszti	2 671	70,2	2 171	1 981	1 875	1 939	89,3
Tar	2 734	71,3	2 313	2 015	1 949	1 892	81,80
Vanyarc	3 222	39,1	1 411	1 384	1 259	1 262	89,44

Kistérség összesen	55 157	57,5	35 280	34 058	31 729	31 497	89,28
Megye összesen	254 548	79,5	227 137	220 261	202 427	200 655	88,34

A települések egy része nemcsak népessége, hanem területének nagysága szerint is az apró települési kategóriába esik. A 26 településből hatnak a közigazgatási területe kisebb ezer hektárnál.

A kistérség 31 497 fős népességének közel egyharmadát Pásztó 9 559 fős lakossága adja. A kistérség lakossága az utóbbi évtizedekben folyamatosan csökken, a népességi csúcsot 1980-ban érte el. A továbbvezetett népességszám szerint a népesség fogyása az utóbbi néhány évben tovább folytatódott. Pásztó lakossága a rendszerváltáshoz képest 887 fővel lett kevesebb, a jelenlegi népesség az akkorinak csupán 91,5 %-a, de ez még mindig kedvezőbb a kistérségi népességcsökkenésénél (-10,72%), ami viszont a megyei fogyásnál (-11,66%) kisebb. A legnagyobb arányban Felsőtold (-49,6%), Garáb (-46,33%) és Cserhátszentiván (-40,48%) települések népessége csökkent, a legkevesbé Pásztó, Palotás, Mátraszőlős, Csécse, Jobbágyi és Buják településeké, ahol a fogyás 10%-on belül maradt. Két olyan település is volt, amelyik – az általános tendenciák ellenére – növelni tudta népességét: Szirák kismértékben (100,84 %-ra), Kálló jelentősen (109,54 %-ra, bár az utóbbi években itt is csökkenés tapasztalható).

A kistérségi demográfiai tendenciákat elemezve megállapítható, hogy a természetes „szaporodás”, negatív, azaz a születések nem pótolják a halálozások miatti népesség veszteséget. A pásztói kistérség vándorlási negatívummal rendelkezik, ami hasonló a megyei tendenciához. A megye területén a vándorlási veszteség általánosan jellemző. Pásztón és környékén a népességcsökkenés a természetes fogyás és elvándorlás együttes „eredménye”.

Nógrád megye népességfogyása az utóbbi évtizedben rendkívül felgyorsult: 9,82% körüli értékre emelkedett, ami az országban Békés megye után a második legrosszabb adat. A pásztói kistérség népességének csökkenése a két legutóbbi népszámlálás (2001-2011) között 6,84%, a megyei értéknél kisebb. Eszerint Pásztó és környéke a megye egészéhez képest kedvezőbb helyzetben van, de az országos fogyáshoz (2,6%) viszonyítva mégis kedvezőtlen. Pásztó város lakossága ugyanezen periódusban „csupán” 5,9%-ot fogyott. A gyermekkorú népesség aránya azonban valamennyi területen kedvezőtlenül alacsony és folyamatosan romlik a vitalitási index,

az elöregedési tendencia gyorsul. Pásztó a kistérség területéhez képest térben külpontosan helyezkedik el. A kistérség kilenc körjegyzőségre oszlik, az egyetlen városi rangú település Pásztó. Kistérségi központ szerepét elsősorban kereskedelmi, szolgáltatási, oktatási, egészségügyi és közigazgatási intézményei révén tölti be. Foglalkoztatási szerepköre is kiemelhető: a pásztói munkahelyek harmadát a környékről ingázók töltik be.

1.1.4. Pásztó foglalkoztatási szerepköre

A pásztói munkahelyek 64,4 %-án pásztói lakosok dolgoznak, de 35,6 %-ban bejáró munkaerőt foglalkoztatnak. Eszerint az összes munkahely valamivel, több mint egyharmada a környéknek teremt munkalehetőséget. Sajnos nem eleget, mivel a városban is és a kistérségben is alacsony a foglalkoztatottság és magas a munkanélküli arány. Különösen problémás, hogy a munkanélkülieken belül sok a tartósan foglalkoztatás nélkül maradt, meghaladja az 50 %-ot, ami a munkaerőpiacról való kiesés veszélyét vetíti előre. Ugyancsak magas az alacsonyan képzettek aránya, majdnem eléri az összes munkanélküli felét, ami az oktatás és különösen a felnőtt-oktatás fontosságára hívja fel a figyelmet.

A pásztói, a kistérségi és a megyei adatok összehasonlításával általában megállapítható, hogy a város jobb pozícióban van, mint a kistérség, ami valamivel kedvezőbb helyzetű, mint a megye egésze. Ez

különösen a munkanélküliségi adatsor kapcsán fogalmazható meg, ahol a különbségek nagyobbak, mint az általános foglalkoztatási mutatók esetén. Kedvezőtlen viszont, hogy a pályakezdő és a szellemi foglalkoztatott munkanélküliek estén Pásztó sincs markánsan jobb helyzetben, mint a megye.

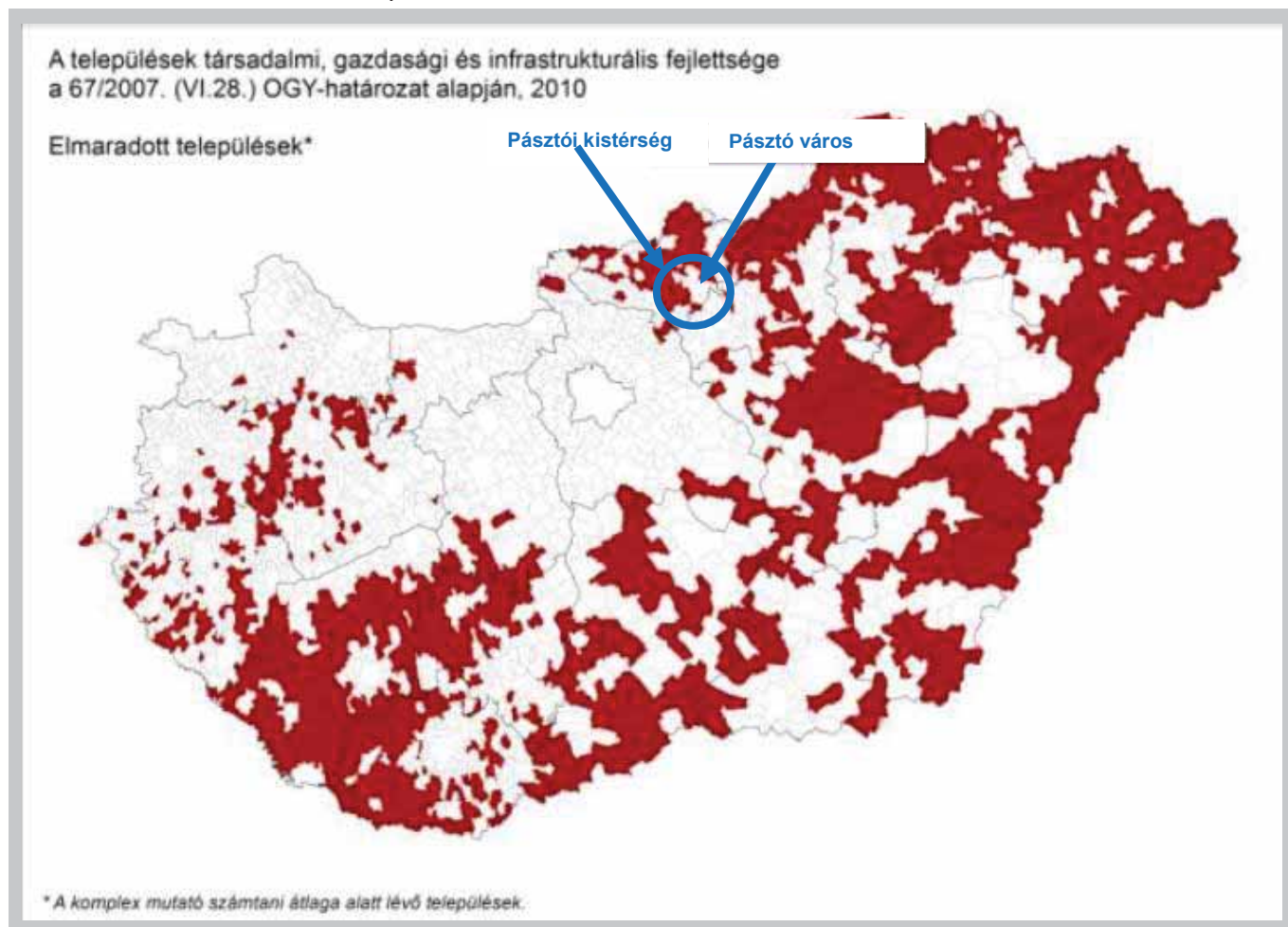
	Pásztó	Pásztói kistérség	Nógrád megye
foglalkoztatott a lakónépesség %-ában (2011 népszámlálás)	37,4	34,2	34,6
naponta bejáró a helyben-foglalkoztatottak %-ában (2011 népszámlálás)	35,6	31,4	35,5
nyilvántartott álláskereső a munkaképes korú népesség %-ában (2012. dec. 20.)	12,0	14,5	15,3
női munkanélküliek aránya a munkanélküliek között (2012. dec. 20.)	43,7	44,5	46,4
tartós munkanélküliek aránya a munkanélkülieken belül (2012. dec. 20.)	57,6	60,2	61,4
női tartós munkanélküliek aránya % (2012. dec. 20.)	49,1	50,1	51,0
tartós munkanélküliek a munkaképes korú lakosság %-ában (2012. dec. 20.)	6,9	8,7	9,3
szellemi foglalkoztatottak aránya a munkanélkülieken belül % (2012. dec. 20.)	13,0	8,4	13,1
max. ált. isk. végzettségűek a munkanélkülieken belül % (2012. dec. 20.)	43,7	47,9	47,1
pályakezdő munkanélküliek aránya % (2012. dec. 20.)	11,7	11,6	11,8
100 foglalkoztatottra jutó munkanélküli (fő) (2012. dec. 20.)	20	24	23
inaktív/ 100 foglalkoztatott (2011 népszámlálás)	85	99	97

1.2 A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

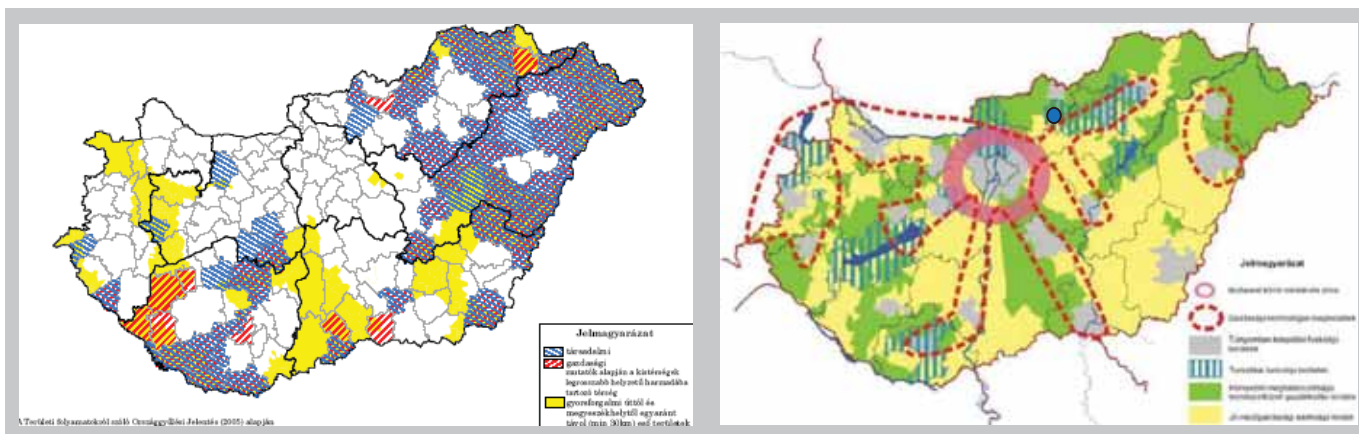
Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió OFTK anyagát a parlament 1/2014 (I.3.) OGY határozattal jóváhagyta.

1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz

Pásztó a 240/2006 (XI.30.) Korm. rendelet szerint nem tartozik a társadalmi, gazdasági szempontból elmaradott települések, sem az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések körébe. A pásztói kistérség egésze sem tartozik a megyén belül a leghátrányosabb területek közé, azonban Nógrád megye mind társadalmi, mind gazdasági szempontból hátrányosnak számít. Így a megye és a kistérség is jelentős fejlesztést igényel, ez utóbbi folyamatban a kistérségi központot betöltő Pásztónak fontos szerepe lehet.

Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott települések (2010, KSH)

Elmaradott térségek (a 2005. évi OTK alapján)

Funkcionális térségek (2014. évi OFTK)

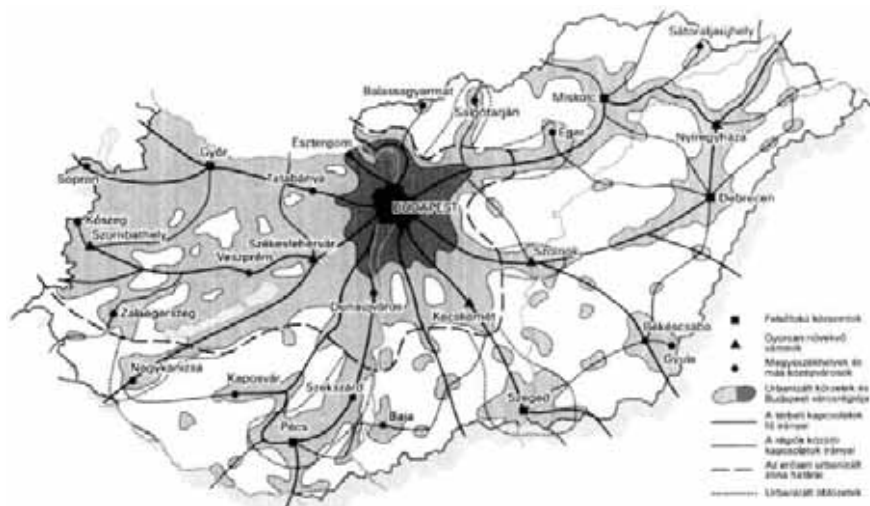
Pásztó az OFTK-ban rögzített funkcionális térségeken belül az M3 autópálya mentén alakuló gazdasági-technológiai magterülethez közel helyezkedik el, ami kedvező. Ugyanakkor a korábbi OTK a pásztói kistérséget a társadalmi problémákkal küzdő kistérségek közé sorolta, s ez az utóbbi években sem változott: az aprófalvas településhálózati struktúra, az országos átlagnál gyorsabban romló demográfiai mutatók, a nagyfokú elvándorlás és a fokozott ütemű elöregedés a fejlődési potenciált veszélyeztetik.

1.2.2 Kapcsolódás a Nógrád megyei Területfejlesztési Konceptióhoz

A Nógrád Megyei Területfejlesztési Konceptió megállapításai szerint a megye gazdasági helyzete kedvezőtlen. A történeti, domborzati adottságok miatt kialakult aprófalvas településhálózati szerkezet nem kedvezett az urbanizálódásnak.

Az urbanizálódás területi különbségei Magyarországon

A megyében - a budapesti agglomerációhoz vonzódó Vác és Dunakanyar mellett – csupán a 21-es főút menti városláncolat – Pásztó – Bátorfyerenye – Salgótarján - alkot összefüggő városias folyosót, ezen kívül Balassagyarmat szigetszerű urbanizált terület, a megye többi része rurális térség.

Forrás: Magyarország társadalmi-gazdasági földrajza, egyetemi tankönyv

Pásztó helyzete kedvező, mivel a fejlődési tengelyt képező 21. sz. út mellett fekszik, ami az É-D-i kapcsolatot is megteremti Hatvan, ill. az M3 autópálya irányába, valamint – az EU csatlakozás után megélénkülő határon átnyúló közös fejlesztések számára Szlovákia felé is.

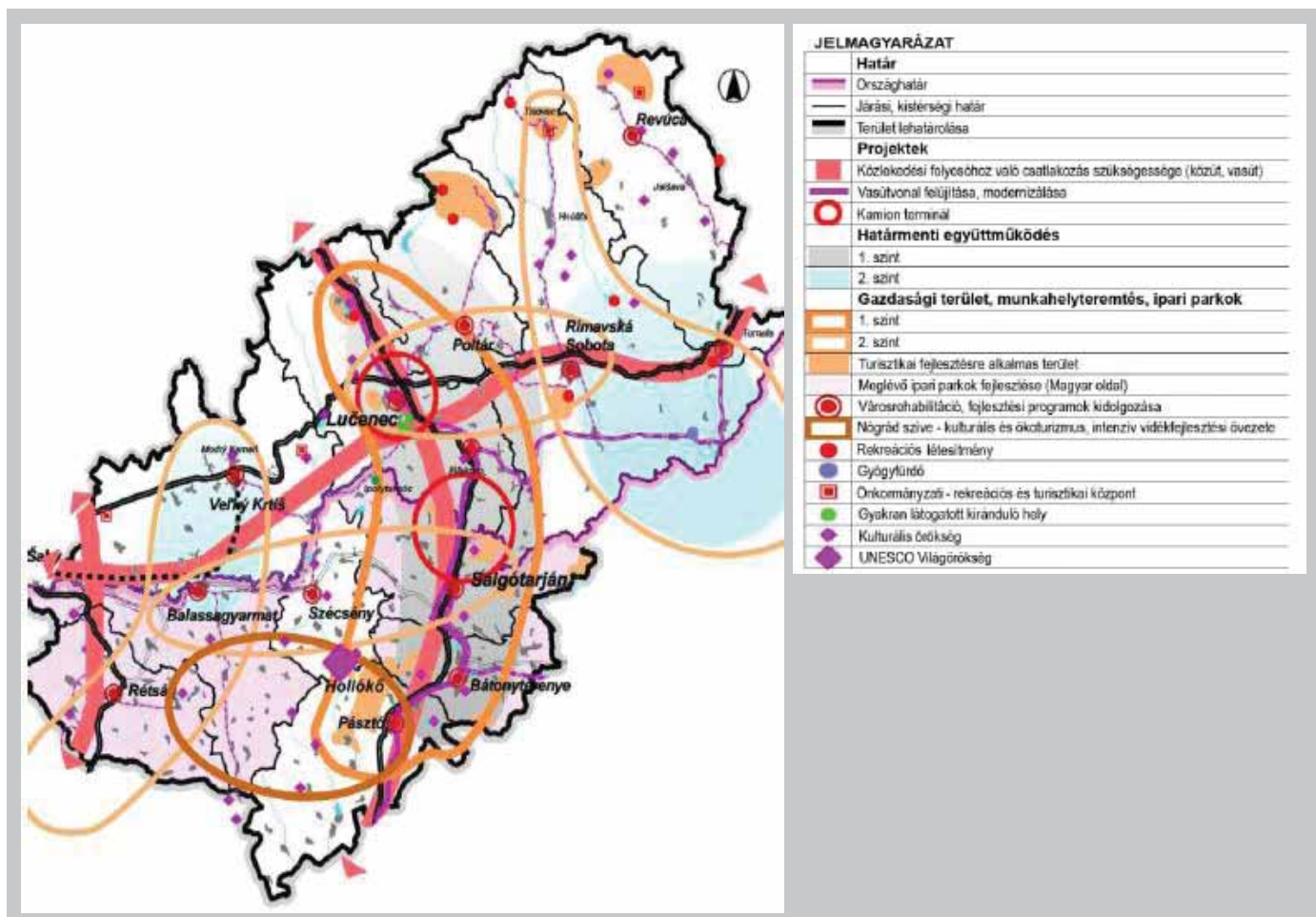
Ezért a megye területfejlesztési koncepciójában Pásztó térségével kapcsolatos felvetések:

- együttműködés a Losonc – Salgótarján térség fejlesztésében,
- aktív részvétel a 21-es út menti fejlődési tengely kialakításában,
- részvétel a „Nógrád szíve” kulturális és ökoturisztikai fejlesztésekben (Hollókő világörökségi területtel együtt)

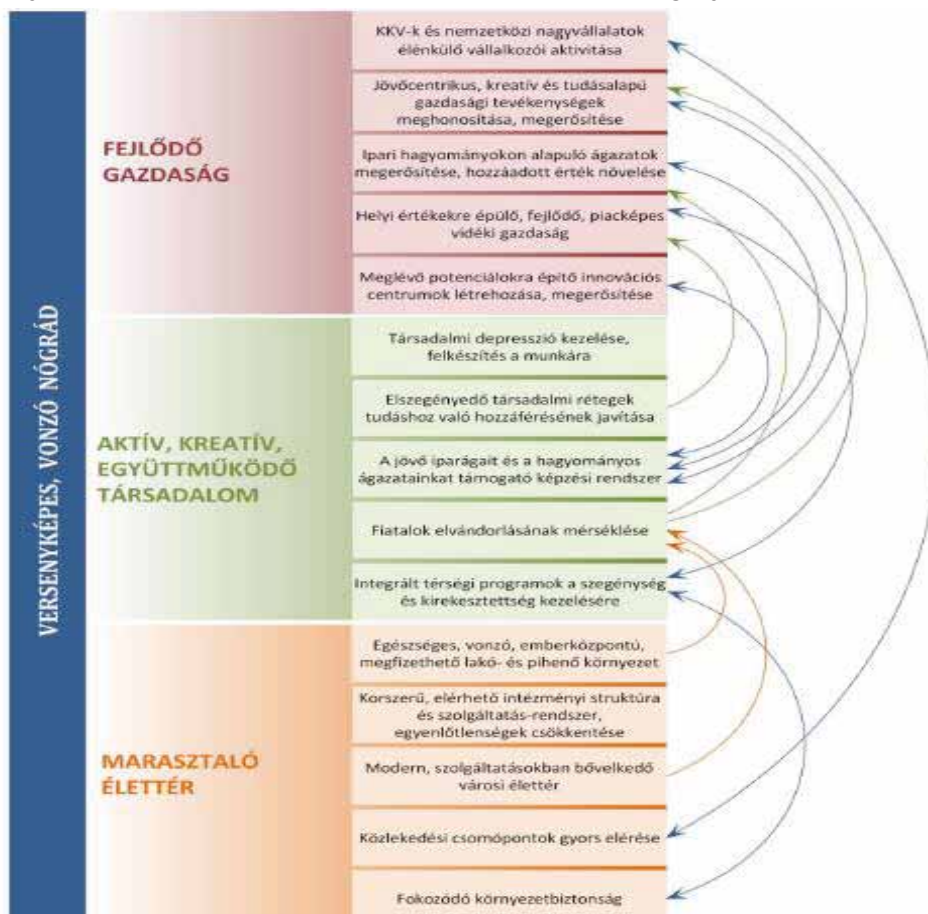
Mind a határ menti együttműködésben, mind pedig a gazdasági és turisztikai fejlesztésekben a megyei koncepció első szintű szerepet jelöl Pásztó számára.

A város – kedvező táji, környezeti adottságai révén - kapcsolódni tud a megyei fejlesztési koncepció számos célkitűzéséhez, különösen a következőkhöz:

- helyi értékekre épülő, fejlődő, piacképes vidéki gazdaság,
- KKV-k élénkülő vállalkozói aktivitása,
- a jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató képzési rendszer,
- modern szolgáltatásokban bővelkedő városi életér,
- korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltató rendszer, az egyenlőtlenségek csökkentése,
- egészséges, vonzó és emberközpontú lakó és pihenő környezet,
- fokozódó környezetbiztonság,
- marasztaló életér,
- aktív, kreatív, együttműködő társadalom,
- elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek javítása,
- integrált térségi programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére, fiatalok elvándorlásának mérséklése.

A Nógrád megyei fejlesztési koncepció célkitűzéseit az alábbi ábra foglalja össze.

1.2.3 Egyéb fejlesztési koncepciókhoz való kapcsolódás: Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia

A Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia tartalomjegyzékéből az alábbiakban idézzük azokat a fejezeteket, amelyekkel kapcsolatban Pásztónak szerepe lehet. A NVS-ben felsorolt globális kihívások kapcsán Pásztón a:

- klímaváltozásra való felkészüléssel,
- vízkészlet-gazdálkodással,
- élelmiszerellátással, a mezőgazdasági terményfeldolgozás fokozásával,
- energiabiztonsággal (alternatív energiatermeléssel),
- környezeti fenntarthatósággal és a tájfenntartó mezőgazdasággal,
- lokális rendszerek (termékek, márkák) kialakításával,
- térbeli/társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésével,
- város-vidék kapcsolatrendszer javításával és
- az információs és tudásalapú társadalom fejlesztésével kell foglalkozni.

„3. Globális kihívások és mozgástér a vidék számára”--- Részlet a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégiából

„3.1 Vidékstratégiai kihívások

- 3.1.1 Klímaváltozás, éghajlati szélsőségek erősödése
- 3.1.2 Ivóvíz, vízkészletek kulcsfontossága
- 3.1.3 Élelmiszerellátás és élelmiszerlánc biztonsága
- 3.1.4 Génmódosított növények veszélye
- 3.1.5 Energiaellátás biztonsága, energetikai rendszerproblémák
- 3.1.6 Környezeti fenntarthatóság, biológiai sokféleség, tájfenntartó mezőgazdaság
- 3.1.7 Demográfiai válság, népesedési trendek
- 3.1.8 Globalizáció és lokalizáció
- 3.1.9 Társadalmi és térbeli egyenlőtlenségek
- 3.1.10 Átalakuló város-vidék kapcsolatrendszer
- 3.1.11 Információs kor, tudásalapú társadalom”

Pásztót majdnem minden (kékkel kiemelt) kihívás érinti. A génmódosítással kapcsolatos kérdések országos és nem helyi szabályozást igényelnek, ezért az nem került kijelölésre.

A NVS-ben megfogalmazott teendők és programok közül a mellékelt tartalomjegyzékben kékkel jelzett fejezetek befolyásolják a pásztói fejlesztéseket:

„7. Stratégiai területek és teendők, Vidékstratégiai Nemzeti Program”--- Részlet a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégiából

7.1 Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

- 7.1.1 Talajvédelmi és ásványi nyersanya-gazdálkodás
- 7.1.2 Természeti értékek, területek, ökoszisztéma szolgáltatások védelme és helyreállítása program
- 7.1.3 Környezetbiztonsági program
- 7.1.4 Vízkészlet- és vízminőség-védelmi program
- 7.1.5 Területi vízgazdálkodási program

7.2 Vidéki környezetminőség javítása

- 7.2.1 Ivóvízminőség-javító program
- 7.2.2 Szennyvíz program
- 7.2.3 Települési csapadékvíz-gazdálkodási program
- 7.2.5 Zöldfelület rendszer fejlesztése program
- 7.2.6 Hulladékgazdálkodási program

7.3 Föld- és birtokpolitika

- 7.3.1 Föld- és birtokrendezési, üzemszabályozási program
- 7.3.2 Demográfiai földprogram, „fiatal gazda életpályamodell”

7.4 Fenntartható agrárszerkezet- és termeléspolitika

- 7.4.1 Ökológiai gazdálkodás program
- 7.4.2 Génmegőrzési program
- 7.4.3 Táj- és agrár-környezetgazdálkodási program
- 7.4.4 Állattenyésztés-fejlesztési program
- 7.4.5 Lovas-program
- 7.4.6 „Kert-Magyarország” program
- 7.4.7 Szőlő- és borprogram
- 7.4.8 Szántóföldi növénytermesztési program
- 7.4.9 Gyepgazdálkodási program
- 7.4.10 Erdőprogram
- 7.4.11 Halgazdálkodási program
- 7.4.12 Vadgazdálkodási program

- 7.5 Hozzáadott értéknövelés, biztonságos élelmiszerellátás, biztonságos piac
 - 7.5.1 Élelmiszer-feldolgozási program
 - 7.5.2 Ellenőrzött élelmiszerlánc program
 - 7.5.3 „Egészséges helyi terméket közétkezésbe” program
 - 7.5.4 Agrármarketing, bel- és külpiaci program
- 7.6 Helyi gazdaságfejlesztés
 - 7.6.1 Helyi termék. Helyi piac, közvetlen értékesítési program
 - 7.6.2 Helyi energiatermelés és ellátás program
 - 7.6.3 Vidéki turizmus, falusi vendéglátás program
 - 7.6.4 Kézműves program
 - 7.6.5 Szövetkezet-fejlesztési program
 - 7.6.6 Helyi vállalkozás-fejlesztés, szociális gazdasági program
 - 7.6.7 Szociális földprogram
- 7.7 Vidék szellemi és fizikai infrastruktúra, egészségfejlesztés, életképes vidéki települések, helyi közösségek
 - 7.7.1 Képzés, szakoktatás program
 - 7.7.2 Fogyasztói szemléletformálás program
 - 7.7.3 Népfőiskola program
 - 7.7.4 Modellgazdaságok, tájközpontok, agrár-szaktanácsadás központ
 - 7.7.5 Kutatás-fejlesztés, innováció program
 - 7.7.6 Falufejlesztés, vidéki értéktár és örökség program
 - 7.7.7 Egészségügyi ellátás, egészségfejlesztés program
- 7.8 Térségi komplex vidékfejlesztési nemzeti programok
 - 7.8.1 Tanyás térségek fejlesztési programja
 - 7.8.2 Aprófalvas térségek fejlesztési programja
 - 7.8.3 Tisza-völgy komplex fejlesztési program
 - 7.8.4 Homokhátság program
 - 7.8.5 Ormánság program
 - 7.8.6 Cserehát program
 - 7.8.7 Tokaj-Hegyalja Világörökségi Térségfejlesztési Program
 - 7.8.8 „Videkfejlesztési együttműködések a Kárpát-medencei határon túli magyarsággal” program

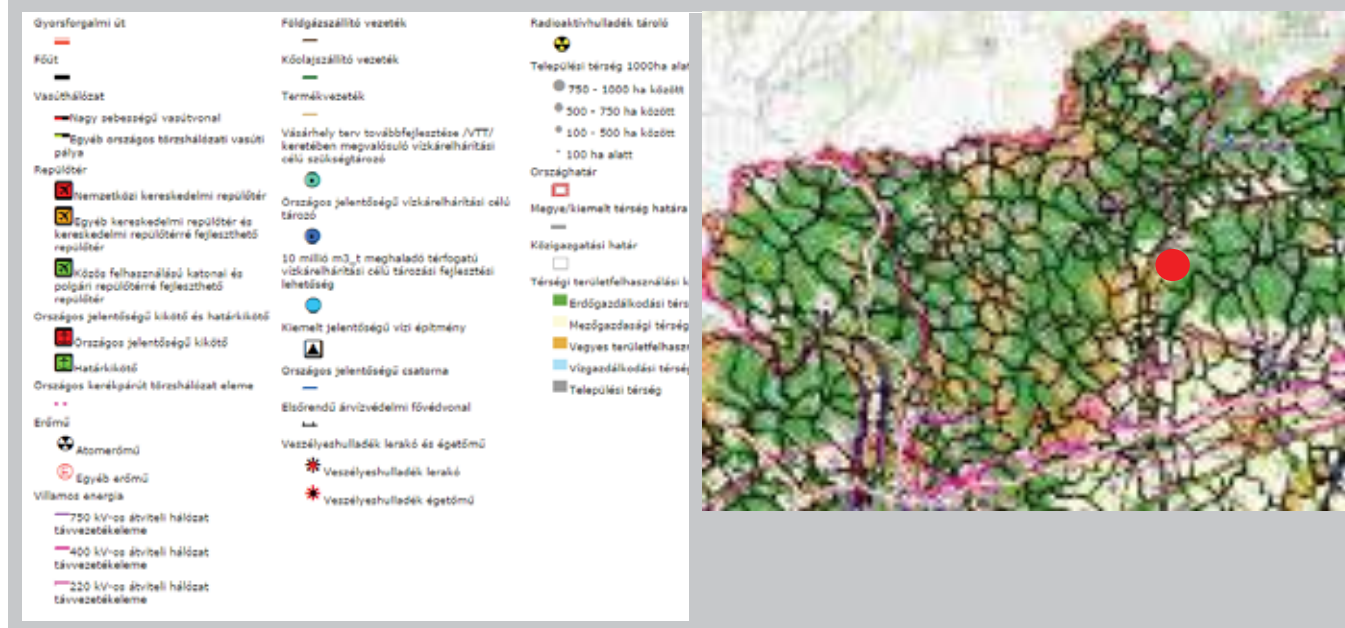
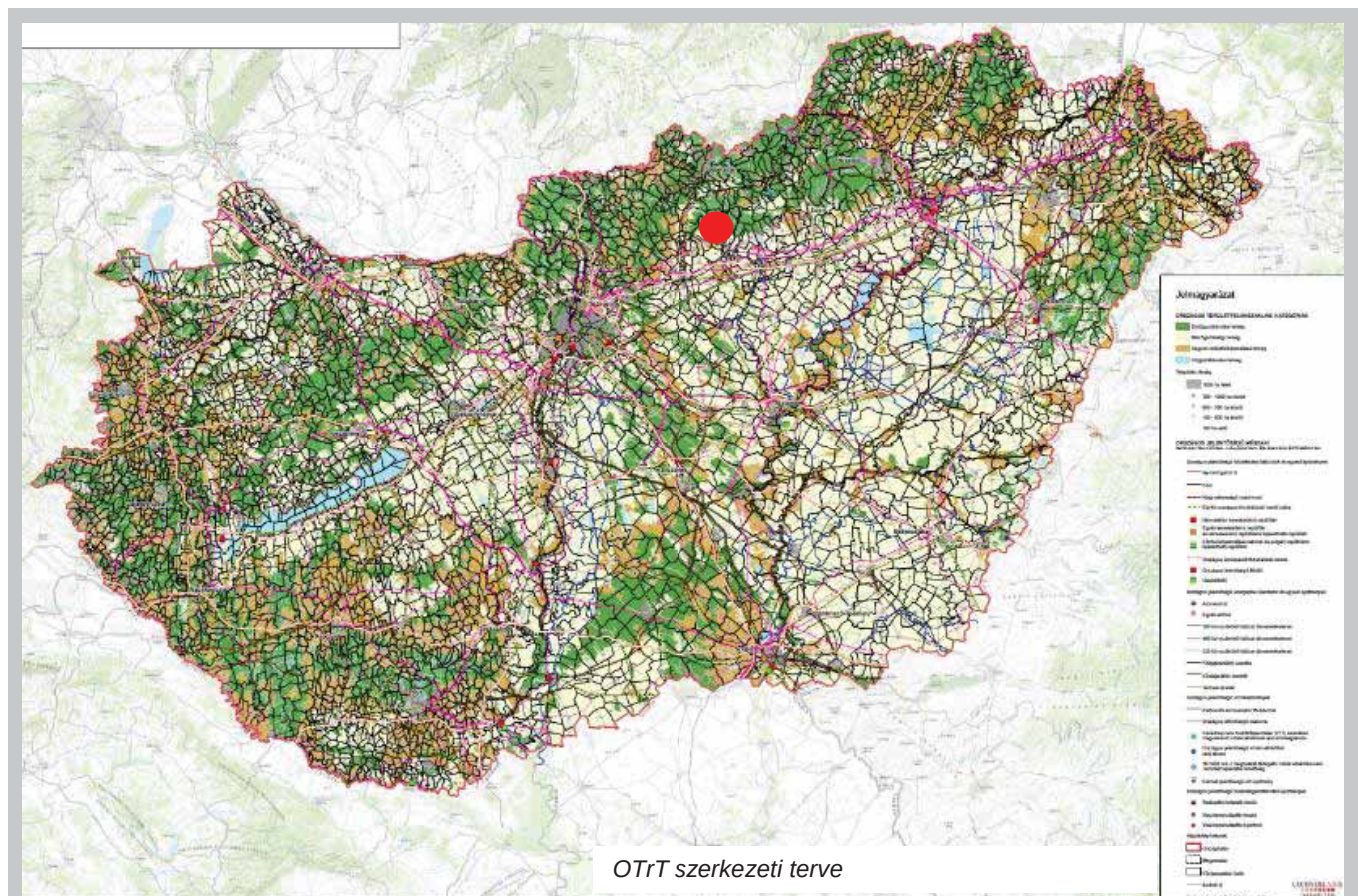
A nem kékkel kijelölt fejezetek vagy megoldottak, vagy olyan témákat ölelnek fel, amelyek a várost nem vagy csak érintőlegesen érintik.

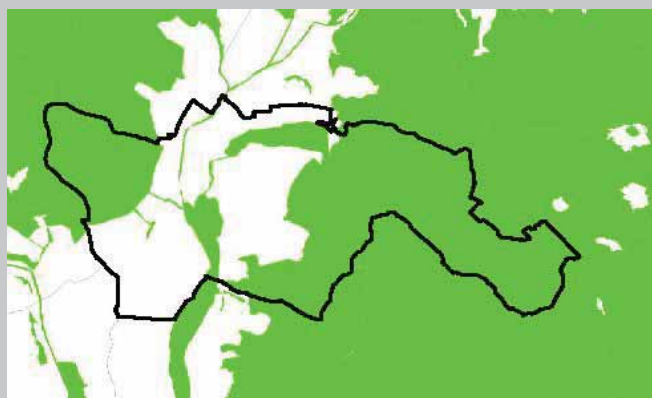
1.3 A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT) elhatározásai

Országos Területrendezési Terv (OTrT) elhatározásait a Nógrád Megye Területrendezési terve közvetíti. Az OTrT 2004-ben módosításra került, ezért az átmeneti előírásokat is figyelembe kell venni. Az OTrT-ből a szerkezeti tervet és a térségi övezeteket is bemutatjuk. A megyei tervből csak azokat a térségi övezeteket, melyeket az OTrT-t jóváhagyó törvény nem helyezett hatályon kívül és érintik Pásztót szürke alászínezéssel emeljük ki, a hatályon kívül helyezettakat. kék alászínezés jelöli, amelyek nem érintik a települést, nem kaptak színt.

A szerkezeti tervlapjáról leolvasható elhatározások egyrészt területfelhasználás, másrészt hálózati vonatkozásúak. Mindkét elem a megyei tervben pontosításra került ezért, az tekinthető mérvadónak.

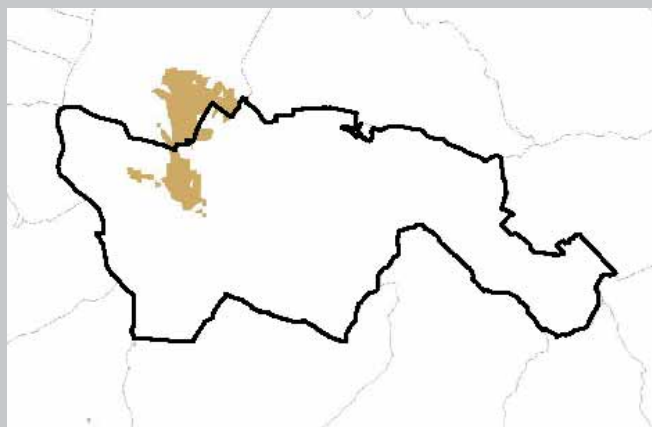

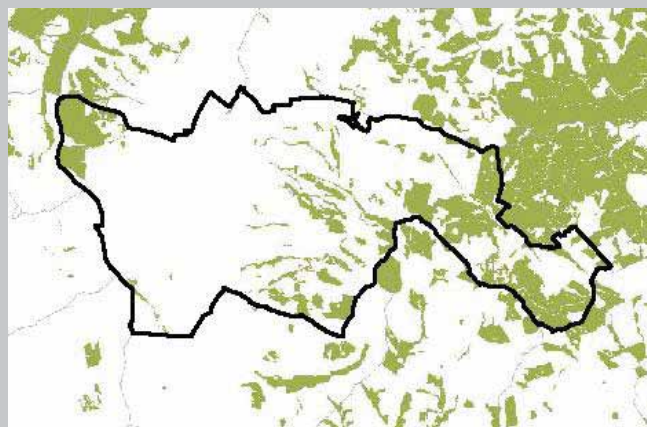
Országos ökológiai hálózat országos övezete

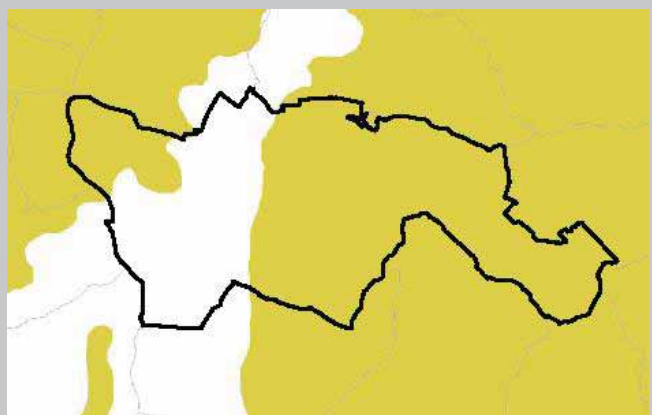
Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület országos övezete

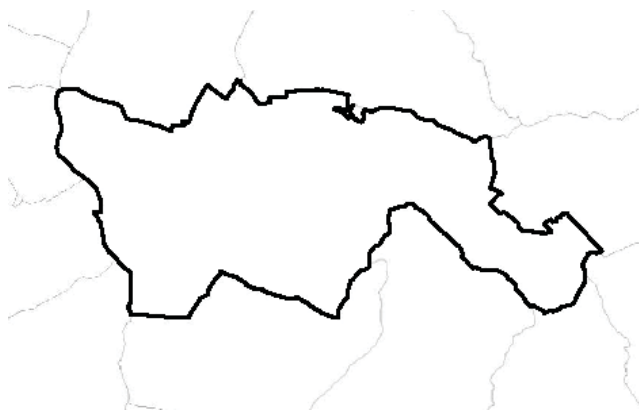
Jó termőhelyi adottságú szántóterület országos övezete

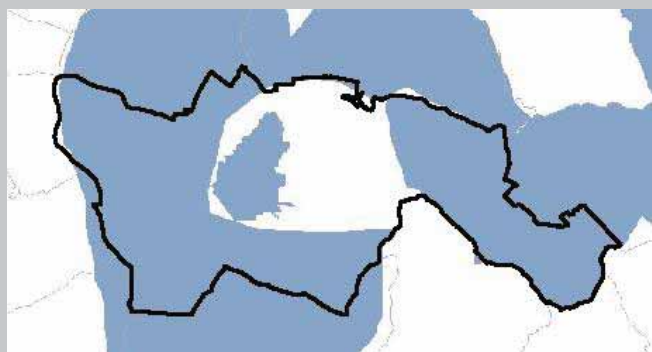
Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület országos övezete

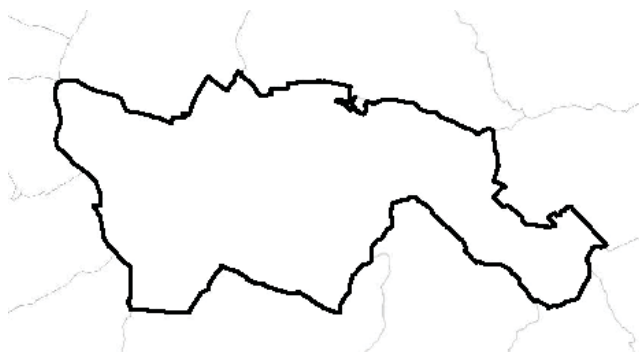
Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület országos övezete

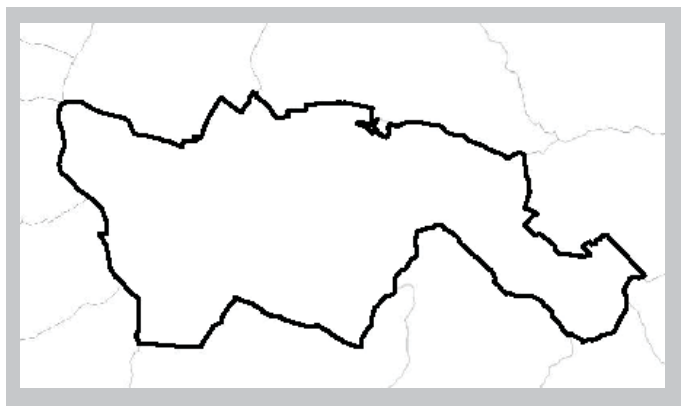
Világörökségi és világörökségi várományos terület országos övezete

Országos vízminőség-védelmi terület övezete

Nagyvízi meder és a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározók területének országos övezete

Kiemelt fontosságú honvédelmi terület országos övezete

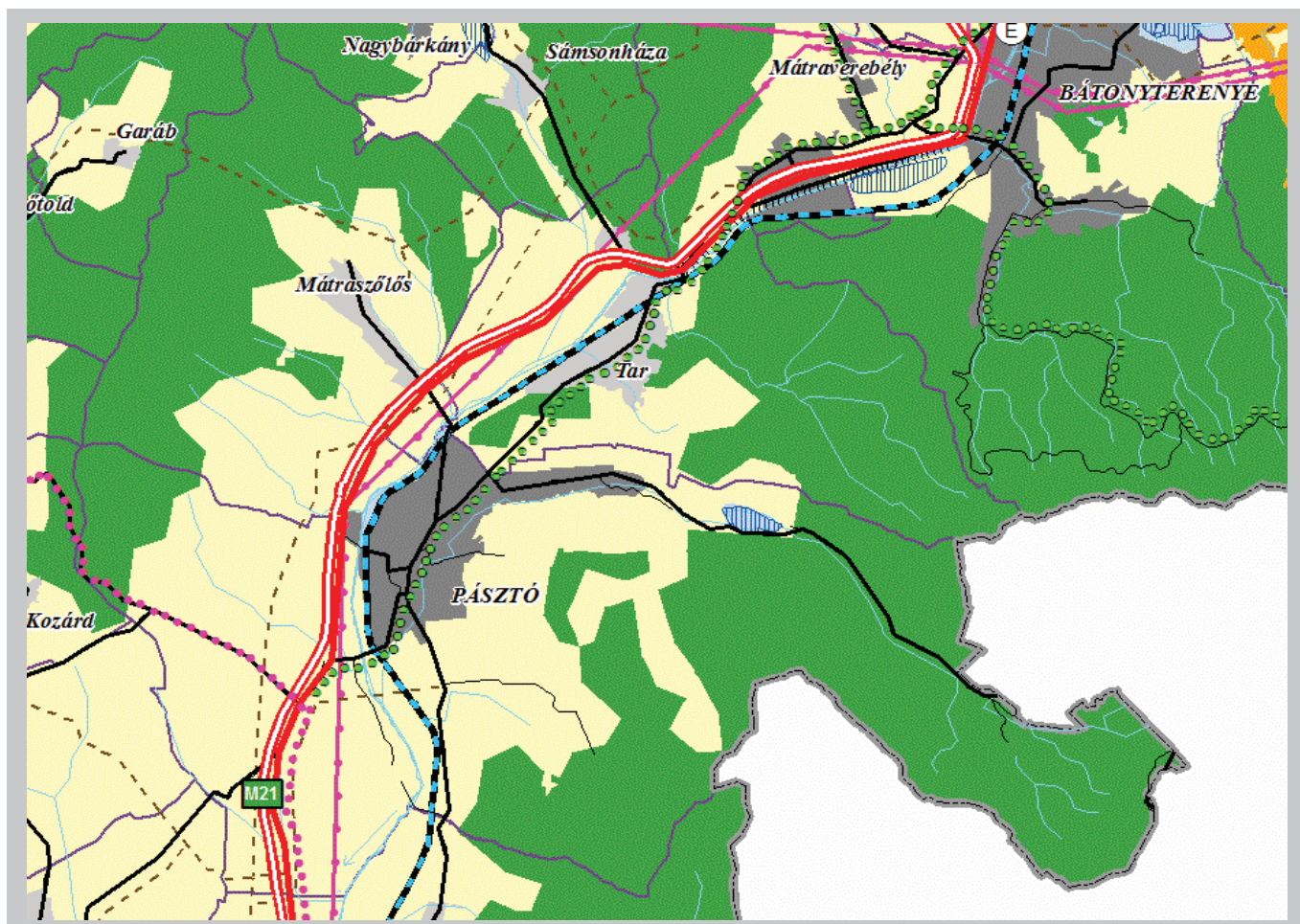
A térségi övezetek közül az aláfestett övetek érintik Pásztót.

1.3.2 A Nógrád Megye Területrendezési Tervének Pásztót érintő elhatározásai

A Nógrád Megye Területrendezési Tervét a megyei közgyűlés 2011-ben hagyta jóvá. Az alábbiakban bemutatjuk a megyei területrendezési terv legfontosabb elhatározásait. A megyei terv elhatározásainak teljesülését a településszerkezeti tervben nem vizsgáltuk, mivel a településszerkezeti terv 1999-ben került jóváhagyásra és azóta számtalan esetben módosították. A módosítások átvezetése még nem történt meg, illetve folyamatban van.

a) A térségi szerkezeti és területfelhasználási elhatározások

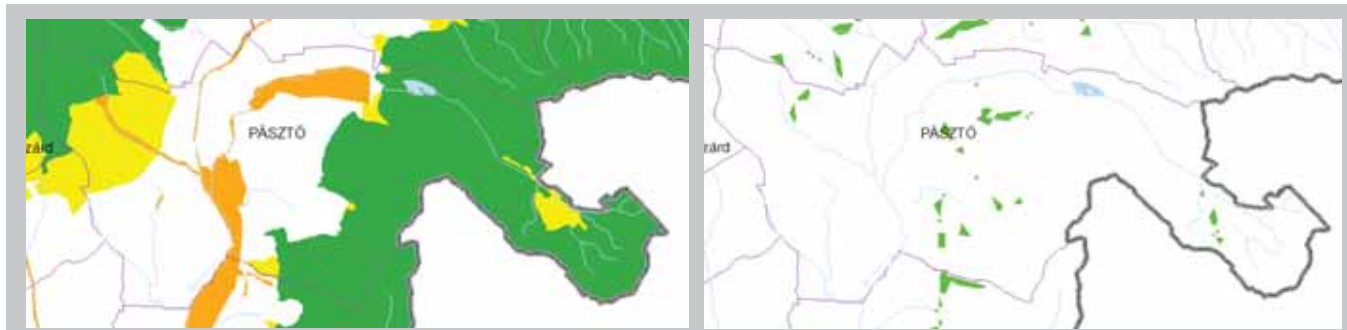
Az alábbi táblázatban a megyei térségi területfelhasználási követelményeket mutatja be. A településszerkezeti terv a megyei terv szerkezeti elhatározásaival összhangban van. A térségi területfelhasználási megfelelőségek a fentiekben ismertetett okokból jelenleg nem vizsgálható. Ennek ellenére táblázatosan bemutatjuk a területi követelményeket, hogy a településszerkezeti terv aktualizálásánál a követelmények figyelembe vehetők legyenek.

Nógrád Megye Területrendezési Tervének szerkezeti tervlap részlete Pásztó környezetére

MEGYEI TÉRÜLETRENDEZÉSI TERV térsvégi területfelhasználása Pászto közigazgatási területén ha						
tervben szereplő térsvégi területfelhasználási területek				követelmény, a szükséges települési területfelhasználási egység területeire		
erdő gazdálkodási térség	mezőgazdasági térség	vízgazdálkodási térség	városias települési térség	az erdőgazdálkodási térség min. 85%-a települési erdő területfelhasználási egységbe essen	a mezőgazdasági térség min.85 %-a települési mezőgazdasági területfelhasználási egységbe essen	a vízgazdálkodási térség min. 90%-a települési vízgazdálkodási területfelhasználási egységbe essen
3 173.65	3 467.56	71.53	547.3	2 697.6	2 947.4	64.4

A szürkével aláfestett megyei tervi övezeteket kell az aktualizált településszerkezeti terv készítésénél figyelembe venni.

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Kiváló termőhelyi szántóterület területének övezete

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

Ásványi nyersanyag gazdálkodási terület övezete

Földtani veszélyforrás területének övezete (Mátrakeresztes)

Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezet

Nagyvízi meder övezete

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi terület övezete

Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete

Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra javasolt terület

Szélerózióknak kitétt terület övezete

Vízérőzióknak kitett terület övezete

Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

Történeti települési terület övezete

Világörökségi terület övezete

Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete

Településnév/felirat

Vízfolyás

Országhatár

Vízfelület/vízfolyás

Megyehatár

Település közigazgatási határa

3/1. sz. melléklet

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete

3/2. sz. melléklet

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete

Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete

Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

3/5. sz. melléklet

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete

3/6. sz. melléklet

Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete

3/7. sz. melléklet

Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

Fejlesztési alközpont

Salgótarjáni településegység

3/9. sz. melléklet

Magterület övezete

Ökológiai folyosó övezete

Pufferterület övezete

3/10. sz. melléklet

Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete

Jelkulcs

3/11. sz. melléklet

Világörökség és világörökség-várományos terület övezete

3/12. sz. melléklet

Történeti települési terület övezete

3/13. sz. melléklet

Nagyvízi meder övezete

3/14. sz. melléklet

Földtani veszélyforrás területének övezete

Vízérőzióknak kitett terület lehatárolása

Vízérőzióknak kitett terület övezete

Szélerőzióknak kitett terület lehatárolása

Szélerőzióknak kitett terület övezete

Szélerőzióknak kitett terület övezete

Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete

Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület övezete

Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület övezete

Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület övezete

Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület övezete

Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület övezete

Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület övezete

1.4. A HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA

1.4.1. A hatályos településfejlesztési koncepció megállapításai

Pásztó településfejlesztési koncepciója 1999-ben készült. A jogszabályok szerint időről időre kötelező felülvizsgálatok, aktualizálások elmaradtak. A településfejlesztési javaslatok egyébként inkább településrendezési irányultságúak voltak, fejlesztési tartalmuk csekély volt. Emiatt a 16 évvel ezelőtti településfejlesztési koncepció konkrét javaslatai mára már többnyire meghaladottak, vagy mert megvalósultak, vagy mert a körülmények, igazgatási és/vagy gazdasági háttérük megváltozott (pl. oktatás, egészségügy önkormányzattól állami hatáskörbe kerülése).

A településfejlesztés irányelvei között (l. alábbi keretezett ábra) azonban vannak olyanok, melyek időtállóbbak, egyes pontjai ma is érvényesek lehetnek. Ezek:

A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS IRÁNYADÓ SZEMPONTJAI

munkahelyteremtés, foglalkoztatási lehetőségek bővítése (területrendezési vetülete az új gazdasági-vállalkozási területek kijelölése);

képzés, humán erőforrások fejlesztése az önkormányzat az oktatás-nevelés intézményrendszerén nem kíván változtatni, az oktatás minőségi színvonalának emelése, korszerűsítése a cél - területrendezési vetülete minimális);

a természeti, táji és kulturális értékek védelme (területrendezési vetülete jelentős a beépítésre szánt területek, zöld-, kert-, erdőterületek kijelölésénél ill. megóvásánál);

lakóterületek minőségi fejlesztése (területrendezési vetülete az új lakóterületek tartalék lakóterületek kijelölése);

a városi életminőséghez hozzátartozóan a rekreáció, sportolás lehetőségeinek bővítése (területrendezési vetülete az új közpark - sport - strand területek kijelölése);

a városi ellátási színvonalat biztosító intézmény és infrastruktúra kiépítése (területrendezési vetülete az új létesítmények kijelölése)

- a munkahelyteremtés, a foglalkoztatási lehetőségek bővítése,
- képzés, a lakosság iskolázottsági szintjének emelése – de a közvetlen oktatási intézményekre ráhatás az iskolák KLIK-hez kerülésével kikerült az önkormányzat hatásköréből,
- a természeti, táji, kulturális értékek védelme – ennek egy része a történeti városmag rehabilitációjával részben teljesült

Kivonat Pásztó 1999-es településfejlesztési koncepciójából

- lakóterületek minőségi fejlesztése – a szennyvízcsatornázás teljes körű kiépítésével a közműolló bezárult, mennyiségi fejlesztésre, új lakóterületek kijelölésére továbbra sem lesz nagy igény, a minőségi fejlesztés a közterületek rendezettségének fokozásával és az épületek állagának javításával lehetséges,
- a rekreációs, sportolási lehetőségek fejlesztése továbbra is napirenden tartandó, nemcsak a helyi lakosság, hanem a turizmus fejlesztése érdekében is,
- új, területigényes intézmények iránti igény nem jelentkezett, inkább a használaton kívül kerültek (szakrendelő, szálloda) újrahazsnosítására kellene törekedni.

1.4.2. Az 2008. évi IVS megállapításai

Az IVS vizsgálati anyaga jól feltárta a település akkori problémáit, melyek közül – sajnos – több még ma is jelentkezik. Ezek: az egész megye depressziós gazdasági környezete, a település csökkenő és gyors ütemben előregedő népessége, az elvándorlás, az alulképzettség, a nagyon alacsony foglalkoztatottság és magas munkanélküliség, a turizmus – adottságokhoz képest – alulfejlettsége.

A helyzet azóta – a gazdasági válság miatt is – keveset javult, annak ellenére, hogy az IVS kiemelt akcióterületi terve - a történeti városmag rehabilitációja, az ott található építészeti és kulturális értékek megóvása és idegenforgalmi bemutathatósága – nagyrészt megvalósult. Fejlődött a város infrastruktúrája, teljes körű lett a csatornázottság, zárult a közműolló. Az országos közlekedéshálózati fejlesztések keretében folyamatban van a 21. sz. főút négygyomúsítása, ami a közúti elérhetőséget – és ezáltal remélhetőleg a település tökevonzó erejét is – növelheti. Sajnálatos, hogy a 81. sz. vasútvonal rekonstrukciója késik, így a vasúti ellátás nem jelent gazdaságvonzó tényezőt.

1.5. A TELEPÜLÉSRENDEZÉS ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

1.5.1. A hatályos településrendezési eszközök

A településrendezési tervek a településfejlesztési koncepcióval azonos időben, 1999-ben készültek, így mára ezek is meghaladottá váltak. Teljes körű aktualizálás, felülvizsgálat sem a településszerkezeti terv, sem a szabályozási terv esetén nem történt. Kisebbségi időközi módosítások – a konkrét építési igényeknek megfelelően – voltak, de ezek csupán apró, egymástól elszigetelt területekre, esetenként egy-egy tömbre vagy közlekedési csomópontokra készültek. Mind a településszerkezeti terv, mind a szabályozási tervek és a helyi építési szabályzat teljes átdolgozása szükséges, nemcsak a korábbi terv óta eltelt 16 év változásai miatt, hanem az időközben gyökeresen megváltozott vonatkozó jogszabályok (építési törvény, OTÉK) következtében is.

1.5.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai

Az alábbi ábrák Pásztó településrendezési terveinek városrészenkénti részleteit mutatják.

Pásztó – a teljes település településszerkezeti terve

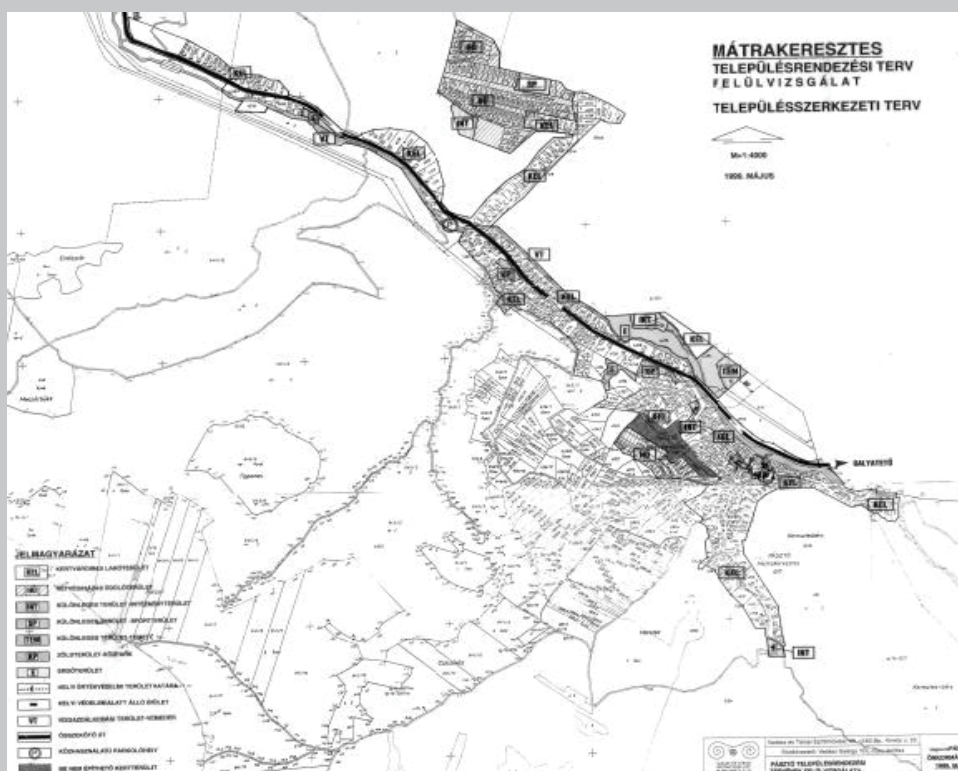

Pásztó-Hasznos településszerkezeti terve

Pásztó-Muzsla (üdülőterület) településszerkezeti terve

Pásztó-Máttrakeresztes településszerkezeti terve

A város településszerkezete tagolt, elnyújtott, a korábban önálló települések ma is különálló városrészeket alkotnak. Hasznos fokozatosan összenő Pásztóval, de Máttrakeresztes – nagy távolsága miatt – továbbra is különálló városrész. A korábbi településszerkezeti tervben jelölt gazdaságfejlesztési terület a Zagyva Ny-i partján nem alakult ki, de újabb elképzelések – és településszerkezeti módosítás – szerint a gazdasági területet a 21-es út Ny-i oldalán kellene kialakítani. Ez támogatható, mivel a Zagyva ökológiai folyosója valamint a főút 100 m-es védőtávolsága miatt a korábban tervezett terület beépíthetősége igen korlátozott. A településszerkezeti tervben É-on jelölt lakóterület fejlesztési területek kialakítására nem volt szükség, ezek továbbra is tartalék lakóterületként fenntarthatók, igénybevételére a tényleges építési szándékoknak megfelelően kerülhet sor, bár inkább javasolható a területi terjeszkedés helyett a városon belüli tartalékok kihasználása, felhagyott épületek, üres telkek hasznosítása, beépítése.

1.6. PÁSZTÓ TÁRSADALMA

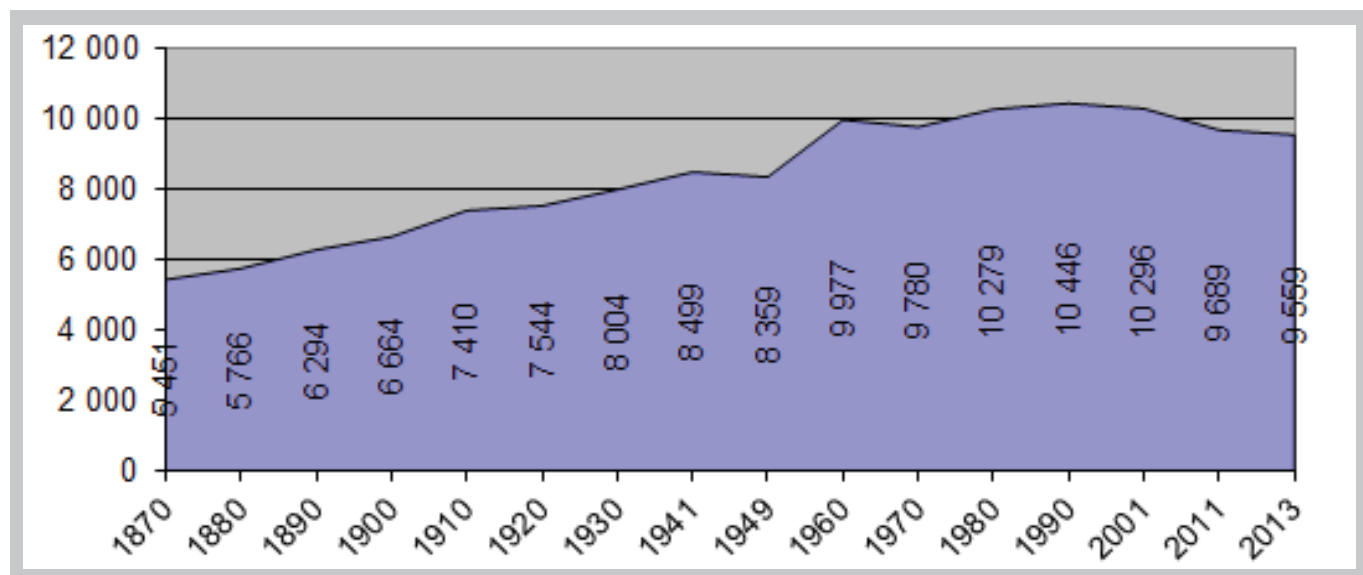
1.6.1. Demográfia, a népesség összetétele, képzettség, foglalkoztatás, jövedelmi viszonyok

a) Népesség, a lakónépesség alakulás tendenciája

Pásztó népességnövekedése kissé eltér a kistérségi és a megyei folyamat általános tendenciáitól. Míg a kistérség a népességi maximumot 1960-ban, az 1870-es népességszám másfélszeresével érte el, Pásztón a népességi csúcs később, 1990-ben volt 191,6%-kal. A megyei csúcs is 191,4%, de korábban, 1980-ban. Ez azt mutatja, hogy a népességfogyás mind a megyében, mind a kistérségben korábban indult meg, mint Pásztón, azaz a város népességmegtartó képessége valamivel jobb lehetett, mint térségéé. Erre utal az is, hogy a kistérség mára az induló (1870. évi) népesség 114,2 %-ával rendelkezik csak, a megye 159,9%-on áll, Pásztó azonban 175,4%-ot őrzött meg. A népességi csúcshoz képest a megyei csökkenés 31,5%-os, a kistérségi 37,1 %, a pásztói népességfogyás „csupán” 16,2 %. Mindez relatív jó tendenciára is utalhatna, kedvezőtlen azonban, hogy a fogyás mértéke a városban erősen gyorsul: 1990-2001-ig tizenegy év alatt 2,7%, az azt követő évtizedben már 11,7%, a legutóbb pedig két év alatt 2,3 %.

Pásztó népességének változása

	1870	1880	1890	1900	1910	1920	1930	1941	1949	1960	1970	1980	1990	2001	2011	2013
Pásztó (fő)	5 451	5 766	6 294	6 664	7 410	7 544	8 004	8 499	8 359	9 977	9 780	10 279	10 446	10 296	9 689	9 559
% (1870)	100,0	105,8	115,5	122,3	135,9	138,4	146,8	155,9	153,3	183,0	179,4	188,6	191,6	188,9	177,7	175,4
kistérség (fő)	27 587	26 273	28 969	30 908	33 708	35 488	37 001	38 114	38 802	41 734	39 822	37 463	35 280	34 058	31 729	31 497
% (1870)	100,0	95,2	105,0	112,0	122,2	128,6	134,1	138,3	140,6	151,3	144,4	135,8	127,9	123,5	115,0	114,2
megye (fő)	125 522	123 261	141 314	159 266	174 155	185 217	200 438	211 253	214 757	235 675	240 129	240 251	227 137	220 261	202 427	200 755
% (1870)	100,0	98,2	112,6	126,9	138,7	147,6	159,7	168,3	171,1	187,8	191,3	191,4	181,0	175,5	161,3	159,9

b) Természetes népmozgalom és vándorlás

A népességszám csökkenése a negatív természetes szaporulat és az elvándorlás együttes „eredménye” Pásztón, a kistérségben és a megyében is. Eszerint a népmozgalom valamennyi tényezője negatív, ami a jövőt tekintve nem biztató.

Pásztó, a kistérség és a megye népességváltozásának összetevői 2000-2012. (KSH)

	Pásztó	Pásztói kistérség	Nógrád megye
természetes szaporulat éves átlaga (fő/ezres lakos)	-4,7	-5,5	-5,9
vándorlási különbözet éves átlaga (fő/ezres lakos)	-4,8	-3,2	-3,9

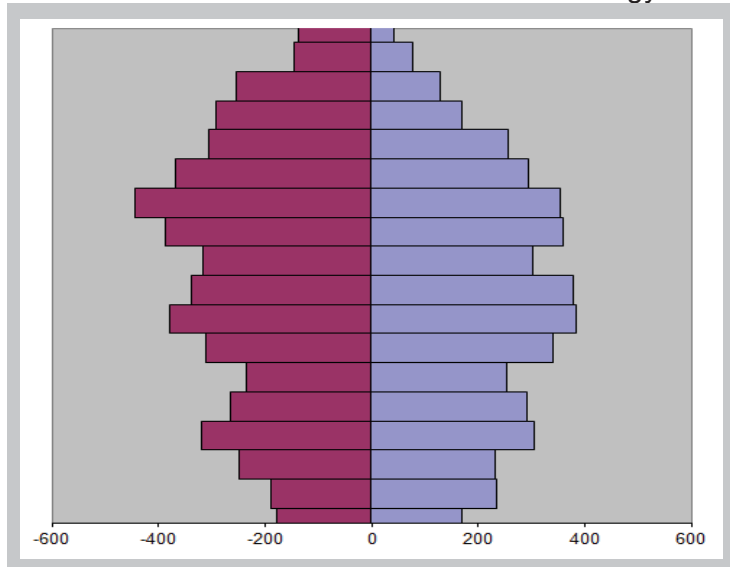
Pásztón a természetes fogyás – azaz a születésszámot meghaladó halálozás – mértéke valamivel kisebb, mint a kistérségben és a megye egészében, de mindenhol meghaladja az országos átlagot. Rendkívül kedvezőtlen azonban, hogy a vándorlási egyenleg jelentősen negatív, sőt az elvándorlás mértéke Pásztóról jóval nagyobb, mint környékéről.

c) Korcsoportmegoszlás, vitalitási index

Mind országosan, mind Nógrád megyében és Pásztón is jellemző az előregedés: a gyermek korosztály (0-14 évesek) létszáma folyamatosan csökken: a 2011-es népszámlálás szerint a népesség 13,0%-a

és lényegesen elmarad az idősök (60-x évesek) – folyamatosan növekvő (25,5%) – arányától. A tendencia romlik, mivel a 2001-es népszámláláskor a gyermek korosztály még 17%, az idősök aránya 20% volt.

A népesség korcsoport-összetételében - az országoshoz hasonlóan - az előregedési folyamatok dominálnak. A gyermek korosztály aránya gyorsuló ütemben csökken, az idősök száma és aránya is nő. Ennek következtében Pásztón a vitalitási index (a gyermek korosztályúak számának és a nyugdíjas korúak számának hányadosa) már a 2011-es népszámlálás alapján alacsony: 0,51, rosszabb, mint – az ugyancsak előregedő népességű egész országé. Mára a város vitalitási indexe alig haladja meg a felet, azaz az idősök kétszeres létszámban vannak a gyerekekhez képest és az arányromlás tovább gyorsul.

A népesség kor szerinti össze-tételét érzékelteti a bemutatott korfa (nők, férfiak), mely a 2011-es népszámlálás ötévenkénti korcsoport létszáma (I. táblázat) alapján készült. Jól látszik a gyermekek hiánya, mely negatív irányban tolja el a vitalitási indexet. A korfa talpa keskeny, a közepe-teteje kövérebb, mely előrevetíti a további előregedést. A folyamat veszélyeket rejt a helyi gazdaság működtetése, a munkaerő utánpótlás szempontjából is. Ez jelzi, hogy az ifjúságpolitika és a fiatalok helyben tartása (lakástámogatás) kiemelt fontosságot kell kapjon.

Pásztó népességi korfa 2011

Pásztó népessége nemek és korcsoport szerint (2011)

	Népesség korév szerint																	
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-x
Ffi	169	236	233	306	293	253	341	383	380	302	359	354	294	257	171	129	77	41
Nő	178	188	249	319	264	234	311	380	338	315	388	444	368	306	292	254	146	137
Össz	347	424	482	625	557	487	652	763	718	617	747	798	662	563	463	383	223	178
%	3,6	4,4	5,0	6,5	5,7	5,0	6,7	7,9	7,4	6,4	7,7	8,2	6,8	5,8	4,8	4,0	2,3	1,8

A népesség kor-összetételében különösen kedvezőtlen, hogy a legnagyobb létszámú korcsoportot a nyugdíj előtt álló 55-59 és 50-54 évesek alkotják (8,9% és 7,7%), akiknek a munkaerőpiacról kiesése gondokat okozhat a közeljövőben.

d) Nemzetiségi összetétel

Nemzetiségi identitással kapcsolatosan a KSH 2011-es népszámlálás adatai szerint a népesség az alábbiak szerint oszlik meg:

	Pásztó	kistérség	Nógrád megye
magyar nemzetiségű %	83,7	87,2	87,4
roma nemzetiségű %	3,5	9,1	7,7
szlovák nemzetiségű %	0,2	2,0	1,4

A népszámlálási adatgyűjtés önbevallás alapján készül, így az önkormányzatok véleménye szerint nem minden esetben tükrözi a tényleges állapotot. Pásztón a helyi vélemények szerint magasabb a romák aránya a KSH szerintinél, 7-8 % körülire becsülik. Roma Nemzetiségi Önkormányzat 1998 óta működik Pásztón, függetlenül, egyik országos roma szervezetnek sem tagja. Legfőbb célja a roma gyerekek iskolai eredményességének előmozdítása, a munkaképes korú romák elhelyezkedésének segítése, a szociális támogatásokhoz jutás előmozdítása. A roma lakosság iskolázottsági szintje a városi átlagnál alacsonyabb, így a munkaerőpiaci lehetőségeik beszűkültek. A közfoglalkoztatásban részt vesznek, 2012-ben az összes közfoglalkoztatott 28,9%-a a roma kisebbséghez tartozott, de ez a munkaképes korú roma népesség mindössze 5,4%-a (forrás: Pásztó Helyi Esélyegyenlőségi Programja).

Pásztón a megyeinél kevésbé jellemző a szlovák nemzetiségűek magas aránya, de a kistérségben hat község is jelentős szlovák népességgel rendelkezik.

e) Képzettség-műveltség

A megye népességének iskolázottsági szintje elmarad az országos átlagtól. Pásztón a felsőfokú végzettségűek 12,5 %-os aránya a megyei átlaghoz (9,4%) és a - nagyon alacsony - kistérségi szinthez (7,7%) képest is magasabb, de elmarad az országostól (19,0%). Az általános iskolát el nem végzettek aránya is magasabb, mint az országos, de jobb a megyeinél és a saját kistérségénél is. Pásztón a népszámlálási adatok szerint 1411 fő 15 évesnél idősebb lakos még az általános iskolát sem végezte el. Valamennyi mutatóról elmondható, hogy jobb, mint a Nógrád megyei és a kistérségi, de rosszabb, mint országos képzettségi szint. A nők iskolai végzettsége jobban szór, mint a férfiaké: magasabb a csak általános iskolát végzettek aránya, de az érettségizetteké is. A nemek között nagymértékű különbség tapasztalható az érettségit nem adó középfokon képzettek esetén, ahol a férfiak kétszer annyian vannak, mint a nők, de a diplomások esetén is, ahol viszont jelentős mértékben a nők vezetnek: 676 nő és 475 férfi rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

A 7 évesnél idősebb népesség iskolai végzettsége területi összehasonlításban KSH 2011. évi népszámlálás

adatsorok	Pásztó	Pásztói kistérség	Nógrád megye
ált. isk. 1-7. oszt. (fő)	1 030	4 454	25 904
%	11,2	15,0	13,6
ált isk. 8. oszt. (fő)	2 367	9 279	57 658
%	25,8	31,2	30,4
középfok érettségi nélkül (fő)	1 971	6 841	39 332
%	21,4	23,0	20,7
érettségi (fő)	2 570	6 491	46 456
%	28,0	21,9	24,5
felsőfokú végzettség (fő)	1 151	2 277	17 866
%	12,5	7,7	9,4

f). Foglalkoztatottság

Az Észak-Magyarországi régió az ország legproblematisabb foglalkoztatási térsége. A megyei munkanélküliségi ráta meghaladja az országos átlagot. A pásztói lakónépesség foglalkoztatottsági aránya a 2011-es népszámlálás alapján 37,0%, ami valamivel magasabb a megyeinél (34,6%) és a kistérségénél (34,2%) is, de elmarad az országostól, ami közel 50 %.

A munkanélküliség legfontosabb adatai és az adatok területi összehasonlítása 2012.dec.20. KSH.

adatsorok	Pásztó	Pásztói kistérség	Nógrád megye
Regisztrált álláskereső aránya a munkaképes korúak között (2012.dec.20.) %	12,0	14,5	15,3
Ebből 180 napon túli munkanélküli (2012.dec.20.) %	57,6	60,2	61,4
Tartósan munkanélküliek a munkaképes korú népesség %-ában	6,9	8,7	9,3
Álláskeresőkből női munkanélküli (2012.dec.20.) %	43,7	44,5	46,4
Tartósan (180 napon túli) munkanélküliek között női munkanélküli (2012.dec.20.) %	49,1	50,1	51,0
Álláskeresőkből szellemi foglalkozású (2012.dec.20.) %	13,0	8,4	13,1
Álláskeresőkből max. ált. iskolai végzettségű (2012.dec.20.) %	43,7	47,9	47,1
Álláskeresőkből a pályakezdekők aránya (2012.dec.20.) %	11,7	11,6	11,8
Ezer aktív korúra jutó közfoglalkoztatott (fő)	31,2	38,9	50,4
100 foglalkoztatottra jutó munkanélküli 2012 (fő)	20	24	23
100 foglalkoztatottra jutó inaktív kereső 2012 (fő)	85	99	97
100 foglalkoztatottra jutó eltartott 2012 (fő)	62	69	68

A **munkanélküliek aránya** a városban 2012. év végén a megyei átlag háromnegyede körül alakult. Ugyanez mondható el a **tartósan munkanélküliekkel** kapcsolatban, e téren is a kedvezőbb az arány Pásztón. A női munkanélküliségi arány 50% alatti, azaz a **nők foglalkoztatása** nem kedvezőtlenebb, mint a férfiaké. A **szellemi foglalkozású munkanélküli** arány jelentősen mérsékelte, 13 % körül alakul a megyében is és a városban is. Ugyanezt – a kvalifikált munka iránti igényt – jelzi az is, hogy a munkanélkülieken belül az alacsonyan képzettek aránya magas, azaz elhelyezkedési nehézségekkel leginkább a képzetlenebbek szembesülnek. A **pályakezdekők munkához jutási lehetőségei** viszonylag jók: a

pályakezdők aránya a munkanélküliek között alacsonyabb az általános munkanélküliségi mutatóknál. meghaladja a 60 %-ot a megyében is és a kistérségben is, Pásztón is majdnem eléri azt (57,6%). Eszerint a munkaképes korú népesség 7-9 %-a tartósan nem tud munkához jutni, ami a munkaerőpiacról való végleges kiesés veszélyével jár. Emiatt magas a munkaképes korú lakosságon belül a **közfoglalkoztatottak** száma is: Pásztón 31,2 fő, de a megyében még sokkal magasabb: 50,4 fő.

g) Jövedelmi helyzet

A lakosság jövedelmi helyzetére részben az adófizetési adatokból, részben a nyugdíjak összegéből és a szociális segélyek iránti igényből lehet következtetni.

Pásztón ezer lakosból személyi jövedelemadót fizetett – a KSH 2012. évi adatai alapján – 443 fő, ez magasabb, mint a megyei (419 fő) és a kistérségi (415 fő) átlag. Az egy adózóra jutó, adóalapot képező jövedelem éves összege 2012-ben Pásztón 1 651 eFt volt, ami meghaladja a megyeit (1 591 eFt) és az annál alacsonyabb kistérségit (1 539 eFt) is, de elmarad az országostól. Ha nem az egy adózóra, hanem az egy lakosra jutó jövedelmi viszonyokat vizsgáljuk, a területi különbségek növekednek: Pásztó 739 eFt/lakos éves jövedelemmel jobb, mint a megye egésze (652 eFt/fő), és a kistérségi érték (631 eFt/fő).

Személyi jövedelemadót fizetők ezer lakosra jutó száma, 1 adófizetőre jutó adóköteles jövedelem 2012-ben(KSH)

	SZJA adózó/ezzer lakos (fő)	Egy adózóra jutó SZJA alapot képező jövedelem eFt/év	Egy lakosra jutó jövedelem eFt/év	nyugdíjban és járadékban részesülők/ezzer lakos	rendszeres szociális segélyben részesülők/ezzer lakos	közhelyi, igazolvánnyal rendelkező/ezzer lakos
Nógrád megye	419	1 591	652	310	12,5	44,5
Pásztói kistérség	415	1 539	631	307	9,2	36,5
Pásztó	443	1 651	739	304	9,6	22,1

Mivel a nyugdíjasok, ill. nyugdíjszerű ellátásban (járulékbán) részesülők – a kedvezőtlen korstruktúra miatt - a város népességének több mint egynegyedét teszik ki, a lakosság jövedelmi viszonyai a nyugdíjak nagyságától is erősen függ.

A rendszeres szociális juttatásra szoruló ezer lakosra vetített aránya Pásztón viszonylag alacsony: 9,6 fő, jobb, mint a megyei érték (12,5 fő).

1.6.2. Térbeli társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Ahhoz, hogy az egyes városrészek társadalmi állapotát, elszigetelődését, a városon belüli térbeli társadalmi különbségeket fel lehessen mérni, városrészi bontásban kell vizsgálni a szegregációs mutatók szerinti különbségeket. Ezt a 2011. évi népszámlálás adatainak felhasználásával a KSH alábbi táblázata tartalmazza. A városi átlaghoz képest legjobb adatot mutatóként **vastag dőlt** szedés, a legrosszabbat **szürke alászínezés** emeli ki. Az értékelés – alacsony lakosság száma miatt – Muzslára és a külterületre nem terjed ki.

Mutató megnevezése	Pásztó összesen*	1. Pásztó-Mátrakeresztes	2. Pásztó-Hasznos	3. Pásztó-városközpont	4. Pásztó-Külváros	5. Pásztó-Muzsla	Külterület
Lakónépesség száma	9689	373	908	1473	6914	8	8
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	12,9	9,7	10,1	13,6	13,3	0,0	12,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6	59,0	59,9	67,8	60,5	62,5	75,0
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	25,5	31,4	30,0	18,6	26,1	37,5	12,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	13,3	23,2	9,2	8,8	14,2	0,0	83,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	15,2	4,0	12,8	22,3	14,7	12,5	0,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41,1	48,2	36,2	41,4	41,3	20,0	66,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,5	14,5	5,3	6,5	10,4	0,0	50,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	54,2	46,6	57,1	56,0	53,8	66,7	33,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,8	55,0	43,9	35,6	42,1	50,0	75,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	41,4	58,1	43,1	34,5	41,9	75,0	100,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	55,1	59,5	54,0	51,7	55,8	50,0	50,0
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,7	22,5	15,1	14,9	17,0	0,0	50,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliség aránya)	9,7	13,2	8,9	9,7	9,5	0,0	50,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,0	11,3	5,3	6,5	7,0	25,0	75,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,6	4,2	2,5	9,2	6,7	0,0	0,0

Szinte minden mutató szerint a legkedvezőtlenebb helyzet Mátrakeresztesen van. Itt a legelöregedettebb a népesség és a legalacsonyabb az iskolázottsági szint: a munkaképes korúak csaknem egynegyede kizárólag ált. iskolai végzettséggel bír, a diplomások aránya a alig több a városi átlag negyedénél. Ennek megfelelően magas a munkajövedelemmel nem rendelkezők és az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban dolgozók aránya, magas a munkanélküliség, ezen belül a városban itt a legmagasabb a tartósan munka nélkül maradók aránya. Itt a legmagasabb a komforthiányos lakások hányada is.

A legjobb mutatókon Pásztó városközpont és Hasznos „osztottnak” 9:6 arányban. A legfiatalabb népesség a központban lakik, itt a gyerekek aránya magasabb, az időseké alacsonyabb, mint a városi átlag. A képzettségi szint magas: a diplomások aránya az átlagosnak majdnem másfélszerese, a csak általános iskolával rendelkezőké a pásztói kétharmada a városközpontban. Ennek következményeként itt a legalacsonyabb a foglalkoztatott nélküli háztartások, az alacsony presztízsű munkakörökben alkalmazottak, a gazdaságilag nem aktív népesség és a munkanélküliek hányada is. Hasznost a dolgozó lakosság jellemzi: ott a legkevesebb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők és a tartósan munkanélküliek, legmagasabb a foglalkoztatottak aránya. A lakáshelyzet is jónak tekinthető: a komforthiányos lakások 5,3%-os aránya a városban a legjobb és ott a legalacsonyabb (2,5%) az egyszobás lakások hányada is.

Pásztó külváros adatai a városi átlag körül alakulnak, nem sokkal fölötté vagy alatta, nem jellemzőek a szélsőséges, nagymértékű eltérések sem pozitív, sem negatív irányban.

Pásztó_1.

Pásztó_2.

Szegregátumok

A szegregátumok lehatárolását a népszámlálási adatok alapján, a kormányzat által meghatározott kritériumok szerint a KSH végzi. A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a KSH-tól nem érkezett Pásztói szegregátum lehatárolás, így a korábbi, 2001-es népszámlálás szerinti szegregációs területek mutathatók be.

Jelmagyarázat:

a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a színek jelölik: 0-39% = türkizkék, 40-49% = fekete, 50-100% = pink (szegregációs kritériumnak megfelelő)

A 2001-es népszámlálás adatbázisa szerint Pásztón egy tömb minősült szegregált területnek. Ezt a KSH-tól kapott térképen a bekarikázott rész jelzi. A terület a város DK-i részén található. A szegregátum határai: Gábor Á. u. - Vörösmarty u. - Nyikom u. É-i oldala - Dankó u. mindkét oldala - Fő u. - településhatár - Csermely u. - és az Élgép-lakótelep. A település peremén található szegregátum közművekkel ellátott,

a külterületi Élgép-telep nem. A szegregátum(ok)ban 2012-ben 129 lakás volt, melyből 12 db (9%) komfort nélküli – szemben a városi 1%-os komfortnélküliséggel. Vezetékes ivóvízzel a szegregált lakások 90%-a, árammal 100%-a, vezetékes gázzal 45,7%-a, szennyvízcsatornával 61% ellátott – szemben a városi 99%-os víz-, 78,7%-os gáz-, 89%-os csatorna ellátottsággal. A település DK-i határán levő szegregátumban található lakásoknál rosszabb helyzetben és állapotban vannak a külterületi lakások, ahol a komfort nélküli lakások aránya eléri a 19%-ot.

A város esélyegyenlőségi programja szerint a roma népesség beilleszkedett a város társadalmába, éles konfliktusok nem tapasztalhatók, de alacsony képzettségük miatt kereseti lehetőségeik beszűkültek, így a kisebbség kb. 50 %-a tartós szegénységben él.

1.6.3. A települési identitást erősítő tényezők

Identitást erősítő tényezők az alábbiak:

- a színvonalas, egészséges települési környezet, közösségi élet befogadására alkalmas városi közterek, utcák,
- a gazdag történelmi múlt, kulturális hagyományok, összetartó identitástudat, lokálpatriotizmus,

- kulturális és oktatási intézmények,
- a kedvező természeti környezeti, természeti erőforrások,
- a versenyképes gazdasági környezet,
- a színvonalas infrastrukturális (humán és műszaki) ellátottság,
- a hatékony információáramlás, a városfejlesztési menedzsment és lakosság közötti jó partneri kapcsolat,
- a kedvező belső emberi értékek, emberi kapcsolatok, megújulási képesség, aktív civil élet.

Az identitáserősítés *szellemi összetevői* az összetartó, szolidáris társadalomban, az erős lokálpatriotizmusban és a közös történelmi múlt értékeinek, hagyományainak, kultúrájának védelmében nyilvánulnak meg. A települési kötődés, a lokálpatriotizmus erősítése, a települési értékek tudatosítása, a kulturális hagyományok megtartása kiemelt nevelési feladat – nemcsak az iskolások számára. A közkincs kerekasztal, a Hagyományok Háza, az értéktár összeállítása identitáserősítő, különösen a lakosok bevonásával, motiválásával zajló események esetén. Az identitás erősítéséhez jelentős mértékben hozzájárulhatnak az aktív civil szerveződések is, amelyek alkalmasak az emberi kapcsolatok elmélyítésére, a társadalmi összetartozás érzésének megerősítésére.

A települési identitást erősítő *fizikai tényezők* az alábbiak:

- a települési környezet értékei, különösen:
 - a városközpont kisvárosias jellege,
 - az Oskolamester háza és a kolostor/múzeum – templom körül kialakult térrendszer, műemlékek és történelmi környezet sajátos karaktere,
- a kulturális, oktatási, rekreációs intézmények, különösen
 - a középfokú oktatási intézmények, különösen a két-tannyelvű oktatás,
 - a művészeti iskola,
 - a városi múzeum és a Csohány galéria,
 - a szabadidős- és sport lehetőségek széles választéka,
- a jó kereskedelmi ellátottság,
 - városközponti kisüzletek,
 - szakbolt hálózat,
 - piac (20 km vonzáskörzettel),
- a kedvező természeti, táji környezet, természeti erőforrások, különösen:
 - a Cserhát és a Mátra közelsége,
 - Mátrakeresztes,
 - a víztározó és környéke szabadidős lehetőségei,
 - védett természeti értékek, Natura 2000 területek, közelben levő tájvédelmi körzetek.

A *településképi identitást* a városi egyházi és középületek valamint a népi építészeti értékek a történeti épületekkel együttesen határozzák meg. Pásztó az alábbi országos védelem alatt álló műemlékekkel rendelkezik:

- *Lakóház*
Gábor Áron út 11., - Hrsz.:1004/1.
A földszintes, L alakú lakóház a XVIII. században épült népies, barokk stílusban.
- *Kőhid és Nepomuki Szent János szobor*
Múzeum tér, - Hrsz.:63.
XVIII. században épült barokk stílusban.
- *Szent Lőrinc plébániatemplom*
Múzeum tér 1., - Hrsz.:1.
A templom magját egy kisméretű, XII. század végén épült román kápolna képezi. A XIII. század végén megnagyobbították, ehhez az építési szakaszhoz tartozik a torony alsó két szintje és a temetőkápolna. 1421-ben helyreállították, majd a XV. század első felében a déli oldalon előcsarnokkal és oldalkápolnával bővítették. Ekkor készült a sekrestye is és gótikus ülőfülke. A későgótikus ajtók a XV. század végéről származnak. A tornyot 1723-ban építették át, mai szentélye 1734-ben épült. Végleges barokk jellegét 1763-ban kapta.
- *Gótikus lakóház, un. Oskolamester-ház*
Múzeum tér 6. - Hrsz.:59.

A XV. században épült, gótikus stílusban. Pásztó 1793-as térképe itt jelzi az iskolát. Az épületet a XVII., XVIII. és XIX. században átépítették. A mindenkori kántor és tanító lakása volt, ma múzeum.

- *Középkori romkert és üveghuta*

A kolostorkertben a XI. században épült bencés, később cisztercita apátság, templom és kolostor romjai, valamint az Oskolamester háza mellett a középkori üveghuta romjai találhatók, bemutatásra alkalmas feltárással.

- *Római Katolikus plébánia*

Múzeum tér 2. - Hrsz.:64.

Az épület középkori eredetű, a mai plébániát 1745-ben építették, barokk stílusban.

- *Lakóház*

Múzeum tér 4. - Hrsz.:62.

Klasszicista, kora eklektikus stílusban épült 1830 körül.

- *Volt Cisztercita kolostor*

Múzeum tér 5. - Hrsz.:60.

Az eredeti épületeket a XI. század végén, a XII. század elején valószínűleg a bencés szerzetesrend emelte. A monostort 1190-ben királyi adományként a ciszterciták kapták meg. A XIII. század elején leégett, s ezután bővítették ki a templomot és a monostorépületet a romkertben is látható formájára. 1265-ig a király, ettől kezdve a Rátold nemzetség volt az apátság kegyura. 1546-tól megerősítették Pásztót és a monostor is az erődítmény része lett. 1551-ben, visszavonulásuk közben a császáriak felgyújtották. A barokk épület 1715-17 között épült fel, részben a régi alapfalakon, részben a régi kőépületek anyagából. A templomból csak a főszentély maradt meg, melyet 1725-ben újraboltoztak és 1802-ig kápolnának használtak.

- *Csohány galéria*

Múzeum tér

Csohány Kálmán (1925-1980) grafikusművész állandó kiállítása az 1870-es években épült házban.

- *Lakóház*

Fő u. 54., - Hrsz.:8/1.

A földszintes, utcavonalra merőlegesen álló épület barokk stílusban épült a XVIII. században.

- *Szentlélek templom*

Fő u. 119., - Hrsz.:1660.

A XV. században épült. 1444-ben torony nélküli templomként említik. Egyhajós, keletelt templom, előreugró barokk homlokzati toronnyal.

- *Volt községháza, ma zeneiskola*

Fő u. 54/A. - Hrsz.:4/1.

Az egyemeletes, szabadon álló épület 1820 körül épült klasszicista stílusban.

- *Monostori malom romjai*

Szent Imre tér 12. Középkori vízimalom romjai a Kövicses patak mellett.

- *Cserteri vár*

A Kövicses patak ÉNy-i oldalán található a vár romja. A XIV. században épült andezitből, a pásztói hadi út védelmére. Ötszögletű alaprajzú, melyet vastag falú négyzetes torony védett.

- *Vasúti épületegyüttes, vasútállomás*

1898-ban épült vasúti típustervek szerint. Tervező és kivitelező: Wellisch Hugó.

- *Római katolikus templom*

Hasznos, Dobó u. 2. Gótikus stílusú templom.

- *Nepomuki Szent János szobor*

Hasznos, Bercsényi u. Barokk szobor a posta bejárata közelében.

Az Oskolamester háza és környezete

Az Oskolamester háza belülről és kívülről

Az Oskolamester háza és a Szent Lőrinc plébániatemplom

Rajeczky Benjamin domborműve a plébániatemplom mellett

A plébániatemplom déli oldalhomlokzata a városi rangot adományozó Zsigmond király szobrával

Plébániatemplom, Oskolamester háza és középkori romkert

A ciszterci kolostor és környezete (ma múzeum)

Az 1898-ban épült védett vasútállomás épülete

Pásztó rendelkezik Helyi értékvédelmi rendelettel, melyet az önkormányzat 15/2005. (VII. 4.)_sz. alatt hagyott jóvá. Ennek melléklete tartalmazza a helyileg védett objektumok listáját:

I. Épületek, építmények

Megnevezése Utca, házszám	Hrsz.	Rendeltetése	Tulajdonos
I.sz. Postahivatal Fő út 6.	1801	Középület	Magyar Posta Rt. 1540 Budapest, Krisztina körút 6-8.
Városi Bíróság épülete Fő út 36.	18	Középület	Nógrád Megyei Bíróság 2660 Balassagyarmat, Köztársaság tér 2.
volt MHSZ épülete Fő út 53.	1432	Középület	Magyar Állam Képv. Kincstári Vagyoni Ig. 1054 Budapest, Zoltán út 16. Pásztó Város Önkormányzata Pásztó, Kölcsey F.u. 35.
Gárdonyi Géza Általános Iskola Nagymező út 34.	2360/5	Középület	Pásztó Város Önkormányzata Pásztó, Kölcsey F.u. 35.
Szentlélek templom Fő út 117-119.	1660	Templom	Római Katolikus Egyház
Csohány Kálmán szülőháza Klapka köz 4.	1420		Pásztó Város Önkormányzata Pásztó, Kölcsey F.u. 35.
Útjelző építmény Mátraszőlősi út	2053/1	Építmény	Barnák Attila, Pásztó, Cserhát ln. 11. 1/3. Barnákné Szádeczki Margit Pásztó, Cserhát ln. 11.
I. Világháborús emlékmű Csillag tér	742/3	Emlékmű	Pásztó Városi Önkormányzat Pásztó, Kölcsey F.u. 35.
Bockúti kereszt	7180		Pásztó Város Önkormányzata
Tepkei kőkereszt			Pásztó Város Önkormányzata
1848/49-es emlékmű Fő út	1789/2	Emlékmű	Tul: Magyar Állam Kezelője: Pásztó Városi Polgármesteri Hivatal Pásztó, Kölcsey F.u. 35.
I. Világháborús emlékmű Hasznos, Fő út	3308/1	Emlékmű	Pásztó Város Önkormányzata Pásztó, Kölcsey F.u. 35.

II. Épületgyűttek

Megnevezése Utca, házszám	Hrsz.	Rendeltetése	Tulajdonos
Lakóház Mátrakeresztes, Körtélyes út 3.	4829	Lakóház	Győző Miklós, Győző Miklósné 1180 Budapest XVIII.ker. Bokányi u. 89/b.
Lakóház Mátrakeresztes, Körtélyes út 1.	4830	Lakóház	Dr. Gajdáty Árpád, dr. Gajdáty Árpádné 1180 Budapest XVIII.ker. Vöröshadsereg u. 309/a.
Lakóház Mátrakeresztes, Kékesi út 112.	4850	Lakóház	Sálek Huber Mátrakeresztes, Tóthegyesi u. 35.
Lakóház Mátrakeresztes, Kékesi u. 114.	4851	Lakóház	Farkas József 2119 Pécel, Rákos u. 12.
Lakóház	4885	Lakóház	Bognár Istvánné, Bognár Gábor

Mátrakeresztes, Kékesi út 89.			Mátrakeresztes, Kékesi út 89.
Lakóház	4886	Lakóház	Szilágyi Mihály
Mátrakeresztes, Kékesi út 87.			1214 Budapest, Rákóczi út 345/b-3
Lakóház	4887	Lakóház	Orosz Istvánné
Mátrakeresztes, Kékesi út 85.			6600 Szentes, Nyíri utca 37.
Lakóház	4888	Lakóház	Laki Tibor
Mátrakeresztes, Tóthegyes u. 2.			1126 Budapest, Kiss János altáb.u. 39. l.em.

A települési identitást erősítő néhány elem:

Mátrakeresztes falusias utcakép palóc házakkal

Deszkaoromzatos népi építészetű ház Mátrakeresztesen

Mátrakeresztes, felújított karakteres, értékes népi lakóházak

Új templom és közösségi tér Mátrakeresztesen

Mátrakeresztes, táji környezet

Pásztó, modern templomépület

A város történetileg kialakult üzletutcája a Fő utca városképet is befolyásoló parkolási gondokkal küzd

A Fő utca tradicionális zárt sorú, kisvárosias beépítése meghatározza a jellegzetes pásztói karaktert

Fő u. téglarchitektúrás kisvárosi homlokzat a Fő utcán

Sajátos helyi karaktert képviselő Szt. Flórián szobor a tűzoltóság épületén

Fő u., jellegzetes kisvárosi térfal, karakteres téglarchitektúrák
posta épület

A Városháza előtti tér modern térfala illeszkedik a karakterhez

Városközpont, Fő u. meghatározó karakterű épület és kisvárosi térfal

Az alábbiakban közzé tesszük az identitás érzésének kialakítását is segítő, a társadalmi összetartozást, a „közös ügyet” ill. érdeklődési kört képviselő, valamint a város intézményhálózatát támogató pásztói civil szervezetek, alapítványok, körök listáját:

Szervezet neve
"HUFEZE SPORT KLUB"
A jövő postásaiért alapítvány
A mindennapi testnevelésért és a diáksportért Pásztói Alapítvány (közhasznú)
A Pásztói Francia Magyar Kéttannyelvű Képzésért Alapítvány /kiemelten közhasznú/
Ágasvár Bérkilövő Vadásztársaság
Ágasvár Néptáncgyűttesért Alapítvány
Athéné Alkotó Kör
Csohány Baráti Kör Pásztó Kultúrájáért Alapítvány
Dél-Cserhát Televízió Egyesület
Dél-Nógrádi Települések Pásztói Egyesülete
Egészség Gondoskodás és Jólét Közhasznú Alapítvány
Fészekmeleg Alapítvány / közhasznú /
Gárdonyi Géza Diák Sport Egyesület
Gyermekekért Alapítvány
Hasznosi Szabadidő Egyesület
Hasznosi Templomért Alapítvány (közhasznú)
Helyi Művészeti Iskoláért Alapítvány

Herkules Diáksport Egyesület (közhasznú)
IDEA Információval a Drog Ellen Közhasznú Alapítvány
Kelet-nógrádi Ifjúsági és Kulturális Egyesület
Keresztési Óvodásokért Alapítvány / közhasznú /
Kittenberger Kálmán Bérkilövő Vadásztársaság
Kisüsti Szeszfőzdék Jövőjéért Alapítvány
Környezetünkért, Biztonságunkért és Egészségünkért Alapítvány
Lépésről Lépésre a Gyermekekért Alapítvány / közhasznú /
Ma a Holnapért Alapítvány / Közhasznú /
MÁG MEDOSZ SE.
Magyar Nyomdász Társaság
Mátradog Sportegyesület
Mátrai Hegymászó Klub
Mátrai Lovas Egylet
MÁTRAKAPU OFF-ROAD TECHNIKAI EGYESÜLET
Mátrakeresztési Kábel Televízió Egyesület
Mátrakeresztési Szabadidős Társaság
Mátraszőlősi Templomért Alapítvány (közhasznú)
Mátravidéki Evangéliumi Hit és Erkölc Kulturális Alapítvány / Közhasznú /
MGSZ 207.sz.Egyesülete
Mikszáthos Öregdiákok Köre
MOSCITO ISLAND Sportegyesület
Múzeum-téri Óvodáért Alapítvány /közhasznú /
Muzsikál az Erdő Alapítvány /közhasznú/
Muzslai Üdülő Tulajdonosok Egyesülete
Nagycsaládosok Pásztói Egyesülete
Nemzeti Kör Pásztóért
Nők Civilben Egyesület
Nyikom Hegyisport és Természetvédő Klub
Operation Friendship Hungary
Ózon Sportrepülő Egyesület
ÖRDÖGSZEKÉR ALAPITVÁNY
Pásztó és Térsége Gazdakör
Pásztó és Vidéke Bűnmegelőzési és Vagyonvédelmi Alapítvány
Pásztó és Vidéke Ipartestület
Pásztó Kollégiumáért Alapítvány / közhasznú /
Pásztó Város Fejlesztéséért Alapítvány
Pásztói Asztalitenisz Club
Pásztói Életesély Alapítvány / közhasznú szervezet /
Pásztói Futball Club
Pásztói Kézilabda Club
Pásztói Kórházért Közalapítvány / közhasznú /
Pásztói Labdarúgósportért Alapítvány
Pásztói Muzsla Néptánc és Hagyományőrző Egyesület
Pásztói Önkormányzati Tűzoltóság
Pásztói ÖTE
Pásztói Polgárőrség
Pásztói Sakk Egyesület

Pásztói SE Baráti Kör Egyesület
Pásztói Shotokan Karate Klub
Pásztói Sport Egyesület
Pásztói Sport Klub
Pásztói Strandért Alapítvány
Pásztói Szabadidő Sportegyesület
Pásztói Tájékozódási Futó és Szabadidősport Egyesület
Pásztói Templomért Alapítvány (közhasznú)
Pásztói Utánpótlás Labdarúgó Club
Pásztó Városi Lövészklub
Rajeczky Benjamin Népművészeti Tábor és Hagyományőrzés Szurdokpuszpökiben
Rákbetegség Megelőzéséért és Legyőzéséért Közhasznú Alapítvány
Roma Családok gyermekeinek Jövőjéért
S.C.I. Motor - Sport Club
SODRÁSBAN Közhasznú Alapítvány / közhasznú /
ST.SIMON Lovas Szabadidő és Sportegyesület
Százszorszép Óvodásokért Alapítvány
Szerszám és Készülékgyár SE
Szorospataki Bányász Vadásztársaság
Szurdok Motorsport Egyesület
Tehetséges Pásztói Gyermekekért Alapítvány / Közhasznú /
Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Pásztó Városi Egyesület / kiem.kh./
Unigép Munkástanács
Vállalkozók Klubja
Városvédő Egyesület

A helyi identitást és összetartozást a városi rendezvények, kulturális események is erősítik. 2015-re az alábbi városi programok vannak tervbe véve:

Esemény, program	időpont
Kultúrházak éjjel-nappal országos program pásztói eseményei	Február 13-15.
Nőnap Kőszöntő	március 8.
Március 15. megemlékezés	március 15.
A Vers Ünnepe	április 15-16.
Múltidéző Nap Zsigmond király udvarában	április 26.
Városi Gyereknapi	május 31.
Ünnepi Könyvhét rendezvényei	május vége-június eleje
„Muzsikál az erdő” rendezvénysorozat	július eleje
Zenélő vasárnapok	májustól júliusig
Rétesfesztivál és Magdolna Napi Búcsú Hasznoson	július 18.
Nagyboldogasszony Napi Búcsú és Falunap Mátrakeresztesen	augusztus 15.
Szent István napi ünnep	augusztus 20.
Szőlő és Borünnep, Szent Mihály-napi tűzgyújtás	szeptember 26-27.
A népmese ünnepe	szeptember 29.
Emlékezés az aradi vértanúkra	október 6.
Emlékezés '56 hőseire	október 23.
„ADVENTTŐL VÍZKERESZTIG”Pásztói Karácsony eseményei hagyományőrző és karácsonyváro rendezvények	december 1-január 6.

1.7 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

1.7.1 A humán közszolgáltatások

a) Oktatás-nevelés, kultúra

ÓVODAI ELLÁTÁS

Pásztó város önkormányzati óvodája három helyen működik – tagóvodákkal – összesen 10 csoportszoba kapacitással. Ezek közül a Pitypang tagóvoda Hasznos városrészt szolgálja. A római katolikus óvoda 3 csoporttal rendelkezik. A Pásztói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben 1 óvodai csoport található. A teljes óvodakapacitás 251 férőhely, a száz férőhelyre beírt óvodások száma 90-100 között mozog, azaz a beírt gyerekek száma és a kapacitás szinkronban van. Mátrakeresztesen a csökkenő gyerekszám miatt a tagóvoda megszűnt, a gyerekeket busszal szállítják. Az óvodákban összesen 10 csoport működik, az óvodapedagógusok száma 21, akiket egy gyógypedagógus, tíz dadus és 10 kiegészítő/technikai munkaező is segít. Az óvodába beíratott gyermekek kb. 20 %-a hátrányos helyzetű, ötven óvodás lakik szegregált lakóterületen. 2015 szeptemberétől a 3 évet betöltött gyerekek kötelező óvodáztatását a meglévő intézmény keretében meg lehet oldani, új óvoda létesítésére – a fogyó gyereklétszám miatt - nincs szükség.

Oktatási intézménybe járók mutatói Pásztón és térségében 2012/2013 tanév

	100 óvodai helyre beírt gyerek	óvodás /ezer lakos	általános iskolás/ezer lakos
Pásztó	100,0	29,7	99,5
Pásztói kistérség	91,0	32,8	79,7
Nógrád megye	84,7	32,0	76,3

ÁLTALÁNOS ISKOLA

A városban ab korábbi két normál tantervű általános iskola, a Dózsa György Általános Iskola (Nagymező u. 36.) és a Gárdonyi Géza Általános Iskola (Nagymező u. 34.) összevonásával kialakult a település általános iskolája, amely a Zsigmond király Iskola nevet tervezi felvenni. Jelenleg (2015) ebben az iskolában 750 gyerek tanul. A Pásztói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben is folyik általános iskolai oktatás.

Az általános iskolai tanulók létszáma folyamatosan csökken, a középiskolásoké viszont emelkedik vagy stagnál, esetleg csak kisebb mértékben csökken. Az általános iskolai diákok kb. háromnegyede pásztói lakos, a többi a környező településekről bejáró. A tanulók kb. 25%-a hátrányos, 5 %-a halmozottan hátrányos helyzetű, 60-70 között van a szegregátumban lakó általános iskolások száma. Az általános iskola 30,5 tanítóval és 34 tanárral rendelkezik, akiket 2,5 gyógypedagógus segít. Félállású gyermekvédelmi felelős, két iskolaorvos és 15 fő kiegészítő személyzet dolgozik még a pedagógusokon kívül az iskolákban.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
általános iskolai tanuló (fő)	1 135	1 093	1 037	981	982	951	909
középiskolai tanuló	515	530	574	583	580	549	567

KÖZÉPISKOLA

A kistérségben csak Pásztón van középiskola, így a környéket is szolgálja. A városban - a közelmúltban líceummá alakított - Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégium (Rákóczi u. 1.) több tagintézménnyel is rendelkezik. Kiemelendő a Francia Kéttannyelvű Tagozat (Fő út 58.), amely 1+4 éves, magas színvonalú oktatást biztosít és anyanyelvi tanárokkal is rendelkezik, vonzáskörzete túlnyúlik a kistérségen. A kollégium a Rákóczi u. 5-ben, az Alapítványi Közgazdasági Szakközépiskola a Rákóczi u. 1-ben működik. Pásztói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben speciális szakiskola oktatás folyik.

MŰVÉSZETI OKTATÁS

A városban a művészeti oktatást a Rajeczky Benjámin Művészeti Iskola biztosítja.

KULTURÁLIS LÉTESÍTMÉNYEK

A Teleki László Könyvtár és Művelődési Központ, a volt cisztercita kolostorban működő Városi Múzeum és a Csohány Kálmán Galéria emelendő ki a kulturális intézmények közül. Példaértékű, ahogy a műemléki értékkel bíró történeti épületek kulturális célra való felhasználása történik. A Művelődési Központ a kultúra mellett jól működő közösségi tér is, jelentősen hozzájárul a közösség építéséhez és a társadalmi kapcsolatok erősítéséhez.

A város oktatási, kulturális, közigazgatási, egyházi és sport intézményeinek felsorolását és főbb adatait - a feladat ellátási kört, a fizikai és létszám kapacitást - a következő táblázat tartalmazza. Az intézményeket a fenntartók szerinti csoportosításban mutatja a táblázat.

Intézmény neve	Címe	Ellátott feladatok	Rendelkezésre álló helyiségek	Max. férőhely
Intézményfenntartó: Klik Pásztói tankerület				
Pásztói Általános Iskola	Nagymező utca 34.	általános iskolai nevelés-oktatás (felső tagozat)	Iskolai tanteremek száma: 16 Tornaterem: van Könyvtár: van Sportpálya: van	456
Pásztói Általános Iskola	Nagymező utca 36.	általános iskolai nevelés-oktatás (alsó tagozat),	Iskolai tanteremek száma: 15 Tornaterem: van Tornaszoba: van Könyvtár: van Sportpálya: van	280
Pásztói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Gyermekotthon, Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium	Fő utca 138.	óvodai nevelés, általános iskolai nevelés-oktatás (alsó tagozat), általános iskolai nevelés-oktatás (felső tagozat), készségfejlesztő speciális szakiskolai nevelés-oktatás (közismereti képzés), készségfejlesztő speciális szakiskolai nevelés-oktatás (szakképzés), kollégiumi nevelés-oktatás, fejlesztő nevelés-oktatás, gyógypedagógiai/konduktív módszertani feladat (EGYMI), gyermekotthoni feladatok	Óvodai csoportszobák száma: 1 Kollégiumi hálótérmekek száma: 16 Iskolai tanteremek száma: 13 Tornaterem: van Konyha: van Könyvtár: van Tanműhely: van Sportpálya: van	303 (Nappali képzésben felvehető tanulólétszám: 178)
Intézményfenntartó: Pásztó Város Önkormányzata				
Pásztó Városi Önkormányzat Óvodája	Madách út 22.	óvodai nevelés, egyéb	Óvodai csoportszobák száma: 5	125
Pásztó Városi Önkormányzat Óvodájának Pityang Tagóvodája	Vár út 61.	óvodai nevelés, egyéb	Óvodai csoportszobák száma: 1 Tornaszoba: van Konyha: van	25
Pásztó Városi Önkormányzat Óvodájának Hétpettyes Tagóvodája	Cserhát lakónegyed 22.	óvodai nevelés, egyéb	Óvodai csoportszobák száma: 4 Tornaszoba: van	100
Pásztó Városi Önkormányzat Óvodájának Mátrakeresztes Ifjúsági tábora	Kékesi út 82/A		Kollégiumi hálótérmekek száma: 9 Konyha: van	50
Intézményfenntartó: Váci Egyházmegye				
Magyar Szentek Római Katolikus Óvoda és Általános Iskola	Deák Ferenc út 17	általános iskolai nevelés-oktatás (alsó tagozat), általános iskolai nevelés-oktatás (felső tagozat)	Iskolai tanteremek száma: 8 Tornaszoba: van	256
Magyar Szentek Római Katolikus Óvoda és Általános Iskola	Szent Imre tér 1/a	óvodai nevelés	Óvodai csoportszobák száma: 3	90
Intézményfenntartó: Klik Salgótarjáni tankerület				
Mikszáth Kálmán Líceum	Rákóczi út 1.	4 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás, szakközépiskolai nevelés-oktatás (közismereti képzés), szakközépiskolai nevelés-oktatás (szakképzés)	Iskolai tanteremek száma: 10 Tornaterem: van Könyvtár: van Sportpálya: van	400 (Gyakorlati képzésben felvehető létszám:20)
Mikszáth Kálmán Líceum Fő úti Telephelye	Fő út 58.	5 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás, 4 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás	Iskolai tanteremek száma: 5 Könyvtár: van	175

Mikszáth Kálmán Líceum Tittel Pál Középiskolai Kollégiuma	Rákóczi út 5.	kollégiumi nevelés-oktatás	Kollégiumi hálóterem száma: 40 Tornaszoba: van Könyvtár: van	120
--	---------------	----------------------------	--	-----

Intézményfenntartó: Egyenlő Esélyért a Pályakezdeknél Alapítvány

Alapítványi Közgazdasági, Szolgáltatási, Számítástechnikai és Titkárképző Szakközépiskola	Rákóczi út 1.	szakközépiskolai nevelés- oktatás (szakképzés)	Iskolai tanterem száma: 4	210 (Nappali képzésben felvehető tanulólétszám: 170 Gyakorlati képzésben felvehető létszám: 170)
---	---------------	---	---------------------------	--

Intézményfenntartó: Nógrád Megyei Önkormányzat

Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Rajeczky Benjamin Tagintézménye	Pásztó, Fő út 54/A.	alapfokú művészetoktatás (zeneművészeti ág, képző és iparművészeti ág)
--	---------------------	--

Nógrád Megyei Kormányhivatal intézményei

Nógrád Megyei Kormányhivatal Pásztói Járási Hivatala	Kölcsey út 35.
Pásztói Járási Hivatal Járási Gyámhivatala	Kölcsey u. 35.
Pásztói Járási Hivatal Járási Állategészségügyi és Élelmiszer- ellenőrző Hivatala	Vasút út 21.
Pásztói Járási Hivatal Járási Földhivatala	Fő út 102.
Pásztói Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége	Cserhát lakónegyed 11.

Szabadidős és sportlétesítmények, turisztikai attrakciók

Sportpálya	Hajós Alfréd u. 1.
Birkózó csarnok	Hajós Alfréd u. 1.
Mátrakapu Kaland- és Ökoturisztikai Élmenypark	Pásztó-Hasznos
Pásztói Strand- és Termálfürdő	Mágnas utca
Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	Külterület

Kulturális intézmények

Pásztói Múzeum - Ciszterci monostor	Múzeum tér 5.
Oskolamester háza	Múzeum tér 1.
Szent Lőrinc plébániatemplom	Múzeum tér 1.
Csohány Galéria	Múzeum tér 4.

b) Egészségügy**EGÉSZSÉGÜGYI ALAPELLÁTÁS****Háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás**

Pásztón négy felnőtt háziorvosi szolgálat és három gyermek háziorvosi szolgálat működik. A felnőtt háziorvosi körzetekre jutó lakosszám az utóbbi (2010-2014) években 1145-2673 fő/orvos között mozgott. A gyermekorvosi körzetek létszáma ennél jelentősen alacsonyabb, egy-egy gyermekorvosi körzetbe 219-619 gyerek tartozott ugyanebben az időszakban. A városban négy fogorvos praktizál, az egy fogorvosra jutó betegszám 1278-3259 fő között változik. Fogorvosi háttérrel ellátásként több fogtechnikus is működik Pásztón (l. a pásztói cégek felsorolását a 1.8. Pásztó gazdasága fejezetben.)

Védőnői ellátás

A védőnői szolgálat az IPESZ keretében működik. A településen öt védőnő dolgozik, közülük egy iskolavédőnő, a többi négy területi ellátást végez.

KÓRHÁZI ÉS SZAKORVOSI ELLÁTÁS

A kórházi és a járóbeteg szakorvosi ellátást a város és a környező települések számára is a Margit Kórház biztosítja. 2009-ben „Az Év Kórháza” címet is elnyerte. A kórházban aktív betegágy ma már nincs, fő profilja a mozgásszervi rehabilitáció, mely esetében az Országos Gerincgyógyászati Központtal

is együttműködik. Emellett krónikus betegek ellátását, ápolását is végzi, de rendelkezik egynapos sebészettel és belgyógyászati sürgősségi ellátással is. Engedélyezett maximális dolgozói létszáma 246 fő, melyből ma 8 állás betöltetlen.

GYÓGYSZERTÁRAK

A gyógyszerellátás egyre inkább a kereskedelmi szférába kerül át és a hálózat alakulását, illetve működését a kereslet-kínálat határozza meg. A gyógyszertárak kínálati profilja folyamatosan bővül az orvosságok mellett a gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmények, gyógynövények (teák), sőt kozmetikai cikkek kereskedelmével.

BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS

A városban nem működik bölcsőde. Ha a közeljövőben a foglalkoztatási szintet emelni és a gyesről visszatérők munkába illeszkedését segíteni szeretnénk, akkor a városi lakosság bölcsődeigényével, sőt ezen túl a környező településekből Pásztóra bejáró dolgozó nők bölcsőde igényével is számolni kellene, mivel a környező települések nagy része – az alacsony lakosság szám miatt – távlatban sem fog rendelkezni bölcsődével. Amennyiben önkormányzati bölcsőde létesítésére nincs szándék, a családi napközik keretében lehetséges a munkába visszaálló kismamák gyermek-elhelyezési igényeinek kielégítése. A családi napközik létesítésének önkormányzati ösztönzése és támogatása javasolható.

c) Szociális ellátás

Pásztón a szociális ellátás tagintézményeit a Pásztói Gondozási Központ (Csillag tér 16.) fogja össze. Hozzá tartozik az:

- Idősek Klubja (Hasznos városrész, Vár út 31.)
- Idősek Otthona (Sport út 4-6. bentlakásos 57 fh)
- Családok Átmeneti Otthona (Rákóczi u. 5.)
- Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat (Csillag tér 16.) és az egészségügynél már említett
- Védőnői szolgálat (Fő út 57.)

A szociális ellátással kapcsolatos intézmények felsorolását és legfontosabb kapacitási és kihasználtsági adatait a következő táblázat tartalmazza:

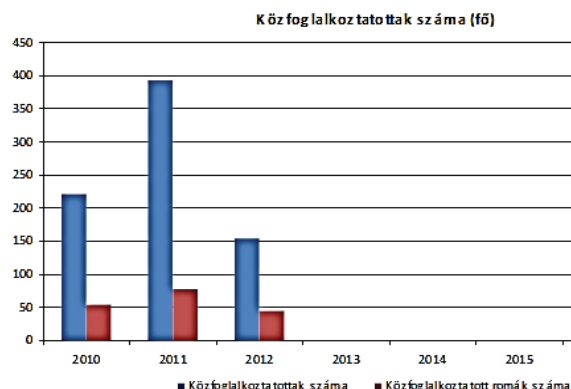
Pásztói Gondozási Központ személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások					
Ellátások megnevezése	férőhely kapacitás/férőhely kihasználtság				
	2010 év	2011 év	2012 év	2013 év	2014 év
Idősek Otthona: férőhelyek száma 2011. július 1-től 10 fő, 2014. július 1-től 57 férőhely és az átmeneti megszűnt	15 fő/13 fő	10 fő/11 fő	10 fő/9 fő	10 fő/10 fő	57 fő/57 fő
Idősek Átmeneti Otthona: férőhelyek száma 2011. július 1-től 45 fő	40 fő/40 fő	45 fő/43 fő	45 fő/44 fő	45 fő/47 fő	
Házi segítségnyújtás	18 fő	24 fő	29 fő	21 fő	24 fő
Étkeztetés	103 fő	94 fő	83 fő	84 fő	83 fő
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	45 fő	45 fő	45 fő	45 fő	45 fő
Pásztói Idősek Klubja	40 fő/30 fő	40 fő/33 fő	40 fő/31 fő	40 fő/32 fő	40 fő/34 fő
Hasznosi Idősek Klubja	30 fő/26 fő	30 fő/24 fő	30 fő/23 fő	30 fő/24 fő	30 fő/25 fő
Gyermekjóléti szolgálat					
Családsegítő szolgálat					
Gyermekek Átmeneti Otthona 2011. június 30-ig	12 fő/5 fő	12 fő/5 fő			
Családi napközi 2011. június 30-ig	7 fő/3 fő	5 fő/4 fő			
Családok Átmeneti Otthona 2011. július 1-től		20 fő/8 fő	20 fő/8 fő	20 fő/9 fő	20 fő/7 fő

A szociális ellátáson belül az idős korosztály létszámának és arányának növekedésére kell felkészülni. A demográfiai jellemzők szerint az előregedés folyamata gyorsul, az 50-es évek elején született Ratkó korosztály a közeljövőben eléri a nyugdíjas kort, emiatt az aktív és inaktív népesség aránya hirtelen és nagymértékben változni fog. Az élettartam meghosszabbodásával egyre több lesz a gondozást-ápolást, de legalább segítséget igénylők száma.

1.7.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Pásztó Város Önkormányzata rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal és Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzéssel és Intézkedési Tervvel is. A programok foglalkoznak:

- a romák és a mélyszegénységben élők,
- a gyermekek (gyermekszegénység) és
- a nők,
- az idősek és

hozzájutás
esélyegyenlőségével.

Általánosan jellemző, hogy a program kidolgozása során több helyen jelentős adathiány volt tapasztalható. Ezért a feladatok között nemcsak a meglevő, ismert problémák megoldása szerepel, hanem az elvégzendő adatfelmérési, adatgyűjtési feladatok fontossága is és – azok alapján - több téren szükség lesz további megoldási javaslatok, probléma-enyhítő programok kidolgozására, az esélyegyenlőségi program átdolgozására, kiegészítésére is.

a) A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Pásztón a 2011. évi népszámlálásnál a 9 689 fő lakónépességből 83,7% vallotta magát magyarnak, 3,5% romának. A város esélyegyenlőségi programja alapján a tényleges arány ezt meghaladó mértékű, kb. a lakosság 8-9 %-a, 7-800 fő.

A város roma lakosságának többsége asszimilálódott, a város társadalmának szerves részét képezi, nem jellemzőek a konfliktusok, de nagy létszámot képviselnek a mélyszegénységben élők. Ezek egy része szegregátumban él a belterület DK-i peremén a Gábor Áron u. – Dankó u. – Vörösmarty u. – Nyikom u. – Csermely u. környékén. A szegregátumban közel 500 fő él, melynek korcsoport megoszlása jelentősen eltér a városi átlagtól: a gyermekek aránya sokkal magasabb, az időseké sokkal alacsonyabb, míg a munkaképes korosztály aránya nagyjából megegyezik a pásztóiával. A telepi lakások száma 129, melyből 12 komfort nélküli. A terület közművel ellátott, de nincs minden lakás a hálózatokra rákötve: a lakások 90 %-a rendelkezik vezetékes ivóvízzel, 61%-a szennyvízcsatornával, 45,7 %-a vezetékes gázzal. Az épületek állapota vegyes, a lakókörnyezet részben rendezetlen, a környéken jellemző a hulladéklerakás.

A romák iskolázottsága jelentősen elmarad a városi átlagtól, jellemző a legfeljebb általános iskolai, vagy annál is alacsonyabb végzettség. Nagyrészt ebből is adódik, hogy a foglalkoztatottak aránya csekély, hiszen a pásztói munkanélküliek kb. 80%-a a csak alapfokú (vagy annál kevesebb) iskolával rendelkezők közül kerül ki. A közfoglalkoztatottak között a romák aránya meghaladja a városi átlag kétszeresét: 2012-ben összesen 154 fő volt Pásztón közfoglalkoztatott, ez a teljes lakosság 2,4%-a, de a közfoglalkoztatottak között 46 fő volt roma, ami a nemzetiségi lakosság 5,4%-át teszi ki. A rendkívül magas a munkanélküliség egyben e népességi réteg mélyszegénységét is determinálja.

Forrás: Pásztó Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze a mélyszegénység elleni problémákat és tennivalókat:

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az általános iskolai végzettség-, az érettségi nélküli és a szakképzetlen munkanélküliek száma	Általános iskolai végzettség, szakképzettség és érettségi megszerzésre vonatkozó képzések szervezése
Bérlakás állomány rossz minőségű	Bérlakás állomány minőségének javítása

Szociális bérlakás állomány rossz minőségű	Szociális bérlakás állomány minőségének javítása
Egészségügyi-családvédelmi ismeretek hiányosak	Egészségügyi-családvédelmi ismeretek bővítése közösségi programokon keresztül (LEADER, egyéb pályázatok)
A szolgáltatások korlátozását okozó közüzemi díjtartozások felhalmozódnak	Lakásfenntartási támogatás emelése

b) A gyermekek esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Pásztón rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben közel 460-520 gyermek részesül évente, közülük tíz tartósan beteg vagy fogyatékkal élő. A rendkívüli (eseti) gyermekvédelmi segélyben részesítettek száma ennek 50-60%-a.

év	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült	ebből tartósan beteg, fogyatékos	kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesült	rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesült
2008	463	10	0	263
2010	519	10	0	311

A gyermekvédelmi kedvezményen kívül kedvezményes óvodai, iskolai étkeztetésben, illetve ingyenes tan-könyvellátásban részesültek száma is jelentős. Az utóbbi években az igények növekedése figyelhető meg, különösen az étkeztetés terén.

év	óvodai ingyenes étkeztetésben résztvevők	ált. iskolai ingyenes étkeztetésben résztvevők	50%-os kedvezményes étkeztetésre jogosultak	ingyenes tankönyvellátásban részesülők	Óvodáztatási támogatásban részesülők	Nyári étkeztetésben részesülők
2008	68	182	127	474	-	110
2010	79	225	68	494	5	102
2012	88	244	71	477	15	100

Sajnálatos módon a veszélyeztetett és védelembe vett kis-korúak száma is növekszik. A veszélyeztetési okok a kedvezőtlen környezeti hatások, a városi átlagnál rosszabb lakhatási színvonal, az anyagi problémák, a család alacsony iskolázottsági szintje, szociális problémák és egészségi veszélyeztetettség is.

év	védelembe vett 0-18 évesek (fő)	védelembe vétel megszüntetése	veszélyeztetett kiskorú (fő)
2008	3	8	131
2009	14	2	150
2010	11	7	157
2011	17	6	158

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők száma és életkori megoszlása 2012-ben az alábbi táblázat szerint alakult:

gondozási forma	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	összes fő/család
önkéntesen igénybe vett alapellátás	1	3	6	20	30 / 22
védelembe vett – kötelezett együttműködés	2	1	10	13	26 / 17
szakellátásból kikerült utógondozott				3	3 / 3
átmeneti nevelésbe vett, családjából kiemelt			1		1 / 1
egyszeri esetkezelés, tanácsadás		3	4	14	21 / 21

Forrás: Pásztó Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja

A gyermekek helyzetével a város esélyegyenlőségi programja kiemelten foglalkozik. Ezen belül is a veszélyeztetett, ill. a védelembe vett kiskorúak, valamint a sajátos nevelésű igényű gyerekekkel való foglalkozás, a megfelelő fejlesztéshez való hozzájutás és a gyermekszegénységben élők kedvezményes étkeztetése, iskoláztatási költségeik csökkentése (ingyen tankönyv biztosítása) a legfontosabb feladatok. A Pásztón lakó 206 hátrányos helyzetű általános iskolás diák közül a város DK-i határán levő szegregátumban lakik 25,7%, az 56 fő halmozottan hátrányos helyzetű diák közül pedig 67,9% a telepí gyerek (2008-as adat).

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze a gyermekszegénységgel kapcsolatos problémákat és tennivalókat:

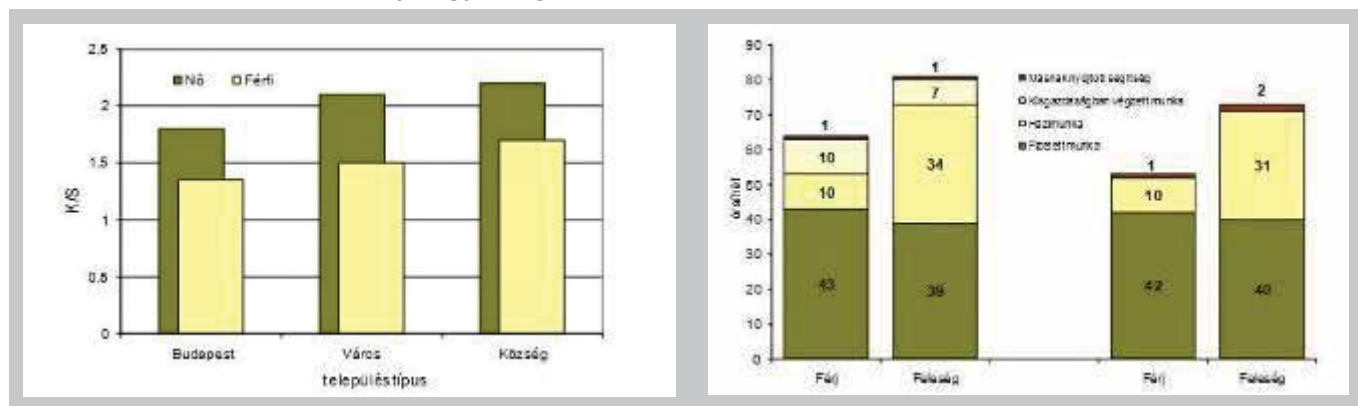
A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Osztályok közötti HH/HHH arány nem kiegyensúlyozott a tagintézmény egyes évfolyamaiban	Osztályok felülvizsgálata, a beiskolázáskor a HH/HHH-s gyerekek osztályok közötti elosztására figyelemmel lenni.
HH/HHH tanulók között magas a hiányzás, a nem fizetős szabadidős programok száma alacsony, a kompetencia-mérések nem minden esetben érik el az országos átlagot. Kevés a segítő szakember (pszichológus, fejlesztő pedagógus)	Útravaló program, Arany János programba bekapcsolódni iskolai mentorokkal, módszertani képzések (differenciálás, multikulturális oktatás, fejlesztő pedagógia, tantestületi hospitálások), az iskolai alapítványokon keresztül szabadidős programok támogatása.

c) A nők (nemek) esélyegyenlősége

Az Európai Unióban nagy hangsúlyt fektetnek a nemek esélyegyenlőségére. Kiemelt területnek minősül az egyenlő munkaerő piaci helyzet szabályozása. Már a Római Szerződés is megfogalmazza alapelveként, hogy a férfiak és nők egyenlő munkáért egyenlő bérre jogosultak, a nemeket egyenlő versenyfeltételek mellett egyenlő bánásmód illeti meg. A későbbiek folyamán e szabályok további pontosításra kerültek, az Amszterdami Szerződés meghatározta, hogy mit jelent a nemi alapon történő megkülönböztetéstől mentes egyenlő fizetség. Értelmezésre került az egyenlő munka fogalma is. Törekedni kell arra is, hogy a szociális biztonság megteremtésével biztosítsák a nők számára a nyugodt munkavégzés feltételeit.

Magyarországon a nők és férfiak esélyegyenlőségét a jelenleg hatályos törvények biztosítják, törvény tilt minden nemű megkülönböztetést. A nők esélyegyenlősége mégsem valósul meg maradéktalanul. A TÁRKI (Társadalomkutatás Zrt.) „Női Adattár”-ából származó adatok szemléltetik a nők esélyegyenlőségének hiányát. Az adatok ugyan 2007-ből és 2000-ből származnak, de az azóta emült években ezen a területen jelentős elmozdulások nem tapasztalhatóak. Az ábra a nők és férfiak közötti összmunkaidő terhelést mutatja egy átlagos napon.

A nők és férfiak közötti összmunkaidő terhelést mutatja egy átlagos tavaszi napon. A függőleges tengelyen szereplő K/S mutató a munkaterhelés mérésére alkalmazott szintetikus társadalomstatistikai mutató, amely a társadalmilag kötött (K) és szabadon felhasználható idő (S) hányadosát szemlélteti, ami annál magasabb, minél kevesebb a napi 24 órából a szabadon tölthető idő. Jól látható az ábrán, hogy a nők időbeosztása a mért területeken kötöttebb, mint a férfiaké.

A kétkeresős családok tagjainak időbeosztása látható. A vizsgálat nem terjed ki arra, hogy a család kiegészíti-e a jövedelmét a ház körüli gazdaság termékeivel, vagy nem. Ennek ellenére jól látható, hogy a nők heti munkaideje jóval meghaladja a férfiéét. A legnagyobb hányadot a nem fizetett munka teszi ki a nők esetében.

Az alacsony női foglalkoztatás miatt a nők kevés szolgálati időt és így alacsony összegű nyugdíjat szereznek, mely magában hordozza a fokozódó anyagi kiszolgáltatottságot. A fentiekből megállapítható, hogy a nők munkafeltételeinek javítása nagymértékben javítaná a nők esélyegyenlőségét.

A férfiak és nők országos munkaerő-piaci helyzetét vizsgálva a nők körében kissé magasabb az inaktív aránya, de ez az arány a felsőfokú végzettséggel rendelkező munka-vállalók esetében nem érzékelhető, viszont az alacsony végzettségű munkavállalók esetében jelentős. A nők foglalkoztatását Magyarországon egyaránt jellemzi a horizontális és a vertikális szegregáció, amit nagyrészt a társadalmi nemi szerepekkel kapcsolatos sztereotípiák és szocializációs minták éltetnek. Horizontális szegregációra utal a női munkaerőnek egyes, az átlagosnál rosszabbul fizető szektorokban és foglalkozásokban való koncentrációja, illetve felülreprezentáltsága; például a férfiak 50%-ával szemben a nők 71%-a dolgozik a szolgáltató ágazatokban. Az egészségügyben és az oktatásban foglalkoztatottak több mint háromnegyede nő, ami részben e szektorok alacsony béreivel hozható összefüggésbe. A hagyományosan nőinek tekintett szakmák a leginkább alulfizetett állások közé tartoznak. Ugyanakkor megfigyelhető az is, hogy még ezekben a szakmákban is a férfiak vannak vezető pozíciókban. Ezeknél a szakmáknál minél magasabb szinten vizsgálódunk (például ranglétrán, társadalmi elismerésben) annál kevesebb a nő. A nemek az egyes szakmákban belül is megoszlának a különböző területek között.

Például az orvosoknál a sebészek – tehát egy magasabb presztízs – között jóval több férfit találunk, mint például a gyermek- vagy éppen a házi orvosok között, ahol inkább a női munkaerő dominál. A presztízs különbség mellett különbséget találunk a két nem közötti fizetések terén is. Ha egy ágazat elnöksébe kerül, akkor előbb-utóbb törvényszerűen csökken az érte fizetett jövedelem is, így a még ott dolgozó férfiak is elhagyják azt.

Pásztón a lakosok száma 2011-ben 9 689 fő, melyből a nők száma 5111 fő (52,8%), a férfiaké pedig 4578 fő (47,2%). Az adatok jól tükrözik az országos tendenciákat, a férfiak aránya itt is meghaladja a nőkéét középkorukig, de 60 év felett a férfiak (969 fő) a nők számának (1 503 fő) már csak kb. kétharmadát (64,5 %-át) teszik ki.

A nők képzettségében nagyobbak az eltérések, mint a férfiakéban, több köztük a csak általános iskolát végzett, de a diplomás nők is majdnem másfélszer annyian vannak, mint a diplomás férfiak. Ugyanakkor a férfiak 42,3 %-a foglalkoztatott, míg a nőknek csupán 33,0%-a. A nemek között a legnagyobb eltérés az inaktív keresőknél található, itt – az idős női korosztály nagyobb létszáma következtében – a női nyugdíjasok „vezetnek” 38,7%-kal, míg a férfiak 24,1%-a inaktív kereső. Az eltartottak aránya – az esetleges várákoszásokkal szemben - a nők körében kisebb (22,4%), mint a férfiaknál (24,3%). Ennek oka – legalább részben - a gyermek korosztályban a fiúk túlsúlya lehet.

A regisztrált munkakeresők körében a nők aránya alacsonyabb (43,7% 20102-ben), mint a férfiaké (56,3%), de gyanítható, hogy ennek oka nem a jobb női elhelyezkedési lehetőség, hanem inkább az, hogy a nők kevésbé jelennek meg regisztrált munkakeresőként, inkább háztartásbeliként dolgoznak. Ugyanakkor a tartós munkanélküliek között a nők aránya megközelíti az 50 %-ot (2012. dec. 20-án 49,1%). Ez a női munkahelyek hiányára, az ismételt elhelyezkedési lehetőségek szűkösségére utal.

A gyermekjóléti intézmények fejlesztésével több nő munkavállalása válna lehetővé, de a városban nincs bölcsőde és csupán egyetlen családi napközi működik összesen 7 férőhely kapacitással. Célszerű lenne az atipikus foglalkoztatás (részmunkaidő, rugalmas munkaidő, távmunka) szélesebb körű elterjesztése is, ami a nők számára a gyermeknevelés melletti gördülékenyebb munkavállalást segítené elő.

A nők közéleti tevékenysége, társadalmi részvétele háttérbe szorul. A városi önkormányzat kilenctagú képviselő testületében csupán egyetlen nő található.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze a nők helyzetével kapcsolatos problémákat és tennivalókat:

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkába állás vagy visszatérés nehezített a gyermekfelügyelet hiánya és az ingázás miatt	Generációkat összehozó civil önkéntes program indítása (pótnagyi-szolgálat)
A tartós munkanélküliség aránya az elmúlt években növekedett a nők körében	A tartós munkanélküli nők elhelyezkedési esélyeinek növelése

d) Az idősek esélyegyenlősége

Pásztó népessége – csakúgy, mint az egész országé – öregszik. Míg 2001-ben a lakosság 17 %-a 0-14 éves gyerek és a 60 éven felüliek aránya 20 % volt, mára a gyerekek aránya 13,0 %-ra csökkent, miközben az időseké 25,5 %-ra nőtt. Sőt – a csökkenő összlakosság ellenére - az idős korosztály létszáma abszolút értékben is növekszik: a 2001-es 2 059 főről 2011-ig 2 472 főre. A város népességének elöregedése meghaladja az országos mértéket, Pásztó vitalitási indexe ma már csak 0,51, azaz az idősek kétszer annyian vannak, mint a gyerek korosztály. Az egyre inkább gondoskodást igénylő 75 éven felüli népesség 784 fő, az összlakosság 8,1 %-a..

Pásztó népessége nemek és korcsoport szerint (2011 népszámlálás, KSH)

	Népesség korév szerint																		
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-x	összes
Ffi	169	236	233	306	293	253	341	383	380	302	359	354	294	257	171	129	77	41	4 578
Nő	178	188	249	319	264	234	311	380	338	315	388	444	368	306	292	254	146	137	5 111
Össz	347	424	482	625	557	487	652	763	718	617	747	798	662	563	463	383	223	178	9 689
%	3,6	4,4	5,0	6,5	5,7	5,0	6,7	7,9	7,4	6,4	7,7	8,2	6,8	5,8	4,8	4,0	2,3	1,8	100,0

Gondot okoz, hogy a településen élő 70 éven felüliek igen nagy arányban laknak családi házban, ahol sem a kertgondozást, sem a karbantartásokat már nem tudják ellátni. Emiatt (is) sok az eladásra kínált ingatlan.

Pásztón a Területi Gondozási Központ keretében két intézmény foglalkozik az idősek ellátásával, az:

- Idősek Klubja (Hasznos városrész, Vár út 31.) és az
- Idősek Átmeneti és Tartós Elhelyezését Szolgáló Otthona (Sport út 4-6.).

Ez utóbbi bentlakásos gondozást tesz lehetővé, kapacitása 55 férőhely. A demográfiai adatok ismeretében és a közeljövőben várható igénynövekedés miatt valamennyi idősellátási formában kapacitásnövelésre szükség lesz. Ma még kevesen használják a jelzőrendszeres segítségnyújtást, ennek szélesítése javasolható viszonylagos költségtakarékossága és humánus volta miatt (az idősek saját környezetükben, saját lakásaikban maradhatnak.)

Az idős korosztállyal kapcsolatos városi tennivalók kétirányúak:

- a még életerős, egészséges nyugdíjasok számára a – részmunkaidős - munkában maradás lehetőségeit kellene bővíteni, ill. az elszigetelődés és elmagányosodás megelőzése, valamint az önbecsülés és hasznosság-tudat megőrzése érdekében a – társadalmilag is hasznos – önkéntes munkalehetőségek körét javasolt igen nagymértékben szélesíteni. Az aktív és hasznos idős kor a társadalmi értéke mellett az egészség megőrzéséhez is hozzájárul. 60+ programok kidolgozásával a nyugdíjas korú lakosság alkotó energiái - mindenki előnyére – kiaknázhatók. Ezen túl szórakozási és képzési lehetőségek biztosítása az idősek számára is hasznos lehet a társadalomban tartás érdekében. A 60+ programok részeként a számítógépes, internetes képzési tanfolyamok folyamatos biztosítása javasolható.
- a már segítségre, ápolásra szoruló idős lakossággal kapcsolatban – a várhatóan növekvő – ellátási igények kielégítése a feladat.

Mindkét irányú ellátás fejlesztésébe és működtetésébe bevonhatók az egyházi és civil szervezetek, tág tere nyílik az önkéntes segítők munkájának is.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze az idős népesség esélyegyenlőségével kapcsolatos problémákat és tennivalókat:

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek elmagányosodása	Közösségi, generációkat összehozó civil önkéntes programok és rendezvények (Leader, stb.)
Az idős korúak száma nő, munkaerő-piaci reprezentáltságuk az idő előre haladtával csökken (55 év fölött egyre inkább)	Az aktivitás megőrzését segítő programok, esetleg felnőttképzés

f) A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Pásztón részben megoldott a fogyatékkal élők esélyegyenlősége.

A fogyatékosok foglalkoztatása gondot okoz, mivel az egészségesek elhelyezkedése sem mindig biztosítható (l. országost meghaladó munkanélküliségi ráta). Ugyanakkor több mint 40 éve Pásztón működik a Kézmű Nonprofit Kft. pásztói telephelye. A cég magas gyártási és minőségi színvonalat képviselő bórdíszmű részleget működtet a városban. A gyárban foglalkoztatott személyek száma a 2012-ben 126 fő volt, melynek közel 2/3 része megváltozott munkaképességű, sajnos azonban a jelentős fogyatékkal élő személyek száma csak néhány fő.

A megváltozott munkaképességűek foglalkoztatását a munkahelyek akadálymentesítésének hiánya is nehezíti, mindössze az EGLO Magyarország és a Dension Audio System Kft rendelkezik a mozgássérültek számára rámpával, a többi munkahely nem akadálymentesített. Más (gyengénlátó, autista, stb.) fogyatékosokra akadálymentesítés egyik munkáltatónál se található.

A fogyatékkal élők részére klub nem működik a városban, de a közösséget igénylő személyek – igen csekély létszámban – szívesen látogatják az Idősek Napközijét. A közösségbe való utazást vagy a családtagok, vagy a Területi Gondozási Központ járműve biztosítja.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze a fogyatékkal élők esélyegyenlőségével kapcsolatos problémákat és tennivalókat:

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közszolgáltatásokat biztosító intézmények nem teljes körűen akadálymentesek	A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés megteremtése

g) Lakhatási antiszegregáció

A 2011. évi népszámlálási adatok szerint a város 4 093 lakásának 9,1. %-a: 372 db nem komfortos. Ennek kisebb része félkomfortos, de a teljes lakásállomány 6,6 %-a komfort nélküli és/vagy szükség lakás. Ez még akkor is kedvezőtlenül magas arány, ha az alacsony komfortfokozatú lakások részaránya 2001 óta sokat, a lakásállomány 22,0%-áról 9,1 %-ára csökkent. Vízüblítéses WC-vel 283 lakás nem rendelkezett 2011-ben. A városban mindössze 39 önkormányzati lakás található, a teljes állomány kevesebb, mint egy %-a (0,9%). Ez rendkívül kis szám ahhoz, hogy a szociális lakásproblémák ill. a mobilitást elősegítő bérlakás igények megoldhatók legyenek.

Pásztón két szegregálódó lakóterület található: egy a belterület DK-i határán és egy az ÉLGÉP lakótelepen.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbiakban foglalta össze az esélyegyenlőség fokozásával kapcsolatos tennivalókat:

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a társadalom egyenlő eséllyel rendelkező tagjai

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete javuljon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges fizikai és mentális fejlődésének biztosítását

Folyamatosan odafigyelünk az idősek speciális igényeire

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munka és a családi teendők összehangolásának megsegítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők hátrányos megkülönböztetésének felszámolására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Általános iskolai végzettség, szakképzettség és érettségi megszerzésre vonatkozó képzések szervezése
Célok, általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Közép távú cél: A célcsoport képzettségi színvonalának és foglalkoztatóságának növelése Rövid távú cél: Általános iskolai képzés szervezése, 8. általános iskola elvégzése. Szakképző tanfolyamok szervezése Érettségi képzés megszervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Pályázati lehetőségek felkutatása 4. Képzésben résztvevők kiválasztása 5. Képzőintézet kiválasztása 6. Képzés megszervezése 7. Visszacsatolás
Intézkedés címe:	Bérlakás állomány minőségének javítása
Célok, általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: 1 db elégtelen lakhatási körülmény javítása Középtávú cél: 2 db alacsony minőségű lakhatási színvonalú lakás felújítása Hosszú távú cél: 2 -4 db alacsony minőségű lakhatási színvonalú lakás felújítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások és lehetőségek egyeztetése 3. Pályázati lehetőségek felkutatása (közmunka program, egyéb) 4. Lakások kiválasztása (rangsor alapján) 5. Kivitelező, partnerek, résztvevők kiválasztása 6. Megvalósítás, elszámolás 7. Értékelés, visszacsatolás, PR
Intézkedés címe:	Szociális bérlakások minőségének javítása
Célok, általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: 1-2 db szociális bérlakás felújítása Középtávú cél: 3 db szociális bérlakás felújítása Hosszú távú cél: 4 db szociális bérlakás felújítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Anyagi lehetőség, pályázati lehetőségek felkutatása 4. Lakások felújítása 5. Ellenőrzés, visszacsatolás
Intézkedés címe:	Egészségügyi-családvédelmi ismeretek bővítése közösségi programokon keresztül (LEADER, egyéb pályázatok)
Célok általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: A célcsoport figyelem felkeltése, aktivizálása Középtávú cél: Egészségügyi –családvédelmi ismeretei színvonala nő Hosszú távú cél: Növekszik a célcsoport társadalmi befogadottsága, csökkennek az ilyen jellegű feszültségek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintettek körének felmérése, igények, elvárások egyeztetése, intézményvezetők, egyéb szakemberek bevonásával 2. Pályázati lehetőségek felkutatása, forrásszerzés 3. Egészséges életmód előadás 4. Életviteli, prevenció előadás, tanácsadás 5. Kulturális és sport rendezvények szervezése 6. Nyári táborok szervezése (alacsony részvételi díj mellett, vagy ingyen) 7. Visszacsatolás
Intézkedés címe:	Lakásfenntartási támogatás emelése
Célok általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: Jogi és anyagi háttér vizsgálata, megteremtése Középtávú cél: Tartozások részbeni rendezése szociális belső feszültségek nélkül Hosszú távú cél: Kiszámítható jogi, anyagi háttér biztosítása az önhibáján kívül nem fizető személyeknek, családoknak.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A lehetőségek vizsgálata 2. Önkormányzati jogi és anyagi háttér megteremtése 3. Rendeletalkotás 4. Bevezetés, ellenőrzés, visszacsatolás
<i>Intézkedés címe:</i>	<i>Osztályok felülvizsgálata, a beiskolázáskor a HH/HHH-s gyermekek osztályok közötti elosztására figyelemmel lenni</i>
Célok általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: Tagiskolák osztályainak felmérése, vizsgálata Középtávú cél: Az általános iskolai osztályokban a HH/HHH tanulók létszám különbség csökken. Hosszú távú cél: Minimális különbségek biztosítása a hátrányok mérséklése érdekében
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés elkészítése (meglévő és a beszerezhető adatokra támaszkodva) 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Képzés megszervezése 4. Visszacsatolás (vélemények, szülők, pedagógusok, szakemberek)
<i>Intézkedés címe:</i>	<i>Útravaló program, Arany János programba való bekapcsolódás iskolai mentorokkal, módszertani képzések szervezésével (differenciálás, multikulturális oktatás, fejlesztő pedagógia, stb. tantestületi hospitálásokkal), az iskolai alapítványokon keresztül szabadidős programok támogatása.</i>
Célok általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: Szakmai csoport kialakítása, kapcsolat felvétel a jó gyakorlattal bíró szervezetekkel. Program elemek kidolgozása, program indítás Középtávú cél: Programok megvalósításával csökkennek a hátrányok Hosszú távú cél: A problémák csökkennek, javul az oktatás színvonala, növekszik az oktatás minősége
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Pályázati lehetőségek felkutatása (differenciálás, multikulturális oktatás, fejlesztő pedagógia, stb. tantestületi hospitálásokkal), az iskolai alapítványokon keresztül szabadidős programok támogatása. 4. Képzésbe, szakmai munkába résztvevők kiválasztása 5. Képzőintézet kiválasztása 6. Képzés, szabadidős programok megszervezése 7. Visszacsatolás
<i>Intézkedés címe:</i>	<i>Generációkat összehozó civil önkéntes program indítása (pótnagyi-szolgálat)</i>
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: Szakmai csoport kialakítása, kapcsolat felvétel a jó gyakorlattal rendelkező szervezetekkel. Program elemek kidolgozása, programindítás Középtávú cél: Programok megvalósításával csökkenteni az elhelyezkedési hátrányokat Hosszú távú cél: A problémák csökkennek, javul a munkába állás, oda visszatérés esélye
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintettek körének felmérése, tanácsadók bevonása 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Jó gyakorlat, pályázati lehetőségek felkutatása 4. Érintettek összekapcsolása, szakmai munkába résztvevők kiválasztása 5. Projekttervezés, pályázat, tanácsadók kiválasztása 6. Program megvalósítás, értékelés 7. Visszacsatolás
<i>Intézkedés címe:</i>	<i>A tartós munkanélküli nők elhelyezkedési esélyeinek növelése</i>
Célok általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: Szakmai csoport kialakítása, kapcsolat felvétel a jó gyakorlattal rendelkező szervezetekkel. Program elemek kidolgozása, programindítás Középtávú cél: Programok megvalósításával csökkenteni az elhelyezkedési hátrányokat Hosszú távú cél: Csökken a tartós munkanélküli nők száma és nő az elhelyezkedési esélyük
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése, szakmai csoport kialakítása 3. Pályázati lehetőségek felkutatása 4. Képzésben résztvevők kiválasztása 5. Képzőintézet kiválasztása 6. Képzés megszervezése 7. Visszacsatolás
<i>Intézkedés címe:</i>	<i>Közösségi, generációkat összehozó civil önkéntes programok és rendezvények (Leader, stb)</i>
Célok általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: Koordinációs csoport kialakítása, kapcsolat felvétel a jó gyakorlattal rendelkező szervezetekkel. Program elemek kidolgozása, programindítás Középtávú cél: Programok megvalósításával csökkenteni az idősok elmagányosodását Hosszú távú cél: Csökken az idősok elmagányosodása és az ezzel kapcsolatos egészségügyi problémák
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Koordinációs csoport kialakítása, az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Partnerek véglegesítése, pályázati lehetőségek felkutatása 4. Programban résztvevők kiválasztása, aktivizálása 5. Civil önkéntes program, rendezvény megvalósítás 6. Ellenőrzés, visszacsatolás, PR
<i>Intézkedés címe:</i>	<i>Az aktivitás megőrzését segítő programok, esetleg felnőttképzés</i>
Célok általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: Kapcsolatfelvétel a jó gyakorlattal rendelkező szervezetekkel. Aktivitást megőrző program elemek kidolgozása, programindítás Középtávú cél: Programok megvalósításával csökkenteni az időskorúak munkaerő-piaci reprezentáltságát Hosszú távú cél: Növekszik az aktív korú lakosok munkaerő-piaci pozíciója
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Partnerek véglegesítése, pályázati lehetőségek felkutatása 4. Programban résztvevők kiválasztása, aktivizálása, Személyiség fejlesztő, álláskeresési, vállalkozás-indítási tréning megvalósítás 5. Ellenőrzés, visszacsatolás, PR
<i>Intézkedés címe:</i>	<i>A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés megteremtése</i>
Célok általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: Igények és lehetőségek felmérése, tervezés Középtávú cél: Programkészítés, projekt indítása Hosszú távú cél: Közfoglaltatásokat biztosító intézmények nagyobb részben akadálymentessé válnak
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igények, elvárások és lehetőségek egyeztetése 2. Programtervezés 3. Partnerek véglegesítése, pályázati lehetőségek, források felkutatása 4. Programban indítás, megvalósítás 5. Ellenőrzés, visszacsatolás, PR

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Általános iskolai végzettség, szakképzettség és érettségi megszerzésre vonatkozó képzések szervezése	A romák és a mélyszegénységben élő munkanélküliek közül az általános iskolát el nem végzettek (86 fő), az érettségivel és szakképzettséggel nem rendelkezők száma országos átlaghoz képest magas.	Közép távú cél: A célcsoport képzettségi színvonalának és foglalkoztathatóságának növelése Rövid távú cél: Általános iskolai képzés szervezése, 8. általános iskola elvégzése. Szakképző tanfolyamok szervezése Érettségi képzés megszervezése	Oktatási stratégia, Antiszegregációs terv	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Pályázati lehetőségek felkutatása 4. Képzésben résztvevők kiválasztása 5. Képzőintézet kiválasztása 6. Képzés megszervezése 7. Visszacsatolás	Nagy Kálmán	2014.03.15.	Bevonott célcsoport száma: Végzettség száma: 7-8 osztályt végzettség száma: Szakképzettséget szerzők száma: Érettségi szerzők száma:	Pü: KIK, Pályázat, Munkaügyi Központ, Városi Önkormányzat HR: KIK, Munkaügyi Kirendeltség, Iskolák, Műszaki: Iskolák	Nem megfelelő kiválasztási/szigorú kiválasztási módszerek használata. Motiváció hiánya/mentálhigiénés segítséget biztosító mentorok, jó képzés, érdekelttség megteremtése, szerződések, jó példák, foglalkoztatási előnyben részesítés a közmunka programba, gyermekbarát képző hely gyermekfelügyelete
2	Bérlakás állomány minőségének javítása	A városban 39 bérlakás található, melyből 1 elégtelen lakhatási körülményeket, 4-6 pedig alacsony minőségű lakhatási színvonalat képvisel.	Rövid távú cél: 1 db elégtelen lakhatási körülmény javítása Közép távú cél: 2 db alacsony minőségű lakhatási színvonalú lakás felújítása Hosszú távú cél: 2 -4 db alacsony minőségű lakhatási színvonalú lakás felújítása	Antiszegregációs terv	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások és lehetőségek egyeztetése 3. Pályázati lehetőségek felkutatása (közmunka program, egyéb) 4. Lakások kiválasztása (rangsor alapján) 5. Kivitelező, partnerek, résztvevők kiválasztása 6. Megvalósítás, elszámolás 7. Értékelés, visszacsatolás, PR	Sisák Imre	2014.03.31.	1 db elégtelen lakhatási körülmény javítása 2 db alacsony minőségű lakhatási színvonalú lakás felújítása 2 -4 db alacsony minőségű lakhatási színvonalú lakás felújítása Az önkormányzat vagyona katasztere, valamint a tevékenység dokumentumai, PR	Pü: Pályázat, Munkaügyi Központ, Városi Önkormányzat HR: Önkormányzat, Külső vállalkozások, Munkaügyi Kirendeltség, résztvevők Műszaki: Vállalkozás, Önkormányzat	Nem megfelelő lakó hozzáállás, lakás kiválasztási/szigorú kiválasztási módszerek használata. Fenntartási motiváció hiánya/önkormányzat szakembere, munkába, rendezésbe való bevonás, érdekelttség megteremtése, szerződések, jó példák, foglalkoztatási előnyben részesítés a közmunka programba
3	Szociális bérlakások minőségének javítása	Szociális bérlakás állomány rossz minőségű	Rövid távú cél: 1-2 db szociális bérlakás felújítása Közép távú cél: 3 db szociális bérlakás felújítása Hosszú távú cél: 4 db szociális bérlakás felújítása	Önkormányzati tervek	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Anyagi lehetőség, pályázati lehetőségek felkutatása 4. Lakások felújítása 5. Ellenőrzés, visszacsatolás	Sisák Imre	2014.06.15.	Az önkormányzat vagyona katasztere, valamint a tevékenység dokumentumai, PR A szociális lakásállomány emelkedése. Hátrányos helyzetű személyek elhelyezése	Pü: Városi Önkormányzat, pályázat HR: Önkormányzat, Külső vállalkozások, résztvevők Műszaki: Vállalkozás, Önkormányzat	Nem megfelelő lakó hozzáállás/szigorú kiválasztási módszerek használata. Fenntartási motiváció hiánya/önkormányzat szakembere, munkába, rendezésbe való bevonás, érdekelttség megteremtése, szerződések, jó példák.
4	Egészségügyi-családvédelmi ismeretek bővítése közösségi programokon keresztül (LEADER, egyéb pályázatok)	A mélyszegénységben élők/romák korszerű egészségügyi – családvédelmi ismeretei igen alacsony színvonalúak, amelyek sokszor napi problémákat okoz a családban, óvodában, iskolában és más közösségekben.	Rövid távú cél: A célcsoport figyelem felkeltése, aktivizálása Közép távú cél: Egészségügyi – családvédelmi ismeretei színvonala nő Hosszú távú cél: Növekszik a célcsoport társadalmi befogadottsága, csökkennek az ilyen jellegű feszültségek	Antiszegregációs terv	1. Az érintettek körének felmérése, igények, elvárások egyeztetése, intézmény-vezetők, egyéb szakemberek bevonásával 2. Pályázati lehetőségek felkutatása, forrásszerzés 3. Egészséges életmód előadás 4. Életviteli, prevenciós előadás, tanácsadás 5. Kulturális és sport rendezvények szervezése 6. Nyári táborok szervezése (alacsony részvételi díj mellett, vagy ingyen) 7. Visszacsatolás	Sisák Imre	2014.06.30.	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt elem dokumentációi (jelenléti ív, fotók, PR, stb.)	Pü: KIK, Városi Önkormányzat saját erő, pályázat HR: KIK, Önkormányzat, intézmények, Külső vállalkozások, résztvevők Műszaki: KIK, Vállalkozás, Önkormányzat, iskolák, kórház	Ingyenes előadások, tanácsadás értékelése, motiváció hiánya/mentálhigiénés segítséget biztosító mentorok, jó előadók, tanácsadók, érdekelttség megteremtése, jó példák, család-gyermekbarát programok, táborok. Szigorú kiválasztás.
5	Lakásfenntartási támogatás emelése	A szolgáltatások korlátozását okozó közüzemi díjtartozások több tízmillió forint nagyságrendben halmozódtak fel, melyből közel 50% a mélyszegénységben élők és romák.	Rövid távú cél: Jogi és anyagi háttér vizsgálata, megteremtése Közép távú cél: Tartozások részbeni rendezése szociális belső feszültségek nélkül Hosszú távú cél: Kiszámítható jogi, anyagi háttér biztosítása az	Antiszegregációs terv	1. A lehetőségek vizsgálata 2. Önkormányzati jogi és anyagi háttér megteremtése 3. Rendeletalkotás 4. Bevezetés, ellenőrzés, visszacsatolás	Sisák Imre	2013.10.15.	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt elem dokumentációi (adósság rendezések száma, összege, stb.)	Pü: Városi Önkormányzat saját erő, pályázat HR: Önkormányzat, Külső vállalkozások, résztvevők, stb. Műszaki: Vállalkozás, Önkormányzat	Belső szociális feszültségek keletkeznek a más szegény sorban lévő, de fizető és a nem fizető, programba bekerülő személlyel szemben/ szigorú rendeletalkotás és végrehajtás

PÁSZTÓ VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			önhibáján kívül nem fizető személyeknek, családoknak.							
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Osztályok felülvizsgálata, a beiskolázáskor a HH/HHH-s gyermekek osztályok közötti elosztására figyelemmel lenni	Osztályok közötti HH/HHH arány nem kiegyensúlyozott a tagintézmény egyes évfolyamaiban	Rövid távú cél: Tagiskolák osztályainak felmérése, vizsgálata Közép távú cél: Az általános iskolai osztályokban a HH/HHH tanulók létszám különbség csökken. Hosszú távú cél: Minimális különbségek biztosítása a hátrányok mérséklése érdekében	Oktatási program	1. Felmérés elkészítése (meglévő és a beszerezhető adatokra támaszkodva) 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Képzés megszervezése 4. Visszacsatolás (vélemények, szülők, pedagógusok, szakemberek)	Nagy Kálmán	2013.11.15.	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt elem dokumentációi (adósság rendezések száma, összege, stb.)	Pü: KIK, Városi Önkormányzat saját erő, pályázat HR: KIK, Önkormányzat, Külső vállalkozások, résztvevők, stb. Műszaki: KIK, Vállalkozás, stb.	Belső feszültségek a tanulók, szülők, iskolák között/megalapozott, megfelelő módon kommunikált, jó program végrehajtása, jó példák, tanárok, tanulók, szülők, stb.
2	Útravaló program, Arany János programba való bekapcsolódás iskolai mentorokkal, módszertani képzések szervezésével (differenciálás, multikulturális oktatás, fejlesztő pedagógia, stb. tantestületi hospitálásokkal), az iskolai alapítványokon keresztül szabadidős programok támogatása.	HH/HHH tanulók között magas a hiányszám, a nem fizetős szabadidős programok száma alacsony, a kompetencia-mérések nem minden esetben érik el az országos átlagot. Kevés a segítő szakember (pszichológus, fejlesztő pedagógus)	Rövid távú cél: Szakmai csoport kialakítása, kapcsolat felvétel a jó gyakorlati bíró szervezetekkel. Program elemek kidolgozása, program indítás Közép távú cél: Programok megvalósításával csökkenni a hátrányok Hosszú távú cél: A problémák csökkenni, javul az oktatás színvonala, növekszik az oktatás minősége	Oktatási terv	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Pályázati lehetőségek felkutatása (differenciálás, multikulturális oktatás, fejlesztő pedagógia, stb. tantestületi hospitálásokkal), az iskolai alapítványokon keresztül szabadidős programok támogatása. 4. Képzésbe, szakmai munkába résztvevők kiválasztása 5. Képzőintézet kiválasztása 6. Képzés, szabadidős programok megszervezése 7. Visszacsatolás	Nagy Kálmán	2014.07.15.	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt elem dokumentációi (adósság rendezések száma, összege, stb.)	Pü: KIK, Városi Önkormányzat saját erő, pályázat HR: KIK, Önkormányzat, Külső vállalkozások, résztvevők, stb. Műszaki: KIK, Vállalkozás, Önkormányzat	Nem megfelelő kiválasztás/szigorú kiválasztási módszerek használata. Motiváció hiánya/mentálhigiénés segítséget biztosító mentorok, jó képzés, érdekeltég megteremtése, szerződések, jó példák, jó szabadidős programok.
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Generációkat összehozó civil önkéntes program indítása (pótnagyszolgálat)	A munkába állás, vagy oda való visszatérés nehezített a gyermekfelügyelet hiánya és az ingázás miatt	Rövid távú cél: Szakmai csoport kialakítása, kapcsolat felvétel a jó gyakorlati rendelkező szervezetekkel. Program elemek kidolgozása, programindítás Közép távú cél: Programok megvalósításával csökkenni az elhelyezkedési hátrányokat Hosszú távú cél: A problémák csökkenni, javul a munkába állás, oda visszatérés esélye	Antiszegregációs program	1. Az érintettek körének felmérése, tanácsadók bevonása 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Jó gyakorlat, pályázati lehetőségek felkutatása 4. Érintettek összekapcsolása, szakmai munkába résztvevők kiválasztása 5. Projekttervezés, pályázat, tanácsadók kiválasztása 6. Program megvalósítás, értékelés 7. Visszacsatolás	Sisák Imre	2014.06.10.	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt elem dokumentációi (pótnagyi, estek száma, stb.)	Pü: Városi Önkormányzat, civil szervezetek, saját erő, pályázat HR: Önkormányzat, civilek, intézmények, külső tanácsadók, résztvevők, stb. Műszaki: Önkormányzat, civilek, pályázat, stb.	Nem megfelelő pótnagyi és szolgáltatást igénylő kerül a rendszerbe/szigorú kiválasztási módszerek használata. Motiváció hiánya/tanácsadók, jó példák, érdekeltég megteremtése, szerződések, jó programok, jó reklám.
2	A tartós munkanélküli nők elhelyezkedési esélyeinek növelése	A tartós munkanélküliség aránya az elmúlt években növekedett a nők körében. 2011-ben 58 % (180 fő), 2012-ben 57 % (becsült) volt a fenti kategóriába tartozók aránya a férfiakhoz képest	Rövid távú cél: Szakmai csoport kialakítása, kapcsolat felvétel a jó gyakorlati rendelkező szervezetekkel. Program elemek kidolgozása, programindítás Közép távú cél: Programok megvalósításával csökkenni az elhelyezkedési hátrányokat Hosszú távú cél: Csökken a tartós munkanélküli nők száma és nő az elhelyezkedési esélyük	Gazdasági fejlesztési program	1. Az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése, szakmai csoport kialakítása 3. Pályázati lehetőségek felkutatása 4. Képzésben résztvevők kiválasztása 5. Képzőintézet kiválasztása 6. Képzés megszervezése 7. Visszacsatolás	Balogné Kotroczó Katalin	2013.10.15.	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt dokumentációi (jelentések, jelenléti ívek, fotók, stb.)	Pü: Munkaügyi Kirendeltség, Városi Önkormányzat, civil szervezetek, saját erő, pályázat, vállalkozás HR: Munkaügyi Kirendeltség, Önkormányzat, K, civilek, intézmények, külső tanácsadók, résztvevők, stb. Műszaki: Munkaügyi Kirendeltség, oktatási intézmények, Önkormányzat, civilek, pályázat, stb.	Nem megfelelő résztvevő és szolgáltató kerül a rendszerbe/szigorú kiválasztási módszerek használata. Motiváció hiánya/tanácsadók, jó példák, érdekeltég megteremtése, szerződések, jó programok, jó reklám.
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Közösségi, generációkat összehozó civil önkéntes programok és rendezvények	Az idősek elmagányosodása Az öregedési index 10 év alatt 54 %-al növekedett, az	Rövid távú cél: Koordinációs csoport kialakítása, kapcsolat felvétel a jó gyakorlati rendelkező szervezetekkel.	Kistérségi fejlesztési program	1. Koordinációs csoport kialakítása, az érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Partnerek	Sisák Imre	2013.12.15.	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt dokumentációi (jelentések, pályázat,	Pü: Városi Önkormányzat, civil szervezetek, saját erő, pályázat,	Nem megfelelő résztvevő, partner és szolgáltató kerül a rendszerbe/szigorú kiválasztási

PÁSZTÓ VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	(Leader, stb)	egyedül élők száma első-sorban a nők között nőtt	Program elemek kidolgozása, programindítás Közép távú cél: Programok megvalósításával csökkenteni az idős elmagányosodását Hosszú távú cél: Csökkenni az idős elmagányosodása és az ezzel kapcsolatos egészségügyi problémák		véglegesítése, pályázati lehetőségek felkutatása 4. Programban résztvevők kiválasztása, aktivizálása 5. Civil önkéntes program, rendezvény megvalósítás 6. Ellenőrzés, visszacsatolás, PR			jelenléti ívek, fotók, stb.)	vállalkozás HR: Önkormányzatok, civilek, intézmények, külső tanácsadók, résztvevők, stb. Műszaki: oktatási intézmények, Önkormányzat, civilek, stb.	módszerek használata. Motiváció hiánya/tanácsadók, jó példák, érdekeltég megteremtése, szerződések, jó programok, jó reklám.
2	Az aktivitás megőrzését segítő programok, esetleg felnőttképzés	Az idős korúak száma nő, munkaerő-piaci reprezentáltságuk az idő előre haladtával csökken (55 év fölött egyre inkább) A 60 év feletti pásztoi lakosok aránya a teljes összlakossághoz képest 24%, az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya 4 év alatt 4%-al nőtt.	Rövid távú cél: Kapcsolatfelvétel a jó gyakorlatokkal rendelkező szervezetekkel. Aktivitást megőrző program elemek kidolgozása, programindítás Közép távú cél: Programok megvalósításával csökkenteni az idős korúak munkaerő-piaci reprezentáltságát Hosszú távú cél: Növekszik az aktív korú lakosok munkaerő-piaci pozíciója	Gazdasági program	1. Érintettek körének felmérése 2. Igények, elvárások egyeztetése 3. Partnerek véglegesítése, pályázati lehetőségek felkutatása 4. Programban résztvevők kiválasztása, aktivizálása, Személyiség fejlesztő, állás-keresési, vállalkozás-indítási tréning megvalósítás 5. Ellenőrzés, visszacsatolás, PR	Balogné Kotroczó Katalin	2013.12.31.	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt dokumentációi (jelentések, jelenléti ívek, fotók, stb.)	Pü: Munkaügyi Kirendeltség, városi önkormányzat, civil szervezetek, saját erő, pályázat, vállalkozás HR: Munkaügyi Kirendeltség, Önkormányzatok, civilek, intézmények, külső tanácsadók, résztvevők, stb. Műszaki: Munkaügyi Kirendeltség, oktatási intézmények, önkormányzat, civilek, stb.	Nem megfelelő résztvevő, partner és szolgáltató kerül a rendszerbe/szigorú kiválasztási módszerek használata. Motiváció hiánya/tanácsadók, jó példák, érdekeltég megteremtése, szerződések, jó programok, jó reklám.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megteremtése	A közszolgáltatásokat biztosító intézmények nem teljes körűen akadálymentesek	Rövid távú cél: Igények és lehetőségek felmérése, tervezés Közép távú cél: Programkészítés, projekt indítása Hosszú távú cél: közszolgáltatásokat biztosító intézmények nagyobb részben akadálymentessé válnak	Városfejlesztési program	1. Igények, elvárások és lehetőségek egyeztetése 2. Programtervezés 3. Partnerek véglegesítése, pályázati lehetőségek, források felkutatása 4. Programban indítás, megvalósítás 5. Ellenőrzés, visszacsatolás, PR	Nagy Kálmán	2014.03.15.	HEP nyomon követése, dokumentálása, projekt dokumentációi (jelentések, jelenléti ívek, fotók, stb.)	Pü: KIK, Állam, tulajdonosok, városi önkormányzat, civil szervezetek, saját erő, pályázat, vállalkozás HR: KIK, önkormányzat, civilek, intézmények, külső tanácsadók, résztvevők, stb. Műszaki: KIK, intézmények, önkormányzat, civilek, stb.	Saját forrás hiány/pályázati forrás, hitel, előfinanszírozás lehetőségének. Nem megfelelő résztvevő, partner és szolgáltató kerül a rendszerbe/szigorú kiválasztási módszerek használata. Motiváció hiánya/tanácsadók, jó példák, érdekeltég megteremtése, szerződések, jó projektek, jó reklám.

1.8 PÁSZTÓ GAZDASÁGA

1.8.1 A város gazdasági környezete

Nógrád megye a magyarországi régiók között a leggyengébb Észak-magyarországi régió része, ezen belül is a leggyengébb gazdasággal rendelkező megye. A megye gazdasági mutatói messze az országos átlag alatt helyezkednek el és a régió belül is romló tendenciát mutatnak. Ez determinálja Pásztó város gazdasági környezetét is.

Az Észak-magyarországi régió és Nógrád megye összehasonlító gazdasági adatai 2011, 2012 (KSH)

	egy főre jutó GDP 2011 eFt	egy főre jutó GDP az ország átlagában 2011 %	egy főre jutó GDP az EU átlagában 2011 %	egy főre jutó nemzetgazdasági beruházás 2012 Ft	egy lakosra jutó külföldi befektetés 2011 Ft
Észak-magyarországi régió	1 648	59,4	38,6	240 202	418 700
Nógrád megye	1 222	44,1	28,6	127 806	155 100

A megyei gazdasági tendenciák sajnálatos módon igen kedvezőtlenek, a lemaradás fokozatosan növekszik még az ugyancsak kedvezőtlen helyzetben levő és lemaradó Észak-magyarországi régió egészéhez képest is gyorsabb a hanyatlás. Míg a régióban a legalább 50 főt foglalkoztató nagyobb vállalatok ipari termelésének értéke 2011-hez viszonyítva 2012-re 1,7%-kal mérséklődött, Nógrád megyében a visszaesés 12,3 %-os volt. Mind régiós, mind megyei szinten kevesebben dolgoztak a nagyvállalatoknál 2012-ben, mint 2011-ben, de a megyei csökkenés (3,9%) e téren is nagyobb volt, mint a régiós (2,6%).

	ipari termelés értéke a legalább 50 főt foglal- koztató vállalatoknál 2012	ipari termelés változása az előző évi %-ában	ipari foglalkoztatottak változása az előző évi %- ában
Észak-magyarországi régió	2 469,8 milliárd Ft	98,3	97,4
Nógrád megye	131,1 milliárd Ft	87,7	96,1

Pásztó és kistérsége az ország hátrányos helyzetű kistérségei közé tartozik. Tőle délre az M3 autópálya mentén fejlődő kistérségek helyezkednek el, de környezetében, tőle É-ra és K-re is hasonlóan hátrányos térség határolja. Ez alól sajnos a megyeszékhely Salgótarján és környezete sem kivétel. Pásztó ennyire hátrányos helyzete azért ellentmondásos, mert jó közlekedési kapcsolatai, az M3 autópályához és a fővároshoz közeli elhelyezkedése ezt nem indokolná.

Gazdasági szervezetek 2011 (KSH)

	Működő vállalkozások/ezer lakos	Egyéni vállalkozások aránya	Legalább 10 főt foglalkoztató vállalk. aránya	Vállalkozások ágazati megoszlása			
				Mező-erdő- vadgazd.	ipar	építőipar	szolgáltatások
	db/ezer fő	%	%	%	%	%	%
Észak-magyarországi régió	49,3	55,8	4,0	4,3	8,4	10,0	77,3
Nógrád megye	46,1	62,0	3,4	4,3	8,7	10,8	76,2
Pásztói kistérség	41,7	60,1	3,7	5,0	11,5	14,3	69,1
Pásztó	66,3	58,7	3,3	3,5	12,8	10,4	73,3

A vállalkozások ezer lakosra jutó arányát vizsgálva megállapítható, hogy Pásztón magasabb, mint akár a régióban, akár a megyében, de saját kistérségénél is. Ez természetes, hiszen a vállalkozások a városokban tömörülnek. A városban az egyéni vállalkozások aránya viszont magasabb, mint a régiós átlag, a megyeinél és a kistérségénél ugyan alacsonyabb, de az 58,7 %-os arány arra utal, hogy kevés a tőkeerős, több munkahelyet biztosítani tudó nagyobb vállalkozások aránya. Ez látszik abból is, hogy a legalább 10 főt foglalkoztató vállalkozások aránya mindössze 3,3%, kicsit még a megyei átlagnál is alacsonyabb.

A vállalkozások ágazati megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a régebben jellemzően ipari profil a szolgáltatások irányában eltolódott. Pásztón a működő vállalkozásokból az ipari 12,8 %-os és az építőipari 10,4 %-os arány jelentősen elmarad a szolgáltatások együttes 73,3 %-os részesedésétől. A vállalkozások mindössze 3,5 %-a tevékenykedik a mező-erdő- és vadgazdálkodásban. Ez az arány egyértelműen igazolja a tercier szektor dominanciát, ami azonban elmarad a megyei 76,2 %-os és a régiós 77,3 %-os szinttől.

A beruházások terén igen nagy különbségek láthatók régióként: az egy főre jutó beruházások aránya az országos 61,5 %-a (Észak-Magyarország) és egy és háromnegyedszerese (Nyugat-Dunántúl 174,5%) között változik, azaz majdnem háromszoros területi különbségek tapasztalhatók. A megyei bontások

Nógrád megye és az Észak-magyarországi régiót alkotó másik két megye régió belüli helyzetének alakulását tükrözik. Ebből megállapítható, hogy összességében is és fajlagosan is a legkisebb befektetés mennyiség Nógrád megyében volt és a lemaradás mértéke rendkívül nagy, a megye még a – nagyon szerényen helyen álló - régió átlagának fele körül teljesít. Ez igen kedvezőtlen és Pásztó gazdasági környezetére is jelentős hatást gyakorol, a környezet húzóerejéről nem lehet beszélni.

A beruházások 2012. adatai regionális összehasonlításban és Nógrád megyében (KSH)

	az összes beruházás értéke (milliárd Ft)	az összes beruházás aránya az országos értékhez (%)	az 1 főre jutó összes beruházás értéke (Ft/fő)	1 főre jutó beruházás aránya az országos értékhez (%)
Közép-magyarországi régió	1 267 670	33,77	430 105	110,24
Közép-dunántúli régió	400 614	10,67	371 716	95,27
Nyugat-dunántúli régió	670 358	17,86	680 678	174,47
Dél-dunántúli régió	244 557	6,51	263 645	67,58
Észak-magyarországi régió	287 074	7,64	240 202	61,57
ezen belül Nógrád megye	25 784	0,69	127 806	32,76
Heves megye	89 009	2,37	289 220	74,13
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	172 281	4,59	251 271	64,40
Észak-alföldi régió	480 505	12,80	321 358	82,37
Dél-alföldi régió	402 959	10,73	311 775	79,91
Ország összesen	3 753 737	100,0	390 148	100,0

Forrás: KSH területi atlasz

A **külföldi tőke** jelenléte a gazdaságban mind a három észak-magyarországi megyében tapasztalható, igaz nagyon eltérő mértékben és a többi régióhoz viszonyítva kisebb súllyal. A 2012-es külföldi tőkebefektetések alapján Nógrád megye az utolsó, csakúgy, mint ugyanazon év egy főre jutó külföldi befektetései szerint is. Nógrád megyében – a többiekkel összehasonlítva - kevés a külföldi vállalat, ebből következően a külföldi tőke által alkalmazott dolgozói létszám is.

Külföldi érdekeltségű vállalatok.2012 (KSH)

	Külföldi érdekeltségű vállalkozások (db)	Egy vállalkozásra jutó külföldi befektetés Ft	Egy lakosra jutó külföldi befektetés eFt	Külföldi érdekeltségű vállalatok átlagos állományi létszáma (fő)
Közép-magyarországi régió	21 365	495 154	3 597,3	366 733
Közép-dunántúli régió	1 623	774 828	1 164,8	90 576
Nyugat-dunántúli régió	2 699	1 370 178	3 756,7	61 353
Dél-dunántúli régió	1 191	219 271	280,4	28 852
Észak-magyarországi régió	744	675 818	418,7	40 221
ezen belül Nógrád megye	120	262 063	155,1	3 591
Heves megye	241	1 084 630	845,5	13 773
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	383	548 212	304,8	22 857
Észak-alföldi régió	894	789 360	470,8	33 319
Dél-alföldi régió	1 363	402 443	423,2	35 133

Foglalkoztatási szempontból Észak-Magyarország a leggyengébben teljesítő régió az országban. A régió belüli Nógrád megye középen helyezkedik el, a munkaképes korúak foglalkoztatási rátája Nógrádban valamivel jobb BAZ megyénél, de gyengébb Heves megyénél. Ugyanakkor az aktivitási arány itt a legalacsonyabb, ez az inaktív (nyugdíjasok) magas arányára utal. Az Észak-magyarországi régió munkanélküliségi rátája az országban a legkedvezőtlenebb és a régió belüli Nógrád megye a leginkább lemaradt, igaz majdnem holtversenyben van BAZ megyével, attól csak kicsivel gyengébb.

Foglalkoztatási viszonyok 2012 (KSH)

	Aktivitási arány %	Munkanélküliségi ráta %	15-64 évesek foglalkoztatottsági rátája %
Közép-magyarországi régió	60,8	9,2	62,2
Közép-dunántúli régió	58,6	9,8	59,9
Nyugat-dunántúli régió	59,0	7,4	61,7
Dél-dunántúli régió	53,0	12,0	52,9
Észak-magyarországi régió	51,9	16,6	49,3
ezen belül Nógrád megye	51,2	17,5	49,4
Heves megye	53,4	14,4	52,0
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	51,4	17,3	48,1
Észak-alföldi régió	54,2	13,9	52,1
Dél-alföldi régió	54,7	10,5	55,8

A **munkaerő képzettségét** vizsgálva megállapítható, hogy a pásztói lakosság képzettségi mértéke alatta marad az országos szintnek, de a megye adatai még gyengébbek. Eszerint Pásztó saját környezeténél jobb, de az országosnál alacsonyabb képzettségű népességgel rendelkezik. Az általános iskolát el nem

végzetek, ill. a csak alapfokú képzettséggel rendelkezők aránya is valamivel magasabb az országosnál, de kedvezőbb a megyeinél. Az érettségit nem adó középfokú végzettségűek részaránya meghaladja az országot és a megyeit is. Ugyanez vonatkozik az érettségizetkekre is, eszerint a középfokú végzettséggel rendelkezők adják a lakosság gerincét. Sajnos a diplomások aránya alacsonyabb, mint az egész országban, de messze meghaladja a megyei szintet, így környezetében relatív kedvező helyet tölt be.

A 7 éves és idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint 2011 (KSH)

adatsorok	Pásztó	Pásztói kistérség	Nógrád megye
ált. isk. 1-7. oszt. (fő)	1 030	4 454	25 904
%	11,2	15,0	13,6
ált isk. 8. oszt. (fő)	2 367	9 279	57 658
%	25,8	31,2	30,4
középfok érettségi nélkül (fő)	1 971	6 841	39 332
%	21,4	23,0	20,7
érettségi (fő)	2 570	6 491	46 456
%	28,0	21,9	24,5
felsőfokú végzettség (fő)	1 151	2 277	17 866
%	12,5	7,7	9,4

1.8.2 Pásztó gazdaságának ágazati összetétele

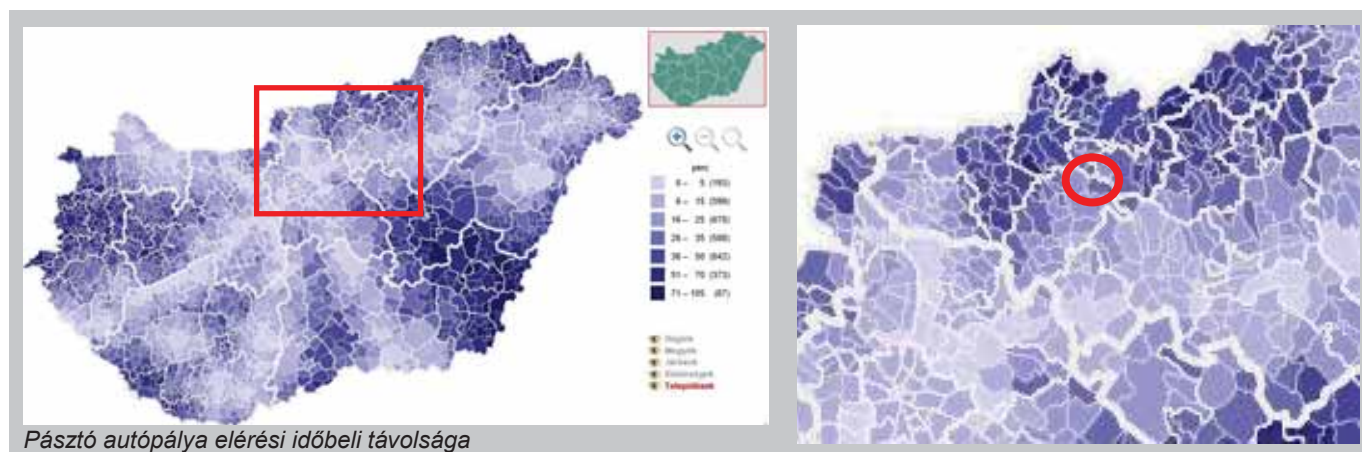
a) Pásztó gazdasági fejlődését meghatározó tényezők, adottságok

GAZDASÁGFÖLDRAJZI HELYZET

Pásztó a Cserhát és a Mátra hegységek közötti völgyben, a Mátra nyugati kapujában fekszik. A völgyi elhelyezkedésnek köszönhetően jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik: a 21. sz. főközlekedési út és a vasút is közvetlenül érinti. Ezáltal tud É-D irányú kapcsolatokat teremteni az M3 autópálya (és Hatvan), valamint a megyeközpont Salgótarján és Szlovákia felé.

Pásztó az M3 autópályától 20 perces elérési távolságon belül esik, ez gazdaságfejlesztési szempontból kedvező, jó szállítási lehetőségekkel rendelkezik.

Történelme során elsősorban iskoláival és egyházi létesítményeivel, kultúrája révén emelkedett ki környezetéből, gazdaságát tekintve fontos kereskedőváros, valamint szőlő és bortermeléssel foglalkozó település volt. Jelentős volt méhészete és méztermelése is.

TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK

A természeti erőforrások közül a város gazdaságát sokáig a termőföld határozta meg annak ellenére, hogy a település területén a termőföldek átlagos termőképessége közepes. A talajok gyepgazdálkodásra, szántóföldi művelésre és gyümölcsstermelésre alkalmasak. A szőlőtermesztés mára nagyon lecsökkent, az egyetlen jelentősebb borászat a hasznosi várpincészet. A gyümölcsstermelés és az erre alapozott pálinkafőzés napjainkban is folyik. Az erdőgazdálkodás – és az arra alapozott fafeldolgozás - a közigazgatási terület Ny-i részén, a Mátra lejtőin jellemző. Jelenleg azonban a vállalkozások csupán 3,5 %-a él mező- és erdőgazdálkodásból.

Idegenforgalmi szempontból fontosak a település táji adottságai, domborzata, természetes vizei (Zagyva, Kövicses patak) és a felduzzasztott víztározó, a hegyek közelsége és a termálvíz, melyre az 1950-es években strandfürdőt építettek. A kedvező turisztikai adottságok ellenére idegenforgalma ma még nem jelentős, de fejlesztési potenciállal rendelkezik.

b) Pásztó gazdasági szerkezete

A település gazdaságában évszázadokon keresztül a mezőgazdaság, ill. az ahhoz kötődő kereskedelem és termékfeldolgozás volt meghatározó. A település ismert volt szőlő- és bortermeléséről. Iparát még a XIX. században is a kézműipar uralta. A vasútvonal 1867-ben érte el a települést, de a gyáripari fejlődés nem indult meg, még a két világháború közötti időszakot is a kisiparosok jellemezték. A hozzá tartozó települések (Mátrakeresztes) és erdőségek a kézműiparból a fafeldolgozást emelték ki, ma is jelentős fakanálgyártás és népi jellegű díszítő faeszköz/játék (fabogár) gyártás

található Pásztó-Mátrakeresztesen. A mezőgazdasági terményfeldolgozásból fennmaradt a gyümölcsstermelésre alapozott lekvár készítés és pálinkafőzés (Rézkatlan Kft), a méhészet és méztermelés Pásztó teljes mikro-körzetében jellemző, és a helyi húsfeldolgozás is nevezetes.

A rendszerváltás után változott a gazdasági szerkezet. Nemcsak a privatizáció zajlott le és az iparágak működési keretei változtak, hanem nőtt a kereskedelmi-szolgáltatási ágazat jelentősége. A vállalkozások 73,3 %-a tevékenykedik a szolgáltatásokban. A magas tercier szektorai részarány egyben azt is jelzi, hogy Pásztó biztosítja a környék kereskedelmi, szolgáltatási ellátását és szellemi háttérét is, ezáltal központja a kistérségnek. A gazdaságban nagyobb vállalkozások betelepődése történt meg a rendszerváltás óta, ezek inkább logisztikai cégek, kevésbé termelőipari vállalkozások, bár ez utóbbira is van példa: az osztrák tulajdonban levő kazángyártó cég ipari méretű kazánok előállításával foglalkozik. A cégek közül nagyságával és az alkalmazottak számával is kiemelkedik az EGLO Magyarország logisztikai központ, ahol a meglevő 530 munkahely további 100 fővel bővítését tervezik.

A gazdaság főbb jellemzőinek területi összehasonlítása 2011.

	működő vállalkozások/1000 lakos	egyéni vállalkozások aránya %	legalább 10 főt foglalkoztató vállalkozások aránya %	mező-erdőgazdaságban működő vállalkozások aránya %	iparban működő vállalkozások aránya %	építőipari vállalkozások aránya %	szolgáltatásban működő vállalkozások aránya %
Nógrád megye	46,1	62,0	3,4	4,3	8,7	10,8	76,2
Pásztói kistérség	41,7	60,1	3,7	5,0	11,5	14,3	69,1
Pásztó	66,3	58,7	3,3	3,5	12,8	10,4	73,3

Kedvezőtlen azonban, hogy a városban még ma is magas a kisvállalkozások és alacsonyabb a - tőkeerős és több munkahelyet biztosító - nagyobb vállalkozások aránya. Az ezer lakosra jutó vállalkozásszámból 2011-ben mindössze 3,3 % volt a 10 főt vagy annál többet foglalkoztató vállalkozások aránya. Az egyéni (kis)vállalkozások aránya az összes vállalkozás több mint fele: 58,7 %-a volt, ami a tőkeerősebb, több dolgozót foglalkoztatni tudó vállalkozások hiányára utal. Kedvező viszont, hogy az ipari vállalkozások aránya nemcsak a kistérségi, hanem a megyei átlagot is messze felülmúlja.

Pásztó – kedvező táji, közlekedési és kulturális öröksége ellenére - turisztikailag kevésbé frekvenciált település. A fajlagos mutatókat vizsgálva megállapítható, hogy Pásztón az ezer lakosra jutó kereskedelmi szállásférőhelyek száma (a szállodai és magánszállások együtt) megegyezik a megyei átlaggal, de alacsony. A statisztika szerint a férőhelyek háromnegyede magánszállás, egynegyede szálloda, de friss információk szerint a szálloda azóta bezárt. Az ezer lakosra jutó vendégéjszakák száma is valamennyi között a legalacsonyabb. Valamivel kedvezőbb az átlagos tartózkodási idő, ami ugyan rövidebb, mint a megyei adat, de valamivel jobb, mint a kistérségi átlag. Rendkívül alacsony a

külföldi vendégek aránya, a városban mindössze 2,5%, a megyei töredéke. A kapacitás kihasználtság a megyében és a kistérségben is igen alacsony, ahhoz viszonyítva a szállásdíj viszont drágának tűnik. Rendkívül kedvezőtlen, hogy a turisztikai tendencia minden szempontból hanyatlást tükröz, a város szállodája az utóbbi években bezárt, csupán kisebb kapacitású magánszállások vannak. Egyre kevesebb a magas színvonalú, igényes vendéglátásra alkalmas hely és étterem. A turisztika fellendítésére törekszik a város, ezért – a térséggel együtt – kidolgoztatta a Pásztói Kistérség Turizmusfejlesztési Programját (2011.)

A turisztikai helyzet térbeli összehasonlítása 2012. július (KSH)

2012	kereskedelmi szállás fh (magánszállásokkal együtt)/1000 lakos	szállodai férőhelyek aránya %	vendégj/1000 lakos	külföldi vendégek aránya %	átlagos tartózkodási idő (éj/vendég)	bruttó szállásdíj/éj (Ft)	kapacitás kihasználtság (%)
Nógrád megye	18,6	22,2	476	8,1	2,3	4 416	16,0
Pásztói kistérség	12,8	n.a.	199	6,8	1,7	7 636	6,4
Pásztó	18,6	24,7	14,4	2,5	1,9	n.a.	n.a.

A foglalkoztatottságot, ill. munkanélküliséget tekintve a 2008-as gazdasági válság előtti mutatókhoz képest a jellemzők romlottak. Míg 2003-ban a munkanélküliségi ráta 7,4 % volt Pásztón, 2007-re ez 9,5 %-ra emelkedett, de még mindig alatta maradt a 2012. decemberi 12,0%-os szintnek. Megfigyelhető az újra elhelyezkedés nehezebbé válása is: 2007-ben a tartósan munkanélküliek aránya 33% volt, mára ez meghaladja az 50 %-ot (57,6%), azaz egyre növekvő réteget veszélyeztet a munkaerőpiacról való kiesés.

A térség kedvezőtlen gazdasági helyzetét tükrözi, hogy az SZJA-t fizető – azaz jövedelemmel rendelkező - népesség aránya sehol: sem a régióban sem a megyében, a kistérségben, de még Pásztón se éri el a lakosság 50 %-át. Az ezer lakosra jutó SZJA adófizetők száma ugyan Pásztón a legmagasabb, de itt is csak 443 fő ezer lakosra. Ugyanez a – nagyon viszonylagos - kedvezőség mindható el a jövedelmi viszonyokról is, Pásztó megelőzi a régiót, a megyét és saját kistérségét is, de abszolút értékben mégis alacsonynak nevezhető az egy főre jutó jövedelem: mindössze havi 61 583 Ft. Relatív alacsony a munkanélküliség is Pásztón, a város e tekintetben is jobb a megyénél és a régiónál, de még így is rosszabb, mint az országos átlag. A vizsgált területi összehasonlításban Pásztón a legkisebb a női munkanélküliek aránya is, a tartós munkanélküliség helyzete azonban a régióban kedvezőbb. A szellemi foglalkozásúak, pályakezdők és alacsonyan képzettek munkanélkülisége között nincsenek kiugró területi különbségek.

Munkanélküliségi adatok és jövedelmek (2012. dec.)

adatsorok	Pásztó	Pásztói kistérség	Nógrád megye	Észak-magyarországi régió
SZJA –t fizető népesség/ezer lakos (fő)	443	415	419	423
SZJA alapot képező éves jövedelem egy állandó lakosra vetítve eFt/év	739	631	652	684
Regisztrált álláskereső aránya a munkavállalási korú népességből %	12,0	14,5	15,3	16,6
Álláskeresőkből női munkanélküli %	43,7	44,5	46,4	46,6
Ebből 180 napon túli munkanélküli %	57,6	60,2	61,4	56,0
180 napon túli munkanélküliek közül nő %	49,1	50,1	51,0	52,8
Álláskeresőkből szellemi foglalkozású %	13,0	8,4	13,1	13,3
Álláskeresőkből max. átl. iskolai végzettségű %	43,7	47,9	47,1	46,6
Álláskeresőkből pályakezdő %	11,7	11,6	11,8	12,3

1.8.3 A főbb gazdasági szervezetek

A pásztói vállalatok felsorolását a következő táblázat tartalmazza. A táblázatban csak a cégek szerepelnek, az egyéni vállalkozók nem. A jelentősebb iparüzési adót fizető cégeket szürke alászínezés emeli ki.

név	pásztói telephely	tevékenység
SOP Faipari Kft	Gézafejedeleme út 5.	faárukészítő
Bauton Kft.	Szondi út 1.	fémmegmunkálás

IPTEK Kft.	Gyöngyösi út 2.	fémmegmunkálás
P-TECH Kft.	Fő út 4-6.	áramelosztó készülékek gyártása
SIC Hungária Kft.	Pásztó, Mária tanya	gumi termék gyártás
NEW MÜKER Kft.	Irinyi út 2.	műanyag termékek gyártása
Lakatgumi Kft.	Irinyi út 9.	gépjárműjavítás
AURÉLIO Kft.	Dobó út 43.	karosszéria lakatos, gépjármű javítás
FABOGÁR Kft.	Csillag tér 3.	Fatömegcikk gyártás
Szilágyi és Rubin Kft.	Fő út 51.	gépjármű javítás
FAFIL Kft.	Pásztó 064/3 hrsz.	falemez, épületasztalos-ipari termékek, bútor villamos világítóeszköz, fatömegcikk gyártás, fémmegmunkálás, logisztika
EGLO MAGYARORSZÁG Kft.	Fő út 155.	
STAHL VARIENTEN Kft.	Gyöngyösi út 2.	fém szerkezet gyártás, fémmegmunkálás
Állami Nyomda Kft.	Fő út 141.	nyomdai tevékenység, papír csomagolóeszköz gyártás
RECO Fafeldolgozó Kft.	Fő út 134.	fatömegcikk gyártás
POLIPR-LUX Kft.	Irinyi út 8.	fémfelület kezelés
FILTER FOCUS Kft.	Dózsa György út 2/a.	folyamat irányító rendszerek gyártása
AGROBASA Kft.	Gyöngyösi út 2/a.	mezőgazdaági- és emelőgép gyártás, fém szerkezet gyártás, fémmegmunkálás
K-ELIT Bt.	Arany János út 7.	gépjármű karbantartás, mosás
STAHLBAU BAYER Kft.	Gyöngyösi út 2.	fémmegmunkálás, fémfelület kezelés
POLYTECHNIK HUNGARIA Kft.	Dózsa György út 2/a	fém szerkezet és kemencegyártás
BAUMIT Kft.	Ifjúság út 3.	fém- és ásványtermék gyártás
ALUFÉM Kft.	Diófa út 39.	fémfelület kezelés, fémmegmunkálás
AGROPRODUKT Kft.	Pásztó, Sertéstelep	tárolás, raktározás
FOND HUNGÁRIA Kft.	Pásztó, Tepke telep	tárolás, raktározás
LM-APEX Kft.	Hunyadi út 25.	fogtechnika
ALU PLUS Kft.	Attila út 7.	alumínium öntés
CORONA DENTIST Bt.	Csohány Kálmán út 19.	fogtechnika
MILK SZOLG Kft.	Akácfa út 6.	élelmiszeripari gépgyártás, gépjármű javítás
MD GLASS Kft.	Tücsök út 1.	síkküveg feldolgozás
BAKOS KER Kft.	Gyöngyösi út 2.	fémmegmunkálás
PYROVENT Kft.	Akácfa út 6.	acélöntés, hulladék gyűjtés és kezelés
SZTRIFA-PRO Kft.	Gyöngyösi út 2/b	fatömegcikk gyártás
Lakat-Mátragumi Kft.	Irinyi út 9.	gépjármű javítás
MILL GROUP HOLDING	Vasút út 28.	tárolás, raktározás
LÁDI TEAM Bt.	Árpád út 19.	épületasztalos-ipari termékek, bútor gyártás
MEGACAR COSMETICS Bt.	Fő út 9.	gépjármű karbantartás
Jancsó és Tsa Kft.	Fő út 141.	gépjármű javítás, karbantartás
Tari Gtransz Kft.	Alkotmány út 1.	szárazföldi szállítást kiegészítő tevékenység
GK TRANS Kft.	Alkotmány út 1.	szárazföldi szállítást kiegészítő tevékenység
DU-HEFT Kft.	Vörösmarty út 25.	gépjármű javítás, tárolás, raktározás
Cseke Gumi Service Kft.	Kinizsi út 8.	gépjármű, gumi javítás
Oldensped Kft.	Ifjúság út 1.	szárazföldi szállítást kiegészítő tevékenység
NEW AGE FASHION Kft.	Dózsa György út 2/a	textiláru, ruházat kiegészítő gyártás
Safety-Gold Kft	Alkotmány út 1/b	szárazföldi szállítást kiegészítő tevékenység
WESTAR-CABLA Kft.	Gyöngyösi út 2.	fatömegcikk gyártás
INSPECTION TRADE Kft.	Fő út 51.	gépjármű javítás, karbantartás
KÉZMŰ Nonprofit Kft.	Park út 9.	konfekcionált textil- és bőráru gyártás
GK TRUCK Kft.	Alkotmány út 1.	szárazföldi szállítást kiegészítő tevékenység

PI-AT METAL Kft.	Kossuth út	szárazföldi szállítást kiegészítő tevékenység
AGRO BÓDI Kft.	Vasút u. 19.	mezőgazdasági és kerti kisgép javítás
FAVORIT-VILL Kft.	Dobó út 15.	áramelosztó szabályozó készülék gyártás
GER-SÁN AUTÓ Kft.	Fő út 149.	gépjármű karbantartás
SKULBY Kft.	Tóthegyesi út 35.	fatömegcikk gyártás
CORBO Bt.	Árpád út 17-19.	csomagolóanyag gyártás
Agrogazda-Plis Kft.	Gyöngyösi út 2.	gépjármű javítás
SYBA Napvédelem Kft.	Fő út 132.	fa-brikett gyártás, raktározás
Formula 1 Gumiszervíz Kft.	Fő út 9.	gépjármű javítás

1.9 AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZRENDSZERE**1.9.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás****a) Költségvetés**

A város 2010 és 2011 évi költségvetéseit vizsgálva megállapítható, hogy az éves költségvetés összege a rendelkezésre álló források tekintetében 3-4 milliárd Ft körül alakul. Az önkormányzat saját folyó bevételeinek éves összege 620-780 millió között változik, ami a teljes éves bevétel 15-20 %-a. A helyi adóbevételek nem teszik ki a költségvetési bevételek 10 %-át sem.

A költségvetés bevételi és kiadási oldala is alacsonyabb volt 2011-ben az előző évihez képest, de a kiadások picivel mindkét évben meghaladták a bevételek szintjét. A kiadások nagyobb része a működési kiadás, amin belül a dologi költségeket meghaladja a személyi kiadások összege. A társadalmi és szociálpolitikai kiadások mennyisége a vizsgált években az idő haladtával csökkent, miközben más vizsgálatok szerint az igény folyamatosan nő. A javak elidegenítéséből származó bevételek nem számottevőek, ez arra utal, hogy az önkormányzat a meglévő tulajdonát meg szeretné tartani, sőt gyarapítani is szándékozik, erre utal a felhalmozási és tőke jellegű kiadások elidegenítési bevételeknél jelentősen magasabb volumene.

Az alábbi táblázat az önkormányzati költségvetések egyes főbb tételeit mutatja be 2010, 2011 évekre.

Pásztó önkormányzati költségvetések bevételei (KSH tájékoztatói adatbázis)

év	Bevétel összesen eFt	Saját folyó bevétel eFt	Helyi adóbevétel összesen eFt	Államháztartáson belülről származó pénzeszközök eFt	Államháztartáson kívülről származó pénzeszközök eFt	Javak elidegenítéséből származó bevétel
2010	4 032 809	619 547	254 911	1 132 537	991	38 426
2011	3 811 133	777 015	300 243	1 120 347	4 958	1 814

Pásztó önkormányzati költségvetések kiadásai (KSH tájékoztatói adatbázis)

év	Kiadás összesen eFt	Működési kiadás eFt	Szociálpolitikai kiadás eFt	Személyi kiadás eFt	Dologi kiadás eFt	Felhalmozási és tőke jellegű kiadások
2010	4 055 397	2 308 335	372 484	1 041 664	986 943	1 128 642
2011	3 820 522	2 425 357	181 605	1 081 468	1 053 958	499 871

b) A fejlesztéseknél figyelembe vehető önkormányzati ingatlanvagyon

A rendszerváltást követően a tulajdoni struktúrában alapvető változások következtek be. Az ipar magántulajdonba került, magánvállalkozások jöttek létre és erősödtek meg. Néhány külföldi befektető is betelepült Pásztóra. Fejlődött – a korábban is számottevő - kereskedelem és a szolgáltatás is.

Az önkormányzati ingatlanvagyonnak városfejlesztési és –rendezési szempontból szerepe lehet akkor, ha a városi tulajdonú területek úgy helyezkednek el, hogy azokon végrehajtott fejlesztések a környezetük felértékeléséhez is hozzá tudnak járulni. A város által tervezett iparterületi fejlesztések nagyrészt magántulajdonú telkeket foglalnak magukba, de az önkormányzat és a tulajdonosok közötti megállapodás szerint a befektetni jelentkezőkkel az önkormányzat tárgyalhat.

Az önkormányzattól megkapott önkormányzati tulajdon kataszter szerint 655 forgalomképtelen – zömmel közterületi – telekkel rendelkezik a város. A korlátozottan forgalomképes önkormányzati ingatlanok száma 51 db, de ezek nagy része intézményi telek vagy épület, így csak elméletileg lehetne (akár csak korlátozott mértékben is) forgalomképes. Összesen 419 forgalomképes ingatlannal rendelkezik a város, de ezek túlnyomó része a külterületen található vagy volt zártkerti telek. Kisebb része belterületi ingatlan, de ezeknél több helyen is előfordul, hogy nagyon kicsi (20-40 m²-es) területű ún. „maradék” telkek. Ebből következően az önkormányzati ingatlanvagyon csak korlátozott fejlesztési potenciált képvisel. Az önkormányzati ingatlantulajdonok felsorolása a mellékletben található.

A mellékelt ábra - az önkormányzati tulajdonlista alapján - a város forgalomképes ingatlantulajdonainak térbeli elhelyezkedését mutatja.

Az önkormányzati ingatlanvagyon mennyisége és területi elhelyezkedése nem túl kedvező. Nem teremt nagy lehetőséget sem az önkormányzati bevételek jelentős növeléséhez, sem a városi ingatlanok felhasználásával indítható városfejlesztési akciók elkezdéséhez. A város ingatlan nyilvántartásában forgalomképesként rögzített ingatlanvagyon több kisebb részletből áll és területileg elszórtan helyezkedik el, kevés az összefüggő, forgalomképesnek ítélt városi földtulajdon. A várostestben szórtan elhelyezkedő kisebb területek zömmel meglévő lakóterületeken belüli foghíjtelkek vagy tervezett, még meg nem valósult lakóterületek. Ezek valóban elidegeníthetők, de kis kiterjedésük következtében nagyobb fejlesztő hatással járó kisugárzásukra nem lehet számítani.

Az önkormányzati tulajdonok városon belüli elhelyezkedése (a közterületeket az ábra nem tünteti fel)

Az önkormányzati lakások (39 db) a város lakásállományához képest mennyiségileg nem meghatározóak. A pásztói – országosnál kedvezőtlenebb – demográfiai helyzet javításához, a népesség fogyás mérsékléséhez és a népesség előregedésének fékezéséhez/megállításához a városnak törekednie kellene a fiatalok megtartására, ill. a fiatal korosztály városba vonzására. Ezt – és a városba betelepülést, a népesség növekedés megindulását - segíthetné az első lakáshoz jutás támogatása mellett a bérlakás hálózat fejlesztésével a népesség-fogadó lépcső javítása. A lakossági mobilitást a bérlakásállomány növelése előmozdítaná. Ezen túl a lakhatási esélyegyenlőség biztosításához is több önkormányzati lakásra lenne szükség – bár erre a városnak igen korlátozottak az anyagi lehetőségei. A városnak azonban nem áll szándékában az önkormányzati lakásállomány növelése, a meglevő lakások is csak problémával járnak.

Fentiek alapján megállapítható, hogy az önkormányzati ingatlanvagyon (önálló) fejlesztési potenciállal kevésbé rendelkezik.

1.9.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége

A Polgármesteri Hivatalon belül a településfejlesztés feladatkörére a közelmúltig nem volt önálló osztály, a településfejlesztés műszak és pénzügyi keretek között zajlott. 2015 elejétől azonban a Városgazdálkodási osztálytól különvált a Városfejlesztés és üzemeltetés. Az önkormányzati fejlesztések mellett a fejlesztési pályázatokkal való foglalkozás, a civil és a gazdasági szervezetek településfejlesztési kezdeményezéseinek koordinálása is ide tartozik.

A településfejlesztési koncepció az ezredforduló előtt, 1999-ben készült, csakúgy mint a településrendezési tervek (településszerkezeti terv, szabályozási terv és helyi építési szabályrendelet). Az eltelt hosszú idő és a közben teljesen megváltozott jogszabályi környezet, a változó gazdasági lehetőségek és állandóan módosuló demográfiai jellemzők miatt új fejlesztési és rendezési tervek készítése szükséges. Pásztón nem működik városfejlesztési társaság és nincs főépítész sem, pedig a településfejlesztési és településrendezési tervek elkészíttetéséhez szükséges, hogy a város főépítész alkalmazzon. A helyi gazdasági szereplők és a civil szervezetek esetenként részt vesznek a fejlesztésekben, leginkább saját környezetük rendezését végzik el vagy pályázatok során kapcsolódnak be.

Az önkormányzat utóbbi 2007-2014 EU költségvetési időszak éveiben lezajlott településfejlesztési tevékenységét a következő táblázat foglalja össze (a fenntartási, karbantartási, helyreállítási munkák nincsenek alászínezve, a ténylegesen településfejlesztési tevékenységeket szürke szín emeli ki).

A fejlesztés, pályázás éve, tárgya	tervezett költség	pályázott támogatás	biztosított önerő	elnyert támogatás	bekerülési költség	felhasznált önerő
2007. év						
Kövicses patak partfalcsúszás helyreállítás	17 484	12 239		12 239		
Baross Gábor út burkolat helyreállítás	14 300	7 150		7 150		7 150
Régivásártér u. csapadékvíz elvezetése	24 819	19 855		19 855		4 964
Csohány Emlékház kialakítása	19 550	17 595				
Polgármesteri Hivatal akadálymentesítése	22 000	19 800		19 800		2 200
2008. év						
Iskolacentrum fűtési rendszerének szétválasztása a Dózsa és Gárdonyi Ált. Iskolákban	32 682	20 000		18 694		
Zagyván túli terület vízelvezetése	22 000	19 800		19 800		
Irinyi út felújítása	10 173	5 086		5 086		
Muzslai területre felvezető út felújítása	14 591	10 213		10 213		
Mátyás kir út és a Mikszáth Kálmán út egy szakaszának járda felújítása	2 937	2 055		2 055		
Aktív kórházi ellátást kiszolgáló járóbeteg szakrendelő építés	870 371	800 000		770 371		
Pásztó kistérségi központ rehabilitációja I. ford.	937 240	744 041				
Stratégia, reform, korszerűsítés: integrált szervezetfejlesztési program a pásztói polgármesteri hivatalban és intézményeiben	13 795	12 692		12 662		
A pedagógiai módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése				32		
Hunyadi út gyűjtő úttá átépítése	99 000	89 100		89 100		
2009. év						
Csermely utca felújítása	2 016	1 008		1 008		
Nyomda utca felújítása	3 265	1 632		1 632		
Nyírfácskas utca felújítása	2 141	1 070		1 070		
Esze Tamás utca felújítása	3 246	1 623		1 623		
Muzslára felvezető út felújítása II. ütem	8 905	6 679		6 679		
Csillag téri körforgalom közvilágítás létesítése	2 104	1 578		1 578		
Cserhát In-i óvoda fűtés korszerűsítése	26 667	20 000		20 000		
Gárdonyi Általános Iskola tornaterem felújítása	11 250	8 999		6 000		
Kövicses patak Vadász úti híd helyreállítás	14 584	13 850		13 850		
Mkeresztes, Kövicses patak parfal helyreállítás	1 267	1 200		1 200		
Mkeresztes, Kövicses patak mederfenék helyreállítás.	4 305	4 089		2 044		
ÖM pályázat	147 164	147 164		10 000		
Könyvtári informatika (tudásdepo-expressz)	9 151	9 151		9 151		
Kistérségi közműv.-múzeumi referens	2 500	2 000		2 000		
2010. év						
Mátrakeresztes, Kékesi út 66. sz. Földcsuszamlás	9 971 000	6 979 700	2 991 300	3 123 000	4 462 500	1 339 500
Mkeresztes, Kékesi út 72. sz. patak jobb part partfalomlás	21 892 350	19 703 115	2 189 235	10 071 000	11 190 675	1 119 675
Mátrakeresztes, Mező Imre út földcsuszamlás	33 309 000	29 978 100	3 330 900	21 719 000	24 132 750	2 413 750
Dobó úti híd felvízi oldalán gabionkas helyreállítás	7 204 500	6 484 050	720 450	5 136 000	5 706 700	570 700

Mátrakeresztes, Kékesi út 50-52. sz. Kövicses patak jobb partján bekövetkezett partfalomlás	15 716 000	14 144 400	1 571 600	7 719 000	8 577 625	858 625
Pásztó-Hasznos, Dobó út 44. sz. mögötti Kövicses patak bal partján gabionkas helyreállítás	6 357 563	5 721 806	635 757	4 480 000	4 978 313	498 313
Kékesi út 106-110. sz. mögötti Kövicses patak bal partján bedőlt gabionok helyreállítására	16 228 959	15 335 405	893 554	7 516 000	7 987 643	471 643
2011. év						
Kövicses patak hasznosi mederrendezés	99 965 000	99 965 000		87 103 000	87 103 000	
2878 hrsz. Kövicses patak mederrendezés terve	2 450 000				2 450 000	2 450 000
2012. év						
Játszótéri eszközök (Kölcsey, Mágnes u.)	1 748 000				1 748 000	1 748 000
Játszótér ütés csillapítás	505 000				505 000	505 000
Madách úti óvoda korszerűsítése (eredeti 29213592)	26 291 250	23 370 873	5 842 719	21 033 000	24 891 000	3 858 000
2013. év						
Gondozóközpont korszerűsítése	60 109 000	58 942 000	1 167 000	51 251 000	61 166 393	9 915 393
Hunyadi út közvilágítás	1 000 000				1 660 185	1 660 185
Cserhát In-i óvoda korszerűsítése	37 484 521	33 390 000	7 496 904	25 000 000	36 232 115	11 232 115
Gárdonyi utcai vízvezeték felújítás	17 275 000				17 274 203	17 274 203
Konténerszállító jármű beszerzése	22 850 000	17 520 000		17 520 000	22 842 410	5 322 410
Iparterület 0124 előkészítés, művelésből kivonás	6 700 000				6 700 000	6 700 000
Liget utcai vízvezeték felújítása	14 600 000				14 565 550	14 565 550
Szentlélek temető előtt gyalogátkelőhely kialakítás	1 000 000				1 051 000	1 051 000
Erdei kirándulóhely létesítés	2 500 000	2 500 000		2 479 392		
2014. év						
Fő úti Szentlélek temető előtti járda átépítése	1 800 000				2 116 333	2 116 333
Hasznosi óvoda korszerűsítése	22 864 861	18 291 887	4 572 974	16 462 000	21 478 657	5 016 657
Hasznosi ravatalozó bővítése	7 947 000				7 633 448	7 633 448
Mátrakeresztesi ravatalozó bővítése,	7 947 000				7 766 050	7 766 050
Hasznosi I. Világháborús emlékmű felújítás	4 997 132	4 997 132	178 000	3 000 000	4 962 998	1 962 998
Táncoló lányok körül szökőkút építés	6 681 000				9 562 161	9 562 161
Bástya utcai vízvezeték felújítása	12 000 000				12 827 349	12 827 349
Béke utcai vízvezeték felújítása	18 000 000				17 868 836	17 868 836
Térfigyelő kamerarendszer bővítése	36 372 663	36 372 663				
KEOP-2014-4.10.0/N Fotovoltaikus rendszer kialakítása	33 060 018	33 060 018	168 112	32 872 970		
Mátrakeresztes Kékesi 72. parkoló, 84-92. mederfenék biztosítás	36 383 913	32 745 521	3 638 392	29 430 000		
Mátrakeresztes Kékesi 30-34. 40-44. gabionkas helyreáll.	16 338 391	14 704 551	1 633 840	1 323 000		
Mátrakeresztes Kékesi u. 9. és 30. melletti burkolt meder helyreállítás	9 115 425	8 203 882	911 543	7 380 000		
Mátrakeresztes Kékesi u. 55/A. ;57-59. ;92. gabionkas helyreállítás	10 146 824	9 132 141	1 014 683	8 190 000		
Mátrakeresztes Kékesi 42-44. partfal helyreállítás	18 514 060	16 662 654	1 851 406	14 940 000		
Mátrakeresztes Kékesi 56-60. mederrézsű helyreállítás	10 783 253	9 704 927	1 078 326	8 730 000		
Mátrakeresztes Kékesi u. 115/ A.felvízi oldalon mederrézsű helyreállítás	5 745 163	5 170 646	574 517	4 590 000		
2014. július 13-ai védekezés	65 300	58 770	6 530	58 000	64 530	6 530
Baross G. u. 30-34. útburkolat süllyedés helyreállítása	33 058 840	29 752 956	3 305 884	6 378 000		

Muzslára felvezető út helyreállítása	35 513 226	31 961 903	3 551 323	18 000 000		
Kondipark kialakítása a Cserhát In-en	1 000 000				1 206 818	1 206 818
Játsszóterek kialakítása ütéscsillapítóval	6 500 000				6 621 535	6 621 535
Helyi közutak felújításának, építésének tervezése	7 789 000				5 759 000	5 759 000
Közüvilágítás bővítés (16 lámpával)					1 048 000	1 048 000
Kölcsey utcai járda helyreállítása (3-17. sz. előtt)					1 257 008	1 257 008
Nagymező út 14. II/6. Lakás elektromos fűtés kialakítása					523 215	523 215
2014. év összesen	299 453 274	209 449 856	22 485 530			

1.9.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Pásztó ásványkincsekben szegény. Ebből adódóan az ipar kialakulásának és fejlődésének alapját korábban szinte kizárólag a mezőgazdasági nyersanyagok, a rendelkezésre álló munkaerő és a fogyasztói piacok jelentették, az 1970-es évektől jelent meg az üvegipar, a mezőgazdasági- és élelmiszeripari gépgyártás, a könnyűipar és a faipar. A rendszerváltással az ipari szerkezet megváltozott, kisebb mértékben ma is előfordul mezőgazdasági termékfeldolgozás, ezen belül gyümölcsfeldolgozás (lekvár, pálinka, inkább saját szükségletre, mint piacra), de a hústermékek előállítása sajnos az AGROPRODUKT átalakulásával visszaesett, a méztermelés viszont ma is jelentős. Emellett megjelent a logisztika és az ipar egyéb ágazatai is. A hagyományos kézműipari feldolgozás tovább él. Törekedni kellene helyi brandek kialakítására és erőteljes marketingjére, hatékony reklámozására, a piacra jutás elősegítésére, mivel a térségben ma nincs értékesítési szövetkezet vagy szervezet.

Összességében megállapítható, hogy az ipari fejlődés korlátjai egyre erőteljesebben jelentkeznek a városban. Ilyen helyi problémák, például:

- az ipari fejlesztés alapját képező erőforrások szűkössége, a tőkehiány, a külföldi befektetők alacsony jelenléte,
- a termelési tradíciók szűk köre,
- humán erőforrás szűkössége (pl. vállalkozási ismeretek)
- a korszerű termelői infrastruktúra hiánya, az önkormányzati tulajdonban levő iparfejlesztési területek szűkössége.

BEFEKTETÉS-ÖSZTÖNZÉS

Az önkormányzat különböző befektetés-ösztönző eszközökkel igyekszik vállalkozásbarát környezetet kialakítani, ezáltal a működő tőkét a városba „csábítani” és a helyi vállalkozásokat segíteni. Ezen felül lehetőségeihez mérten minden olyan együttműködésre fogékony, amely elősegíti a város gyarapodását, a lakosok közérzetének javítását. Keresi a potenciális befektetőket, segíti azok betelepítését pl. gerincközművel ellátott – igaz zömmel magántulajdonban levő – iparfejlesztési területek biztosításával. Pásztó Város Önkormányzata rendelkezik Gazdasági Programmal, melyet az önkormányzati testület 69/2011 (III.24.) számú határozatával fogadtak el. Ugyancsak készült – a kistérséggel együttes – Turizmusfejlesztési Program, ami az adottságokhoz képest fejletlen idegenforgalom fellendítését célozza.

1.9.4 Lakásgazdálkodás

Pásztó lakásállománya folyamatosan gyarapszik: a 2001-es 3 964 db lakásszám - a 4 lakott üdülővel együtt - 2011-re 4 093-ra, 2013-ig 4 111-re emelkedett, ez tizenkét év alatt 103,25 %-ra növekedés jelent, miközben a népesség csökkent. A városban 3 879 háztartás van, ez kevesebb, mint a lakásszám, ami arra utal, hogy – elvileg/statisztikailag – nincs mennyiségi lakáshiány, hiszen a lakások száma meghaladja a háztartások számát. A helyzet azonban csalóka lehet, mert közben az üres lakások száma 355 db, a lakott lakásoké 3 734, ami már kevesebb, mint a háztartásszám. Ebből következik, hogy száznál több olyan lakás van, ahol több háztartás él együtt. Az újonnan épülő lakások nagysága (minősége) jó, az új lakások többsége a 3 és 4 szobás vagy annál nagyobb kategóriába esik. Mára az átlagos lakásnagyság Pásztón 2,91 szobás.

Pásztó lakásállománya a KSH 2011-es népszámlálás alapján

lakásállomány						Lakásnagyság								tulajdonviszony							
Lakott		Nem lakott		Összesen		1 szobás		2 szobás		3 szobás		4-x szobás		Magán		Önkorm.		Egyéb (egyh. int.)			
db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%		

Pásztó	3 737	91,3	355	8,7	4 089	100,0	295	7,2	1 337	32,7	1 429	34,9	1 032	25,2	4 029	98,5	39	0,9	25	0,6
Kistérség	11 994	87,2	1 767	12,8	13 761	100,0	927	6,7	4 991	36,3	5 152	37,4	2 697	19,6	13 569	98,6	106	0,8	92	0,6
Nógrád m.	78 155	87,8	10 895	12,2	89 050	100,0	7 932	8,9	33 944	38,1	30 442	34,2	16 866	18,9	86 452	97,1	2 014	2,2	718	0,7

Pásztón egy lakásban átlagosan 2,51 fő lakik, a korábbi évtizedekhez képesti folyamatos csökkenés javulásként, a túlszűfolttság mérséklődéseként értékelhető, bár sajnos ebbe a népesség csökkenése is belejátszhat, ami viszont negatív folyamat. Az egy szobára jutó népesség 0,79 fő.

Pásztón a lakásállomány mindössze 91,3 %-a lakott, sok, a lakásállomány 8,7 %-a (355 db) a lakatlan lakás. Igaz a kistérségi (12,8 %) és megyei (12,2 %) üres lakások aránya még magasabb. A városban lakások 98,5 %-a magántulajdonban van, rendkívül alacsony az önkormányzati tulajdonú lakások aránya (0,9 %). Az önkormányzati (bér)lakások száma csupán 39 db. Ez a lakossági mobilitásnak – Pásztó népesség megtartásának gátja lehet. Kíváncsinos lenne a bérlakás állomány növelése, a fiatalok Pásztón tartásának ill. ide vonzásának erősítése, különösen a közeljövő demográfiai és foglalkoztatási viszonyaiban várható változások (nagy számú munkaerő nyugdíjba vonulása, előregedés gyorsulása) következményeinek mérséklése érdekében.

A lakásállomány közmű-ellátottsági mutatói, 2011 népszámlálás (KSH)

	vízvezeték				Meleg folyó- vízzel ellátott		Vízöblítéses WC-vel ellátott		Szennyvízcsatorna				összes lakás	
	közüzemi		házi						Közüzemi		Házi			
	db	%	db	%					db	%	db	%	db	%
Pásztó	3 911	95,6	54	1,3	3 795	92,7	3 810	93,1	3 438	84,0	527	12,9	4 093	100,0
Kistérség	11 964	86,9	886	6,4	11 948	86,8	11 784	85,6	4 852	35,2	7 998	58,1	13 767	100,0
Nógrád m.	80 205	89,9	3 137	3,5	78 324	87,8	78 396	87,9	65 656	73,6	17 686	19,8	89 184	100,0

A lakásállomány felszereltségét vizsgálva megállapítható, hogy sokat javult a közüzemi ellátottság, a közműháló jelentősen csukódott: Pásztón a lakások 84,0 %-a közüzemi szennyvízcsatornára kötött volt a 2011-es népszámláláskor, a házi csatornával ellátott lakások aránya 12,9 % volt. Ez azonban azt jelenti, hogy a lakások 3,1%-a nem rendelkezik semmiféle csatornával, azaz környezetét terheli. A szikkasztás a településen nem megengedett, a közcsontra nem kötött lakások zárt szennyvíztárolóiból szippantott szennyvizet a szennyvíztisztító fogadja, erre fogadó műtárggyal rendelkezik, így a keletkezett szennyvíz tisztítása megoldott.

Annak ellenére, hogy a közművesítettség folyamatosan javul, a lakásállomány mégsem elégíti ki minden minőségi elvárást. A lakások 95,6 %-a rendelkezik közüzemi, 1,3 %-a házi vezetékes vízzel, eszerint a lakásállomány 3,1%-ának a vízellátása csak közkútról vagy ásott kútról vödörrel oldható meg. Bár a 100 lakásra jutó fürdőszobák száma 105, mégis Pásztón 246 db lakás (6,0 %) komfort nélküli, 113 db (2,8 %) félkomfortos és 15 db a szükségilakások száma. Ez azt jelenti, hogy a teljes lakásállomány 9,5 %-a minőségileg nem felel meg, ezen belül - sajnos - különösen magas a komfort nélküli lakások aránya. Nagyon a városrészenkénti eltérések: a városközpont minőségileg a legjobb, itt a komforthiányos lakások 7,7 %-ot tesznek ki, míg ez az arány Mátrakeresztesen eléri a 20,7 %-ot, Muzslán pedig a 25,0%-ot. Vízöblítéses WC-vel 283 db lakás nem rendelkezik, az összes lakás 6,9 %-a, ami igen magas arány.

A lakásállomány komfortfokozat szerinti megoszlása 2011 (KSH)

	Összkomfortos		Komfortos		Félkomfortos		Komfort nélküli		Szükségilakás		Összesen	
	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
Pásztó	2 275	55,6	1 444	35,3	113	2,8	246	6,0	15	0,4	4 093	100,0
Kistérség	6 087	44,2	5 372	39,0	655	4,8	1 571	11,4	82	0,6	13 767	100,0
Nógrád megye	38 932	43,7	37 048	41,5	3 670	4,1	9 007	10,1	527	0,6	89 184	100,0

A lakásállomány korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a város csupán minden nyolcadik lakása (12,4 %) épült a II. világháború előtt, azaz a 70 évnél idősebb állomány viszonylag kicsi. A legtöbb lakás (22,5 %) az 1970-es évtizedben épült.

A lakásállomány építési kor szerinti megoszlása 2011 (KSH)

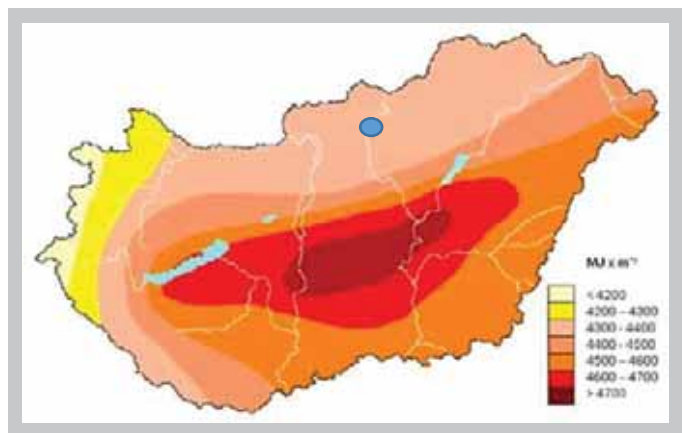
	1946 előtt		1946-1960		1961-1970		1971-1980		1981-1990		1991-2000		2001-2011	
	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
Pásztó	509	12,4	661	16,1	785	19,2	922	22,5	812	19,8	173	4,2	231	5,6
Kistérség	2 613	19,0	3 274	23,8	2 560	18,6	2 353	17,1	1 914	13,9	511	3,7	542	3,9
Nógrád megye	17 209	19,3	20 363	22,8	15 682	17,6	17 481	19,6	12 117	13,6	3 253	3,6	3 079	3,5

A rendszerváltás után rendkívül megtorpant az építési tevékenység, az 1990-es évtizedben az egész megyében, a kistérségben és a városban is a korábbi ütem negyede körüli mértékűre esett vissza a lakásépítés. Az ezredforduló után ez a nagyon mérsékelt építési kedv alig valamit növekedett a kistérségben, Pásztón valamivel erősebb a növekedés, de a megye egészében továbbra is visszaesés tapasztalható.

1.9.5. Energiagazdálkodás

A város a vezetékes energiahordozók közül jelenleg villamos energiával és földgázzal rendelkezik.

A villamos energia, mint vezetékes energiahordozó távlatban is csak világításra és technológiai célú energiaigények kielégítésére javasolható. Bár alkalmas lehetne termikus célú energiaigények kielégítésére is, beruházási és üzemeltetési költségigénye miatt ilyen célú alkalmazása csak a kis teljesítményű, tartalék (időszaki kiegészítő fűtésre) hőtárolós fűtésre javasolható. Fűtési energiaként ismét egyre inkább tért hódít a fa, amely CO₂ kibocsátás szempontjából is kedvező és a környéken nagy mennyiségben rendelkezésre áll. A császárfatermelése azonban tájidegen volta miatt nem javasolt.

Az energiaszolgáltatásban a megújuló energiák közül Pásztón a napenergia felhasználása, a geotermikus energia és a termálvíz energetikai hasznosítása, valamint a szennyvíziszap mellett a környező területek mezőgazdasági hulladékait is feldolgozó biomasszára alapozott energiatermelés jöhet esetleg szóba. Bár Pásztó a napenergia szempontjából nem tartozik Magyarország leginkább napsütötte területei közé, mégis felvethető az új családi házak napkollektorokkal ellátásának ösztönzése.

Vízszintes felületet érő globális napsugárzás éves értéke

Az önkormányzat energiagazdálkodását az áramtakarékos közvilágítás általánossá tételével és a közintézmények energetikai korszerűsítésével – nyílászárócserékkel, hőszigeteléssel, fűtési rendszerek korszerűsítésével – lehet tovább javítani.

1.10 TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

A településüzemeltetést a Pásztói Városgazdálkodási Közhasznú Nonprofit Kft végzi. Ez a szervezet 100 %-os önkormányzati tulajdonban van.

A Pásztói Közhasznú Nonprofit Kft. feladata az:

- útüzemeltetés (de a kátyúzás nem, azt külön szervezet végzi megbízás alapján)
- a temetőüzemeltetés,
- a piac- és állatvásártér üzemeltetése,
- a parkgondozás, ezen belül a parlagfűmentesítés is, valamint a játszóterek szabványosítása.

A közvilágítást a Villámszer Kft üzemelteti. A város közvilágítási rendszere nem korszerű, tervbe van véve az energiatakarékos áramforrásokra való áttérés, de az önkormányzat nem rendelkezik a terv megvalósításához szükséges költségfedezettel, csak pályázati segítséggel tudja megoldani az energiatakarékos közvilágításra áttérést.

A hulladékkezelés

A települési önkormányzatoknak biztosítaniuk kell a korszerű települési hulladékkezelési közszolgáltatás megszervezését, beleértve a hulladékok gyűjtését, szállítását, előkezelését, újrahasznosítását és az újra nem hasznosítható hulladék ártalmatlanítását az EU és a hazai szabályzatoknak megfelelő új (regionális) vagy meglévő hulladéklerakón.

Pásztón a hulladékok ömlesztetten kerülnek begyűjtésre, a háztartási szemét lakóházaktól történő szelektív gyűjtése a még nem indult el. Szelektív hulladékgyűjtő szigetek (két- illetve háromfrakciós) 2011 óta segítik a csomagolási hulladékok (papír, üveg műanyag) szelektív gyűjtését. A zöldhulladék elszállítása –ami a döntően családi házas beépítésű településen indokolt lenne- nem megoldott, az önkormányzat az elszállítás helyett a helyben komposztálást részesíti előnyben. A korábbi – Tar község területén levő – hulladéklerakó rekultivációja befejezés előtt áll. A település részt vesz a Térségi Hulladékgazdálkodási programban, melynek gesztora Salgótarján. A szemét elszállítását a gesztor alvállalkozója végzi, a hulladékot a salgótarjáni lerakó telepre szállítják.

Az illegális hulladéklerakás leggyakrabban utak, vasutak, erdősávok mentén, erdőterületeken, patakparton, lakóterületek peremén és a szegregált területek határán és foghíjtelkein fordul elő, problémát okozva tájvédelmi-településképi, természetvédelmi szempontból, valamint talaj- és vízszennyező forrásként. A veszélyeztetett közterületek állapota az utóbbi években sokat javult, az önkormányzat környezetterhelési díj kivetését is bevezette, melyet minden évben kiszabnak.

A **folyékony hulladékok** kezelése is megoldott: a város teljes lakó- és iparterülete csatornázott. A vasútvonal és a Zagyva közötti szennyvíztisztító telep Pásztó szippantott települési folyékony hulladékát is fogadja, erre műtárggyal rendelkezik. A szennyvíztisztító rekonstrukciója napirenden van.

A **tömegközlekedést** a Mátra-Volán szolgáltatja a településen belül is az egyes városrészek között, az ellátást a távolsági buszjáratok biztosítják. Pásztónak saját, városon belüli tömegközlekedése nincs. A Mátra-Volán járatain kívül Pásztón még a Mátraszőlős felé közlekedő buszok is átmennek, ill. a Bujáki buszok Pásztó vasútállomásig közlekednek. Mátrakeresztesről és Hasznosról a gyerekeket az önkormányzat szerződéses megbízása alapján iskolabuszok szállítják az oktatási intézményekbe, a településen kívülről (Mátraszőlősről) Pásztóra iskolába járó diákokat pedig a KLIK által szerződötett buszok hozzák.

A **Alulhasznosított barnamezős területek** elszórtan előfordulnak Pásztón, de nem túlságosan jelentős kiterjedésűek és nem képeznek összefüggő rozsdazónát. A rendszerváltást követően a volt gazdasági területek egy része használaton kívül került, azonban nagy kiterjedésű felhagyott ipari vagy honvédségi területek nem találhatók a város közigazgatási területén. A használaton kívüli ipari telephelyek továbbra is gazdasági területként hasznosíthatók, befektetőkre várnak, egy részük már elkelt és újra használatba vonásra került.

Nem összefüggő, hanem kisléptékű barnamezős területeknek tekinthetők a városban elszórtan használaton kívül álló egyes ingatlanok. Ezek egy része – pl. a volt szakorvosi rendelő épülete – közösségi tulajdon, de a magántulajdonú, üresen hagyott, folyamatosan pusztuló családiházak is városképi, városüzemeltetési problémát jelentenek. Felmerült a volt szakrendelő szociális – pl. idősgondozás vagy szociális bérlet – célú hasznosítása, de az is, hogy a városnak nem új lakásépítéssel kellene növelnie a bérlet állományt, hanem az üresen álló lakások közül egyes ingatlanok megvásárlásával. Ezáltal az elhanyagoltság csökkentését, a városkép romlásának megelőzését és a pusztuló folyamatok fékezését is segíteni lehetne a meglévő épületek megmentésével.

1.11. A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

1.11.1. Természeti adottságok

Pásztó Nógrád megyében a Nyugati-Mátra lábánál, a Zagyva-folyó és a Kövecses-patak által határolt dombháton terül el. Természetföldrajzi szempontból az Észak-magyarországi medencék nagytáj, Felső-Zagyva - Tarna közti dombság középtáj, Zagyva-völgy kistájon belül fekszik.

a) Domborzat és talajviszonyok

A település tengerszint feletti magassága 171 méter. A dombhát – melyet törmelékkúp alkotott - 10-30 méter magasan emelkedik ki környezetéből. Nyugatról a Zagyva-folyó völgye, keletről a Mátra 700-800 méteres hegykoszorúi határolják a várost. A völgy uralkodó talajtípusa a Zagyva egykori árterén képződött réti öntéstalaj, melynek mechanikai összetétele agyagos vályog. Hatvan és Pásztó között keskeny sávban humuszos homoktalaj, a településtől délre a völgy keleti lábi részén löszön képződött csernozjom barna erdőtalaj található. A várostól északra a magasabb dombi részeken barnaföldek szegélyezik a réti talajokat.

A Zagyva bal partján Pásztótól délre nagymértékű a talajerózió.

b) Éghajlat

A térség éghajlata mérsékeltén hűvös-mérsékeltén száraz. Az évi napfénytartam 1850-1900 óra közötti. A csapadék évi összege 600 mm körül mozog. A hótakarós napok száma 30-35, az átlagos maximális hóvastagság 18-20 cm. A leggyakoribb szélirány É-i és D-i, az átlagos szélesebbesség 2 m/s körüli. Összességében az éghajlat mind a szántóföldi mind pedig a kertészeti kultúrák számára kedvező.

c) Vízrajz

Felszíni vizek

A terület összességében vízszegény. Az 50 km hosszú völgyet a Zagyva vízjárása uralja. Az árvizek időnként tartósan elborítják a völgytalpakat. A talajvizet általában 4 m alatt találjuk, de árvizek alkalmával ennél magasabbra is emelkedhet. A rétegvizek mennyisége meghaladja a talajvizekét, de nem vízbő a terület.

Felszín alatti vizek

A felszín alatti vizeknek kiemelt szerepe van az ivóvízellátásban és a balneológiai hasznosításban. Vízáró réteg viszonylag mélyen helyezkedik el, így összefüggő talajvíztükör a völgyekben alakult ki, 2-6m mélyen. A rétegvizek mennyisége csekély

d) Növényzet

Növényföldrajzi szempontból a település térsége a Pannóniai flóratartomány Északi-középhegység flóraidékének Agriense flórajárásához tartozik. A terület potenciális erdőtársulásai a szubmontán égerligetek, a puhafa és a keményfás ligeterdők valamint a cseres és gyertyános tölgyesek. Az erdőgazdasági területeken vegyes-korú kemény és lágylombos erdők találhatók.

e) Állatvilág

A terület állatvilága az emberi tevékenység által igénybevett területek növekedésének hatására bekövetkező élőhely csökkenés miatt korlátozódik. A biodiverzitás szempontjából értékesebb életközösségek a természeti oltalom alatt álló területeken maradtak fenn.

1.11.2. Tájhasználat, tájszerkezet

a) Táj történeti vizsgálat

A tájfejlődési folyamatok ismerete fontos szerepet játszik a fejlesztési irányok megalapozott meghatározásakor. A tájalakulási tendenciákra a régi térképekről, régészeti kutatásokról, történeti leírásokból, valamint az 1800-as évek végétől a művelési ágak területi adatsoraiból következtethetünk.

A táji adottságok –helylábi, vízfolyás és főút menti elhelyezkedés - jelentős szerepet játszottak a település fejlődésében. Már a középkorban a város egyik legmagasabb pontján helyezkedett el a templom és az apátság, és e központi résztől keletre, a főút mellett húzódott a város, mely fejlődése során az ebből kiinduló mellék- és összekötő utak kialakulásával innen terebélyesedett tovább.

Az 1700-as évek második felében készült I. katonai felmérés térképeinek tanúsága szerint a település ekkor még nem futott le a Zagyváig, a folyótól kissé távolabb, a hegy lábánál terült el. A magasabb területeket kiterjedt erdőségek borították, a művelhető lankás hegyoldalakon már láthatók a későbbiekben egyre nagyobb szerepet kapó szőlők.

I. katonai felmérés (1763-87)

II. katonai felmérés (1806-69)

Magyar Királyság térképe (1869-1887)

III. katonai felmérés (~1910)

A II. katonai felmérésen a fejlődő településtől jól elkülönülten jelenik meg Hasznos. A várostól nyugatra húzódó szélesen szétterülő, szabályozatlan vízfolyás (Zagyva) mellett kirajzolódik a vizet a Mátrából levezető Kövecses-patak. A térképek tanúsága szerint az 1700-as és 1800-as évek fordulójának jelentős mezőgazdasági vonatkozása a szőlőtermesztés által elfoglalt területek jelentős mértékű növekedése. A vulkanikus talaj hamar a szőlőművelés egyik központja lett.

A szőlőtermesztés 1800-as, 1900-as évekbeli jelentőségét az is mutatja, hogy a település 1407-ben Zsigmond királytól kapott városi rangját az 1800-as évek végén megjelenő filoxéra járványt követő gazdasági hanyatlás miatt veszítette el és csak 1984-ben szerezte vissza.

A művelési ágak megoszlásának történelmi adatsora azt bizonyítja, hogy a 20. század kezdetére a szőlő, kert, gyümölcsös művelési ág erősen visszaszorult, a legelők a közigazgatási terület alig több mint 1/8-át foglalták el. Az erdők és a szántóterületek kiterjedése ebben az időben közel azonos, mintegy 40%. Ezek az arányok egészen az 1970-es évekig csupán kismértékben változtak. A kivett területek aránya több mint

70 év alatt alig 2%-kal nőtt, a szántóterületek aránya változatlan maradt, míg a szőlő és kertterületek mintegy 5%-os növekedésével párhuzamosan kb. ugyanekkora erdőterület-veszteség jelentkezik.

Az 1980-as évekre a trend megfordult, és megkezdődött az erdőterületek arányának újbóli növekedése. Ezzel párhuzamosan a művelésre kevésbé alkalmas szántóterületeket felhagyták.

Az elmúlt évtizedekben az erdőterületek aránya újra az egykori –és a megyére jellemző átlag, azaz. mintegy 40% körüli szinten stabilizálódott. Mindeközben tovább csökkent a szántóterületek aránya, s ezzel párhuzamosan jelentős mértékben növekedett a kivet területek aránya.

Össességében a domborzati és talajadottságok miatt a település mezőgazdasági adottságai az országos átlag alattiak, de megyei viszonylatban megfelelőek. Viszonylag kedvező terméseredmények érhetők el a napraforgó, a burgonya, a kukorica és az árpa esetében. A szőlőtermesztés aránya napjainkban sem elhanyagolható arányú, de kiemelt szerepe van az erdőgazdálkodásnak is.

b) Tájhasználat értékelése

A táj természetes arculata az elmúlt évszázadokban ugyan jelentősen megváltozott, de a település adottságai miatt az ember tájalakító munkája kevésbé érvényesült, kevésbé okozott drasztikus változásokat, mint az ország sok egyéb, főként síkvidéki területén.

Az elmúlt száz évben a kivet területek aránya 2,5-szeresére nőtt, míg a szőlőterületek kiterjedése mintegy harmadára esett vissza. Legjelentősebb eredmény a gyepek részarányának évszázadok óta tartó megőrzése.

Mélyfekvésű területek a Zagyva-völgyben

A szőlőtermesztési hagyományok emléke

Említést érdemel a szántók arányának mintegy 10%-os csökkenése. Az országos átlag alatti mezőgazdasági adottságok, valamint azon tény miatt, hogy a megye területrendezési terve (29/2005.(XII.1.) sz. önk. rendelet) szerint kiváló termőhelyi adottságú terület a település közigazgatási területét nem érintik, ennek számottevő növekedése a jövőben sem várható. Jelenleg kiaknázatlan viszont a település hagyományos –és a megyében egyedülálló- borkultúrája, valamint kellemes domborzati és vízrajzi adottságai és természeti kincsei mely miatt a turisztikai ágazat is további fejlesztésre alkalmas.

1.11.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

a) Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Pásztót és térségét az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete nagymértékben érinti. Tájképvédelmi szempontból kiemelt értéket képviselnek a Márta erdeinek településre lehúzódó területei valamint a Kelet-Cserhádi részek. Fentiekén túl említést érdemel a Zagyva várostól délre húzódó völgye.

Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

Forrás: Nógrád megye Területrendezési Terve, 2011

b) Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Pásztó a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található. A terület bővelkedik országos és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló területekben.

ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK ÉS ÉRTÉKEK

Egyedi jogszabállyal védett, országos jelentőségű természeti terület

Pásztó, Ecseg Garáb, Kozárd, Cserhátszentiván, Mátraszőlős, Alsó- és Felsőtold határában húzódik a csaknem 7000 hektáros Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet. A terület eredetileg a Mátra hatalmas méretű vulkáni felépítményének nyugati peremvidékéhez tartozott, és attól csak később különült el a Zagyva-árok besüllyedésével. A vidéket nagyrészt tölgyesek és cseresek, gyertyánnal elegyes tölgyes erdők borítják, de bükkfák, illetve juhar-, kőris- és hársfajok is tenyésznek az arra alkalmas élőhelyeken.

Az érintett földrészletek helyrajzi számai: 015, 0209/2, 0209/3, 0209/4, 0210, 0211, 0212, 0213, 0214, 0215, 0216/2, 0216/4, 0216/5, 0216/11, 0217, 0227/1, 0228/2, 0228/3, 0228/4, 0228/5, 0228/7, 0228/8, 0228/10, 0228/11, 0228/12, 0228/13, 0228/14, 0228/15, 0228/16, 0228/17, 0228/18, 0229, 0230/1 (forrás:150/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet)

Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet

A Kövicses-patak Hasznostól északra

A Mátrai Tájvédelmi Körzet Nógrád megyébe csupán 693 hektáron nyúlik át, és ez érinti Pásztó közigazgatási területét. A területen értékes gyertyános-tölgyesek és bükkösök találhatók. A patakok mentén és az összefutó vizekből létrejövő kis tavak mellett égerligetek és magas kőris állományok élnek. Ezekben néhány védett növényfaj is megtalálja életfeltételeit.

Az érintett földrészlet helyrajzi száma: 015, melyből 51,6 ha a TK fokozottan védett területére esik (forrás: 137/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet).

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény (a továbbiakban: Tvt.) erejénél fogva, "ex lege" védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom és földvár. Az ex lege védett lápok jegyzéke a 8005/2001. (MK 156.) KöM tájékoztatóban jelent meg. A tájékoztató jegyzék megjelenése óta megtalált lápokról a természetvédelmi hatóság egyedi határozatban rendelkezett a Tvt. módosításának megfelelően. Pásztó közigazgatási területén - mindösszesen mintegy 48 ha-on -, a 025/p és a 025/m hrsz-ú területen található ex lege védett láp.

Ex lege barlang a település közigazgatási területén 9 db található, melyek az alábbiak:

Pásztó - Mátrakeresztes	Mátrakeresztesi üreg
	Szezám barlang
	Üléspataki barlang
	Üléspataki sziklaeresz
	Üléspataki sziklakapu
	Vidróczky barlang
	Vöröskő bérci barlang
	Vöröskő bérci hasadék
	Vöröskő bérci odú
	Sárkánygödri kőfülke

Fentieken túl ex lege védett földvár is található a város közigazgatási területén, annak is a hasznosi részén, a Cserteri vár, melynek hrsz-a 09/42.

NEMZETKÖZI EGYEZMÉNY HATÁLYA ALÁ ESŐ TERÜLETEK

Ramsari területek

A Ramsari Egyezmény célja a vizes élőhelyek megőrzésének elősegítése, továbbá az ehhez szükséges jogi, intézményi keretek megalapozása. Az egyezmény létrehozta a "Nemzetközi Jelentőségű Vadvizek Jegyzékét", amelybe minden részes államnak legalább egy vadvízes területét felvették. Az egyezmény alapállása nem a tiltás, hanem az ésszerű, fenntartható gazdálkodás a területek megóvásával, ami természetesen más - más hasznosítást jelent a különböző területeken. A tervezési területet az Ipoly-völgy Ramsari terület érinti. További érintett települések: Hont, Drégelypalánk, Ipolyvece, Dejtár, Ipolyszög, Balassagyarmat.

NATURA 2000 területek

Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megóvását és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához. Pásztó közigazgatási területét különleges madárvédelmi területek, valamint kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek is érintik. Ezen területek hrsz-os listáját a település önkormányzatának helyi építési szabályzatról szóló 22/2012. /X. 26./ önk. rendeletének 3. és 4. melléklete tartalmazza.

c) Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózat fenntartásának, megóvásának célja, hogy a meglévő, többnyire feldarabolódott, gyakran kis foltokban megmaradt természetes és természetközeli élőhelyek között kapcsolat álljon fenn, mivel a kis kiterjedésű területek nem tudják biztosítani hosszútávon az élővilág fennmaradását.

Az ökológiai hálózat funkcionális elemei

Magterületek

Magterületnek nevezzük a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területeit, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelyei és genetikai rezervátumai.

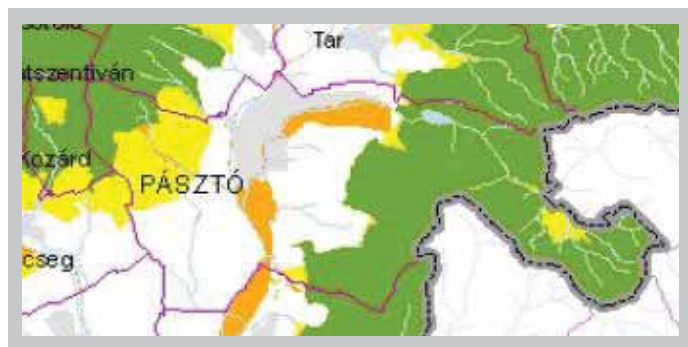
Ökológiai folyosók

A magterületek közötti kapcsolatot a sávós, folytonos élőhelyek, vagy kisebb-nagyobb megszakításokkal jellemezhető élőhely-mozaikok, láncolatok, az úgynevezett ökológiai folyosók biztosítják. Ezek az élőhelyeket, élőhelykomplexumokat kötik össze, egyben biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között.

Pufferterületek

A magterületek és a folyosók körül védőzónát (pufferzóna) kell kijelölni, ahol még a természetközeli élőhelyek aránya lehetőség szerint magas, feladatuk a magterületek és folyosók védelme az esetleges külső káros hatásoktól.

A település közigazgatási területének jelentős részét érinti az országos ökológiai hálózat magterülete (Mátra erdei, Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet), a várostól keletre észak-déli irányba ökológiai folyosó, míg nyugati irányba kiterjedt pufferterület húzódik.

Forrás: Nógrád megye Területrendezési Terve, 2011

d) Egyéb természeti értékek

TERMÉSZETI TERÜLETEK

A Tvt. szerint a természeti területek olyan földterületek, amelyeket elsősorban természetközeli állapotok jellemznek. A természeti területeket a Nemzeti Park Igazgatóságok jelölik ki és tartják nyilván. A város közigazgatási területén természeti terület nem található.

TERMÉSZETI ÉRTÉKEK HELYI VÉDELME

Az önkormányzat a helyi építési szabályzatról szóló 2/2012. /X. 26./ önk. rendeletének 6. melléklete sorolja fel a helyi védelemben részesülő természeti területek helyrajzi számait. Ez a terület a Mártai Tájvédelmi Körzet bővítésére tervezett területet foglalja magába. Az érintett ingatlanok hrsz-ai:

025/a, 025/b, 025/c, 025/d, 025/f, 025/g, 025/h, 025/j, 025/k, 025/l, 025/m, 025/n, 025/p, 025/r, 025/s, 040/1, 040/2, 040/3, 040/4, 040/5, 040/6, 040/7, 040/8, 040/9, 040/10, 040/11, 040/12, 040/13, 040/14, 040/15, 040/16, 040/17, 040/18, 040/19, 040/20, 040/21, 040/22, 040/23, 040/24, 040/25, 040/26, 040/27, 040/28, 040/29, 040/30, 041/1, 041/2, 041/3, 041/4, 041/5, 041/6, 041/7, 041/8, 041/9, 041/10, 041/11, 041/12, 041/13, 041/14, 041/15, 041/16, 041/17, 041/18, 041/19, 041/20, 041/21, 041/22, 041/23a, 041/23b, 042, 043, 044/a, 044/b, 045/1, 045/2, 045/3, 045/4, 045/5, 045/6, 045/7, 045/8, 045/9, 045/10a, 045/10b, 045/10c, 045/10d, 046/3a, 046/3b, 046/3c, 046/3d, 046/5, 046/7, 046/8a, 046/8b, 046/8c, 046/8d, 046/8f, 057/4, 057/6, 057/7, 057/8, 057/9, 057/16b, 057/16d, 057/16j, 057/16k, 057/16l, 057/16m, 072, 091/10, 091/13, 0102, 0103/12, 0103/13.

EGYEDI TÁJÉRTÉKEK

A Tvt. tartalmazza az egyedi tájértékek definícióját.

Az egyedi tájértékek típusai:

1. Kultúrtörténeti érték

- településsel kapcsolatos (lakóház, szobor, kápolna, kőkereszt, emlékliget)
- közlekedéssel kapcsolatos (híd, vasútállomás)
- termeléssel kapcsolatos (pince, magtár, gémeskút, bánya)
- történelmi eseménnyel vagy személlyel kapcsolatos (emlékmű, emlékhely)

2. Természeti képződmény

- biológiai (facsoport, gypsáv, fészkelőhely)
- földrajztudományi (dombtető, hegygerinc, homokbucka)
- esztétikai (kilátópont, egyedi falukép)

A tájértéktár egyedi tájérték listáján az alábbi 159 elem szerepel.

1.11.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése

Tájhasználati konfliktus az emberi tevékenység eredményeképpen jön létre. Oka általában a táj alakításának, a tájhasználati módoknak a nem megfelelő megválasztása. A konfliktusok jellegüket és hatásukat tekintve egyaránt többfélék lehetnek. A tájhasználati konfliktusok jelegük szerint lehetnek reverzibilisek és irreverzibilisek, mérsékelhetők és nem mérsékelhetők, időtartamukat tekintve időszakosak, tartósak vagy véglegesek. Megkülönböztetünk funkcionális, tájökölógiai, környezetvédelmi, valamint vizuális konfliktusokat, utóbbi azonban nem azt jelenti, hogy egy-egy konfliktus tisztán besorolható valamelyik kategóriába. Gyakran előfordulnak átfedések, pl., hogy egy funkcionális konfliktus egyben környezetvédelmi, esetleg vizuális konfliktust is okoz.

Jelen fejezetben a funkcionális és tájökölógiai konfliktusokat tárjuk fel. „Funkcionális konfliktust az egymást akadályozó, egymás területét megszüntető, rendeltetését zavaró, egymással konkuráló területhasználatok okoznak. Tájökölógiai konfliktust (nézőpont, illetve megközelítés kérdése, hogy az

adott hatást a környezet szennyezéseként vagy az ökológiai adottságok károsításaként minősítjük) az egymást károsító, pusztító, megszüntető, egymás létét veszélyeztető területhasználati módok okozzák.”¹ A vizsgálatok Pásztó területén jelentős tájhasználati konfliktust nem tártak fel.

Főként funkcionális, de részben tájökölógiai konfliktusként is említeni kell az alulhasznosított, részben inaktív felületeket, ezek aránya azonban nem kiugró a településen. Ezen konfliktusok feloldása a területek újbóli hasznosításával, a barnamezős beruházások ösztönzésével, valamint –amennyiben a terület alkalmas rá (pl. szennyeződésektől mentes)- új területhasználatok, új funkciók odahelyezésével oldható meg leginkább.

Felhasznált irodalom

Nógrád megye területrendezési terve
Nógrád megye területfejlesztési koncepciója
A Pásztói kistérség fejlesztési programja
Pásztó Helyi Építési Szabályzata

¹ Dr. Csemez: Tájtervezés, tájrendezés, Mezőgazda Kiadó, 1996
HELYZETFELTÁRÁS, HELYZETELEMZÉS

1.12. A ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

1.12.1.A települési zöldfelületi rendszer elemei

A növényzet fiziológiai-biológiai kondicionáló hatása révén az egyik leghatékonyabb eszköz településeink ökológiai viszonyainak javításában valamint a településkép fejlesztésében, éppen ezért a zöldfelületek kialakítására, megőrzésére és fenntartására hangsúlyt kell fektetni.

A táji, természeti környezet miatt (keleti és nyugati irányból kiterjedt erdők, völgyi elhelyezkedésből adódó előnyök) Pásztó lakott területei az országos átlagnál jobb adottságokkal rendelkeznek az ökológiai viszonyok terén. Ezeket az adottságokat figyelembe véve a települési zöldfelület-rendszer vizsgálatánál az alábbi három kérdésre kell a választ megkeresni:

- a bel- és külterületi zöldfelületi elemek kapcsolata megfelelő-e,
- vannak-e, és ha igen mely elemek határozzák meg a település zöldterületeinek karakterét, valamint
- a meglévő belterületi zöldfelületek kondicionáló szerepüket megfelelően el tudják-e látni.

Az összefüggő erdőterületekről a völgy irányába egészen a település határáig lehúzódó erdő- és gyepsávok települési szintű ökológiai folyosóként funkcionálnak és megteremtik a közvetlen zöldfelületi kapcsolatot a folyóvölgy gyepterületei és a lakott területek zöldfelületi elemei között. A települést észak-dél irányba nyugatról megkerülő Zagyva menti természetközeli növénytársulás részben megoldja a településperem vizuális és funkcionális lezárását, azonban egyes szakaszokon kiegészítésre szorul. A településen is átfolyó Kővicses-patak kondicionáló hatása és zöldfolyosó-hálózatban betöltött fontos szerepe mellett esztétikai és funkcionális szempontból nem megfelelően kiaknázott terület. A várost keletről a Mátra erdeiből a hegylábba lefutó négy hangsúlyos, települési szintű ökológiai folyosóként funkcionáló erdősáv is eléri, azonban ezek a település határán csupán a városi zöldfelületi elemekhez kapcsolódnak közvetlenül, közöttük az észak-dél irányú kapcsolat –egyben a város keleti településperemének lezárása- hiányzik. Északi irányból főként erdőterületekkel, délről inkább összefüggő gyepterületekkel biztosított a lakott területek valamint a Mátra és a Cserhát oldalán lehúzódó zöldfelületi elemek közötti folyamatos kapcsolat.

A település zöldfelület-rendszerének vizsgálatakor a zöldfelületeket az alábbi kategóriák szerint vizsgálhatjuk: közhasználatú (közpark, közkert, fasor, zóldsáv), korlátozottan közhasználatú (intézménykert, temető), és közhasználat elől elzárt (magánkert) zöldfelületek.

A városban az összefüggő zöldfelület-hálózat, így a biológiailag aktív felületek alapját a közhasználat elől elzárt zöldfelületek, a lakókerterek udvarainak, kertjeinek növényállománya adja. Ezt egészítik ki a közterületi és a közösségi funkciót is ellátó zöldfelületek (pl. sportpálya, strand).

Összességében elmondható, hogy Pásztó gondozott közterületi zöldfelületekkel ellátott. Az utcák többségében vegyes, gondozott növényállomány található. A szerkezeti szempontból meghatározó utcákban több helyen hiányoznak a karakteres utcafásítások.

Korszerű játszótér

Temetőkert

Az intézménykertek zöldfelületi minősége eltérő, a növényállomány több esetben kiegészítésre, fejlesztésre szorul. A temetőkertek gondozottak, azonban adottságaik nem teszik lehetővé jelentős növényborítottság elérését.

A Kövicses-patak települési szakasza

Hiányzó karakterfásítás

Összefoglalva megállapítható, hogy Pásztó zöldfelületi adottságai igen kedvezőek, azonban további átgondolt, célzott fejlesztésekkel mind a vizuális mind pedig a funkcionális adottságok tovább javíthatók.

1.12.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

A vizsgálatok alapján elmondható, hogy a települési zöldfelületek közötti összefüggő kapcsolatot –néhány szakasztól eltekintve- biztosítják a kül- és belterületi zöldfelületi elemek.

A fejlesztésre szoruló szakaszok:

- településperem lezárása a várostól keletre,
- Zagyva-völgy zöldfelületeinek fejlesztése a várostól nyugatra.

A város zöldfelület-rendszerének főbb konfliktusai:

Mennyiségi hiányosságok

- Összefüggő, karakteres fasorok hiánya a település szerkezeti szempontból meghatározó utcáin

Minőségi hiányosságok

- Korlátozottan közhasználatú zöldfelületek minőségi fejlesztése.

1.13 AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

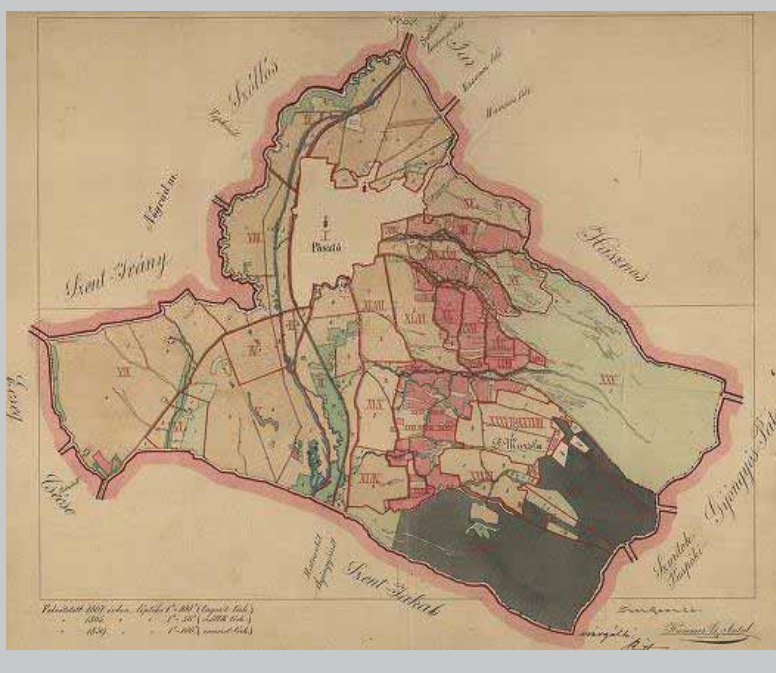
1.13.1 A területfelhasználás vizsgálata

A város növekedése, utchálózatának kialakulása a régi térképek összevetésével ismerhető meg.

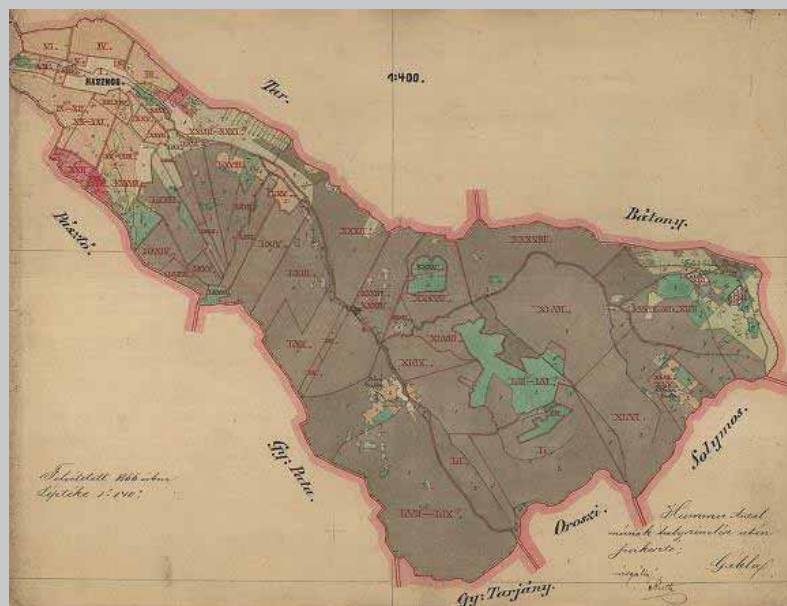
Pásztó 1750-es térképe. Jól látszik a történeti városközpont, a plébániatemplom környéke, az iskolamester háza és a kolostor. Jól kivehető a Fő utca és vele párhuzamosan a mai Kossuth u. – Nagymező u. vonala, a történeti belvárostól Ny-ra pedig a Baross Gábor u. nyomvonala is. Kivehető a Deák Ferenc és a Széchenyi u., a Kölcsey u., majd folytatásában a Szentlélek út is. A térkép É-i részén már látható a Fő u. és a Mátraszőlősi u. elágazása, valamint a Régivásártér u. vonalvezetése. Jól felismerhetők a vizek, a Zagyva és a Kövicses patak is.

Pásztó 1750.

Az 1859-es birtoktérképen a belterület ki van takarva, így a belső településszerkezetre nem tartalmaz információt. Annál többet mond a külterületi tájszerkezetről, a birtokviszonyokról, a vízfolyásokról és az országutak nyomvonaláról. Jól kivehető a Csécse felé vezető út, de az É-D-i távolsági kapcsolatokat biztosító egykori főút még a belterület Ny-i határán, a Zagyva és a település között haladt, szemben a jelenlegi 21. sz. főúttal, amelyik a Zagyva településtől távolabbi túlszélén vezet.

Pásztó birtoktérkép 1889.

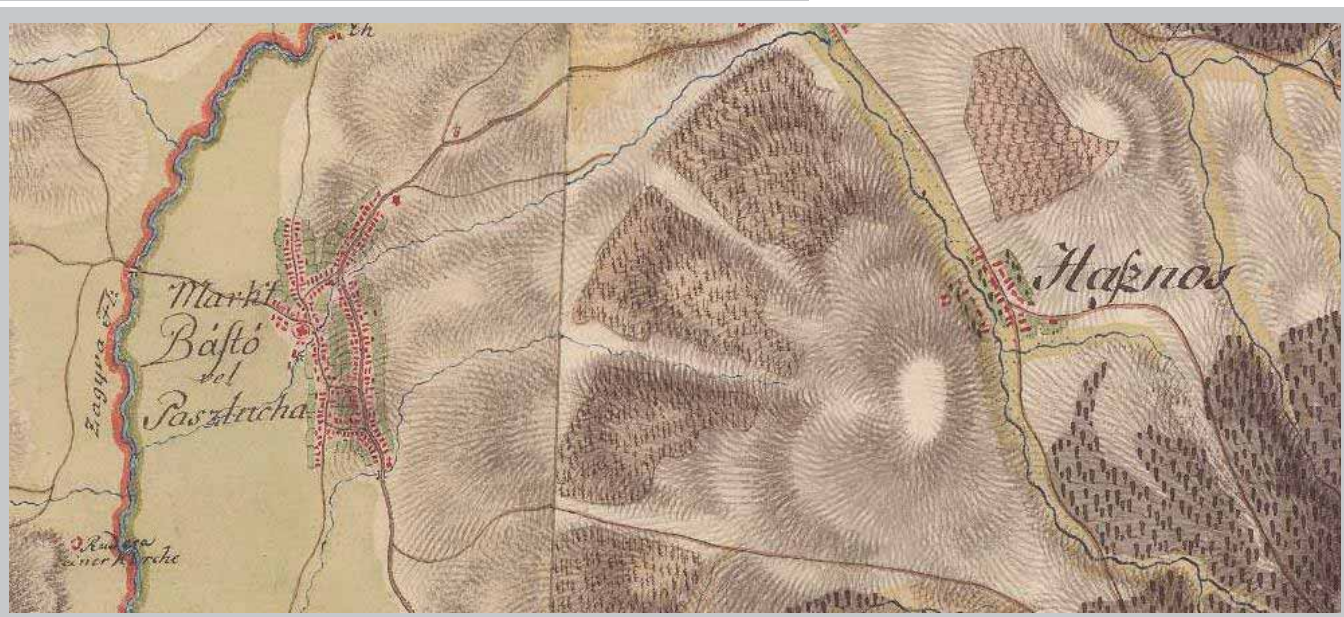
Hasznos önálló településként külön térképen szerepel. A mellékelt ábra Hasznos 1855-ből származó birtoktérképe. Felismerhető a Kövecses patak és a – vízfolyás völgyét követő - Mátrakeresztes (akkor Alsó Huta) felé vezető út nyomvonala.

Hasznos birtoktérképe 1855.

Alsó Huta – a mai Pásztó – Mátrakeresztes – térképe 1886-ból. Felismerhető a patak vonala és a mai Kékesi út és a Tóthegyes u. találkozási pontja. A beépítés falusias jellege, az oldalhatáron álló fésűs beépítés is kivehető.

Mátrakeresztes (egykori Alsó Huta) 1886.

I. katonai felmérés (1763-1787), Pásztó, Hasznos és környéke

Az első katonai felmérés a település környékének domborzati viszonyait nagyon jól ábrázolja, de a belterület elnagyoltabban megrajzolt, mint az 1750-es térképen. Azért felismerhető a Fő u. és a Kossuth u. – Nagymező u. vonala, a Szent Imre tér és az Árpád utca. Jól látható – a megkülönböztetett jellel jelölt – plébániatemplom, kolostor és a történeti városközpont több épülete. Figyelmet érdemel a település neve mellett a „Markt” felirat, ami kereskedelmi szerepére utal.

Pásztó az I. katonai térképen a XVIII. század második felében (kinagyított részlet)

II. katonai felmérés (1806-1869)

Pásztó a XIX. század első felében. A XVIII. századi térképhez képest itt már sokkal több utca látszik: kivehető a Deák Ferenc utca és a Hősök u. vonala, már látszik a Diófa és a Szondy utca is, a Vasút u., délebbre pedig a Csap u., a Magyar u. és a Gábor Áron u. vonala. A Fő utcától Ny-ra levő teresedés a mai Csillag tér, elindult az Árpád u. és az Akácfa u. kiépítése is. A Magyar u., Gyárliget u. és Szentlélek u. között a tömbbelsőkből még hatalmas kertsek vannak, a Fő utcától Ny-ra kissé sűrűbb a beépítés.

Kinagyított részlet a II. katonai felmérésből

III. katonai felmérés (1869-1887)

Az alábbiakban bemutatjuk a jelenlegi területfelhasználást. A történelmileg kialakult települési területek és azok jellegzetes utcahálózata napjainkig megőrződött.

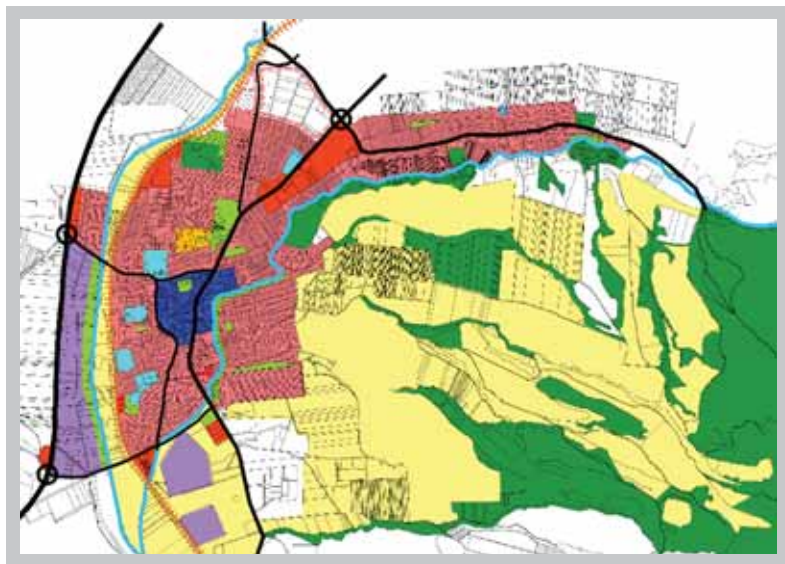
A városközpont a várostest közepén alakult ki a történelmi városmag körül, csápjai kiágaznak a külső - 21-es út és Mátra felé - kapcsolatokat megteremtő fő utca felé, melyen a kereskedelmi tevékenység jellemző. Itt az utcaképet a központi szakaszon az üzletek határozzák meg. A főbb intézmények – pl. hivatal, középiskola, kórház - jelentős része a központban vagy annak szomszédságában található, külső városrészekbe inkább csak alapellátás (pl. óvoda, ált. isk.) települt.

A város belterületének legnagyobb része lakóterület. Városias zárt sorú, többszintes beépítés csak a központban és közvetlen környezetében található, a külvárosi részek zömmel családi házas beépítésűek. Az előző évtizedekben a városközpont modern, sokszintes lakóházai a korábbi épületállomány szanálása után épültek, így az eredeti kisvárosias karakter nem őrződött meg maradéktalanul.

A város gazdasági-ipari területei, nagyrészt a Pásztó és Hasznos közötti területen találhatók. Fontos, hogy ide ne települjön szennyező ipari tevékenység, csak környezetkímélő technológiával üzemelő vállalkozások, mivel a lakóterületek közel helyezkednek el.

A külterület területfelhasználásában ugyancsak a hagyományok dominálnak, a sík területeken mezőgazdasági művelés folyik, a Mátra felé – a domborzat karakteresebbé válásával – egyre jellemzőbb az erdők megjelenése. Az erdők aránya a hetvenes évtizedtől növekszik, ma a terület 40 %-át fedik erdők. Ezzel egyidejűleg csökkent a szántóterület (38%-ról 28 %-ra), majdnem változatlan maradt, kicsit növekedett a gyepgazdálkodás, a rét- legelő terület, de jelentősen csökkent a kert/gyümölcsös 7 %-ról 4 %-ra, ami a korábbinak alig több mint fele. Ezt a folyamatot – ha a település meg akarja őrizni a gyümölcsstermelésre alapozott feldolgozó tevékenységét (pálinka, lekvár) – meg kellene állítani.

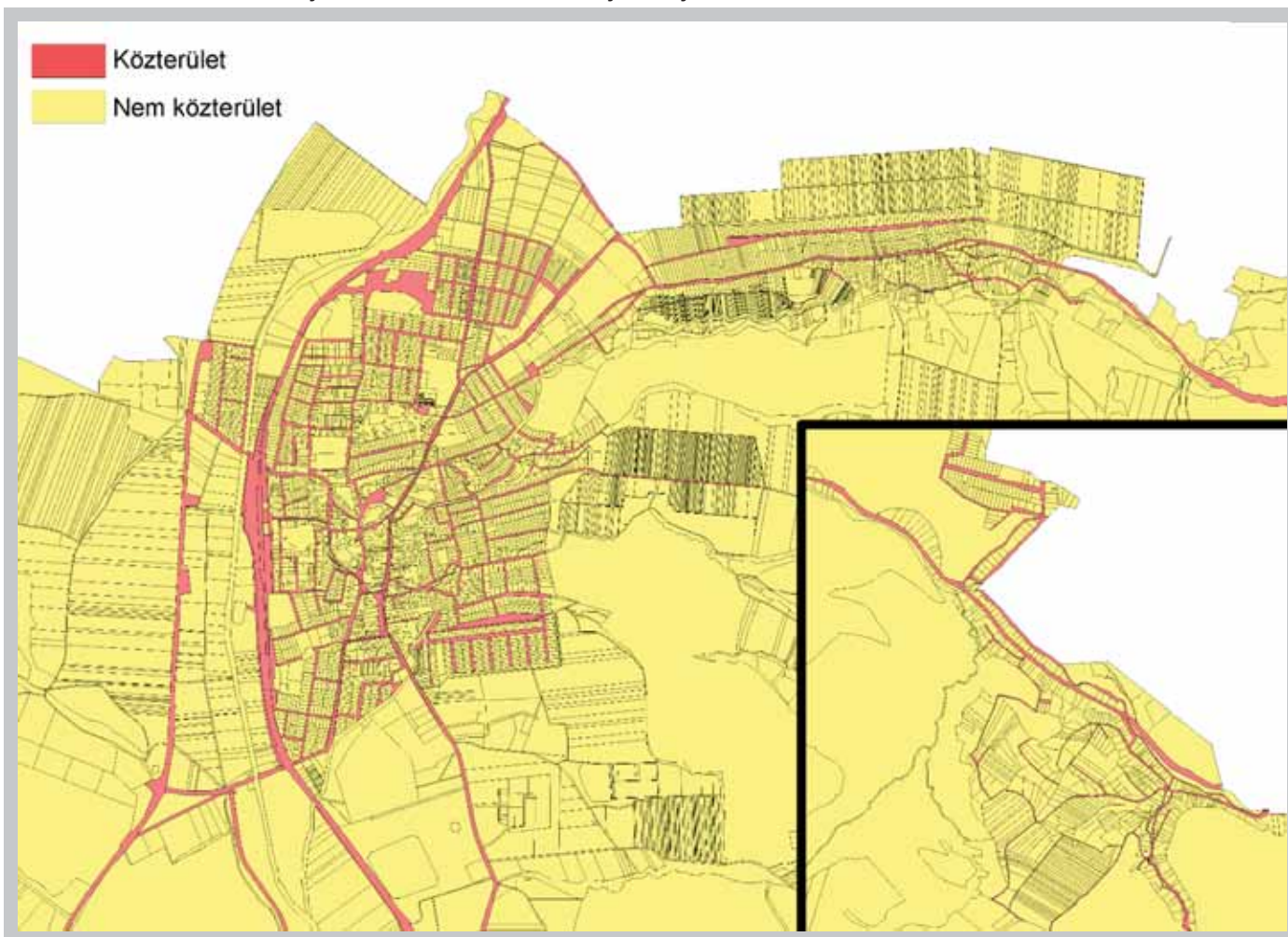
A kivett területek aránya nőtt leginkább az utóbbi négy évtizedben: 6 %-ról 13 %-ra, több mint duplájára.

Pásztó területfelhasználásának és szerkezetének sémája

1.13.2 A telekstruktúra vizsgálata

Az alábbiakban bemutatjuk Pásztó telekstruktúrájának jellemzőit:

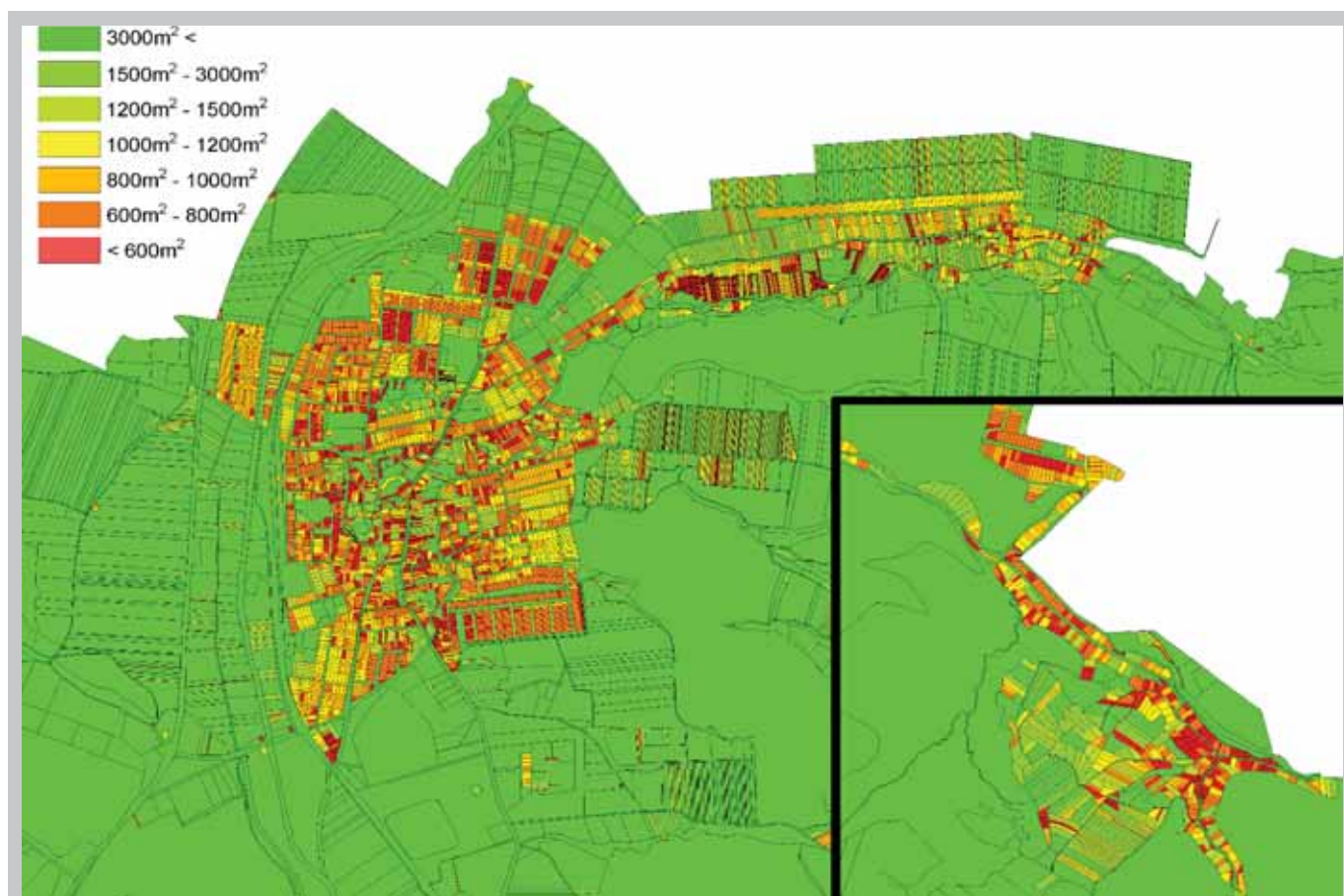
Pásztó közterületei, illetve utcahálózata

A település **utcahálózata**, közterületei követik a történetileg kialakult nyomvonalakat. Az utcák nagy része a Fő utcával párhuzamos, ill. arra közel merőleges hálót alkot, de ezt a szerkezetet megbontja a Kövicses patak szabálytalan, kanyargó vonala, ami gyakran az utcák Fő utcára kivezetését is akadályozta (pl. Patak utca). A másik irányban a vasút és a Zagyva képezi a város természetes és művi határát, a Ny-i irányú terjeszkedés területi korlátját.

A belterületi **építési telkek mérete** jellemzően 600-800 m² közötti, de számos telek 600 m²-nél kisebb vagy a 800-1000 m²-es kategóriába esik. A 3000 m²-nél nagyobb telekméret csak az intézményeknél (pl. kórház, strand), a közterületek esetében és a gazdasági telephelyeknél jellemző. Hasznos telekstruktúrája is történelmi örökség: a nagyon keskeny, hosszú tradicionális falustruktúrát tükrözi. Mátrakeresztesen – a domborzatból, a szűk völgyi fekvésből adódóan – a telekmélységek a hasznosi jellemző méreteknél kisebbek. Itt is jól kirajzolódik az eredeti telekstruktúra, az utak találkozásánál kialakult központi sűrűsödés.

A telkek **beépítettsége**, jól láthatóan a városközpont irányában sűrűsödik. A belvárosban jellemző a 40-50 %-os vagy akár afölötti beépítési intenzitás. A Fő utca belvárosi szakasza ugyancsak sűrűbben beépített, de a lakóterületek többnyire 20-30 %-os beépítettséggel rendelkeznek, és ez nemcsak Pásztóra, de Hasznosra és Mátrakeresztesre is jellemző intenzitás. A gazdasági telephelyek általában 20-30 ill. 30-40 %-os beépítettségűek.

A beépítettség és a teleknagyság szerkezetében idegen testként ékelődnek be a lakótelepek és modern háztömbök, de szerencsére ezek Pásztó esetében nem nagy kiterjedésűek és a történelmi utcahálózatot és telekszerkezetet jelentősen nem módosították, csupán a beépítési lépték tér el a korábban kialakulttól.

A telkek teleknagyság szerinti kategóriái

A telkek beépítettségének kategóriái az egyes városrészekben

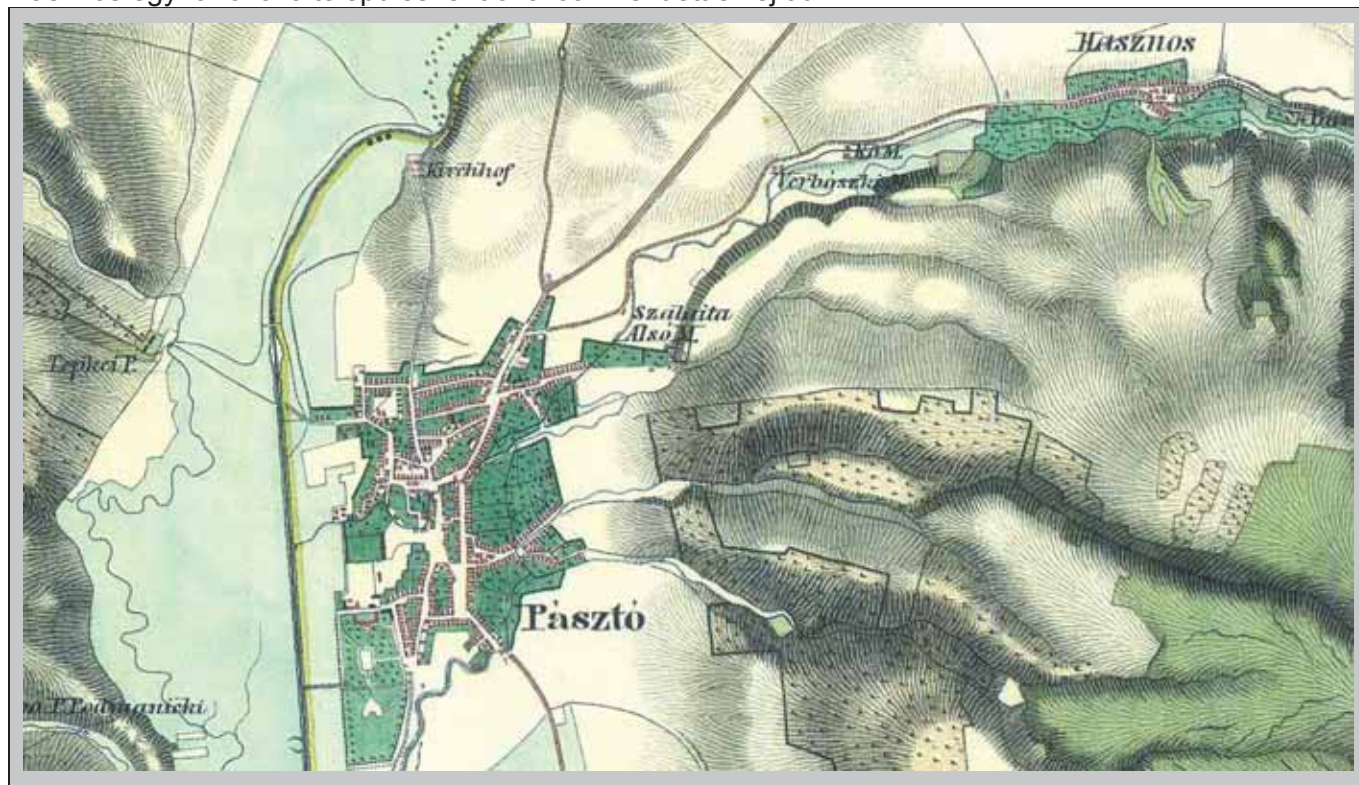
1.13.3 Az épített környezet értékei

a) A település történeti kialakulása, a történeti településmag

Pásztó a Cserhát és a Mátra lábánál, a Zagyva bal partján található dombháton fekvő település. Egykor Heves vármegyéhez tartozott, az 1950-es megyerendezés óta Nógrád megye része a város. Nevének eredete a Puszta szn.-ből ered², mely többféle alakban (pl. Pastro, Pastuch, Pazthoh) is előfordult, az azonos nevű településektől a Szakállas jelző különítette el.³

A régészeti leletek szerint már az őskorban is lakott település neve írásos formában először Anonymus honfoglalásról szóló történetében olvasható. Pásztó sokáig királyi birtok volt, jelentőségét növelte, hogy 1190-ben III. Béla ciszterci apátságot alapított a településen. A török hódításig töretlenül fejlődött, vásártartási jogot kapott, majd a 15. század elején Zsigmond király városi kiváltsággal ruházta fel a települést. A törökkel folytatott harcok idején a város nagy része elpusztult, az egykori 48 portából már csak 8 porta maradt, az apátság épülete is romokban hevert.⁴ A törökök elvonulása után újra benépesült a város, a ciszterciek is visszatértek, de a régi apátságot nem tudták újraépíteni, 1715-ben épült meg a ma is látható barokk kolostor. Régi jelentőségét már nem nyerte vissza a város, bár ipara fejlődésnek indult, 1867-ben vasút is épült a település érintésével. Pásztó mezőgazdaságának jelentős részét képezte a szőlőtermelés, ezért a filoxéria járvány súlyosan érintette. Az 1871-ben mezővárosi címétől megfosztott települést majd csak 1984-ben nyilvánították várossá.

A település gerincutcaja a Zagyva folyását kísérő Fő út, mely Mátraszentimre irányába folytatódva Hasznos településrészhez vezet el. Pásztónak tulajdonképpen két történeti településmagja van, hiszen Hasznos egykor önálló településként önállóan kezdett el fejlődni.

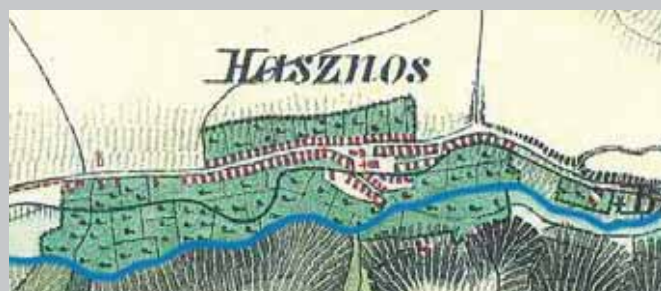

Jól mutatja ezt a második katonai térkép is, amelyen az Alkotmány út - Dobó utca találkozásánál rajzolódnak ki a lakóépületek és a ma is látható Mária Magdolna templom. A két település közötti terület beépüléséhez minden bizonnyal a Mátrában eredő, és az erre elhaladó, majd Pásztónál a Zagyvába torkolló Kövecses-patak jótékony jelenléte is hozzájárult. A Kövecses-patak mára már kiszáradt ága keresztezte a történeti Pásztó fő utcáját, ennek mentén alakult ki a mai Deák Ferenc utca, s a patak kanyarulatában a mai Múzeum tér a ciszterci kolostorral.

² KISS p.502.

³ MŰEMLÉKI TOPOGRÁFIA

⁴ BOROVSZKY

Hasznos a második katonai térképen.
A település központjában a Mária Magdolna templom látható.

Pásztó a második katonai térképen. A Kövecses-patak kanyarulatában a mai Múzeum tér rajzolódik ki, a település északi részén a Szentlélek templom és a temető látható.

Pásztó mai utcahálózata nagy részben őrzi a történeti település útviszonyait, melyet jól mutat a történetileg jelentős épületek elhelyezkedése is.

Pásztó jelenlegi térképe, pirossal jelölve a második katonai térképen is valószínűsíthetően fellelhető utcákkal (Fő utca, Deák Ferenc utca, Múzeum tér, Kossuth Lajos utca, Hársfa utca, Szent Imre tér, Akácfa utca, Árpád utca, Magyar utca, Gábor Áron utca, Széchenyi utca, Diófa utca, Rákóczi utca, Nagymező utca, Madách Imre utca, Hősök útja, Szentlélek útja, Régivásár utca és Hasznos településrészén az Alkotmány utca és a Dobó utca), zölddel jelölve a műemlékvédelem alatt álló épületek és környezetük látható.

Közigazgatásilag Pásztóhoz tartozik Mátrakeresztes is, mely a várostól 13 km-re található a Kövecses-patak és a Csörgő-patak találkozásánál. Eredetileg Alsóhuta volt a település neve, melynek jelentése az

"alul levő üveghuta" lehetett. Jelenlegi nevét valószínűleg a délkeletre fekvő Kereszttestőről kapta.⁵ Örökségvédelmi jelentőségét az itt található népi építészeti értékeket őrző lakóházak adják, melyek a település történeti magjában helyezkednek el. Alsóhuta második katonai felmérésén mindössze hat épület rajzolódik ki.

Mátrakeresztes a második katonai felmérésén

b) Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A XIX. századi lecsapolási munkák megkezdése előtt az ország vízben gazdag táj volt. Számos ér, patak, folyás, folyócska kanyargott itt, amelyek vízmentes magaspartjai pedig kiváló körülményeket kínáltak a régészeti korokban a megtelepüléshez.

Pásztó a Mátra hegység nyugati lábánál a Zagyva völgyében jött létre, igen kedvező természeti feltételek mellett, határát számos, a környező hegyekből lefutó patak völgye tagolja. Pásztó közigazgatási határában számos nyilvántartott régészeti lelőhelyet ismerünk, de ez nem jelenti azt, hogy ismerjük valamennyit. A település határában szisztematikus régészeti topográfiai kutatások még nem történtek, így nem került feltérképezésre a település teljes határa. A mellékelt lista csak egy reprezentatív mintavételnek tekinthető, és nem szabad azt a következtetést levonni belőle, hogy ismerjük Pásztó közigazgatási határában található valamennyi régészeti lelőhelyet. A földmunkával járó beruházások tervezése során mindenképpen figyelembe kell venni, hogy a jelenleg lehatárolt területeken kívül is kell régészeti leletek előkerülésére számítani. A fenti körülményt ma már a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény is tükrözi, hiszen a jogszabály legutóbbi módosítása megkülönbözteti a régészeti lelőhely és a nyilvántartott régészeti lelőhely fogalmát.

A településen komoly örökségvédelmi kockázatot jelenthetnek a zöld mezős beruházások. A település teljes határát lefedő régészeti topográfia hiányában újabb régészeti lelőhelyre gyakorlatilag a település határában bárhol rá lehet bukkanni különböző földmunkák során. A nagy felületű zöldmezős beruházásoknál mindenképpen számolni kell régészeti lelőhelyek előkerülésével, így különösen fontosnak tartjuk, hogy a zöldmezős beruházások előkészítésénél nagy hangsúlyt kapjon a régészeti örökség felmérése. Javasoljuk, hogy az ilyen típusú beruházások esetén a tervezés legkorábbi fázisában készüljön el a próbafeltárást is magába foglaló előzetes régészeti dokumentáció, ugyanis csak ennek a dokumentációnak a segítségével lehet csökkenteni a régészeti örökség által jelentett kockázatot. Javasoljuk, hogy a vállalkozások telephelyeinek kiválasztása során a régészeti örökségvédelmi szempontokat is vegyék figyelembe.

A régészeti örökségvédelmi kockázat tovább csökkenthető már korábban kialakított telephelyek korszerűsítésével, azaz a barna mezős beruházások ösztönzésével.

Pásztó közigazgatási határában található nyilvántartott régészeti lelőhelyek

azonosító	név	Helyrajzi szám
40686	Bogaras alsó II.	0126/8, 0126/10, 0126/11, 0200/3
26738	Szalai malom	55
29009	OMV kút	0197/1, 0221/52, 0221/58, 0221/63, 0221/67, 0221/66, 0221/54, 0221/65, 0221/62, 0221/61, 0221/60, 0221/59, 0221/53, 0221/57, 0221/56, 0221/55, 0221/64, 0221/69, 0221/68, 0197/2
30880	Alsónádasd-pusztá	0228/17, 0228/10, 0228/18, 0217, 0228/11, 0218/11, 0228/16, 0226/1, 0226/2
30881	Harangos kúti-dűlő	0228/5
30882	Tepke-dűlő	011/8, 011/10, 0148, 0146/11, 011/9, 011/11, 011/12, 011/7, 011/4, 0146/10, 0146/8, 0146/9, 0146/7, 0146/5, 0146/6
30883	Öreg-Tepke	034/2

⁵ KISS p.411

30884	Irtvány-dűlő	0169/74, 0197/1, 0169/67, 0169/68, 0169/65, 0169/66, 0169/64, 0169/63, 0169/62, 0169/61
30885	Csontfalva-dűlő	0220, 0221/81, 0218/17, 0221/75, 0221/74, 0218/18
30887	Csontfalva-dűlő	0218/7, 0218/14, 0218/13
30888	Zemán-völgy	0218/7, 0219, 0222/53, 0218/12, 0222/13, 0222/50
30889	Filimes-tanya	0126, 0134/3, 0117/4, 0117/3, 0117/1, 0134/11, 0134/8, 0117/5
30890	Filimes-tanya	0114/1, 0114/2, 0126, 0115/5, 0115/6, 0115/7, 0115/8, 0134/12, 0115/14, 0115/12, 0115/10, 0115/15
30892	Botra 1	0136/2
30893	Botra 2	0136/2
30894	Botra 3	0136/2, 0136/3
30895	Két-völgy köze	0108/11, 0109, 0108/6, 0108/2
30896	Két-völgy köze	0108/11, 0108/6, 0108/4, 0108/5
31512	Csontfalva	0169/41, 0169/42, 0169/43, 0169/48, 0169/49, 0197/1, 0221/10, 0221/6, 0221/19, 0221/4, 0221/20, 0221/21, 0221/22, 0221/23, 0221/24, 0221/25, 0221/26, 0221/27, 0221/28, 0169/50, 0169/51, 0169/54, 0169/53, 0169/52, 0169/55, 0169/56
34401	Ciszterci templom és kolostor	66/3, 60, 55, 65/2, 62, 63, 64, 58
34402	Oskolamester háza	59, 58
34405	Szent Lőrinc Plébánia templom	5/4, 1, 46/1, 59, 5/3, 58
34406	Üveghuta	60, 58
39554	Tejüzem	2970, 2968/3
39557	Homok	2902, 2901, 2950/40, 2899/1, 2896/12, 2950/5, 2950/41, 2950/39, 2950/4, 2950/3, 2899/2
39561	Előmal, Sárga-földek	7158, 7122, 7086, 7087, 7088, 7089, 7090, 7091, 7092, 7080, 7093, 7094/1, 7095, 7094/2, 7098, 7099, 7101, 7104, 7085, 7082, 7083, 7084, 7081, 7078, 7079, 7069, 7070, 7071, 7072, 7073, 7074, 7075, 7076, 7077, 7105, 7109, 7111, 7112, 7113, 7114, 7115, 7116, 7117, 7118, 7119/1, 7119/2, 7120, 7163, 7121, 7123, 7124/2, 7124/3, 7131, 7124/1, 7102, 7103, 7106, 7107
39562	Felsőkövesmál	097/20, 7344, 7291, 7289, 7288, 7287, 7286, 7285, 7284, 7283, 7282, 7345, 7295, 7280, 7294, 7293, 7281, 7292/7, 097/21, 097/3, 7278/1, 7278/2, 7278/3, 7296/3, 7277, 7276, 7275, 097/2
39563	Boc kút 2.	0114, 7180, 7187, 7176, 7174, 7175, 7188, 7191, 7194, 7193, 7192, 7189, 0115/127, 0115/126, 7195, 7183
39564	Boc Kút 1.	0114, 7235, 7223, 7224, 7226, 7238, 7237, 7236, 7231, 7233, 7227, 7240, 7243, 7242, 7234, 0115/89, 0115/92, 0115/91, 0115/90, 7218, 0115/93
41446	Cserhát-tömb 1.	0221/81, 0221/75, 0221/74, 0221/76, 0221/77, 0221/78
41449	Cserhát-tömb 2.	0218/16, 0218/17, 0218/18, 0218/14, 0218/15
41450	Hidegvölgyi-dűlő	0207/41, 0207/42, 0207/43, 0207/33, 0207/32, 0207/28, 0207/29, 0207/30, 0207/31
41455	Nádasdi-völgy	0221/71, 0221/70, 0221/17, 0221/10
41461	Nagyvölgy	0115/62, 0115/63, 0115/64, 0115/66, 0115/67, 0115/65, 0115/61, 0115/60, 0115/74, 0115/73, 0115/72, 0115/71, 0115/70, 0115/69, 0115/68, 0115/77, 0115/76, 0115/75
41463	Szék-dűlő	0177/2, 8269, 8263, 8264, 8265, 8266/1, 8266/2, 8267, 8268, 8270, 8271, 8272, 8285/2, 8278, 8277, 8276, 8274, 8275, 8273, 8285/3, 0176/5
48275	Békasós	0187, 0185, 0188, 0186/2, 8469, 8427, 8428, 8416, 8515, 8417, 8418, 8514, 8419/1, 8419/2, 8421, 8422, 8423, 8424, 8425, 8426, 8531, 8547
48276	Belső lapos	0135/1, 0136/10, 0108/11, 0109, 0136/12, 0136/11
48278	Benkő-tanya	0103/6, 0105/4
48281	Feketeribizlis	0193/6
48282	Gedeonpart	0192, 0193/6, 0189/8, 0194/14, 0193/5
48285	Homoki-dűlő	0193/6
48286	Kókai	0189/6, 0189/5
48287	Kurta-völgy 1.	0200/3
48289	Kurta-völgy 2.	0200/2, 0200/4
48291	Lúdláb szántó	0135/1, 0108/11, 0109, 0108/10, 0108/9, 0132/6, 0110/3, 0110/4, 0110/5, 0110/6
48295	Mucsi-domb	0197/1, 0221/2, 0221/10, 8601

48296	Muzsla 2.	0108/11, 0108/6
48297	Muzsla-dűlő	0136/4, 0136/9, 0136/10, 0108/11, 0109, 0108/6, 0136/13, 0136/12, 0136/11
48298	Omlásvölgy	0136/2
48299	P21.2	0204/2
48300	P21.3	0204/2
48301	P21.1	0204/2
48302	Sertéstelep	0194/10, 0194/14
50989	Általános Iskola	65/2, 62, 63, 64, 58
50991	Gegyenpart	0192, 0193/5, 0189/32
50993	Hasznos, Cinégés	057/16
50999	Hasznos, Gombástető	09/45, 09/46, 058/4, 057, 09/44
51001	Hasznos, Tsz. tanya	9229, 9230, 9228, 9227, 9226/2, 9226/3, 9226/4, 9225, 9252, 9254
51003	Hasznos, Várral szemközt dűlő	066/6, 064/1, 9270, 9269, 9268, 9267, 9266, 9271, 9262, 9263, 9264, 9265, 9272/1, 9272/2, 9284, 9283, 9273, 9274, 9275, 9276, 9277, 9278, 9279, 9280, 9281, 9282
51010	Iskola köz	2361, 2360/5, 2360/2, 2352, 2360/4
51096	Harangoskút I.	0228/13, 0228/14
53432	Pásztó 1.	0204/2
53433	Pásztó 2.	0193/6
53434	Pásztó 3.	0193/6
53435	Pásztó Máriatanya 4.	0176/2
53436	Pásztó, Szarka-Mál 5.	0134/35
53437	Pásztó Botra 6.	0136/2, 0136/3
53438	Pásztó Botra 7.	0136/2
53439	Pásztó Botra 8.	0136/2
46866	Tepke-dűlő	011/8, 011/10, 016, 017/5, 015/4, 015/5, 0147, 0148, 0146/11, 014, 011/9, 011/11, 011/12, 0131, 0146/10, 0146/8, 0146/9, 0146/7, 0146/5, 0146/6, 2731/10, 2705, 2704, 2703, 2702, 2701, 2700, 2699, 0222/31, 0222/32, 0222/33, 0222/34, 0222/35, 0224/1, 0231, 0232/2, 0233/1, 0224/6, 0232/3, 0224/5, 0223, 0224/7, 0234/19, 0224/3, 0234/18, 0234/17, 0234/21, 0234/20, 0224/8, 0234/64, 0234/63, 0234/15, 0234/16, 0234/14, 0234/13, 0234/12, 0233/2, 0232/1
53444	Szurdokpüspöki 5.	0134/13, 0134/14, 0131, 0129

Pásztó közigazgatási határában miniszteri rendelettel védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek

1620-121/1951 KM rendelet Óvár, Pogányvár, Csertei vár nevű régészeti lelőhelyeket nyilvánította védett régészeti lelőhellyé.

azonosító	név	rendelet	helyrajzi szám
44825	Óvár	1620-121/1951 KM	031/7, 015, 067, 068
41081	Pogány-vár	1620-121/1951 KM	069/2, 0211
34408	Cserterei Vár	1620-121/1951 KM	09/42, 09/41, 9490, 9492

A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyen minden olyan tevékenység végzése tilos, amely a lelőhely állapotromlásához vezethet. A kulturális örökség védelmére vonatkozó hatályos jogszabályok szerint a védett régészeti lelőhelyeken minden 30 cm-t meghaladó földmunka, tereprendezés, feltöltés örökségvédelmi engedély köteles tevékenységnek minősül. Az engedélyezést a megyei kormányhivatalok megyeszékhelyen működő járási építésügyi és örökségvédelmi hivatalai folytatják le.

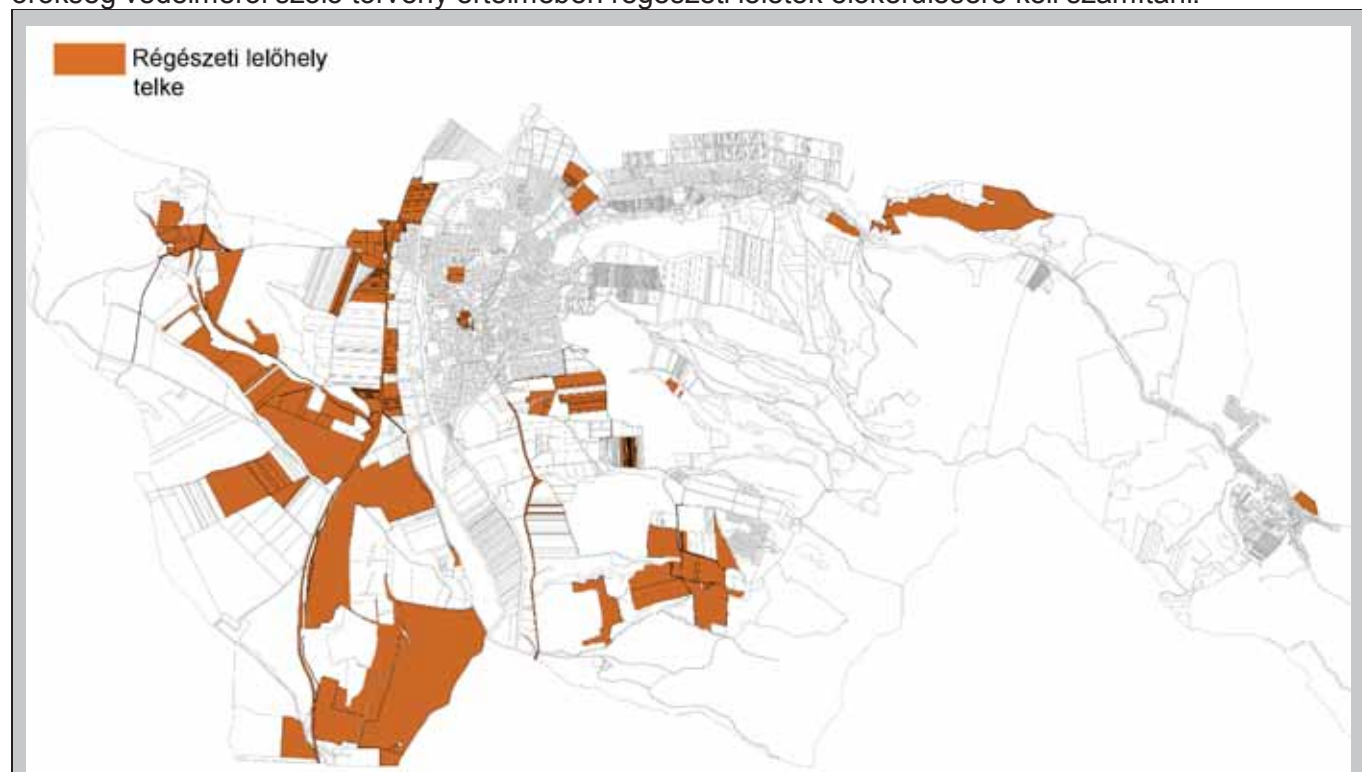
Pásztó közigazgatási határában húzódó régészeti érdekű területek

Szent Lőrinc plébánia templom környezete, Ciszterci templom és kolostor, környezete, az Oskolamester ház környezete, Szalai malom környezete

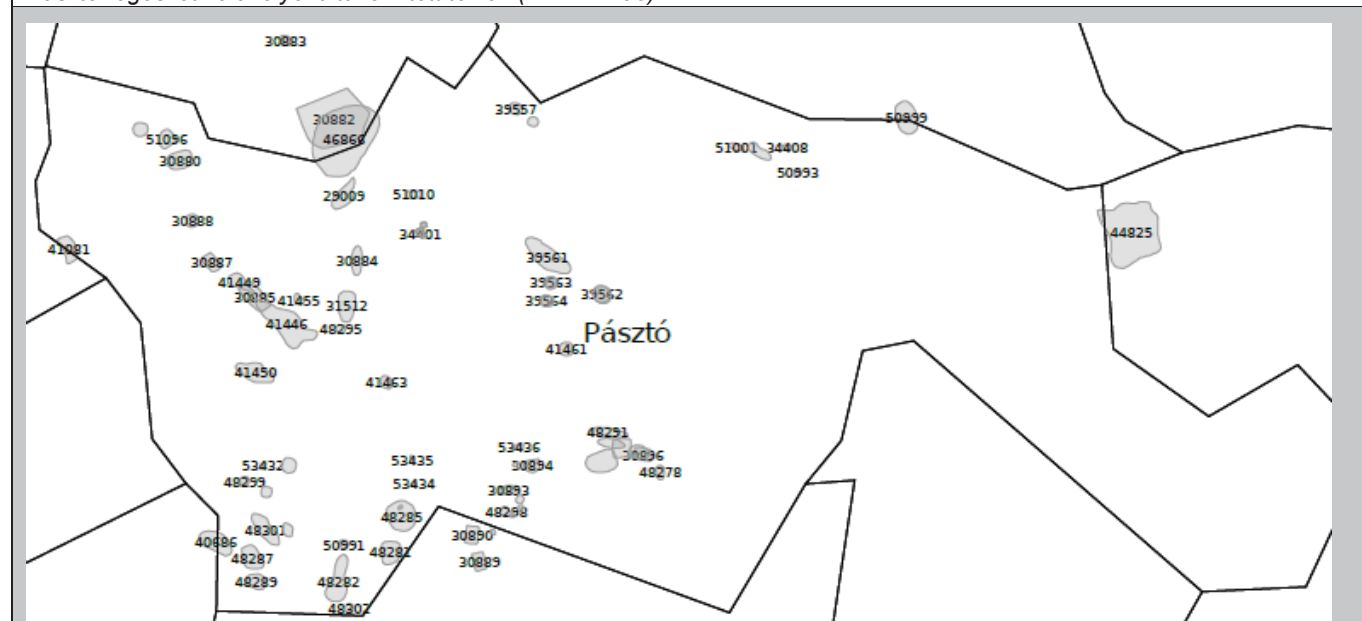
Pásztó középkori településének elhelyezkedésére több középkori eredetű épület utal. A gótikus elemeket is őrző Szent Lőrinc plébánia templom, a ciszterci kolostor, az oskolamester háza, a középkori malom, és üveghuta mind-mind a középkori településen állnak. A település középkori központjában egyedül az oskolamester házánál és a ciszterci kolostorban folyt régészeti kutatás. A korlátozott felületű kutatások nem tették lehetővé a középkori település pontos kiterjedésének megrajzolását.

A középkori település maradványait a belterületen modern építési törmelék borítja, amelynek vastagságát régészeti kutatás hiányában nem ismerjük, azonban azt valószínűsíthetjük, hogy egy-egy építkezés pinceszintjén már lehet számítani késő középkori-kora újkori településmaradványok előkerülésére. A fentieknek megfelelően a település központjában, a mélyebb alapozási síkkal rendelkező építkezések esetén különös gonddal kell eljárni. Az építkezések földmunkáihoz pedig javasolt a régészeti felügyelet megrendelése.

Pásztó határában további régészeti érdekű területeket találunk az egykori élővíz folyások magaspartjain. A Zagyva, Kövecses-patak, a Tölgyes-kútnál eredő patak, Puskás-patak, Zamán-völgy, Hideg-völgy, Nagy-völgy, Nádasdi-völgy, Kurta-völgy, Hosszú-völgy teljes Pásztó közigazgatási határába eső szakasza, illetve annak vízmentes magaspartja régészeti érdekű területnek minősül, ahol a kulturális örökség védelméről szóló törvény értelmében régészeti leletek előkerülésére kell számítani.

Pásztó régészeti lelőhelyei által érintett telkek (VÁTERV95)

Pásztó régészeti lelőhelyek a közigazgatási területen

c) Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Pásztó városképileg legjelentősebb területe a város központi tere, a Múzeum tér és környéke: a Deák Ferenc utca, a Hársfa út és a Kossuth Lajos utca által bezárt háromszög területe. A Múzeum térhez vezető Deák Ferenc utca, mely minden bizonnyal a Kövecses-patak kiszáradt ágának nyomvonalát követte, építészeti arculatában a Fő utcánál való kiteresedésnél álló két épület, a ma zeneiskolaként működő egykori Községháza és a Posta épülete őrzik a tér történeti felvezetését. A zeneiskola mögötti park helyén folyt egykor a Kövecses-patak, ez magyarázhatja az itt kialakuló zöld területet. Továbbhaladva a Hársfa út és a Múzeum tér közötti felújított területen található a történeti városmag, mely ma rendezett állapotú, az itt álló, örökségvédelmi szempontból jelentős, felújított épületek (a ciszterci kolostor, az oskolamester háza, a Szent Lőrinc templom, a Római Katolikus Plébánia és a Múzeum tér 4. szám alatti lakóház), valamint a Köhíd a 17. században újjáéledt Pásztót híven mutatják be. Elhanyagolt állapotban vannak azonban a monostor-malom maradványai és az annak helyet adó telek, mely pedig szintén a történeti városmagot őrző terület része.

A városképet meghatározó építészeti elemek még - különösen a Fő utcán - azok az épületek, melyeknek beépítésük, homlokzati megjelenésük, néhol összefüggő területen is történeti értékeket hordoznak, akár a polgári építészeti, akár a népi építészeti területén. Ezeknek az épületeknek csak kevés része esik védelem alá és nagy részük elhanyagolt állapotban van. Kiemelten fontos örökségvédelmi szempontból a vasútállomás épülete és a Szentlélek kápolna, a kápolna körüli temető, valamint Hasznos településrészen a Mária Magdolna templom. Hasznostól keletre található az egykori Cserteri vár romja, melyből ma már csak néhány falmaradvány bukkan elő a növényzettel sűrűn benőtt területen. A középkori Pásztó olyan emléke ez, melyet a 17. században már nem építettek újjá, a település virágzó időszakának tanújaként érdemes lenne a bemutatásra.

Mátrakeresztes településrészen a település történeti magjában található, népi építészeti értékekkel bíró lakóházak együttese határozza meg a település egyedi arculatát, ezért különösen fontos az épületek együttes kezelése, az általuk meghatározott terület teljes védelme.

d) Világörökségi és világörökségi várományos terület

Világörökségi és világörökségi várományos terület nem található Pásztó határában.

e) Műemlék, műemlékegyüttes⁶

Vasútállomás, műemléki törzsszám: 10951, hrsz.: 203/8, Vasút u.

A vasútvonalat 1863-ban kezdték építeni, a típusterv alapján készült felvételi épület 1898-ban épült, tervezője Wellisch Hugó. Az egyemeletes, hosszanti tömegű nyeregtetős épület főtengelyét háromszög oromzatos középrizalit emeli ki. Az épületegyüttes része a felvételi épületről délre található raktár közúti rakodó rámpával, valamint az északra elhelyezkedő vízház a hozzá kapcsolódó raktárral és lakrésszel.

Cserteri vár romja, műemléki törzsszám: 5747, hrsz.: 09/7, 09/41, 09/42

Az egykor önálló községként működő Hasznos városrészen található várrom. A 14. században a Rátót nemzetség nádori ága építtette a Kövecses-patak északnyugati oldalán.

Nepomuki Szent János-szobor, műemléki törzsszám: 5748, hrsz.: 3308/1, Alkotmány utca 181.

Az egykor önálló községként működő Hasznos városrészen található szobor talapzata 18. századi, a szentpapi ornátusban, jobbában feszülettel ábrázolt Nepomuki Szent János szobrát 1975 után készítették.

Római katolikus templom (Mária Magdolna), műemléki törzsszám: 5749, hrsz.: 3309, Dobó utca 2.

Az egykor önálló községként működő Hasznos városrész központjában épült a 15. században, 1740-ben átépítették. Az épületet alacsony fal keríti körül. Nyugati homlokzatának közepén négyszögletes torony emelkedik, a hajó mindkét sarkát lépcsős támpillér erősíti. A szentély a hajónál keskenyebb, poligonális záródású. Későbbi hozzáépítés (valószínűleg 1848) az északi oldalon található mellékhajó, melynek keleti végében sekrestye helyezkedik el.

Lakóház, műemléki törzsszám: 5757, hrsz.: 1004/1, 1004/2, Gábor Áron utca 11.

18. században épült, barokk stílusú földszintes lakóház. Beépítése fésűs, az L alaprajzú épület rövidebb szárának tengelyében található a bejárat. A belső udvari homlokzatot vasoszlopos tornác díszíti, mely a melléképületek előtt faoszlopokkal folytatódik.

Lakóház (galéria), műemléki törzsszám: 5758, hrsz.: 62, Múzeum tér 4.

⁶ A Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongvédelmi Központ nyilvántartása alapján. A műemlékek leírásához a 2005-ben megjelent Nógrád megye műemlékjegyzéke és az 1954-ben megjelent Nógrád megye műemlékei című műemléki topográfia szolgáltak alapul.

1830 körül épült, klasszicista stílusú, földszintes lakóház. A téglalap alaprajzú épületet kontyolt nyeregetető fedi, hosszoldalain a középtengelyben megemelt bejáratok láthatóak, a nyugati oldali bejárat előreugró tömegét, dór oszlopokra támaszkodó, timpanonos záródású nyeregetető fedi.

Ciszterci kolostor (Pásztói Múzeum), műemléki törzsszám: 5759, hrsz.: 60, Múzeum tér 5.

A barokk stílusú épület 1715 és 1717 között épült középkori alapokon. Egyemeletes, szabadon álló épület, hosszanti irányú tömegét kontyolt nyeregetető fedi, északi és déli homlokzata tizenégytengelyes. Az ablaknyílások részben kő-, részben vakolt keretesekek, a középső tengelyben található kapunyílás a déli homlokzaton félkör-, az északi oldalon kosáríves záródású. Az épület kertjében láthatóak a középkori apátsági templom és kolostor romjai.

Lakóház, műemléki törzsszám: 5760, hrsz.: 8/1, Fő utca 54.

Feltehetőleg középkori falak felhasználásával épült a 18. században, a 19. században átalakították, majd 1945-ben bővítették. Fésűs beépítésű, oromfalas utcai homlokzata eredeti jellegét már elveszítette, középtornácos udvari homlokzatát két pillérre támaszkodó félköríves nyílások és egy kosáríves pincelejáró díszíti.

Községgháza (Rajeczky Benjamin Zeneiskola), műemléki törzsszám: 5761, hrsz.: 4/1, Fő utca 54/a

1820 körül épült községgházaaként a Fő utca és a település központi teréhez vezető Deák Ferenc utca találkozásánál. Az egyemeletes épület főhomlokzata a két utca kiteresedésére szerveződik, a bejárat tengelyét középízalatt emeli ki.

Római katolikus kápolna (Szentlélek), műemléki törzsszám: 5762, hrsz.: 1660, Fő utca, temető

A temetőben álló, keletelt templom a 15. század első felében épült, de a történeti leírások szerint 1765-ben már csak falmaradványi állottak, s ekkor újjáépítették, 1806-ban pedig feltehetőleg renoválták. Az egyhajós templom nyugati homlokzata előtt középtorony emelkedik, a szentély a hajónál kisebb, poligonális záródású. A torony és a hajó copfsítlusú, a szentély támpilléres, a déli oldalon két csúcsíves ablak található.

Kőhíd, műemléki törzsszám: 5763, hrsz.: 5/3, Múzeum tér

1793-as térképeken már kőhídként jelölték a kiszáradt Kövecses-patak fölött átívelő, egyíves hidat, mely a római katolikus templomtól délkeletre található.

Római katolikus templom (Szent Lőrinc), műemléki törzsszám: 5764, hrsz.: 1, Múzeum tér 1.

A település központi terét uraló épület szabadon álló, egyhajós, keltelt templom. Építéstörténete a 13. századra nyúlik vissza, de az akkor itt álló kisméretű kápolnát folyamatosan bővítették. A hajó déli oldalánál lévő, poligonális záródású kápolna és a szentély északi oldalához kapcsolódó sekrestye a 15. század első felében épült, majd 1723 és 1786 között barokk stílusban újjáépítették a templomot. A nyugati homlokzat előtti monumentális torony az 1763. évi átépítéskor nyerte el mai formáját.

Római katolikus plébánia, műemléki törzsszám: 5765, hrsz.: 64, Múzeum tér 2.

A plébánia épülete már a 14. században szerepelt a tizedjegyzékben, de a 18. század elején már csak falmaradványok álltak a helyén. A jelenleg látható épület 1745-ben épült a régi alapokra. Szabadon álló, téglalap alaprajzú épület, földszintes épület kontyolt nyeregetetővel, a bejárat a déli homlokzaton kiülő középízalatt tengelyében helyezkedik el.

Oskolamester háza (múzeum), műemléki törzsszám: 9947, hrsz.: 59, Múzeum tér 6.

A 15. században épült, szabadon álló, földszintes lakóépület zsindefedésű nyeregetetővel. A bejárat a keleti homlokzat középtengelyében található, a pincelejárát az épület délkeleti sarka előtt épült különálló nyeregetős építmény. A 16. század közepén újjáépítették, majd az 1800-as években bővítették.

Monostor-malom maradványai, műemléki törzsszám: 10980, hrsz.: 55, Szent Imre tér 12.

Szabadon álló földszintes épület, a ciszterci kolostortól délkeletre, az egykori Kövecses-patak partján álló malomépület maradványa. A város központi magjához tartozó, 17. században épült épület többször tüzeset áldozata lett, állapota jelenleg is elhanyagolt.

f) A műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

Pásztó közigazgatási határában a műemlékvédelem sajátos tárgyai közé sorolt történeti kert, temető és temetkezési hely nem található.

g) Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

Pásztó területén történeti táj, műemléki jelentőségű terület nem került kijelölésre. Védelem alatt állnak azonban a műemlékek környezete, ahol a kulturális örökség védelméről szóló 2001. LXIV. törvény rendelkezési az irányadóak.

Községháza (Rajeczky Benjamin Zeneiskola) ex-lege műemléki környezete, műemléki törzsszám: 5761, hrsz.: 1456/3, 1456/4, 1462, 1464/3, 1464/6, 1464/7, 1802, 1803, 1804, 1805, 3, 4/3, 4/4, 4/5, 5/2, 5/4, 6

Lakóház ex-lege műemléki környezete, műemléki törzsszám: 5757, hrsz.: 1006, 1003, 1005/6, 1012/2, 1016, 1015, 1014, 1013

Lakóház (galéria) ex-lege műemléki környezete, műemléki törzsszám: 5758, hrsz.: 271/27, 272, 273/1, 273/2, 47, 48, 58, 59, 60, 63, 65/2, 66/1, 66/2, 66/3, 64

Oskolamester háza (múzeum) ex-lege műemléki környezete, műemléki törzsszám: 9947, hrsz.: 1, 47, 5/3, 5/4, 58, 60, 62, 63

Római katolikus kápolna (Szentlélek) ex-lege műemléki környezete, műemléki törzsszám: 5762, hrsz.: 1789/1, 1789/2, 1789/3, 1913, 1973/33, 1914, 1919, 1973/22, 1661, 1673, 1674, 1659, 1658, 1649, 1648, 1647, 1646, 1645, 1644, 1643, 1642, 1640, 1639, 1638, 1633, 1632, 1641

Cserteri vár romja ex-lege műemléki környezete, műemléki törzsszám: 5747, hrsz.: 09/8, 09/40, 010/3, 09/43, 9489, 9491, 9493, 9494, 9495, 9496, 9497, 9498, 9499, 9500, 9501, 9502, 9503, 9504, 9505, 9506, 9507, 9508, 9511, 9510, 09/1, 056, 09/3, 061/1, 060, 9490, 9492

Nepomuki Szent János-szobor ex-lege műemléki környezete, műemléki törzsszám: 5748, hrsz.: 3308/2, 3307, 3049/7, 3386, 3395, 3400, 3406, 3049/3, 3049/5, 3049/6, 3190, 3188/1, 3187, 3185, 3184, 3309

Római katolikus templom (Mária Magdolna) ex-lege műemléki környezete, műemléki törzsszám: 5749, hrsz.: 3307, 3308/1, 3310, 3311, 3312, 3386, 3395, 3400, 3406

Kőhid ex-lege műemléki környezete, műemléki törzsszám: 5763, hrsz.: 1, 2/1, 46/1, 47, 5/4, 58, 59, 1818/2, 2401

Lakóház ex-lege műemléki környezete, műemléki törzsszám: 5760, hrsz.: 1443, 1445, 1446, 1461/1, 1461/2, 1461/3, 5/2, 6, 7, 8/2, 9

Ciszterci kolostor (Pásztói Múzeum) ex-lege műemléki környezete, műemléki törzsszám: 5759, hrsz.: 271/15, 271/16, 271/17, 271/18, 271/19, 271/20, 271/21, 271/22, 271/27, 273/10, 273/11, 273/12, 273/13, 273/14, 273/15, 273/16, 273/17, 273/2, 273/3, 273/4, 273/5, 273/6, 273/7, 273/8, 273/9, 48, 49, 55, 58, 59, 62, 66/1, 66/2, 66/3, 271/10, 271/11, 271/1

Vasúti épületegyüttes műemléki környezete, műemléki törzsszám: 30467, hrsz.: 203/8

Pásztó, a római katolikus templom és plébánia műemléki környezete, műemléki törzsszám: 6764, 1, 46/3, 32, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 56/1, 56/2, 57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65/1, 65/2, 66/1, 66/2, 66/3, 271/15, 271/16, 271/17, 271/18, 271/19, 271/20, 271/21, 271/22, 271/27, 272, 273/1, 273/2, 273/3, 273/4, 273/5, 273/6, 273/7, 273/8, 273/9,

h) Nemzeti emlékhely

Pásztó területén a kulturális örökség védelméről szóló 2001. LXIV. törvény alapján kijelölt nemzeti emlékhely nem található.

i) Helyi védelem

A Pásztói Önkormányzat képviselőtestületének 15/2005 (VII.04.) számú rendeletével jóváhagyott helyi védelem alatt álló épületek és emlékművek:

Megnevezése Utca, házszám	Hrsz.	Rendeltetése	Tulajdonos
I.sz. Postahivatal Fő út 6.	1801	Középület	Magyar Posta Rt. 1540 Budapest, Krisztina körút 6-8.
Városi Bíróság épülete Fő út 36.	18	Középület	Nógrád Megyei Bíróság 2660 Balassagyarmat, Köztársaság tér 2.
volt MHSZ épülete Fő út 53.	1432	Középület	Magyar Állam Képv. Kincstári Vagyoni Ig. 1054 Budapest, Zoltán út 16.
Gárdonyi Géza Általános Iskola Nagymező út 34.	2360/5	Középület	Pásztó Város Önkormányzata Pásztó, Kölcsey F. u. 35.
Csohány Kálmán szülőháza Klapka köz 4.	1420		Pásztó Város Önkormányzata Pásztó, Kölcsey F.u. 35.
Útjelző építmény Mátraszőlősi út	2053/1	Építmény	Barnák Attila, Pásztó, Cserhát In. 11. 1/3. Barnákné Szádeczki Margit Pásztó, Cserhát In. 11.
I. Világháborús emlékmű Csillag tér	742/3	Emlékmű	Pásztó Városi Önkormányzat Pásztó, Kölcsey F.u. 35.
Bockúti kereszt	7180		Pásztó Város Önkormányzata
Tepkei kőkereszt			Pásztó Város Önkormányzata

1848/49-es emlékmű Fő út	1789/2	Emlékmű	Tul: Magyar Állam Kezelője: Pásztó Városi Polgármesteri Hivatal Pásztó, Kölcsey F.u. 35.
I. Világháborús emlékmű Hasznos, Fő út	3308/1	Emlékmű	Pásztó Város Önkormányzata Pásztó, Kölcsey F.u. 35.

Helyi védelem alatt állnak Mátrakeresztes népi építészeti értékeket őrző lakóházai is:

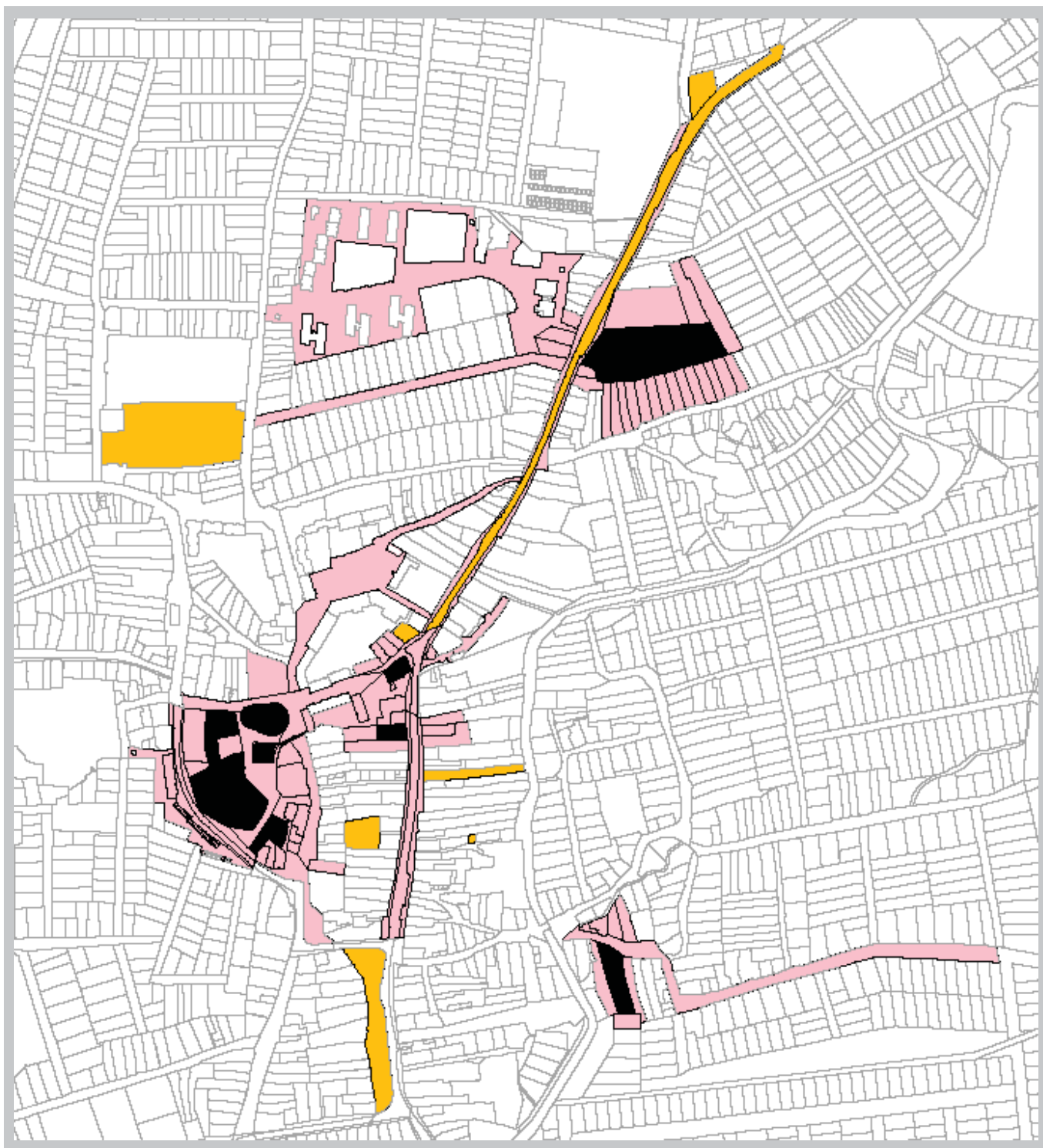
Megnevezése Utca, házszám	Hrsz.	Rendeltetése	Tulajdonos
Lakóház Mátrakeresztes, Körtélyes út 3.	4829	Lakóház	Győző Miklós, Győző Miklósné 1180 Budapest XVIII.ker. Bokányi u. 89/b.
Lakóház Mátrakeresztes, Körtélyes út 1.	4830	Lakóház	Dr. Gajdáty Árpád, dr. Gajdáty Árpádné 1180 Budapest XVIII.ker. Vöröshadsereg u. 309/a.
Lakóház Mátrakeresztes, Kékesi út 112.	4850	Lakóház	Sálek Huber Mátrakeresztes, Tóthegyesi u. 35.
Lakóház Mátrakeresztes, Kékesi u. 114.	4851	Lakóház	Farkas József 2119 Pécel, Rákos u. 12.
Lakóház Mátrakeresztes, Kékesi út 89.	4885	Lakóház	Bognár Istvánné, Bognár Gábor Mátrakeresztes, Kékesi út 89.
Lakóház Mátrakeresztes, Kékesi út 87.	4886	Lakóház	Szilágyi Mihály 1214 Budapest, Rákóczi út 345/b-3
Lakóház Mátrakeresztes, Kékesi út 85.	4887	Lakóház	Orosz Istvánné 6600 Szentes, Nyíri utca 37.
Lakóház Mátrakeresztes, Tóthegyesi u. 2.	4888	Lakóház	Laki Tibor 1126 Budapest, Kiss János altáb.u. 39. l.em.

Pásztó értékvédelmi térképe, az országosan és helyileg védett épületek, objektumok telkei (VÁTERV95)

Forrás- és irodalomjegyzék L. lábjegyzeti⁷

KISS Lajos: *Földrajzi nevek etimológiai szótára*. Bp., Akadémiai Kiadó, 1978.
 MŰEMLÉKVÉDELMI TOPOGRÁFIA *Nógrád megye műemlékei*. Szerk.: DERCSÉNYI Dezső. Bp., Akadémiai Kiadó, 1954. (Magyarország műemléki topográfiája)
 BOROVSZKY Heves vármegye. Szerk.: BOROVSZKY Samu. (Magyarország vármegyéi és városai) 1910.
 Forrás: <http://mek.oszk.hu/09500/09536/html/>
 MŰEMLÉKJEGYZÉK *Nógrád megye*. Szerk.: BARDOLY István, HARIS Andrea. Bp., Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, 2005. (Magyarország műemlékjegyzéke)
 Forrás: <http://www.forsterkozpont.hu/download/Nograd.pdf>
 A második katonai felmérés, 1819-1869. A Magyar Királyság és a Temesi Bánság nagyfelbontású, színes térképei. Budapest, 2005, Arcanum.[DVD-ROM]⁷
 Pásztó település honlapja. Forrás: <http://www.paszto.hu/>

Az értékvédelmi térkép belterületi kinagyított részlete

1.13.4 Az épített környezet konfliktusai, problémái

Pásztó kialakulását domborzati viszonyainak, a Zagyva folyó völgyében vezető főút közelségének, és a síkság és a Mátra hegység határán fekvésnek köszönhetette. Emiatt alakult ki már a korábbi évszázadokban is fontos kereskedelmi szerepe. Sajnos jelentőségéből a múlt század folyamán veszített, ipara kisebb mértékben fejlődött, mint azt elhelyezkedése lehetővé tette volna, és turisztikai – üdülési szerepe is elmarad adottságaihoz képest. Mindezek problémaként megjelennek az épített környezetben is. Történeti múltjából azonban jól megőrizte a Fő utca kisvárosias, zárt sorú üzletutcai beépítését, ami még ma is a hely jellegzetességét adja és meghatározza a városközpont arculatát.

Pásztó városközpont fontosabb épített környezeti problémái, városképi törések

Városszerkezetében nem kedvező, hogy a gazdasági területek „szétszórva”, több helyen jelennek meg. Szinte alig van telephely a vasút és a 21-es út közötti területsávban, ami pedig logisztikai/szállítási szempontból logikus lenne. Gazdasági területek vannak a 21-es út Ny-i oldalán az Irinyi út kitorkollásának környékén, a belterülettől D-re, de nem egységes, összefüggő iparterületet alkotva. Pásztó és Hasznos közötti területen alakult csak ki kompakt gazdasági terület, de elhelyezkedése a teherforgalmi megközelíthetőség szempontjából nem túlságosan kedvező, emiatt a 21-es út felől közvetlen, lakóterületet nem terhelő új közúti kapcsolat kiépítése javasolt.

Ugyancsak településszerkezeti és településüzemeltetési gondot jelent az elnyúló városszerkezet és a központi belterülettől különállóan elhelyezkedő városrészek (Hasznos, de különösen Mátrakeresztes).

Hiányzik a kerékpárút hálózat, melyet elsősorban a hivatásforgalom – napi iskolába és munkába járás – szempontjai és igényei szerint kellene kijavítani. A kerékpárút hálózat kiépítésének azonban idegenforgalmi szempontból is nagy jelentősége lenne. A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtésére a közeljövőben feltétlenül szükséges lenne komoly figyelmet és anyagi eszközöket fordítani, mert a lakosság életkörülményeit, sportolási/egészségi lehetőségeit és a település vonzerejét is növelné.

A területfelhasználásban – a gazdasági területek szétszórtságán, valamint a Pásztó-Hasznos közötti iparterület lakóterületi szomszédságán túl - jelentős problémák nem mutathatók ki.

A település lakóterületei és központi intézményi területei összefüggő tömböt alkotnak. A „külső” települések által is használt intézmények (kórház, középiskola) többnyire a központban helyezkednek el és jó megközelítési lehetőségekkel rendelkeznek. A város intézményei, településközponti illetve vegyes központi területei a városközpontban koncentrálódnak. Intézményi ellátottsági problémák kevéssé jelentkeznek, a népességi előregedés következtében várható idősgondozási igénynövekedésre azonban fel kell készülni. Az elnyúló városszerkezet (Hasznos), ill. a központi belterülettől távol fekvő (Mátrakeresztes) városrészek miatt az alapellátások szintjén az egyes városrészek között jelentkező

területi különbségeket kezelni szükséges – nem újabb intézmények létesítésével, hanem az otthoni szolgáltatások bővítésével vagy a közlekedési/szociális-szállítási kapacitások növelésével.

A városközpont közterületei az elmúlt évek fejlesztési beavatkozásainak köszönhetően színvonalasan épületek át. Vannak azonban még elhanyagolt közterületek elsősorban a belső városrészekről távolabb, a belterület DK-i peremén. Nem minden lakóutca rendelkezik szilárd burkolattal, az utcafásítások hiányosak, esetenként nincsenek, közterületi teresedések a városközponton kívül gyakran elhanyagoltak, növényállományuk szegényes. Az utcabútorozás még a központi területeken sem mindig kielégítő.

A városközpont parkjai, zöldfelületei jól helyezkednek el és igényes, idegenforgalmilag is vonzó környezetet képviselnek (különösen a templom – kolostor - oskolamester háza környékén).

A város környékén érdekes domborzat, természetes és mesterséges (de természet-közelű jellegű) vizek és jelentős kiterjedésű erdőterület található. Az erdőfelületek összefüggő zöldfelületi hálót alkotnak, mely környezetvédelmi, de élőhelyi szempontból is kedvező. Viszont hiányoznak a települési terület határán a véderdősávok, valamint a belterületi zöldfelületekkel való kapcsolat sem kielégítő.

A települési örökségvédelemre nagy hangsúlyt fektet a város. Számos országosan és helyileg védett épület található Pásztón, melyet az örökségvédelmi fejezet már bemutatott.

Városképi törések fordulnak elő azonban több helyen is, elsősorban a különböző karakterű területek találkozásánál, de sajnos a műemléki területek határán is. A nagyon szépen rendezett központi műemléki terület peremén dűledező épületek és elhanyagolt sorházak rontják a városképet. Ugyancsak kontrasztos városképek fordulnak elő a hagyományos kisvárosias és a modern beépítések találkozásainál is. Ennek egyik legkirívóbb példája a Fő utcai zárt sorú beépítésű kereskedőházort megtörő, léptékében is kirívó zárt kubus. Az utcaképet gyakran a légvezetékek, egymás mellett különböző anyagú (fa, vasbeton) és megjelenésű villanyoszlopok, szétszórt kukák, gondozatlan közterületek, esetlegesen elhelyezett reklámtáblák zavarják meg.

Sívár és szedett-vedett garázssor a műemléki terület mögött

A kolostor mellett romos épület rontja a városképet

A Fő utca tradicionális kisvárosias térfalát „töri szét” a közösségi ház zárt kubusa, mely sem formailag, sem anyagával nem illeszkedik az utcaképbe

1.14. KÖZLEKEDÉS

1.14.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Pásztó Nógrád megye keleti határánál helyezkedik el. Az ország közúthálózatába a 21. számú Hatvan – Salgótarjáni II. rendű főúton keresztül kapcsolódik.

A 2013-as forgalmi adatok a következők:

Az út száma	Forgalma (Ejmű/nap)	A teherforgalom aránya (%)
21. főút	7388	29,6 %
2407 ök. út	1718	10,6 %
2408 ök. út	5158	6,7 %
24303 bek. út	937	22,4 %
24105 bek. út	2188	11,3 %

1.14.2 Közúti közlekedés

A főút a várostól nyugatra külterületen halad észak-déli irányban, így Pásztó gyakorlatilag mentesül az átmenő forgalomtól. Az útnak 3 közúti kapcsolata van a város felé:

- A 2408 jelű Pásztó – Parádsasvári (Galyatetői) összekötő út (Kossuth Lajos utca déli folytatása) járműosztályozó nélküli csomóponttal.
- Irinyi út (önkormányzati út) ugyancsak járműosztályozó nélküli csomóponttal
- 24303 jelű Pásztói bekötőút (Mátraszőlősi út folytatásaként) járműosztályozóval kiépített csomóponttal.

A főútnak a 2408 jelű összekötő út és Irinyi út közötti szakasza majdnem végig 2x2 forgalmi sávval van kiépítve. Az engedélyezett haladási sebesség ezen a szakaszon 110 km/óra. A további szakaszokon az út 2x1 sávós 90 km/óra sebesség határral.

A város észak-déli közúti tengelyeként működő útja a 2408 jelű Pásztó – Parádsasvári (Galyatetői) összekötő út 2x1 sávval (Csillag tér – Fő utca). Ehhez csatlakozik délen a 2407 jelű Pásztó – Szurdokpuszpöki összekötő út (a Fő utca déli folytatásában). Északon kapcsolódik a 2408 jelű összekötő úthoz a 24303 jelű Pásztói bekötőút (Mátraszőlősi út), valamint a 24105 jelű Tari bekötőút. A 24302 jelű pásztói vasútállomáshoz vezető út a Szent Imre tér – Hársfa utca – Vasút utca nyomvonalán halad.

A felsorolt összes állami mellékút 2x1 sávós.

Az állami utakhoz csatlakozik a Baross Gábor utca – Irinyi út (önkormányzati út), mely fontos kapcsolatot jelent a 21. számú főúthoz. Ugyancsak fontos szerepe van a Hunyadi János utcának a város életében. Gyűjtőút jellegű út a Nagymező utca – Mágnes utca. Jól illeszkedik a közlekedési rendszerbe a Csillag tér északi részén megépült körforgalmú csomópont. A városban van két fokozottan veszélyes közúti csomópont:

- Csillag tér – Árpád utca – Fő utca
- Fő utca – Hunyadi János utca – Szentlélek utca

1.14.3. Községi közlekedés

Községi közlekedést lebonyolító távolsági és helyközi autóbuszjáratok érintik a várost. Helyi autóbuszközlekedés nincs. A vasútállomás előtt van kijelölve 6 autóbusz-állás, melyek pályaudvarként működnek. Itt korszerű vizuális utastájékoztatás van. Közvetlen autóbuszkapcsolat van a következő városokkal:

Budapest
Salgótarján
Balassagyarmat
Hatvan
Ózd
Gyöngyös
Debrecen
Kecskemét

A 21. számú főúton és a Fő utcán lévő buszmegállók öbölben vannak. A megállók száma:

Pásztón 7 megállópár
Pásztó – Hasznoson 3 megállópár
Pásztó – Mátrakeresztesen 3 megállópár

Kötőtpályás közösségi közlekedésnek minősíthető a MÁV. A 81. számú egyvágányú nem villamosított fővonal Hatvan és Salgótarján között 1867-ben épült. Napi 16 személymotorvonatpár közlekedik a vonalon. Az utazási sebesség 70 km/óra.

1.14.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A gyalogos közlekedés igényeit gyalogjárdák elégítik ki. A városközpontban vannak nagyobb összefüggő gyalogos területek. A városban ízléses várostérképek és idegenforgalmi útirány jelző táblák vannak kihelyezve.

Hasznos és Mátrakeresztes hegyvidéki település, amelyeken a 2408 jelű összekötő út halad keresztül. A domborzati adottságokhoz igazodva számos nehezen belátható ív van az átkelési szakaszokon.

1.14.5. Parkolás

A parkolási igény értelemszerűen a városközpontban a legnagyobb. A nagyobb létesítményeknek általában van elegendő parkolóhelye (Polgármesteri Hivatal, SPAR, Penny Market, piac, stb.) Nagyobb parkolási igény jelentkezik a Fő utca mentén a sok üzlet miatt. Parkolási gondok vannak a Margit kórháznál és a rendelőnél a kis befogadóképességű parkolóhely miatt. Az Irinyi utca 21. számú főút mellett végénél sok gépkocsi parkol. Ennek az az oka, hogy a távolsági busszal ingázók a buszmegállóig jönnek saját gépkocsival. Ingázás elsősorban Salgótarjánba irányul, valamint a hatvani BOSCH-ba, ahová saját busszal szállítják a dolgozókat. Kismértékben ingáznak a fővárosi építőiparba is. A városban fizető parkolás egyedül a kórház területén van.

1.14.6. Közlekedési SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
Nagy átmenő forgalom elkerüli a várost	Elmaradt közlekedési állapotok
Lehetőségek	Veszélyek
Veszélyes csomópontok átépítése	Az északi tehermentesítő út helyének az elépítése

1.14.7. Feladatok a vizsgálatok alapján:

- A Fő utca legbalesetveszélyesebb csomópontjainak átépítése:
 - - A Csillag tér déli részén a Fő utca és Árpád utca balesetveszélyes csomópontját ajánlom körforgalommá átépíteni
 - A Fő utca – Hunyadi utca – Szentlélek utca fokozottan balesetveszélyes csomópontja is átépítendő
- A város tehermentesítése érdekében meg kell építeni az északi elkerülő utat az ipartelep felé
- A Fő utcán a kijelölt gyalogátkelőhelyeknél a fokozott biztonság érdekében célszerű közepső védőszigetet létesíteni.
- Kerékpárutak építendőek a mindennapi és idegenforgalmi kerékpárosok számára.
- A fizető parkolás esetleges bevezetése a városközpontban.

Csillag téri körforgalom

Veszélyes csomópont a Csillag tér déli részén

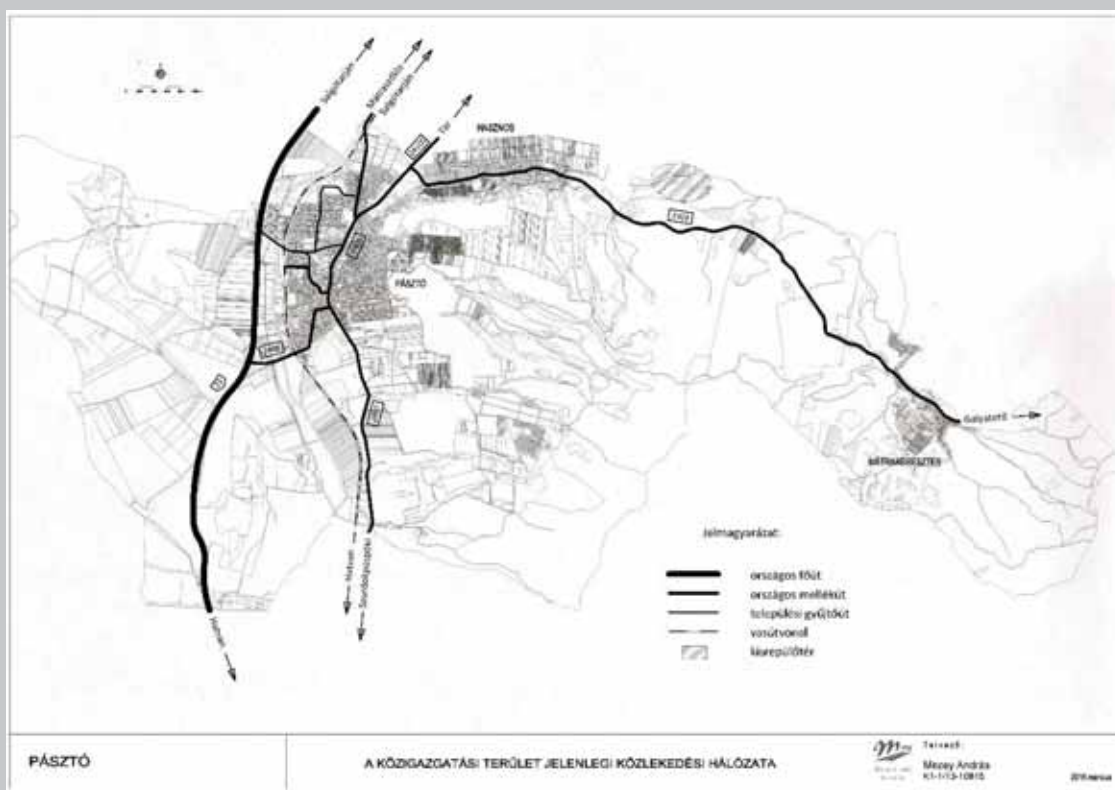
Parkolás a Fő utcában

Buszből a Fő utcában

Útirányjelző táblák

1.15. KÖZMŰVESÍTÉS

A közművizsgálat készítése során a település részére egyeztetést kezdeményeztünk a közműhálózatok üzemeltetőivel. A kapott adatokat helyszíni szemrevételezéssel egészítettük ki, emellett felhasználtuk a Polgármesteri Hivatal által rendelkezésünkre bocsátott korábbi terveket, dokumentumokat.

1.15.1. Vízi közművek

Pásztó és a hozzá tartozó Hasznos, Mátrakeresztes és Muzsla településrészek vízi közmű ellátása az utóbbi években jelentős fejlődésen ment keresztül, köszönhetően vízellátó és a szennyvízelvezető hálózat teljes körű kiépítésének és a szennyvíztisztító telep megvalósult bővítésének.

Előbbiek mellett, az ellátás biztonságát szolgáló intézkedések közül feltétlenül kiemelendő a helyi vízbázis hidrogeológiai védőterületének kijelölése, lehatárolása, valamint a Hasznosi ivóvíz-tározó árvízi biztonsága érdekében történt beavatkozások.

a) Vízgazdálkodás és vízellátás

A település fogyasztóinak ivóvíz ellátását a Pásztó területén lévő vízműről, illetve a Hasznosi ivóvíz-tározó vízkészletéből biztosítják. A helyi vízmű üzemeltetője munkánk kezdetén a Dél-Nógrádi Vízmű Kft. volt, melytől 2015.03.01.-i hatállyal átvette az Észak-Magyarországi Regionális Vízművek Zrt. aki egyben a Hasznosi ivóvíz-tározó üzemeltetője is.

A vízműtelep a település déli részén, a szurdokpüspöki felé vezető közút nyugati oldalán helyezkedik el. A Vízmű kapacitása: $Q_{max} = 1300 \text{ m}^3/\text{d}$.

A vízműtelepi kutak vízminősége korábban, a magas nitrát-tartalom miatt volt kifogásolható.

A Nógrád-megyei Vízmű Vállalat által az 1990-es évek végén készített tanulmány alapján a Közép-Dunavölgyi Vízügyi Igazgatóság a 19416/1998 számú szakvéleményében kijelölte a felszíni védőterületet, melynek lehatárolása megtörtént.

A város vízellátó hálózata két nyomásövezetre oszlik.

Az alsó nyomásövezet: A vízműteleptől indított hálózat a település nagyobb részét látja el. Az övezet határa a Vadász utca – Mályva utcai ingatlanok északkeleti határán húzódik, majd a Fő utcát és a Mátraszőlősi utat keresztezve, a Nefelejcs utca nyugati oldalán északnak fordulva tart a MÁV vonalig.

A vezetékhálózat túlnyomó részben ac. anyagú csövekből épült, melyek cseréje az önkormányzat részére folyamatos feladatot jelent. Az elmúlt időszakban a Liget, Béke, Bánya, Gárdonyi, Széchenyi, Kossuth, Nagymező utcák ac. hálózatát KPE csövekre cserélték. A hálózat túlnyomó részben körvezetékként, kisebb hányadában ágvezetékként épült.

A vízműtelep és a magaslati tározók között, valamint a Fő utcán, a Régivásártér utcáig NA200-as vezeték épült. Az alsó nyomásövezet további részén NA150, NA100, illetve NA80 mm-es vezetékek üzemelnek.

A víztározást a vízműtelepi 200 m³-es, illetve a szükséges kifolyási nyomást biztosító magaslati 2x500 m³-es, 209,50 m Bf. szinten épült medencék látják el.

A felső nyomásövezetet a 178-180 m Bf. szintek fölött elhelyezkedő fogyasztók ellátására alakították ki, vízbázisa a Hasznosi ivóvíz-tározó. A tározónál lévő víztermelő és víztisztító teleptől NA200 mm-es vezetéken érkezik a víz az átadási pontig, mely a tejüzem telkén lévő nyomáscsökkentőnél található, a nyomáslépcső 9/4,5 bar.

Az alsó nyomásövezet 2x500 m³-es magaslati tározóinak töltésére NA300 mm-es expressz vezeték épült. Hasznos vízellátása a tározótól indított gerincvezetékhez csatlakozva teljes körűen megoldott.

Mátrakeresztes vízellátása a Csórréti tározótól kiépített vezetéken keresztül történik, mely NA 100 mm mérettel csatlakozik a település ÉK-i oldalán üzemelő, 2x25 m³-es medencéhez.

Az elosztóhálózat mindkét település részére NA80 mm-es csövekből épült. .

Muzsla üdülőterületen nem épült közütemi vízellátó hálózat.

Egyes ipari tevékenységet folytató üzemek vízellátása saját kútból történő vízkivétellel történik.

A település területén az oltóvizet az 55/2012 (X.29.) BM rendeletbe foglalt Országos Tűzrendészeti Szabályzat (OTSz) szerint a hálózatról kell biztosítani, a védendő létesítménytől max. 100 m megközelítési távolságra elhelyezett tűzcsapon keresztül.

A pásztói termálvíz bázist – bár gyógyvízzé van nyilvánítva - jelenleg csak fürdési célra hasznosítják. A megyei szabályozás ajánlásainak megfelelően, javasolt a pásztói termálvíz adottság bázisán az egészségturizmus feltételeinek bővítése, a magasabb költségi szintű, hosszabb tartózkodási idejű vendégkört vonzó termál és gyógy idegenforgalom fejlesztése.

b) Szennyvízelvezetés

Pásztó közütemi szennyvízelvezető csatornahálózata elválasztott rendszer szerint épült.

A korábbi, K+T Mérnöki Iroda által készített tanulmánytervet követő kiviteli tervezés, majd a megvalósítás eredményeképp kialakult csőhálózat lefedi a település teljes területét, Muzsla üdülőterület kivételével.

A csőhálózat üzemeltetője 2015. március 1.-től az Észak-Magyarországi Regionális Vízművek Zrt. ezt megelőzően a Dél-Nógrádi Vízmű Kft. volt.

Pásztó szennyvízcsatorna hálózata három részvízgyűjtő területre tagolódik.

Az 1-0-0 rendszer a település északi, északnyugati területén keletkező szennyvizet vezeti a tisztítótelepre, a főgyűjtő végpontja a Csohány Kálmán utca északkeleti oldalán található, mérete Ø30/b.

A 2-0-0 rendszer főgyűjtője a szennyvíztisztító teleptől a MÁV vonalat keresztezve északi irányba tart, majd a Baross Gábor – Hunyadi János – Fő utca – Régivásártér utca vonalán húzódik annak északkeleti végéig, illetve a Mátraszőlősi úti családi házakig. Ez a főgyűjtő fogadja be a Hasznos és Mátrakeresztes irányából épült csatornát. A főgyűjtő Ø30/b mérettel épült.

A 3-0-0 rendszer főgyűjtője a település déli, délkeleti részén keletkező szennyvizet vezeti átemelő közbeiktatásával a tisztítótelepre.

A 21. sz. főút nyugati oldalán lévő Cserhát étterem részére Ø30/b gravitációs szennyvíz-csatorna épült, mely a Zagyva jobb partján lévő átemelőbe torkollik. Az átemelőtől nyomóvezeték szállítja a szennyvizet a tisztítótelephez csatlakozó gravitációs főgyűjtőbe.

A Hasznos és Mátrakeresztes területén a szennyvízcsatorna hálózat a Régivásártér utcai 2-0-0 főgyűjtőhöz csatlakozva, annak meghosszabbításaként épült.

Muzsla üdülőterület részére nem épült közüzemi csatornahálózat. A keletkező szennyvizet az üdülőknél telepített házi közműpótló berendezésekből szippantással távolítják el.

A szennyvíztisztító telep a Zagyva-folyó bal partján, a MÁV vonal nyugati oldalán épült. A telepet a 2000. évben bővítették, melynek során a korábbi 1200 m³/d-ről 2000 m³/d szennyvíz fogadására tették alkalmassá. A telep folyékony települési hulladékot is képes fogadni.

A tisztított szennyvíz befogadója a Zagyva-folyó.

A Mátrakeresztes területén korábban üzemelt szennyvízkezelő telep a csatornahálózat kiépítésével funkcióját veszítve, üzemén kívülre került.

A tisztítótelep védőtávolsága nem éri el a hatóságilag előírt értéket, ezért a káros hatások kiküszöbölésére fokozott figyelmet kell fordítani.

c). Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés, árvízvédelem

A település területére hulló, lefolyásra kerülő csapadékvizek fő befogadója a Zagyva.

A belterületi csapadékvíz elvezetés a település központi területén zárt, elválasztott rendszerű csapadékcsatornán, a további területeken nyílt árokhálózaton keresztül történik.

A Mátrakeresztes, Hasznos és Pásztó belterület keleti oldaláról lefolyásra kerülő csapadék-vizeket nyílt árokhálózaton keresztül a Kövicses-patak fogadja be, mely a várostól délre torkollik a Zagyvába.

A vízmérce Pásztó térségében, a Zagyva 133+800 fkm-nél található, „0” pontja: 149,592 m.Bf. LNV: 432cm, LKV: 11cm. A szakasz üzemeltetője a KDV VIZIG Budapest.

A város délkeleti oldalán lévő, magasan fekvő területekről lefolyó csapadékvizet övások fogja össze, majd az Ágasvár utcai árkon keresztül jut a Kövicses-patakba.

Zárt csatornahálózat az alábbi utcákban épült:

- A Fő utcán, az Árpád utca – Temető közötti szakaszon, majd nyílt árokban folytatódik a Kövicses-patakig, befogadja a Gyár-liget és Deák Ferenc utcán épült csatornákat.
- A Hársfa utcai csatorna a Kossuth utcai nyílt árokba torkollik, hasonlóan az Árpád utcai csatorna-nyílt árok kombinációhoz.
- A Baross Gábor utcán épült csatorna fogadja be a Széchenyi, Hunyadi János, Rákóczi Ferenc, Diófa, Cserhát, Nagymező és Madách Imre utcai csatornákat, majd a Rákóczi úttól nyugatra lévő nyílt árokba torkollik.
- A Baross Gábor utcai csatorna Hunyadi János utca – Rákóczi Ferenc utca közötti szakasza szűk keresztmetszetű, bővítése az üzemeltetési problémák kiküszöbölése érdekében szükséges.
- További zárt csatorna épült a Sport utca – Kazinczy utca vonalán.

A nyílt árokhálózat folyamatos karbantartásáról, az átereszek tisztításáról, a vízmedrek szállítóképességének megőrzéséről gondoskodni kell. A Kövicses-patak a Régivásártér utcánál 2020-ig rendezésre kerül, a tervek elkészültek. Hasznos területén 2012-ben végeztek mederbővítési és burkolási munkákat.

- Jelentősebb csapadék esetén időszakos vízállású terület alakul ki a Szurdokpüspöki felé vezető út keleti oldalán, a lovardánál. Megoldandó feladat a Zagyván túli területen a József Attila és Petőfi utca által határolt terület vízelvezetése. Ezen terület északi oldalán torkollik a Zagyvába a Butyka-patak.

- Hasznos területéről lefolyásra kerülő csapadékvizek közvetlenül a Kövicses-patakba kerülnek bevezetésre.
- Mátrakeresztes déli részén a Tó-réti és a Fitó-patak, az északi oldalon a Csörgő-patak vezeti a csapadékvizet a főút mentén húzódó Kövicses-patakba.
- A Muzsla üdülőterület felől lefolyásra kerülő csapadékvíz az utak menti nyílt árkon keresztül jut részben a mesterséges víztározóba (dísztó), részben a Hosszúberc-patakba, amelynek befogadója a Zagyva-folyó.

A csapadékvíz gazdálkodás keretében, annak az ingatlanon történő visszatartására, mosásra, illetve a WC öblítésére való felhasználása, valamint ún. „szürke víz” öntözésre való felhasználására törekedni kell.

A megoldás a megújuló energia körébe sorolható. Alkalmazása esetén elmarad a korábban e célból felhasznált ivóvíz előállításánál, helyszínrre szállításánál felhasznált energia, a felhasznált vegyszerek költsége, ezen kívül a mosáshoz felhasznált vízlágyító anyagok is elmaradhatnak és csökkenthető a mosószeres adagja is. A természeti kincsként kezelendő ivóvíz felhasználása, és a terület szennyvíztisztító berendezésének terhelése is csökkenthető, valamint dombvidéken és löszös talajszerkezet esetén - a beépítésre kerülő területen – a talajerózió is csökkenthető.

A technológia és a szakértelem, valamint a berendezés Magyarországon is elérhető.

A Kövicses-patakon levonuló 2005. és 2010. évi rendkívüli árvizek jelentős károkat okoztak Pásztó Hasznos és Mátrakeresztes területén. Az „Árvízvédelmi biztonság megteremtése a Kövicses-patakon” c. tanulmány (szerzők: Dr. Kertai István, Szántó Tibor, Rosza Péter VIZITERV CONSULT Kft.) szerint a korábbihoz hasonló esetek kiküszöbölése érdekében az alábbi ajánlásokat kell figyelembe venni:

- Vész árapasztó kiépítése a Hasznosi gáton,
- A Hasznosi-tározó felett, lehetőség szerint a Csörgő-patakon létesítendő tározó építése,
- A tározó alatti mederszakasz vízszállító képességének lokális beavatkozásokkal történő növelése,
- Monitoring rendszer kiegészítése,
- A tározó alatti jobb parti lejtőmozgások megállítására a szivárgó rendszer kiépítése.

Mindezek a beavatkozások jelentősen növelik az egész térség – beleértve Mátrakeresztes, Hasznos, Pásztó és a Zagyva-völgy árvízvédelmi biztonságát.

1.15.2. Energia

Pásztó energiaellátása a vezetékes energiahordozók közül a villamos energia és a földgáz felhasználására épül.

A lehetséges energiahordozók között még meg kell említeni a termálvíz-kincset is, amelynek hasznosítása jelenleg csak fürdési célokra történik. Megvizsgálandó, hogy a 33 C°-os víz energetikai célra hasznosítható-e, esetleg újabb kút fúrásával gazdaságosan növelhető-e a jelenlegi alacsony (300 l/perc) vízhozam.

a) Energiagazdálkodás és energiaellátás

VILLAMOSENERGIA-ELLÁTÁS

Pásztó villamosenergia-ellátásának szolgáltatója az ÉMÁSZ Hálózati Kft. Egri Üzeme.

A város jelenlegi ellátása az egységes országos hálózati rendszerről vételezett villamos energiával biztosítva van.

Nagyfeszültségű villamos-energia ellátás

A város villamosenergia-ellátásának bázisa a Nagybátony 132/22 kV-os, valamint a Mátravidéki erőmű 132/22 kV-os alállomása, melyet összekötő 132kV-os távvezeték Pásztó közigazgatási területén halad keresztül.

„A MÁV és az IPM közös fejlesztési tervében a 21-es közútra csatlakozó városi bekötőút és a Hatvan-Salgótarján vasútvonal által közrezárt területen egy új, 120/25/20 kV-os alállomás kiépítése szerepel”. (Forrás: a korábbi tervek).

A MAVIR RTO: A Magyar Villamosenergia-rendszer Hálózatfejlesztési Terve 2004- 2014. jóváhagyott dokumentációkban, még nem szerepel a fenti, Pásztón létesítendő új alállomás terve. (Forrás: www.mavir.hu).

Középfeszültségű villamosenergia ellátás

A fent leírt alállomásokból indulnak ki a térségben lévő települések nagy részét ellátó 22 kV-os szabadvezeték hálózatok.

A szabadvezeték hálózat körbeveszi a város belterületét, ahol döntően földkábeles hálózatra vált át. A 22 kV-os kábelhálózat betáplálása a szabadvezetékes hálózat különböző vonalairól történik.

A szabadvezeték hálózat korábbi szakaszainak tartószerkezetei között megtalálhatóak a betongyámos faoszlopok, a rácsos acéloszlopok és az áttört gerincű vb és pörgetett vb oszlopok is. Jelenleg a fenti oszlopok, illetve azokból összeállított tartószerkezetek hordozzák a vezetékeket, valamint a 22/0,4kV-os transzformátor állomásokat.

A nagyobb ipari létesítmények saját tulajdonú szabadvezeték hálózati 22/0,4kV-os transzformátorokról üzemelnek.

Kisfeszültségű hálózatok

A kisfeszültségű hálózat a városközpontban, a betorkoló főútvonalak mentén, földkábeles rendszerű, egyébként a szabadvezetékes hálózat a jellemző.

A szabadvezeték hálózaton és a 0,4 kV-os transzformátor állomások között megtalálhatók a faoszlopos FOTR, a vasoszlopos VOTR és a mostanában épült BOTR vonali állomások is.

A kábelhálózati 22/0,4 kV-os transzformátor állomások részben épületen belüli (ÉBTRk), illetve szabadtéri épített házas (ÉHTRk) és vaslemez házas (VHTRk) típusúak, újabban a kompakt betonházas (BHTRk) állomások építése terjedt el.

Közüvilágítás

Pásztó város jelenlegi közvilágítása részben kábelhálózatról, jellemzően oszlopfejre, illetve különféle karos tartószerkezete szerelt nagynyomású nátriumlámpás fényforrásokkal üzemel.

A város közvilágítása azokon a területeken, ahol a kisfeszültségű elosztás szabadvezetékes, vagy légkábel-vezetékes, a kisfeszültségű vezetéktartó oszlopsorra – különféle - oszloptoldó karokkal szerelt lámpatestekkel van megoldva. Önálló közvilágítási kábelhálózat csak a villamosenergia-elosztás szempontjából kábeles környezetben épült.

FÖLDGÁZELLÁTÁS

A város energiaellátásában jelentős szerepet tölt be a földgáz, mint energiahordozó, melynek az üzemeltetője a TIGÁZ DSO Kft. Egri Üzeme.

Pásztó földgázellátása az 1960-as évek elején kezdődött, az országos földgázprogram keretében.

Nagynyomású földgázellátás

A Város gázellátása a MOL Földgázszállító Kft. kezelésében lévő, országos nagynyomású (63bar névleges üzemi nyomású) vezetékhálózatról történik Pásztó gázátadó állomáson keresztül, amely a Vágóhid és Sertéstelep szomszédságában a 0194/5 hrsz alatt található. Az állomáson üzemelő nyomásszabályozó 63/6 bar nyomásra csökkenti a gáz nyomását.

Nagyközép-nyomású földgázhálózat

A város ellátásának gerincét a nagyközéynyomású (6 bar) földgázzal táplált rendszer adja.

A Déli ipari területek ellátásánál a nagyközép-nyomású hálózat jellemző, egyedi nyomásszabályozó állomások közbeiktatásával.

A Gázátadó állomásról leágazó DN200PE gerincvezeték kétfelé ágazva, Csécse és Szurdokpuszti irányában halad DN160PE mérettel, a másik ág a Pásztó irányába halad tovább.

Középnomású földgázhálózat

A város túlnyomó részén középnomású elosztóhálózat épült két körzeti, 6/3bar-os gáznyomásszabályozó állomásról:

Pásztó I. nyomásszabályozó állomás a külterület 0172 hrsz alatt, a Pásztó III nyomásszabályozó állomás a Kövicses út 580/3 hrsz alatt található, mely kb. hat hónapon belül rekonstrukcióra kerül. A Pásztó I. állomás Gfnc/Gfk vezeték mérete: DN200 PE/DN200

PE. A Pásztó III. állomás vezeték mérete: DN65a/DN90 PE. A középnomású elosztási területeken egyedi nyomáscsökkentőkön keresztül történik a fogyasztói igények kielégítése.

Kisnyomású földgázhálózat

A szorosan vett belvárosban, valamint egy-egy különálló területen kisnyomású gázelosztás történik acél, és PE anyagú gerinchálózattal, a Pásztó II. körzeti gáznyomás-szabályozó állomásról (2360/4 hrsz) 3/0.03 bar nyomáson, DN110PE középnomású gerincről. A kisnyomású leágazás DN 250 PE gerincvezetékekkel történik.

A kisnyomású hálózatról közvetlenül történik a fogyasztók ellátása.

„A pásztói kistérség ellátottsága jobb, mint a megyei átlag, de jelentős mértékben elmarad a régiós és az országos ellátottsági értékektől.

Pásztón a vezetékes gázhálózat, a lakosság jelentős mértékű anyagi hozzájárulásával szinte teljes mértékben kiépült, a rákötések aránya megközelíti a 85%-ot”. (Forrás. Pásztó Gazdasági programja).

b) Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A megújuló energiaforrások alkalmazásánál elkerülhetetlen az épületenergetika tárgyalása, miután az építmények felújításánál, az új épületek tervezésénél és kivitelezésénél, a vonatkozó szabvány előírásainak is meg kell felelniük. Az épületek effektív és használati értékét, valamint a benne lakók életminőségét is javítani lehet a megfelelően használt korszerű szigetelési, árnyékolástechnikai, korszerű épületgépészeti berendezések és a megújuló energiák felhasználásával. Nem mellékes az alacsony káros anyag kibocsátás és a jelentősen csökkenő üzemeltetési költség sem.

MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK

- A **termálvíz** energiatartalmának fűtési, hűtési és hmv. célokra történő hasznosítási lehetőségét, valamint a termálvíz gáztalanításánál nyert éghető gáz gázmotoros, ún. „Trigenerációs” erőműben való hasznosítását is célszerű megvizsgálni.

- A **napenergia** közvetlen felhasználása **napkollektorral való fűtésre** igen nagy térfogatú és komoly szigetelésű hőtárolót igényel. (Csak az erre tervezett épületeknél alkalmazható).

A napenergia közvetlen felhasználása napkollektorral való **kiegészítő fűtésre** is megfelelő. Itt az alapfűtést biztosítja az elő és utószezonban, célszerűen az alacsony hőmérsékletű padló- és mennyezet-fűtés alkalmazásával, kiegészítve az ún. rétegtárolós tartállyal. A fűtési rendszer kombinálható önműködő pellet kazánnal (mely egy-két napi karbantartást igényel, esetleg a faelgázosító kazán, mely napi gondozást igényel, de alkalmazásukkal csökkenthető a primer energiaigény). A kondenzációs gázkazán hőtermelése is szükséges a csúcsidezőszakban, ill. a hosszú felhős időszakok esetén. (Meghibásodás esetén külön-külön is alkalmazhatók a hőtermelő egységek.

A napkollektor használati **melegvíz előállítására** is használható ún. rétegtárolós HMV tartály alkalmazásával, ahol automatikával előnyben részesíthető a napkollektor hőtermelése és csak annak hiánya esetén kapcsol be a „primer” energiát felhasználó kazán.

- A **föld ill. talajvíz, folyó és állóvizek hőenergiáját** kihasználó „keringetős” rendszerű ún. hőszivattyús fűtést és használati melegvíz ellátást (hmv.) biztosító rendszereket is alkalmazhatunk. A fűtésnél célszerű az alacsony hőmérsékletű padló és mennyezetfűtést alkalmazni, ahol az utóbbi hűtésre is felhasználható a talajszonda vizének a közvetlen keringetésével. Itt a páralecsapódás megelőzésére külön hőfokszabályozás szükséges. Ezen rendszerekre is igaz az előző pontnál jelzett hőtárolásra és a különféle hőtermelő egységek ill. kiegészítő fűtés alkalmazására vonatkozó hivatkozások.
- A napenergia közvetlen felhasználása még az ún. **„NAPHÁZ” építésével** is elérhető. Ennél különleges építészeti kialakítással, az épület homlokzatánál felmelegedő levegőt átvezetik egy nagy tömegű rendszeren keresztül, ahol az lehűl és tovább áramoltatva az épületben megfelelő hőmérsékletet, biztosít. A rendszer télen a tárolt hőenergiát leadva fordítva üzemel.
- A napenergia közvetett alkalmazása a **napelemekkel való villamos-energia termelés**, amely a tárolási, gazdaságossági és üzemviteli körülményeinek javulása miatt, egyre inkább előtérbe kerül és a felesleg az áramszolgáltató felé értékesíthető.
- A **szélenergia** település szintű ellátás céljára való alkalmazása csak a lakott területektől távolabb elhelyezett berendezésekkel képzelhető el a zajártalom miatt.
- A kisebb létesítmények, **lakóépületek ellátására szolgáló szélkerekek** (külsőterületen) a helyi hatósági előírások betartásával alkalmazhatók: pl. zajterhelés és viharállóság (min. 130km/ó).
- Nem szabad elfelejtenünk a nagyobb állattartással foglalkozó telepeken, az élelmiszer feldolgozó üzemekben, a szennyvíziszap és hulladék lerakó telepeken keletkező valódi biomassza hasznosításáról biogáz formájában, melyből gázmotorral villamos áram állítható elő, a hulladék hő vízmelegítésre, fűtésre és hűtésre is felhasználható lásd, („Trigenerációs” erőmű) A biogáz termelés mellékterméke jó minőségű, természetes talajjavító anyagként felhasználható.
- A szalmabála tüzelésű erőművet ill. az azzal történő fűtést akkor nevezhetjük „ökologikusnak”, ha a nyersanyagellátás a térség vonzáskörzetéből származó felesleg, esetleg távolabbról a közvetlen vasúti szállítás megoldható, valamint a keletkező hulladék hő is hasznosításra kerül. „Ökolábnyom” méretének a vizsgálata szükséges!

A **„szalmabála tüzelésű erőművek”** tömeges elterjedése és fenntartása: hosszútávon bizonytalan, mivel az állattartás fejlesztése a mezőgazdasági ágazati stratégia, valamint az ökológikus és fenntartható, környezetbarát mezőgazdasági termelési irányzatok várható elterjedése miatt, a szükséges alapanyag csökkenésével számolhatunk.

- A **pellet erőművek**: a pellet csak hulladékból történő előállítás esetén környezetbarát. Az előállítás lehetősége például un. energiafűz, energiafű és termesztése csak akkor ökológikus, ha olyan területeken termeltetik, amely az élelmiszer alapanyag termeléséhez, valamint az állattartáshoz szükséges rét és legelő termőterületét nem csökkenti. Hátránya, hogy a pellet ára a gáz áralakulásának a függvénye, a jelenlegi piaci ismereteink szerint. Folyóvölgyekben az árhullám levonulása után, és egyéb vízjárta helyeken is megél és magától terem, melyet a térségben kemencék és az épületek fűtésére is használnak, learatásuk után pellettálla is hasznosítható.
- Az un. „Biomassza villamos erőművek”, melyek fatüzelésre átalított gáz- és szén-tüzelésű kazánjainak köszönhetően 30-40% hatásfokkal égeti el a tüzfát. Ezen fafűtéses rendszerek tömeges alkalmazásának korlátja a tűzifa éhségük, melynek árát már jelenleg is befolyásolja az áruhiány. Emellett be kellene szüntetni a „Császárfű” ültetvényekkel való kísérletezést, ill. azok térhódítását, mivel az tájidegen és magas vízigénye miatt, a természetes talajvízszintet is nagymértékben csökkenti (gyökereik 7-8m mélyre is lenyúlnak).

A legkomolyabb Ökológiai tényező a fent felsorolt rendszerek gyártásánál, az üzemeltetésnél, az alapanyag termelésnél, a szállításnál és az újrahasznosításnál, illetőleg az elhasználódásnál és a veszélyes hulladék megsemmisítésénél keletkező, un. „Ökolábnyom” mérete.

ÉPÜLETENERGETIKA

A jelenleg hatályos 40/2012. (VIII. 13.) BM, 20/2014. (III. 7.) BM, valamint a 14/2014. (XII. 31.) MvM rendeletekkel módosított 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról:

1. § (1) E rendelet hatálya – a (2) bekezdés szerinti kivételekkel – a huzamos tartózkodásra szóló helyiséget tartalmazó épületre (épületrészre), illetve annak tervezésére terjed ki, a (2) bekezdésben megjelöltek kivételével.
3. § (1) Épület - a 6/A. §-ban foglaltak kivételével - úgy kell tervezni, kialakítani, megépíteni, hogy annak energetikai jellemzői megfeleljenek az 1. melléklet előírásainak.

7. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba, rendelkezéseit a 2006. szeptember 1-je után induló építési engedélyezési eljárásokban kell alkalmazni.

Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

A város intézményeinek felújítása az épületenergetikai korszerűsítése elkezdődött.

- Az alapfokú és középfokú oktatási intézmények infrastruktúra fejlesztésének keretében megtörtént az iskolacentrum központi fűtésének szétválasztásával a Gárdonyi Géza és a Dózsa György Általános Iskolák fűtéskorszerűsítése.
- Pásztó Városi Önkormányzat Óvodával összevont, Százszorszép Óvoda (3060 Pásztó, Madách út 22.) fűtési rendszerének korszerűsítése elkészült. Jelenleg folyamatban van az épület tetőszerkezetére kerülő napelem rendszer kivitelezésének az előkészítése (KEOP-2014-4.10.0/N fotovoltaiikus rendszer kialakításra” nyert pályázati támogatással).
- A Hétpettyes Tagóvoda (3060 Pásztó, Cserhát lkn. 22.) korszerűsítését a 2014-es gazdasági tervben előjegyezték.
- A Pitypang Tagóvoda (3065 Hasznos, Vár út 61.) korszerűsítését is tervezik.
- A Gondozóközpont (Gondozóház 3060 Pásztó, Semmelweis utca 2.)

épületenergetikai korszerűsítése során elkészült a fűtési rendszer korszerűsítése és az épület homlokzatának a hőszigetelése. Jelenleg folyamatban van az épület tetőszerkezetére kerülő napelem rendszer kivitelezésének az előkészítése (KEOP-2014-4.10.0/N fotovoltaiikus rendszer kialakításra” nyert pályázati támogatással). A HET-00117200 sz. Hiteles energetikai tanúsítvány Összesítő lapja szerint: „A javaslat megvalósítása esetén elérhető minősítés: A+”

Ezen rendszerek csökkentik az intézmények - közcélú hálózatról felhasznált villamos energia mennyiségét, és a megújuló energiaként felhasznált villamos energia javítja az energiahatékonyságot.

1.15.3. Elektronikus hírközlés, telekommunikáció

Pásztó az INVITEL Zrt. 32-es hívószámú góckörzetéhez tartozik, amely hálózaton hang és szélessávú telekommunikációs szolgáltatás üzemel a hálózati lehetőségek függvényében.

Pásztó területén az INVITEL Zrt. mellett egyes részterületeken a Magyar Telekom Nyrt. távközlési hálózata is megtalálható, ahol a hálózat műszaki állapotától függően a szolgáltatásai elérhetők.

A város belterületén a vezetékes hálózat kiépült, mely alépítményi hálózatban került elhelyezésre. Az egyes új településrészekben páncélos földkábeles hálózat, a ritkább beépítésű falusias területeken léges hálózat is üzemel.

Mobil távközlés

A település mobil távközlési ellátás szempontjából lefedettnek tekinthető, mindhárom Mobil Távközlési Szolgáltató hálózatán megfelelő a térerősség

Telekommunikáció

Pásztó Kábel TV ellátását az AKIV-I Kft. szolgáltatja. A gerinc a 0,4 kV-os kábeles ellátású területen a telefonhálózattal közel azonos nyomvonalon, annak hálózati jellemzőivel megegyezően épült ki, egyébként a fogyasztók ellátása a 0,4 kV-os légvezeték-hálózattartó oszlopain elhelyezett légkábel hálózatról történik. A hálózatról analóg és digitális TV, szélessávú internet és távbeszélő szolgáltatás érhető el.

A periferikus területeken a földi sugárzású, valamint a műholdas kapcsolaton keresztül történő szolgáltatásokat kínáló társaságok (Magyar Telekom Nyrt. UPC Zrt., DIGI Kft., Antenna Hungária Zrt.) szolgáltatásait célszerű előnyben részesíteni.

1.16. KÖRNYEZETVÉDELME ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS

1.16.1. Talaj

A földvédelem alapvető feladata a termőtalaj minőségi és mennyiségi védelme. A termőföldet mennyiségi és minőségi értelemben is veszélyeztetik az urbanizációs folyamatok (közlekedés, ipar, mezőgazdaság, szennyvíz- és hulladékkezelés megoldatlansága). A talajok minőségének romlását okozza a művelési ágak nem megfelelő megválasztása, a talaj megújulását, termőképességének megőrzését elősegítő tevékenységek korlátozott alkalmazása, a talajdegradációs folyamatok.

A domborzati adottságok miatt a település közigazgatási területe vízerózió által veszélyeztetett.

Vízerózióknak kitett terület övezete (sötétkék)

Forrás: Nógrád Megye Területrendezési Terve

A termőtalaj védelméhez tartozik a roncsolt területek, felszíni anyaggyerőhelyek rekultivációja. A felhagyott hulladéklerakó környezetvédelmi szempontú rendezése, rekultivációja folyamatban van.

1.16.2. Felszíni és felszín alatti vizek

Felszíni vizek

Pásztó legjelentősebb vízfolyása a Zagyva, de kiemelkedő jelentőségű a Kövicses-patak is, mely a Nyugat-Mátra egyik legjelentősebb vízfolyása. A Kövicses-patak két erős ágból jött létre, a Csörgő- és a Keresztesi-patakból. Mátrakeresztesen keresztül, Hasznoson és Pásztón egyaránt átfolyik s a település területén torkollik a Zagyvába. Vízhozama –hasonlóan a legtöbb hegyi patakhoz- meglehetősen változékony.

A patakon épült fel a Hasznosi tározó, mely ivóvízzel látja el a régiót. A Zagyva vízminősége általában II. osztályú, de az ipari tevékenység (Salgótarján – Tarján-patak) és kommunális szennyvizek által elszennyezett mellékpatakok vizétől a térségbe érve már III-IV. osztályúvá romolhat.

Forrás: A Pásztói kistérség – turisztikai marketing kiadvány

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében Pásztó érzékeny területen helyezkedik el.

A település közigazgatási területét érinti a felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területe.

Felszín alatti vizek

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében Pásztó érzékeny területen helyezkedik el.

Az alábbi térkép kivágat Nógrád megye Területrendezési Tervének 2/6. sz. mellékletét mutatja. Az övezeti lap információi szerint Pásztó közigazgatási területének településtől keletre fekvő viszonylag mélyfekvésű része kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetében fekszik.

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete

Forrás: Nógrád Megye Területrendezési Terve

A talajvíz-monitoring rendszer Pásztón nem kiépített. A talajvizek a mélységi vízutánpótlás bázisát alkotják. Vízáró réteg viszonylag mélyen helyezkedik el, így összefüggő talajvíztükör a völgyekben alakult ki, 2-6m mélyen. Mennyisége nem számottevő. A talajvizek szennyezését főként kommunális szennyvíz-szikkasztás, mezőgazdasági termelésből eredő műtrágya és vegyszer bemosódások, az üzemi méretű állattartó telepek okozzák. Ennek megfelelően a talajvizek általában szennyezettek, mely szennyezés jellemzően kalcium-magnézium-hidrogénkarbonát és a Zagyva völgyében helyenként magas a nátrium és szulfáttartalom. A település nitrátérzékeny területen fekszik.

A kistérségben a rétegvizek mennyisége meglehetősen csekély, elsősorban a rétegek tározóképeségének korlátozottsága miatt. Az artézi kutak sekélyek és vízszegények. A pásztói fürdő kútja 426 m mély rétegvízűt, vízhozama jelenleg 300l /p.

1.16.3. Levegőtisztaság és védelme

Pásztó területe a légszennyezettség tekintetében az ország kevésbé terhelte területei közé tartozik, melyben amellet, hogy jelentős ipari szennyezés-kibocsátó légforrások nincsenek a városban, jelentős szerepe van a település fekvésének. Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatnak manuális mérőállomása van a városban, azonban az információk alapján az elmúlt időszakban nem történtek mérések. A településhez legközelebb Salgótarjánban található automata mérőállomás.

A közlekedési eredetű levegőszennyezés elsősorban a település fő közlekedési útjai mentén fekvő lakóterületeket érinti és elsősorban a szállópor, a nitrogén-dioxid (NO₂) és a benzol tekintetében okoz káros szennyezést. A téli hónapokban jelentős terhelést okoz a fűtésből adódó szennyezés, melyet a NO_x és CO₂ értékek megemelkedése mutat. Emellett a mezőgazdasági területekről származó porszennyezés jelenthet még időszakos problémát.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet zónabesorolásai alapján Pásztó az „ország többi területe” zónába tartozik

1.16.4. Zaj- és rezgésterhelés

A zajvédelemre vonatkozó jogszabályi előírásokat a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet, valamint a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet tartalmazzák.

A közlekedési eredetű zaj- és rezgésterhelés –hasonlóan a közlekedési eredetű légszennyezéshez- elsősorban a nagyobb forgalmú utak mentén fekvő lakóterületeket érinti.

A település területére nem készült zajtérkép.

Az ipari üzemek, telephelyek által kibocsátott zajok általában koncentráltan jelentkeznek. Új beruházások esetén -az előírások betartásával- a környezet zavarása nélkül oldható meg a gazdasági létesítmény üzemeltetése. Problémát elsősorban a védendő területeken –elsősorban lakóterületen- működő gazdasági tevékenység okoz. Ilyen esetben műszaki, tervezési intézkedésekkel, vagy a zajforrás áttelepítésével oldható meg a probléma.

Pásztón határérték feletti zajterhelést okozó üzemi létesítmény nincs.

1.16.5. Sugárzás védelem

Természetes háttérsugárzás

Magyarországon egy embert átlagosan 2,4 mSv/év effektív dózissal terhel a természetes háttérsugárzás. A testünket érő sugárzás származhat a világútból, a talajból, a növényekből, élelmiszerekből, környezetünk tárgyaiból vagy akár a saját testünkből is. Az országon belül a geológiai viszonyoktól, az

időjárástól, a táplálkozástól függően akár két-háromszoros különbségek is lehetnek a háttérsugárzás mértékében. Mértéke, hatása települési szinten nem befolyásolható.

Egyéb, mesterséges eredetű sugárzások

Élettani hatás szempontjából, a távvezetéknek két jellemzőjét kell figyelembe venni a villamos és a mágneses terét. A villamos térerősség nagyságát a feszültségszinten kívül egyéb körülmények is befolyásolják:

- a vezetékek föld feletti magassága
- a fázisvezetők és védővezető geometriai elrendezése
- magas objektumok pl.: fasor árnyékoló hatása jelentősen csökkenti a térerősséget
- épületek (a villamos teret 85-90%-ban leárnyékolják)

A Magyarországon érvényben lévő védőtávolság különböző feszültségszintű távvezetésektől:

750 kV	40 m
400 kV	20 m
220 kV	10 m
120 kV	5 m

Ezen védőtávolságok betartását a településrendezési eszközök és az építéshatósági engedélyezési eljárások során figyelembe kell venni.

Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér áthatol az épületeken és szemben a villamos térrel kiterjedt objektumoknál nem, vagy csak nagyon költségesen árnyékolható.

Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér ellen a legjobb védekezés a megfelelően nagy védőtávolság tartása.

Bázisállomások esetén Magyarországon érvényben lévő egészségügyi határértékek: 900 MHz 4.500.000 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ 1800 MHz 9.000.000 $\mu\text{W}/\text{m}^2$

A határértékek megállapításakor a különböző kutatási eredményeket vették alapul. A frekvencia növekedésével a behatolási mélység csökken, ezért állapítottak meg két értéket.

Napjainkban a különböző sugárzások ipari alkalmazása (orvosi diagnosztika, ipari szerkezetvizsgálatok, élelmiszeripari tartósítások) is egyre inkább elterjedt, ezek esetleges káros hatása azonban lokális.

Atomerőmű működésével kapcsolatos többletsugárzás havária esetén fordulhat elő.

1.16.6. Hulladékkezelés

A város területén a kommunális szilárd hulladékok jellemzően ömlesztetten kerülnek begyűjtésre. A település a Kelet-Nógrád Térségi Hulladékgazdálkodási rendszer tagja, a begyűjtött hulladékot a salgótarjáni hulladéklerakó telepre szállítják és lerakással ártalmatlanítják. A belterületen heti, a külterületen szükség szerinti, az üdülőtulajdonosoktól pedig áprilistól szeptemberig szintén heti rendszerességgel gyűjtik be a kommunális hulladékot. A begyűjtött települési szilárd hulladék mennyisége mintegy 2000 tonna/év.

Szelektív hulladékgyűjtő szigetek (két- illetve háromfrakciós) 2011 óta segítik a csomagolási hulladékok (papír, üveg műanyag) szelektív gyűjtését. A papír és a műanyag konténereket heti rendszerességgel, az üveget tartalmazó edényt telítettségétől függően ürítik. A szelektíven gyűjtött hulladékot a Salgótarjáni Térségi Hulladékkezelő telepen előkezelik, és ezt követően adják továbbhasznosító szervezeteknek.

A zöldhulladék elszállítása –ami a döntően családi házas beépítésű településen igen indokolt lenne- még nem megoldott, csakúgy, mint a házhoz menő szelektív gyűjtési rendszer bevezetése sem, bár utóbbi megvalósítás előtt áll. Ezzel jelentősen növelhető lesz a települési szilárd hulladék hasznosításának aránya.

A város teljes lakó- és iparterülete csatornázott. A szennyvizet a pásztói szennyvíztisztító telep fogadja, mely a város nyugati részén, a Zagyva folyó partján helyezkedik el. A tisztítótelepen eleveniszapos biológiai tisztítást végeznek denitrifikációval, UV fertőtlenítéssel, iszap stabilizálással. A szennyvíztisztító telep hidraulikai kapacitása: 2000 m³/nap, óracúcs 240 m³/óra.

1.16.7. Vizuális környezetterhelés

Az 1.12.4. fejezet részletesen foglalkozik a tájhasználati konfliktusok fajtáival, csoportosítási lehetőségeivel. Ezen konfliktusok egyik fajtája a vizuális-esztétikai konfliktus, azaz a vizuális környezetterhelés.

A vizsgálatok irreverzibilis vizuális konfliktust nem tártak fel. A tartós konfliktusok közé sorolhatók a roncsolt, felhagyott területek és elhagyott épületek okozta konfliktusok.

Rendszeresen visszatérő probléma, ezért tartós konfliktusként tekinthetünk az illegális hulladéklerakásból eredő konfliktusokra valamint a városon belül rendszeresen jelentkező közterületi károkozások miatti vizuális környezetterhelésekre.

1.16.8. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok

A felszín alatti vizet és földtani közeget érintő szennyezések

A felszín alatti vizet és földtani közeget érintő szennyezések kivizsgálását, kármentesítését és nyilvántartási rendszerét (FAVI) a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet szabályozza. Az Országos Környezeti Kármentesítési Program (OKKP) keretében megkezdődött a földalatti víz és földtani közeget veszélyeztető tényleges és potenciális szennyezőforrások számbavétele. Ennek informatikai háttérét a Felszín Alatti Víz és a Földtani Közeg Környezetvédelmi Rendszert (FAVI) részeként működő Kármentesítési Információs Rendszert (KÁRINFO) adja. Az adatbázis alapján a településen az alábbi szennyezést tárták fel:

Ásványolaj és származékai (benzin, mosóbenzin, kerozin, diesel olaj, fűtőolaj, stb.) – üzemanyagtöltő állomás

- a földtani közeg vélelmezett szennyezése kissé szennyezett
- a felszín alatti víz vélelmezett szennyezettsége: közepesen szennyezett
- a felszíni víz szennyezettsége: nem szennyezett

Fentiekén túl környezetvédelmi konfliktust jelentenek az illegális hulladéklerakók melyek potenciális veszélyt jelentenek a környezeti elemekre és vizuális konfliktust okoznak.

Levegőtisztaság, zaj- és rezgésterhelésből adódó konfliktusok

A levegőtisztaság, zaj- és rezgésterhelésből adódó konfliktusok jellemzően közlekedési eredetűek és a forgalmasabb utcák lakónépességét érintik.

Az ipari létesítmények környezetterheléséből adódó konfliktusok száma az elmúlt évek környezetvédelmi beruházásai, a gyárbezárások és a szigorodó környezetvédelmi előírások miatt jelentős mértékben lecsökkent.

Fentiekén túl konfliktust jelenthet a szórakozóhelyek okozta időszakos zajterhelés.

1.17. KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST, BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)

A fejezet célja, hogy a településen lévő katasztrófavédelmi szempontból jelentős tényezők meghatározásra kerüljenek annak érdekében, hogy a fejlesztési célok és irányok meghatározásakor, az akcióterületek kijelölésekor egy esetelegesen bekövetkező katasztrófa település szintű kockázatát elfogadhatóan alacsony szintre hozhassuk.

1.17.1. Építésföldtani korlátok

a) Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

A településen alábányászott, illetve alápincézett terület nincs.

b) Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

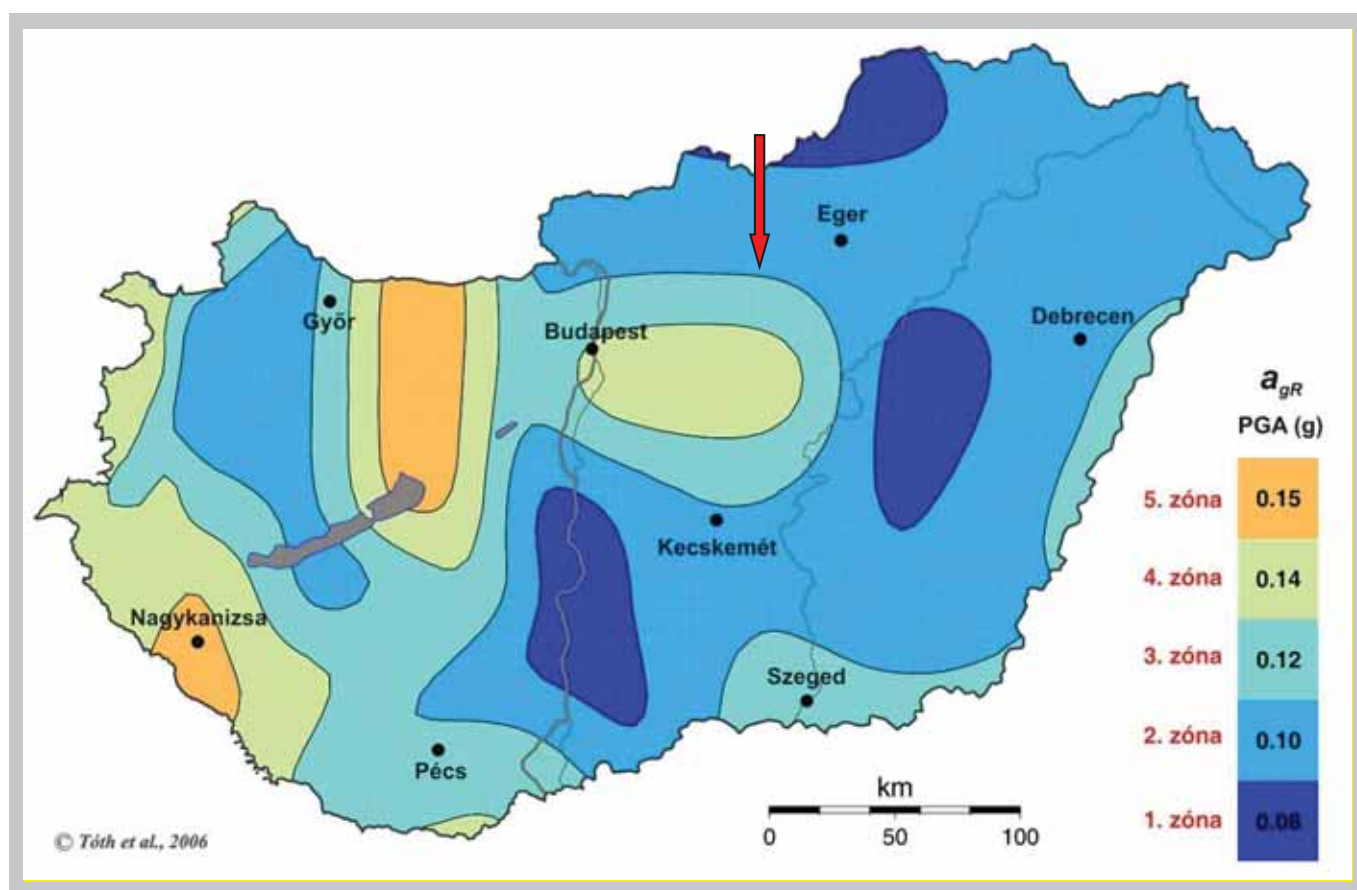
A településen Mátrakeresztes erősen csúszásveszélyes terület. Új épületek létesítése nem javasolt a veszélyeztetett a Kékes u., Sólyom u., Harmat u. és a Kövicses patak melletti területeken. A csúszásveszélyt a megyei területrendezési terv övezete is jelöli.

c). Földrengés veszélyeztetett területei

A várost viszonylag ritkán éri földrengés, amelynek bekövetkezése komoly és sok feladatot jelenthet. A földrengés bekövetkezésének lehetősége, a szeizmológiai előrejelzések és a földrengés zóna térkép szerint sem kizárt, mivel a 7°-os zónába esik.

Magyarország szeizmikus zónatérképe

(Földrengések következtében 50 év alatt, 10%-os meghaladási valószínűséggel, az alapközetben várható vízszintes gyorsulás g (gravitációs gyorsulás) egységben)

Forrás: GeoRisk Földrengés Mérnöki Iroda

1.17.2. Vízrajzi veszélyeztetettség

A település természetes vizekben gazdag, kiterjedt vízelvezető csatornarendszerrel rendelkezik. Legnagyobb folyóvize a Zagyva LKV: 11 cm LNV: 432 cm, a szükséges árvízvédelmi készütség nincs meghatározva.

A településen több patak is csatlakozik a Zagyvába, mely a Mátra hegységből lezúduló nagy mennyiségű csapadékot vezet el.

A település közigazgatási területén található a Mátrába vezető út mellett a hegyek között a 23 ha területű ivóvíz tározó, ami 1986-ban létesült. A víztározót mintegy 243,5 méter hosszú vegyes szerkezetű földgát határolja melynek legnagyobb magassága 27,5 méter.

a) Árvízveszélyes területek

Árvíz veszélyeztetettség az előző évtizedek tapasztalatai alapján a Kövicses-patak és a Hasznosi víztározó miatt fordulhat elő, mert a tavaszi villámárvizes időszakokban, ill. a Mátra hegységből lezúduló nagy mennyiségű csapadék vagy hirtelen hóolvadás esetén a nagyon magas vízállás a település jelentős részét, leginkább Hasznos városrészt és mintegy 2000 lakost veszélyeztethet.

A Zagyva Pásztó melletti szakasza még nem folyó, hanem patak besorolású. A Zagyva védművei megfelelőek, azon készültségi fok illetve árvízveszély nincsen. A Zagyva patak állami tulajdonban és a Közép-Duna völgyi Vízügyi Igazgatóság vagyongazdálkodásában van.

b) Belvízveszélyes területek

A település az OTRT övezetei szerint belvízzel nem veszélyeztetett, de a közigazgatási terület D-i része mélyfekvésű.

c) Mély fekvésű területek

A település közigazgatási területének dél-nyugati része a legmélyebb fekvésű terület.

d) Árvíz és belvízvédelem

Pásztó nagyvízi mederrel nem érintett és belvízzel nem veszélyeztetett. (KDV-VIZIG szakvélemény 2015.)

1.17.3. Egyéb

a) Kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

A város tengerszint feletti magassága 171 méter. A törmelékkúp által alkotott dombhát 10-30 méter magasan emelkedik ki környezetéből, és nyugatról a Zagyva völgye, keletről pedig a Mátra 700-800 méteres hegykoszorú határolják, ezért a település a morfológiai adottságokból adódóan veszélyeztetett. Mátrakeresztes városrészben a csúszásveszély mellett a meredek domborzat is beépítési korlátot jelent.

b) Mélységi, magassági korlátozások

A településen magassági korlátozások nincsenek, mert a városban és környékén ezt befolyásoló tényező nincsen.

c) Tevékenységből adódó korlátozások

Pásztó lakosságszámából, kiterjedéséből, a településen folytatott széleskörű gazdasági tevékenységből adódóan területén a civilizációból eredő katasztrófák igen széles skálája előfordulhat. Ezek a katasztrófa típusok alapvetően az emberi tevékenységgel függenek össze, amelyek helytelen emberi beavatkozás, mulasztás, szándékosság, vagy technikai hibák hatására következnek be. A katasztrófák mérete jellemzően helyi illetve térségi szintet érintenek.

A lehetséges veszélyforrások a következők:

- közlekedés
- kritikus infrastruktúra elemek,
- a Fő utcai épületek alatt húzódó pincserendszer.

Közlekedés

A települési terület nyugati oldalán van a 21. számú főút, melynek elkerülő szakasza megépült a város mellett mintegy 9,6 km hosszan.

Az áthaladó kamionok közül a veszélyes árut szállító szállítmányokat kell kiemelni. Az esetlegesen bekövetkező balesetek során kiszabaduló veszélyes anyagok akár több száz méteres körzetben is veszélyt jelenthetnek az ott élőknek.

A közlekedés másik nagy területe a kötött pályás vasúti közlekedés. A településen a 81. Hatvan-Salgótarján vasútvonal található, mely észak- déli irányba szeli át a várost. A városban egy pályaudvar található a vasútvonal 29,4 km szelvényénél. A forgalom jelentős részét az átmenő forgalom jelenti.

Összességében megállapítható, hogy a település a közúti és vasúti veszélyes áru szállítása terén közepes veszélyeztetettségnek van kitéve.

Veszélyes üzemek gyárai

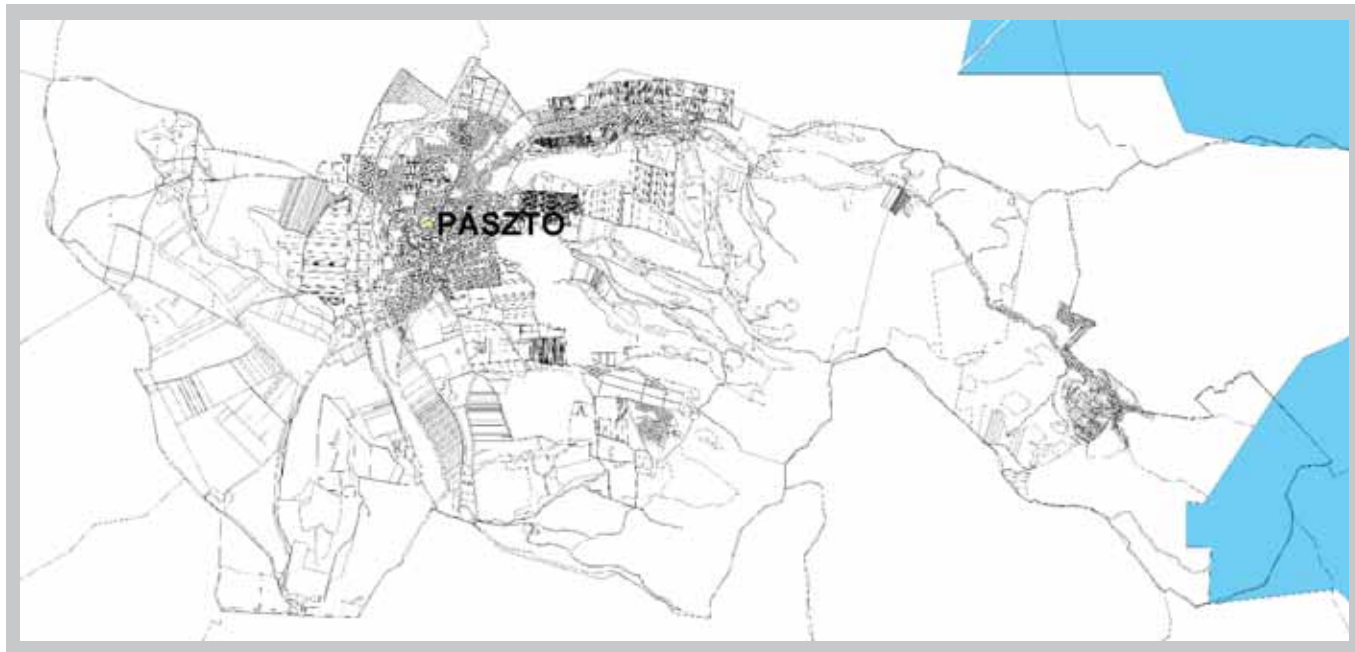
A településen alsó- és felső küszöbértékű veszélyes üzem nem található, jelenleg küszöbérték alatti veszélyes üzemmel nem rendelkeznek.

Külső veszélyeztettség

Pásztó külső veszélyeztető forrásai közé tartozik a Mohi atomerőmű. Figyelembe véve az uralkodó szélirányt potenciálisan veszélyeztetett. A város az erőmű 90 km-es sugarú körébe tartozik.

1.18. ÁSVÁNYI NYERSANYAGOK

Bár Nógrád-megye Területrendezési tervében a Pásztót nem érinti nyersanyag gazdálkodási övezet, a Bányakapitányság adatszolgáltatása szerint a település K-i határát érinti bányatelek. Mátrakeresztes belterületétől K-re. polimetallikus (réz, ólom, cink) bánya nyitására van engedély.

Pásztó bányatelek elhelyezkedés

1.19. VÁROSI KLÍMA

A klímaváltozás és a települési szinten erre adható-adandó válaszok, a klimatikus adottságokat és változásokat is figyelembe vevő integrált településfejlesztés napjainkra az európai gondolkodás szerves részévé vált, melyet jól bizonyít a 2007-ben elfogadott Lipcsei Charta, a 2008-ban született Marseillei Nyilatkozat, vagy a 2010-ben elfogadott Toledói Deklaráció.

A klímaváltozás napjaink egyik legfontosabb globális kihívása, és nagyrészt egyetértés van a tekintetben, hogy ez a változás elsődlegesen antropogén hatások eredménye. A klímaváltozás kihívása világszinten szükségessé teszi az üvegházhatású gázok kibocsátásának gyors visszafogását, mivel azonban ennek hatása csak hosszú távon érvényesül, a kibocsátások csökkentése mellett egyre inkább előtérbe kerül a változó klímához való alkalmazkodás kérdése is.

A városi éghajlat sok szempontból különbözik a tágabb térség éghajlatától. Az urbanizált területek beépített felületei jobban felmelegszenek, mint a nem burkolt területek, és a légszennyezés –főként a közlekedési eredetű- miatt az üvegházhatású gázok koncentráltan jelennek meg a városi területen és tovább növelik a környezet felmelegedését. Ehhez adódnak a fűtésből, gépek használatából, közlekedésből származó további hőterhelések és a vízháztartás felborulásának negatív hatásai (pl. levegő páratartalmának csökkenése). Mindezek azt jelentik, hogy a klímaváltozás hatásai a településeken fokozottabban jelentkeznek. Az így kialakuló lokális klimatikus helyzetet nevezzük városi klímának. A negatív hatások csökkentésével valamint megfelelő településrendezési, városigazgatási és objektumtervezési eszközökkel ezen hatások mérsékelhetők.

A városon belüli klíma eltérő lehet városrészenként, de akár kisebb egységenként is. Az épületek, utcák, terek, parkok mind sajátos klimatikus adottságokkal rendelkeznek, amiket tervezésüknél, használatuknál figyelembe kell venni.

Hazánkban 2007-ben jött létre a Klímabarát Települések Szövetsége, melynek célja, hogy Magyarországon minél több településnek legyen saját, szakmailag megalapozott klímastratégiája, valamint az, hogy elősegítse a klímaprogramok megvalósítását és segítse a települések érdekképviselését klímavédelmi kérdésekben. Pászt eddig nem csatlakozott a szövetséghez, a város területén nem történtek kutatások a városi klímáról és a település nem rendelkezik klímastratégiával sem.

A települési klíma vizsgálata

A város területéről közvetlen éghajlati adatok nem állnak rendelkezésre. A település elhelyezkedése –a Mátra kapuja, Cserhát közelsége- és településszerkezete miatt a városi klíma szempontjából Pásztó rendkívül kedvező adottságú település.

A várost keleti és nyugati irányból határoló erdők, a településen illetve annak peremén átfolyó vízfolyások, valamint a döntően családi házas beépítés miatt Pásztó igen jó klimatikus adottságokkal rendelkezik. A klímaváltozás hatásai közül a városnak tehát nem a települési mikroklima szélsőséges változásai okozhatnak kiemelkedő gondot, hanem a tartós és szélsőséges kánikulai időszakok mellett gyakoribbá váló szélsőséges csapadékviszonyok. A hegyekről ilyenkor lezúduló hatalmas vízmennyiség mind a vízfolyásokon keresztül, mind pedig közvetlenül okozhatnak károkat, míg az elhúzódó aszályos időszakok nem csak a mezőgazdasági művelés alatt álló területeket (szántó, szőlő), de a környező erdőterületeket is károsan érinthetik. A kemény fagyok, valamint az enyhe telek egyaránt veszélyeket hordoznak, míg előző esetben a fagykárok, utóbbi esetben a kártevők elszaporodása okozhat gondot. A város klímastratégiája tehát a kedvező adottságok megőrzésére mellett ezen veszélyek feltárására és kezelésére kell helyezze a hangsúlyt.

A városnak fentiekben túl a továbbiakban is törekednie kell:

- a kompakt városszerkezet megőrzésére
- a városszerkezet tagolására beépítetlen területekkel, zöldterületekkel és szellőztetést biztosító zónákkal
- a városi zöldterületek bővítésére, minőségi fejlesztésére, zöldfelület hálózat kialakítására
- a barnamezős területek hasznosítására
- a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok változó körülményekhez való alkalmazkodásának segítésére
- a megelőző és alkalmazkodási intézkedésekkel járó lehetséges negatív társadalmi hatások ellensúlyozására
- energiatudatos építészet elterjesztésére
- a környezetbarát közlekedési módok elterjesztésére
- a háztartások energiafogyasztásának mérséklésére
- a víztakarékosság és újrahasznosítási megoldások, újrahasznosítható, környezetbarát építőanyagok alkalmazásának elterjesztésére
- a lakosok környezettudatosságának fejlesztésére
- alacsony szén-dioxid kibocsátású városi tömegközlekedés kialakítására

- a helyi igények helyi erőforrások által történő kielégítésére (pl. helyi piac erősítése)
- a hatékony energiagazdálkodásra (zöldenergiák előtérbe helyezésére)

Felhasznált irodalom:

Klímaparát városok kézikönyve, 2011

2. HELYZETELEMZŐ ÉS ÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

2.1. A HELYZETFELTÁRÁS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS

2.1.1. A folyamatok értékelése, Pásztó és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglalása

A város fejlődését befolyásoló legfontosabb tényező, melyeket áttekintünk, az alábbiak:

- a gazdaság-földrajzi elhelyezkedés,
- a természeti erőforrások,
- a népességviszonyok változása,
- a gazdaság szerkezet változása,
- a külső politikai tényezők, a város jelentőségének, szerepkörének változása,
- az infrastrukturális ellátottság változása,
- a belső érdekviszonyok,
- a tulajdonviszonyok,
- a városi környezet, a térbeli rendezettség és az épített környezet állapota.

a) A gazdaság-földrajzi környezet

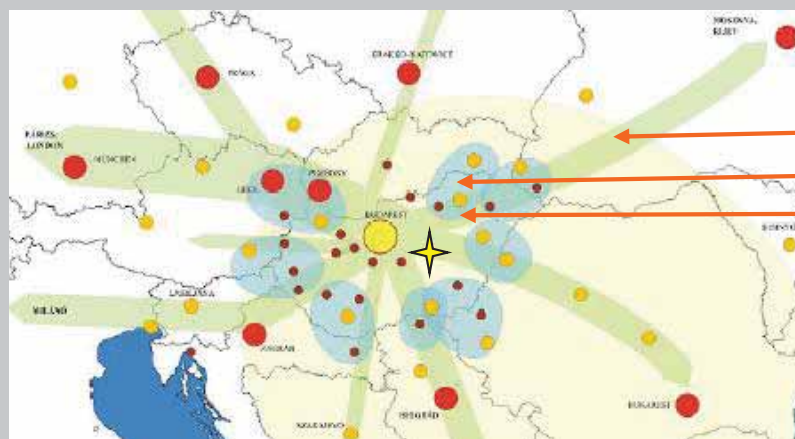
Pásztó Magyarország legkevesbé fejlett É-magyarországi régiójának leginkább lemaradó megyéjében, Nógrád megyében, a Zagyva folyó völgyében fekszik az É-D-i irányú 21. sz. főút mellett, a Cserhát és Mátra hegységek között. Az M3 autópályához viszonylag közel, 20 perces elérési távolságon belül helyezkedik el. Középtávon a 21-es út négysávosítása megtörténik, ezért közlekedési kapcsolatai még jobbá válnak. A főváros közelsége azonban jelenleg nem egyértelműen pozitív, mert elszívó hatása ma jobban érvényesül, mint gazdaságfejlesztést ösztönző hatása. A megyeszékhellyel a Zagyva-völgy és a 21-es út köti össze, de Salgótarján térsége is hanyatló térség, így a megyeszékhelynek Pásztóra nincs gazdaságfejlesztő, „húzó” hatása. Sajnos az elmaradott régió tökevonása gyenge, itt a legkevesebb a beruházás, a K+F tevékenység is csekély, a környező térség depresszív hatása nem teremt jó gazdasági lehetőségeket.

A térségi központ szerepkör Pásztón korán, már a középkorban kialakult, de – oktatási és egyházi központi - jelentősége a XIX. századig a jelenleginél nagyobb volt.

A középkori Magyarország úthálózata és vízjárta területei

Pásztó fejlődését befolyásoló egyik fontos történeti tényező a Cserhát és Mátra közötti völgyben vezető É-D-i főút melletti elhelyezkedés, ami korai kereskedelmi szerepét meghatározta

Pásztó és a térségi fejlődési tengelyek helyzete

Növekedési tengely

Határon átnyúló kapcsolatok

Pásztó fontos közép európai növekedési tengelyhez (M3 mente) közel esik

b) Természeti erőforrások

A természeti erőforrások közül a város gazdaságát sokáig a termőföld határozta meg annak ellenére, hogy a település területén a termőföldek átlagos termőképessége a közepesnél gyengébb. Egykor virágzó

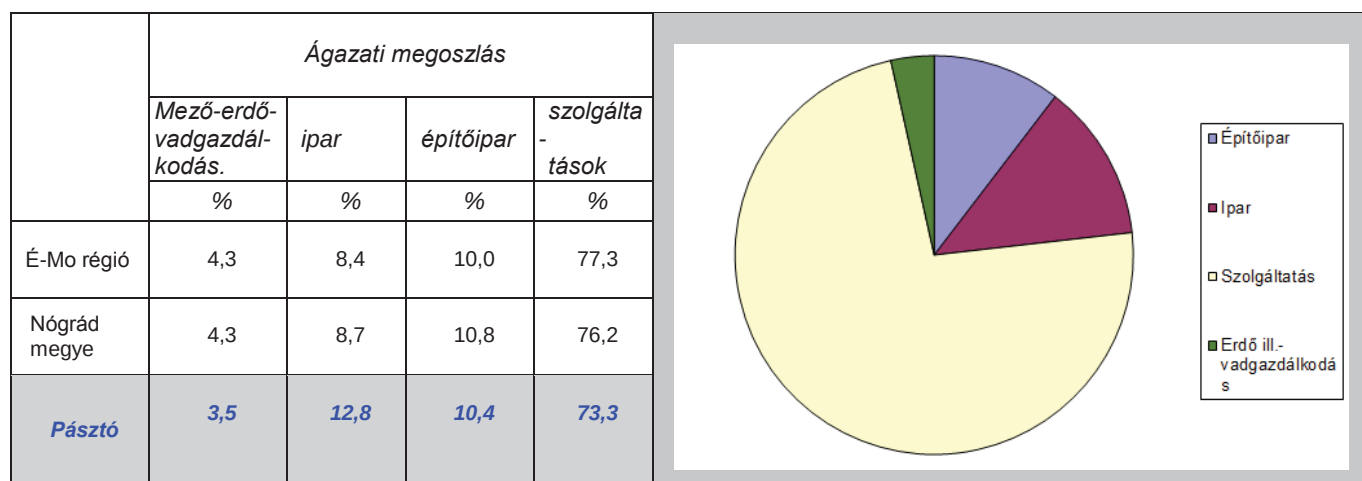
gyümölcsösei és szőlőtermelése azonban mára veszített jelentőségéből. Jelenleg a mezőgazdaság a település gazdaságában csupán néhány (3,5) százalék körüli értéket képvisel. Idegenforgalmi szempontból fontos természeti erőforrás a termálvíz, a táji környezet, a történelmi örökség és műemlékek, a hegyek közelsége, a Hasznosi tározó. Ennek ellenére a turizmus nem számottevő, gazdasági bevételt gyakorlatilag nem jelent.

c) Gazdasági szerkezet

A település gazdaságában évszázadokon keresztül a mezőgazdaság, ill. az ahhoz kötődő kereskedelem és termékfeldolgozás volt meghatározó. A település ismert volt gyümölcsfajta-termeléséről és szőlőiről, borkereskedelméről. A gyümölcsfeldolgozás (lekvár, pálinka) még ma is él, de kisebb jelentőséggel.

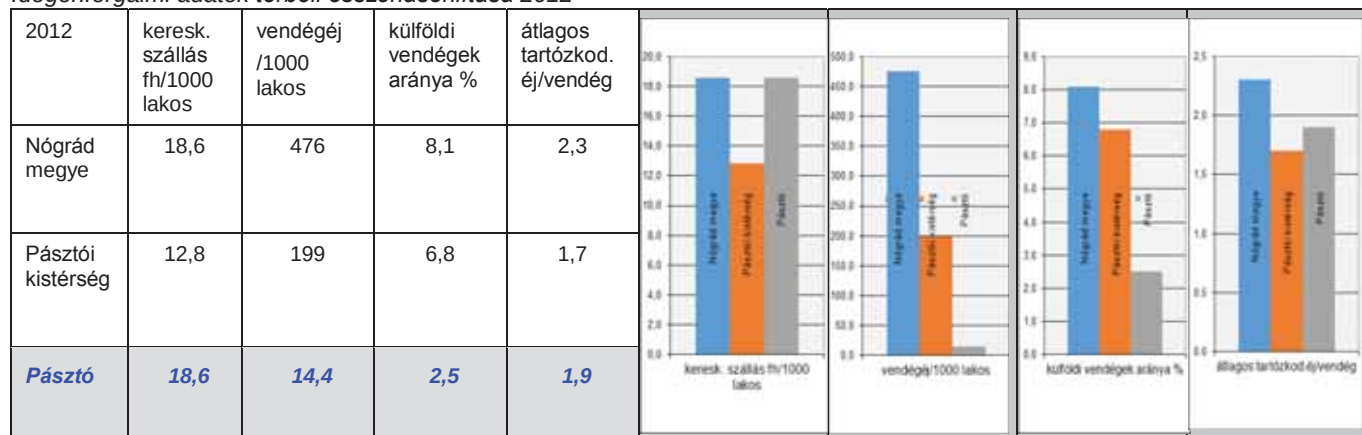
Iparát még a kisipar és kézműipar jellemezte, a nagyobb vállalatokra alapozott (gyár)ipar csak lassan indult fejlődésnek. A vasútvonal 1868-ban érte el Pásztót, de jelentős gazdasági fellendülést nem hozott. A város profilja elsősorban a kereskedelem volt, ma is számos bolttal rendelkezik, a kistérség üzleti központja. Fontos a kereskedelmi-szolgáltatási ágazat, 2011-ben a vállalkozások 73,3 %-a a szolgáltatási szektorban működött. A gazdasági vállalkozások jelentős része ipari szolgáltató (pl. gépjármű javító), egy része inkább logisztikai (EGLO), csak kisebb része foglalkozik gyártási, termelési tevékenységgel.

A magas terciér szektor arány egyben azt is jelzi, hogy a város biztosítja a környék kereskedelmi, szolgáltatási ellátását és szellemi, oktatási háttérét is, ezáltal központja a térségnek. A fejlődés ellenére azonban a szolgáltatásban működő vállalkozások aránya még mindig az országos érték alatt marad.

Idegenforgalom. Pásztó turizmusa fejletlen, nagyon alacsony a szállóvendégek száma, alig fordul elő külföldi vendég, rövid az átlagos tartózkodási idő. Az adottságokra alapozva a környező térséggel együtt a turizmus mégiscsak fejlesztési potenciált képezhet, de ehhez több rekreációs lehetőség, gazdagabb programkínálat és színvonalasabb vendéglátási hálózatbővítés szükséges.

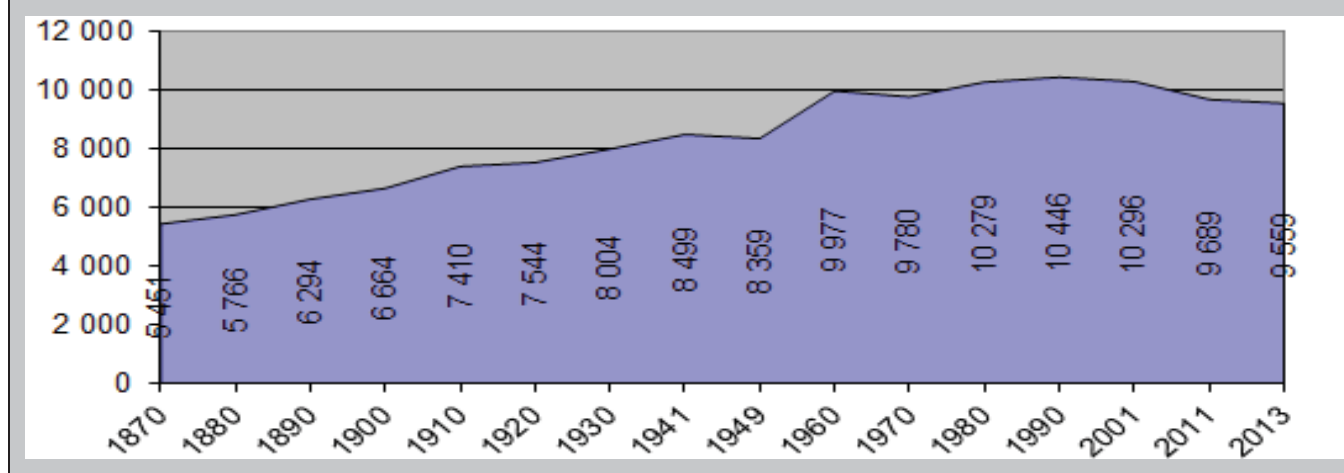
Idegenforgalmi adatok térbeli összehasonlítása 2012

d) A népességi viszonyok változása

Pásztó népességének változása

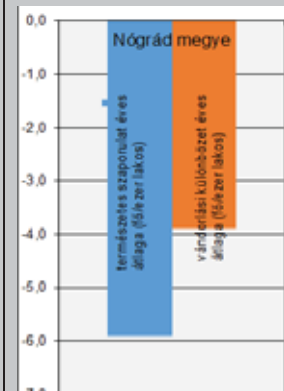
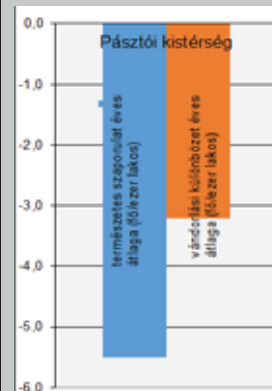
	1870	1880	1890	1900	1910	1920	1930	1941	1949	1960	1970	1980	1990	2001	2011	2013
Pásztó (fő)	5 451	5 766	6 294	6 664	7 410	7 544	8 004	8 499	8 359	9 977	9 780	10 279	10 446	10 296	9 689	9 559
% (1870)	100,0	105,8	115,5	122,3	135,9	138,4	146,8	155,9	153,3	183,0	179,4	188,6	191,6	188,9	177,7	175,4

Népesség változás. Pásztón a népességi csúcs 1990-ben volt (10 446 fő), azóta a csökkenés folyamatossá vált. A népességcsökkenést a negatív természetes szaporulat és a vándorlási veszteség együttesen okozzák.

Pásztó népességváltozásának összetevői térségi összehasonlításban 2000-2012. (KSH)

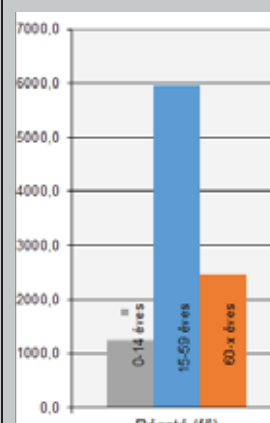
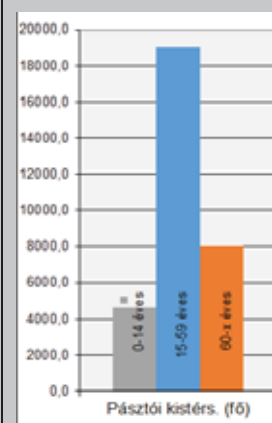
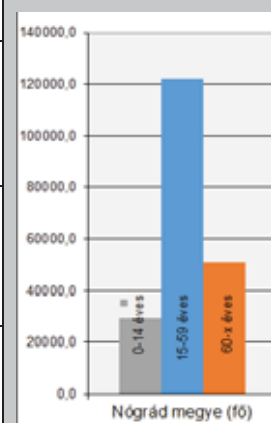
	Pásztó	Pásztói kistérség	Nógrád megye
természetes szaporulat éves átlaga (fő/ezer lakos)	-4,7	-5,5	-5,9
vándorlási különbözet éves átlaga (fő/ezer lakos)	-4,8	-3,2	-3,9

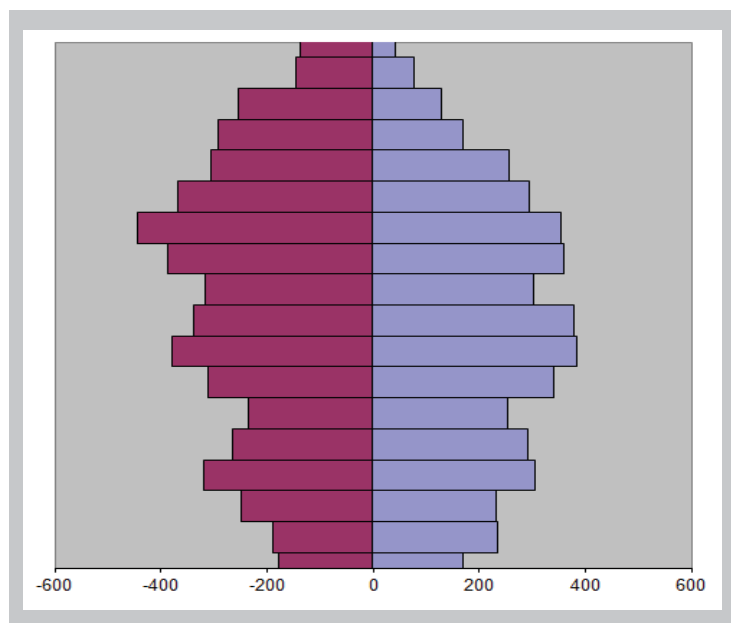

Korcsoport összetétel. A népesség előregedése Pásztón és térségében is megfigyelhető, mértéke még az – ugyancsak kedvezőtlen demográfiai tendenciákat tükröző - országosát is meghaladja.

A népesség korcsoportmegoszlása térségi összehasonlításban 2011. népszámlálás

	0-14 éves	15-59 éves	60-x éves	vitalitási index
Nógrád megye fő	29 395	122 122	50 913	0,58
%	14,52	60,33	25,15	
Pásztói kistérs. fő	4 639	19 024	8 066	0,57
%	14,62	59,96	25,42	
Pásztófő %	1 253	5 964	2 472	0,50
%	12,93	61,55	25,51	

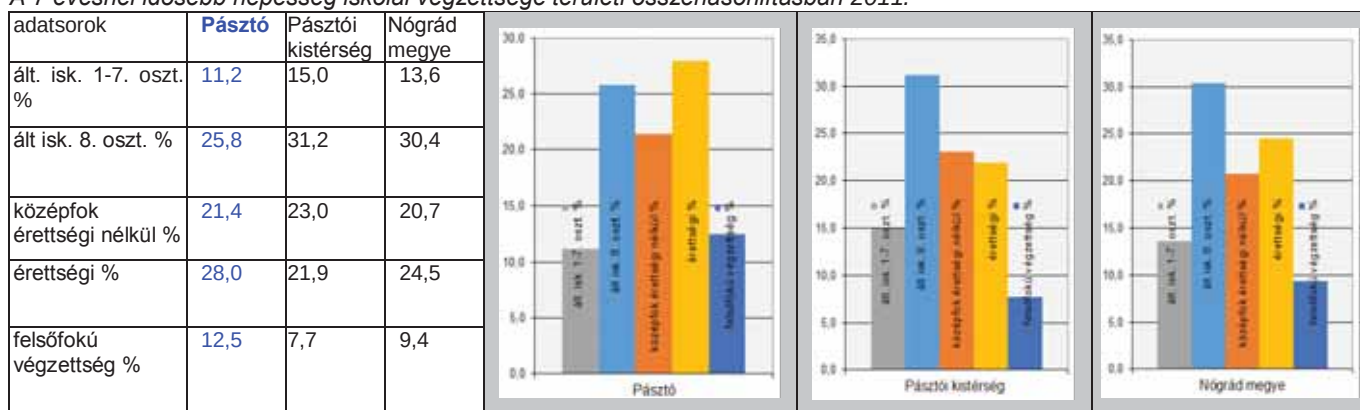
A gyermek korosztály aránya folyamatosan és egyre rohamosabban csökken, az idősök száma és aránya nő. Pásztón a vitalitási index (0-14 éves gyermekkorúak és 60-x éves idősök hányadosa) már csak 0,5, azaz a nyugdíjas korúak kétszer annyian vannak, mint a gyerekek. A térségében és a megyében is hasonló, bár kissé még kedvezőbb a helyzet, vitalitási indexük 0,58 és 0,57.

A népesség előregedését a korfa orsó-szerű alakja jelzi. Nagyon beszűkült a korfa a gyermekkorúaknál, a középkorú, 30-60 évesek sokan vannak, de még a 70 éven felüliek létszáma is meghaladja a gyermekekét. A gazdaság munkaerő ellátásában tíz év múlva gondok jelentkezhetnek, ha legnépesebb 50-60 éves korosztály eléri a nyugdíj korhatárt.

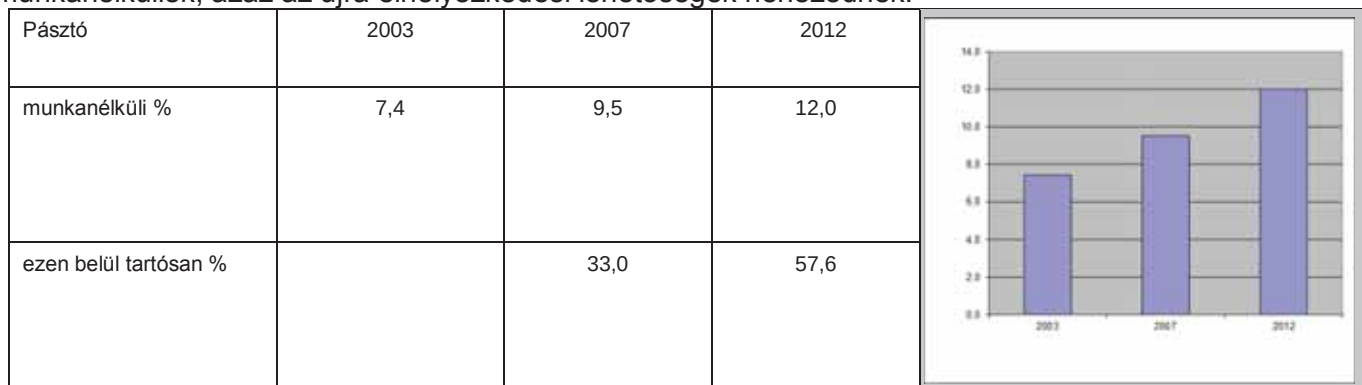
Pásztó népességi korfája-2011

Képzettség, iskolázottság. Pásztó a középkor óta büszke iskoláira, jelenleg is rendelkezik olyan (kéttannyelvű) középiskolával, amelynek vonzáskörzete nagyobb a kistérségnél. Ennek ellenére a népesség iskolázottsági szintje az országos átlag alatt marad, igaz jobb a megyeinél is és a kistérségénél is: kevesebb az alacsonyan képzettek, és magasabb mind az érettségizettek, mind a diplomások aránya. Hangsúlyozni kell azonban, hogy ez csak a környezethez viszonyított relatív jobb helyzet, a magyar átlagot nem éri el, azért a térség felzárkóztatása és gazdasági fejlesztése érdekében is törekedni kell az iskolázottsági szintek emelésére.

A 7 évesnél idősebb népesség iskolai végzettsége területi összehasonlításban 2011.

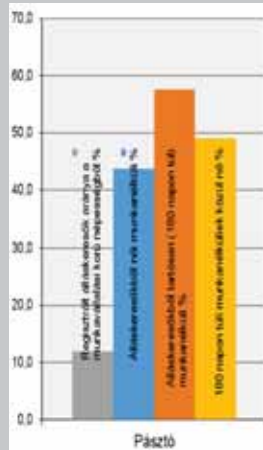
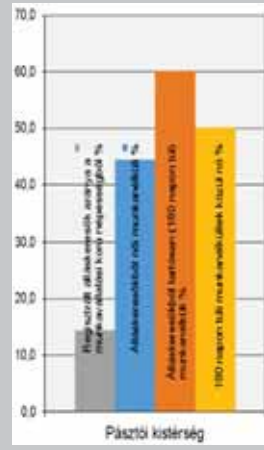
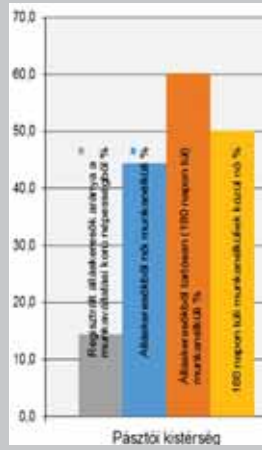

Foglalkoztatás, munkanélküliség. Pásztón a 2008-as gazdasági válság óta nőtt a munkanélküliség. Kedvezőtlen az is, hogy a munkanélkülieken belül egyre nagyobb hányadot képviselnek a tartósan munkanélküliek, azaz az újra elhelyezkedési lehetőségek nehezednek.

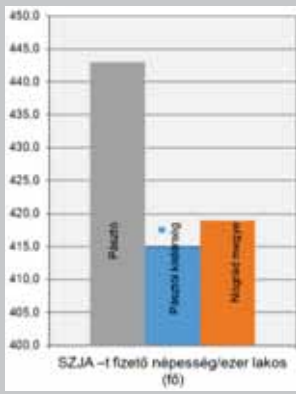
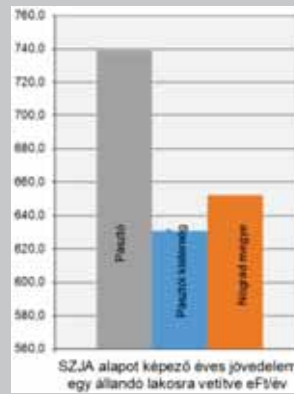
A város munkanélküliségi adatait a térségi helyzettel összehasonlítva Pásztó helyzete valamivel jobb, mint kistérségéé és az egész megyéé, de messze az országos átlag alatt marad.

Munkanélküliség térségi összehasonlítása (2012.)

	Pásztó	Pásztói kistérség	Nógrád megye	
Regisztrált álláskeresők aránya a munkavállalási korú népességből %	12,0	14,5	15,3	
Álláskeresőkből női munkanélküli %	43,7	44,5	46,4	
Álláskeresőkből tartósan (180 napon túl) munkanélküli %	57,6	60,2	61,4	
180 napon túli munkanélküliek közül nő %	49,1	50,1	51,0	

Jövedelmi helyzet. A kedvezőtlen gazdasági helyzetet tükrözi, hogy az SZJA-t fizető, jövedelemmel rendelkező népesség aránya nem éri el a lakosság 50 %-át, Pásztón 443 fő/ezzer lakos. Jövedelmi viszonyok tekintetében Pásztó megelőzi a megyét és saját kistérségét is, de mégis igen alacsony: az egy főre jutó jövedelem a városban mindössze havi 61 583 Ft volt 2012-ben.

Jövedelmek térségi összehasonlítása (2012.)

adatsorok	Pásztó	Pásztói kistérség	Nógrád megye	
SZJA –t fizető népesség/ezzer lakos (fő)	443	415	419	
SZJA alapot képező éves jövedelem egy állandó lakosra vetítve eFt/év	739	631	652	

e) Külső politikai tényezők, települési szerepkörök változása

Pásztó települési szerepének változása a történelmi múlttal, a külső politikai/védelmi tényezőkkel és a térségi gazdasági fejlődés lehetőségeivel szoros összefüggést mutat. Kolostora, temploma és iskolái révén egyházi és oktatási, kulturális szerepe már a középkorban jelentős volt. Korán (Zsigmond királytól) kapott városi jogot, kereskedelmi szerepét vásártartási joga erősítette. A történelem folyamán virágzó és hanyatló korszakok egyaránt váltották egymást, sőt a török korban el is pusztult a település. A XVIII. században ismét fontos helyé vált, de a XIX. századtól szerepe csökkent, olyannyira, hogy városi címét el is veszítette, amit csak a XX. század utolsó negyedében nyert vissza.

Annak ellenére, hogy közlekedési tengelyen (21. sz. főút) fekszik, gazdasága az optimálisnál kevésbé fejlődött, a közelben futó M3 autópálya megépülése sem hozott jelentős megugrást. A főváros viszonylagos közelsége inkább elszívó, mint fejlesztő hatást gyakorol. Nem előnyös az sem, hogy a rendszerváltás után a környező térség, sőt a megyeszékhely Salgótarján is jelentős mértékben visszaesett. Sajnos a perifériális helyzet az EU-ba belépéssel és a közeli szlovák országhatár szimbolikussá válásával sem szűnt meg, még mindig gyengék a határon átnyúló gazdasági és turisztikai kapcsolatok. Remélhető, hogy az É-D-i közlekedési lehetőségek – 21. út négy-sávosítása – és az M3 autópályához kapcsolódás további javulásával, valamint a határ menti szlovák területekkel való együttműködés erősödésével gazdasági fejlődése fellendül. Előnyös lehetne a – ma rendkívül alulműködő – vasútvonal rekonstrukciója is.

f) Infrastrukturális adottságok

Az infrastruktúra-ellátottság (tágon értelmezett) színvonala a város működését és az életkörülményeket nagymértékben meghatározza.

Pásztó közlekedési ellátottsága

Pásztó történeti kialakulását és kereskedelmi szerepét is nagyrészt a Zagyva-völgyben futó É-D-i közlekedésnek köszönheti. A 21-es útnak ma is nagy jelentősége van, ez teremt kapcsolatot az M3 autópálya (Budapest) felé és a megyeszékhely, valamint Szlovákia felé is. A főút négy nyomúvá fejlesztése várhatóan pozitív hatással lesz a város gazdasági vonzerejére (is).

A vasút jelenleg kis forgalmú és műszakilag is elhanyagolt, rekonstrukciót igényelne.

Pásztón helyi tömegközlekedés nincs, a távolsági buszok elégítik ki a belső igényeket is, és teremtik meg a kapcsolatot a környező településekkel. Ezért is kár, hogy nem kiépített a kerékpárút hálózat, ez hivatásforgalmi és turisztikai szempontból is hátrányos. Feltétlenül fejlesztendő.

Pásztó közműellátottsága

A közcsonna-hálózat kiépítettségének korábbi elmaradása gyakorlatilag megszűnt, a vezetékes vízellátás is és a csatornázottság is teljes körű. A lakások 84%-a rákötött a közcsonnára, 12,9 %-a házi csatornával ellátott, mindössze 3,1 % a csatornára nem csatlakozó lakások aránya. A szennyvíztisztító telep korszerűsítése és annak keretében a bioenergia hasznosítása tervbe van véve.

A villamosenergia ellátás is teljes körű, a lakások 85 %-a van bekötve a vezetékes gázellátásba.

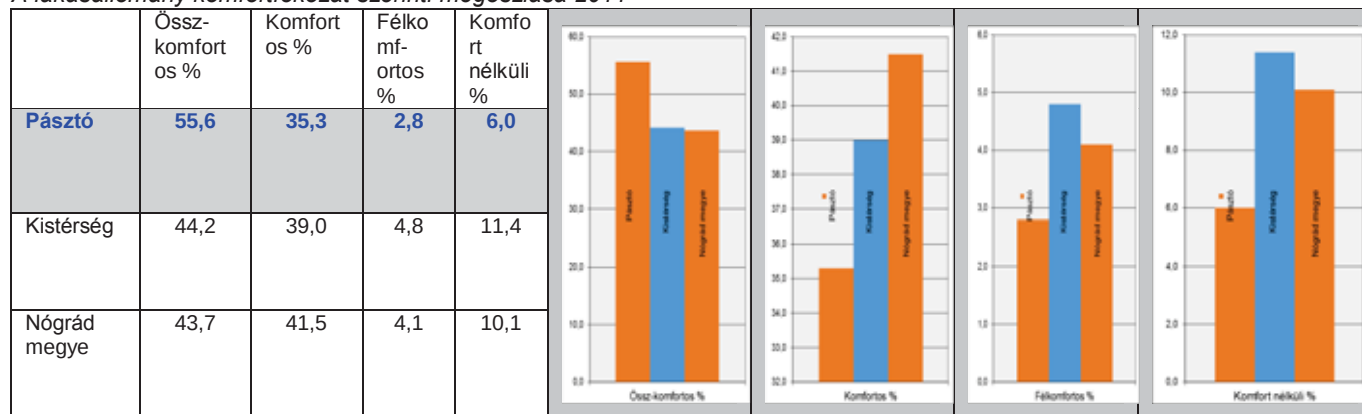
A szemét elszállítás biztosított, a település háztartási hulladéka a salgótarjáni lerakóba kerül. A hulladékgyűjtés ömlesztetten történik, nem megoldott a szelektív hulladékgyűjtés a háztartási hulladékelszállítás keretében, szelektív gyűjtőszigetek azonban kihelyezésre kerültek a közterületekre.

A város közigazgatási területe mobil távközlési ellátás szempontjából lefedettnek tekinthető.

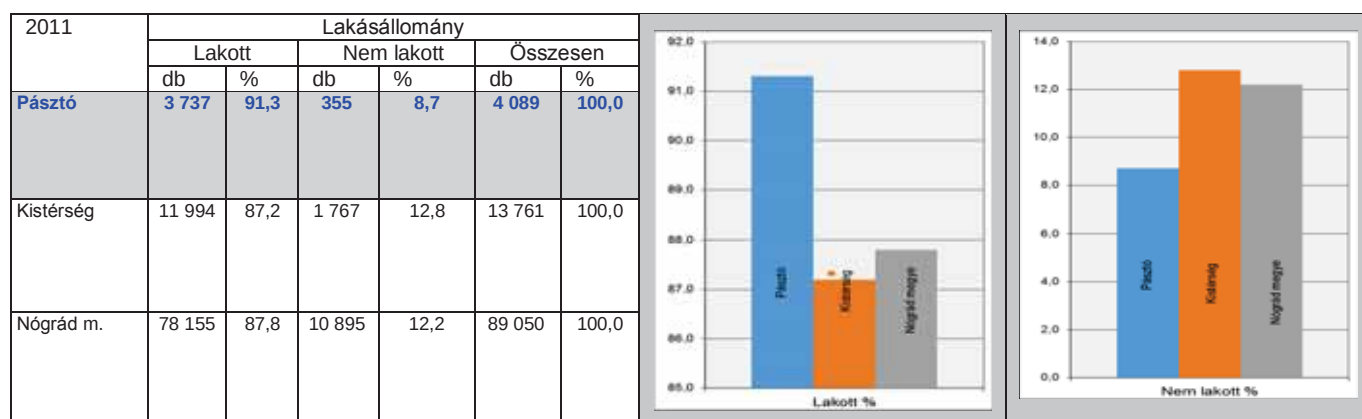
Pásztó lakásellátottsága

A város lakásellátottság mennyiségét tekintve megfelelő, a lakások száma meghaladja a háztartások számát. Minőségi lakáshiányt elsősorban a komforthiányos lakások okozzák. Bár 2001-hez képest javult a lakásállomány minősége, még 2011-ben is a teljes lakásállomány 9,1%-a tartozott az alacsony komfortfokozatú kategóriába.

A lakásállomány komfortfokozat szerinti megoszlása 2011

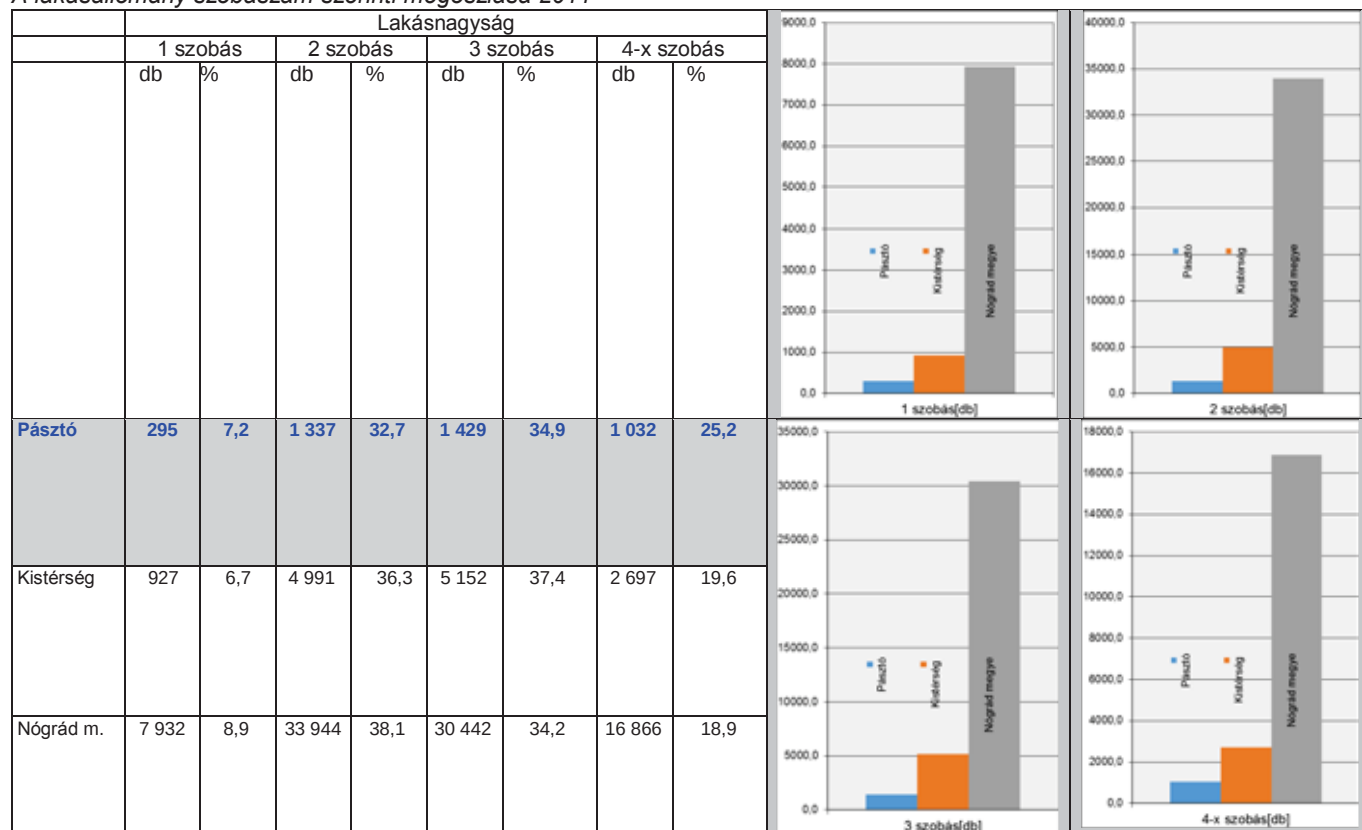

Magas az üresen álló lakások száma (355 db), a teljes lakásállomány 8,7%-a, igaz az üresen álló lakások aránya a kistérségben is és a megye egészében is még magasabb, 12 % fölött van.

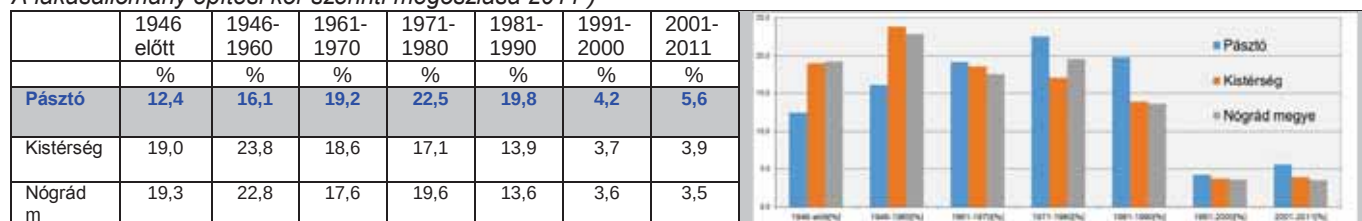
A pásztói lakásállomány nagyság szerinti megoszlása a nagylakások irányába húz, a 4 vagy annál több szobás a teljes lakásállomány negyede, több mint a kistérségben vagy akár a megyében is.

A lakásállomány szobaszám szerinti megoszlása 2011

Pásztón a legtöbb lakás (22,5%) az 1970-es évtizedben épült. Az építési ütem már a 80-as évtizedben fékeződött kissé, de a rendszerváltás után drasztikusan megtorpant, a lakásépítés az 1990-es évtizedben a korábbi ütem negyede alá esett vissza. Az ezredforduló után az építési kedv alig valamit növekedett, de a korábbi évtizedekhez képest még ma is igen csekély.

A lakásállomány építési kor szerinti megoszlása 2011)

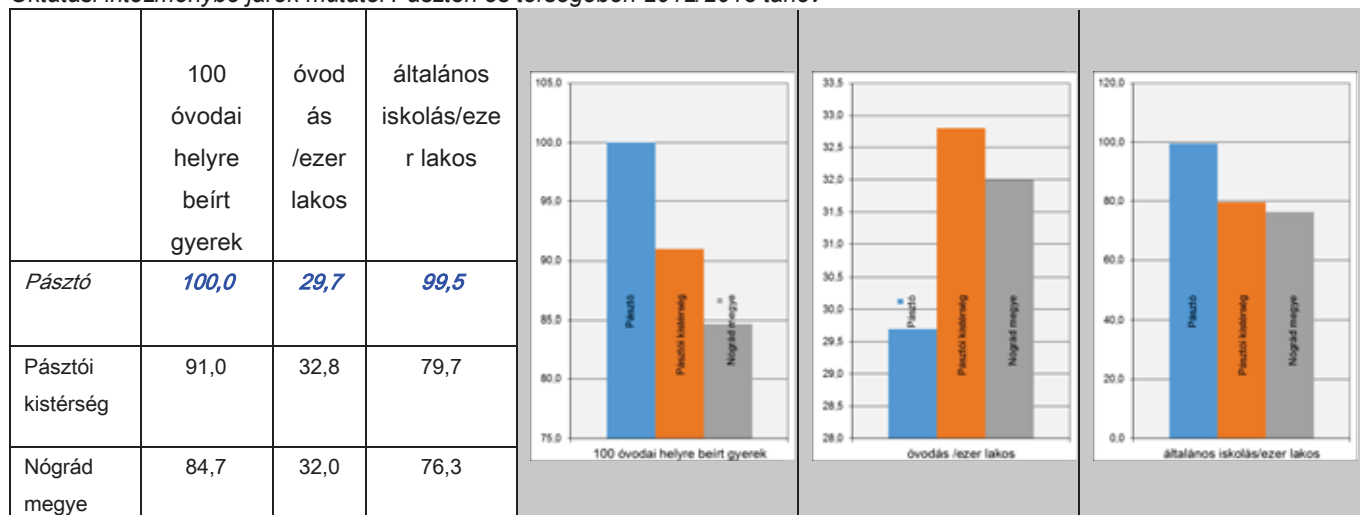
Humán infrastruktúra ellátottság

Az *alapfokú intézményi ellátás* megfelelő, de területi egyenetlenségek mutathatók ki. A település területileg széthúzott szerkezete miatt az egyenletes területi ellátás nem is biztosítható, Mátrakeresztes központi belterülettől való távolsága és alacsony lakosság száma nem teszi lehetővé teljes körű helybeni intézményellátást. Ezért a külső városrészekkel való közlekedési kapcsolatok javítását (pl. szociális szállítás, iskola/óvoda járatok) és az alternatív ellátási módok (hívószolgálat, házi gondozás, stb.) fejlesztését kell célul tűzni újabb, racionálisan fenntarthatatlan intézményhálózati bővítések helyett.

Az óvodai és általános iskolai ellátás megoldott, de területi egyenetlenségek vannak, mivel az intézmények a városközpontban koncentrálódnak. Mátrakeresztesen nincsenek oktatási intézmények, de megoldott a gyerekek iskolabuszos szállítás. A városban működő középiskolák a környező települések igényeit is kielégítik.

Ha a közeljövőben a foglalkoztatási szintet emelni és a gyesről visszatérők munkába illeszkedését segíteni szeretnénk, akkor szükség lenne bölcsődére is, ez azonban hiányzik, a korábbi megszüntetésre került. A bölcsőde mellett (részben helyett) egyéb, nem feltétlenül önkormányzati fenntartású, de önkormányzat által is támogatott intézmények (pl. családi napközi, alapítványi/egyházi bölcsőde) fejlesztése is szóba jöhet.

Oktatási intézménybe járók mutatói Pásztón és térségében 2012/2013 tanév

A háziorvosi alapellátás megoldott, csakúgy mint a kórházhoz kapcsolódó szakrendelés. A Szent Margit Kórház az országos egészségügyi koncepció szerint nemrégiben átszervezésre került, a városközpontban található és jó állapotban van. A gyógyszerellátás egyre inkább a kereskedelmi szférába kerül át és a hálózat alakulását, illetve működését a kereslet-kínálat határozza meg, de helyileg kapcsolódik a kórházhoz és a szakrendelőhöz, azok közelében megtalálható.

Pásztó zöldfelületi ellátottsága

Összességében elmondható, hogy Pásztó gondozott közterületi zöldfelületekkel ellátott, de jelentős méretű közpark a város területén nem található. Az utcák többségében vegyes, gondozott növényállomány található. A szerkezeti szempontból meghatározó utcákban több helyen hiányoznak a karakteres utcafásítások. Az intézménykertek zöldfelületi minősége eltérő, a növényállomány több esetben kiegészítésre, fejlesztésre szorul. A temetőkeretek gondozottak, azonban adottságaik nem teszik lehetővé jelentős növényborítottság elérését. Leginkább az összefüggő zöldfelületi rendszer, az egyes elemeket összekötő zöldfelületi hálózat, biológiai kapcsolat, valamint a városon belüli zöldterületek és a várost körülvevő természet kapcsolata, a városhatáron összefüggő véderdősáv hiányzik vagy nem teljes és fejlesztést igényel.

g) Belső érdekviszonyok

Pásztón a települési kötődés fontos eleme lehet a történeti múlt, de a lokálpatriotizmus, a települési kötődés erősítése fontos feladat. A közösségépítés, a társadalmi szolidaritás erősítése, a helyhez ragaszkodás fokozása fontos lenne az elvándorlások fékezése, a fiatalok Pásztón tartása érdekében.

h) Tulajdonviszonyok

A magántulajdon és magánvállalkozások megerősödésével nagymértékben fejlődött a kereskedelem és a szolgáltatás is, fontos viszont, hogy a (bel)város léptékéhez illeszkedő, változatos és színvonalas kínálatot biztosító kiskereskedelmi szaküzlethálózat a városközpontban fennmaradjon. Ez nemcsak gazdasági érdek, hanem a városias arculat, a vonzó településközpont megőrzése/kialakítása érdekében is elengedhetetlen.

Az önkormányzati ingatlanvagyon mennyisége és területi elhelyezkedése nem túl kedvező. Nem teremt lehetőséget sem az önkormányzati bevételek jelentős növeléséhez, sem a városi ingatlanok felhasználásával indítható városfejlesztési akciók elkezdéséhez. A város ingatlan nyilvántartásában forgalomképesként rögzített ingatlanvagyon sok apró részletből áll és területileg elszórtan helyezkedik el. Bár látszólag van néhány nagyobb összefüggő, forgalomképesnek ítélt városi földtulajdon, de valójában ezeknek csak töredéke ténylegesen forgalomképes. Az önkormányzati lakásállomány rendkívül kevés, az összes lakás 1%-át sem éri el. Ez sem a szociális lakásellátást nem tudja ellátni, sem a fiatalok helyben tartásához szükséges első lakáshoz jutás nem tudja megkönnyíteni. Fontos lenne az önkormányzati bérlakásállomány növelésére, nem feltétlenül új lakások építésével, hanem az üresen álló lakóingatlanok egy részének hasznosításával. Fentiek alapján megállapítható, hogy az önkormányzati ingatlanvagyon fejlesztési potenciállal kevésbé rendelkezik.

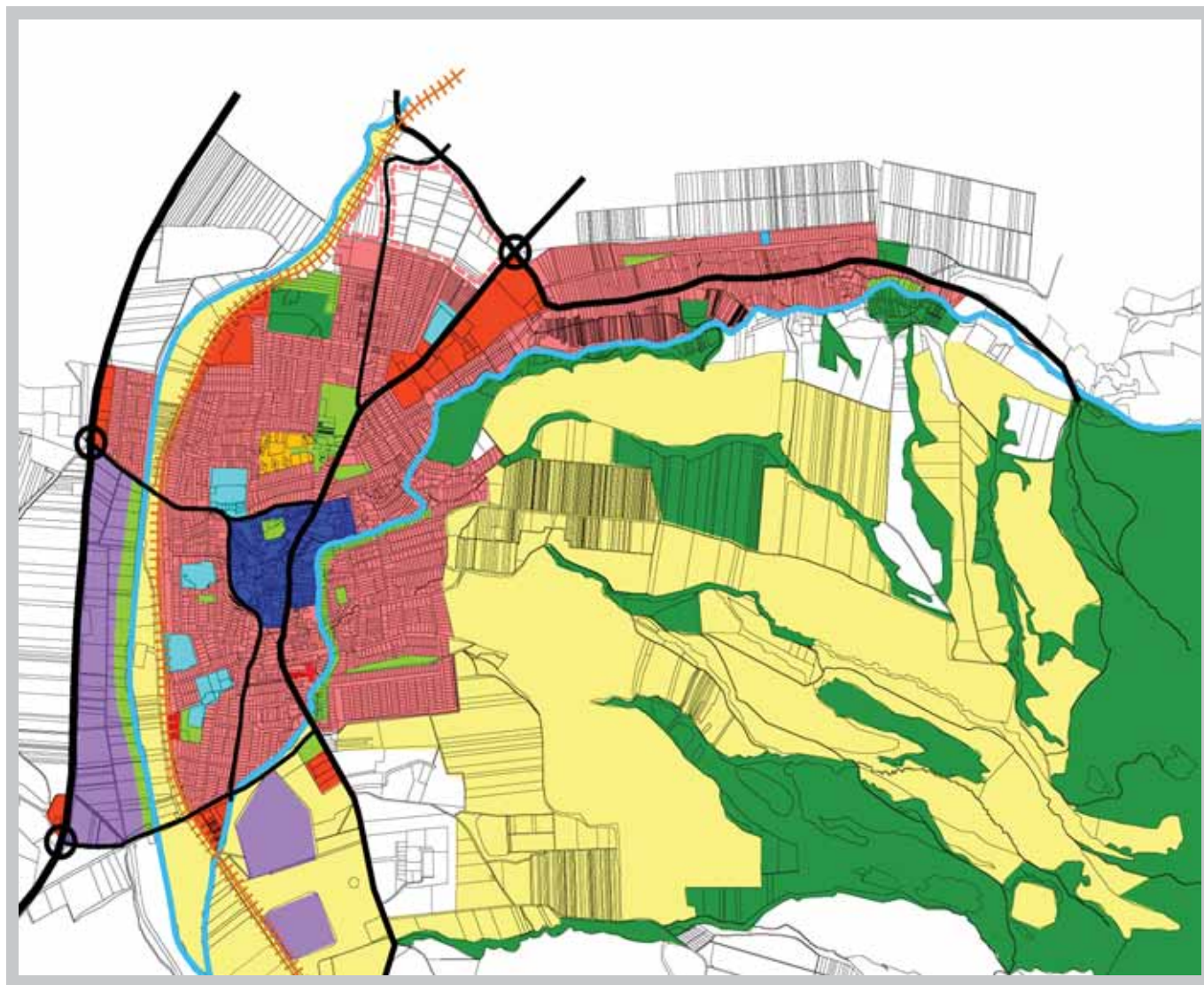
i) A város térbeli elrendezettsége

Pásztó sajátos településszerkezettel és területfelhasználással rendelkezik. A központi városmagot minden irányban csaknem homogénnek mondható kisvárosias, családházias városrészek veszik körül, de az

egykor önálló, ma Pásztó részét képező, azzal összenőtt (Hasznos) és a messzebb fekvő (Mátrakeresztes) települések következtében településszerkezete rendkívül elnyúló, nem kompakt. Ez városüzemeltetési többletköltséget és megoldandó többletfeladatokat is jelent. A városközpontot körülölelő kisvárosias környezet utcahálózata a történelmi múlt gazdálkodási formájára utal.

A város gazdasági területei több helyen „szétszórva” helyezkednek el, az egyetlen kompakt gazdasági terület Pásztó É-i részén alakult ki, de ennek teherforgalmi kiszolgálása csak lakóterületek érintésével lehetséges. Ezért szükséges új, a lakóterületeket nem zavaró elkerülő út kiépítése a gazdasági területhez. A vasút nyomvonala a hagyományos települési testen kívül, attól Ny-ra a Zagyva és a város között halad. A 21-es főút közelsége kedvező, de ugyanakkor zavaró hatást a beépített területekre nem gyakorol, mert a Zagyva Ny-i partján fut.

A külterületeken a szántóföldi művelésű területek aránya csökkent, csakúgy mint a szőlő-gyümölcsösöké, nőtt viszont az erdősültség.

Pásztó területfelhasználásának és szerkezetének sémája

2.1.2. A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei

a) A településfejlesztés és rendezés kapcsolata

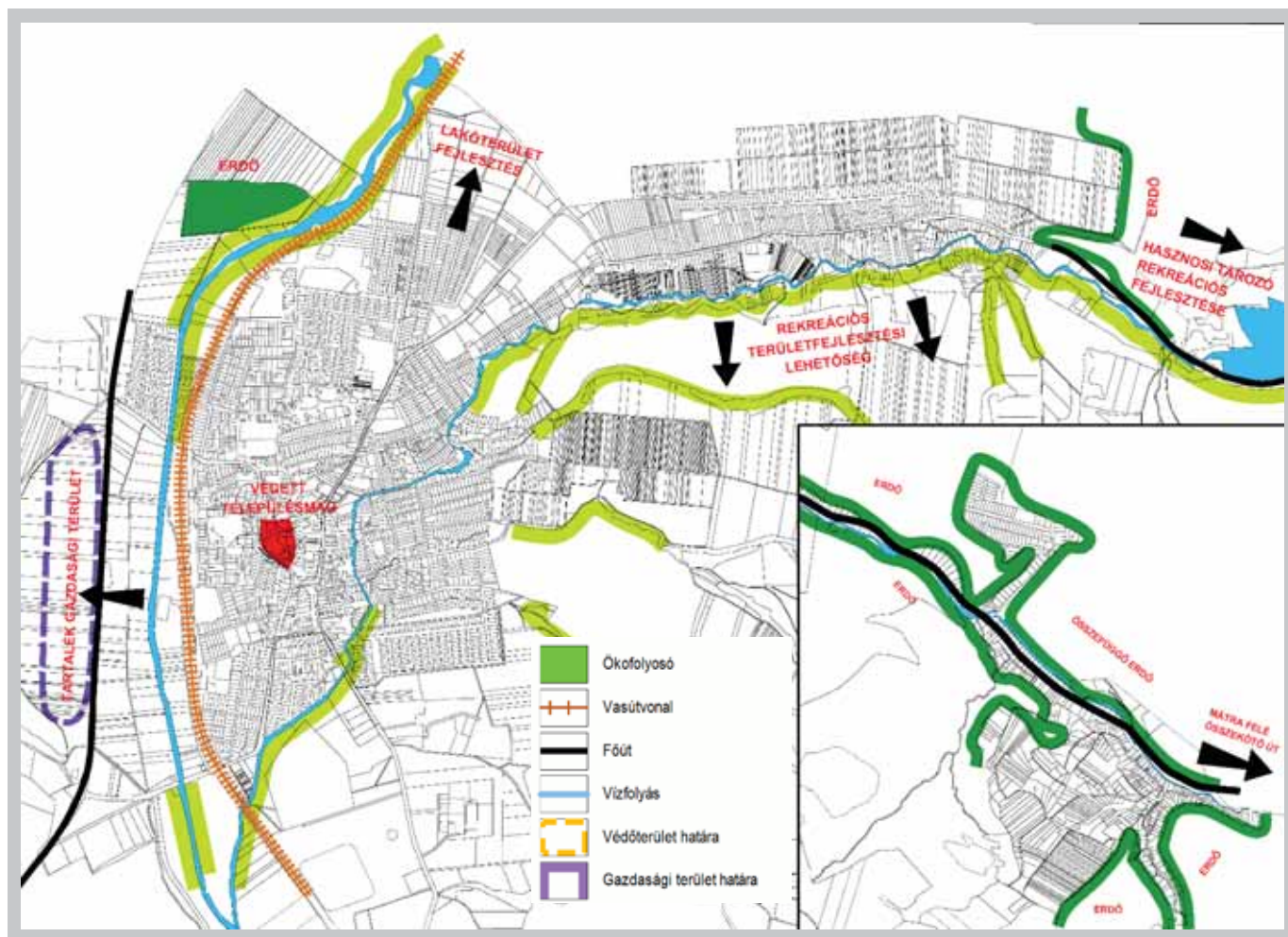
A jelen Integrált Településfejlesztési Stratégia feladata a középtávú településfejlesztési tennivalók megfogalmazása és az akcióterületek kiválasztása. Pásztó településfejlesztési koncepciója is és településrendezési tervei is 1999-ben készültek, mára elavultak, hiszen időközben a társadalmi/demográfiai, a gazdasági környezet is sokat változott, de alapvetően módosult a jogszabályi környezet, ami a jelenleg érvényben levő településfejlesztési és –rendezési tervek teljes körű átdolgozását teszi szükségessé.

b) A fejlesztés területi korlátai és lehetőségei

A területi korlátokat természeti és épített korlátok egyaránt alkotják.

A **természeti korlátok** közül kiemelkedik a Zagyva és a folyót követő ökológiai folyosó, a Kövicses-patak, amely a belterületen kanyarog át és a domborzati viszonyok is, melyek Hasznos határában, de leginkább Mátrakeresztesen jelenthetnek korlátokat. Ez utóbbi városrészben a talaj építésföldtani adottságai, a csúszásveszély és a meredek terep is természetes fizikai korlát.

Az **épített korlátok** közül a legmarkánsabban jelentkező korlátot az infrastruktúra vonalak alkotják, közülük is – nehezen átjárhatósága miatt - a vasútvonal, valamint a főközlekedési útvonalak a jelentősebbek, de Pásztón szerencsére a várostest határán, vagy attól Ny-ra futnak, így tényleges korlátot nem jelentenek, hiszen a belterület bővítésére – a korábbi tervekben kijelölt területeken túl – nem lesz szükség.

Pásztó növekedésének, fejlődésének területi lehetőségei és korlátai

Területi fejlesztési lehetőség gazdasági célra a 21. sz. út Ny-i oldalán van, ahol a korábban már 45 ha fejlesztendő gazdasági terület került kijelölésre, de még nem valósult meg.

Lakóterület fejlesztésre valószínűleg nem lesz igény, hiszen a népesség csökkenés miatt csak mérsékelt lakásépítési kedv várható. A lakásépítési igényeket jobb lenne a jelenlegi beépített területen belül tartani és részben a még üres vagy a bontás utáni foghíjtelkeken építkezni, illetve az üresen maradt lakóingatlanokat javasolt hasznosítani. Ez a kompaktabb városszerkezet kialakulását/megtartását szolgálná, ami városképi, városüzemeltetési és költség haszonnal is jár.

A rekreációs és turisztikai fejlesztések jelentős része nem a belterületen, hanem a külterületen jelentkezik. Kiemelt helyszín a Hasznosi tározó és környéke valamint a Hasznostól D-re tervezett kalandpark. Mátrakeresztes lakóterületi szerepe folyamatosan veszít jelentőségéből, fokozatosan üdülőfaluvá fejlesztése azonban reális, nemcsak magánüdülési célra, hanem – a meglévő értékes építészeti hagyományok megőrzésével – üzemeltetett skanzen-motel kialakítására is alkalmas. Ez utóbbi üzleti fejlesztési lehetőséget és az önkormányzatnak adóbevételt is biztosíthatna.

Erdőterületi fejlesztések a belterület határán javasolhatók, elsősorban a lakóterületek környezetvédelme érdekében, a külterületi mezőgazdaság felől érkező porterhelés csökkentéséért, valamint a belterületi zöldfelületekkel való ökológiai kapcsolatok megerősítéséért.

2.2. PROBLÉMATÉRKÉPEK ÉS SWOT ANALÍZIS

A problémákat két témában vizsgáltuk. Egyrészt a fizikai környezet problémáit, és a társadalmi feszültségeket. Ez utóbbit városrészenkénti bontásban.

A fizikai problémák értékelése

Annak ellenére, hogy Pásztót természetes képződmények – vízfolyások, erdők - és művi infrastrukturális vonalak – főút, vasútvonal – egyaránt határolják, területe mégsem beszorított, fejlődésének ezek nem szabnak korlátot. A település belső területi tartalékokkal rendelkezik, sőt törekedni kellene ezek kihasználására, az intenzitás fokozására, kompaktabb városszerkezet kialakítására, nem újabb zöldmezős területek beépítésére. A belterület növelése nélkül – a várhatóan kismértékű további - lakóterület igény kielégíthető. A kisebb volumenű gazdasági területigény a jelenlegi gazdasági területeken belül – felhagyott telephelyek hasznosításával vagy a beépítés intenzitásának fokozásával – ugyancsak kielégíthető. Amennyiben jelentősebb beruházás számára nagyobb összefüggő területigény jelentkezne, a 21. sz. út mentén új gazdasági terület 45 ha nagyságban kialakítható. A Zagyva és a Kövicses patak menti ökofolyosó nemcsak megtartandó, hanem zöldfelületi jellege összefüggő ökológiai területként erősítendő. Ebben csak igen kis beépítéssel járó, környezetbarát rekreációs funkciók helyezhetők el. Ugyanez érvényes a Hasznosi-tározó környezetére is.

A társadalmi feszültségek értékelése városrészenként

A társadalmi problémák halmozódását a 2011 évi KSH adatok alapján állítottuk össze.

Az értékelésben Pásztó-Muzsla és Pásztó-Külterület városrészeket nem vettük be, mert népességszámuk mindössze 8-8 fő, azaz a város szempontjából nem meghatározó és az értékelést „félre vinné”.

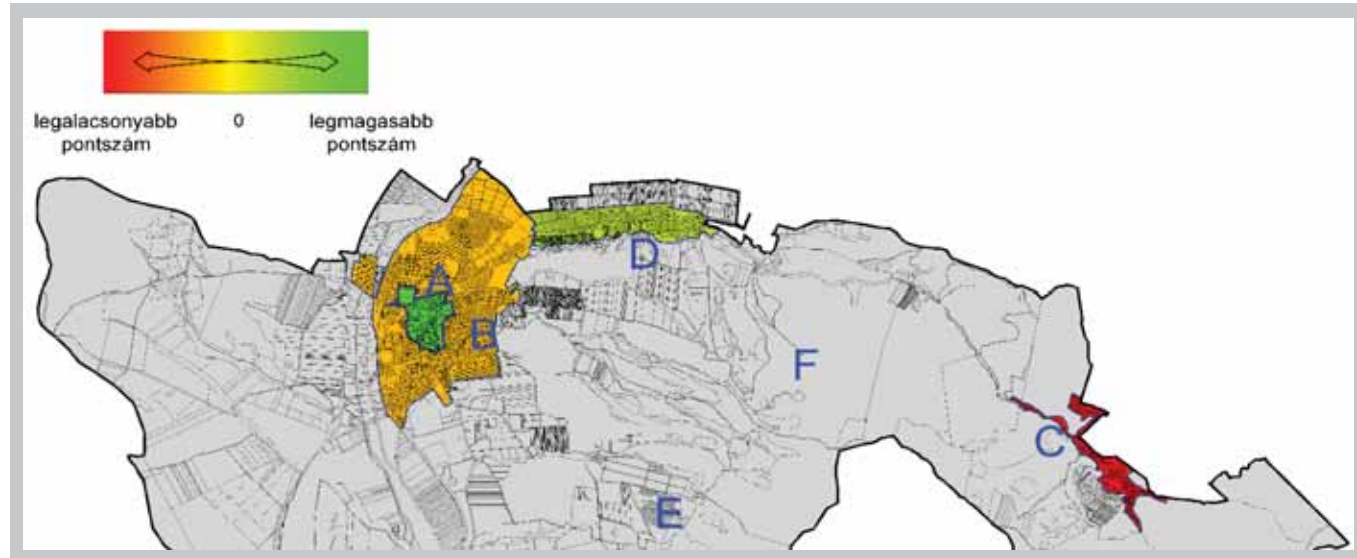
A mutatók pontértékeinek számításánál az átlagtól való szélsőértéki eltérések +5,0 vagy -5,0 ponttal kerültek értékelésre. Az egyes városrészek mutatóinak pontértékei ezen skálán a lineáris helyzet függvényében kerültek kiszámításra.

A STATISZTIKAI MUTATÓK MEGNEVEZÉSE	ÉRTÉKEK JELLEGE	VÁROSRESZEEK ADATAI						VÁROS EGÉSZÉMEK ADATAI		
		A	B	C	D	E	F	ÁTLAG	LEG-JOBB.	LEG-ROSZS ZABB
VITALITÁSI INDEX (0-14 ÉVESEK/60-X ÉVESEK)	adat	0,73	0,51	0,31	0,34	0,00	1,00	0,51	0,73	0,31
	pont-szám	+5,0	0,0	-5,0	-4,25			0	+5	-5
LEGFELJEBB ÁLTALÁNOS ISKOLAI VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐK ARÁNYA AZ AKTÍV KORÚAKON BELÜL %	adat	8,8	14,2	23,2	9,2	0,0	83,3	13,3	8,8	23,2
	pont-szám	+5,0	-0,5	-5,0	+4,6			0	+5	-5
FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGŰEK A 25 ÉVES ÉS IDŐSEBB NÉPESSÉG ARÁNYÁBAN %	adat	22,3	14,7	4,0	12,8	12,5	0,0	15,2	22,3	4,0
	pont-szám	+5,0	-0,2	-5,0	-1,0			0	+5	-5
ALACSONY KOMFORT FOKOZATÚ LAKÁSOK ARÁNYA %	adat	7,7	8,1	20,7	9,7	25,0	87,5	9,1	7,7	20,7
	pont-szám	+5,0	+3,6	-5,0	-0,3			0	+5	-5
RENDSZERES MUNKAJÖVEDELEMMEL NEM RENDELKEZŐK ARÁNYA AZ AKTÍV KORÚAKON BELÜL %	adat	41,4	41,3	48,2	36,2	20,0	66,7	41,1	36,2	48,2
	pont-szám	-0,2	-0,1	-5,0	+5,0			0	+5	-5
FOGLALKOZTATOTTAK ARÁNYA A 15-64 ÉVES NÉPESSÉGEN BELÜL %	adat	56,0	53,8	46,6	57,1	66,7	33,3	54,2	57,1	46,6
	pont-szám	+3,1	-0,7	-5,0	+5,0			0	+5	-5
FOGLALKOZTATOTT NÉLKÜLI HÁZTARTÁSOK ARÁNYA %	adat	35,6	42,1	55,0	43,9	50,0	75,0	41,8	35,6	55,0
	pont-szám	+5,0	-0,2	-5,0	-0,8			0	+5	-5

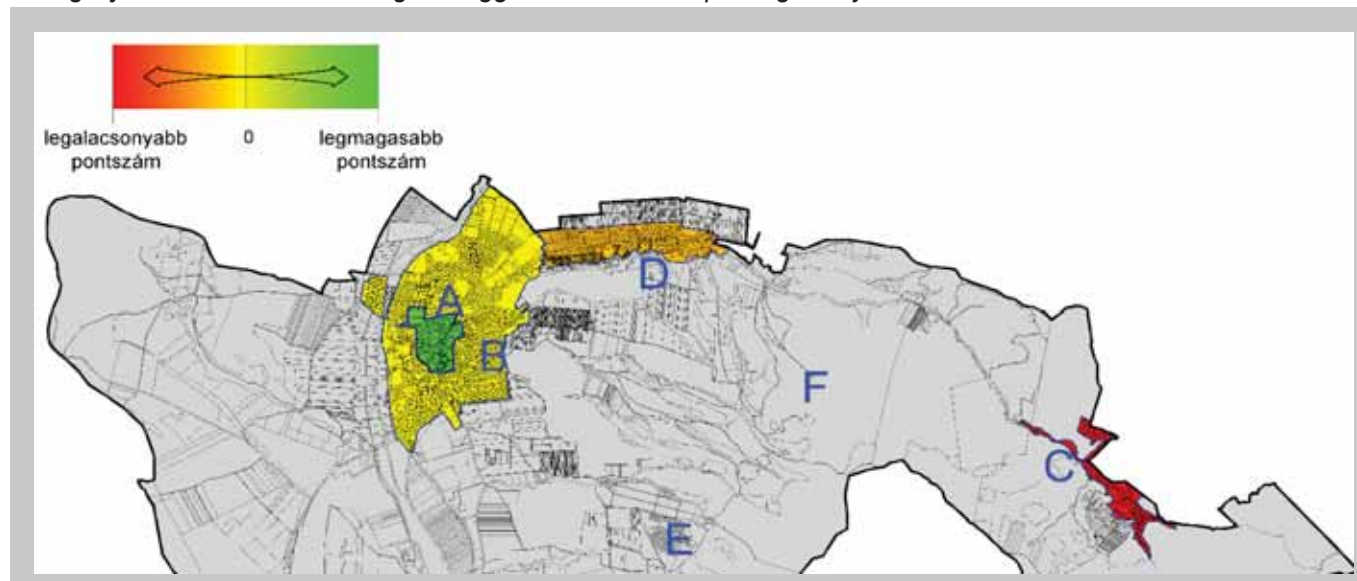
PONTSZÁMOK ÖSSZESEN	+27,9	+1,9	-35,0	+8,25		
VIZSGÁLT KÖRZETEK	A	B	C	D	E	F
	VÁROSKÖZPONT	PÁSZTÓ KÜLVÁROS	PÁSZTÓ MÁTRAKERESZTES	PÁSZTÓ HASZNOS	PÁSZTÓ MUZSLA	KÜLTERÜLET
LAKÓNÉPESSÉG (fő).	1 473	6 914	373	908	8	8

A pontértékek is alátámasztják a városrészi vizsgálatoknál kialakult képet: a városközpont van társadalmi-gazdasági szempontból a legjobb helyzetben: 27,9 pont, utána Hasznos városrész +8,25 ponttal a „második helyezett”, Pásztó-Külváros alig tér el az átlagtól, de ez az eltérés összességében kissé pozitív, +1,9 pont, míg a legkedvezőtlenebb képet Pásztó-Mátrakeresztes mutatja -35,0 ponttal.

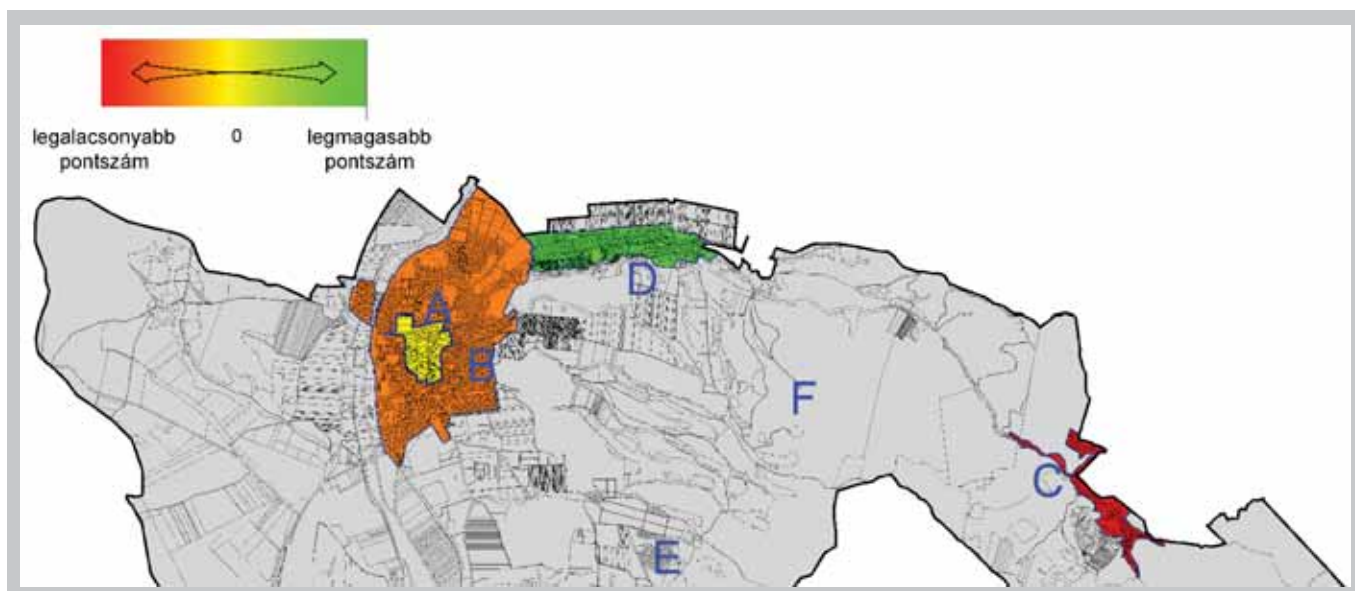
Az alábbi sémák az ITS-ben lehatárolt városrészekre készültek el.

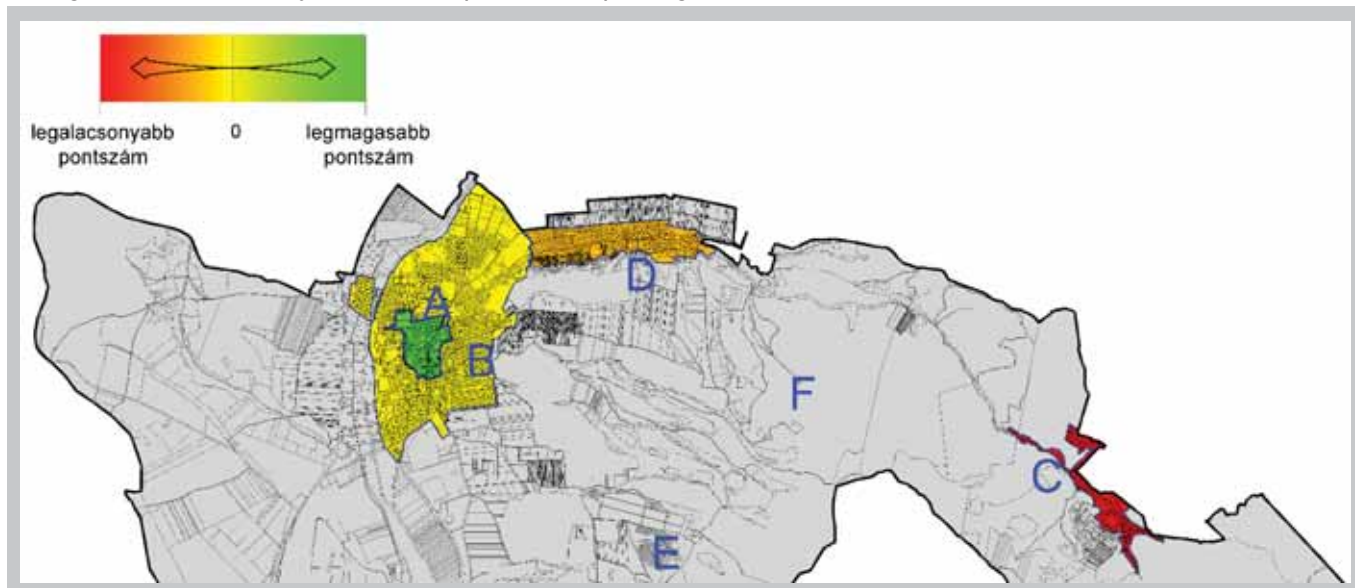
A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező népesség aránya az aktív korúakon belül

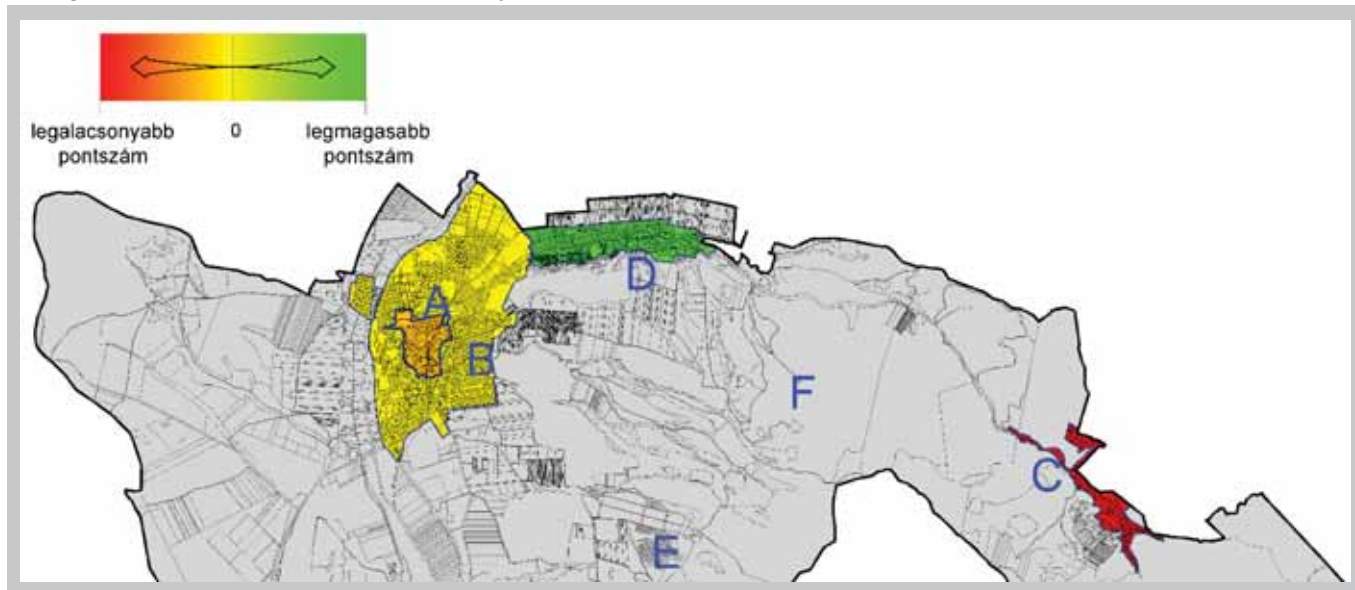
A felsőfokú képzettséggel rendelkező népesség aránya a 25-x éves népességen belül városrészenként

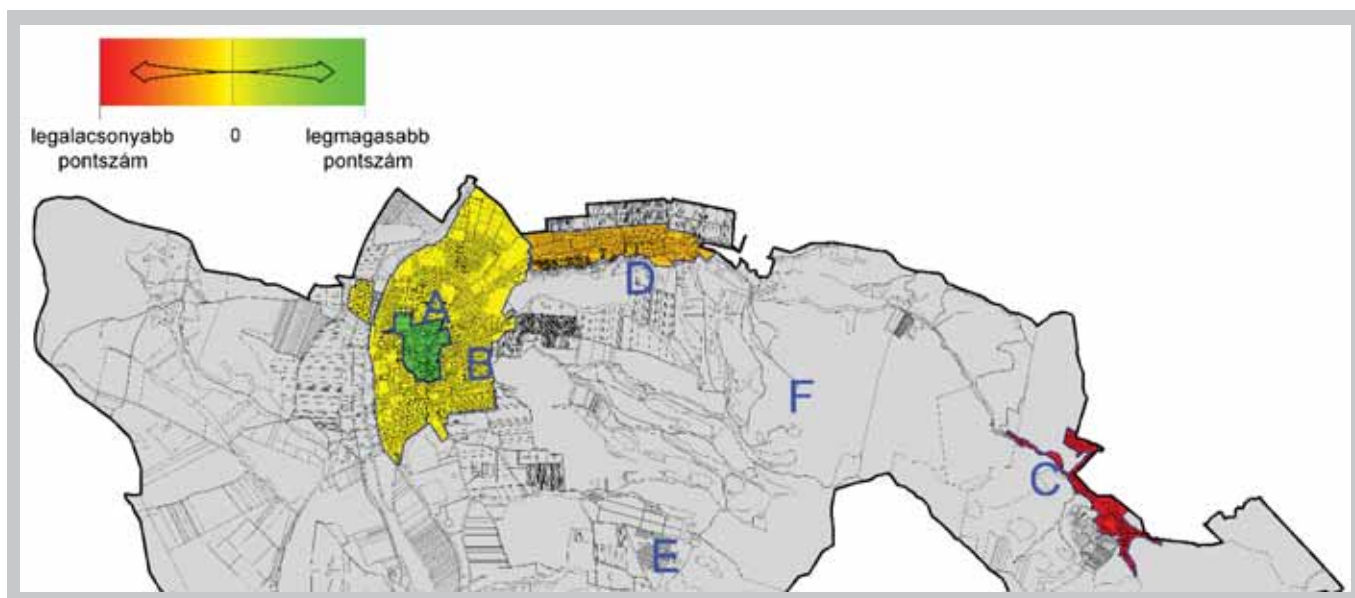
A foglalkoztatottak aránya a munkaképes korú népességben belül városrészenként

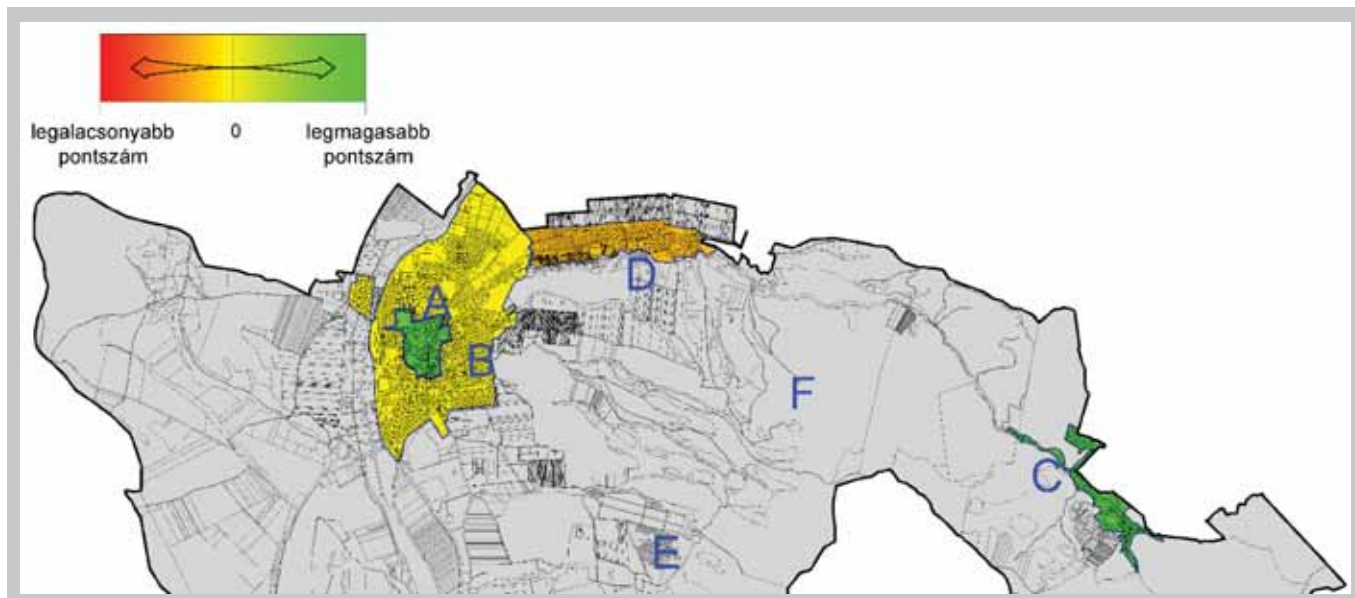
A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya városrészenként

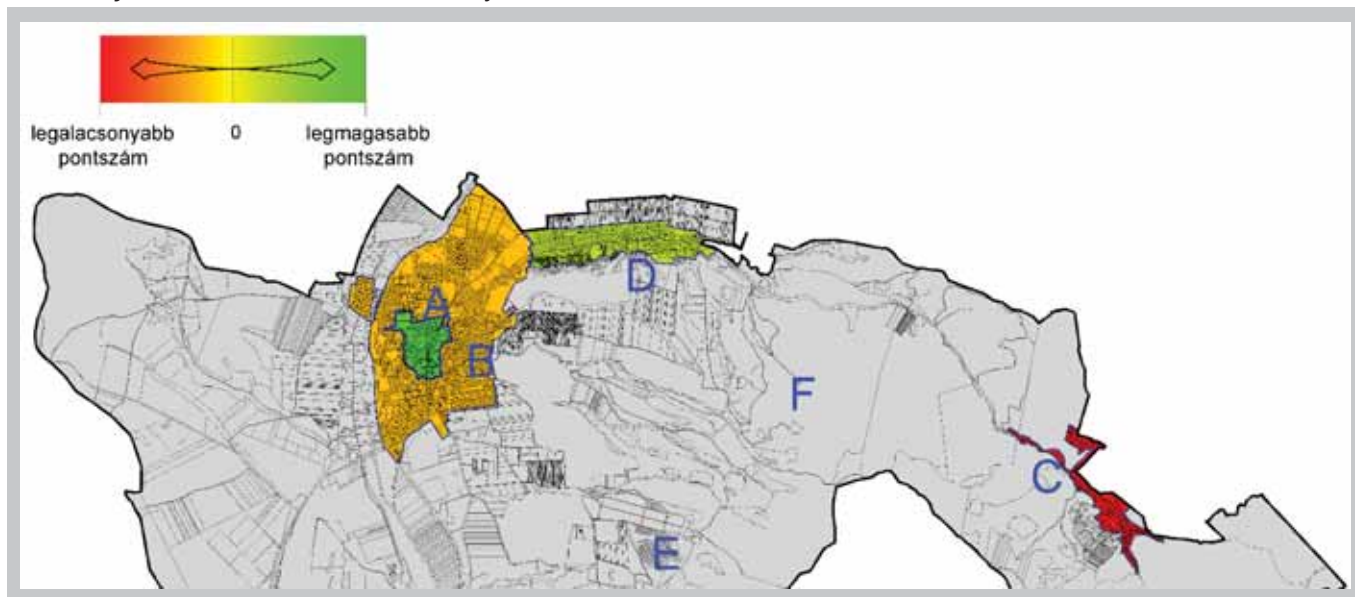
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül

Vitalitási index városrészenként

Alacsony komfortfokozatú lakások aránya városrészenként

Összesített értékelés városrészenként

SWOT analízis

Először az egész városra vonatkozó összesített SWOT elemzést mutatjuk, be, utána városrészenként, az egyes városrészek eltérő helyzeti, társadalmi/gazdasági adottságai alapján a városrészenkénti SWOT analíziseket mellékeljük.

Pásztó város SWOT elemzése

erősségek	gyengeségek
- Jó közlekedés-földrajzi fekvés: közvetlen kapcsolat a 21. sz. főútra, M3 autópályához 20 percen belüli elérhetőség, vasútvonal - Budapesthez való közelség - Vonzó táji környezet, a Mátra és a Cserhát közelsége, hegyek, erdők, vizek, domborzat, - gazdag történeti hagyományok és épített környezeti értékek, világörökségi terület (Hollókő) közelsége, - Gyógyvízzé minősített termálvíz, - Történetileg kialakult kereskedelmi szerepkör, - Megfelelő intézményellátás, kistérségen túli vonzással is rendelkező intézmények (kórház, kéttannyelvű iskola) - területi lehetőség a fejlesztések számára	- Depressziós térségi környezet, Nógrád megye az ország leggyengébb mutatókkal rendelkező megyéje, és lemaradása nem csökken, - A térségi és települési marketing egyaránt gyenge, - Csekély tökevonzó képesség, befektetések, fejlesztések, innováció hiánya, - A turisztikai marketing hiánya, az adottságokhoz képest fejletlen idegenforgalom, - Nagy elvándorlás, negatív természetes szaporulat, gyorsuló ütemben előregedő népesség, - Az országos átlagnál alacsonyabb képzettségi szint, rendkívül alacsony (50 % alatti) foglalkoztatottság, magas munkanélküliség, - A 81. sz. vasúti fővonal rossz műszaki állapota, - Egyes intézmények (bölcsőde) hiánya, mások nem megfelelő színvonala/állapota (strand), bezárt, hasznosítatlan intézmények (pl. volt szakrendelő, szálloda)
lehetőségek	veszélyek
- A 21. főközlekedési út folyamatban levő négysávosítása tovább javítja az É-D-i kapcsolatokat, ezáltal megerősödhetnek Szlovákia (és Lengyelország) felé a gazdasági kapcsolatok, - Az M3 autópályával tovább javuló kapcsolat erősíti a gazdaságot, a beszállítói hálózatba bekapcsolódást és a turisztikai elérhetőséget is, - a rekreációs igény mind a főváros, mind külföld felől megerősödik, a megnövekvő keresletre a település jól reagál és a turizmus jelentősége, települési bevételei, foglalkoztatási hatása nő,	- Nógrád megye nem tud kitörni jelenlegi hátrányos helyzetéből, versenyképessége nem javul, emiatt a térség továbbra sem lesz vonzó a befektetések számára, - Budapestnek inkább az elszívó hatása érvényesül, nem a relatív közelségéből eredő előnyök, - Késik a vasúti rekonstrukció és annak gazdaságfejlesztő hatása, - Az alacsony képzettségű munkaerőt igénylő ágazatok leépülnek vagy külföldre távoznak, és ha a pásztói iskolázottságot nem sikerül emelni, a munkanélküliség tovább fokozódik.

A városközpont SWOT elemzése

erősségek	gyengeségek
- Pásztón a legjobb demográfiai és társadalmi mutatókkal rendelkező városrész, - Az intézmények és kereskedelem itt koncentrálódik, - Rendezett városközponti megjelenés, vonzó történeti és kulturális értékek,	- Turisztikai forgalma és jelentősége elmarad az adottságaitól, a szálloda bezárt, kicsi az idegenforgalom, gyenge a marketing, - Több helyen is városképi törések, térfal hiányok rontják a vonzóképeséget, - A Fő u. mint üzletutca parkolási gondokkal küzd
lehetőségek	veszélyek
Jobb idegenforgalmi marketinggel és kulturális programcsomagok elindításával, elérhető az eseményturizmus fellendítése, a történeti városközpont vonzásának erősítése,	- A hagyományos kisüzletes, kisvárosi kereskedelem visszaesik a nagyobb (Hatvan, Salgótarján) bevásárlóközpontok építésével, - Az oktatási rendszer átalakítása hátrányosan hat a kéttannyelvű gimnáziumra és jelenlegi nagy vonzereje csökken/megszűnik.

Pásztó-Külváros SWOT elemzése

erősségek	gyengeségek
- mind a gazdaságfejlesztés, mind lakóterületi fejlesztések számára elegendő, infrastruktúrával ellátható terület áll rendelkezésre, - A strand gyógyvize lehetővé tesz további fejlesztéseket,	- a népesség képzettségi szintje az országos átlag alatt marad, - a városközponton kívüli területek egy része elhanyagolt, burkolatlan utak, üresen álló pusztuló házak rontják a városképet,

	a Kővicses patak mentén helyenként rendezetlen a zöldfelület, elhanyagolt a növényállomány, illegálisan szétszórt szemét is található,
lehetőségek	veszélyek
- A 21. főközlekedési út folyamatban levő négysávosítása javítja az É-D-i kapcsolatokat, ezáltal megerősödhetnek Szlovákia (és Lengyelország) felé a gazdasági kapcsolatok, - Az M3 autópályával tovább javuló kapcsolat erősíti a gazdaságot, a beszállítói hálózatba bekapcsolódás révén Pásztón is újabb munkahelyek létesülnek	- a külső befektetések már kialakult gazdasági központokban koncentrálódnak, a tőke továbbra sem jön Pásztóra, ezért a felhagyott telephelyek és tervezett gazdasági területek használaton kívül maradnak, - Az alacsony képzettségű munkaerőt igénylő ágazatok leépülnek vagy külföldre távoznak, és ha a pásztói iskolázottságot nem sikerül emelni, a munkanélküliség tovább fokozódik,

Pásztó-Hasznos SWOT elemzése

erősségek	gyengeségek
- Pásztón belül a hasznosi lakosság foglalkoztatási szintje a legmagasabb, - Az alacsonyan képzett lakosság aránya a városrészek között relatív kicsi, - Jó turisztikai potenciállal rendelkezik, a Hasznosi-vár, a víztározó, a Kővicses-patak és környéke, a közvetlen környezet táji-domborzati adottságai jó fejlesztési lehetőségeket jelenthetnek,	- A rekreációs adottságok nem hasznosulnak, nincs turisztikai infrastruktúra és marketing, - Hiányzik a Pásztó és Hasznos közötti gazdasági területet a lakóterülettől és az úttól elválasztó környezetvédelmi és látvány-fásítás, emiatt a telephelyek helyenkénti rendezetlensége kedvezőtlenül hathat a rekreációs-turisztikai fejlesztésekre, - a gazdasági területen néhány felhagyott, használaton kívüli telephely is található,
lehetőségek	veszélyek
- a külső rekreációs kereslet megerősödik, a növekvő igények inspirálják a hasznosi turisztikai adottságok fejlesztését, hasznosítását, jelentős szabadidős kínálat, változatos szolgáltatások és kapacitások jönnek létre, amit – a térséggel összefogott csomagterv részeként – jól lehet üzemeltetni, - a turisztika nagy élőképesség igénye következtében javul a foglalkoztatás – különösen a képzett, nyelvtudást igénylő és női munkaerő kereslet növekszik, az önkormányzat is jelentős adóbevételekre tehet szert az idegenforgalmi vállalkozásokból,	- az ország gazdasági helyzete nem javul, emiatt a rekreációs kereslet és fizetőképesség nem növekedik, a turisztikai fejlesztések elmaradnak, - a megye gazdasági lemaradása nem csökken, a külső befektetések továbbra sem jönnek Pásztóra, ezért a felhagyott telephelyek és használaton kívül maradnak,

Pásztó-Mátrakeresztes SWOT elemzése

erősségek	gyengeségek
- Kedvező táji elhelyezkedés, szép, természeti környezet, jó turisztikai adottságok, kiváló minőségű környezet (levegőminőség) - Faipari, népi kézműipari hagyományok,	- Pásztón belül a legkedvezőtlenebb demográfiai és társadalmi mutatókkal rendelkező népesség, legmagasabb öregedési index és legalacsonyabb iskolázottsági szint, rendkívül alacsony foglalkoztatási arány, - Pásztótól való nagy távolsága miatt az intézményellátás hiányos, az alacsony népesség szám miatt fenntartható módon nem is alakítható ki helyben intézményhálózat, - A központi belterülettel való tömegközlekedési és szociális szállítási kapacitások szükségessége
lehetőségek	veszélyek
az országosan javuló gazdaság következtében megnövekvő üdülés iránti kereslet lehetővé teszi az üdülőfaluvá átfejlődést, a felhagyott lakóházak újrahazsnosítását, így az értékes népi építészeti örökség megőrzését, kereskedelmi szálláshelyek, skanzen-motel kialakítását és gazdaságos üzemeltetését, a népi kézműipari hagyományok fenntartását és terjesztését	- a rossz építésföldtani adottságok, a csúszás-veszélyes terep miatti építési korlátozások akadályozzák a fejlesztéseket, - az ország és a megye gazdasági helyzete nem javul, emiatt a rekreációs kereslet és fizetőképesség nem növekedik, a turisztikai fejlesztések elmaradnak,

2.3. AZ ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK

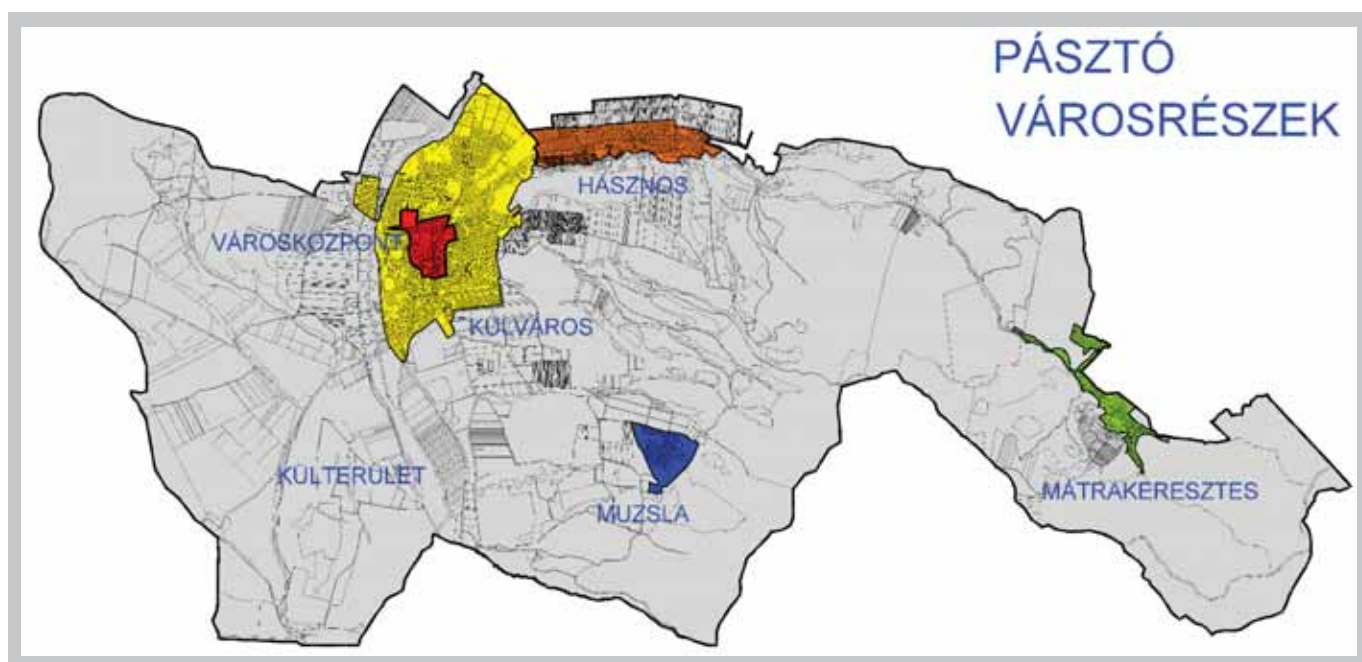
2.3.1. Településrészek kijelölése, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása

Pásztón az egyes, egymástól eltérő jellegű városrészek lehatárolása a 2008. évi IVS-ben megtörtént. A város új ITS-ének elkészítéséhez nem változtak a városrészi lehatárolások, bár az egyes városrészek nagysága és lakosság száma nagymértékben különbözik, ami a városrészi értékeléseket torzítja, hiszen az egyes részterületek súlya igen szélsőségesen eltérő (a legkisebbekben 8-8 fő, a legnagyobban majdnem hétezer fő lakik).

Ahhoz, hogy az utóbbi évek változásai jól követhetők legyenek, a változatlan területi lehatárolások teremtették meg a lehetőséget. Az összehasonlíthatóság és az időbeli változások, városrészi tendenciák feltárása érdekében valamennyi városrésznél figyelembe vételre kerültek a 2001. és 2011. évi népszámlálási adatokra alapozott különbségek.

Pásztó városrészeinek lehatárolása

2.3.2 Az egyes településrészek bemutatása, jellemzői

a) Városközpont (A)

A város történeti, igazgatási és kulturális központja. A legtöbb közhivatal, kulturális és oktatási közintézmény, a kereskedelem és vendéglátás, a szakbolt hálózat és a vendéglátóhelyek, turisztikai vonzerők jelentős része itt helyezkedik el. A középkori műemléki terület és környéke történeti beépítése, egységes és vonzó arculata és az ápoltság, esztétikus központi zöldterületek emblematikus jelentőségűek, az egész várost szimbolizálják. Itt található Pásztó műemlékeinek jelentős része és a helyi karaktert biztosító helyi védettségű épületek közül is több.

A városközpont légifotója

A városrész **lakónépessége** a jelenlegi összvárosi népesség 15,2 %-át teszi ki, lakásállománya ennél valamivel nagyobb, az összes lakás 16,5 %-a található a központban. A városrész lakosságának **korösszetétele** kedvezőbb, mint egész Pásztóé, a gyermekek aránya valamivel magasabb, az időseké lényegesen alacsonyabb, mint a település egészében. Az itteni lakosság **képzettségi szintje** relatív magas, meghaladja a városi átlagot. A belvárosi aktív korú lakosság 8,8 %-a rendelkezik csak általános iskolai végzettséggel, ez alacsonyabb, mint a városi arány (13,3%). Az egész városban a diplomások aránya 15,2 %, itt magasabb: 22,3%.

A munkaképes korú lakosság foglalkoztatottsága a központi városrészben 56,0 %, az egész városban 54,2%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (35,6 %) itt kisebb a pásztói átlagnál (41,8 %), de ugyanakkor aktív korúakon belül munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya megegyezik az átlagos mértékkel. A városközpont átlagosnál jobb társadalmi helyzetére utal, hogy az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban dolgozók aránya kisebb, mint a város egészében, annak 83,3%-a, és a munkanélküliek aránya is kisebb, mint az egész településben, de ezen belül a tartós munkanélküliség megegyezik a pásztói szinttel. A komforthiányos lakások szempontjából a városrész valamivel kedvezőbb az egész városhoz képest, de itt több az egyszobás lakás.

A városi átlagtól való pozitív (jó irányú) eltéréseket a táblázatban zöld szín jelöli, minél kedvezőbb az adat, annál sötétebb színnel. A negatív (kedvezőtlen) eltéréseket sárga-piros árnyalatok jelzik. **Összefoglalva megállapítható**, ahogy a zöld szín dominanciájából is látszik, hogy a városközpont helyzete kedvező.

1. Városközpont	Pásztó összesen	városközpont.	az egész város %-ában
Lakónépesség száma (fő)	9 689	1 473	15,2
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	12,9	13,6	105,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6	67,8	110,1
Lakónépességen belül a 60-x évesek aránya	25,5	18,6	72,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	13,3	8,8	66,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	15,2	22,3	146,7
Lakásállomány (db)	4 093	674	16,5
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	9,1	7,7	84,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41,1	41,4	100,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,5	6,5	68,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	54,2	56,0	103,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,8	35,6	85,1
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	41,4	34,5	83,3

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	55,1	51,7	93,8
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,7	14,9	89,2
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,7	9,7	100,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,0	6,5	92,9
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,6	9,2	139,4

b) Pásztó külvárosi területek (B)

Pásztó központi belterületének városközpontot körülvevő része képezi a városrész területét. Elsősorban lakóterületi városrész, bár intézményekkel is rendelkezik.

A városrész **lakónépessége** 6 914 fő, a pásztói teljes népesség több mint 70 %-át teszi ki, így a lakossági túlsúly miatt e városrész jelentős mértékben meghatározza a városi átlagokat is. Emiatt az értékelésben az átlagtól való eltérésnél csak igen kis, néhány százalékos különbségek tapasztalhatók a legtöbb adatnál. A városrész lakosságának **korösszetétele** széthúzottabb, mint Pásztóé, valamivel magasabb a gyermekek és az idősek aránya is, ebből következően a munkaképes korúak valamivel kevesebben vannak, mint a település egészén. Az itt élő lakosság **képzettségi szintje** viszont kissé alacsonyabb, mint az egész városban: a csak általános iskolát végzettek aránya magasabb, a diplomásoké alacsonyabb. A munkaképes korúak **foglalkoztatottsága** a városrészben kissé elmarad a pásztóitól, valamivel magasabb a **foglalkoztatott nélküli háztartások** aránya is az átlagosnál, de az eltérések nem jelentősek.

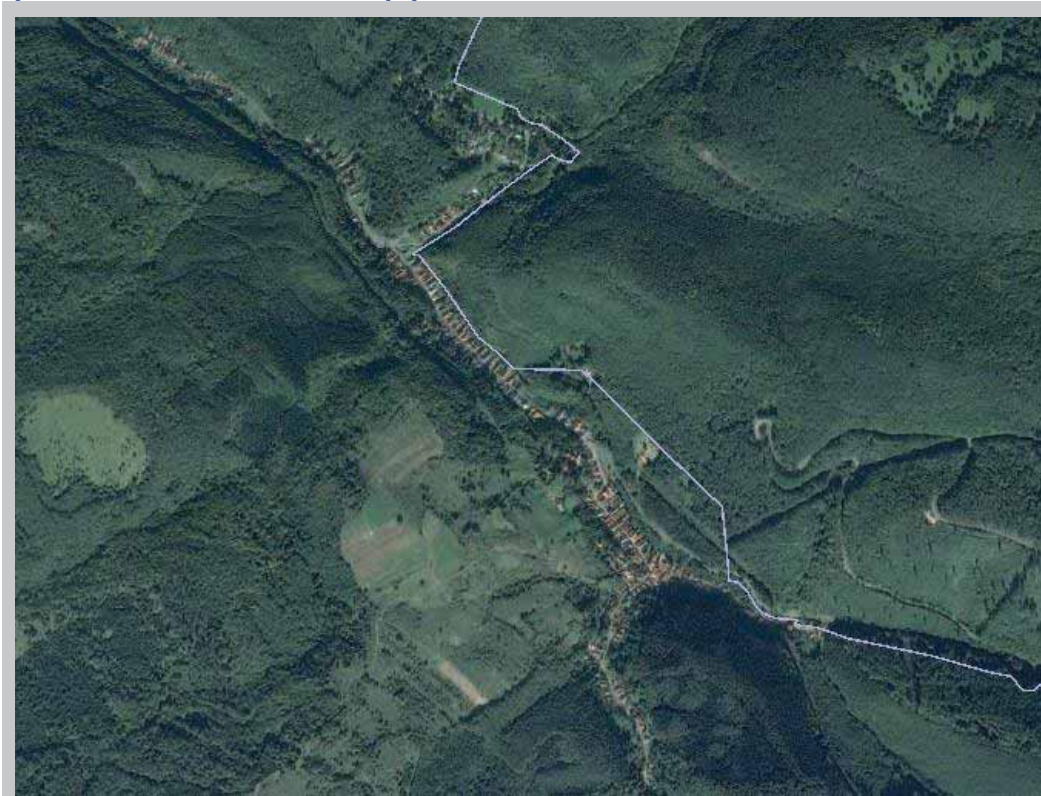
2. Pásztó külváros	Pásztó összesen	külváros	az egész város %-ában
Lakónépesség száma (fő)	9 689	6 914	71,4
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	12,9	13,3	103,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6	60,5	98,2
Lakónépességen belül a 60-x évesek aránya	25,5	26,1	102,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	13,3	14,2	106,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	15,2	14,7	96,7
Lakásállomány (db)	4 093	2 804	68,5
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	9,1	8,1	89,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41,1	41,3	100,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,5	10,4	109,5

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	54,2	53,8	99,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,8	42,1	100,7
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	41,4	41,9	101,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	55,1	55,8	101,3
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,7	17,0	101,8
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,7	9,5	97,9
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,0	7,0	100,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,6	6,7	101,5

A városrész **lakásállománya** az összes lakás 68,5 %-át teszi ki. A **lakásminőség**, az alacsony komfortfokozatú lakások aránya is megegyezik a városival.

Összefoglalva megállapítható tehát, hogy a külvárosi városrész átlagos demográfiai és szociális jellemzőkkel rendelkezik. Eltérések pozitív és negatív irányban egyaránt tapasztalhatók, de a különbségek kismértékűek, nem szélsőségesek.

c) Pásztó – Mátrakeresztes (C)

Önálló városrész, területileg, fizikailag tulajdonképpen önálló kistelepülés, amely közigazgatásilag Pásztóhoz tartozik. A központi belterülettől K-re a Mátrában helyezkedik el a várostól több km távolságra.

A városrész **lakónépessége** mindössze 373 fő, a jelenlegi összvárosi népesség 3,85 %-a. A városrész lakosságának **korösszetétele** a 2011. évi népszámlálásnál jelentősen eltért az átlagostól: a gyermekkorúak aránya alacsonyabb 9,7 %, a városi átlag mindössze háromnegyede, a munkaképes korúak aránya kicsivel marad el az átlagtól, de az időseké jelentősen meghaladja azt. Az itteni lakosság **képzettségi szintje** kedvezőtlenebb az átlagosnál, a városi 13,3 %-os arány helyett itt 23,2 % a csak általános iskolát végzettek részaránya. A diplomások aránya az itteni lakók mindössze 4,0%-a, ami elmarad a városi 15,2 %-tól. A munkaképes korúak **foglalkoztatottsága** a városrészben az átlagos alatt marad, de különösen kedvezőtlen, hogy a foglalkoztatottak is többnyire az **alacsony presztízsű** ágazatokban dolgoznak. A **munkanélküliek** és a **tartósan munkanélküliek** részaránya is magasabb Mátrakeresztesen, mint Pásztó egészében. Ebből következően a **foglalkoztatott nélküli háztartások**

aránya is meghaladja a városi szintet. A városrész hátrányos helyzete a komforthiányos lakások magasabb arányában is tükröződik.

3. Pásztó - Mátrakeresztes	Pásztó összesen	Mátrakeresztes	az egész város %-ában
Lakónépesség száma (fő)	9 689	373	3,85
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	12,9	9,7	75,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6	59,0	95,8
Lakónépességen belül a 60-x évesek aránya	25,5	31,4	123,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	13,3	23,2	174,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	15,2	4,0	26,3
Lakásállomány (db)	4 093	193	4,7
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	9,1	20,7	
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41,1	48,2	117,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,5	14,5	152,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	54,2	46,6	86,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,8	55,0	131,6
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	41,4	58,1	140,3
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	55,1	59,5	108,0
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,7	22,5	134,7
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,7	13,2	136,1
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,0	11,3	161,4
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,6	4,2	63,6

Összefoglalva - ahogy az az értékelés sárga – narancs - piros szín dominanciájából is látszik - Pásztó – Mátrakeresztes városrész - kedvező táji adottságai ellenére - demográfiai és szociális mutatói alapján hátrányos, a városi átlagtól jelentős mértékben elmaradó városrész, pedig e mutatók a helyi intézmény ellátottsági hiányokat, ill. a közlekedési kapcsolatok nem mindig kielégítő voltát még nem is tükrözik.

d) Pásztó - Hasznos városrész (D)

A városrész Pásztó történeti településhez közvetlenül kapcsolódik, bár kialakulását tekintve egykor önálló település volt. Ezt településszerkezete ma is tükrözi, de földrajzilag – és egyre inkább működésében is – szervezettebben kapcsolódik Pásztóhoz, mint Mátrakeresztes. Jellemzően lakóterület néhány intézménnyel, de Pásztó felé a területfelhasználási kapcsolatot gazdasági területek teremtik meg.

4. Pásztó - Hasznos	Pásztó összesen	Pásztó-Hasznos	az egész város %-ában
Lakónépesség száma (fő)	9 689	908	9,4
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	12,9	10,1	78,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6	59,9	97,2
Lakónépességen belül a 60-x évesek aránya	25,5	30,0	117,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	13,3	9,2	69,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	15,2	12,8	84,2
Lakásállomány (db)	4 093	402	9,8
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	9,1	9,7	106,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41,1	36,2	88,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,5	5,3	55,8
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	54,2	57,1	105,4
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,8	43,9	105,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	41,4	43,1	104,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	55,1	54,0	98,0
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,7	15,1	90,4
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,7	8,9	91,8
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,0	5,3	75,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,6	2,5	37,9

A városrész **lakónépessége** 908 fő, a teljes népesség kb. 10 %-a. A városrész lakosságának **korösszetétele** sajnos kedvezőtlenebb, mint az egész városé, még alacsonyabb a fiatalok és magasabb az idősek aránya. Az itteni lakosság **képzettségi szintje** viszont a középmezőnyben van, mind az alacsonyan képzettek aránya, mind a diplomásoké alacsonyabb a városi átlagnál. Az első kedvező, az utóbbi sajnos nem. Ugyanakkor a **foglalkoztatottsági** mutatók általában jobbak a városinál: a városrészben az aktív korúak között kevesebb a **munkajövedelemmel nem rendelkező**, mint Pásztó egészében, sőt még az alacsonyan kvalifikáltak között is kevesen vannak, akik nem rendelkeznek munkajövedelemmel. Viszont az **alacsony presztízsű ágazatokban foglalkoztatottak** aránya meghaladja az átlagost. Ez és a **munkanélküliek** kisebb hányada is azt tükrözi, hogy a Hasznos városrészben lakók nagyobb részben dolgoznak, el tudnak helyezkedni, de a végzett munka általában nem tartozik a kvalifikált munkák közé. Ezt mutatja a **tartós munkanélküliek** kedvezően alacsonyabb aránya is. A **foglalkoztatott nélküli háztartások** aránya ennek ellenére kissé magasabb, mint a városi érték. A városrész **lakásállománya** a a városinak 9,8 %-a, azaz a városrész népességi arányával (9,4%) nagyjából egyensúlyban van. A **lakásminőség** szempontjából a KSH Hasznosra vonatkozó adatai látszólagos ellentmondásban vannak: míg az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a városrészben meghaladja a pásztói szintet, a komfort nélküli, a félkomfortos és szükséglakásoké jelentősen az alatt marad a KSH adatszolgáltatása szerint.

Összefoglalva: Hasznos városrész több mutatója jobb, néhány mutatója rosszabb, mint az átlag, kis- és nagyobb mértékű eltérések egyaránt tapasztalhatók. Összességében azonban a városrész helyzete átlagos/jó minősítést kaphat, mivel a pozitív irányú eltérések erősebbek, mint a negatívak. Az egyetlen jelentősen kedvezőtlen adat a demográfiában: nagyon alacsony a gyerekszám és magas az időseké.

e) Pásztó-Muzsla (E)

Pásztó-Muzsla nem része a központi belterületnek, egykori zártkertből alakult üdülőtérületté, nem lakóterület. Lakott üdülőkben lakó népességének száma mindössze 8 fő, ezért a város demográfiai vagy gazdasági/társadalmi mutatóit nem befolyásolja. Emiatt –bár a városrészi adatokat tartalmazó táblázatot bemutatjuk, de az értékelést (színezést) nem is tüntettük fel.

5. Pásztó - Muzsla	Pásztó összesen	Pásztó-Muzsla	az egész város %-ában
Lakónépesség száma (fő)	9 689	8	0,08
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	12,9	0,0	-
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6	62,5	101,5
Lakónépességen belül a 60-x évesek aránya	25,5	37,5	147,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	13,3	0,0	-
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	15,2	12,5	82,2
Lakásállomány (db)	4 093	4	0,1
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	9,1	25,0	274,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41,1	20,0	48,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,5	0,0	-
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	54,2	66,7	123,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,8	50,0	119,6
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	41,4	75,0	181,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	55,1	50,0	90,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,7	0,0	-

Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,7	0,0	-
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,0	25,0	357,1
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,6	0,0	-

A táblázatból kiderül, hogy Muzslán gyerekek nem, csak középkorúak és idősek laknak. A négy lakott üdülőből egy alacsony komfortfokozatú. A munkaképes korú népesség kétharmada foglalkoztatott és nincs munkanélküli, de háromnegyedük alacsony presztízsű ágazatban tudott csak elhelyezkedni. A háztartások fele foglalkoztatott nélküli, ami meghaladja a városi átlagot.

Összefoglalva megállapítható, hogy a muzslai népesség a városi átlagnál kissé kedvezőtlenebb, de még nincs szélsőségesen rossz helyzetben, jobbak a mutatói, mint a külterületi népesség esetében. Demográfiai/korcsoport összetételi, társadalmi-gazdasági, foglalkoztatási, és lakás szempontból is alatta marad azonban az összvárosi szintnek.

f) Pásztó külterület (F)

6. Pásztó - külterület	Pásztó összesen	Pásztó- külterület	az egész város %-ában
Lakónépesség száma (fő)	9 689	8	0,08
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	12,9	12,5	96,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6	75,0	121,7
Lakónépességen belül a 60-x évesek aránya	25,5	12,5	49,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	13,3	83,3	626,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	15,2	0,0	-
Lakásállomány (db)	4 093	16	0,4
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	9,1	87,5	961,5
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41,1	66,7	162,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,5	50,0	526,3
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	54,2	33,3	61,4
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,8	75,0	179,4
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	41,4	100,0	241,5
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	55,1	50,0	90,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,7	50,0	299,4
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,7	50,0	515,5
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,0	75,0	1071,4
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,6	0,0	-

A külterületi népesség is elenyésző, a város lakosságának egy ezrelékét se teszi ki. Így – mint Muzslánál – az adatok értékelését színezéssel nem jelöltük, hiszen a városi mutatókra gyakorlatilag nincsenek hatással. A külterületen (Muzslához hasonlóan) ugyancsak 8 fő lakik, közülük egy gyerek és egy idős, a többi munkaképes korú. Itt azonban jellemző az alacsony képzettség, egy fő kivételével mindenkinek csak

ált. iskolai végzettsége van. Ebből (is) következik, hogy kétharmaduknak nincs munkából származó jövedelme, így a foglalkoztatott nélküli háztartások adják az háztartások háromnegyedét. A lakosság fele tartósan munkanélküli, akik dolgoznak, azok is valamennyien alacsony presztízsű ágazatokban kaptak munkát. A külterületi lakásállomány a kint lakók kétszerese, ebből következően a lakások többsége üresen áll, lakatlan. A 16 lakásból 14 alacsony komfortfokozatú vagy komfort nélküli, esetleg szükséglakás.

Összességében megállapítható, hogy a külterületi lakosság mind társadalmi, mind gazdasági, mind lakás körülményeit tekintve kimondottan és szélsőségesen hátrányos helyzetű.

A társadalmi feszültségek értékelése városrészenként

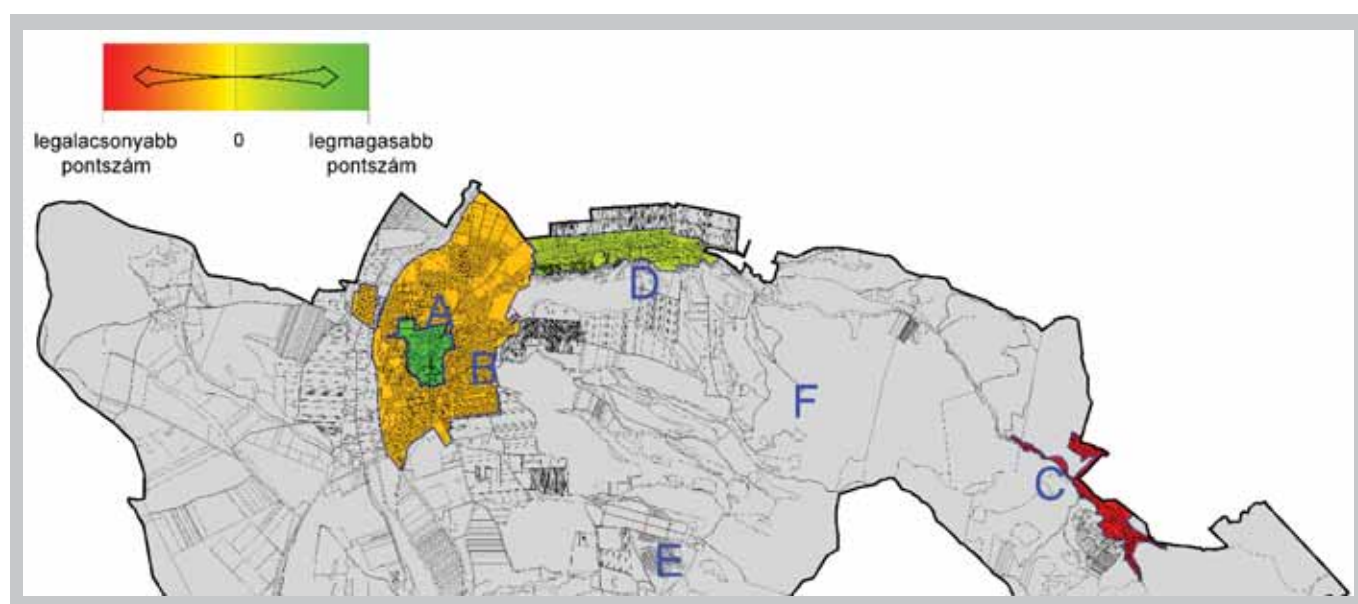
Az értékelésben Pásztó-Muzsla és Pásztó-Külterület városrészeket nem vettük be, mert népességszámuk mindössze 8-8 fő, azaz a város szempontjából nem meghatározó és az értékelést „félre vinné”.

A mutatók pontértékeinek számításánál az átlagtól való szélsőértéki eltérések +5,0 vagy -5,0 ponttal kerültek értékelésre. Az egyes városrészek mutatóinak pontértékei ezen skálán a lineáris helyzet függvényében kerültek kiszámításra.

A STATISZTIKAI MUTATÓK MEGNEVEZÉSE	ÉRTÉKEK JELLEGE	VÁROSRESZEEK ADATAI						VÁROS EGÉSZÉMEK ADATAI		
		A	B	C	D	E	F	ÁTLAG	LEG- JOBB.	LEG- ROSSZS ZABB
VITALITÁSI INDEX (0-14 ÉVESEK/60-X ÉVESEK)	adat	0,73	0,51	0,31	0,34	0,00	1,00	0,51	0,73	0,31
	pont-szám	+5,0	0,0	-5,0	-4,25			0	+5	-5
LEGFELJEBB ÁLTALÁNOS ISKOLAI VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐK ARÁNYA AZ AKTÍV KORÚAKON BELÜL %	adat	8,8	14,2	23,2	9,2	0,0	83,3	13,3	8,8	23,2
	pont-szám	+5,0	-0,5	-5,0	+4,6			0	+5	-5
FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGŰEK A 25 ÉVES ÉS IDŐSEBB NÉPESSÉG ARÁNYÁBAN %	adat	22,3	14,7	4,0	12,8	12,5	0,0	15,2	22,3	4,0
	pont-szám	+5,0	-0,2	-5,0	-1,0			0	+5	-5
ALACSONY KOMFORT FOKOZATÚ LAKÁSOK ARÁNYA %	adat	7,7	8,1	20,7	9,7	25,0	87,5	9,1	7,7	20,7
	pont-szám	+5,0	+3,6	-5,0	-0,3			0	+5	-5
RENDSZERES MUNKAJÖVEDELEMMEL NEM RENDELKEZŐK ARÁNYA AZ AKTÍV KORÚAKON BELÜL %	adat	41,4	41,3	48,2	36,2	20,0	66,7	41,1	36,2	48,2
	pont-szám	-0,2	-0,1	-5,0	+5,0			0	+5	-5
FOGLALKOZTATOTTAK ARÁNYA A 15- 64 ÉVES NÉPESSÉGEN BELÜL %	adat	56,0	53,8	46,6	57,1	66,7	33,3	54,2	57,1	46,6
	pont-szám	+3,1	-0,7	-5,0	+5,0			0	+5	-5
FOGLALKOZTATOTT NÉLKÜLI HÁZTARTÁSOK ARÁNYA %	adat	35,6	42,1	55,0	43,9	50,0	75,0	41,8	35,6	55,0
	pont-szám	+5,0	-0,2	-5,0	-0,8			0	+5	-5
PONTSZÁMOK ÖSSZESEN		+27,9	+1,9	-35,0	+8,25					
VIZSGÁLT KÖRZETEK		A	B	C	D	E	F			

	VÁROSKÖZPONT	PÁSZTÓ KÜLVÁROS	PÁSZTÓ MÁTRAKERESZTES	PÁSZTÓ HASZNOS	PÁSZTÓ MUZSLA	KÜLTERÜLET	
LAKÓNÉPESSÉG (fő).	1 473	6 914	373	908	8	8	

A pontértékek is alátámasztják a városrészi vizsgálatoknál kialakult képet: a városközpont van társadalmi-gazdasági szempontból a legjobb helyzetben: 27,9 pont, utána Hasznos városrész +8,25 ponttal a „második helyezett”, Pásztó-Külváros alig tér el az átlagtól, de ez az eltérés összességében kissé pozitív, +1,9 pont, míg a legkedvezőtlenebb képet Pásztó-Mátrakeresztes mutatja -35,0 ponttal.

Összesített értékelés városrészenként

2.3.3. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése

Ahhoz, hogy a szegregációs területeket szociális szempontból el lehessen helyezni környezetükben, és városi, ill. városrészi szinten össze lehessen hasonlítani az őket körülvevő területek jellemzőivel, megvizsgálásra került az egész város és az egyes városrészek helyzete is a szegregációs mutatók alapján. Az alábbi táblázat az egyes városrészek mutatóit tartalmazza a KSH 2011. évi népszámlálása alapján, egymás mellett, összevethető formában.

A táblázatban színezéssel jelöltük, hogy az egyes városrészek helyzete az összvárosihoz képest jobb, vagy rosszabb. Az átlagnál jobb értékeket a zöld – a pozitív eltérés mértékével arányosan egyre sötétedő – árnyalatai jelzik, míg az átlagosnál rosszabb helyzeteket a sárga-piros szín jelzi, a helyzet romlásával sötétedő árnyalatokkal. Az átlagtól való jelentéktelenül kis eltérést szín nem jelzi.

Jól látható, hogy a társadalmilag legproblémásabb területek a külterületi lakott helyek. Itt a legtöbb mutató igen nagymértékben marad alatta a városi átlagnak: az iskolázottság többszörösen elmarad a várositól. 100,0% az alacsony presztízsű ágazatokban foglalkoztatottak aránya, mint Pásztó egészében, a munkanélküliség háromszoros, a tartós munkanélküliség több mint ötszörös. A fizikai környezet jellemzői sem jobbak: a külterületen a komfort nélküli lakások aránya az összvárosinak majdnem tizenegyszerese. Szerencse, hogy a külterületen kevesen laknak (mindössze 8 fő), így nem okoz megoldhatatlan társadalmi problémát a városnak.

Mutató megnevezése	Pásztó összesen	Városközp.	Külváros	Mátrakeresztes	Hasznos	Muzsla	Külterület
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	13,3	8,8	14,2	23,2	9,2	0,0	83,3
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év felettiek körében 2011	15,2	22,3	14,7	4,0	12,8	12,5	0,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 2011 (7,8,9 kategóriájú foglalkoztatási főcsoportúak/foglalkoztatottak)	41,4	34,5	41,9	58,1	43,1	75,0	100,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011	55,1	51,7	55,8	59,5	54,0	50,0	50,0
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta: munka-nélküliek száma/munka-nélküliek+foglalkoztatottak száma)	16,7	14,9	17,0	22,5	15,1	0,0	50,0
Tartós (legalább 360 napos) munka-nélküliek aránya (tartós munka-nélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	9,7	9,7	9,5	13,2	8,9	0,0	50,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 2011	7,0	6,5	7,0	11,3	5,3	25,0	75,0

Muzsla helyzete sem kedvező, itt a foglalkoztatási presztízs alacsony a képzettségi szinthez képest. A mutatóknak csak egy része marad a városi alatt, de az eltérések a külterületinél kisebb mértékűek: a munkanélküliek aránya pl. nulla, a tartós munkanélküliség is, ami jobb a városinál, sőt a gazdaságilag aktívak aránya is kicsivel kedvezőbb. A komfort nélküli lakások hányada ugyan magasabb, de kis mennyisége miatt nem okoz jelentős települési gondot.

Az átlagosnál rosszabb még Mátrakeresztes városrész. Ott az iskolázottság jelentősen alatta marad a pásztóinak és a lakosság korstruktúrája is kedvezőtlen. Emiatt valamennyi foglalkoztatási mutató is rosszabb az átlagosnál, de ez jellemző a lakásminőségre is.

Hasznos városrész egyes mutatói jobbak, mások gyengébbek, mint az egész városé, de az eltérések jelentéktelenül kicsik, több mutató esetében egy százalékon belüliek. A foglalkoztatási adatok általában kicsit kedvezőbbek, a munkanélküliség, különösen pedig a tartós munkanélküliség alacsonyabb, mint a városi átlag, ugyanígy a gazdaságilag nem aktívak hányada is kedvezőbb. Az iskolai végzettség két irányban tér el a pásztóitól, több a középfokon iskolázott, de kevesebb a diplomás és a csak alapfokot végzett is, mint a városi szint.

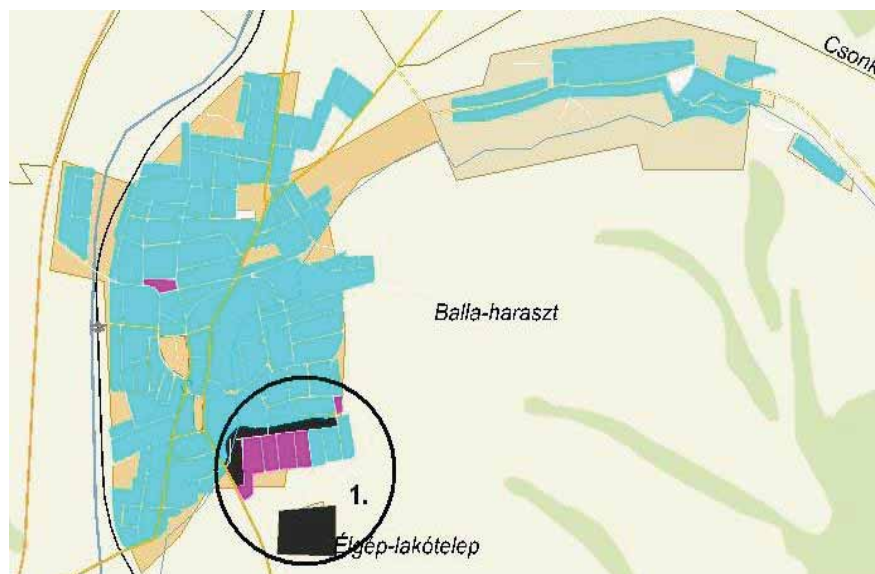
Pásztó Külváros átlagosnak tekinthető, hiszen túlnyomó nagysága miatt tulajdonképpen ez a városrész határozza meg a mutatók átlagos értékeit.

A Városközpont minden tekintetben az átlag fölött „teljesít”, egyértelműen a legjobb helyzetben levő városrész.

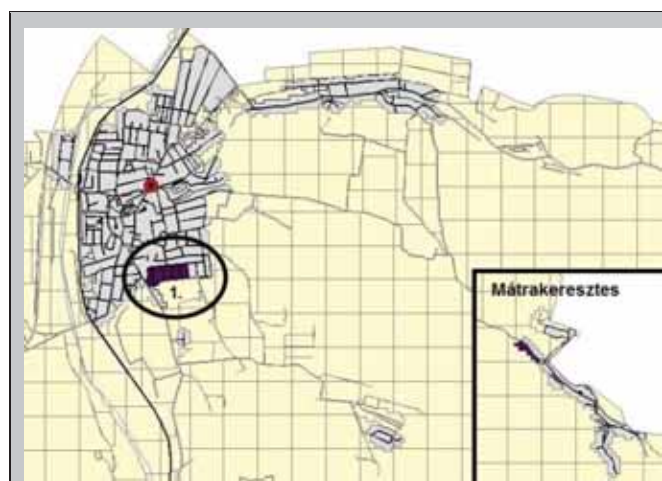
Szegregált terület a város Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2013. június 26.) alapján a központi belterület DK-i peremén van. Bár a helyzet – közművesítettség, szeméttlerakás megszüntetése, közterületek rendezése - az utóbbi években javult, még ma is itt koncentrálódik a hátrányos helyzetű népesség, alacsonyan képzettek és mélyszegénységben élők egy része. Az általános iskolákban nem megoldott a hátrányos helyzetű gyerekek azonos arányának biztosítása, az egyik iskolában sokkal magasabb az arányuk, mint a másokban.

A 2011. évi népszámlálási statisztikai mutatóik alapján a külterületen lakók is halmozottan hátrányos népességnek tekinthetők, de alacsony létszámuk miatt mégsem képeznek szegregátumot, mivel az ott lakó népesség nem éri el a 40 főt.

A 2001. évi és 2011. évi népszámlálás adatai alapján lehatárolt szegregációs ill. szegregálódó területek térképeiből megállapítható, hogy a szegregált területek szűkültek. Hivatalosan szegregátumként csak az 50 főt meghaladó nagyságú, összefüggő, kedvezőtlen mutatókkal rendelkező területek számítanak, így a város DK-i peremén a Dankó u. – Fő u. – Névtelen u. – Csermely u. – Nyikom u. térsége mindkét időpontban szegregált területnek számított, a többi jelzett terület lakosainak száma nem éri el az 50 főt.

A KSH szegregátum lehatárolása a 2001. évi népszámlálás adatai alapján, az akkori szegregált területeket az alábbi ábra mutatja.

Pásztó, 30%-os mutató melletti szegregátum KSH 2011

Pásztó 35%-os mutató melletti DK-i szegregátum KSH 2011

2.3.4. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek

a) A korábbi (2008. évi) IVS fejlesztési javaslatai

Az előző IVS kiemelt akcióterületként a történeti belváros műemléki területének és környezetének funkcióbővítő rehabilitációját tartalmazta. Ez az utóbbi években megvalósult, impozáns a történeti városmag rendezettsége, a műemlékek és régészeti területek bemutatása. Ami ma még gondot és városképi töréseket okoz, hogy a szűken vett történeti mag határán megakadt a rendezés, a műemlék kolostor mellett dűledező romos épület, közelében rendkívül elhanyagolt és – még jó állapotban is – zavaró sorganársok találhatók. Fontos lenne, hogy a területi rehabilitáció folytatódjon és a zavaró városképi törések korrigálhatók legyenek. Ez az idegenforgalmi vonzerőt is növelhetné – bár ahhoz jelentős mértékben nem fizikai változások, hanem a turisztikai marketing megerősítése segíthetne hozzá.

b) Javaslat a középtávú beavatkozásokra

A helyzetfeltárás és elemzések, valamint a korábbi IVS alapján az alábbi célok és beavatkozást igénylő területek kijelölése javasolható:

- a településfejlesztési koncepció, a településszerkezeti terv és a szabályozási terv átdolgozása a megváltozott adottságoknak és az érvényes jogszabályoknak megfelelően,
- a gazdaságfejlesztési területek igény szerinti bővítése, alapinfrastruktúrával ellátása, a befektetések számára kiejánlható előkészített területkínálat, a tökevonzó képesség növelése érdekében,
- komplex kerékpárút hálózat kialakítása – elsősorban a hivatásforgalomra vonatkozóan, a munkahelyek, az intézmények, iskolák biztonságos elérésének biztosítása, másodsorban az idegenforgalmi vonzerő erősítése érdekében,
- a Pásztó és Hasznos közötti gazdasági terület új, lakóterületet nem érintő közúti megközelítésének kiépítése,
- az önkormányzati (szociális) bér lakásállomány növelése a fiatalok helyben tartása, ill. a népességvonzás fokozása érdekében, elsősorban nem új építéssel, hanem üresen álló lakóingatlanok megvásárlásával javasolt, az önkormányzatnak viszont nem áll szándékában szívesen alacsony számú önkormányzati lakásállomány növelése.
- a használaton kívül került egykori szakorvosi rendelő hasznosítása,
- az idősgondozás bővítése nemcsak az intézményhálózat fizikai bővítésével, hanem alternatív (otthoni) gondozási módok szélesebb körű bevezetésével, az önkéntes munkavállalás fokozásával,
- a kórház-fejlesztési terület biztosítása, a kórháznál a parkoló-kapacitás bővítése,
- a használaton kívüli szálloda újra megnyitása a kistérségi turisztikai koncepció elindításához kapcsolódva, a turisztika fejlesztése nemcsak fizikai létesítményekkel, hanem a programkínálat bővítésével és eredményes marketing tevékenységgel,
- a műemléki negyed további épületeinek (parókia, tiszti lakások) felújítása és a romkert tágabb környezetének (öregmalom) rendezése, a Fő utca környéki volt borospincék turisztikai célú hasznosítása, a környező zöldterületek rendezése,
- a Csillag tér rendezése, a Fő utca menti városképi törések megszüntetése vagy legalább javítása, a hiányzó térfalak pótlása a városközponti szakaszon,
- a legfontosabb közintézmények korszerűsítése, az akadálymentesítés teljes körű megvalósítása, az iskolacentrum bővítése, sportlétesítményeinek fejlesztése, tanuszoda létesítése, a hasznosi volt általános iskola funkcióbővítő fejlesztése,
- a városi könyvtár funkcióbővítő felújítása,
- a szabadidőpark fejlesztése változatos funkciókkal és színvonalas zöldfelületekkel a Kövicses patak mellett Hasznostól D-re a település K-i határán, ehhez kapcsolódva a sportpálya rekonstrukciója,
- a strand és közvetlen környezete korszerűsítése, funkcióbővítő fejlesztése,
- a Hasznosi-tározó és várrom turisztikai kínálatba bevonása, a füves reptér szabadidős/turisztikai hasznosítása, információs rendszer kialakítása,
- útfelújítások, burkolatcserék, új útszakaszok megnyitása (Gyárliget u. – Piac), a közlekedésszervezés módosítása, forgalomcsillapítás (Kölcsey u. a Nagymező – Fő u. között), parkolási rend megváltoztatása több helyen, a Fő u. – Deák F. u. – Gyárliget u. csomópontjának átalakítása és körforgalmi csomópont kiépítése a Fő úton a Hunyadi és Szentlélek utcánál,
- sétány.(kerékpározásra is alkalmas módon) kiépítése a Kövicses patak mentén a Szabadidőparkig,
- a vasútállomás és környezetének felújítása, rendezése, utasforgalmi és tájékoztató rendszer kialakítása,
- a köztéri térfigyelő hálózat bővítése,
- a csapadékvíz csatornahálózat továbbépítése, az így felszabaduló jelenlegi árok területek parkolóként, útszélesítésként hasznosítása, a közterületi rehabilitáció folytatása.

ELŐZETES HATÓSÁGI VÉLEMÉNYEK

NÓGRÁD MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
 RENDÉSZETI IGAZGATÓSÁG
 KÖZLEKEDÉSRENDÉSZETI OSZTÁLY

☒ : 3100 Salgótarján Rákóczi út 40. Pf.:130, ☎: 32/312-119, BM: 31/30-32, fax: 35-32

Ügyszám: 12000/1236-1/2015. ált.

Hiv.szám: 1579/2015.

Tárgy: szakhatósági állásfoglalás

Előadó: Tamás-Kovács Andrea r. őrgy.

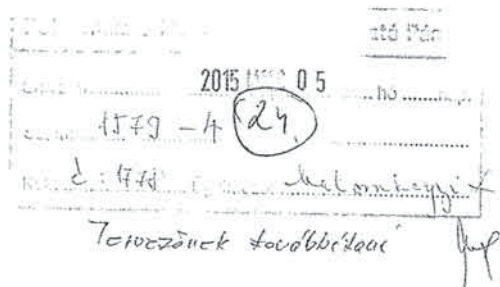
Tel.: 06-32/312-119

Dömsödi Gábor
 polgármester Úr

Pásztó Város Önkormányzata

P á s z t ó
 Kölcsey út 35.

3060

Tisztelt Polgármester Úr !

Fenti számú megkeresésével kapcsolatban tájékoztatom, hogy Pásztó város településfejlesztési koncepciójával, integrált településfejlesztési stratégiájával kapcsolatban észrevételünk nincs, az eljárás további szakaszában nem kívánunk részt venni.

Salgótarján, 2015. március 02.

Tisztelettel:

[Handwritten signature]
 Palkovics Viktor r. őrnagy
 osztályvezető

RZSNEO_3 90 62 0 (12000-4443) 3003-BUEG---117839750-50E549236F3C-4443 3977)

04/03 2015 SZE 9:01 FAX +3629354224 NKH-LH

001/001

Dömsödi Gábor
polgármester

Pásztó Város Polgármestere

Pásztó
Kölcsey u. 35.
3060

fax: (32) 460-918

Tárgy: Vélemény Pásztó Város
településfejlesztési koncepció és
integrált településfejlesztési
stratégia készítésével kapcsolatban

Iktatószám: FD/RR/NS/A/414/1/2015
Hivatkozási szám: 1579/2015

Ügyintéző: Petróczi György

Tisztelt Polgármester Úr!

Az NKH Légügyi Hivatal (1675 Budapest Pf.: 41., a továbbiakban: a Hatóság) a 2015. március 2. napján, Pásztó város településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia, előzetes tájékoztatási szakasz – 2015. tárgyban érkezett megkeresésével kapcsolatban tájékoztatja, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 8. § alapján a településfejlesztési koncepció és az integrált településfejlesztési stratégia elkészítéséhez hozzájárul.

A Hatóság a további egyeztetési eljárásban nem kíván részt venni.

A Hatóság a megkeresés során az Étv. 8. §., valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. mellékletének 10. pontja alapján járt el.

Budapest, 2015. március 3.

Farkas András légügyi elnökhelyettes nevében

Bodrogközi Gergő
Bodrogközi Gergő
építésügyi szakhatósági előadó

Polgármesteri Hivatali Központi Iktató Pásztó	
Érkezett	2015 MARCH 05 hó nap.
Szám:	1579-5 (23) számú
Kelt:	2015.03.05. Ügyintéző: <i>[Signature]</i>

FELÜGYELETI FŐOSZTÁLY – REPÜLŐTÉRI ÉS REPÜLÉSVÉDELMI OSZTÁLY
2220 Vecsés, Lincoln út 1. • 1675 Budapest, Pf.: 41. • telefon: +36 1 273 5524 • fax: +36 29 354 224
• e-mail: caa@nkh.gov.hu
www.nkh.gov.hu

Földmérési és Távérzékelési Intézet
Institute of Geodesy, Cartography and Remote Sensing
Institut für Geodäsie, Kartographie und Fernerkundung

1149 Budapest, Bosnyák tér 5. • H-1592 Pf.: 595 • +36 1 222-5101 • +36 1 222-5112 (fax) • info@fomi.hu • www.fomi.hu

1. sz. példány

Ügyiratszám: FÖMI/1319-2/2014

Ügyintéző: Némethné Meier Éva

Telefon: 06-1-460-4245

Hiv.szám: 1579/2015

Tárgy: tájékoztatás adatszolgáltatásról

Melléklet:-

Dömsödi Gábor polgármester úr részére

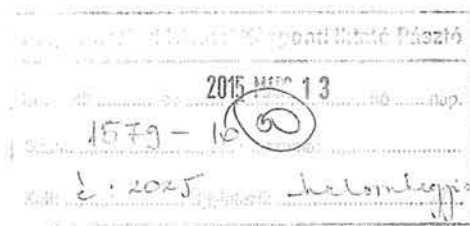
Pásztó Városi Önkormányzat
Pásztó, Kölcsey u. 35.
3060

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozással a 1579/2015 iktatószámú levelére tájékoztatom, hogy a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek, valamint a településrendezési tervek készítése során az országos, a kiemelt térségi és a megyei övezetek területi érintettségével kapcsolatosan állásfoglalásra kötelezett államigazgatási szervek köréről és az eljárás részletes szabályairól szóló 282/2009. (XII. 11.) Korm. rendeletet, és annak mellékleteit módosította az egyes területrendezésről szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 25/2014 (II. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. része. A Földmérési és Távérzékelési Intézetet (továbbiakban: FÖMI) az R. 23. § -ban meghatározott időponttól kezdve a fenti tárgykörben adatszolgáltatási kötelezettség terheli. A FÖMI azonban jelenleg nem tud eleget tenni kötelezettségének, mivel részére még nem kerültek átadásra az adatszolgáltatás alapját képező adatok az adatbázis előállítójától. Mindezek alapján a megkeresés teljesítéséhez szükséges adatok hiányában a FÖMI jelenleg nem tud eleget tenni a kérésnek, de amint az adatbázis átvétele megtörténik, haladéktalanul értesítjük Polgármester Urat.

Budapest, 2015. március 13.

Tisztelettel:

Fekete Gábor
főigazgató

**HONVÉDELMI MINISZTERIUM
HATÓSÁGI HIVATAL**

1135 Budapest, Lehel utca 35-37. • Postacím: 1555 Budapest Pf.: 70.
Telefon: 06 (1) 237-5556 • HM 27-933 • Fax: 06 (1) 237-5557 • HM 27-945
e-mail: hatosagihivatal@hm.gov.hu, web: http://hm.hatosagihivatal.kormany.hu

Nyt. szám: HHI/1115-1/2015
Hiv. szám: 1579/2015

1. számú példány

**Pásztó Városi Önkormányzat
Polgármesteri Hivatala**

3060 Pásztó
Kölcsey F. u. 35.

Tárgy: Pásztó Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája és
Konceptiója

Tisztelt Cím!

Megkeresésükre értesítem, hogy a tárgyi dokumentációt megvizsgáltam és azzal kapcsolatban az alábbi állásfoglalást adom:

Kérésének megfelelően tájékoztatom, hogy a település kiemelt fontosságú honvédelmi övezetbe és honvédelmi övezetbe tartozó ingatlanokkal nem érintett, ezért a további véleményezési eljárásban nem kívánok részt venni.

Jelen állásfoglalást, mint a 282/2009. (XII. 11.) korm. rendelet 1. sz. mellékletének 8., 16. pontjaiban és a 314/2012. (XI. 8.) korm. rendelet 9. sz. mellékletének 17. pontjában megjelölt államigazgatási szerv adtam ki, figyelemmel az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (2) m) pontjára.

Budapest, 2015. február 25.

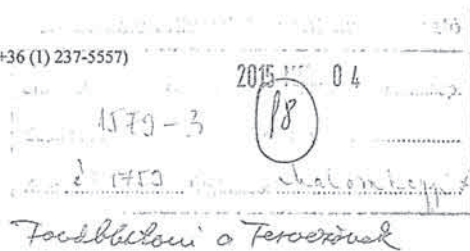
Tisztelettel:

Dr. Gulyás András ezredes
HM Hatósági Hivatal főigazgató
nevében és megbízásából

Tölgyesi József
Tölgyesi József ezredes
honvédelmi hatósági igazgató

Készült: 2 példányban
Egy példány: 1 lap
Ügyintéző (tel/fax):
Kapják:

Ott Gábor alezredes (tel.: +36 (1) 236-5192; HM 022-26-107; fax: +36 (1) 237-5557)
1. sz. pld.: Címzett
2. sz. pld.: Irattár

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT
Országos Tisztifőorvosi Hivatal

Iktatószám: KEF-5935-2/2015.
Tárgy: Tájékoztatás, Pásztó ITS
Előadó: Debreczeni-Lázár András
Telefon: (06-1) 476-1100/2830

Válaszadás esetén kérem, a fenti iktatószámra
hivatkozni szíveskedjék.
Hivatkozási szám: 1579/2015.

Dömsödi Gábor
polgármester

Pásztó Város Önkormányzata

Pásztó
Kölcsey u. 35.
3060

Tisztelt Polgármester Úr!

Pásztó város integrált településfejlesztési stratégiájának készítése kapcsán 1579/2015. számú levelében történt megkeresésére válaszolva az alábbi tájékoztatást adom:

A rendelkezésemre álló adatok alapján megállapítottam, a város területén található Pásztó K-5 OKK számú kút, melynek vizét az Országos Tisztifőorvosi Hivatal 43-4/OTH/2010. számú határozatában gyógyvízzé minősítette. A kút védett vízáadó réteget csapol meg, a felszínen védelmi intézkedések megtételére nincs szükség.

A vélemény kiadására hatóságom hatáskörét és illetékességét a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. számú melléklete 22. pontja állapítja meg.

Budapest, 2015. március 18.

Dr. Paller Judit
mb. országos tisztifőorvos
névében kiadmányozza

Dr. Kovács Márta
főosztályvezető

Cím: 1097 Budapest, Albert Flórián út 2-6. – Levelezési cím: 1437 Budapest, Pf. 839.
Telefon: +36 1 476 1100 – E-mail: tisztifoorvos@oth.antsz.hu

L11/ E: 2015 MARC 23.
E 12. sz.

Gyöngyösesi Község Polgármesterétől
3211. Gyöngyösesi, Kossuth Lajos út 147.
Tel.: 37/369-005

Gyö/326-2/2015
Hív. sz.: 1579/2015

Pásztó Városi Önkormányzat
Pásztó
Kölcsey u. 35
3060

Tisztelt Polgármester Úr!

Fenti számú levelére hivatkozva tájékoztatom, hogy Pásztó településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia elkészítésében az eljárás további szakaszaiban nem kívánunk részt venni.

Gyöngyösesi, 2015. március 19.

Tisztelettel:

Vernyihe Livia
Vernyihe Livia
polgármester

2015 MAR 25
1579-18 (12)
! 1440
Tervezések továbbítani!

**Nógrád Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság**
Hatósági Osztály

H-3100 Salgótarján, Szent Flórián tér 1.
Tel: (36-32) 521-030 Fax: (36-32) 521-031 e-mail: nograd.titkarsag@katved.gov.hu

*Lidl E-2015 MARC 26
Előre!*

Szám: 36200/499-1/2015.ált.

Tárgy: Pásztó településfejlesztési
koncepció és integrált
településfejlesztési stratégia
Ügyintéző: Garai Levente tű. szds.
Hiv. szám: 1579/2015.
Telefon: 06-32-521-036

Dömsödi Gábor
Pásztó Város Polgármestere

Pásztó
Kölcsey u. 35.
3060

*1579-19
E-2015
Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Tervezőnek továbbítani!*

Tisztelt Polgármester Úr!

Értesítem, hogy Pásztó Város településfejlesztési koncepciójával és integrált településfejlesztési stratégiájával kapcsolatban a Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságnak megküldött tájékoztatását megvizsgáltam. A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 38.§ (2) bekezdés b) pontja és a 9. mellékletben kapott jogköröm alapján, az alábbi szakmai véleményt adom.

A településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia kialakítása során az alábbi jogszabályi előírásokat szükséges figyelembe venni:

A tűzoltási felvonulási területet és útvonalat az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII.5.) BM rendelet – továbbiakban: OTSZ - IX. fejezet 37. és 38. pontjaiban (65-70. §) előírtak szerint kell biztosítani.

Azokon a területeken, ahol az eredetihez képest megnövelt beépítés válik lehetővé, az oltóvíz igény biztosíthatóságát a telkek beépítésekor kiemelten vizsgálni kell! Amennyiben a tervezéssel érintett területen a vízellátást illetően közműhálózat fejlesztés, bővítés történik, vegyék figyelembe, hogy a mértékadó tűzszakaszhoz szükséges oltóvíz mennyiséget minden körülmények között biztosítani kell!

A területen a tűzoltóvíz ellátását az OTSZ IX. Fejezet 39. pontja (71-73. §) alapján kell meghatározni.

A közterületen elhelyezett tűzcsapok feleljenek meg az OTSZ IX. Fejezet, 40. és 41. pontjában (74-78. §) foglaltaknak.

*Hatályon kívül
2015.03.03.
47.*

A tűz áttérjedésének korlátozására, tűzoltó egységek beavatkozási lehetőségének biztosítására, épületből menekülő, menekítendő személyek megfelelő, biztonságos helyre való eltávozását és/vagy eltávolításának lehetővé tételére a tárolási egységek és építmények között az OTSZ VI. Fejezet 5. pontjának (18. §) rendelkezései szerint tűztávolságot kell biztosítani azoknál az épületeknél, ahol a tűzoltóság az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 08.) Korm. rendelet alapján szakhatóságnak minősül.

Továbbá, felhívom figyelmét, hogy a bel- és külterületeken a hirtelen lezúduló, nagy mennyiségű csapadékvíz elvezetéséről az esetlegesen kialakuló károk megelőzése céljából szükséges gondoskodni és a mélyen fekvő és a felszíni vízelvezetéssel megfelelően el nem látott területek, fokozott belvízi kockázatot jelentenek.

Tájékoztatatom továbbá, hogy a véleményezési eljárás további szakaszában Igazgatóságunk részt kíván venni.

Salgótarján, 2015. március 19.

Tisztelettel:

Berecz György t. ezredes

igazgató
névében és megbízásából:

Szemerády Zoltán t. alezredes
hatósági osztályvezető

Készült 2 péld.
Egy példány: 2 lap
Kapja: 1. Irattár
2. Címzett

KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS
TERMÉSZETVÉDELMI FELÜGYELŐSÉG

Kérjük, válaszában hivatkozzon iktatószámunkra!

Ikt. sz.: KTF: 8949-1/2015. Tárgy: Pásztó Város településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia készítése – előzetes vélemény

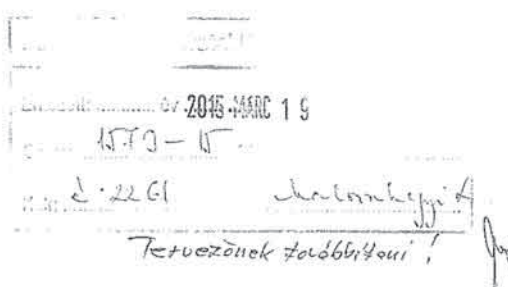
Előadó: Spanyol Dániel
Kelemen Zoltán

Hiv. szám: 1579/2015.

Dömsödi Gábor
polgármester részére

Pásztó Város
Polgármesteri Hivatala

Tisztelt Polgármester Úr!

Pásztó Város településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia készítése tárgyában

a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség (a továbbiakban: Felügyelőség) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint az egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet] 30. § (2) bekezdése, valamint a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 481/2013. (XII. 17.) Korm. rendelet 39. § (1) bekezdése c) pontja alapján

az eljárás további szakaszaiban részt kíván venni.

A Felügyelőség az alábbi véleményvt adja:

A tervek készítésénél tekintettel kell lenni arra, hogy a szabályozások, előírások nem veszélyeztethetik a település természeti és tájképi értékeit, a környezeti elemeket, az emberi egészséget, az életminőség környezeti feltételeit. Ennek érdekében a tervek tartalmát úgy kell meghatározni, hogy az a jelenleg érvényben lévő környezetvédelmi, táj- és természetvédelmi, jogszabályokkal összhangban legyen.

Táj- és természetvédelmi szempontból:

Pásztó közigazgatási területén az alábbi ingatlanok tartoznak országos jelentőségű védett természeti területhez (tájvédelmi körzetekhez):

Levellezési cím: 1447 Budapest, Pf.: 541 E-mail: kozepdunavolgyi@zoldhatosag.hu
Telefon: 478-44-00, Telefax: 478-45-20 Honlap: http://kdvktf.zoldhatosag.hu
Zöld Pont Iroda: 1072 Budapest, Nagy Diófa u. 10-12.
Ügyfelfogadás: hétfőtől csütörtökig: 9⁰⁰ – 16⁰⁰-ig, péntek: 9⁰⁰ – 12⁰⁰-ig
Ügyintézői ügyfelfogadás: hétfő, szerda: 9⁰⁰ – 12⁰⁰, 13⁰⁰ – 16⁰⁰-ig, péntek: 9⁰⁰ – 12⁰⁰-ig

Pásztó 015, 0209/2, 0209/3, 0209/4, 0210, 0211, 0212, 0213, 0214, 0215, 0216/2, 0216/4, 0216/5, 0216/11, 0217, 0227/1, 0228/2, 0228/3, 0228/4, 0228/5, 0228/7, 0228/8, 0228/10, 0228/11, 0228/12, 0228/13, 0228/14, 0228/15, 0228/16, 0228/17, 0228/18, 0229, 0230/1 hrsz.-ú ingatlanok a *Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról* szóló 150/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet alapján.

Pásztó 015 hrsz.-ú ingatlan a *Mátrai Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról* szóló 137/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet alapján. (Ebből fokozottan védett 51,6 ha terület a 131A, 131B1, 131B2, 131C, 131D, 131F, 131TN1, 131TN2, 131TN3 erdőrészek.)

A településen a *természet védelméről* szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 23. § (2) bekezdés alapján ex lege védett lápterület által érintett ingatlan a Pásztó 025 hrsz. (Vidékfejlesztési Értesítő LXII. évfolyam 1. számában megjelent, az ex lege lápi és szikes tavi védettséggel érintett területekről szóló, a vidékfejlesztési miniszter által kiadott közlemény alapján).

A Felügyelőség rendelkezésére álló adatok alapján a település közigazgatási területén 43 db ex lege védett forrás, továbbá 7 db barlang ismert.

A *barlangok felszíni védőövezetének kijelöléséről* szóló 16/2009. (X. 8.) KvVM rendelet által megállapított barlang felszíni védőövezet érinti a Pásztó 045/10 és 046/3 hrsz.-ú ingatlanokat.

A településen helyi jelentőségű védett természeti terület kijelöléséről a Felügyelőségnek nincs tudomása.

Az *európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről* szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet szerint Pásztón az alábbi ingatlanok tartoznak a Natura 2000 hálózathoz:

Mátra (HUBN10006) nevű különleges madárvédelmi területéhez tartozó helyrajzi számok:

Pásztó 09/4, 09/5, 09/11-36, 09/38, 09/43-46, 010/3, 011, 012/1, 012/2, 012/6-9, 012/11-17, 015-027, 028/1-44, 029, 030/1-12, 031, 032/6-21, 033/1-18, 034, 035, 036, 037/1-7, 038/1-34, 039, 040/1-30, 041/1-23, 042, 043, 044, 045/1-10, 046/1-3, 046/5-8, 047/1-26, 048-054, 055/1-10, 056, 057/1-2, 057/4, 057/6-10, 057/12-13, 057/15-16, 058/1, 058/3-5, 059, 066/1, 066/3-4, 066/6-8, 066/10-12, 067, 069/1, 069/3, 069/6-7, 072, 088/1, 091/7, 091/9-13, 091/22, 091/27-29, 0100/2-4, 0100/38, 0101, 0102, 0103/1-3, 0103/6, 0103/8, 0103/10-17, 0106, 0107/1-2, 0108/11h, 0108/11j, 0136/4, 0136/2d, 0138, 0139/1, 0139/2, 0140-0143, 0144/1, 0144/2, 6811, 6822, 6823/1-3, 6823/7, 6823/10-11, 6823/13-17, 8933, 8934, 8935 hrsz.

Nyugat-Mátra (HUDN20051) nevű jóváhagyott kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területéhez tartozó helyrajzi számok:

Pásztó 057/4, 057/6, 057/7, 057/8, 057/9, 057/15, 057/16, 058/4, 058/5, 059, 066/1, 066/10, 072, 091/7, 091/9, 091/10, 091/11, 091/13, 091/26, 091/27, 091/28, 091/29, 0102, 0103/2, 0103/3b, 0103/10, 0103/11, 0103/12, 0103/13 hrsz.

Tepke (HUDI20056) nevű jóváhagyott kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területéhez tartozó helyrajzi számok:

Pásztó 0209/4, 0211, 0212, 0213, 0214, 0215, 0217, 0225/3, 0225/4, 0225/5, 0225/6, 0225/7, 0225/8, 0226/1, 0226/2, 0227/1, 0228/2, 0228/3, 0228/4, 0228/5, 0228/7, 0228/8, 0228/10, 0228/11, 0228/12, 0228/13, 0228/14, 0228/15, 0228/16, 0228/17, 0228/18, 0229, 0230/1 hrsz.

A Natura 2000 területekre vonatkozó szabályozást az *európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről* szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet és a *Natura 2000 gyepterületek földhasználati szabályairól* szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet állapítja meg.

A település közigazgatási területét több helyen érinti az *Országos Területrendezési Tervről* szóló 2003. évi XXVI. törvényben (a továbbiakban: OTv tv.) meghatározott országos ökológiai hálózat övezete (magterület, ökológiai folyosó és puffer terület), továbbá a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete.

Az övezetekre vonatkozó szabályozást az OTv tv. tartalmazza.

A természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területek elhelyezkedése megtekinthető a <http://geo.kvvm.hu/tir/> weboldal közönségszolgálati modulján.

A nyilvántartott egyedi tájértékek elhelyezkedése és az azokkal kapcsolatos alapinformációk a <http://tajertektar.hu> weboldalon tekinthetők meg.

A védett fajok előfordulására vonatkozó legfrissebb adatokkal a természetvédelmi kezelésért felelős Bükk Nemzeti Park Igazgatóság rendelkezik.

A tájvédelemmel, védett természeti értékekkel, élőhelyek általános védelmével stb. kapcsolatos legfontosabb rendelkezéseket a Tvt. tartalmazza.

A Tvt. 7. § (2) bekezdés c) pontja alapján a település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a területfelhasználás, a telekalakítás, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésére.

Levegőtisztaság-védelmi, hulladékgazdálkodási, valamint zaj- és rezgésvédelmi szempontból a Felügyelőség az előzetes megkereséssel kapcsolatban észrevételt nem tesz.

Jelen vélemény nem helyettesíti a tervezett fejlesztések megvalósításához szükséges engedélyek beszerzését, illetve a Felügyelőség, mint környezetvédelmi és természetvédelmi szakhatóság bevonását az egyes eljárásokba a hatáskörébe utalt szakkérdések vonatkozásában.

Budapest, 2015. március 10.

dr. Galgóczy Gábor
mb. igazgató
megbízásából:

Tózsér Károly
Tózsér Károly
mb. osztályvezető

Kapja:

1. Pásztó Város Polgármesteri Hivatala
(3060 Pásztó, Kölcsey F. u. 35.)
2. Irattár

HK.
PMHPASZTO

NÓGRÁD MEGYEI KORMÁNYHIVATAL
NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZAKIGAZGATÁSI SZERVE

Iktatószám: NOR/071/00215-2/2015.
Ügyintéző: Váczi Ferenc
Telefon: 32/521-714

Tárgy: Pásztó településfejlesztési
konceptió és integrált
településfejlesztési stratégia,
előzetes tájékoztatási szakasz
2015

Hiv.: szám: 1579/2015. Malomhegyi L.
Melléklet:

Dömsödi Gábor
polgármester

Pásztó Városi Önkormányzat

Pásztó
Kölcsey u. 35.
3060

Hivatal	
Elkészült: év	2015 MÁRC 03
Szám: 1579-2	
Készítette: Malomhegyi L.	

Tisztelt Polgármester Úr!

Fenti tárgyú megkeresésére az alábbiakról tájékoztatom:

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet (továbbiakban: rendelet) 30.§ (1) bekezdés a) pontja szerint a polgármester „ a készítendő koncepcióról előzetes tájékoztatót küld a 9. mellékletben meghatározott államigazgatási szerveknek....”.

A rendelet 31.§ (1) bekezdés értelmében „ a stratégia tervezetét a polgármester véleményezésre megküldi a 30.§ (1) bekezdésében meghatározott résztvevőknek.”

A jogszabályban nevesített előzetes tájékoztató illetve tervezet hiányában véleményt alkotni nem áll módunkban.

Továbbá tájékoztatom, hogy a rendelet 9. számú melléklete szerint a megyei kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szerve részéről adatszolgáltatási kötelezettség nem áll fenn.

Salgótarján, 2015. február 26.

Tisztelettel:

Dr. Surján Orsolya
megyei tisztifőorvos

Erről értesül:

- 1) Címzett (postai úton - tértivevénnyel)
- 2) Irattár

3100 Salgótarján, Rákóczi u 36.
Levelezési cím: 3100 Salgótarján, Pf. 141. Tel: (32) 521-701 Fax: (32) 520-831
e-mail: titkarsag.nograd@emr.antsz.hu web: www.nmkh.hu

Iktatószám: NO-F/01/12-6/2/2015

Ügyintéző: Pesti János

Tárgy: Pásztó településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia
Hiv.sz.: 1579/2015

A Nógrád Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága, mint elsőfokú talajvédelmi hatóság Pásztó Városi Önkormányzat (3060 Pásztó, Kölcsey u. 35.) megkeresésére

SZAKHATÓSÁGI VÉLEMÉNY-t

ad a Pásztó településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia előzetes tájékoztatási szakaszához.

Érintett területek: Pásztó kül- és belterülete

Jelen szakhatósági vélemény ellen külön jogorvoslatnak helye nincs, azt csak az érdemi határozat elleni fellebbezésben támadható meg.

INDOKOLÁS

Rendezésekor, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló terület talajfelszínének megbontása meghaladja a 400 m²-t, a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX törvény 50.§ b. pontja szerint a beruházás engedélyezési eljárása során a humuszos talajréteg mentését megalapozó talajvédelmi tervet kell benyújtani hatóságomhoz.

Szakhatósági állásfoglalásomat a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről 30. § (1), 9. melléklet 16. pont pontja alapján adtam ki.

Balassagyarmat, 2015. március 16.

Pusztai Gergely
igazgató

Kapják: Pásztó Városi Önkormányzat (3060 Pásztó, Kölcsey u. 35.)
Irattár

2660 Balassagyarmat, Mártírok útja 78.
Levelezési cím: 2662 Balassagyarmat, Pf:3
Tel: (35) 501-370; Fax: (35) 501-371; E-mail: nograd-nti@nebih.gov.hu

L-241

2015. MARCH 19.

NÓGRÁD MEGYEI KORMÁNYHIVATAL
FÖLDHIVATALA

Ügyiratszám: 10.019-2/2015.
Ügyintéző: Sulyán Péter Gábor

Tárgy: Véleményezés.
Hiv. szám: 1579/2015.
Hiv. Ügyintéző: Malomhegyi Lajos

Pásztó Városi Önkormányzat
Dömsödi Gábor Polgármester Úr részére

Pásztó
Kölcsey utca 35.
3060

2015. 03. 19.

1579-16

38

Tisztelt Polgármester Úr!

A Nógrád Megyei Kormányhivatal Földhivatalához 2015. február 25-én érkezett, Pásztó településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia tárgyú megkeresésére a következő véleményt adom:

A településfejlesztési koncepció készítése és az integrált településfejlesztési stratégia meghatározása során javasolom figyelembe venni, hogy a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tfv.) 11. § (1) bekezdése értelmében termőföldet más (nem mezőgazdasági) célra csak kivételesen, elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételével lehet felhasználni. A Tfv. 11. § (2) bekezdése alapján az átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetőleg helyhez kötött igénybevétel céljából lehet. A Tfv. 11. § (3) bekezdése szerint helyhez kötött igénybevételnek kell tekinteni különösen a meglévő létesítmény bővítését, közlekedési és közmű kapcsolatainak kiépítését, a bányauzemet és az egyéb természeti kincsek kitermeléséhez szükséges létesítményt, valamint azt a területet, amelyet a Kormány a Magyar Közlönyben közzétett határozatával beruházási célterületté nyilvánított. A Tfv. 11. § (4) bekezdésében foglaltak szerint az igénybevételt az indokolt szükségletnek megfelelő legkisebb területre kell korlátozni.

Tájékoztatom, hogy Pásztó város területén a következő művelési ágú és minőségi osztályú termőföldek találhatók (az átlagosnál jobb minőségűek kiemeléssel megjelölve a 2015. március 9-én aktuális állapot szerint, erdő művelési ág nélkül):

Gyümölcsös 3,4; kert 2,3,4,5,6; szántó 1,2,3,4,5,6,7; szőlő 3,4,5,6; legelő 1,2,3,4,5; rét 3,4; fásított terület 3,4.

Nyilatkozom, hogy az eljárás további szakaszában részt kívánok venni.

Salgótarján, 2015. március 13.

Juhászné Tóth Éva hivatalvezető távollétében tisztelettel:

Baja Tibor
Földügyi osztályvezető

SZÉCHENYI TERV

PÁSZTÓ

INTEGRÁLT
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2015
egyeztetési dokumentáció

2015. MÁJUS HÓ

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

VÁTERV95 TERVEZŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.

1012 BUDAPEST, LOGODI U. 50.
TELEFON: (36-1) 789 70 58;

POSTACÍM: 1012 BUDAPEST, LOGODI U. 50.
FAX: (36-1) 789 69 38

PÁSZTÓ

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2015

EGYEZTETÉSI DOKUMENTÁCIÓ

2015. május hó

A dokumentációt készítették a VÁTERV95 Kft munkatársai

Témafelelős tervezők Molnár Attila (TT1 01 0140)
 Nagy Ágnes (TT1 01 1604)
 Közlekedés tervező Mezey András (K1-1/13-10815)
 Tájépítész Kurcz Judit
 Közműtervezők Kovács Péter (T 01-0088)
 Gléz Dezső (T 01-8635)

Térinformatikus Varga Krisztián

Minőségügyi vezető Mokry Ferenc
 Ügyvezető igazgató Molnár Attila

Tartalom

BEVEZETÉS	3
Az EU 2014-2020 programozási időszak településfejlesztés-politikai irányai és az Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezésének kapcsolata, az ITS-ben felhasznált dokumentumok.....	4
1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	10
1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása, a célok rendszere, célpiramis	11
1.2. Tematikus és területi fejlesztési célok bemutatása	15
a) A város egészére kiterjedő tematikus középtávú fejlesztési célok.....	15
b) Városrészenkénti középtávú fejlesztési célok.....	25
a) Városközpont (A) fejlesztési céljai.....	25
b) A külváros (B) fejlesztési céljai.....	30
c) Pásztó Mátrakeresztes (C) fejlesztési céljai	34
e) Pásztó Hasznos (D) fejlesztési céljai.....	36
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	40
2.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával	41
2.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló bemutatása, a fejlesztések ütemezése, vázlatos pénzügyi terve.....	43
2.2.1 Városközponti akcióterületek (V1-V5 jelű)	44
2.2.2 Külvárosi akcióterületek (K1-K14 jelű)	49
2.2.3 Pásztó Hasznos akcióterületei (H1-H4 jelű).....	55
2.2.4 Pásztó Mátrakeresztes akcióterületei (M1-M3 jelű)	57
2.3. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, az egész várost vagy több városrészt érintő fejlesztések	60
2.4 Költségek összesítő táblázata.....	64
3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	72
A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések.....	73
A szegregációval veszélyeztetett területek	78
4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	79
4.1. Külső összefüggések (a stratégia illeszkedése az EU céljaihoz, a településrendezési eszközökhöz, Nógrád Megye Területfejlesztési Programjához, az összhang bemutatása).....	80
4.2. Belső összefüggések (a problémák és célok logikai összefüggései, a helyzetértékelésben beazonosított problémákra adott megoldási javaslatok, a megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása)	87
5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI.....	93
5.1. Gazdasági kockázatok, pénzügyi korlátok	94
5.2. Szervezet, szervezési akadályok, hiányosságok	94
5.3. Ütemezési nehézségek, sorrendiség, megvalósítási időkorlátok	95

5.4. Érdeellentétek, társadalmi passzivitás, érdeklődés hiány.....	98
6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	99
6.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési, de nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek	100
6.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítása szervezeti kereteinek meghatározása	101
6.3. Monitoring rendszer kialakítása	103
7. SZAKÁGI ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK	106
7.1 Közműfejlesztési feladatok.....	107
7.2 Zöldfelület fejlesztési feladatok.....	107
7.3 Közlekedési fejlesztési feladatok.....	109

BEVEZETÉS

**Az EU 2014-2020 programozási időszak területfejlesztés-politikai irányai és az Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezésének kapcsolata
Az ITS-ben felhasznált dokumentumok**

Az EU 2014-2020 várospolitikájának fő elemei és Magyarország ezzel kapcsolatos vállalásai

Az EU 2014-2020 programozási időszakának átfogó stratégiájában kiemelt szerepet kapott – a lakosság túlnyomó többségét tömörítő – városhálózat fejlesztése. Cél a városok fenntartható, intelligens és a társadalmi befogadást biztosító fejlesztése. Ezzel kapcsolatosan az EU az alábbi célokat határozta meg, melyhez a 2020-ig elérendő, számszerűsített célértékeket is hozzárendelt. A táblázat az EU értékek mellett a hazánk által – ugyanerre az időszakra – vállalt célértékeket is tartalmazza:

Célkitűzés megnevezése és tartalma	Vállalt célérték	
	EU	Magyarország
Foglalkoztatás: biztosítani kell, hogy a 20-64 éves lakosság foglalkoztatottsági aránya elérje a	75 %-ot	75 %-ot
Kutatás, fejlesztés: a kutatásba, fejlesztésbe fektetett összeg a GDP	3,0 %-a	1,8 %-a
Éghajlatvédelem és fenntartható energiagazdálkodás: az üvegházhatású gázok kibocsátását 1990-hez képest csökkenteni kell legalább	20,0 %-kal 20,0-ra	10,0 %-kal 14,65 %-ra
a megújuló energiaforrások arányát növelni kell legalább	20,0 %-kal	10,0 %-kal
az energiahatékonyságot javítani kell legalább		
Oktatás: a korai iskolaelhagyók aránya	10,0 % alatt	a 18-24 éves népesség 10 %-a
a 30-34 éves uniós lakosságban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya legalább	40,0 %	30,3 %
Küzdelem a szegénység és társadalmi kirekesztettség ellen: A szegénységben és kirekesztettségben élők száma csökkenjen legalább	20 millió fővel	5 %-kal

Magyarország vállalásai az EU átlagnál szerényebbek, de még ennek elérése is jelentős fejlesztéseket és erőfeszítést igényel, mivel ma a kutatás-fejlesztésre fordított összeg a GDP 1,2%-a, a megújuló energia használat csupán 8,7 % körül mozog, a magyar társadalomnak pedig kb. 40%-a (közel 4 millió fő) él a szegénységi küszöb alatt.

Páztón a KSH adatok szerint a munkaképes korú lakosság foglalkoztatottsága mindössze 54,2 %, tehát az országosan kitűzött cél eléréséhez a jelenlegi 138 %-ára kellene emelni a foglalkoztatottságot. A lakosság 13,3 %-ának legfeljebb általános iskolai végzettsége van, de a 15 éven felüliek 5,0 %-a még 8 osztállyal sem rendelkezik, a 18 évesnél idősebbek csupán 46,1 %-a érettségizett és a felsőfokon végzetek aránya csak 15,2 %. A településen kutatás-fejlesztés gyakorlatilag nem folyik, az éghajlatvédelem és a megújuló energiák használata még gyerekcipőben jár. Így, ha a település legalább az országos szintet el akarja érni, jelentős erőfeszítésekre lesz szükség.

Az EU 2014-2020 programozási időszakra meghatározott prioritásai

Az ERFA a fenntartható városfejlesztés_beruházási prioritásaiként az alábbi 11 tematikus célt határozta meg:

- a kutatás, a technológiai fejlesztés és innováció megerősítése,
- az info-kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának fokozása,
- a KKV-k versenyképességének fokozása,
- az alacsony szén-dioxid kibocsátásra való áttérés támogatása minden ágazatban,
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése,
- a környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése,
- a fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása,
- a foglalkoztatás és munkavállalói mobilitás ösztönzése,
- a társadalmi befogadás előmozdítása és szegénység elleni küzdelem,
- beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba,
- az intézményi kapacitások és közigazgatás hatékonyságának fokozása.

Ezen belül a hazai városfejlesztési prioritások:

- kiemelten az alacsony szén-dioxid kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása,

- a városi környezet javítása, beleértve a barnamezős területek rehabilitációját, a levegőszennyezés mérséklését,
- a fenntartható városi közlekedés elősegítése,
- a hátrányos helyzetű városi és vidéki területek fizikai és gazdasági megújítása.

Az integrált településfejlesztési stratégia kidolgozása során a legfőbb szempontok:

- a koncentráció elvének érvényesítése, az eredményesség érdekében kis területre minél több intézkedés koncentrálása,
- a közösségi és privát erőforrások mobilizálása,
- a fejlesztési akcióterületek kiválasztásának átláthatósága,
- az erős helyi, lakossági részvétel biztosítása.

Az integrált városfejlesztési stratégiának meg kell felelnie a 2014-2020 közötti időszak kohéziós politikájának is. A kohéziós politika célja egy intelligens, fenntartható és befogadó EU megvalósítása.

Az integrált településfejlesztési stratégia akkor lehet eredményes, ha

- hozzájárul ahhoz, hogy a település összességében a lehető legnagyobb mértékben ki tudja használni fejlődési potenciálját,
- a lehető legnagyobb mértékben ki tudja használni a 2014-2020 közötti időszak EU kohéziós politikájához rendelt támogatási forrásokat,
- a stratégiában rögzített fejlesztések jelentős része realizálható 2022-ig, ill. az ütemezetten megvalósítható, több programozási időszakra kiterjedő fejlesztések első üteme megvalósul,
- az ITS általánosan ismertté és támogatottá válik, így a megvalósításba is sokan - vállalkozók, lakossági csoportok, szakmai szervezetek, stb. – bekapcsolódnak.

Az ITS összeállításánál felhasznált dokumentumok

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia többek között egyik feladata, hogy a korábban elkészült és jóváhagyott IVS-t aktualizálja, és a korábbi IVS-t követően elkészült koncepciókat, stratégiákat, fejlesztési törekvéseket integrálja, egységes rendszerbe foglalja, a sokoldalú törekvéseket egy nevezőre és az EU célkitűzésekkel, támogatásokkal összhangba hozza annak érdekében, hogy a középtávú fejlesztések átfogó és kiindulási alapjául szolgálhasson.

Az átfogó és rész stratégiai célok, intézkedési csoportok, fejlesztési feladatok egy része valamelyik korábban készült koncepcióban is már megfogalmazásra került.

A jelen ITS-t megalapozó koncepciók, stratégiák, egyéb fejlesztési anyagok az alábbiak:

Térségi koncepciók, stratégiák:

- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót (OFTK) 2014-2020,
- Nemzeti Vidékfejlesztési stratégia 2012,
- Nógrád Megyei Területfejlesztési Koncepció 2014-2020, 2013,
- Nógrád megye Területfejlesztési Programja (2014-2020), 2014.

Pásztói koncepciók, stratégiák, az ITS készítéséhez felhasznált anyagok:

- Pásztó Városfejlesztési Koncepciója 1999. (68/1999. (IV.27.) önkormányzati határozat)
- Pásztó Településrendezési (településszerkezeti és szabályozási) Tervei 1999,
- Pásztó Város Környezetvédelmi Programja 1999,
- Pásztó Város Hulladékgazdálkodási Terve 2005. (14/2005.(VII.4.) önkormányzati határozat),
- Pásztó városképe és történelme szempontjából meghatározó épített környezet védelme (15/2005.(VII.4.) önkormányzati rendelet)
- Pásztó Régészeti Örökségvédelmi Hatástanulmány 2005.
- Pásztó Integrált Városfejlesztési Stratégiája 2008. június,
- Pásztó Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és Intézkedési Terve 2008.
- Pásztó Város IVS-éhez készült Antiszegregációs Terv 2008. november,
- Pásztó Városi Önkormányzat Gazdasági Programja 2011. (69/2011.(III.24.) önkormányzati határozat),
- Pásztói Kistérség Turizmusfejlesztési Programja 2011.
- Pásztó város helyi építési szabályzata 2012. (22/2012.(X.26.) önkormányzati rendelet)
- Pásztó Város Helyi Esélyegyenlőségi programja 2013.
- Pásztó város forgalomképes önkormányzati tulajdonkataszttere 2015.

Az EU elkövetkező programozási időszakra megfogalmazott fenti célkitűzéseiből a Nógrád megyei fejlesztési koncepcióban kiemelték (idézet):

- A megyék rangsorában szinte minden mutatójában leggyengébb teljesítményt nyújtó gazdaság álljon fejlődő pályára. Fokozódjon a vállalkozói aktivitás, a kis- és középvállalkozások versenyképessége és foglalkoztatás bővítési potenciálja. A térség gazdasági profilját adó, hagyományokkal rendelkező ágazatok fejlesztéseiknek köszönhetően legyenek képesek megfelelni a világgazdasági kihívásoknak, emellett jelenjenek meg a gazdasági fejlődésnek lendületet adó tudás alapú, kreatív ágazatok. Növekedjen a vidék foglalkoztatási képessége, használjuk ki hatékony és fenntartható módon természeti és épített erőforrásainkat, egyedi, palóc hagyományainkat, történeti, kulturális értékeinket, örökségünket. ➔ **FEJLŐDŐ GAZDASÁG**
- Fokozódjon a társadalom aktivitása, amely elengedhetetlen a foglalkoztatottság növeléséhez. Enyhüljön a fejlődést akadályozó társadalmi depresszió, a mélyszegénységben élők kilátástalansága, javuljon a lakosság egészségi állapota. A periférián élők is növekvő eséllyel férjenek hozzá a tudáshoz. A megújulási, innovációs képesség növelése érdekében fokozódjon a társadalom kreativitása, együttműködési készsége. Javuljanak az emberek munkához jutási esélyei azáltal, hogy a munkaerőpiacon eladható tudáshoz és kompetenciákhoz jutnak. Nógrád megye semmi esetre sem lehet fehér folt Magyarország felsőoktatási térképén ➔ **AKTÍV, KREATÍV, EGYÜTTMŰKÖDŐ TÁRSADALOM**
- Nógrád megye legyen olyan élettér, amelyet az itt élőknek nem érdemes elhagyni. Szolgálja a családok, vállalkozások, szervezetek kényelmét kiegyenlített, korszerű intézményrendszer, javuló közlekedési hálózat, biztonságos, egészséges környezet. Nógrád legyen vonzó azok számára is, akik zsúfolt nagyváros és agglomeráció helyett varázslatos tájra, természet közeli, emberléptékű lakótérre vágnak. Legyen Nógrád mindemellett a Budapest közelében élők számára egy kiváló rekreációs övezet. ➔ **MARASZTALÓ ÉLETTÉR**

A **horizontális célok** a teljes célrendszert és fejlesztési programot átszövik. Meghatározásuknál az Európa 2020 stratégia tematikus célrendszerét vettük alapul, és zárójelben jelöltük is annak számát.

- foglalkoztatás előmozdítása (8)
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű népesség társadalmi, gazdasági felemelkedésének és beilleszkedésének előmozdítása (9)
- az infokommunikációs technológiák (IT) minőségének, használatának, és hozzáféréseinek előmozdítása (2)
- egészséges ételmisszer, tiszta ivóvíz és helyi energiaellátás környezetkímélő biztosítása
- a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás, kockázatkezelés (5)
- a környezet védelme, a hatékony erőforrás-felhasználás elősegítése (6)
- a fenntartható közlekedés támogatása, szűk keresztmetszetek felszámolása kulcsfontosságú infrastrukturális hálózatokban (7)

A megyei fejlesztési koncepcióban nem került kiemelésre az EU célkitűzések közül a 10. számú: **beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba**, valamint a 11. számú: **az intézményi kapacitások és közigazgatás hatékonyságának fokozása**. Pedig a térség – és Pásztó – felzárkóztatásának egyik záloga a népesség iskolázottsági szintjének emelése, az országos átlaghoz képest mért lemaradások pótlása. A magasabb képzettségi szint tenné lehetővé a korszerűbb gazdaság térségbe vonzását, valamint az segíthetne hozzá a lakosság vállalkozói kedvének és sikerességének növeléséhez, a KKV szektor megerősödéséhez, az innovatív gazdaság térhódításához is. A közigazgatás hatékonyságának fokozása pedig a térségi összefogás, a nem külön-külön településenkénti, hanem térségi fejlesztések kidolgozása, megszervezése, lebonyolítása érdekében elengedhetetlen.

A megyei fejlesztési koncepció a megye két elsőfokú fejlődési tengelyeként a 21. sz. főút és a 2. sz. főút menti területeket jelöli meg. Ezek közül Pásztót az előbbi érinti. A várost a megyei koncepció konkrétan is kiemeli É-D-i összekötő szerepe miatt.

Nógrád megye **két elsőfokú fejlődési tengelyét** a 2. és 21. számú főutak jelölik ki.

A **21. sz. főút mentén található a megye urbanizált térsége**, melybe a megyeszékhely, Salgótarján, és Bányaterenye, illetve várostérségeik tartoznak bele. Ide koncentrálódik a megye lakosságának legnagyobb aránya, a hagyományos ipar, illetve a szolgáltatások jelentős része. Pásztónak és térségének összekötő szerepe van Hatvan, illetve az M3 autópálya irányába. Északi kapcsolatainál fogva a térség a szlovákiai Losonc, Zólyom és Besztercebánya irányába jelentős fejlődési potenciállal bíró gazdasági tengelyt képez, amely része a Baltikumot a Mediterrániummal összekötő európai közlekedési folyosónak. A közvetlen határmenti térség további munkaerő tartalékokat jelent a Kelet-Nógrádban megvalósuló fejlesztésekhez.

Pásztó a Kelet-nógrádi felzárkóztatandó térség része, amelynek fejlesztésére **térségi átfogó/összefogott fejlesztések** kidolgozása szükséges. E térségi fejlesztési programok bonthatók le településenkénti településfejlesztési akciókra.

Nógrád megye 2014-2020 Fejlesztési Programjának középtávú célkitűzései a megyei fejlesztési koncepció hosszú távú elképzeléseiből erednek, de még mindig nagyon általános megfogalmazásúak, konkrét javaslatokra, megvalósítandó akciótervekre alig bonthatók le.

Pásztót közvetlenül érinti a megyei fejlesztési program célkitűzései közül szinte valamennyi. A következő táblázat mutatja a megyei célkitűzéseket és azt, hogy Pásztó melyikhez tud kapcsolódni. Minél nagyobb lehet a kapcsolati intenzitás, annál sötétebb szín jelzi, ahol a kapcsolódás nem releváns, nincs szín.

Nógrád megyei Fejlesztési Koncepció 2014-2020

Pásztó érintettsége

FEJLŐDŐ GAZDASÁG			
Specifikus cél	Kapcsolódó EU 2020 tematikus célkitűzés	TOP és ágazati OP célkapcsolat	Kapcsolat a szomszéd megyék fejlesztési dokumentumaival
KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok élénkítő vállalkozói aktivitása	3. A KKV-k versenyképességének fokozása 4. Az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban 8. Foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése	TOP 1 Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés; Helyi érdekű kis- és középvállalkozások fejlesztési aktivitásának javítása GINOP 1 Vállalkozói környezet és kultúra fejlesztése	Pest megye: Északi és keleti térrészek integrálása, Kassa – Losonc irányába „CENTROPA2” kialakítása
Jövőcentrikus, kreatív és tudásalapú gazdasági tevékenységek megerősítése, megerősítése	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése 3. A KKV-k versenyképességének fokozása	GINOP 2 Tudásfelhasználás segítése; Tudásáramlás erősítése TOP 1 Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés TOP 2 Helyi érdekű kis- és középvállalkozások fejlesztési aktivitásának javítása	
Ipari hagyományokon alapuló ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése 3. A KKV-k versenyképességének fokozása 4. Az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban 8. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése	GINOP 1 Kiemelt ágazatokba, térségekbe és célcsoportokba tartozó vállalkozások növekedési potenciáljának javítása; Tudásbázisok megerősítése TOP 1 Helyi érdekű kis- és középvállalkozások fejlesztési aktivitásának javítása	
Helyi értékekre épülő, fejlődő, piacépítő vidéki gazdaság	3. A KKV-k versenyképességének fokozása 4. Az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban 5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése 6. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése	TOP 1 Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés TOP 3 Települési energiahatékonyság növelése TOP 6 A foglalkoztatathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztatottak számának növelése VP 1 Az innováció, együttműködés és a tudásbázis fejlesztése a vidéki térségekben VP 2 A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése VP 3 Az elsődleges termelők versenyképességének növelése az agrár-élelmiszerláncba való jobb integrálásuk által a minőségrendszereken keresztül, mezőgazdasági termékek hozzáadott értéke, helyi piacok és rövid ellátási láncokon keresztül folytatott promóció, termelői csoportok és szakmaközi szervezetek VP 4 Vízgazdálkodás javítása, beleértve a trágya és növényvédőszerkezelést VP 5 A megújuló energiaforrások, a melléktermékek, a hulladékok, a maradékanyagok és más, nem élelmiszer jellegű nyersanyagok biogazdasági célokra történő átadásának és felhasználásának megkönnyítése VP 6 A helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben KEHOP 5 Az energiahatékonyság és az energiamegtakarítás növelése GINOP 1 Vállalkozások foglalkoztatás orientált fejlesztései MAHOP 2 Innovatív, versenyképes és fenntartható akvakultúra ágazat, növekvő halfogyasztás	Heves megye: Közös, releváns beavatkozási célterület a turizmus (Mátra). Pest megye: Börzsöny komplex program
Meglévő potenciálra építő innovációs centrumok létrehozása, megerősítése	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése 10. Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	GINOP 1 Vállalkozói környezet és kultúra fejlesztése GINOP 2 A tudásbázisok megerősítése TOP 2 Vonzó, biztonságos és funkciógazdag települési környezet létrehozása, ideértve a barnamezős területek többfunkciós hasznosítását	

Határon túli együttműködés a 21-es út mentén

Jó lenne, de kicsi az esélye

Logisztikai tevékenység, meglévő ágazatok fejlesztése

Turizmus fejlesztés, hagyományörző, népi faipar, mezőgazdasági termékfeldolgozás (lekvár, pálinka) fenntartása

nem releváns

AKTÍV, KREATÍV, EGYÜTTMŰKÖDŐ TÁRSADALOM			
Specifikus cél	Kapcsolódó EU 2020 tematikus célkitűzés	TOP és ágazati OP célkapcsolat	Kapcsolat a szomszéd megyék fejlesztési dokumentumaival
Társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára	9. Társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	EFOP 1 A szegénység és hátrányos helyzetek átöröklődésének megakadályozása EFOP 2 A szegénység, és hátrányos helyzetének átöröklődésének megakadályozása TOP 4 A leromlott városi területeken mélyszegénységben élő családok, romák, valamint szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok fenntartható társadalmi és területi integrációja, a biztonság és a társadalmi befogadás erősítése	
Elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek javítása	9. Társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	EFOP 2 Foglalkoztatathatóság fejlesztése TOP 4 A társadalmi befogadást és az esélyegyenlőséget, valamint az életminőséget segítő helyi szinten elérhető önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének javítása valamint a közigazgatási infrastruktúra fejlesztése	
A jövő iparágait és a hagyományos ágazatainkat támogató képzési rendszer	10. Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	EFOP 3 Minőségi neveléshez való hozzáférés infrastrukturális fejlesztése EFOP 4 Infrastrukturális beruházások a társadalmi befogadás területén	
Fiatalkor elvándorlásának mérséklése	8. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése 9. Társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	TOP 1 A foglalkoztatás és az életminőség javítása, családbarát, munkába segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése EFOP 3 Minőségi neveléshez való hozzáférés infrastrukturális fejlesztése GINOP 5 A fiatalok tartós munkaerő-piaci integrációjának segítése	
Integrált térségi programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére	9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	EFOP 6 Területi lezszakadás folyamatok megállítása	

Társadalmi integrációs folyamat, programok erősítése, DK-i városrész rehabilitációja

hátrányos helyzetű diákok integrált oktatása

Középfokú oktatás fejlesztése

fiatalok helyben letelepedésének támogatása

Járasközponti integrációs programok

MARASZTALÓ ÉLETTÉR				
Specifikus cél	Kapcsolódó EU 2020 tematikus célkitűzés	TOP és ágazati OP célkapcsolat	Kapcsolat a szomszéd megyék fejlesztési dokumentumaival	
Egészséges, vonzó, emberközpontú, megfizethető lakó- és pihenőkörnyezet	4. Az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban 5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése	TOP 3 Környezetbarát közlekedési rendszerek bevezetése és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítése, továbbá a szén-dioxid kibocsátás csökkentése GINOP 4 Kulturális és természeti örökségek védelme és hasznosítása KEHOP 2 A szennyvizek okozta környezetterhelések csökkentése, megelőzése a 2000LE feletti agglomerációkban, összhangban a települési szennyvízkezelésről szóló 92/271/EGK Irányelvvel a víziközmű rendszerek hatékonyabb működtetése mellett KEHOP 3 Hulladékgyűjtéssel kapcsolatos irányelvek végrehajtásának elősegítése; Szennyezett területek kármentesítése		Kösterület rendezésekkel kellemesebb lakókörnyezet, vízparti parkok, közösségi terek kialakítása,
Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatás-rendszer, egyenlőtlenségek csökkentése	4. Az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban 10. Beruházás az oktatásba, kézségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	TOP 4 A társadalmi befogadást és az esélyegyenlőséget, valamint az életminőséget segítő helyi szinten elérhető önkormányzati szolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének javítása, valamint a közigazgatási infrastruktúra fejlesztése GINOP 3 Szélessávú infrastruktúra és hálózatok fejlesztése GINOP 5 A gazdaság igényeihez igazodó képzési intézményrendszer kialakítása EFOP 4 A köznevelés eredményességének és hatékonyságának növelése		A társadalmi és területi ellátási különbségek csökkentése, közlekedési kapcsolatok javítása
Modern, szolgáltatásokban bővelkedő városi élet	9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem 11. Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékony fokozása	TOP 4 A társadalmi befogadást és az esélyegyenlőséget, valamint az életminőséget segítő helyi szinten elérhető önkormányzati szolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének javítása, valamint a közigazgatási infrastruktúra fejlesztése EFOP 5 A közigazgatás hatékonyságának fokozása GINOP 3 Elektronikus közigazgatás és állami informatikai fejlesztések; Szélessávú infrastruktúra és hálózatok fejlesztése GINOP 4 Kulturális és természeti örökségek védelme és hasznosítása		Intézmények felújítása, korszerűsítése, funkciógazdagítása, strand rekonstrukció
Közlekedési csomópontok gyors elérése	7. A fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása	TOP 3 Környezetbarát közlekedési rendszerek bevezetése és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítése, továbbá a szén-dioxid kibocsátás csökkentése IKOP 3 Regionális közúti elérhetőség és közösségi közlekedési kapcsolatok javítása	Heves és BAZ megye: a 21 sz. főút négygyomúsítása javítja a főút mentén lévő hevesi települések, illetve Bátorfyernevei csomóponton keresztül Ózd elérhetőségét a kapcsolódó 23. sz. főúton. A két megye dokumentumában ez a fejlesztés preferenciaként nem jelenik meg.	21-es út négygyomúsítása, vasútvonal rekonstrukció sürgetése, állomás környék rendezése
Fokozódó környezetbiztonság	6. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése	KEHOP 2 A szennyvizek okozta környezetterhelések csökkentése, megelőzése a 2000LE feletti agglomerációkban, összhangban a települési szennyvízkezelésről szóló 92/271/EGK Irányelvvel a víziközmű rendszerek hatékonyabb működtetése mellett KEHOP 3 Hulladékgyűjtéssel kapcsolatos irányelvek végrehajtásának elősegítése; Szennyezett területek kármentesítése TOP 2 Települési környezeti állapot javítása	A Zagyva-Tarna vízgyűjtő program a Vízgazdálkodási Tervben megfogalmazottak alapján négy megyét érint (Nógrád, Heves, Pest és Jász-Nagykun-Szolnok).	Térfigyelő rendszer fejlesztése, biztonságos közlekedési csomópontok kialakítása

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1. A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA, A CÉLOK RENDSZERE

Alapvető cél:

A Pásztón élők életkörülményei, megélhetési viszonyai, a munkához, oktatáshoz, kultúrához való hozzáférés lehetőségei, a komfortos, esztétikus és egészséges környezet - a fejlesztési erőforrások felélése nélkül, a természeti értékek megőrzése mellett jelentősen és fenntartható módon -- javuljanak.

Pásztó kistérségi központ, történeti kisváros. Ennek megfelelően szerepe és feladata a kistérség központi funkcióinak ellátása mind közigazgatási, mind kereskedelmi-szolgáltatási, kulturális-oktatási, de nagyrészt foglalkoztatási-gazdasági szempontból is. Ennek következtében intézményi hálózata a saját városi igényeknél nagyobb, fejlettebb és változatosabb kell legyen és gazdaságának is a térség húzóerejévé kellene válnia. Ez jelenleg sajnos nem teljesül, mind a kistérség, mind Pásztó veszített vonzerejéből, a működő tőke beruházásai elmaradnak/késnek és a térség nem tudja megtartani lakosságát, népességi vándorlást negatívummal rendelkezik.

Pásztó – Nógrád megye Észak-magyarországi régiós fekvésénél fogva – elvileg Miskolc régióközpontjához „tartozik”, de földrajzi közelsége és közlekedési kapcsolatai miatt inkább Budapest, illetve Hatvan felé vonzódik. A megyeközpont Salgótarján is gazdasági hullámvölgyben van, így az igazgatási és egyes intézményi/szolgáltatási (pl. hulladékkezelés) kapcsolatokon túl a két város együttműködése nem túl dinamikus. Bár Pásztó Szlovákia irányába is közvetlen közúti kapcsolattal rendelkezik és mindkét ország EU csatlakozásával a határok megszűntek, a határon átnyúló kapcsolatok megerősödése még várat magára.

A negatív társadalmi-gazdasági folyamatok fékezésére, az elvándorlás megállítására Pásztón (és térségében) szükséges:

- a gazdaság megerősítése, a foglalkoztatási és megélhetési lehetőségek biztosítása,
- a városi identitás és lokálpatriotizmus növelése, ennek érdekében a települési arculat és vonzerő erősítése, a települési szolgáltatások – intézményhálózat, sport-rekreációs lehetőségek, városi infrastruktúra - fejlesztése.

Ezen fejlesztési irányok alapozzák meg a település stratégiai céljait.

A gazdaság megerősítése meghatározó tényező, hiszen ez biztosítja a lakosság megélhetését. Jelenleg a város gazdasága még megyei viszonylatban sincs kedvező helyzetben, kedvező közlekedés-földrajzi helyzete ellenére elmarad az országos fejlettségi szinttől, a működő tőke befektetései számára a város eddig nem volt vonzó. Pásztó gazdasági központ szerepe gyenge, nem sugároz fejlesztő hatást a kistérségre, gazdaságszervezési tevékenysége nem érvényesül. Alapvető tehát a város gazdasági vonzerejének növelése:

- a befektetők Pásztóra vonzása (aktív városmarketinggel, kedvező telephelykínálattal, a rendelkezésre álló képzett munkaerő kijánlásával), valamint
- a turisztikai adottságok jobb kihasználására alapozott – térségi - turisztikai termékcsomag összeállításával és annak hatékony marketingjével, a turisztikai piacra jutás, aktív reklámozás elősegítésével.

A sajátos települési arculat és vonzerő erősítése a lakossági identitástudat és lokálpatriotizmus, valamint a turisztikai vonzerő növeléséhez is elengedhetetlen. Az alapvető fizikai létet meghatározó munka/kereseti lehetőségek biztosításán túl a népesség megtartásához tudati/érzelmi szinten szükséges a településhez ragaszkodás, az érzelmi kötődés, a szoros társadalmi/emberi kapcsolatok rendszere. Ehhez segíthet hozzá:

- a városi arculat további javítása, a helyi karakter, értékek védelme, tudatosítása, a települési érték-szemlélet erősítése, a lakosság aktívabb bevonása a városkép, települési életkörülmények alakításába, a lokálpatriotizmus, a települési büszkeség fokozása,
- a városi szolgáltatások bővítése, a szabadidős, kulturális programkínálat gazdagítása, a sportolási lehetőségek szélesítése, a választék bővítése,
- a társadalmi összetartozás érzésének fokozása, a civil szféra és a szolidaritás erősítése, az önkéntes munka hasznosságának biztosítása és értékének hangsúlyozása, a társadalmi megbecsülés általánossá/fontossá tétele.

Tematikus célok:

- A népességmegtartó képesség fokozása, a társadalmi összetartozás erősítése, az esélyegyenlőség javítása;
- Gazdaságfejlesztés, munkahelyteremtés, turizmusfejlesztés,
- Városi arculatépítés, környezetfejlesztés;
- Felkészülés a klímaváltozásra, a megújuló energia erőforrások fokozódó hasznosítása, a természeti értékek megőrzése.

A középtávú célok egyben hosszú távú célkitűzések is, hiszen azok nagy része középtávon csak részben valósítható meg.

A táblázat az alapvető és a stratégiai és a célok és részcélok rendszerét mutatja be. Ezért a következő táblázatban megjelöltük azokat a fejlesztési célokat, melyek középtávon egy-egy városrészre, területre értelmezhetők, és azokat, amelyek a település egészére vonatkozó célokat jelölik, vagy azért mert nem fizikai jellegű beavatkozásokat igényelnek, azaz területileg nem nevesíthetők, vagy ezért mert átfogó jellegűek és a városrészek mindegyikére vonatkozhatnak.

Egy-egy intézkedési csoport megjelenhet több stratégiai fejlesztési cél, illetve rész cél alatt is. Ugyanis az egyes stratégiai célok összetevői átfedik egymást, azaz más célokat is szolgálnak. Különösen feltűnő a népességmegtartó képesség, városi kötődés szinte minden egyéb stratégiai fejlesztési célhoz kapcsolódik, hiszen mindegyik stratégiai cél részben vagy egészben az életkörülmények javítására is irányul, és így a népességmegtartó képességet is javítja. Az alábbi séma az egyes stratégia célok közötti összefüggéseket szemlélteti. A sémán jól érzékelhető hogy az összefüggések bonyolult rendszert alkotnak.

A stratégiai célok összefüggései

A következő fejezetben a város egészére, valamint csak egy-egy városrészre kiterjedő stratégiai fejlesztési célokat, részcélokat, intézkedési csoportokat rögzítettük, valamint az utóbbiakat tovább bontva a projektek felsorolását is megadtuk. Városrészenként, illetve a város egészére vonatkozó célok után, a célok ismertetését követően táblázatosan kivonatoltuk a vonatkozó projektek listáját is. A projektek listája alapján lehetett kiszűrni az átfedéseket, és lehetett összeállítani a későbbi fejezetekben az akcióterületenként, konkrét területi lehatárolással megjelölhető fejlesztési feladatokat.

Megjegyzés: A következő célpiramis ábrában a **sárgával** alászínűztett fejlesztési feladatok a város egészét érintik és általában nem köthetők területhez, vagy a város egész területét lefedik, a **zölddel** alászínűztett fejlesztési feladatok konkrét területhez, városrészhez köthetők, azaz akcióterületi fejlesztések.

A célpiramis táblából az is látható, hogy a fejlesztési feladatok közül több a sárgával alászínűztett, elsősorban *szervezést, szellemi, szervezeti fejlesztést igénylő*, mint a területhez kötött, tényleges fizikai fejlesztést, építést igénylő.

PÁSZTÓ CÉLPÍRAMIS

ALAPVETŐ CÉLOK

A Pásztón élők életkörülményei, megélhetési viszonyai, a munkához, oktatáshoz, kultúrához való hozzáférés lehetőségei, a komfortos, esztétikus és egészséges környezet - a fejlesztési erőforrások felélése nélkül, a természeti értékek megőrzése mellett jelentősen és fenntartható módon – javuljanak, Pásztó kistérségi központ szerepe megerősödjön

STRATÉGIAI CÉLOK

T1 A népességmegtartó képesség javítása, a városi kötődés fokozása, az esélyegyenlőség és társadalmi szolidaritás erősítése T1/1 A foglalkoztatási lehetőségek bővítése a népességvonzás, népesség megtartás érdekében A munkahelyek számának és minőségi választékának növelése -- telephelykinálat és gazdasági infrastruktúra a vállalkozások vonzására -- a magasan kvalifikált munkaerőt igénylő gazdasági profilok fokozása -- a képzetlen munkaerőt is alkalmazni tudó, élőlomka-intenzív ágazatok fejlesztése A társadalmi igényekhez illeszkedő, családbarát, atipikus foglalkoztatási módok -- a női munkaerő és családok számára rész- és rugalmas munkaidő, távmunka, --a szociális foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése, támogatása A munkaerő igényekhez alkalmazkodó képzések erősítése --gazdasági igénynek megfelelő oktatás --szakképzések, munkahelyi továbbképzések rendszeressé tétele --az élethosszig való tanulás általánossá tétele ismeretek folyamatos megújítása Kezdő vállalkozások támogatása képzéssel, tanácsadással, mentorálással, inkubáció --gazdasági, pénzügyi, jogi felkészítés, tanácsadás kezdő vállalkozóknak, --inkubátorház és technológiai inkubáció biztosítása az induló vállalkozásoknak --kedvezményes telephely-bérlét és helyi adókedvezmények kezdő vállalkozóknak T1/2 A városi vonzerő növelése a népesség megtartása érdekében A környezetszennyezés csökkentése --a városi gépjárműforgalom csökkenését elősegítő kerékpárút hálózat kiépítése --a zöldfelületek növelése, porfogó, zajárnyékoló utcafásítások, sövények A klímaváltozás hatásainak mérséklése --a közterületi és épületármékolás módszereinek elterjesztése --a közterületi növényzetintenzitás fokozása Közösségi terek és összefüggő gyalogos rendszer kialakítása --jól használható, változatosan felszerelt közösségi terek kialakítása -- vonzó köztéri architektúra, utcabútorozás Városkép javítása, a rendezettség fokozása --városképi törések javítása --városi értékek tudatosítása, lokálpatr. növ. --a civilek lakókörnyezet alakítási aktivitásának fokozása T1/3 A társadalmi összetartozás és szolidaritás erősítése A közbiztonság fokozása --köztéri térfügglő kamerák felszerelése az indokolt helyeken --lakóterületi biztonság fokozása --közlekedési biztonságot fokozó csomópont átalakítások --közterületi, intézményi akadálymentesítés Esélyegyenlőség biztosítása --Az aktív és hasznos idősok feltételeinek megteremtése --a fogyatékkal élők integrációja --nemek esélyegyenlőségének garantálása --a családokat támogató szolgáltatások fej --leszakadó rétegek felzárkóztása --a városszerkezet miatti térbeli elszigetelődés oldása (Mátrakeresztes) Az önkéntes munka lehetőségeinek bővítése, civil szervezetek támogatása --civil mentorrendszer bevezetése a közoktatásban és tehetséggondozásban --az egyházak és civilek szerepének erősítése a szociális ellátásban és egészségügyben --civil részvétel fokozása a kulturális és szabadidős programkínálatban --a leszakadó rétegek felzárkóztását támogató civil mentorrendszer kialakítása T1/4 A szolgáltatások, programkínálat, sportolási, kulturális, szabadidős lehetőségek bővítése a vonzerő növeléséért A szociális és egészségügyi hálózat minőségi javítása --kórház-fejlesztési terület biztosítása, a kórháznál parkoló-kapacitás növelés --egyházak és civil segítők bevonása a gondozásba --a lakosság egészségtudatosságának növ. --a prevenciók tevékenység és eredményesség növelése --a rehabilitáció fontosságának tudatosítása A gyermekjóléti és oktatási intézmények fejlesztése, hatékonyságának növelése --az iskolacentrum sportlétesítményeinek bővítése, tanuszoda létesítése --bölcsődés korú gyerekek elhelyezése --felzárkóztatás eredményességének fokoz. --a tehetséggondozás kiterjesztése --a felnőttoktatás szélesítése	T2 A gazdaság versenyképességének növelése, munkahelyteremtés, turizmusfejlesztés T2/1 Gazdasági infrastruktúra-fejlesztés Támogatási és ösztönző rendszerek kidolgozása --kijáánlható gazdasági telephelykínálat folyamatos biztosítása --környezetbarát telephelyfejlesztések ösztönzése --aktív gazdasági városmarketing a vállalkozók Pásztóra vonzása érdekében --helyi vállalatok termelőkapacitásai bővítésének ösztönzése --a beszállítói hálózat szélesítése, kisvállalkozók bekapcsolása a beszállítói hálózatba --induló vállalkozások, önfoglalkoztatók szakmai, jogi tanácsadói támogatása T2/2 A gazdasági versenyképesség fokozása --Jobb, hatékonyabb gazdasági marketing --"Szabad Vállalkozási Zóna" besorolás kedvezményeinek kihasználása --térsgégi értékesítési szövetkezetek megszervezése --Tourinform iroda létesítése, hatékony turisztikai marketing elindítása --a vasútvonal rekonstrukciójéért lobbizás --a megújuló energiaházalatra fokozatos áttérés T2/3 A megfelelő összetételű és minőségű munkaerő-háttér biztosítása A közoktatás és felnőtt oktatásfejlesztése, az élethosszig tanulás általánossá tétele --a térségi középfokú szakképzés és a munkaerő igények összehangolása --gyakornoki programok támogatása, pályakezddők vállalati szakmai képzése --vállalkozói felkészítő oktatás --felnőttképzés, átképzés, továbbképzés hatékonyságának növelése --az élethosszig tanulás társadalmi elfogadtatása, általánossá tétele --számítástechnikai és idegennyelvi készségek fejlesztése, hatékonyságba tétele T2/4 A turisztikai infrastruktúra és programkínálat erősítése Mátrakeresztes üdülőfaluvá fejlesztése --kereskedelmi szálláshelyeségek bővítése --az erdei iskola felújítása, kapacitásnövelése --a falusi turizmus változatos programkínálatának kialakítása --a gasztronómiai kínálat bővítése Pásztó és Hasznos turisztikai fejlesztése --a Hasznosi víztározó lehetőségeinek környezetbarát kihasználása --az általános iskola épületének turistaszállóvá átalakítása --a sárkányrepítő fejlesztése --a városi kalandpark kínálatának bővítése --a strand és termálfürdő fejlesztése --az eseményturizmus programkínálatának gazdagítása, ismertség és vonzerő növelés A turisztikai marketing hatékonyságának növelése --Tourinform iroda nyitása és aktív marketingtevékenység --térsgégi összefogott turisztikai kínálat kialakítása Pásztó szervező szerepével --turisztikai programcsomagok összeállítása és reklámozása --ifjúsági és iskolai turizmusba aktív bekapcsolódás	T3 Városi arculatépítés, környezettefejlesztés és ökonomikus területgazdálkodás T3/1 A városvédő és hagyományörző civil szervezetek támogatása, megerősítése A civil részvétel fokozása --a lakossági aktivitás fokozása az örökségi értékek feltárásában és fenntartásában --helyi értékvédő, településtörténeti körök, gyűjtemények létrehozása --az értékek turisztikai bemutatásában való aktívabb civil részvétel kezdeményezése --lakóhelyi környezetesztiikai és utcafépi védelem fokozása a lakosság körében T3/2 Az ökonomikus területgazdálkodás érvényesítése Kompakt településszerkezet, gazdaságos területhasználat és területfenntartás --az alulhasznosított és használaton kívüli belterületi ingatlanok használatba vétele --a belterület növelés elkerülése, megakadályozása T3/3 A környezet és utasbarát közlekedés megvalósítása A gépjármű-közlekedési igények csökkentése, a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése --összefüggő és biztonságos városi kerékpárút hálózat a munkahelyek és intézmények megközelítéséért --utas- és környezetbarát járműparkért való lobbizás a közösségi közlekedésben --a vasúttállomás és környékének rehabilitációja, rendezése --a parkolókapacitás növelése a nagy kiterjedésű intézményeknél (kórház, strand, sporttelep, temető) --új útszakaszok megnyitása (Gyárliget u. – piac) --veszélyes csomópontok átépítése --forgalomcsillapítás, parkolási rend átalakítása T3/4 „Fenntartható Zöld Pásztó” program megvalósítása A városi növényzetintenzitás növelése --„épületzöldítés”, erkélyek, ablakládák, zöldtetők, tűzfal befuttatások ösztönzése, támogatása (növény biztosításával) --közterületek és magánkertek intenzívebb beültetése, a lombtömeg növelése --a közterületeken szárazságtűrő, kevesebb locsolást igénylő növényzet telepítése	T4 Felkészülés a klímaváltozásra, a megújuló energiaforrások kihasználásának bővítése, a természeti értékek megőrzése T4/1 Önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése Épületek energiaracionalizálása --épületek hőszigetelése (ahol az építészeti kialakítás megengedi) --épületek fűtési rendszereinek korszerűsítése, tüzelőanyag váltás --nyílászárók cseréje és (esetleg) rekuperációs szellőztető rendszerek beépítése T4/2 A magántulajdonú lakásállomány energetikai korszerűsítésének ösztönzése Lakossági szemléletformálás, informálás --a lakosság energiatudatosságának és környezetérzékenységének növelése --lakossági tájékoztatások elindítása, ismeretterjesztés, újszerű anyagok, technikai megoldások/lehetőségek bemutatása Pályázati (szellemi) támogatás nyújtása a lakosság részére --a központi támogatási rendszerek ismertetése, az aktuális pályázatokra a lakosság figyelmének felhívása, információ-adás a támogatási feltételekről --az aktuális központi pályázatokhoz pályázatirási segítség nyújtása a lakosságnak --az energetikai tanúsítványok elkészítéséhez önkormányzati segítségnyújtás, szakember biztosítás T4/3 A széndioxid kibocsátás csökkentése A fosszilis energiák háttérbe szorítása, kiváltása, a megújuló energiahasználat arányának növelése --a gázenergia használat csökkentése, a napenergia használat növelése (az önkormányzati épületeknél) --a környék mezőgazdaságából származó biomassa energetikai hasznosítása --biogáz előállítás a szennyvíztelepen T4/4 Pásztó és környezete klímastatégiájának elkészítése és a megvalósítás elindítása A klímastatégia kidolgozása --helyi/regionális vizsgálatok elvégzése és prognózisok kidolgozása --a beavatkozási területek meghatározása, a feladatok részletes megfogalmazása A klímastatégia megvalósításának elindítása --a megvalósítás jogi/pénzügyi/szervezeti, fizikai feltételeinek feltárása --a megvalósításhoz szükséges eszközök számbavétele --cselekvési és pénzügyi ütemterv kidolgozása, a végrehajtás feltételeinek megteremtése T4/5 A gépjármű-közlekedési szükséglet mérséklése A kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása --az egész várost lefedő, összefüggő hivatásforgalmi biztonságos kerékpárút hálózat kialakítása, az iskolák és közintézmények elérhetőségének biztosítása, -- kerékpártárolók építése T4/6 A zöldfelületi hálózat erősítése Városi parkok felújítása, a lombtömeg intenzitás növelése --összefüggő, területileg folyamatos zöldfelületi hálózat kialakítása --a növényzetintenzitás növelése három szintű növényzet telepítéssel --a vízfolyások menti zöldfolyosók fenntartása, intenzitásának fokozása, a vízfolyások méretének növelése T4/7 Klímavédelem a helyi mikroklíma javításával, a városi zöldfelületek minőségi megújításával Közterületi árnyékoló és hűtőfelületek --a közterek mikroklímájának javítása, páráslítók, árnyékoló lugasok, pergolák, művi árnyékoló felületek, vízfelületek, szökőkutak, „szélcatornak” kialakítása --utcafásítások folyamatos és intenzívebbé tétele, nagylombú, nagy árnyékot adó fajták telepítése, többszintes növényállomány telepítése, a növényfelület növelése Az épületek klímavédelme, hővédelme --az épületármékolás (napvédők, napernyők, rolók) széles körű elterjesztése a művi klímaberendezések elkerülése érdekében --az épület „zöldítés” általánossá tétele (zöldtetők, erkély/terasz árnyékoló lugasok, bútó/tűzfal befuttatások, stb.) T4/8 Víztaakarakósság --az esővíz-gyűjtés kötelezettségének szabályozása, a közterületek csapadékvíz gyűjtésének megoldása --a használt „szürke-víz” lehetséges felhasználási módjainak ismertetése, ösztönzése, terjesztése, támogatása --vítakarékos épületgépészeti szerelvények használatának szabályozása az új építések és épület-felújítások során --környezetbarát építőanyagok használatának ösztönzése
---	--	---	---

A kulturális élet élénkítése, „Családbarát Páztó” megvalósítása
--a városi könyvtár funkcióbővítő felújítása
--gyerek-barát ügyintézés a közhivatalokban
--a családi programkínálat gazdagítása
--kulturális és vendéglátóhelyek gyerekbaráttá alakítása
--időszakos gyerekfelügyeleti rendszerek megszervezése
A sportolási és rekreációs lehetőségek bővítése
--a sporttelep komplex rekonstrukciója
--a fogyatékosok sportolási lehetőségeinek bővítése
--idősek egészségmegőrző sportolásának elősegítése
--ifjúsági, lakóterületi sportkörök, szervezése
T1/5 A lakhatási lehetőségek javítása
A fiatalok első lakáshoz jutásának támogatása
--az önkormányzati lakások egy részének fiatalok számára kiutalása
--a fiatalok lakásépítéséhez az önrő előteremtéséhez önkormányzati támogatás,
T1/6 Az idősök társadalmi integrálása, a növekvő idősgondozási igény kielégítése
Aktív, társadalmilag hasznos öregkor progr.
--az önkéntes munkalehetőségek bővítése
--60+ programcsomag kidolgozása
A napközbeni idősellátás bővítése
--a segítségnyújtás fajtáinak bővítése és kapacitás növelése
T1/7 A hátrányos helyzetű lezszakadó rétegek társadalmi integrációja
Az iskolai felzárkóztatás és tehetséggondozás bővítése
--iskolai civil-mentor programok elindítása
--a tehetséggondozás kiszélesítése
--érettségire és felsőoktatásra felkészítés intenzitásának fokozása
A családi kríziskezelés szélesítése
--tanácsadó és jogsegélyszolgálat hatékonyságának növelése
--család-mentor szolgálat megszervezése
Foglalkoztatási antiszegregáció általánossá tétele
--élőmunka-intenzív szektorok támogatása
--a vállalkozóvá válás segítése, tanácsadás
--munkaerőpiaci potenciált növelő felnőttoktatás, továbbképzés erősítése
A közszolgáltatásokhoz való azonos hozzáférés biztosítása
--hátrányos helyzetűek célzott egészségügyi szűrőprogramjai
--a kulturális lehetőségek bővítése, értékelmérés és megőrzés
T1/8 A fogyatékkal élők integrálása
Speciális képzési/fejlesztési rendszerek bevezetése
--az integrált oktatás szakmai és fizikai feltételeinek biztosítása
--munkaerőpiaci bejutást segítő célzott képzések körének bővítése
Családgondozás, tájékoztatás, jogvédelem
--ápoló családtagok szakszerű felkészítésének megszervezése
--fogyatékkal élők jogsegély- és tanácsadó szolgálatának működtetése
Fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése
--a szociális foglalkoztatás és az egészségesekek együtt foglalkoztatás lehetőségeinek növelése
--fogyatékkal élőket foglalkoztató munka-helyek számának növelése, támogatása
Komplex akadálymentesítés
--közterületek, közintézmények, akadálymentesítése
--lakóhelyi akadálymentesítés támogatása
Társadalmi/tudati integráció, közösségépítés
--egészségesek szemléletformálása,
--helyi média esélyegyenlőséget növelő tevékenységének fokozása
--fogyatékkal élők egyesületeinek támogat.
T1/9 A nemek esélyegyenlősége
A női és családbarát foglalkoztatás
--atipikus foglalkoztatási módok elterjesztése
--gyesről, gyedről munkába visszatérőket foglalkoztató vállalatok preferálása
Humán-infrastruktúra fejlesztés
--gyermekintézmények választékának fejl.
„Családbarát Páztó” program
--gyerekbarát közintézményi ügyintézés
--gyerekprogramok választék növelése
T1/10 Oktatási esélyegyenlőség
Felzárkóztató programok erősítése
--egyéni közoktatási mentorhálózat kialakít.
--felnőttoktatás hatékonyságának javítása
Tehetséggondozás kiszélesítése
--tehetséggondozó mentorok szervezése
--hátrányos helyzetűek továbbtanulásra felkészítése
T1/11 Foglalkoztatási esélyegyenlőség
Munkahely-teremtés
--alacsonyán kvalifikáltakat alkalmaz támogat
--az 50+ korosztály munkában tartásának segítése
Elethosszig tanulás általánossá tétele
--pályakezdők gyakornoki szakmai képzése
--munkanélküliek átképzési hatékonyság növ
--informatikai, nyelvi és szakmai képzések folyamatos és általánossá tétele

T4/9 A lakosság környezet- és klimatudatosságának fokozása
--információ átadás, ismeretterjesztő előadások, szóróanyagok összeállítása, a lakosság által is végrehajtható klímavédelmi tennivalók tudatosítása
--a klímavédelemben aktív civil szervezetek szellemi, fizikai támogatása

1.2. Tematikus és területi fejlesztési célok bemutatása**a) A város egészére kiterjedő középtávú fejlesztési célok**

Az alábbi táblázat Pásztó 2001. évi és 2011. évi főbb népszámlálási adatait hasonlítja össze. Az alászínezés a változás tendenciáját mutatja: a zöld szín javulást, a piros romlást jelez.

Megállapítható, hogy a népességcsökkenésen kívüli minőségi mutatók javultak: a népesség iskolázottsági szintje emelkedett (de még mindig elmarad az országostól), az alacsony komfortfokozatú lakások aránya csökkent (de még mindig magas), néhány százalékkal javult a teljes népességen belüli foglalkoztatottság is (de még alig több 50%-nál). A foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya – bár kismértékben emelkedett, de - gyakorlatilag változatlanak tekinthető.

A STATISZTIKAI MUTATÓK MEGNEVEZÉSE	ÉV	VÁROSI ADAT	VÁROSRÉSZI SZÓRÁS	
			MAX	MIN
LAKÓNÉPESSÉG	2001	10 296	5 043	388
	2011	9 689	6 914	373
VITALITÁSI INDEX	2001	0,87	1,58	0,83
	2011	0,51	0,73	0,31
LEGFELJEBB ÁLTALÁNOS ISKOLAI VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐK SZÁMA	2001			
	2011	13,3	23,2	8,8
FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGŰEK A 25 ÉVES ÉS IDŐSEBB NÉPESSÉG ARÁNYÁBAN	2001	9,6	10,6	3,0
	2011	15,2	22,3	4,0
ALACSONY KOMFORT FOKOZATÚ LAKÁSOK ARÁNYA	2001	22,0	18,1	16,9
	2011	9,1	20,7	7,7
RENDSZERES MUNKAJÖVEDELEMMEL NEM RENDELKEZŐK ARÁNYA AZ AKTÍV KORUAKON BELÜL	2001	54,0		
	2011	41,1	48,2	36,2
FOGLALKOZTATOTTAK ARÁNYA A 15-64 ÉVES NÉPESSÉGEN BELÜL	2001	46,0	45,0	32,0
	2011	54,2	57,1	46,6
FOGLALKOZTATOTT NÉLKÜLI HÁZTARTÁSOK ARÁNYA	2001	41,0	45,0	32,0
	2011	41,8	55,0	35,6

A javuló tendenciák folytatásához, fenntartásához azonban továbbra is vannak megoldandó problémák. A7 integrált településfejlesztési stratégia gerincét a folyamatos javulás eléréséhez szükséges jövőbeli feladatok alkotják, és az a törekvés, hogy az ezek végrehajtásához lehetséges/megszerezhető pályázati támogatások, források maximálisan kihasználásra kerülhessenek.

A stratégiai fejezet felépítése – az átláthatóság és a könnyebb tájékozódás érdekében - az alábbi struktúrában történt:

Átfogó stratégiai célok			
	Stratégiai részcélok		
		Lehetséges intézkedési csoportok	
		Tennivalók, feladatok (területhez kötött)	
		Tennivalók, feladatok (szervezési, szervezeti, szellemi, vagy az egész városra kiterjedő)	

A betű-színek és az alászínezés a tájékozódást segíti. Az átfogó célokat mindig kék vastag betűk hangsúlyozzák, az ezen belüli stratégiai részcélok kék vékony betűkkel kiemelték, a tennivalókat és intézkedési csoportokat pedig halványzöld alászínezés jelzi. Valamennyi átfogó cél indításakor összefoglalásra kerül az, hogy mely problémák megoldásához milyen fejlesztési célok adnak segítséget. (A megoldandó problémák meghatározásának indoklása az ITS-hez készült helyzetelemző és helyzetértékelő kötetben található.)

A korábbi IVS-ben elhatározott és megvalósult fejlesztéseket a városrészek középtávú fejlesztési céljainak meghatározásánál mutatjuk be.

T1. A népességmegtartó képesség javítása, a városi kötődés fokozása, az esélyegyenlőség és társadalmi szolidaritás erősítése

Az eddig elért eredmények a korábbi IVS (2008) óta eltelt időszakban:

- a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 2001-hez képest növekedett,
- az idősek otthona 57 főre, a családok átmeneti otthona 20 főre bővült;

- jelentősen csökkent a komforthiányos lakások száma és aránya;
- 2013-ban elkészült Pásztó esélyegyenlőségi programja, mely alapul szolgált a jelen fejlesztési célok meghatározásához.

Mindez azonban nem volt elegendő ahhoz, hogy a népesség fogyása megálljon, sőt még a csökkenés lassulását sem sikerült elérni. Ami méginkább problémát jelent, az a népesség gyorsuló elöregedése. Mivel Pásztó vándorlási veszteséggel rendelkezik és a mobilabb népesség mindig az – egzisztencia-teremtő - fiatalok köréből kerül ki, a vándorlási negatívum a negatív természetes szaporulatból eredő elöregedési folyamatot még gyorsítja is.

A továbbiakban megoldandó problémák:

- a folyamatos népességcsökkenés;
- a negatív vándorlási egyenleg;
- az elöregedés gyorsulása;
- a magas munkanélküliség és az alacsony foglalkoztatottság;
- a társadalmi és a városszerkezetből adódó térbeli szegregációs problémák,
- az alacsony képzettség,
- a növekvő számú időskorú népesség ellátásának nehézségei;
- a leszakadó társadalmi rétegek integrációja;
- a nemek esélyegyenlősége még tovább javítható;
- a fogyatékkal élők esélyegyenlősége még nem mindig kielégítő.

Fejlesztési célok:

- a folyamatos népességcsökkenés mérséklése jobb munkalehetőségek biztosításával;
- a negatív vándorlási egyenleg csökkentése, a fiatalok helyben tartása, lakáshoz jutásuk elősegítése; a lakhatási lehetőségek javítása,
- az elöregedés, alacsony vitalitási index (gyermekkorú és idős lakossági arány) romlásának mérséklése, a természetes szaporulat növelésének ösztönzése;
- a magas munkanélküliség csökkentése, ezáltal az alacsony foglalkoztatottsági szint emelése (jelenleg a 15-64 éves lakosság 54,2 %-a foglalkoztatott, a 2020-ra az országosan vállalt 75%-hoz képest);
- a foglalkoztatottság növelése, a magasan kvalifikált népesség megtartása munkalehetőségeik bővítésével, munkahelyteremtés a nagyon alacsonyan képzettek számára is;
- az iskolázottsági szint további emelése a munkaerőpiaci lehetőségek jobb kihasználhatósága érdekében,
- a városi vonzerő növelése, a városkép további javítása, rendezettségének fokozása, a közösségi terek rendezése és komfortosabbá tétele a városi kötődés erősítése érdekében;
- a programkínálat és szabadidős-rekreációs, sportolási és kulturális lehetőségek bővítése;
- az intézményhálózat minőségi javítása, az oktatás és egészségügy hatékonyságának növelése;
- a környezetminőség javítása, a klímaváltozás hatásainak mérséklése;
- a közlekedés- és közbiztonság növelése,
- a városszerkezetből adódó térbeli szegregációs problémák oldása,
- a társadalmi szolidaritás és befogadás fokozása, a közösségi összefogás erősítése, az esélyegyenlőség biztosítása minden téren, a leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatásának fokozása;
- a komplex (nem csak mozgássérült) akadálymentesítés folytatása; a fogyatékosok társadalmi integrációjának további elősegítése;
- a nemek és a (nagy)családosok esélyegyenlőségének biztosítása,
- az aktív és társadalmilag hasznos öregkor program, 60+ program kidolgozása,
- az egyházak és civil szervezetek kezdeményezéseinek ösztönzése és felkarolása, az önkéntes munka hatékony bevonása városi problémák megoldásába;
- a lakosság szemléletformálása, környezettudatosságának és egészség-tudatosságának fokozása,
- az idősgondozás bővítése a demográfiai növekvő igényeknek megfelelően.

T1/1 A foglalkoztatási lehetőségek bővítése a népességvonzás, népesség megtartás érdekében			
A munkahelyek számának és minőségi választékának növelése			
		--	vonzó telephelykínálattal és gazdasági infrastruktúrával további vállalkozások betelepülésének elősegítése
		--	a magasan kvalifikált munkaerőt igénylő gazdasági profilok vonzása
		--	a képzetlen munkaerőt is alkalmazni tudó élőmunka-intenzív ágazatok fejlesztése
A társadalmi igényekhez illeszkedő, családbarát, atipikus foglalkoztatási módok elterjesztése			
		--	a női munkaerő és családostok foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése, a részmunkaidő, rugalmas munkaidő, távmunka, otthon-dolgozás elfogadottabbá és általánosabbá tétele
		--	a szociális foglalkoztatás lehetőségeinek bővítése és támogatása
A változó munkaerő-igényhez alkalmazkodó képzések erősítése			
		--	a középfokú oktatás folyamatos alakítása a gazdaság igényeinek megfelelően,
		--	a szakképzések nagyobb munkaadókkal közös kialakítása és együttes működtetése
		--	a munkahelyi továbbképzések rendszeressé tétele a nagyobb foglalkoztatóknál,
		--	az élethosszig való tanulás általánossá tétele, a szakképzésen túl az idegen-nyelvi kompetenciák és infokommunikációs készségek fejlesztése
Kezdő vállalkozások támogatása képzéssel, tanácsadással, mentorálással, inkubáció			
		--	gazdasági, pénzügyi, jogi támogatás, felkészítés és tanácsadás biztosítása a kezdő vállalkozóknak, folyamatos mentorálás a vállalkozás megerősödéséig
		--	inkubátorház és technológiai inkubáció biztosítása az induló vállalkozóknak
		--	kedvezményes telephely-bérlés és helyi adókedvezmények a vállalkozások első időszakában, meghatározott (1-2 év) időtartamra
T1/2 A városi vonzerő növelése, a környezetminőség javítása			
A környezetszennyezés csökkentése			
			A városi gépjárműforgalom csökkenését elősegítő kerékpárút hálózat kiépítése
			A zöldfelületek növelése, porfogó, zajárnyékoló utcafásítások, sövények ültetése
A klímaváltozás hatásainak mérséklése			
			A közterületi és épület árnyékolás módszereinek lakossági ismertetése, alkalmazása
			A közterületi növényzet intenzitás fokozása, utcafásítások végrehajtása, a gyalogos felületek fölött árnyékoló pergolarendszer, lugasok kialakítása
			Az épületek hővédelme növényzettel, befuttatással
			A „zöld/növényzeti” kerítésrendszer általánossá tétele
			A magánkertek ösztönzése intenzívebb növényzet telepítésére, a lombtömeg növelése
A közösségi terek és összefüggő gyalogos rendszer kialakítása			
			Jól használható, változatosan felszerelt, közösségi együttlétre alkalmas terek létesítése
			Esztétikus, vonzó köztéri architektúra és utcabútorozás kialakítása
A városkép javítása, a rendezettség fokozása			
			A vonzerő fokozása a városképi törések javításával, esztétikai rendezéssel
			A városi értékek tudatosítása, a lokálpatriotizmus növelése
			A civilek aktív részvételének fokozása a lakókörnyezet alakításában
T1/3 A társadalmi összetartozás és szolidaritás erősítése			
A közbiztonság fokozása			
			Köztéri térfigyelő kamerák felszerelése (az indokolt helyeken)
			A civil összefogás erősítésével a lakóterületi biztonság fokozása
			Biztonságot fokozó közlekedési csomóponti átalakítások végrehajtása
			Mindenki számára akadálymentes intézmények és közterületek kialakítása
Esélyegyenlőség biztosítása valamennyi érintett népességi réteg számára			
			Az aktív és hasznos időskor feltételeinek megteremtése
			A fogyatékkal élők integrációja, munka- és szórakozási lehetőségeik bővítése
			A nemek esélyegyenlőségének biztosítása
			A (nagy)családostokat támogató szolgáltatások bővítése
			A leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatásának segítése, támogatása
			A városszerkezetből adódó térbeli elszigetelődés oldása, Mátrakereszttel a közlekedési kapcsolatok, közlekedési szolgáltatások javítása
Az önkéntes munkavégzés lehetőségeinek bővítése a civil szervezetek támogatásával			

		Civil mentor-rendszer bevezetése a közoktatásban és tehetséggondozásban
		Az egyházak és civilek szerepnövelése a szociális ellátásban és egészségügyben
		A civil részvétel fokozása a kulturális és szabadidős programkínálatban
		A leszakadó rétegek felzárkóztatásában mentor-rendszer kialakítása
	T1/4 A városi szolgáltatások körének szélesítése a vonzerő növelése érdekében, a városi programkínálat, a sportolási és szabadidős, a kulturális lehetőségek bővítése	
		A szociális és egészségügyi ellátó hálózat minőségi javítása
		Az egyházak és civil segítők fokozottabb bevonása a gondozásba, utógondozásba
		Az egészségtudatosság fokozása minden korosztályban
		A prevenciók tevékenység elősegítése, a szűrési részvétel fokozása
		A rehabilitáció fontosságának tudatosítása
		A gyermekjóléti és oktatási intézmények fejlesztése, hatékonyságának fokozása
		A felzárkóztatás eredményességének növelése
		A tehetséggondozás bővítése, kiterjesztése
		A fogyatékosok integrált oktatási lehetőségeinek bővítése
		A felnőtt-oktatás szélesebb körűvé tétele, a munkaerő-piaci igényekhez igazítása
		Az informatikai és idegen-nyelvi készségek növelése
		A dolgozó szülők bölcsődés korú gyerekeinek elhelyezése (korengedménnyel óvodában vagy családi napközik létrehozásának ösztönzésével)
		A kulturális élet élénkítése és a „Családbarát Páztó” megvalósítása
		A gyerek-barát ügyintézés lehetőségeinek biztosítása a közhivatalokban
		A családi programkínálat bővítése
		Baba-mama programok, kismama programok választékának növelése
		A kulturális és vendéglátóhelyek gyerek-baráttá alakítása (mosdók, székek, stb.)
		Az időszakos gyermek-felügyeleti rendszerek megszervezése (civil részvétellel is)
		A sportolási és rekreációs lehetőségek bővítése
		A fogyatékosok sportolási lehetőségeinek bővítése
		Idősek egészségmegőrző, karbantartó sportolásának szervezeti elősegítése
		Ifjúsági, lakóterületi sportkörök, közösségek szervezése
	T1/5 A lakhatási lehetőségek javítása	
		A fiatalok lakáshoz jutásának támogatása
		Az önkormányzati lakások egy részének fiatalok számára kiutalása
		A fiatalok lakásépítéséhez az önerő biztosításához önkormányzati hozzájárulás
	T1/6 Az idősek integrálása és az idősgondozás növekvő igényeinek kielégítése	
		Az aktív és társadalmilag hasznos öregkor program megvalósítása
		-- Az önkéntes munkalehetőségek körének szélesítése, ehhez a szervezeti háttér biztosítása
		-- 60+ programcsomag kidolgozása és folyamatos fenntartása, működtetése,
		A napközbeni idősellátás bővítése a demográfiai igényeknek megfelelően
		-- A segítségnyújtás fajtáinak bővítése és szükség szerinti kapacitás növelése
	T1/7 A hátrányos helyzetű, leszakadó, szegregálódó rétegek társadalmi integrációja	
		Az iskolai felzárkóztatás és tehetséggondozás bővítése és hatékonyságának emelése
		-- Az iskolai – civil – mentor-programok elindítása
		-- A tehetséggondozás erősítése és kiszélesítése
		-- Az érettségire és felsőoktatásra felkészítés intenzitásának fokozása
		A családi kríziskezelés és egyedi család-mentorálás szélesítése
		-- Tanácsadó- és (kisebbségi) jogsegély szolgálat hatékonyságának növelése
		-- Család-mentor szolgálat megszervezése
		Foglalkoztatási antiszegregációs programok általánossá tétele
		-- élömunika-intenzív szektorok támogatása, az alacsonyan kvalifikáltakat alkalmazó vállalkozások (iparűzési adó) kedvezményekben részesítése
		-- a vállalkozóvá válás segítése, ehhez oktatás, tanácsadás biztosítása
		-- a munkkerőpiaci érvényesülést segítő felnőttoktatás, továbbképzés bővítése
		A közszolgáltatásokhoz való azonos hozzáférés biztosítása
		-- a hátrányos helyzetűekre célzott egészségügyi programok és szűrések indítása
		-- kulturális lehetőségek bővítése, kulturális értékmérés- és megőrzés fokozása
	T1/8 A fogyatékkal élők integrálása	

		Speciális képzési/fejlesztési rendszerek kidolgozása és bevezetése
		-- Az integrált oktatás szakmai és tárgyi feltételeinek biztosítása
		-- A munkaerőpiacra bejutást elősegítő célzott képzések körének bővítése
		Családgondozás, tájékoztatás, jogvédelem
		-- Az ápoló családtagok szakszerű felkészítésének megszervezése a fejlesztő/gondozó munkára
		-- Fogyatékkal élők számára jogsegélyszolgálat és tanácsadás működtetése
		A fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése
		-- A szociális foglalkoztatás és az egészségesekkel integrált foglalkoztatás bővítése,
		-- A fogyatékkal élőket foglalkoztató munkahelyek számának növelése, a fogyatékosokat alkalmazó vállalkozások (adókedvezménnyel) támogatása
		Komplex akadálymentesítés
		-- Közterületek, közintézmények és tömegközlekedés komplex akadálymentesítése
		-- A lakóhely akadálymentesítésének támogatása
		Társadalmi/tudati integráció, közösségépítés
		-- Szemléletformálás, az egészségesek empátiakészségének növelése
		-- A helyi média esélyegyenlőséget erősítő szerepvállalásának növelése
		-- A fogyatékkal élők kulturális és sportegyesületeinek megerősítése, integrálása/kapcsolaterősítése az egészségesek hasonló szervezeteivel
		T1/9 A nemek esélyegyenlőségének fokozása
		A női és családbarát foglalkoztatás fejlesztése
		-- atipikus (rugalmas, részmunkaidő) foglalkoztatási módok széles körű elterjesztése
		-- gyesről, gyedről munkába visszatérést támogató vállalatok preferálása (pl. iparűzési adókedvezmény)
		Humáninfrastruktúra fejlesztések
		-- gyermekellátási intézmények választékának fejlesztése (bölcsőde, családi napközi, valamint időszakos/átmeneti gyermekfelügyelet megszervezése is)
		„Családbarát Pásztó” program megvalósítása
		-- játszóház, (átmeneti időre) gyerekfoglalkoztató, babysitter szolgálat bővítése
		-- a gyerek-barát közintézményi ügyintézés feltételeinek biztosítása
		-- kismama, baba-mama, családi és gyerekprogramok választékának növelése
		T1/10 Oktatási esélyegyenlőség megteremtése
		Felzárkóztatási programok erősítése
		-- egyéni mentorhálózat kialakítása a közoktatásban
		-- a felnőttoktatás hatékonyságának és munkaerőpiaci megfelelőségének erősítése, az elérhetőség megkönnyítése
		A tehetséggondozás kiszélesítése
		-- az egyéni mentorprogramon belül tehetséggondozási rendszer kialakítása
		-- a hátrányos helyzetűek továbbtanulásra felkészítése
		T1/11 Foglalkoztatási esélyegyenlőség megteremtése
		Munkahelyteremtés
		-- az alacsonyán kvalifikáltakat is foglalkoztatni képes ágazatok támogatása
		-- az 50+ korosztály munkában tartásának segítése (cégek adókedvezménye)
		Felnőttoktatás, szakmai továbbképzés, élethosszig tanulás általánossá tétele
		-- az oktatás és a munkaerőpiaci igények folyamatos összehangolása
		-- a pályakezdők szakmai képzése a pályakezdő munkanélküliség csökkentéséért
		-- városi (informatikai, nyelvi) és céges (szakmai) képzések rendszeressé tétele
		-- a munkanélküliek át/továbbképzési hatékonyságának növelése

T2 A gazdaság versenyképességének növelése, munkahelyteremtés, turizmusfejlesztés

Az eddig elért eredmények a korábbi IVS (2008) óta eltelt időszakban:

- Pásztó Önkormányzat Gazdasági Programjának kidolgozása és elfogadása (69/2011.(III.24.) határozattal)
- a Pásztói Kistérség Turizmusfejlesztési Programjának kidolgozása (2011) és elfogadása.

A továbbiakban megoldandó problémák:

- kevés a tőkeerős, sok munkahelyet biztosító nagyobb vállalkozás,
- a foglalkoztatottság az országos szint alatt van,
- a mezőgazdasági termék-előállítás és terményfeldolgozás szerepe mérséklődött;
- a városi munkaerő képzettségi szintje alacsony, még nem elegendő ahhoz, hogy célirányosan fokozni lehessen új innovatív, fejlett technológiával rendelkező vállalkozások városba vonzását, ugyanakkor a helyi gazdaság nem eléggé vonzó a magasan kvalifikált népesség megtartásához,
- a turizmus az adottságokhoz képest fejletlen.

Fejlesztési célok:

- a versenyképesség erősítése, a gazdasági pályázatokhoz segítségnyújtás biztosítása,
- az energiagazdálkodás átalakítása, a megújuló energiák használatának növelése,
- Pásztó Önkormányzat Gazdasági Programjának végrehajtása,
- a Pásztói Kistérség Turizmusfejlesztési Programjának megvalósítása, kiemelt figyelemmel az idegenforgalmi marketingre és a Tourinform iroda kialakítására és aktív közreműködésére.
- strukturált térségi és tematikus projektek, térséget átfogó, komplex fejlesztési programok kialakításában és megvalósításában aktív szerep felvállalása;
- a nagyszámú munkahelyet teremtő vállalkozások Pásztóra betelepülésének ösztönzése mind a magasan kvalifikáltak, mind az alacsonyan képzettek számára új munkahelyek létesítése érdekében;
- innovatív és korszerű technológiájú vállalkozások, valamint a jelentős élők munkát igénylő vállalkozások betelepülésének ösztönzése;
- az egyéni-, kis- és középvállalkozások támogatása, kezdő vállalkozások és önfoglalkoztatók segítése;
- telephelykínálat és – szükség esetén – inkubáció biztosítása,
- a meglévő vállalatok termelési volumen-növelésének és a beszállítói hálózat szélesítésének ösztönzése.

T2/1 Gazdasági infrastruktúra-fejlesztés	
	Támogatási és ösztönző rendszerek kidolgozása
	-- gazdasági terület, kiejánlható telephelykínálat folyamatos biztosítása
	-- a környezetbarát telephelyfejlesztések ösztönzése
	-- aktív gazdasági marketing vállalkozók Pásztóra vonzása érdekében
	-- vállalati termelőkapacitások bővítésének ösztönzése
	-- induló vállalkozások, önfoglalkoztatók szakmai, jogi, tanácsadói támogatása
T2/2 A gazdaság versenyképességének fokozása	
	Jobb, hatékonyabb gazdasági marketing
	--a „Szabad Vállalkozási Zóna” besorolás kedvezményeinek kihasználása
	-- térségi értékesítési szövetkezetek megszervezése
	-- Tourinform iroda létesítése, aktív és hatékony turisztikai marketing létrehozása
	-- a vasútvonal rekonstrukciójának sürgetése, lobbizás a vasúti korszerűsítésért
	-- a megújuló energiahasználatra való fokozatos áttérés
T2/3 A megfelelő összetételű és minőségű munkaerő-háttér biztosítása	
	A közoktatás, felnőtt oktatás és az élethosszig tanulás fejlesztése, társadalmi elfogadása
	-- a térségi középfokú szakképzés és a gazdasági munkaerő igények összehangolása
	-- gyakornoki programok támogatása, a fiatalok, pályakezdők vállalati szakmai képzése
	-- vállalkozói felkészítő oktatás, jogi-pénzügyi ismeretek az induló vállalkozóknak
	-- a felnőttképzés, átképzés, szakmai továbbképzés általánossá, hatékonyabbá tétele
	-- az élethosszig tanulás társadalmi elfogadtatása és a részvétel fokozása
	-- a számítástechnikai ismeretek széleskörű terjesztése, a változások követése
	-- az idegen-nyelvi készségek fejlesztése, a nyelvtanítás hatékonyságának javítása
T2/4 A turisztikai infrastruktúra és programkínálat erősítése	
	Mátrakeresztes üdülőfaluvá fejlesztése
	-- a kereskedelmi szálláslehetőségek bővítése
	--az erdei iskola korszerűsítése, kapacitásnövelése
	-- a falusi turizmus változatos programkínálatának kialakítása (helyi hagyományok, kézműves foglalkozások, biológiai/természeti ismeretterjesztés, életmód-turizmus,

		természetjáró és kerékpáros turizmus, stb.)
		-- a gasztronómiai kínálat bővítése
		Pásztó és Hasznos turisztikai fejlesztése
		-- a Hasznosi víztározó adta (horgász) lehetőségek kiaknázása
		-- a sárkány-reptér fejlesztése
		-- a városi kalandpark felszereltségének, kínálatának bővítése
		-- a városi strand és termálfürdő fejlesztése
		-- az eseményturizmus programjának gazdagítása, az ismertség és a vonzerő növelése
		A turisztikai marketing hatékonyságának növelése, gazdasági erővé tétele
		-- Tourinform iroda nyitása Pásztón az egész térség összefogott turisztikai kínálatának kialakítására
		-- térségi összefogott turisztikai kínálat kialakítása Pásztó szervező szerepével
		-- turisztikai programcsomagok összeállítása és reklámozása
		-- az ifjúsági és iskolai (kirándulási) turizmusba való aktív bekapcsolódás

T3 Városi arculatépítés, környezetfejlesztés és ökonomikus területgazdálkodás

Az eddig elért eredmények a korábbi IVS (2008) óta eltelt időszakban:

A város arculatában az utóbbi években jelentős pozitív változások következtek be:

- megújult a történeti városmag, a műemléki környezet rendezésre került, kellemes park alakult ki körülötte;
- a főutca megőrizte kereskedőutca arculatát;
- a piac rendezésre került,
- a Kövicses patak menti területek egy része rendezve lett.

A továbbiakban megoldandó problémák:

- a városi vonzerő alacsony, a népesség megtartásához nem elégséges ereje,
- a felújított történeti városmag körül még rendezetlen területek, városképi törések vannak, ezért folytatni szükséges és térben ki kell terjeszteni a rehabilitációt (pl. malom környék rendezése, Hársfa utcai garázssor bontása);
- a belterület nagyságának növekedését kerülni kell, mert az a gazdaságos városüzemeltetést nehezíti, a kompakt városszerkezetre törekvést folytatni kell;
- az alulhasznosított és használaton kívüli területek az esztétikai káron túl a városüzemeltetés hatékonyságát is rontják;
- a belterületen áthaladó Kövicses patak partja helyenként még rendezést igényel, a vízfolyás menti zöldterületek fejlesztése, a sétány/kerékpárút folyamatossá tétele fontos,
- a használaton kívüli telephelyek, ill. épületek újrahasznosítása gazdasági és esztétikai, valamint városüzemeltetési szempontból is szükséges.

Fejlesztési célok:

- a történeti városrészek rehabilitációjának folytatása, helyi karakterű gyalogos közösségi terek létrehozása, a város történelmi múltját és a jelenkor esztétikai igényeit is tükröző városi környezet kialakítása, a városképi törések kiküszöbölése;
- a jelenlegi kedvező minőségű területek színvonalas fenntartása, további gazdagítása;
- a helyi jelentőségű építési értékek fennmaradásának biztosítása és szerves illesztése az új építésekhez, azokkal harmonikus egység megteremtése;
- az értékes épületek felújításával, és életteli funkciók telepítésével a városi arculat egyediségének növelése;
- az alulhasznosított területek rehabilitálása, funkciógazdagítása;
- a strand és termálfürdő felújítása, környezetének rendezése,
- a sporttelep rekonstrukciója,
- a közlekedés és közbiztonság fokozása,
- az üres/használaton kívüli köz- (volt szakrendelő) és lakóépületek újra hasznosítása;
- Pásztó további „zöldítése” funkcionális, környezetvédelmi és esztétikai szempontból egyaránt.

T3/1 A városvédő és hagyományőrző civil szervezetek támogatása, megerősítése

A civil részvétel fokozása

- a lakosság aktivizálása az örökségi értékek feltárásában és fenntartásában
- helyi értékvédő, településtörténeti körök/gyűjtemények létrehozása

			-- az értékek turisztikai bemutatásában való aktívabb részvétel kezdeményezése
			-- a lakóhelyi környezetesztétika és utcakép-védelem fokozása a lakosság körében
			T3/2 Az ökonomikus területgazdálkodás érvényesítése
			Kompakt településszerkezet, gazdaságos területhasználat és területfenntartás
			-- az alulhasznosított és használaton kívüli belterületi ingatlanok felhasználása
			-- a belterület növelés elkerülése, megakadályozása
			T3/3 A környezet és utasbarát közlekedés megvalósítása
			A gépjármű-közlekedés továbbfejlesztése, az igények csökkentése, a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése
			-- összefüggő és biztonságos városi kerékpárút-hálózat a munkahelyek és intézmények megközelítéséért
			--közlekedésbiztonságot fokozó csomóponti átalakítások
			-- utas- és környezetbarát járműparkért való lobbizás a közösségi közlekedésben
			A vasúti közlekedés fejlesztése
			--lobbizás a vasútvonal mielőbbi rekonstrukciójáért
			--a vasútállomás és környékének rehabilitációja
			T3/4 A „Fenntartható Zöld Város Program” megvalósítása
			A városi növényzet-intenzitás növelése
			-- „épületzöldítés”, erkélyek, ablakládák, zöldtetők, tűzfal befuttatások ösztönzése
			-- közterületek és magánkertek intenzívebb beültetése, a lombtömeg növelése
			--a közterületeken szárazságtűrő, kevesebb locsolást igénylő növényzet telepítése a gazdaságos/fenntartható városüzemeltetés érdekében

T4 Felkészülés a klímaváltozásra, a megújuló természetes energiaforrások kihasználásának bővítése, a természeti értékek megőrzése

A továbbiakban megoldandó problémák:

- a pásztói épületek energiaracionalizálása lassan halad;
- a napenergia hasznosítása – a helyi kedvező adottságokhoz képest – a lehetőségektől elmarad;
- a környező mezőgazdasági melléktermékek mennyiségéhez képest gyakorlatilag nincs biomassa hasznosítás,
- a klímaváltozás hatásai Magyarországon az átlagosnál is negatívabb/szélsőségesebb hatásokkal fognak járni;
- az időjárás szélsőségei (aszály, egyenetlen csapadéeloszlás, kiugróan magas hőmérséklet) a várost terhelni fogják, emiatt a porterhelés is tovább növekedhet;
- a klímaváltozás egészségterhelő hatása növekszik, emiatt a lakosság egészségi állapota romolhat, a szélsőséges hőmérséklet a városi komfortérzetet ronthatja,
- a városüzemeltetés költségesebbé válhat (pl. nagyobb öntözési igény).

Fejlesztési célok:

- a gépjármű közlekedés mérséklése;
- a városi zöldfelületek további növelése, árnyékolt közterületek összefüggő rendszerének kialakítása, a hőmérsékletet csökkentő lombtömeg növelése, a gyalogos közterületek helyi mikroklímájának javítása,
- a közintézmények megújuló energiahasznosításának növelése, az épületek energia racionalizálása.

			T4/1 Önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése
			Épületek energiaracionalizálása
			-- épületek hőszigetelése (ahol az építészeti kialakítás megengedi)
			-- az épületek belső fűtési rendszereinek korszerűsítése, tüzelőanyag váltás
			-- nyílászárók cseréje és (esetleg) rekuperációs szellőztető rendszerek beépítése
			T4/2 A magántulajdonú lakásállomány energetikai korszerűsítésének ösztönzése
			-- a lakosság energiatudatosságának és környezet-érzékenységének növelése
			-- lakossági tájékoztatás elindítása, ismeretterjesztés, az anyagok, technikai megoldások/lehetőségek, pályázati támogatási rendszerek bemutatása,
			-- az aktuális központi/országos támogatási rendszer és támogatási feltételek lakossági ismertetése, pályázatírási segítségnyújtás a lakosság részére
			-- az energetikai tanúsítványok elkészítéséhez önkormányzati segítségnyújtás,

		szakember biztosítás
		T4/3 A széndioxid kibocsátás csökkentése a fosszilis energiák háttérbe szorításával
		-- a gázenergia használat csökkentése, a napenergia felhasználásának növelése (az önkormányzati épületeknél),
		-- a környezet mezőgazdaságából származó biomassa energetikai hasznosítása
		--biogáz előállítás a szennyvíztelepen
		T4/4 Páztó és környezete klímastratégiájának elkészítése és a megvalósítás elindítása
		A klímastratégia kidolgozása
		-- helyi/regionális vizsgálatok elvégzése és prognózisok kidolgozása
		-- a beavatkozási területek meghatározása, a feladatok részletes megfogalmazása
		A megvalósítás elindítása
		-- a megvalósítás jogi/pénzügyi/szervezeti, fizikai feltételeinek feltárása,
		-- a megvalósításhoz szükséges eszközök számbavétele, előteremthetőségük felmérése
		-- cselekvési és pénzügyi ütemterv kidolgozása, a végrehajtás feltételeinek megteremtése
		T4/5 A gépjármű-közlekedési szükséglet mérséklése
		Kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása
		-- az egész várost lefedő, összefüggő, hivatásforgalomi biztonságos kerékpárút hálózat kiépítése, az iskolák és közintézmények kerékpáros elérhetőségének biztosítása, kerékpártárolók kialakítása
		--kerékpártárolók építése
		T4/6 A zöldfelületi hálózat kialakítása
		Városi parkok felújítása, a lombtömeg intenzitás növelése
		-- összefüggő zöldfelületi hálózat kialakítása
		-- a növényzet intenzitás növelése a közterületeken és a magánkertekben is
		-- a vízfolyások menti zöldfolyosók fenntartása, intenzitásnövelése, a vízfelületek méretének növelése
		T4/7 A helyi mikro-klíma javítása, a városi zöldfelületek minőségi fejlesztése
		Közterületi árnyékoló és hűtőfelületek
		-- a közterek mikro-klímájának javítása, párásítók, árnyékoló lugasok, művi árnyékoló felületek, vízfelületek, szökőkutak, „szélcsatornák” kialakítása
		-- utcafásítások folyamatossá és intenzívebbé tétele, „zöld kerítésekkel” (sövény, befuttatás) az utcai párolgató növényfelület növelése
		Az épületek klímavédelme, hővédelme
		-- az épület-árnyékolás (napvédők, napernyők, rolók) széles körű elterjesztése
		-- az épület „zöldítés” általánossá tétele (zöldtetők, erkélyládák, erkély/terasz-árnyékoló lugasok, végfalak/tűzfalak befuttatása, stb.)
		T4/8 Víztaarékosság
		-- az esővízgyűjtés kötelezettségének szabályozása, a közterületek csapadékvíz gyűjtésének megoldása,
		-- a használt „szürke” vizek lehetséges felhasználási módjainak ismertetése, ösztönzése, terjesztése és támogatása,
		-- víztakarékos épületgépészeti szerelvények használatának szabályozása az új építések és felújítások során,
		-- környezetbarát építőanyagok használatának ösztönzése
		T4/7 A lakosság környezet/klímatudatosságának fokozása
		-- információ átadás, ismeretterjesztő előadások, szóróanyagok összeállítása, a lakosság által is végrehajtható klímavédelmi tennivalók tudatosítása
		-- a klímavédelemben aktív civil szervezetek szellemi, fizikai és anyagi támogatása

A VÁROS EGÉSZÉRE VONATKOZÓ (ÖSSZVÁROSI), AKCIÓTERÜLTEKEN KÍVÜLI általános érvényű feladatok gyűjteménye – az átfedések figyelembevételével

Területtől független projektek

1. a képzetlen munkaerőt is alkalmazni tudó szervezetek ösztönzése, támogatása
2. a női munkaerő és családok foglalkoztatási lehetőségek, a részmunkaidő, rugalmas munkaidő, távmunka, otthon-dolgozás támogatása

3. a szociális foglalkoztatás lehetőségeinek bővítése és támogatása
4. gazdasági, pénzügyi, jogi támogatás, felkészítés és tanácsadás biztosítása a kezdő vállalkozóknak, folyamatos mentorálás a vállalkozás megerősödéséig
5. kedvezményes telephely-bérlés és helyi adókedvezmények a vállalkozások első időszakában, meghatározott (1-2 év) időtartamra
6. az éghajlatváltozásra való felkészüléssel kapcsolatos tájékoztatások (épületek növényzettel való befuttatása, zöldtetők létesítése, árnyékolás technika), a klímavédelemben aktív civil szervezetek szellemi, fizikai és anyagi támogatása
7. a városi értékek tudatosítása, a lokálpatriotizmus növelése, a civilek aktív részvételének fokozása a lakókörnyezet alakításában
8. biztonságot fokozó közlekedési csomóponti, gyalogos átkelőhelyi átalakítások végrehajtása
9. a (nagy)családokat támogató szolgáltatások bővítése, civil segítők közreműködése a „Családbarát Pásztó” programban
10. a leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatásának segítése, családmentor-rendszer működtetése támogatással
11. civil mentor-rendszer bevezetése a közoktatásban, felzárkóztatásban és tehetséggondozásban
12. az egyházak és civilek szerepnövelése a szociális ellátásban és egészségügyben, az idősök gondozásában, a szabadidős tevékenységekben és a kulturális életben
13. a civil részvétel fokozása a kulturális és szabadidős programkínálatban
14. az e-ügyintézés fejlesztése
15. az egészségtudatosság fokozása minden korosztályban, tájékoztatással, szűrővizsgálatokkal
16. az élethosszig tartó tanulás általánossá tétele, a munkaerő-piaci igényekhez igazítása, az informatikai és idegen-nyelvi készségek növelése
17. a gyerek-barát ügyintézés lehetőségeinek biztosítása a (köz)hivatalokban
18. baba-mama programok, kismama programok választékának további növelése
19. a kulturális és vendéglátóhelyek gyerek-baráttá alakítása (mini-mosdók, székek, stb.) ösztönzéssel
20. az időszakos gyermek-felügyeleti rendszerek megszervezése, bővítése
21. a fiatalok lakásépítéséhez, az önerő biztosításához való önkormányzati hozzájárulás
22. városi ösztöndíjjal a máshol tanuló pásztói fiatalok visszacsalogtatásának folytatása
23. az önkéntes munkalehetőségek körének szélesítése, ehhez a szervezeti háttér biztosítása
24. 60+ programcsomag kidolgozása és folyamatos fenntartása
25. tanácsadó- és (kisebbségi) jogsegély szolgálat elindítása
26. a munkanélküli érvényesülést segítő felnőttoktatás, továbbképzés bővítése
27. az integrált oktatás szakmai és tárgyi feltételeinek folyamatos biztosítása
28. fogyatékkal élők számára jogsegélyszolgálat és tanácsadás működtetése
29. a szociális foglalkoztatás és az egészségesekkel integrált foglalkoztatás bővítése
30. a fogyatékkal élőket foglalkoztató munkahelyek számának növelése, a fogyatékkal élőket alkalmazó vállalkozások támogatása
31. közterületek, közintézmények és közösségi közlekedés komplex akadálymentesítése
32. a lakóhely akadálymentesítésének támogatása
33. szemléletformálás, az egészségesek elfogadó-képességének növelése, a helyi média esélyegyenlőséget erősítő szerepvállalásának fokozása,
34. a fogyatékkal élők kulturális és sportegyesületeinek megerősítése, integrálása/kapcsolaterősítése az egészségesek hasonló szervezeteivel
35. gyesről, gyedről munkába visszatérést támogató vállalatok preferálása
36. a hátrányos helyzetűek felsőoktatási továbbtanulásra felkészítése
37. a pályakezdők szakmai képzése a pályakezdő munkanélküliség csökkentéséért
38. városi (informatikai, nyelvi) és céges (szakmai) képzések rendszeressé tételének ösztönzése
39. a munkanélküliek át/továbbképzési hatékonyságának növelése, a lemorzsolódás csökkentése
40. gyakornoki programok támogatása, a fiatalok, pályakezdők szakmai képzése
41. a lakóhelyi környezetesztétika és utcakép-védelem fokozása (pl. településtörténeti körök erősítése, létrehozása, aktivitásának ösztönzése) a lakosság körében
42. az oktatásból kiesők számának csökkentése, a közép- és felsőfokon továbbtanulók arányának növelése
43. a szabadidős- és hobby-sport lehetőségek bővítése minden korosztály számára
44. civil mentor-szolgálat beindítása a tehetséggondozásban és az iskolai felzárkóztatásban
45. természetes személyek innovatív ötleteinek megvalósítása

46. gazdasági és civil kezdeményezések innovatív ötleteinek támogatása
47. az éghajlatváltozással és az arra való felkészüléssel kapcsolatos több szintű rendezvénysorozat megrendezése, a változásokra való felkészülés közösségi és lakossági lehetőségek/tevékenységek ismertetése, tudatosítása, az aktivitás fokozása
48. önkormányzati épületek energiaracionalizálása, hőszigetelése, a fűtési rendszerek korszerűsítése és energiaforrás váltása, a nyílászárók cseréje
49. a lakosság energiatudatosságának és környezet-érzékenységének növelése, lakossági tájékoztató központ felállítása, ismeretterjesztés, az anyagok, technikai megoldások/lehetőségek, pályázati támogatási rendszerek bemutatása
50. pályázatírási segítségnyújtás a lakosság részére,
51. az energetikai tanúsítványok elkészítéséhez önkormányzati segítségnyújtás, szakember biztosítása
52. a mezőgazdasági melléktermékekre, hulladék anyagokra alapozott energetikai célú biomassa felhasználás bővítése, a szennyvíztelep korszerűsítésekor a biogáz termelés lehetőségének vizsgálata
53. helyi/regionális klímavizsgálatok elvégzése, prognózisok kidolgozása és arra alapozott helyi klímastratégia kidolgozása
54. a takarékos vízhasználat módszereinek elterjesztése
55. a környezetbarát építőanyagok ismertségének növelése és használatának ösztönzése

b) Városrészenkénti középtávú fejlesztési célok

Az alábbiakban a fejlesztési célok rendszeréből kiemeltük a városrészenként középtávon megvalósítható fejlesztési célokat, és a fejlesztési projektek sorát. A fejlesztési projektek száma meghaladja a 2020-ig megvalósítható terveket, de a források elérhetősége csak pályázatokon keresztül lehetséges. Ezért tartalék feladatok összeállításra szükség van, hogy a pályázati kiírásokhoz a legmegfelelőbb projekt ajánlatokkal alkalmazkodni lehessen.

A városrészenként összeállított projektek alapján a következő fejezetekben lehet az akcióterületeket kijelölni.

VÁROSKÖZPONT (A)

A város történeti, igazgatási és kulturális központja. A legtöbb közhivatal, kulturális és oktatási közintézmény, a kereskedelem és vendéglátás, a szakbolt hálózat és a vendéglátóhelyek, turisztikai vonzerők jelentős része itt helyezkedik el. A középkori műemléki terület és környéke történeti beépítése, egységes és vonzó arculata és az ápoltt, esztétikus központi zöldterületek emblematisztikus jelentőségűek. Itt található Pásztó műemlékeinek jelentős része és a helyi karaktert biztosító helyi védettségű épületek közül is több. A városrész lakónépessége a jelenlegi összvárosi népesség 15,2 %-át teszi ki, lakosságának korösszetétele valamivel kedvezőbb, mint egész Pásztóé. Az itteni lakosság képzettségi szintje meghaladja a városi átlagot. A munkaképes korú lakosság foglalkoztatottsága a központi városrészben 56,0 %, az egész városban 54,2%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (35,6 %) itt kisebb a pásztói átlagnál (41,8 %), de ugyanakkor aktív korúakon belül munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya megegyezik az átlagos mértékkel. A városmközpont átlagosnál jobb társadalmi helyzetére utal, hogy az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban dolgozók aránya kisebb, mint a város egészében, annak 83,3%-a, és a munkanélküliek aránya is kisebb, mint az egész településben, de ezen belül a tartós munkanélküliség megegyezik a pásztói szinttel. A komforthiányos lakások szempontjából a városrész valamivel kedvezőbb az egész városnál, de itt több az egyszobás lakás.

Az előző IVS (2008) -ben elhatározottak **megvalósult** elemei:

- a központi műemléki terület és környékének rehabilitációja nagyrészt – példamutató minőségben – megvalósult, de az elmaradt részek (pl. malom) rehabilitációját folytatni kell,
- az oktatási tömb rehabilitációja lezajlott,
- Szent-Margit Kórház fejlesztése – vagy inkább funkció módosulása – az országos egészségügyi koncepciónak megfelelően elkészült, a szakrendelés bekerült a kórház területére, hasznosíthatatlanná vált azonban a korábbi szakrendelő épülete, aminek funkcióváltását az elkövetkező időszakban kell megoldani.

Átfogó stratégiai célok			
	Stratégiai részcélok		
		Lehetséges intézkedési csoportok	
		lehetséges projektek	
T1. Népeségmegtartó képesség javítása, a városi kötődés fokozása			
A továbbiakban kezelendő problémák a népeségmegtartó képességben, a városi kötődésben és az ifjúság helyzetében:			
-- a 2001-2013 évek összehasonlításban a népeség csökken, a fiatalok száma csökken, az öregek száma nő; -- a történeti városmag rehabilitációja ellenére kicsi az idegenforgalom, bezárt a szálloda, nincs turisztikai bevétel, -- a Fő utca menti városképi törések, térfal-hiányok nem mindenhol oldódtak meg (pl. volt áruház épület kubusa); a városképi javítások egy része még hátravan, -- a történeti városmag felújítását folytatni szükséges, a malom környék és a Hársfa utcai garázssor rendezésre szorul;			
Fejlesztési célok:			
-- a Belváros népeségmegtartó erejének növelése; -- a történeti városmag rehabilitációjának folytatása, területi kiterjesztése; -- a turizmus fellendítése, az esemény-turizmus ill. komplex térségi turisztikai csomagok számára élénkebb programkínálat kidolgozása, jobb idegenforgalmi marketing, a vendéglátási infrastruktúra fejlesztése, a szálloda újra megnyitása, az ifjúsági/iskolai turizmusba való aktív bekapcsolódás megszervezése, a belvárosban Tourinform iroda nyitása, a belvárosi pincék turisztikai hasznosításának elkezdése, -- a Fő utcai városképi törések korrekciója, az üzletutca parkolási problémáinak rendezése, -- az iskolák fejlesztése sportlétesítményekkel, tanuszodával.			
	T1/1 A foglalkoztatási lehetőségek bővítése a népeségmegtartás érdekében		
	A munkahelyek számának és választékának bővítése		
		Tourinform iroda nyitása, aktív idegenforgalmi marketing kidolgozása, az eseményturizmus fejlesztése, térségi szervezőközponttá válás által többlet munkahelyek létrehozása a kvalifikált, agilis, nyelveket beszélő munkaerő számára	
		A szálloda újranyitásával képzett és kevésbé képzett (konyhai személyzet, szobalány) valamint jelentős számban női munkaerő alkalmazása	
		Vendéglátóhelyek választékának bővítésével és a borturizmus elindításával új foglalkoztatási lehetőségek megteremtése	
	T1/2 A városi vonzerő növelése		
	Városkép-javítás, a rendezettség fokozása		
		A történeti városmag rehabilitációjának folytatása, területi kiterjesztése,	
		A városképi törések javítása, a térfal-hiányok pótlása	
		A közterek utcabútorozásának gazdagítása esztétikai és használati szempontból egyaránt, gyalogos és forgalom-csillapított területek kialakítása	
		A Fő utcai parkolási gondok rendezése	
	T1/3 A társadalmi összetartozás és szolidaritás erősítése		
	A közbiztonság fokozása		
		A közterületi és intézményi akadálymentesítés teljes körűvé tétele	
		Köztéri térfigyelő kamerák felszerelése az indokolt helyeken	
		Biztonságos kerékpárút hálózat kiépítése az iskolákhoz, közintézményekhez	
	T1/4 A városi szolgáltatások, kulturális és sportlehetőségek bővítése		
	A szociális és egészségügyi hálózat fejlesztése		
		A kórházi parkoló-kapacitás növelése, közlekedési rendezése	
	A gyerekJóléti és oktatási intézmények fejlesztése		
		Az iskolai sportlétesítmények fejlesztése, sportcsarnok és tanuszoda építés	
		Óvodaépületek felújítása	
	A kulturális élet élénkítése		
		A városi könyvtár funkcióbővítő felújítása, a használaton kívüli részek bevonása	
		Kultúrház korszerűsítése	

A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra a városközpont

- népességét a 2011 évi 1 473 főről sikerül 1 500 főben stabilizálni;
- több új munkahely alakul ki a belvárosban, ezáltal a foglalkoztatottsági szint emelkedik a 2011-es 56,0 %-ról 70,0 %-ra,
- fellendül a turizmus, több vállalkozást is eltart az idegenforgalom, ezáltal emelkednek a város bevételei is;
- vonzóbbá válik a belváros, ez a kereskedelmi forgalomnak és a városimáznak is hasznára van,
- a városközpont gyalogos területei és zöldfelületei gazdagodnak, pihenésre és közösségi együttlétre alkalmasabbá válnak, lakossági és turisztikai vonzerejük és közösség-alakító összetartó erejük is növekszik.

T2. A gazdaság versenyképességének növelése, munkahelyteremtés

A továbbiakban kezelendő problémák:

A pásztoi gazdaság élénkítése jelentős részben szervezési és marketing kérdés, ezek fejlesztése nem elsődlegesen építési, hanem szervezeti probléma, ami a központi intézmények révén nagyrészt a belvároshoz köthető:

- a városközpont az intézményi és oktatási központ, így a meglévő intézményhálózat gazdaságot támogató funkcióbővítése, valamint a hatékonyság növelése, és
- a – részben ugyancsak a városmaghoz kapcsolható – idegenforgalom fejlesztés (és annak szervezetfejlesztési része) is a belváros problémája.

Fejlesztési célok:

- a gazdasági versenyképesség fokozása, a városi vonzerő növelése és az idegenforgalom, turisztikai marketing fejlesztése révén;
- az iskolák képzési-pedagógiai fejlesztése, a két-tannyelvű oktatás fenntartása a megfelelő munkaerő-háttér biztosításáért;
- a meglévő kulturális és oktatási létesítményekben a felnőttképzés, át/továbbképzés, az élethosszig tanulás folyamatossá és általánossá tétele.

T2/1 Gazdasági infrastruktúra fejlesztés

Támogatási és ösztönző rendszerek kidolgozása

- aktív városmarketing kidolgozása az önkormányzat (és a gazdasági kamarák) bevonásával
- induló vállalkozásokat támogató jogi-, gazdasági-, szakmai tanácsadó hálózat kialakítása

T2/2 A gazdasági versenyképesség fokozása

Jobb, hatékonyabb gazdasági marketing

- térségi értékesítési szövetkezetek megszervezése, gazdaságszervező iroda létrehozása
- aktív és hatékony Tourinform iroda megnyitása a városközpontban

T2/3 A megfelelő összetételű és minőségű munkaerő háttér biztosítása

A közoktatás és felnőttoktatás fejlesztése

- a meglévő kulturális és oktatási létesítményekben a felnőttképzés, át/továbbképzés, az élethosszig tanulás, a nyelvi és számítástechnikai képzések folyamatossá és általánossá tétele, hatékonyságának növelése,

T2/4 A turisztikai infrastruktúra és programkínálat erősítése

- Tourinform iroda nyitása, aktív és hatékony idegenforgalmi marketing kidolgozása, az eseményturizmus fejlesztése, térségi szervezőközponttá válás
- a szálloda újranyitása és a vendéglátóhelyek számának, kínálatának növelése
- a rehabilitált történeti városközpont látogatóbaráttá tétele, idegenforgalmi szolgáltatásokkal, programkínálattal bővítése, a múzeum bevonása a múzeumpedagógiába és interaktív múzeummá fejlesztése
- a Fő utcai pincerendszer feltárása, borturisztikai hasznosítása

A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra a városközpont

- Pásztó gazdaságának motorjává, szellemi szervező központjává válik;
- a (kis)térség idegenforgalmi szervező ereje és reklámközpontja lesz,
- a környék munkaerő képzésében, utánpótlásában jelentős szerepet játszik és

--a városmarketing fontos gazdasági erőt képvisel.

T3 Városi arculatépítés, környezetfejlesztés

A továbbiakban kezelendő problémák a városi arculatépítésben és a környezeti állapotokban:

- a történeti városmag közvetlen környékének rehabilitációja elmaradt,
- a kerékpárút-hálózat hiányos;
- veszélyes közlekedési csomópont, útkereszteződés alakult ki,
- az utóbbi évek törekvései ellenére is vannak még városképi törések és térfal hiányok;
- helyenként lehetne kedvezőbb az utcabútorozás és gazdagabb a köztéri architektúra, de különösképpen a zöldfelületek lombtömeg intenzitása.

Fejlesztési célok:

- a városközpont gyalogos rendszerének folytatása, kiegészítése;
- a Fő utca parkolási rendjének átalakítása;
- a kerékpárutak hálózatának továbbfejlesztése;
- körforgalmú csomópont építése a Hunyadi út – Fő utca – Szentlélek utca kereszteződésénél,
- a zöldfelületek intenzitásának növelése, a háromszintű növényállomány alkalmazása;
- az elhanyagolt területek rendezése, felújítása, a városmag rehabilitációjának folytatása, a csatlakozó területek rendezése;
- a sajátos építészeti karaktert hordozó épületek értékének tudatosítása.

T3/1 A városvédő és hagyományőrző civil szervezetek megerősítése

A civil részvétel fokozása

- az épített értékek turisztikai bemutatásában aktívabb civil részvétel kezdeményezése
- a lakóhelyi környezeteszétikai és utcaféképi védelem fokozása a lakosság körében

T3/2 Az ökonomikus területhasználat érvényre juttatása

Az alulhasznosított ingatlanok újrahazsnosítása

- a volt szakrendelő felújítása, új funkcióra hasznosítása szociális városrehabilitáció keretében

T3/3 Környezet és utasbarát közlekedés kialakítása

A gépjármű közlekedési igények csökkentése, a kerékpáros közlekedés fejlesztése

- városközponti forgalomcsillapított övezet létrehozása
- az összvárosi kerékpárút hálózat belvárosi szakaszának megépítése, kerékpártárolók létesítése a közintézményekhez és iskolákhoz
- a parkolási rend átalakítása a Fő utcában és a kórháznál

T3/4 „Fenntartható Zöld Pásztó” program megvalósítása

A városi növényzet intenzitás fokozása

- „épület-zöldítés”, erkélyek növényzetesítése, ablakládák általánossá tétele a belvárosi többszintes házakon
- közterületek intenzívebb beültetése, nagy árnyékot biztosító és/vagy szárazságtűrő, kevesebb locsolást igénylő növényfajták alkalmazása

A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra a városközpontban

- teljesen befejeződik a történeti településrész rehabilitációja,
- környezetbaráttá és biztonságossá válik a közlekedés,
- intenzívebbé és jobban hasznosítottá válnak a közterületek, esztétikai és közösségépítő szerepük növekszik,
- az épített értékek aktívan hozzájárulnak az idegenforgalom fellendüléséhez,
- az iskolai és lakossági sportolási lehetőségek javulnak, egészségesebbé válik a népesség,
- a városias, többszintes beépítés esztétikailag és használati értékben is gazdagodik a növényzetesítés révén,
- a lakossági elégedettség és érték-tudat növekszik, intenzívebbé és hatékonyabbá válik a lakók részvétele a környezetalakításban.

T4 Felkészülés a klímaváltozásra, a megújuló energiák használatának növelése

A témában kezelendő problémák:

- a felmelegedés hatásai Magyarországot az átlagosnál erősebben érintik, a hőmérséklet növekedés negatív hatásai elsősorban a városokat veszélyeztetik, rontva a lakosság közérzetét és megterhelve egészségi állapotát, ezért a városi mikroklíma alakítás kiemelt figyelmet

érdemel; -- a csapadékeloszlás szélsőségesebbé válása miatt vízgazdálkodási problémák léphetnek fel, növekszik az öntözési igény, megemelkedhet a porterhelés, ez ronthatja a környezetminőséget és megemelheti a városüzemeltetés költségeit.			
Fejlesztési célok: -- a városi hőmérsékletemelkedés fékezése, mikroklimatikus hatások elérése, a természetes árnyékolástechnika preferálása a klímaberendezésekkel szemben, -- a széndioxid kibocsátás mérséklése, a megújuló energiák használatának növelése, a fosszilis energiák háttérbe szorítása, -- a zöldfelületi hálózat minőségi fejlesztése, a városi lombtömeg növelése, -- víztakarékosságra törekvés.			
T4/1 Önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése			
Épületek energiaracionalizálása			
			-- épületek hőszigetelése, fűtési rendszereik korszerűsítése, fűtőanyagváltás, napenergia használat
T4/3 A széndioxid kibocsátás csökkentése			
A fosszilis energia használat mérséklése,			
			-- a napenergia használat ösztönzése a városközponti többszintes házaknál
T4/5 A gépjármű-közlekedési szükséglet mérséklése			
A kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása			
			-- összefüggő, folyamatos hivatásforgalmi kerékpárút hálózat kialakítása, valamennyi intézmény biztonságos kerékpáros elérhetőségének biztosítása
			-- közterületi és intézményekhez kapcsolódó kerékpártárolók kialakítása
T4/6 A zöldfelületi hálózat erősítése			
Városi parkok lombtömeg intenzitásának növelése			
			--a növényzetintenzitás fokozása háromszintű növénytelepítéssel a belvárosban
T4/7 Klímavédelem a helyi mikroklima alakításával			
Közterületi árnyékoló és hűtő felületek			
			--mikroklima javítás párásítókkal, árnyékolókkal, vízfelületekkel, „szélcsatornák”-kal
			--utcafásítások tömörebbé tétele, nagy árnyékot adó fajták telepítése, gyalogos felületek fölött pergolák, lugasok létesítése
T4/8 Víztakarékosság			
			--belvárosi burkolt felületek csapadékvíz gyűjtésének megoldása
			--szárazságtűrő, kevesebb öntözést igénylő növényállomány telepítése a köztereken
A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra a Belvárosban -- csökken az önkormányzati épületek üzemeltetési költsége, -- összességében mérséklődik az energiaigény, ezen belül növekszik a megújuló energiák használata és csökken a széndioxid kibocsátás, -- gazdaságosabbá válik a városüzemeltetés, csökken a vízigény, -- javul a lakosság közérzete, enyhülnek a klímaváltozás negatív hatásai, emelkedik a lakossági elégedettség.			

A VÁROSKÖZPONTI projektek gyűjteménye – az átfedések figyelembevételével

Aktív városmarketing kidolgozása az önkormányzat, a vállalkozók és a gazdasági kamarák bevonásával
Induló vállalkozásokat támogató jogi-, gazdasági-, szakmai tanácsadó hálózat kialakítása, inkubátorház, technikai inkubáció
Térségi értékesítési szövetkezetek megszervezése, gazdaságszervező iroda létrehozása
Tourinform iroda nyitása, aktív idegenforgalmi marketing kidolgozása, az eseményturizmus fejlesztése, térségi szervezőközponttá válás által többlet munkahelyek létrehozása a kvalifikált, agilis, nyelveket beszélő munkaerő számára
A szálloda újrainyításával képzett és kevésbé képzett (konyhai személyzet, szobalány) valamint jelentős számban női munkaerő alkalmazása
Vendéglátóhelyek választékának bővítésével, a pincék hasznosításával elindítandó borturizmus révén új foglalkoztatási lehetőségek megteremtése
A történeti városmag rehabilitációjának folytatása, területi kiterjesztése, a védett épületek aktív bevonása az idegenforgalmi programkínálatba, a múzeum interaktívvá alakítása, a Hársfa utcai garázsosor helyén turisztikai szolgáltatások elhelyezése

A városképi törések javítása, a térfal-hiányok pótlása, a közterek utcabútorozásának gazdagítása esztétikai és használati szempontból egyaránt
A közlekedésbiztonságot növelő csomóponti átépítések végrehajtása, a Fő utcai és kórház előtti parkolási gondok rendezése
A városközpontban forgalomcsillapított övezet kialakítása
Összefüggő, folyamatos hivatásforgalmi kerékpárút hálózat kialakítása, valamennyi intézmény biztonságos kerékpáros elérhetőségének biztosítása, közterületi és intézményekhez kapcsolódó kerékpártárolók kialakítása
A közterületi és intézményi akadálymentesítés teljes körűvé tétele
Köztéri térfigyelő kamerák felszerelése az indokolt helyeken
Az iskolatömbben sportcsarnok és tanuszoda létesítése a diákok – és tanítási időn kívül – lakossági használatra
A városi könyvtár funkcióbővítő felújítása, használaton kívüli területeinek hasznosítása
Művelődési ház korszerűsítése
A meglévő kulturális és oktatási létesítményekben a felnőttképzés, át/továbbképzés, az élethosszig tanulás, a nyelvi és számítástechnikai képzések folyamatossá és általánossá tétele, hatékonyságának növelése
„Épület-zöldítés”, erkélyek növényzetesítése, ablakládák általánossá tétele a belvárosi többszintes házakon
Közterületek intenzívebb beültetése, háromszintű növénytelepítés, nagy árnyékot biztosító és szárazságtűrő, kevesebb locsolást igénylő növényfajták alkalmazása, gyalogos felületek fölött pergolák, lugasok létesítése, mikroklima javítás párástókkal, árnyékolókkal, vízfelületekkel, „szélcsatornák”-kal
Épületek hőszigetelése, fűtési rendszereik korszerűsítése, fűtőanyag-váltás, a napenergia használat ösztönzése (különösen a városközponti többszintes házaknál)
A belvárosi burkolt felületek csapadékvíz gyűjtésének megoldása

A KÜLSŐ VÁROSRESZ (B)

Pásztó központi belterületének városközpontot körülvevő része képezi a városrész területét. Elsősorban lakóterület, bár intézményekkel és gazdasági területekkel is rendelkezik. A városrész lakónépessége a pásztói teljes népesség több mint 70 %-át teszi ki, így a lakossági túlsúly miatt e városrész jelentős mértékben meghatározza a városi átlagokat is. Az itt élő lakosság képzettségi szintje kissé alacsonyabb, mint az egész városé. A munkaképes korúak foglalkoztatottsága a városrészben kis mértékben elmarad a pásztóitól, valamivel magasabb a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is az átlagosnál, de az eltérések nem jelentősek.

Átfogó stratégiai célok		
	Stratégiai részcélok	
		Lehetséges intézkedési csoportok
		Lehetséges projektek

T1. Népeségmegtartó képesség javítása, a városi kötődés erősítése

A továbbiakban kezelendő problémák – a városi vonzerő növelése, a munkahelyteremtés, és az intézményi hálózat javítása - érdekében:

- a strand és termálfürdő alacsony színvonala;
- a sportpálya nem megfelelő színvonala;
- a kórház bővítése, parkolási problémáinak megoldása,
- a vasútállomás és környékének rendezetlensége,
- a használaton kívül került lakó- és középületek újrahasznosítása,
- a gazdasági területek erősítése, a foglalkoztatás bővítése, az É-i területen a lakóterületeket nem zavaró megközelíthetőség kialakítása,
- további új külső gazdasági területek beindítása, inkubátorház létesítése

Fejlesztési célok:

- a strand rehabilitáció végrehajtása;
- a sportpálya rekonstrukció megvalósítása,
- a kórház bővítési területének biztosítása, a kórházi parkolás kapacitásának növelése,
- a volt szakrendelő funkcióváltó felújítása,
- a vasútállomás és környékének felújító rendezése,
- a használaton kívül került (magántulajdonú) lakóépületek újrahasznosításának támogatása,
- az É-i gazdasági területre vezető elkerülő út kiépítése,
- a D-i iparterület fejlesztése,

-- további gazdasági területfejlesztés és inkubátorház építése, -- összefüggő, az egész várost behálózó kerékpárút rendszer kialakítása, a munkahelyek bekapcsolása a kerékpárutakhoz, -- a veszélyes csomópontok, útkereszteződések közlekedésbiztonságot fokozó átépítése.			
T1/1 A foglalkoztatási lehetőségek bővítése a népességmegtartás érdekében			
A munkahelyek számának és választékának bővítése			
			-- A meglevő iparterületeken jelenleg használaton kívül levő telephelyek, épületek újrahasznosítása, a telephelyek kihasználtságának növelése
			-- Újabb gazdasági terület beindítása a 21. sz. főközlekedési út Ny-i oldalán,
			-- az É-i iparterület bővítése, iparterület-fejlesztés, az oda vezető út és közművek megépítése
			-- a D-i iparterület bővítése, út és közművek kiépítése
			-- Inkubátorház/technológiai inkubátorház építése a Ny-i iparterületen
			-- Az É-i iparterület lakóterületet elkerülő megközelíthetőségének kiépítése
T1/2 A városi vonzerő növelése a népesség megtartása érdekében			
A környezetterhelés csökkentése			
			--A gépjárműforgalmi szükségletet csökkentő hivatásforgalmi, összefüggő, a városrészeket összekapcsoló kerékpárút-hálózat kialakítása
Városkép javítás, a rendezettség fokozása			
			--A Csillag tér rendezése
			--A Hársfa utcai garázssor rendezése
			--Az igénytelenül kialakított utcák rendezése, az utcafásítások folyamatossá tétele
			--Rendezésre kerül a vasútállomás környéke közlekedési (autóbusz, parkolás) és esztétikai szempontból egyaránt
T1/3 A társadalmi összetartozás és szolidaritás erősítése			
A közbiztonság fokozása			
			--közlekedésbiztonságot fokozó csomópont átépítés az Árpád u. – Fő u. kereszteződésében
			--térfigyelő kamerák felszerelése az indokolt helyeken
			-- komplex közterületi akadálymentesítés
T1/4 A szolgáltatások, programkínálat, sportolási, kulturális, szabadidős kínálat bővítése a vonzerő növeléséért			
A sportolási és rekreációs lehetőségek bővítése			
			--a strand komplex rehabilitációja
			--a sporttelep funkcióbővítő felújítása
T1/5 A lakhatási lehetőségek javítása			
Fiatalok első lakáshoz jutásának támogatása			
			--a volt szakrendelő funkcióváltó felújítása városi célra (pl. ifjúsági garzonház, önkormányzati bérlakások)
			--a használaton kívüli családiházak megvásárlásához, felújításához nyújtott segítő támogatási rendszer kidolgozása az első lakáshoz jutás keretében
A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra a Külvárosban: -- nő a város gazdasági teljesítménye, több lesz a munkahely, -- az iparterületi forgalom nem zavarja a lakóterületet, -- a rekreációs lehetőségek bővülnek, felújul és funkciókban is gazdagodik a strand és termálfürdő valamint a sportterület; -- a volt szakrendelő új közösségi vagy lakófunkciót kap és felújításra kerül; -- kevesebb lesz az üresen álló lakóház, a fiatalok helyben tartásával mérséklődik a népesség elöregedési üteme, -- megépül a biztonságos kerékpáros úthálózat, a balesetveszélyes csomópont(ok) átépül(nek), az akadálymentesítés következtében (is) növekszik a közlekedés-biztonság; -- rehabilitációra kerül a vasútállomás és környéke, --javul a városkép, kevesebb lesz a rendezetlen, nem megfelelő színvonalú közterület.			
T2 A gazdaság versenyképességének növelése, munkahelyteremtés, turizmusfejlesztés			
A továbbiakban kezelendő probléma, hogy: --alacsony a város gazdasági versenyképessége, kevés a befektetés,			

--az adottságokhoz képest fejletlen a turizmus.			
Fejlesztési célok:			
--a gazdasági területek és a versenyképesség fejlesztése, a jövedelmezőség növelése,			
-- a turizmus fejlesztése.			
T2/1 Gazdasági infrastruktúra fejlesztés			
Támogatási és ösztönző rendszerek, a gazdasági tőke-vonzó képesség növelése			
			--a kizárható gazdasági telephelykínálat folyamatos biztosítása az É-i és D-i iparterületek fejlesztésével, közműveknek és útjaiknak kiépítésével
			--környezetbarát telephelyfejlesztések ösztönzése
			-- a meglévő iparterületeken jelenleg használaton kívül levő telephelyek, épületek újrahasznosítása, a telephelyek kihasználtságának növelése
			-- újabb gazdasági terület beindítása a 21. sz. főközlekedési út Ny-i oldalán,
			--inkubátorház/technológiai inkubátorház építése,
			-- az É-i iparterület lakóterületet elkerülő megközelíthetőségének kiépítése
T2/4 A turisztikai infrastruktúra és programkínálat erősítése			
			--a strand és termálfürdő funkciógazdagító felújítása
			--a sportterület rehabilitációja
A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra			
--gyarapodik a pásztoi gazdasági telephelyek száma és az ott megjelenő foglalkoztatási létszám,			
--növekszik a turista forgalom és emelkednek az idegenforgalmi bevételek.			
T3 Városi arculatépítés, környezetfejlesztés, ökomenikus területgazdálkodás			
A továbbiakban kezelendő problémák a városi arculatépítésben és a környezeti állapotokban:			
-- a belső úthálózat problémái, nem biztonságos csomópont, keskeny útszélességből adódó parkolási kapacitás hiány;			
-- a hivatásforgalmi kerékpáros közlekedési hálózata nem teljes;			
--a vasútállomás környékének rendezetlensége,			
-- a zöldfelületek egy része felújításra vár;			
-- a közterületek esetenként nem magas színvonala, nem elégséges utcabútorozottság, rendezetlen, nem vonzó közterületek városkép rontó hatása (pl. Csillag tér, Hársfa u.-i garázssor)			
Fejlesztési célok:			
-- a balesetveszélyes útkereszteződések átépítése,			
-- a kerékpárút hálózat folyamatos rendszerré kiépítése,			
-- a vasútállomás és környékének rendezése,			
-- a nem vonzó közterületek esztétikai és funkcionális rendezése,			
-- a zöldfelületek növényzetintenzitásának fokozása, a felszereltség funkcionális és esztétikai gazdagítása.			
T3/2 Az ökonomikus területfelhasználás érvényre juttatása			
Kompakt településszerkezet, gazdaságos területhasználat és fenntartás			
			--az alulhasznosított és használaton kívüli belterületi ingatlanok ismételt használatba vétele
T3/3 A környezet és utasbarát közlekedés megvalósítása			
A gépjármű közlekedési szükségletek csökkentése, a kerékpáros és közösségi közlekedés fejlesztése			
			--összefüggő és biztonságos kerékpárút hálózat kialakítása a munkahelyek és intézmények megközelítésére, kerékpártárolók létesítése
			-- a vasútállomás és környéke felújítása, rendezése
			--a balesetveszélyes csomópontok (pl. Fő u. – Árpád u. kereszteződés) átépítése
T3/4 A fenntartható „Zöld Város” arculat elérése			
A városi növényzet intenzitás növelése			
			-- zöldtömeg növelés a közterületeken és magánkertekben egyaránt, sövény-kerítések, befuttatások általánossá tétele
			-- „épület-zöldítések” elterjesztése
A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra a külvárosi területeken:			
--gazdaságosabbá válik a területhasználat és a városüzemeltetés,			
--megújulnak a közösségi rekreációs intézmények és gazdagodik a szabadidős programkínálat			

- a strand és a sportterület felújítása nyomán,
- biztonságosabbá és környezet baráttá válik a közlekedés,
- a vasútállomás körül rendezett városkapu alakul ki,
- vonzóbbá válik a város arculata, a zöldfelületi fejlesztések révén javul a környezetminőség.

T4 Felkészülés a klímaváltozásra, a megújuló energiák használatának bővítése

A továbbiakban kezelendő problémák:

- a klímaváltozás Magyarországot az átlagosnál erősebben érinti,
- a megújuló energiák használata jelenleg nagyon alacsony, elmarad az EU irányelvekben meghatározottól;
- az épületek energiahatékonysága nem megfelelő és magas a fosszilis energiák aránya.

Fejlesztési célok:

- a széndioxid kibocsátás csökkentése, a megújuló energiák használatának fokozása;
- az épületállomány energiahatékonyságának javítása,
- a gépjárműforgalom mérséklése,
- a városi mikroklíma javítása, a nyári csúcshőmérsékletek negatív hatásainak csökkentése,
- zöldfelületek felújítása, minőségi fejlesztése, a növényzetintenzitás és a lombtömeg növelése.

T4/1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése

Önkormányzati épületek energia-racionalizálása

- épületek hőszigetelése, fűtési rendszereik korszerűsítése, fűtőanyag váltás, megújuló energiahasznosítás, nyílászárók cseréje, stb.

T4/3 A széndioxid kibocsátás csökkentése

A fosszilis energiák háttérbe szorítása, kiváltása

- a biomassa hasznosítás fokozása, biogáz előállítás a szennyvíztelepen

T4/5 A gépjármű-közlekedési szükséglet mérséklése

A kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása

- összefüggő és biztonságos kerékpárút hálózat kialakítása a munkahelyek és intézmények megközelítésére, kerékpártárolók létesítése

T4/6 A zöldfelületi hálózat erősítése

Zöldfelületek felújítása, a lombtömeg növelése

- összefüggő, területileg folyamatos zöldfelületi rendszer kialakítása, az utcafásítási hiányok pótlása
- a növényintenzitás növelése, háromszintes növényállomány telepítése
- a Kövicses patak menti zöldfolyosó fenntartása, intenzitásának növelése

T4/7 Klímavédelem a helyi mikroklíma javításával

Közterületi árnyékoló és hűtőfelületek

- közterületek mikroklímájának javítása, párástók, lugasok, pergolák kialakítása a gyalogos és pihenő felületek fölött
- nagylombú, nagy árnyékot adó fajták telepítése, többszintes növényállomány kialakítása

A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra a külső városrészben:

- csökken a széndioxid kibocsátás, fokozódik a megújuló energiák használata,
- beindul a biomassa hasznosítás és a biogáz üzem a szennyvíztelepen,
- javul az épületállomány energetikai hatékonysága,
- kiépülnek a kerékpárutak, a gépjárműforgalom csillapítása megtörténik;
- a zöldfelületek intenzitása növekszik, megnő az árnyékos felületek aránya;
- a meglévő épületek növényesítése, növényekkel való befuttatása részben megtörténik.

A KÜLSŐ VÁROSRESZ projektjeinek-gyűjteménye – az átfedések figyelembevételével

A meglévő iparterületeken jelenleg használaton kívül levő telephelyek, épületek újrahasznosítása, a telephelyek kihasználtságának növelése, a kialakítható gazdasági telephelykínálat folyamatos biztosítása

Újabb gazdasági terület beindítása a 21. sz. főközlekedési út Ny-i oldalán, inkubátorház építés

A környezetbarát telephelyfejlesztések ösztönzése

Az É-i iparterület bővítése, iparterület fejlesztés

Az É-i iparterület lakóterületet elkerülő megközelíthetőségének kiépítése

A vasútállomás és környéke felújítása, rendezése

A gépjárműforgalmi szükségletet csökkentő hivatásforgalmi kerékpárút-hálózat kialakítása, összefüggő és biztonságos kerékpárút hálózat kialakítása a munkahelyek és intézmények megközelítésére, kerékpártárolók létesítése
A balesetveszélyes csomópontok (pl. Fő u. – Árpád u. kereszteződés) átépítése
A Csillag tér rendezése és a Hársfa utcai garázssor rendezése
Térfigyelő kamerák felszerelése az indokolt helyeken
Komplex közterületi akadálymentesítés
A strand komplex rehabilitációja, funkciógazdagító felújítása
A sporttelep funkcióbővítő rehabilitációja
A kórházbővítés számára a terület rendelkezésre bocsátása, a kórházi parkolás rendezése, kapacitás-növelése
A volt szakrendelő funkcióváltó felújítása városi célra (pl. ifjúsági garzonház)
A használaton kívüli családiházak megvásárlásához, felújításához nyújtott segítő támogatási rendszer kidolgozása és alkalmazása az első lakáshoz jutás keretében
Zöldtömeg növelés a közterületeken és magánkertekben egyaránt, sövény-kerítések, befuttatások általánossá tétele, „épület-zöldítések” elterjesztése
Épületek hőszigetelése, fűtési rendszereik korszerűsítése, fűtőanyag-váltás, megújuló energiahasznosítás, nyílászárók cseréje, stb.
A biomassza hasznosítás fokozása, biogáz előállítás a szennyvíztelepen
Összefüggő, területileg folyamatos zöldfelületi rendszer kialakítása, az utcafásítási hiányok pótlása, a növényintenzitás növelése, háromszintes növényállomány telepítése, nagylombú, nagy árnyékot adó fajták alkalmazása
A Kövicses patak menti zöldfolyosó fenntartása, intenzitásának növelése
A közterületek mikroklimájának javítása, párástók, lugasok, pergolák kialakítása a gyalogos és pihenő felületek fölött

MÁTRAKERESZTES VÁROSRESZ (C)

Önálló városrész, területileg, fizikailag tulajdonképpen önálló kistelepülés, amely közigazgatásilag Pásztóhoz tartozik. A központi belterülettől K-re, a település egészétől elkülönülve a Mátrában helyezkedik el a várostól több km távolságban. A városrész lakónépessége mindössze 373 fő, a jelenlegi összárosi népesség 3,85 %-a. A lakosságának korösszetétele jelentősen eltér az átlagostól: a gyermekkorúak aránya a városi átlag mindössze háromnegyede, a munkaképes korúak aránya kicsivel marad el egész Pásztótól, de az időseké jelentősen meghaladja azt. Az itteni lakosság képzettségi szintje kedvezőtlenebb az átlagosnál, a diplomások aránya az itteni lakók mindössze 4,0%-a, ami elmarad a városi 15,2 %-tól. A munkaképes korúak foglalkoztatottsága alatta marad a városi szintnek, de különösen kedvezőtlen, hogy a foglalkoztatottak is többnyire az alacsony presztízsű ágazatokban dolgoznak. A munkanélküliek és a tartósan munkanélküliek részaránya is itt magasabb, mint Pásztó egészében, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is meghaladja a városi szintet. A városrész hátrányos helyzete a komforthiányos lakások magasabb arányában is tükröződik.

Átfogó stratégiai célok			
	Stratégiai részcélok		
		Lehetséges intézkedési csoportok	
			lehetséges projektek

T1. Népességmegtartó képesség javítása, a városi kötődés erősítése

A továbbiakban kezelendő problémák a népességmegtartó képességben:			
--alig van Mátrakeresztesen munkahely, a turizmus a kedvező táji adottságok ellenére fejletlen --a lakosság kis száma miatt helyben nem fenntartható az intézményhálózat, ezért gyakorlatilag már nincs is, -- Pásztóval a közösségi közlekedési kapcsolatok nem kielégítőek, emiatt a városi szolgáltatásokhoz való hozzáférés hátrányosabb, mint a többi városrészben, -- a népesség csökkenése és elöregedése gyorsabb, mint az egész városé.			
Fejlesztési cél összességében a népességmegtartó képesség megerősítése.			
-- az idegenforgalmi infrastruktúra és programkínálat fejlesztése, a turisztikai marketing javítása, -- a helyi hagyományos kézműipari faipar fenntartása, sajátos karakterének megőrzése, piacképességének fokozása, a marketing erősítése, -- az intézményhálózat ill. a városi szolgáltatások elérhetőségének javítása.			
	T1/1 A foglalkoztatási lehetőségek bővítése a népesség megtartása érdekében		

		A munkahelyek számának és választékának növelése
		- az alacsonyan képzett munkaerőt is foglalkoztatni képes, élőkommunikatív (faipari) ágazat fejlesztése, sajátos arculatának erősítése és a piacra jutás segítése
		- a turizmus infrastruktúrájának és kínálatának szélesítése, vonzerejének növelése, új munkahelyek létesítése az idegenforgalomban
		T1/3 A társadalmi összetartozás és szolidaritás erősítése
		Az esélyegyenlőség biztosítása
		--a városszerkezet miatti térbeli elszigetelődés oldása: a mobil szolgáltatások bevezetésével/körének szélesítésével,
		-- a városközponti közlekedési kapcsolatok gyakoriságának fokozása és/vagy (kiskapacitású) városi szállítóeszközök beállítása (hívórendszer alapján),
		Az önkéntes munkalehetőségek bővítése
		--az egyházak és civilek szerepnövelése a szociális ellátásban, a központtól távol eső területeken az egyéni (civil) gondozás szolgáltatásainak bővítése
		T1/4 A szolgáltatások és programkínálat bővítése a vonzerő növelés érdekében
		-- az atipikus, helyi/személyi szolgáltatások bevezetése a területi elkülönültség miatt
A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra Mátrakeresztes városrészben -- fejlődik a turizmus, ebben munkahelyek jönnek létre és a növekvő látogatottság nagyobb lakossági bevételeket eredményez, -- fennmarad, sőt egyediségében megerősödik a feldolgozó kézműipar, ez az alacsonyan kvalifikáltak munkalehetőségeit szélesíti, -- javulnak az életkörülmények, a városi intézmények, szolgáltatások elérhetősége jobbá válik, részben a közlekedési kapcsolatok erősödésével, részben a speciális - házi - gondozási formák szélesebb körű elterjedésével és ebben a civilek és egyházak nagyobb részvételével, -- erősödik a lakossági összetartás és a helyben maradási igény, felértékelődik a kedvező természeti környezet		

T2. A gazdaság versenyképességének növelése, munkahelyteremtés, a turizmus fejlesztése

A továbbiakban kezelendő problémák:

- helyben kevés a munkalehetőség,
- nem kielégítőek a kifelé irányuló gazdasági kapcsolatok

Fejlesztési célok:

- új munkahelyek létrehozása,
- a turizmus erősítése.

		T2/1 Gazdasági infrastruktúra fejlesztés
		--Helyi faipari vállalkozások kapacitásának növelése, a sajátos karakter erősítése, az esztétikusabb megjelenés biztosítása
		T2/2 A gazdasági versenyképesség fokozása
		Jobb, hatékonyabb gazdasági marketing
		-- Faipari termékek értékesítési szövetkezetének megszervezése, jobb piaci marketing
		--A turisztikai marketing erősítése, információs központ felállítása
		T2/4 A turisztikai infrastruktúra és programkínálat erősítése
		Mátrakeresztes üdülőfaluvá fejlesztése
		--A kereskedelmi szálláshely kapacitás növelése
		--A falusi és természeti turizmus változatos programkínálatának kialakítása
		--Az erdei iskola kapacitásnövelő felújítása
		--A gasztronómiai kínálat bővítése

A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra Mátrakeresztes városrészben:

- növekszik a faipari munkahelyek száma és az ágazat jövedelmezősége,
- fejlődik a turizmus, a foglalkoztatottak létszáma és a lakosság idegenforgalmi bevételei emelkednek

T3. Városi arculatépítés, környezetfejlesztés és ökonomikus területgazdálkodás

A továbbiakban kezelendő problémák:

- a helyi épített értékek elhanyagolása, nem jó karban tartása,
- a külső közösségi közlekedési kapcsolatok korlátozott kapacitása, a településrész elszigeteltsége, térbeli „leszakadása” Pásztóról,
- a talaj csúszásveszélyessége

Fejlesztési célok:			
-- Mátrakeresztes hagyományos építészeti és településszerkezeti értékeinek megőrzése, erősítése, szakszerű felújítása és identitástudatot növelő erővé, valamint gazdasági-turisztikai vonzerővé tétele; -- a Pásztóval való közlekedési kapcsolatok fejlesztése – akár nem tipikus módon (egyedi, hívórendszeres kiskapacitású szállító eszközökkel) – is, -- a természeti környezet megóvása a növekvő turisztika mellett is.			
T3/1 Az értékvédelem és hagyományörzés megerősítése			
A civil részvétel fokozása			
			--A lakossági aktivitás fokozása az örökségi értékek feltárásában és fenntartásában, a helytörténeti értékek turisztikai bemutatásában való civil részvétel növelése
			--Az értékek tudatosítása, a lakóhelyi környezeteszétikai és utcafépi védelem fokozása a lakosság körében, az épített értékek felújításához szakmai (és anyagi) támogatás nyújtása
T3/2 Az ökonomikus területhasználat érvényesítése			
Gazdaságos területhasználat és fenntartás			
			--Az erdei iskola területének intenzívebb hasznosítása a felújítás során, további szállásférőhelyek létesítése
T3/3 Környezet és utasbarát közlekedés megvalósítása			
A gépjármű-közlekedési szükségletek csökkentése, a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése			
			--Kerékpárút kiépítése Pásztó és Mátrakeresztes között
			--Pásztó felé a közösségi közlekedési kapcsolatok erősítése
A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra Mátrakeresztes városrészben: -- vonzóbbá válik a település, ami a turizmuson keresztül gazdasági erővé válik, -- erősödik az értékvédelem, szakszerű felújításra és hasznosításra kerülnek a hagyományörző falusias épületek, -- jobbá válnak Pásztó felé a közlekedési kapcsolatok, a kerékpárút hozzájárul a turizmus fejlődéséhez is.			

MÁTRAKERESZTES VÁROSRÉSZ projektek-gyűjteménye – az átfedések figyelembevételével

Az alacsony képzettségű munkaerőt is foglalkoztatni képes, élömlenka-intenzív (faipari) ágazat fejlesztése és a piacra jutást segítő marketing tevékenység eredményességének fokozása, a faipari vállalkozások kapacitásának növelése, a sajátos karakter erősítése, az esztétikusabb megjelenés biztosítása
A turizmus infrastruktúrájának és kínálatának szélesítése, vonzerejének növelése, a kereskedelmi szállásférőhely kapacitás növelése, az erdei iskola bővítése, falusi és természeti turizmus változatos programkínálatának kialakítása, a gasztronómiai kínálat bővítése, a turisztikai marketing erősítése, információs központ felállítása
A városszerkezet miatti térbeli elszigetelődés oldása a mobil szolgáltatások bevezetésével, ill. körének szélesítésével, az egyházak és civilek szerepnövelése a szociális ellátásban, a központtól távol eső területeken az egyéni, házi gondozás szolgáltatásainak bővítése
Pásztó felé a közlekedési kapcsolatok gyakoriságának fokozása és/vagy (kiskapacitású) városi szállítóeszközök beállítása (hívórendszer alapján), kerékpárút kiépítése Pásztó és Mátrakeresztes között
A lakossági aktivitás fokozása az örökségi értékek feltárásában és fenntartásában, a helytörténeti értékek turisztikai bemutatásában való civil részvétel növelése, az értékek tudatosítása, a lakóhelyi környezeteszétikai és utcafépi védelem fokozása a lakosság körében, az épített értékek felújításához szakmai (és anyagi) támogatás nyújtása.

PÁSZTÓ HASZNOS VÁROSRÉSZ (D)

A városrész Pásztó történeti településhez közvetlenül kapcsolódik, bár kialakulását tekintve egykor önálló település volt. Ezt településszerkezete ma is tükrözi, de földrajzilag – és egyre inkább működésében is – szervezesebben kapcsolódik Pásztóhoz, mint Mátrakeresztes. Jellemzően lakóterület néhány intézménnyel, de Pásztó felé a területfelhasználási kapcsolatot gazdasági területek teremtik meg. A városrészt középfokon iskolázott, dolgozó népesség lakja, foglalkoztatási és munkanélküliségi adatai rendre kedvezőbbek, mint egész Pásztóé. Sajnálatos viszont, hogy a népesség korstruktúrája kedvezőtlenebb, mint az összárosi. A városrész-központ rehabilitáció és a helyi alapfokú intézmények bővítése, felújítása az előző években lezajlott.

Átfogó stratégiai célok	
	Stratégiai részcélok

		Lehetséges intézkedési csoportok
		lehetséges projektek
T1 A népességmegtartó képesség javítása, a városi kötődés fokozása, az esélyegyenlőség és társadalmi szolidaritás erősítése		
A továbbiakban kezelendő problémák: -- a népesség elöregedésének fékezése, fiatalok Hasznosra vonzása.		
Fejlesztési cél -- a városrész környezetminőségének további javítása; -- a városi szolgáltatásokhoz, intézményekhez való azonos hozzáférési esélyek biztosítása, -- a helyi munkahelyek számának növelése az idegenforgalom fejlesztése révén, -- a társadalmi összetartozás és lokálpatriotizmus erősítése.		
	T1/1 A foglalkoztatási lehetőségek bővítése a népesség megtartása érdekében	
	A munkahelyek számának és választékának növelése	
		--A helyi adottságokra épülő turizmus fejlesztésével új munkahelyek létrehozása
	T1/2 A városi vonzerő növelése a népességmegtartás érdekében	
	A környezetminőség javítása, a környezetszennyezés csökkentése	
		--A zöldfelületek növelése, porfogó, zajárnyékoló utcafásítások, sövények létesítése
	T1/3 A társadalmi összetartozás és szolidaritás erősítése	
	A közbiztonság növelése	
		--Köztéri térfigyelő kamerák felszerelése az indokolt helyeken
		--Közterületek, intézmények komplex akadálymentesítése
		--biztonságos kerékpárút hálózat kialakítása a városrészen belül és Pásztó többi része felé is
	T1/4 A közösségi szolgáltatások bővítése	
	A kulturális élet élénkítése, közösségi intézmények fejlesztése	
		--kulturális korszerűsítése
		--orvosi rendelő korszerűsítése, családbarátta alakítása
A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra Hasznos városrészben -- növekszik a munkahelyek száma, ezzel javulnak a lakosság megélhetési lehetőségei, --vonzóbbá és biztonságosabbá válik a települési környezet, jobbak lesznek a humán szolgáltatások.		
T2 A gazdaság versenyképességének növelése, munkahelyteremtés, turizmusfejlesztés		
A továbbiakban kezelendő problémák: -- a környezeti lehetőségek (víztározó, sárkány-reptér, várrom) hasznosíthatatlansága.		
Fejlesztési cél -- a városrész környezetminőségének további javítása; -- a környezeti lehetőségekre alapozott rekreációs és turisztikai fejlesztések.		
	T2/4 A turisztikai infrastruktúra és programkínálat erősítése	
		--A víztározó adta lehetőségek környezetbarát hasznosítása (vízparti sétány, pihenő- és piknikhelyek, vízi élővilágot bemutató tanösvény, stb.)
		--A sárkány- és siklóernyő reptér fejlesztése, programok, események szervezése, ismertségének növelése, a vár bekapcsolása a programkínálatba
		--A volt iskolaépület turistaszállóvá alakításával a szálláskapacitás növelése, az ifjúsági- és diákturizmusba bekapcsolódás erősítése
		--A Kövicses patak menti kalandpark szorosabb bekapcsolása a turisztikai kínálatba
A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra Hasznos városrészben -- növekszik és gazdasági tényezővé válik az idegenforgalom, ez további munkahelyeket és jövedelmi lehetőségeket biztosít a városrész lakosságának.		
T3 Városi arculatépítés, környezetfejlesztés és ökonomikus területgazdálkodás		
A továbbiakban kezelendő problémák az esélyegyenlőség területén: -- az akadálymentesítés még sok helyen hiányzik, -- a közterületek felszereltsége nem minden esetben ideális.		

Fejlesztési cél:			
-- a lakossági lokálpatriotizmust és összetartást erősítő, a turizmus számára is vonzó környezetrendezés, a közterületek használhatóságát növelő utcabútorozás			
-- az akadálymentesítés teljes körűvé tétele.			
T3/1 A városvédelem és hagyományörzés megerősítése, civil szervezetek támogatása			
A civil részvétel fokozása			
			--Aktív civil részvétel a helyi értékek turisztikai bemutatásában
			--A lakóhelyi környezetesztétikai és utcafépi védelem fokozása a lakosság körében
T3/3 Környezet- és utasbarát közlekedés			
A kerékpáros közlekedés fejlesztése			
			-- Összefüggő és biztonságos városi kerékpárút hálózat kiépítése az összvárosi rendszer részeként Hasznos városrészben is
T3/4 „Fenntartható Zöld Pásztó” program megvalósítása			
A növényzetintenzitás növelése			
			--Közterületek és magánkertek intenzívebb beültetése, a lombtömeg növelése
			--Szárazságtűrő, kevesebb locsolást igénylő fajták telepítése
A tervezett beavatkozás eredményeként 2020- ra a Hasznos városrészben			
-- kiépül a városrészt a többi településrészszel összekötő és a turisztikai vonzerőt is növelő kerékpárút hálózat,			
-- javul a városrészi arculat, zöldőbbé válnak a közterületek;			
-- aktívabbá válik a lakosság a helyi arculat alakításában.			
T4 Felkészülés a klímaváltozásra, a megújuló energiák használatának bővítése			
A továbbiakban kezelendő problémák:			
-- a klímaváltozás Magyarországot az átlagosnál erősebben érinti,			
-- a megújuló energiák használata jelenleg nagyon alacsony, elmarad az EU irányelvekben meghatározottól;			
-- az épületek energiahatékonysága nem megfelelő és magas a fosszilis energiák aránya.			
Fejlesztési célok:			
-- a széndioxid kibocsátás csökkentése, a megújuló energiák használatának fokozása;			
--az épületállomány energiahatékonyságának javítása,			
--a gépjárműforgalom mérséklése,			
--a városi mikroklíma javítása, a nyári csúcshőmérsékletek negatív hatásainak csökkentése,			
-- zöldfelületek felújítása, minőségi fejlesztése, a növényzetintenzitás és a lombtömeg növelése.			
T4/1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése			
Önkormányzati épületek energia-racionalizálása			
			--épületek hőszigetelése, fűtési rendszereik korszerűsítése, fűtőanyag váltás, megújuló energiahasznosítás, nyílászárók cseréje, stb.
T4/3 A széndioxid kibocsátás csökkentése			
A fosszilis energiák háttérbe szorítása, kiváltása			
			-- fűtési energiaként megújuló energiák használata fokozatosan növekvő arányban (faelgázosító kazánok, napkollektorok, fotovoltaiikus napelemek használatának fokozatos elterjesztése a földgázhasználat helyett)
T4/5 A gépjármű-közlekedési szükséglet mérséklése			
A kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása			
			--összefüggő és biztonságos kerékpárút hálózat kialakítása Pásztó és Mátrakeresztes felé, a munkahelyek és intézmények megközelítésére, kerékpártárolók létesítése
T4/6 A zöldfelületi hálózat erősítése			
Zöldfelületek felújítása, a lombtömeg növelése			
			--összefüggő, területileg folyamatos zöldfelületi rendszer kialakítása, az utcafásítási hiányok pótlása, a bel- és külterületi zöldfelületek összekapcsolása
			--a növényintenzitás növelése, háromszintes növényállomány telepítése
			--a Kövicses patak menti zöldfolyosó fenntartása, intenzitásának növelése
T4/7 Klímavédelem a helyi mikroklíma javításával			
Közterületi árnyékoló és hűtőfelületek			

			--közterületek mikroklimájának javítása, lugasok, pergolák kialakítása a gyalogos és pihenő felületek fölött
			-- nagylombú, nagy árnyékot adó fajták telepítése, többszintes növényállomány létrehozása, szárazságtűrő fajták alkalmazása
A tervezett beavatkozás eredményeként 2020-ra Hasznos városrészben: -- csökken a széndioxid kibocsátás, fokozódik a megújuló energiák használata, -- javul az épületállomány energetikai hatékonysága, -- kiépül a kerékpárút hálózat; -- a zöldfelületek intenzitása növekszik, megnő az árnyékos felületek aránya.			

HASZNOS VÁROSRESZ projektjeinek-gyűjteménye – az átfedések figyelembevételével

A helyi adottságokra épülő turizmus fejlesztésével új munkahelyek létrehozása
A zöldfelületek növelése, porfogó, zajárnyékoló utcafásítások, sövények létesítése, ezáltal a településrészi vonzerő növelése
Összefüggő és biztonságos kerékpárút hálózat kialakítása Pásztó és Mátrakeresztes felé, a munkahelyek és intézmények megközelítésére, kerékpártárolók létesítése
Közterületek és intézmények komplex akadálymentesítése
A víztározó adta lehetőségek környezetbarát hasznosítása (vízparti sétány, pihenő- és piknikhelyek, vízi élővilágot bemutató tanösvény, stb.)
A sárkány- és siklóernyő reptér fejlesztése, programok, események szervezése, ismertségének növelése
A volt iskolaépület átalakítása turistaszállóvá
Az orvosi rendelő korszerűsítése
A művelődési ház felújítása
A Kövicses patak menti zöld-folyosó és kalandpark szorosabb bekapcsolása a turisztikai kínálatba
Aktív civil részvétel megszervezése a helyi értékek turisztikai bemutatásában
A lakóhelyi környezetesztétikai és utcafépi védelem fokozása a lakosság körében
Közterületek és magánkertek intenzívebb beültetése, a lombtömeg növelése, szárazságtűrő, kevesebb locsolást igénylő fajták telepítése
Épületek hőszigetelése, fűtési rendszereik korszerűsítése, fűtőanyag-váltás, megújuló energiahasznosítás, nyílászárók cseréje, fűtési energiaként megújuló energiák használata fokozatosan növekvő arányban (faelgázosító kazánok, napkollektorok, fotovoltikus napelemek használatának fokozatos elterjesztése a földgázhasználat helyett)
Összefüggő, területileg folyamatos zöldfelületi rendszer kialakítása, az utcafásítási hiányok pótlása, a bel- és külterületi zöldfelületek összekapcsolása, a növényintenzitás növelése, háromszintes növényállomány telepítése
A Kövicses patak menti zöldfolyosó fenntartása, intenzitásának növelése
A közterületek mikroklimájának javítása, lugasok, pergolák kialakítása a gyalogos és pihenő felületek fölött, nagylombú, nagy árnyékot adó fajták telepítése, többszintes növényállomány létrehozása, szárazságtűrő fajták alkalmazása

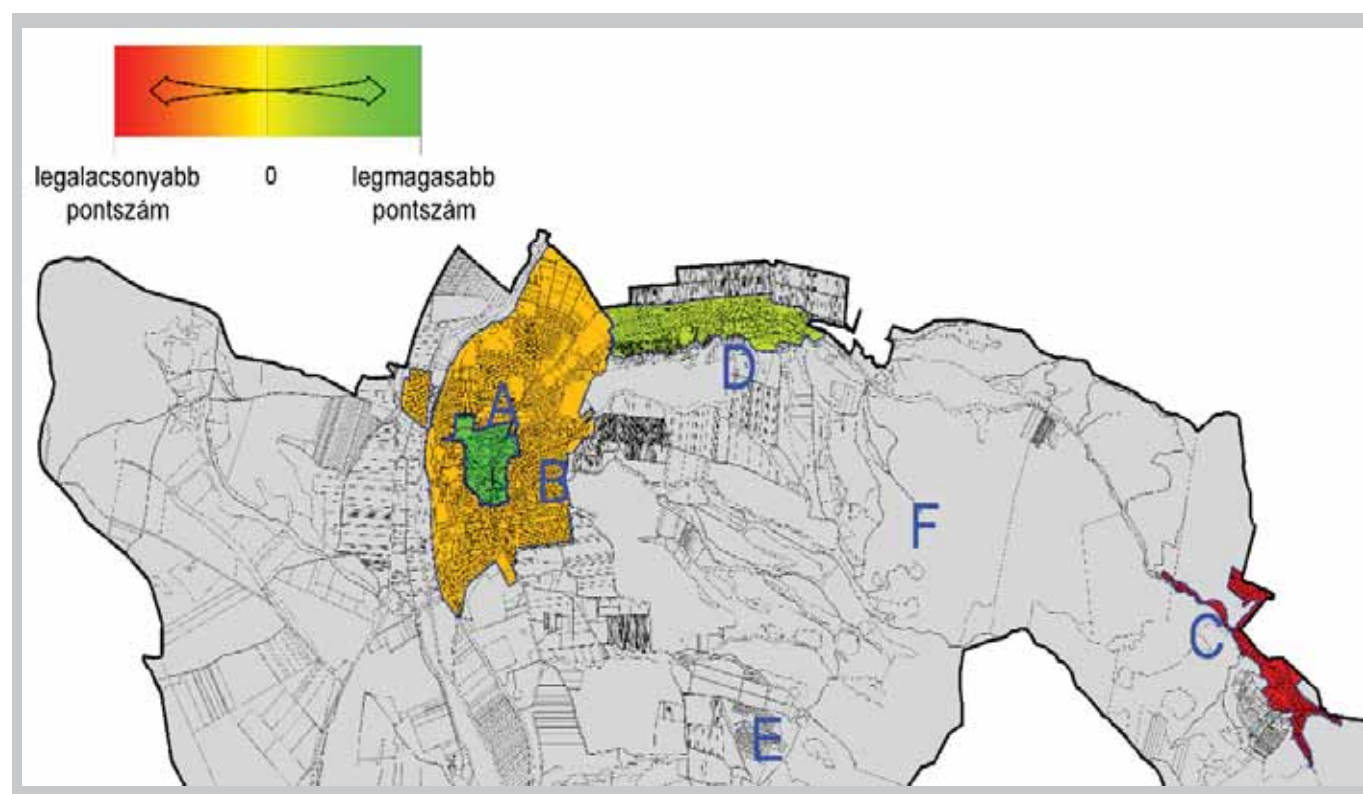
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1 AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSÁVAL

Az alábbiakban a fenti elemzés alapján a problémák és a fejlesztési célok városrészenkénti összehangolására támaszkodva, kijelölésre kerültek városrészenként a fejlesztési gócpontok, akcióterületek, ahol a problémák és a problémákra adandó fejlesztési válaszok sűrűsödnek.

Az akcióterületek száma városrészenként több is lehet. A lehetséges akcióterületeket és a fejlesztési célokhoz tartozó lehetséges fejlesztési területeket a város egészére kiterjedő átnézeti vázlaton, együttesen és sémászerűen ábrázoltuk. A kiválasztáshoz felhasználtuk a rendelkezésre álló statisztikai adatokat, mégpedig a társadalmi jellegű problémák területi halmozódása alapján.

Hét mutató-sort választottunk ki, és az összegezhetőség érdekében az értékeket azonos nevezőre hoztuk, pontozással. A pontozást egy-egy soron belül úgy határoztuk meg, hogy a városi átlagot „0” értékkel szerepeltettük, a legnagyobb vagy a legkisebb értéket +5 pontként rögzítettük, attól függően, hogy az alsó vagy a felső érték tekinthető kedvezőnek. Az így kijelölt két pontra helyezett lineáris összefüggéssel, határoztuk meg az egyes statisztikai adatok pontszámait (I. Pásztó Integrált Településfejlesztési Stratégia Helyzetértékelés.2.3.2. „Az egyes településrészek bemutatása, jellemzői” c. fejezet „A társadalmi problémák halmozódása” fejezetrészt).

A társadalmi problémák halmozódása:

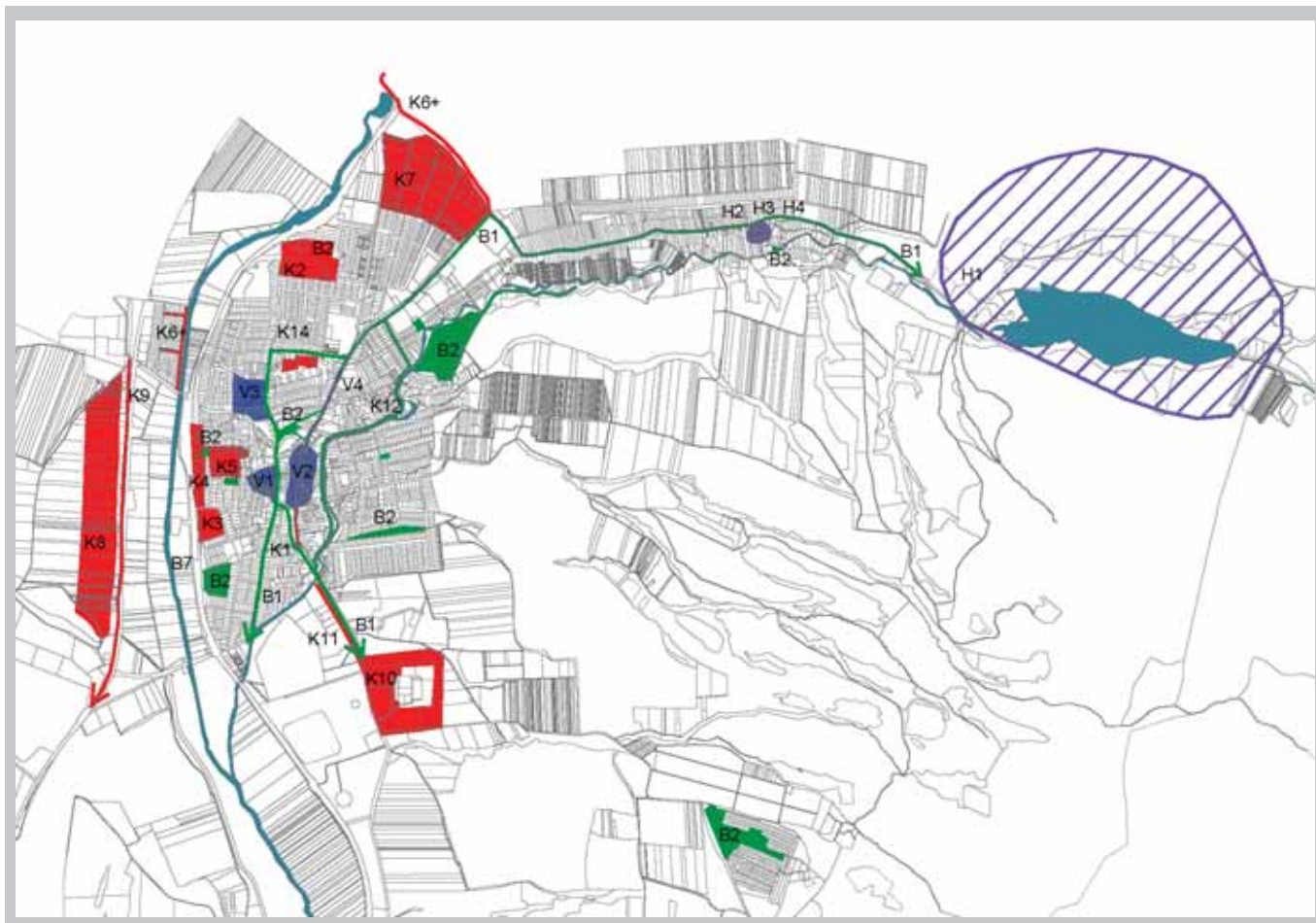
legjobb helyzetű a városközpont, „második helyezett” Hasznos, harmadik a külváros, legproblémásabb Mátrakeresztes

A városrészenkénti akcióterületeket

- a társadalmi problémák halmozódási területei,
 - a fizikai problémák halmozódási területei,
 - az elképzelt jövőkép irányába mutató fejlesztési célok célterületei
- együttesen határozták meg.

Hangsúlyozni szükséges azonban, hogy a város jövőbeni eredményességét nem csak a tényleges fizikai, az akcióterületeken lebonyolítható építési, rehabilitációs tevékenységek befolyásolják, hanem – legalább ilyen mértékben – a szervezési, szervezeti, marketing tevékenységbeli „szellemi” fejlesztések, valamint a lakosság képzettségét, mentalitását befolyásoló oktatási-társadalmi változ(tat)ások is.

A következő ábra az akcióterületek térbeli elhelyezkedését mutatja. A városközpontban öt (V1-V5), a külső városrészekben tizennégy (K1-K14), Hasznoson négy (H1-H4) és Mátrakeresztesen három (M1-M3) akcióterület került kijelölésre. Ezek részben gazdaságfejlesztési, részben közösségi-társadalomfejlesztési, részben települési identitást/vonzóerőt növelő fejlesztésekre irányulnak. Az ábrán B jelű akciótervek a település egészét érintő, több helyen megjelenő (pl. kerékpárút fejlesztési, zöldfelületi) akciók tervei.

Az akcióterületek helyszínei

2.2. AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN A MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ BEMUTATÁSA, A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE

Az alábbiakban ismertetjük a lehetséges akcióterületenként az azokon belül megvalósítandó fejlesztési feladatcsoportokat, projekteket és azok jellemzőit, valamint a fejlesztések eredményeként várható hatásokat és a kiindulási és eredményindikátorokat.

Az akcióterületek városrészenkénti felsorolása:

Városmagközpont:

V1 - a történeti városmag rehabilitációjának D-i folytatása, a malom-környék és a Hársfa utca rendezése, a garázssor bontása, a turisztikai szolgáltatások bővítése, a műemléki épületek aktív bevonása a programkínálatba, interaktív múzeum kialakítása, a zöldfelületek gazdagítása, utcabútorozása, pihenőhelyek létesítése,

V2 – a városmagközpont funkcióbővítő felújítása, a Fő utcai városkép rendezése, a kirívó homlokzatok beillesztése az utcaképbe, térfal hiányok pótlása (legalább kertépítési/kertészeti eszközökkel), a városmagközponti parkolók fásítása, „zöldítése”, árnyékolása, az utcabútorozás gazdagítása, az üzletutcában a parkolási rend racionalizálása, a Fő utcai épületekhez kapcsolódó pincerendszer feltárása, turisztikai hasznosításra való alkalmasságának felmérése, megvalósíthatósági tanulmány és tervek elkészítése, a városi könyvtár és művelődési ház funkcióbővítő felújítása, korszerűsítése, közösség-szervező erővé fejlesztése,

V3 - az iskolai sportlétesítmények és az iskolaépületek fejlesztése, sportcsarnok és tanuszoda építése, a felső- és alsótagozat épületének korszerűsítése, energiaracionalizálása

V4 - a városmagközpont közlekedésének rendezése, forgalomcsillapított övezet kialakítása, a parkolási rend módosítása, parkoló-kapacitás növelése, az összefüggő kerékpárút hálózat városmagközponti szakaszának megépítése.

V5 – a volt szakorvosi rendelő átalakítása önkormányzati (szociális) bérakásokká, ezáltal a használaton kívüli, pusztuló épület újrahasznosítása, új, a fiatalok helyben tartását segítő lakások kialakítása.

Külváros:

K1 - a Csillag tér rendezése, parkosítása, utcabútorozása, kertészeti gazdagítása, az emlékmű bontása, a határoló térfalak felújítása, D-i végén körforgalom építés az Árpád u. – Fő u. balesetveszélyes csomópont helyén,

K2 - a strand- és termálfürdő funkcióbővítő rehabilitációja, az épületek, öltözők és medencék szükség szerinti felújítása, újak építése, a funkciók és szolgáltatások körének szélesítése, a terület parkosítása, a növényállomány gazdagítása, a terület berendezettségének, „bútorozottságának” fejlesztése, pihenő és játszó helyek kialakítása, a strand környéki közterületek rendezése, parkosítása, autóparkoló kialakítása,

K3 - a sporttelep rehabilitációja, pályák felújítása, újak létesítése, a kiszolgáló épületállomány rekonstrukciója, kisméretű lelátó építése, a terület zöldfelületi rehabilitációja, a sportterület körüli közterületek rendezése, parkoló kialakítása,

K4- a vasútállomás környékének közterületi rendezése, kulturált buszforduló létesítése, az utas-kiszolgáló rendszerek fejlesztése, a zöldfelületek felújítása, gazdagítása, a növényzet intenzitás növelése, rendezett, fásított autóparkoló kialakítása,

K5 – a kórház területének bővítése, a kórházi parkoló rendezése, kapacitásnövelése

K6- az É-i elkerülő út megépítése a 21. sz. főközlekedési út és a gazdasági területek között, valamint az É-i iparterlepi út (városi kapcsolat és feltárás) megépítése,

K7 - a tervezett É-i iparterület terület-előkészítő munkáinak megkezdése, 8,5 ha iparterület fejlesztés, vízvezeték, szennyvízcsatorna, gázvezeték kiépítése a gazdasági telephely kínálat biztosítása érdekében,

K8 – Ny-i iparterület fejlesztés és inkubátorház a megyei TOP pályázatok között kiemelt projekt.

K9 – a Ny-i iparterület útjának kiépítése,

a külső városrész kerékpáros úthálózatának kiépítése az összárosi hálózathoz kapcsolódóan,

K10 – a D-i iparterület fejlesztése (5,0 ha), vízvezeték, szennyvízcsatorna, gázvezeték kiépítése,

K11 – D-i iparterület közúti kapcsolatának kiépítése,

K12 - Kövicses patak mederrendezése, rézsű, mederburkolat építés, árvíz-veszély csökkentés

K13 – Zagyván túli területek csapadékvíz elvezetése (II. ütem)

K14 – pásztói óvodaépületek (Cserhát lakónegyed, Madách út) felújítása,

Hasznos:

H1 - részletes turisztikai fejlesztési program kidolgozása a víztározó környéke, a vár és a Gombás tetői sportreptér hasznosítására, bemutatására, javaslatok és tervek elkészítése, a megvalósíthatóság feltételeinek tisztázása, a terület-előkészítés elindítása.

H2 - a volt hasznosi általános iskola turistaszállóvá átépítése, ökoturisztikai tanösvények kialakítása a víztározó térségében.

H3 – Pásztó – Hasznos orvosi rendelő korszerűsítése,

H4 -.Hasznosi Művelődési Ház korszerűsítése

Mátrakeresztes:

M1 - a - lakófunkció fenntartása mellett - üdülőfaluvá fejlesztés programjának és cselekvési tervének kidolgozása a meglevő, alulhasznosított épületállomány felhasználásával és értékőrző felújításával, turisztikai mini-központ, információs pont létesítésével (esetleg az új közösségi térben), a vendéglátási kapacitás fejlesztése a helyi lakosság vendéglátásba bekapcsolásával.

M2 - Az erdei iskola felújítása, kapacitásnövelése, a terület jobb kihasználása érdekében a szállásférőhelyek számának emelése, ifjúsági- és diákturizmus fokozása,

M3 – Mátrakeresztes Művelődési Ház korszerűsítése.

2.2.1 A városközponti akcióterületek

Pásztó város kulturális, idegenforgalmi értékei nagyrészt itt találhatók, a történeti városmag értékes és vonzerőt képviselő terület, a Fő u. pedig a város kereskedelmi és kisvárosi építészeti karakterét is meghatározó üzletutca. Ezek megőrzése és továbbfejlesztése, minden városlakónak elemi érdeke, mert életkörülményeit, közérzetét, kötődését a településhez javítani fogja. Az idelátogatóknak pedig növekvő vonzerőt jelent, a turistaforgalom fellendítéséhez hozzájárul, és ezzel a városban élők életkörülményeit a munkalehetőségek növekedésével, az ellátottsági viszonyok fejlődésével tovább javítja.

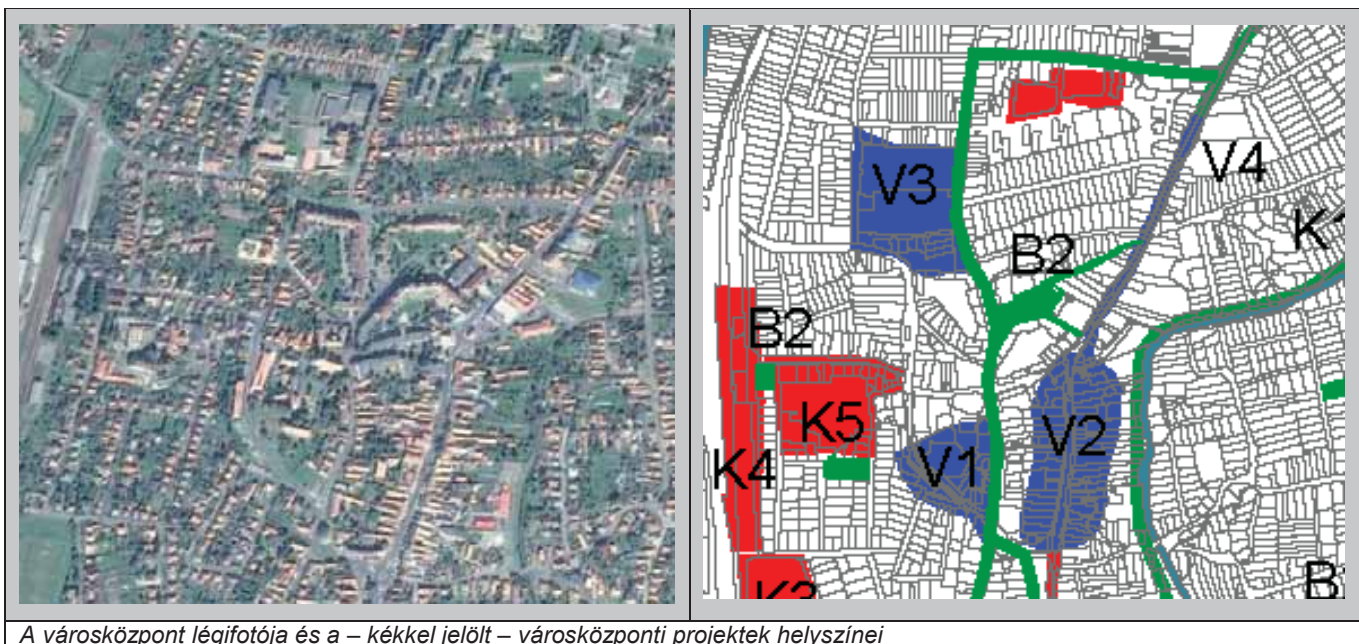
A városközpont helyzete ma valamennyi városrész között a legjobb, népességének korösszetétele, iskolázottsága és foglalkoztatottsági szintje is a városi átlag fölötti. Idegenforgalma azonban gyenge.

téma	2011 adat	2020 cél
1. lakónépesség száma	1 473	1 500
2. 0-14 évesek aránya	13,6 % (a városi átlag 12,9 %)	14 %
3. alacsony komfortfokozatú lakások aránya	7,7 % (a városi átlag 9,1 %)	3,5 %
4. felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népesség arányában	22,3 % (a városi átlag 15,2%)	30,0 %
5. legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya	8,8 % (a városi átlag 13,3 %)	4,4 %

6. foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	56,0 % (a városi átlag 54,2 %)	66,0 %
---	-----------------------------------	--------

A városközponti és egyéb turisztikai fejlesztések együttes hatásaként az idegenforgalom a városban növekedni fog. Ezen belül:

téma	2011 összárosi adat	2020 cél
1. szállásférőhely/1000 lakos	18,6	30,0
2. vendégéjszakák száma/1000 lakos	14,4	40,0
3. külföldi vendégek aránya a vendégéjszakákon belül	2,5 %	10,0 %
4. átlagos tartózkodási idő éj/vendég	1,9	3,0

A városközpont légifotója és a – késsel jelölt – városközponti projektek helyszínei

V1 jelű akcióterület: a történeti városmag rehabilitációjának déli irányú folytatása

Feladat: a műemléki terület és közvetlen környezete rendezésének befejezése, az öregmalom felújítása, a már rehabilitált épületek aktív bekapcsolása az idegenforgalomba, a múzeum interaktívvá tétele, a területen a turisztikai szolgáltatások, vendéglátás minőségi fejlesztése, a városkép javítása (Hársfa u.).

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a népességmegtartó képesség javítását, a városi kötődés erősítését,
- a városi arculatépítést és környezetfejlesztést,
- Pásztó idegenforgalmi vonzerejének növelését.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a történeti városmag és környezetének funkcionális és esztétikai fejlesztése,
- összefüggő, kulturált zöldfelületek, pihenő és közösségi terek létesítése, a közösségi funkciók gazdagítása, parkterületek és sétányok rendezése, kialakítása,
- az idegenforgalmi vonzerő és bevételek fokozása, a „vendég-megállító” képesség növelése, a Pásztón eltöltött idő meghosszabbítása, a – turisztikai és kereskedelmi munkahelyek számának emelése,
- a felmelegedés kedvezőtlen hatásainak mérséklése, árnyékoló-felületek létesítése és a zöldfelületek funkcionális és esztétikai gazdagítása, kellemes belvárosi mikroklíma kialakítása,
- a városkép javítása, imázs-erősítés.

A **fejlesztések hatására** a történeti városmag területei egységesebbé és rendezettekké válnak. Az élmény-teli parkfelületek a városban élők közösségi életét gazdagítani fogják, és ezzel a települési kötődés erősödését szolgálják. A városba látogatókra kedvező hatással lesz a kulturált környezet, ami az idegenforgalom növekedéséhez járul hozzá. A városközpont – és egész Pásztó - népességmegtartó képessége javulhat:

- a városközpont jelenlegi népességszáma 2020-ra stabilizálódik, kismértékben még növekedhet is (a jelenlegi 1 473-ról 1 500 főre);

-- a fiatalok népességaránya a városi átlagnál ma kedvezőbb, a fejlesztési beavatkozások hatására a fiatalok aránya nem csökken.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és projektek és azok jellemzői

feladatcsoportok	Projektek megnevezése	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
A történeti városmag rehabilitációjának D-i irányú folytatása, az öregmalom felújítása, Hársfa u. rendezése	a monostori öregmalom idegenforgalmi célú felújítása		2016-2017	160	
	Csohány emlékház és grafikus műhely kialakítása		2016-2018	25	
	Rajeczky ház rekonstrukciója		2015-20106	46	
	a műemléki körzet D-i részének közterületi rendezése, parkosítása, a zubogó visszaállítása a patakon, pihenőhelyek kialakítása, az idegenforgalmi szolgáltatások bővítése, a műemlékek aktív bevonása a turizmusba		2016-2017	20	
	a Hársfa utcai garázssor bontása, az utca rendezése, utcakép javító fásítása, a turisztikai szolgáltatások fejlesztése		2017-2018	80	
Összesen			2015-2018	331	

V2 jelű akcióterület: a városközpont funkcióbővítő felújítása és a Fő utca arculatjavítása, a pincerendszer hasznosítása turisztikai célokra,

Feladat: a Fő utcai városkép rendezése, a városképből kirívó homlokzatok beillesztése az utcaképbe, a térfal hiányok pótlása (legalább kertépítési/kertészeti eszközökkel), a városközponti parkolók fásítása, „zöldítése”, árnyékolása. A belvárosban forgalomcsillapított övezet létrehozása, a gyalogos felületek klímavédelme, az utcabútorozás gazdagítása, az üzletutcában a parkolási rend racionalizálása, a pincék feltárása, hasznosítási terveik elkészítése, borturisztikai célú felújításuk/átalakításuk, az üzletudvarok rendezése, esetleg passzázsok kialakítása. A városi könyvtár korszerűsítése, funkcióbővítő felújítása, kulturális és közösségsszervező programkínálatának szélesítése.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a népességmegtartó képesség javítását, a városi kötődés és összetartás erősítését,
- a városi arculatépítést és környezetfejlesztést,
- az idegenforgalmi vonzerő és jövedelmezőség növelését,
- a kereskedelem fejlesztését,
- a kulturális és közösségi intézmények fejlesztését,
- a felkészülést a klímaváltozásra.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a városkép javítása, rendezettebbé, vonzóbbá tétele,
- a turizmus fejlesztése révén a város idegenforgalmi bevételeinek növelése,
- a városközponti munkahelyek számának emelése,
- a városközpont funkcionális és környezeti fejlesztése,
- a kulturális és közösségi létesítmények fejlesztő felújítása,
- a közterületek és zöldfelületek rendezése, gazdagítása, megújítása,
- a hőmérsékletemelkedés káros hatásainak mérséklése, kellemesebb mikroklíma kialakítása, kedvezőbb városi közérzet elérése,
- az üzletutca funkcióinak szélesítése,
- a városközpont forgalmi és parkolási rendjének racionalizálása.

A **fejlesztések hatására** a városba érkezőkre kedvező hatással lesz a kulturált fogadó környezet, Pásztó népességmegtartó képessége javul, a lakossági közérzet jobb lesz, az elégedettség szint emelkedik, a vonzerő és turisztikai potenciál nő, emelkednek a városi bevételek.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
A könyvtár funkcióbővítő felújítása, térkihasználtságának javítása, energetikai korszerűsítése			2015-2016	190	TOP 3.2
Művelődési Ház épületének energetikai korszerűsítése, színpad, vizesblokkok, hátsó épületrész és udvar felújítása			2017-2018	116,2	TOP 3.2
A Fő utcai városképi törések mérséklése, a volt áruház homlokzatának takarása			2018-2020	20	
A Fő utcai pincék feltárása, felújítása és borturisztikai hasznosítása			2015-2018	143	
Közterületek rendezése, a bútorozás és növény-állomány gazdagítása			2015-2020	50	TOP
Összesen				519,2	

V3 akcióterület: az iskolai sportlétesítmények és iskolaépületek fejlesztése

Feladat: az oktatási létesítményekhez kapcsolódó sportolási lehetőségek javítása, a mindennapos testnevelés színvonalas feltételeinek megteremtése, az úszásoktatás helyben biztosítása, az iskolai sportlétesítmények tanítási időn kívüli (hétvégi, szünidei) lakossági használata.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a népességmegtartó képesség javítását, a városi kötődés erősítését,
- a népesség képzettségi szintjének és egészségi állapotának javítását,
- a közösségi intézményekhez, szolgáltatásokhoz való azonos hozzáférés lehetőségét,
- az idegenforgalmi vonzerő növelését a sportolási lehetőségek bővítésével és az eseményturizmus sportlétesítményekre alapozott fejlesztésével,
- a kulturális és közösségi intézmények fejlesztését,

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- az iskolaközpont színvonalának és felszereltségének emelése,
- a városközpont funkcionális és környezeti fejlesztése,
- a lakosság képzettségi szintjének és egészségi állapotának növelése,
- az esélyegyenlőség javítása,
- fentiek által a népességmegtartó erő és a humán erőforrások növelése.

A **fejlesztések hatására** Pásztó népességmegtartó képessége javul, a diákság egészségi állapota és edzettsége jobbá válik, a lakossági elégedettség/közérzet jobb lesz, erősödik az esélyegyenlőség.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
iskolai sportlétesítmények építése, az alsó- és felsőtagozatos iskolaépület energiaracionalizáló felújítása	tanuszoda és sportcsarnok építés			690	
	felsőtagozatos oktatási épületek energetikai racionalizálása		2017-2018	285	TOP 3.2
	alsótagozatos oktatási épületek energetikai racionalizálása		2017-2018	200	TOP 3.2
	az iskolaudvar rendezése, felszereltségének javítása		2017-2018	20	
Összesen				1 195	

V4 akcióterület: a városközpont közlekedési rendszerének rendezése

Feladat: a városközpontban forgalomcsillapított övezet (Nagymező u. –Deák Ferenc u. –Kölcsey u.) kialakítása, a parkolási rend módosítása, összefüggő kerékpárút rendszer kialakítása, az intézményeknél kerékpárdokkok, tárolók építése.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a népességmegtartó képesség javítását, a városi kötődés erősítését,
- a forgalomterhelés csökkentését, ezáltal a környezetvédelmet,
- a széndioxid kibocsátás mérséklését,
- a népesség közérzetének és egészségi állapotának javítását,
- az idegenforgalmi vonzerő növelését,
- a kulturális és közösségi intézmények fejlesztését.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a városközpont funkcionális és környezeti fejlesztése,
- a lakosság megelégedettségének, városi kötődésének növelése,
- a közlekedésbiztonság erősödése,
- fentiek által a népességmegtartó erő növelése.

A **fejlesztések hatására** Pásztó népességmegtartó képessége nő, javul a környezetminőség mind fizikai, mind esztétikai értelemben, a lakossági elégedettség/közérzet jobb lesz.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	Fő u. forgalmának racionalizálása, balesetveszély megszüntetése, forgalomcsillapítás, parkolók átalakítása		2016-2017	96	
	városközponti kerékpárút hálózat kiépítése, kerékpárdokkok elhelyezése a frekvenciált helyeken és az intézményeknél		2016-2017	a városi kerékpárút projektnél	
	Fő u. – Hunyadi u. Szentlélek u. csomópont átépítése körforgalommal				állami beruházás
Összesen			2016-2017	96	

V5 akcióterület: a volt szakrendelő átalakítása önkormányzati bérlakásokká

Feladat: az üresen álló emeletes épület újrahasznosítása, lakásokká átépítése.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a népességmegtartó képesség javítását,
- a lakásellátás, a lakhatási lehetőségek bővítését,
- a városképjavításával a vonzerő növelését.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a meglévő önkormányzati tulajdonú épület hasznosítása,
- a bérlakásállomány növelése,
- a városközpont funkcionális és környezeti fejlesztése,
- fentiek által a népességmegtartó erő növelése.

A **fejlesztések hatására** Pásztón javul a lakásellátás, ez hozzájárul a népességmegtartó képesség erősödéséhez, a leromló épület felújításával javul a városkép és a környezetminőség és a lakossági elégedettség/közérzet.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	Szociális városrehabilitáció, üres (barnamezős) épület újrahasznosítása, önkormányzati bérlakásokká átalakítása, az épület		2016-2017	260	TOP 4.4

	környezetének rendezése				
Összesen			2016-2017	260	

2.2.2 A Külvárosi városrész akcióterületei

K1 akcióterület: a Csillag tér rendezése, a Fő utca forgalmának racionalizálása

Feladat: a városközponthoz délről csatlakozó terület közlekedési, funkcionális és szépi rendezése: A balesetveszélyes Árpád u. – Fő u. kereszteződés körforgalmú csomóponttá átépítése, a parkolás átalakítása, a tér parkosítása, utcabútorozása, kertészeti gazdagítása, az emlékmű bontása a határoló térfalak felújítása.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a városkép javítását, ezáltal a népességmegtartó képesség és a városi kötődés erősítését,
- a közbiztonság és a közlekedésbiztonság növelését,
- az idegenforgalmi vonzerő fokozását,
- a kulturált közösségi terek, közterületek fejlesztését.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a közlekedésbiztonság növelése,
- a városkép javítása, a közterületek funkcionális és környezeti fejlesztése,
- a lakosság elégedettségi szintjének emelése,
- fentiek által a népességmegtartó erő növelése.

A **fejlesztések hatására** nő a közlekedésbiztonság, a városkép javul, ezáltal Pásztó vonzereje nő, a lakosság elégedettsége, közérzete jobb lesz, Pásztó népességmegtartó képessége erősödik.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	a Fő u. forgalomracionalizálása, a körforgalmú csomópont megépítése		2016-2017	(96MFt, a V4 akcióterületnél figyelembe véve)	
	a Csillag téri emlékmű bontása		2016-2017	2	
	a tér kertészeti rendezése, a tér funkcionális használhatóságának növelése utcabútorozással		2016-2017	3	
	Fő u. – Árpád u. körforgalmú csomópont megépítése		2016-2017	100	
Összesen			2016-2017	105	

K2 akcióterület: a strand funkcióbővítő rehabilitációja

Feladat: az épületek, öltözők és medencék felújítása, újak építése, a funkciók és szolgáltatások körének szélesítéséhez a feltételek (épületek, infrastruktúra) megteremtése, a terület parkosítása, a növényállomány gazdagítása, a terület berendezettségének, bútorozottságának fejlesztése, pihenő és játszó helyek kialakítása, a strand környéki közterületek rendezése, parkosítása, autóparkoló kialakítása.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a sportolási és rekreációs lehetőségek bővítését, a programkínálat szélesítését,
- az idegenforgalmi vonzerő fokozásával a város gazdasági versenyképességének javítása,
- a város vonzerejének növelése,
- a fentiek által a népességmegtartó képesség és a városi kötődés erősítését.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a szabadidő eltöltés egészséges és kulturált lehetőségeinek bővítése,
- az alulhasznosított és rendezetlen területek rehabilitációja, jobb kihasználása,
- a városkép javítása,
- a lakosság egészségi állapotának javítása és az elégedettségi szint emelése.

A fejlesztések hatására Pásztó vonzereje nő, a városkép javul, bővülnek a rekreációs lehetőségek, növekszik az idegenforgalom és ezáltal a városi bevételek, új munkahelyek jönnek létre, javul a népesség edzettsége, egészségi állapota, elégedettsége, közérzete, Pásztó népességmegtartó képessége erősödik.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	a strand épületeinek felújítása, cseréje, kiegészítése a medencék rehabilitációja		2015-2018		
	a szabad terek parkosítása, felszereltségének javítása, strand sportpályák kialakítása		2017-2018		
	a strand körüli közterületek rendezése, burkolatok kialakítása, közlekedésrendezés, parkoló építés, kertészeti rendezés	10 000 m ²	2018	40	
Összesen			2017-2018	500	

K3 akcióterület: a sporttelep rehabilitációja

Feladat: a sportpályák felújítása, újak létesítése, a kiszolgáló épületállomány rekonstrukciója, kisméretű lelátó építése, a terület zöldfelületi rehabilitációja, a sportterület körüli közterületek rendezése, parkoló kialakítása.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a sportolási és rekreációs lehetőségek bővítését, a programkínálat szélesítését,
- az idegenforgalmi vonzerő fokozásával a város gazdasági versenyképességének javítása,
- a város általános vonzerejének növelése,
- a fentiek által a népességmegtartó képesség és a városi kötődés erősítését.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a szabadidő eltöltés egészséges és kulturált lehetőségeinek bővítése,
- a leromlott és alulhasznosított, rendezetlen területek rehabilitációja, jobb kihasználása,
- a városi közösség, különösen a fiatalok közösségének, összetartásának, kötődésének erősítése,
- a lakosság egészségi állapotának javítása, edzettségi szintjének emelése.

A fejlesztések hatására Pásztó vonzereje nő, bővülnek a sportolási lehetőségek, javulnak a turizmus lehetőségei, jobb lesz a népesség edzettsége, egészségi állapota, elégedettsége, közérzete, Pásztó népességmegtartó képessége erősödik.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	magvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	sportpályák felújítása, létesítése		2016-2017	20	
	öltöző és szociális épületek		2016-2017	20	
	lelátó		2016-2017	10	
	a környezet rendezése, parkoló építés		2016-2017	20	
Összesen			2016-2017	70	

K4 akcióterület: a vasútállomás környékének rendezése

Feladat: a vasútállomás előtti térség rendezése, buszforduló, buszváró kialakítása, az állomásépület rehabilitációja a kulturált utas kiszolgálás feltételeinek biztosítására, fásított gépjármű parkoló kialakítása, a környező zöldfelületek felújítása, gazdagítása, a növényzet intenzitás növelése

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a város funkcionális és városképi javítása, vonzerejének növelése, a népességmegtartó képesség és a kötődés erősítése.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a leromlott és alulhasznosított, rendezetlen területek rehabilitációja, jobb kihasználása,

- a vasúti és autóbusz közlekedés kulturált kapcsolatának megteremtése és az utasellátás színvonalának emelése,
- a városkép javítása, a növényállomány gazdagítása, a parkolás kulturált megoldása.

A **fejlesztések hatására** Pásztó rendezettsége javul. vonzereje nő, népességmegtartó képessége erősödik.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	magvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
vasútállomás környékének felújítása	buszforduló kialakítása és buszváró létesítése		2018	50	
	a kulturált utastájékoztató és utasellátás feltételeinek megteremtése		2018	10	
	fásított autóparkoló kialakítás			20	
	parkosítás, zöldfelületek rendezése		2018	a városi zöldterület fejlesztésénél (B2 akcióterv) figyelembe véve	
Összesen			2018	80	

K5 akcióterület: a kórház bővítése, a parkolás megoldása, a parkoló-kapacitás növelése

Feladat: a kórház fejlesztése nem az önkormányzat szervezésében, bonyolításában zajlik, de a bővítési terület biztosításával kapcsolatosan vannak városi feladatok. A kórház további területigénye a 102,103, 107 és 109/1 hrsz telkekre terjed ki, ezek rendelkezésre bocsátása, övezeti átsorolása, stb. városi feladat. A kórházi parkolás ma szűkös, megoldatlan, rendezetlen. A kórház előtti/melletti közterület rendezése, a parkoló-kapacitás növelése ugyancsak Pásztó feladata – aminek költségviselésében a kórház-fejlesztési projekt részt vesz.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a városban fellelhető humán infrastruktúra fejlesztése, a népességmegtartó képesség és a kötődés erősítése.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a kórház és az ott található szakorvosi rendelő jobb közlekedési kiszolgálása, a parkolás kulturált megoldása.

A **fejlesztések hatására** Pásztó rendezettsége javul. vonzereje nő, népességmegtartó képessége erősödik.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	magvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	területbiztosítás		2016	nem önk. költség	
	parkoló rendezés, növelés		2016	30	
Összesen			2016	30	

K6 akcióterület: az É-i iparterületi út megépítése

Feladat: az É-i iparterületet megközelítő út nyomvonalára korábbi tervek már rendelkezésre állnak, a terület kisajátítása és az út megépítése alkotja az akcióterv feladatát. Az É-i iparterület hez a 21- sz. fkl. úttól vezető elkerülő út nem városi költségviseléssel épül.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a környezetminőség javítása, a környezetterhelés csökkentése, a gazdasági területek jobb elérhetőségével a versenyképesség javítása, ezáltal a népességmegtartó képesség erősítése.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- közvetlen - a lakóterületet nem érintő – közúti kapcsolat kiépítése a 21. sz. főút és a gazdasági terület között.

A fejlesztések hatására az É-i városrész környezetminősége és a gazdasági terület megközelíthetősége javul, az iparterület vonzereje növekedhet, Pásztó népességmegtartó képessége erősödhet.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
elkerülő út			2017	280 nem önk.	IKOP
körforgalmú csomópont az elkerülő és Fő u. – Alkotmány u. csomópont			2017	100 nem önk. költség	
ipartelepi út	az önkorm. út megépítése (2950/8 hrsz).	1000 m	2015-2016	108,3	TOP 1.3
Összesen				488,3 (ebből önk. 108,3)	

K7 akcióterület: az É-i iparterület fejlesztése

Feladat: az É-i iparterület 2950/1-37 hrsz iparterület fejlesztése, szennyvízcsatornával (900 m) és vízvezetékkel (900 m) ellátása, a közlekedési kapcsolatok javítása.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a település gazdasági potenciáljának növelése.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a gazdasági területre a vízvezeték kiépítése 900 m hosszban,
- a gazdasági területre a szennyvízcsatorna kiépítése 900 m hosszban,

A fejlesztések hatására Pásztón növekszik a gazdasági telephelykínálat, megoldódik az újabb telephelyek közműellátása és megközelíthetősége, ezáltal javulnak a befektetési lehetőségek, növekedhet a munkahelyek száma és a foglalkoztatás.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	900 m vízvezetés megépítése		2015-2016		TOP 1.1
	900 m szennyvízcsatorna megépítése		2015-2016		
Összesen				77,1	

K8 akcióterület: a 21. sz. főközlekedési út Ny-i oldalán tervezett iparterület terület-előkészítő munkái és inkubátorház fejlesztés

Feladat: a tervezett 45 ha-os gazdasági terület részletes műszaki és megvalósítási terveinek, ütemezésének kidolgozása, gazdasági telkek kialakítása, inkubátorház megépítése, a területre vonatkozó értékesítési marketing elindítása (Nógrád megyei TOP-ban kiemelt projekt)

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a város gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése,
- a munkalehetőségek bővítése;
- fentiek hatására a településben élők életkörülményeinek javítása, a városi népességmegtartó erejének fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a gazdasági telephely kínálat növelése, a város (és környéke) befektető-vonzó erejének javítása,
- a munkahely választék mennyiségi és minőségi szélesítése, ezáltal a lakosság foglalkoztatási arányának növelése,
- az inkubátorház által a kezdő vállalkozások segítése, a versenyképesség javítása.

A fejlesztések hatására Pásztó és térsége gazdasági teljesítménye, a megtermelt GDP növekedik, az ebből származó városi adóbevételek és lakossági jövedelmek emelkednek, biztosabbá válik a népesség megélhetése és emelkedik az életszínvonal. Pásztó népességmegtartó képessége erősödik.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
A Ny-i iparterület kialakítása és inkubátor fejlesztés	a részletes gazdasági, műszaki tervek elkészítése		2015-2020		
	közművesítés				
	az inkubátorház megépítése				
Összesen			2015-2020	1 050	megyei TOP 1.1

K9 akcióterület: a 21. sz. főközlekedési út Ny-i oldalán tervezett iparterülethez közútépítés

Feladat: közút kiépítése a tervezett iparterületre, szervízút megépítése a rendelkezésre álló úttelken.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

-- a település gazdasági erejének fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

-- a gazdasági terület megközelíthetőségének biztosítása.

A **fejlesztések hatására** Pásztón növekszik a gazdasági telephelykínálat, megoldódik az újabb telephelyek közműellátása, ezáltal javulnak a befektetési lehetőségek, növekedhet a munkahelyek száma és a foglalkoztatás.

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
A Ny-i iparterület közötti közlekedési kapcsolatainak kiépítése	közútépítés, szervízút megépítése		2016-2017	300 (735 MFt a teljes szervízút a két gyorsforgalmi csomópont között)	
Összesen			2016 (2017)	300 (+435)	megyei TOP 1.3

K10 akcióterület: a D-i iparterület fejlesztése

Feladat:

-- a D-i iparterület fejlesztése, közművek kivezetése a gazdasági területre.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

-- a település gazdasági erejének fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

-- a gazdasági területre a vízvezeték kiépítése 1 300 m hosszban,

-- a gazdasági területre a szennyvízcsatorna kiépítése 900 m hosszban,

-- gázvezeték kiépítése 750 m hosszban

A **fejlesztések hatására** Pásztón növekszik a gazdasági telephelykínálat, megoldódik az újabb telephelyek közműellátása, ezáltal javulnak a befektetési lehetőségek, növekedhet a munkahelyek száma és a foglalkoztatás.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
D-i iparterület fejlesztés	vízvezeték kiépítése	1 300 m	2015-2016	58	TOP 1.1
	szennyvízcsatorna építés	900 m			
	gázvezeték építés	750 m			
Összesen	infrastruktúra kiépítése		2015-2016	58	

K11 akcióterület: a D-i iparterületre vezető út megépítése

Feladat:

-- a D-i iparterület fejlesztése, közművek kivezetése a gazdasági területre.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

-- a település gazdasági erejének fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai**:

-- a D-i iparterület megközelíthetőségének javítása közútépítéssel.

A **fejlesztések hatására** Pásztón növekszik a gazdasági telephelykínálat, megoldódik az újabb telephelyek közműellátása, ezáltal javulnak a befektetési lehetőségek, növekedhet a munkahelyek száma és a foglalkoztatás.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
D-i iparterületi út építés	közút építés (0122 hrsz)	130 m	2015-2016	26	TOP 1.3

K12 akcióterület: a Kövicses patak mederrendezése

Feladat: a Kövicses patak 3338 és 2878 hrsz szakaszán a mederrendezés az extrém csapadékokból eredő ill. a Hasznosi víztározó vészleeresztésével megnövelt árvizek biztonságos elvezetési feltételeinek kialakítása.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

-- a lakossági közbiztonság fokozása, árvízveszély elhárítás.

A fejlesztések **konkrét céljai**:

- a mederrézsű védelme, mederburkolat, esetenként támfal kiépítése,
- 5,0 m széles parti (árvíz-védekezési) sáv kialakítása,
- mederbővítés a szükséges helyeken,
- mederlehajtó ill. mederfelhajtó a víz megközelíthetőségére.

A **fejlesztések hatására** Pásztón növekszik a közbiztonság, megelőzhető, elhárítható árvízi katasztrófahelyzetek kialakulása.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	2878 hrsz szakasz mederrendezése		2015-2016	150	TOP 2.1
	3338 hrsz szakasz mederrendezése		2015-2016	74	TOP 2.1
Összesen			2015-2016	224	TOP 2.1

K13 akcióterület: Zagyván túli területek csapadékvíz elvezetése (II. ütem)

Feladat:

-- a Zagyván túli területek csapadékvíz elvezetése megkezdett projektjének befejezése.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a települési környezet javítása, a közműellátás fejlesztése,
- a lakossági komfortérzet és közbiztonság fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai**:

-- a József Attila u., Zagyva köz, Bajcsy-Zs. utca csapadékvíz elvezetésének megoldása.

A **fejlesztések hatására** Pásztón javul a települési minőség, növekszik a köz- és vagyonbiztonság, fokozódik a lakossági komfortérzet.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	padkafolyókák kiépítése az érintett utcákban,				
	torkolati mű megépítése a befogadóba bevezetésnél				
Összesen			2015-2016	15,5	TOP 2.1

K14 akcióterület: pásztói óvodaépületek felújítása (14/A akció: a Cserhát lakónegyedi óvodaépület és 14/B akció: a Madách úti óvodaépület korszerűsítése)

Feladat: a fenti két óvodaépület korszerűsítése/felújítása,

- a Cserhát lakónegyedi óvoda energiaracionalizálása (nyílászárócseréje, fűtőkorszerűsítés, hőszigetelés) és a kültéri burkolatok cseréje, szabványos játszótér kialakítása,
- a Madách úti óvodaépület tetőszigetelése, a belső udvar lefedése, burkolása.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a települési szolgáltatások, intézményellátás javítása,
- az energiaigény és a széndioxid kibocsátás mérséklése, az üzemeltetési költségek csökkentése,
- a lakossági megelégedettség és települési kötődés fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a gyermekintézmények korszerűsítése, színvonalának emelése, ezáltal a közösségi szolgáltatások és a környezet javítása, közvetve a népességmegtartó erő növelése. Az önkormányzati épületek energiaigénye csökken, az üzemeltetés gazdaságosabbá válik, mérséklődnek a fenntartási költségek, csökken a széndioxid kibocsátás.

A **fejlesztések hatására** Pásztón javul a gyermekintézmények színvonala, jobbá válik a települési környezetminőség, fokozódik a lakossági elégedettség, csökken a széndioxid kibocsátás és alacsonyabbak lesznek a fenntartási/üzemeltetési költségek.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
Óvodaépületek korszerűsítése	Cserhát lakónegyedi óvoda energiaracionalizálása, kültéri burkolatok cseréje, szabványos játszótér kialakítása		2015-2016	123	TOP 1.4
	Madách úti óvodaépület tetőszigetelése, a belső udvar lefedése, burkolása		2017-2018	95	TOP 1.4
Összesen			2015-2018	218	TOP 1.4

2.2.3 Hasznos városrész akcióterületei

H1 akcióterület: turisztikai fejlesztési program a víztározó, a sportreptér és a vár környékének hasznosítására

Feladat: turisztikai program, részletes gazdasági, megvalósíthatósági, környezetvédelmi és műszaki tervek kidolgozása Hasznos idegenforgalmi fejlesztésére, marketing stratégia kidolgozása.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a város gazdaságának fejlesztése az idegenforgalom növelése által,
- a munkalehetőségek bővítése;
- fentiek hatására a településben élők életkörülményeinek javítása, a városi népességmegtartó erejének fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a város (és környéke) vonzerejének javítása,
- a munkahely választék mennyiségi és minőségi bővítése, a foglalkoztatási arány emelése,
- az adottságok hasznosítása a környezetminőség megőrzésével/javításával.

A **fejlesztések hatására** a városba vonzott (turisztikai) befektetői tőke növekedhet, megvalósulás esetén a városi adóbevételek és lakossági jövedelmek emelkednek, javulnak a megélhetési lehetőségek és emelkedik az életszínvonal, ezzel Pásztó népességmegtartó képessége is.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	magvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	a részletes gazdasági, műszaki, megvalósíthatósági			15	TOP

	tervek elkészítése, a tennivalók és lehetőségek összehangolása				
	befektetői és turisztikai marketing kidolgozása			3	
	a megvalósításhoz szükséges szervezet(ek) létrehozása			2	
Összesen				20	

H2 akcióterület: a volt hasznosi általános iskola épületének turistaszállóvá átépítése

Feladat: a használaton kívül került épület funkcióváltó felújítása, közvetlen környezetének idegenforgalmi szempontú rendezése, játszó és pihenőhelyek kialakítása, felszereltségük gazdagítása, a programlehetőségek szélesítése (pl. tanösvények a víztározó térségében), a létesítmény hatékony turisztikai marketingjének megalapozása, a turistaszálló bekapcsolása az ifjúsági- és diákturizmusba.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a város gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése,
- a munkalehetőségek bővítése;
- lakosság életkörülményeinek javítása, a város népességmegtartó erejének fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a használaton kívül levő ingatlan újrahasznosítása,
- az idegenforgalmi infrastruktúra fejlesztése, a kínálat növelése, a turisztikai férőhelyek számának emelése,
- a munkahely választék mennyiségi és minőségi szélesítése, a foglalkoztatottság növelése.

A **fejlesztések hatására** Pásztó bevételei növekednek, új munkahelyek jönnek létre, Pásztó látogatottsága és ismertsége javul, népességmegtartó ereje nő.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFT (nettó)	finanszírozási forrás
	az épület külső-belső felújítása, turistaszállóvá átalakítása, funkcionális és esztétikai kertrendezés, pihenő és játszóhelyek kialakítása		2015-2016	44	
	tanösvény(ek) kialakítása a víztározó térségében		2016	2	
Összesen			2015-2016	46	

H3 akcióterület: Pásztó-Hasznos orvosi rendelő korszerűsítése

Feladat: Hasznos városrész orvosi rendelőjének külső-belső korszerűsítése, akadálymentesítése, családbaráttá tétele.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- az egészségügyi alap-ellátórendszer infrastruktúrájának fejlesztése,
- a településben élők életkörülményeinek jobbá tétele, a város népességmegtartó erejének fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a házi- és gyermekorvosi rendelő, védőnői szolgálat épületének energia-hatékony felújítása, akadálymentesítése, családbaráttá tétele.

A **fejlesztések hatására** Pásztó-Hasznos egészségügyi ellátása színvonalasabb lesz, javul a lakosság közérzete és elégedettségi szintje, barátságosabbá és környezetbaráttá válik az orvosi épület, csökken az energiaigény, ezáltal a széndioxid kibocsátás, javul a környezet.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFT (nettó)	finanszírozási forrás

	akadálymentesítés, család-barát funkciók és berendezés fejlesztése, az épület energiaracionalizálása (hőszigetelés, nyílászárócsere, fűtőkorszerűsítés), belső felújítások		2017-2018		
Összesen			2017-2018	17	TOP 4.1

H4 akcióterület: Hasznos városrészben a Művelődési Ház korszerűsítése

Feladat: Hasznos városrész Művelődési Házának energiaracionalizáló korszerűsítése.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- az önkormányzati intézmények, épületek energiahatékonyságának növelése,
- a széndioxid kibocsátás csökkentése.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a Művelődési Ház épületének energia-hatékony felújítása (nyílászáró cserék, fűtés korszerűsítés, hőszigetelés), a megújuló energia használat növelése, ezáltal az üzemeltetési költségek mérséklése, a környezetvédelem javítása.

A **fejlesztések hatására** Pásztó-Hasznos Művelődési Ház energiaigénye kisebb lesz, ezáltal csökken a széndioxid kibocsátás, javul a környezet, gazdaságosabbá válik az üzemeltetés.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	magvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	az épület energiaracionalizálása (hőszigetelés, nyílászárócsere, fűtőkorszerűsítés), belső felújítások		2017-2018	27,5	megyei tartaléklistán TOP 3.2

2.2.4 Mátrakeresztés városrész akcióterületei

M1 akcióterület: üdülőfaluvá fejlesztés (a lakófunkció fenntartásával)

Feladat: az üdülőfaluvá fejlesztés részletes terveinek kidolgozása, az alulhasznosított épületek újrahasznosítása, a vendéglátási és programkínálat fejlesztése, turisztikai mini-központ, információs pont létesítése.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a város gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése,
- a munkalehetőségek bővítése;
- a lakosság életkörülményeinek javítása, a népességmegtartó képesség erősítése.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- az idegenforgalmi vonzerő és látogatottság növelése,
- a turizmusból származó városi és lakossági bevételek emelése,
- a munkahelyek számának és választékának szélesítése helyben, ezáltal a térben elszigetelt városrész foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése,
- a helyi épített értékek megőrzése, szakszerű felújítása,
- az üresen álló, pusztuló épületállomány hasznosítása.

A **fejlesztések hatására** Mátrakeresztésen javulnak a munkalehetőségek, ezáltal növekednek a jövedelmek, felújításra kerülnek épületek, javul a településkép és az épületek fizikai állaga, biztossá válik az értékmegőrzés, Mátrakeresztés népességmegtartó képessége erősödik.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	magvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
a részletes turisztikai, gazdasági és műszaki tervek kidolgozása	a koncepció elkészítése		2016	5	
	a turisztikai hasznosításba bevonható épületek felmérése			5	

	a felújítás műszaki terveinek kidolgozása			15	
	turisztikai és befektetési marketing			2	
lakossági humán erőforrás fejlesztés	a helyi lakosság részvétele az idegenforgalmi vállalkozásban és a megvalósításban, bekapcsolódás a turisztikai képzésbe		2017	5	
megvalósítás, funkcióváltás, kiépítés	épületek turisztikai célú átalakítása, információs pont kialakítása		2017-2019	50	
Összesen			2016-2019	82	

M2 akcióterület: az erdei iskola felújítása, kapacitás növelése

Feladat: az 1,2 ha-os terület adottságainak jobb kihasználása, a jelenlegi épületek korszerűsítése, újabb szállásférőhelyek létesítése.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a város gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése,
- a munkalehetőségek bővítése;
- a mátrakeresztesi lakosság helyben maradásának erősítése.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- az idegenforgalom fellendítése, a vendégszám növelése, az öko- és ifjúsági turizmus fejlesztése,
- a turizmusból származó bevételek emelése,
- a helyi munkahelyek számának és választékának szélesítése,
- az épületek felújítása, jó karban tartása, kapacitás növelése.

A **fejlesztések hatására** Mátrakeresztesen nő a szálláskapacitás, több lesz a látogató, növekednek a turisztikai bevételek, javul az épületek fizikai állaga, Mátrakeresztes népességmegtartó képessége erősödik.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	a meglevő épületek korszerűsítő felújítása				
	új bérbe adható apartmanok építése				
	a terület rendezése, funkcionális gazdagítása, pihenő és játszóhelyek kialakítása				
Összesen			2016-2017	280	KEHOP 3.3 GINOP 7 TOP 1.2

M3 akcióterület: Mátrakeresztes Művelődési Ház korszerűsítése

Feladat: Mátrakeresztes városrész Művelődési Házának energiaracionalizáló korszerűsítése.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- az önkormányzati intézmények, épületek energiahatékonyságának növelése,
- a széndioxid kibocsátás csökkentése,
- a közösség erősítése, a társadalmi összetartozás és települési kötődés fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a Műv. Ház épületének energia-hatékony felújítása, az üzemeltetési költségek és a széndioxid kibocsátás csökkentése, a környezetvédelem javítása.

A **fejlesztések hatására** Mátrakeresztes Művelődési Házának energiaigénye kisebb lesz, csökken a széndioxid kibocsátás, javul a környezet, gazdaságosabbá válik az üzemeltetés.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	az épület energiaracionalizálása (hőszigetelés, nyílászárócsere, fűtőkorszerűsítés), belső felújítások			30	
Összesen			2017-2018	30	megyei tartaléklistán TOP 3.2

2.3. AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, AZ EGÉSZ VÁROST VAGY TÖBB VÁROSRESZT ÉRINTŐ FEJLESZTÉSEK

2.3.1 A belterülethez kapcsolódó fejlesztések

B1 akcióterv: a városi kerékpárút hálózat egyes szakaszainak megépítése

Feladat:

- a Kövicses patak mentén kerékpározásra és sétányként használható út kiépítése a szabadidőparktól a D-i városhatárig, ill. a D-i iparterületre,
- kerékpárút kiépítése az É-i gazdasági területre,
- kerékpárút kiépítése a városközponttól a Zagyván túli lakóterületek érintésével a tervezett Ny-i gazdasági területig,
- a Fő utcától K-re (Kövicses patak mellett) és Ny-ra levő kerékpárutak kereszt-irányú összekötéseinek kiépítése

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a környezetminőség javítása,
- a településben élők életkörülményeinek jobbá tétele, a város népességmegtartó erejének fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai**:

- a közlekedésbiztonság növelése,
- a zajterhelés és levegőszennyezés csökkentése,
- a széndioxid kibocsátás csökkentése, a gépjármű-közlekedési igények mérséklése,
- az egészséges életmód terjesztése, az edzettségi szint javítása.

A **fejlesztések hatására** Pásztón környezetbarátabbá válik a közlekedés, csökken a zaj- és légszennyezés, nő a közlekedésbiztonság, szélesedik a szabadidős kínálat és javulnak a sportolási lehetőségek, erősödik a turisztikai vonzerő és a népességmegtartó képesség.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	kerékpárút az É-i iparterületek felé		2015-2016	289,6	TOP 3.1
	kerékpárút az É-i és D-i iparterületek között		2016-2018	260	TOP 3.1
	kerékpárút a D-i iparterület felé		2018-2020	72,5	TOP 3.1
	kerékpárút Hasznos és Mátrakeresztes városrészek között		2020	Magyar Közút Nonprofit Zrt. úton	állami költségviselés
Összesen			2015-2020	622,1	TOP 3.1

B2 akcióterv: zöldfelület fejlesztés

A városi zöldfelületek fejlesztése fontos lakossági közérzetfejlesztő hatású és jelentősen emeli a város befektető és turisztikai vonzerejét is. Esztétikai értékén túl – közterületi, közösségi tér jellege következtében - nagymértékben hozzájárul a városi társadalom összetartozásának erősítéséhez, a funkcionális fejlesztésekkel a lakossági elégedettséghez, lakossági közösségek kialakulásához. Teret nyit – a szó szoros értelmében is – a közösségi rendezvények, városi megmozdulások, rendezvények számára. Segíti a mikro-klimatikus viszonyok javítását is, azaz a klímaváltozásból eredő negatív hatások csökkentését szolgálja. A fizikai környezetvédelmet szolgálja, megköti a porszennyezést, az oxigéntermelés javítja a levegőminőséget, mérsékli a zajterhelést, stb. Ezáltal elengedhetetlen része a kulturált, vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztéseknek.

A zöldfelület fejlesztések a teljes belterületet lefedik. Ide tartozik – a valamennyi utcára vonatkoztatható – utcafásítás, a meglevő parkok minőségi felújítása, a klímavédelem érdekében a lombtömeg intenzitás fokozása, a háromszintes növényállomány kialakítása, az árnyékolás intenzívebbé tétele: lugasok, pergolák kialakítása a gyalogos felületek felett, a forgalomból kieső „hulladék” közterületek zöldítése, stb. A zöldfelület fejlesztési feladatok a teljes belterületre kiterjednek, egyes tereket, parkokat – ahol

koncentráltabban jelentkeznek parkosítási feladatok - azonban nevesíteni is lehet. Ezek az alábbi táblázatban feltüntetésre kerültek.

Feladat: a város zöldfelületeinek korszerűsítése, felújítása, a növényintenzitás fokozása, a zöldfelületek használhatóságának és felszereltségének javítása.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a városkép javítása, a települési vonzerő növelése,
- a környezetminőség javítása, a felmelegedés mérséklése,
- a közösség erősítése, a társadalmi összetartozás és települési kötődés fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a zöldfelületek esztétikai és használati értékének emelése,
- a közterületek fizikai állapotának javítása,
- a környezetvédelem fokozása.

A **fejlesztések hatására** Pásztón kellemesebbé és tisztábbá válik a környezet, nő a lakossági elégedettség és az összetartás, javul a népesség egészségi állapota, fokozódik a város vonzereje.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
általános tennivalók	beteg fák eltávolítása				TOP 4.3.
	fasorok, örökzöldek, cserjeszint telepítése				
	sétautak, tanösvények kialakítása, park- és utcabútorozás				
	aktív rekreációs területek kialakítása (játszóterek, pihenőhelyek, kondicionáló- és extrém sport park)				
	közösségi gazdálkodást segítő zöldterületek (iskolakert, közösségi kert)				
	lakótelepi övezet udvarainak felújítása, zöldfelület rendezése, bővítése				
helyhez kötött fejlesztések					
Kishegyi szabadidőpark 2879/14 hrsz	növényállomány fejlesztés, pihenő területek kialakítása a szükséges bútorzatokkal, gyermekjátszóter-, kondicionáló park, gyaloghíd építése a szabadidőpark és a régi vásártér út között, parti sétány/kerékpárút kiépítése a hasznosi kalandparkhoz, szabadtéri színpad és kapcsolódó épület felújítása, parkosítás, szánkópálya kialakítása.	60 000 m ²			
Zsigmond park 1818/2 hrsz	újraparkosítás, utcabútor telepítés	297 m ²			
Vasúti park 205 hrsz	beteg fák cseréje, növényállomány rekonstrukciója, parkosítás, utcabútorok telepítése, pihenőhelyek kialakítása.	1 860 m ²			
Kastélykert 430 hrsz	beteg fák eltávolítása, növényállomány rekonstrukciója	9 699 m ²			
Millecentenáriumi park 1826/15 hrsz	zöldfelület teljes rekonstrukciója. Családi pihenőhelyek, gyermek, felnőtt és mozgáskorlátozott játszóterek kialakítása, zaj- és porvédelem, növénytelepítés, zenepavilon kialakítása, az	4 117 m ²			

	elhasználódott városkapu rekonstrukciója				
Cserhát lakónegyed 1973/43,45, 990 hrsz	gyermekjátszótér, pihenőpark kialakítása	9 000 m ²			
Strand előtti terület	parkosítás, pihenőhely kialakítás, utcabútorozás, gyermek és felnőtt játszótér, extrém sport terület kialakítás	10 000 m ²			
Gárdonyi úti játszótér 101/2 hrsz	játszótér teljes felújítás, parkosítás, utcabútorozás	3 404 m ²			
Béke úti játszótér 1151 hrsz	teljes felújítás: parkosítás, utcabútorok, kisméterű sportpálya, játszóeszközök	1 939 m ²			
új játszótér létesítése a Régi vásártér útnál 2875 hrsz	tereprendezés, parkosítás, utcabútorozás, játszóeszközök kihelyezése	2 378 m ²			
Kékesi úti játszótér 4839 hrsz	a nem szabványos gyermekjátszótér eszközeinek bontása, új szabványos játszóeszközök kihelyezése, utcabútorozás, parkosítás	721 m ²			
Dobó úti játszótér 3387 hrsz	növényállomány fejlesztése, gyermekjátékok, padok, asztalok kihelyezése.	1 071 m ²			
Muzslai dísztó 6819/3 hrsz	a tő környezetének teljes rendezése, parkosítás, játszó-, pihenő-, főzőhelyek kialakítása asztalokkal, székekkel, fedett étkező helyek építése	20 000 m ²			
Összesen			2015-2020	230	TOP 4.3

B3 akcióterv: Pásztó közvilágításának fejlesztése

Feladat: a közvilágítás energiatakarékossá tétele, területi kiterjesztése, a megvilágítási fényerő növelése.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a közbiztonság fokozása,
- energiatakarékosság,
- a városüzemeltetés gazdaságosságának javítása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a közvilágítási lámpatestek cseréje
- a közvilágításba be még nem kapcsolt és az új fejlesztési területeken a közvilágítás kiépítése.

A **fejlesztések hatására** csökken a városüzemeltetés költsége, javul a közbiztonság, nő a lakossági komfortérzet.

A fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel Mft (nettó)	finanszírozási forrás
közvilágítás fejlesztése	Lámpatestek cseréje, a közvilágítási hálózat bővítése		2015-2017	212	TOP 3.2

B4 akcióterv: a leromlott városrészek lakóútjainak felújítása, kiépítése

Feladat: a leromlott városrészekben a tönkrement útburkolatok, járdák felújítása, cseréje, a hiányzók pótlása.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a városi környezet minőségének javítása,
- a közlekedésbiztonság és a lakosság komfortérzetének növelése,
- a népességmegtartó erő fokozása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a leromlott városrészek minőségi javítása,

- a városi szolgáltatások javítása, bővítése,
- a lakókörnyezet színvonalának emelése.

A fejlesztések hatására megszűnik a rossz minőségű utakon a balesetveszély, növekszik a közlekedés és közbiztonság, rendezettebbé válik a lakókörnyezet, javul a városkép, elégedettebb lesz a lakosság és erősödik Pásztó népességmegtartó képessége.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
	meglevő, rossz állapotú burkolatok felújítása, cseréje				
	hiányzó út- és járdaburkolatok megépítése				
Összesen			2015-2016	110	TOP 4.3

B5 akcióterv: az újabban beépült (fiatal) lakóterületek lakóútjainak kiépítése

Feladat: az újabb lakóterületek nemrégiben beépült utcáiban a burkolat kiépítése.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi átfogó stratégiai fejlesztési célokat szolgálja:

- a városi lakókörnyezet minőségének javítása,
- a közlekedésbiztonság és a lakosság komfortérzetének növelése,
- a népességmegtartó erő fokozása.

A fejlesztések konkrét céljai:

- a hiányzó útburkolatok megépítése.

A fejlesztések hatására rendezettebbé válnak a közterületek, javulnak a közlekedési viszonyok, tisztább lesz a lakókörnyezet, javul a városkép, elégedettebb lesz a lakosság és erősödik Pásztó népességmegtartó képessége.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
lakóutcák burkolatának kiépítése	hiányzó járdák megépítése				
	földutak gépjármű közlekedési burkolatának megépítése				
Összesen			2015-2016	110	TOP 4.3

B6 akcióterv: Pásztó ivóvíz és szennyvíz rendszereinek fejlesztése

Feladat: a meglévő hálózatok felújítása, korszerűsítése, szükség esetén kapacitás bővítése, az új fejlesztési területek belső hálózatainak kiépítése.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi átfogó stratégiai fejlesztési célokat szolgálja:

- városi infrastruktúra szolgáltatások minőségi javítása

A fejlesztések konkrét céljai:

- avult vezetékszakaszok cseréje
- hálózat bővítése.

A fejlesztések hatására javul a lakosság és a gazdasági területek ellátottsága, növekszik az elégedettség.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
ivóvíz és szennyvízcsatorna hálózatok felújítása, bővítése	ivóvízvezetékek felújítása, cseréje, az új (gazdasági) területek hálózatainak kiépítése		2016-2020		KEHOP 1.3. ÉRV Zrt.

	a szennyvízhálózat felújítása, cseréje, az új (gazdasági) területek hálózatainak kiépítése		2016-2020		költségviselésével KEHOP 1.2.
Összesen			2016-2020	143,9	ÉRV Zrt. költségviselésével

B7 akcióterv: a szennyvíztisztító telep felújítása, fejlesztése

Feladat: a szennyvíztisztító technológiájának felújítása, korszerűsítése, igény esetén (a gazdasági területek fejlesztése következtében) kapacitásnövelése, a biogáz termelés lehetőségeinek esetleges hasznosítása.

Az akcióterületi fejlesztés az alábbi **átfogó stratégiai fejlesztési célokat** szolgálja:

- a települési szolgáltatások színvonalának emelése,
- a települési környezet javítása,
- a városüzemeltetés gazdaságosságának javítása.

A fejlesztések **konkrét céljai:**

- a szennyvíztisztítási technológia korszerűsítése,
- a biogáz termelés lehetőségeinek vizsgálata,
- igény szerinti kapacitásbővítés.

A **fejlesztések hatására** javul a tisztított szennyvíz minősége, lehetővé válik az új gazdasági telephelyek ellátásba bekapcsolása, a biogáz hasznosítás lehetőségeivel növekedhet a megújuló energiák használata, csökkenhet a széndioxid kibocsátás, javul a települési környezet minősége.

A fejlesztési akcióterületen belüli fejlesztési feladatcsoportok és azok jellemzői

feladatcsoportok	projektek	output indikátor (kapacitás)	megvalósítás időszaka	költségigény, becsléssel MFt (nettó)	finanszírozási forrás
szennyvíztisztító telep felújítása	technológia korszerűsítés, tisztítási fokozat javítás, igény szerinti kapacitásbővítés, biogáz előállítási lehetőségek vizsgálata			még nem ismert	KEHOP 1.2

2.4 KÖLTSÉGEK ÖSSZESÍTŐ TÁBLÁZATA

Az alábbiakban az akcióterületi fejlesztések, illetve a külterületi és a település egészére vonatkozó fejlesztések költségeit összegezzük. A költségek nem tartalmazzák a tervezés, a műszaki ellenőrzés, az ÁFA és a tartalék költségeket. A nettó költségek a 2015. évi árszinten értendők. A (zárójelben) jelzett költségek nem a várost terhelik, azok állami költségviseléssel készülnek.

V1 jelű akcióterület: a történeti városmag rehabilitációjának déli irányú folytatása								
Feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
a monostori öregmalom idegenforgalmi célú felújítása	160			80	80			
Csohány emlékház és grafikus műhely kialakítása	25			10	10	5		
Rajeczky ház rekonstrukciója	46		23	23				
a műemléki körzet D-i részének közterületi rendezése, turisztikai szolgáltatások bővítése	20			10	10			
a Hársfa utcai garázssor bontása, az utca rendezése, utcaképjavítás, turisztikai szolgáltatások fejlesztése	80				40	40		
V1 Összesen	331		23	123	140	45		

V2 jelű akcióterület: a városközpont funkcióbővítő felújítása és a Fő utca arculatjavítása, a pincerendszer hasznosítása turisztikai célokra
--

PÁSZTÓ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A könyvtár funkcióbővítő felújítása, energetikai korszerűsítése	190		90	100				
Művelődési Ház energ. korszerűsítés, színpad, vizesblokk, hátsó épület, udvar felújítása	116,2				60	56,2		
A Fő utcai városképi törések mérséklése, a	20					10	10	
A Fő utcai pincék feltárása, felújítása és borturisztikai hasznos	143		20	23	50	50		
Közterületrendezés, a bútorozás és növény-állomány gazdagítása	50		10	10	10	10	10	
V2 Összesen	519,2		120	133	120	126,2	20	

V3 jelű akcióterület az iskolai sportlétesítmények fejlesztése és az iskolaépületek energetikai racionalizálása

Feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
tanuszoda és sportcsarnok építés	690				345	345		
felsőtagozatos oktatási épületek energetikai racionalizálása	285				140	145		
alsótagozatos oktatási épületek energetikai racionalizálása	200				100	100		
az iskolaudvar rendezése, felszereltségének javítása	20					20		
V3 Összesen	1 195				585	610		

V4 jelű akcióterület: a városközpont közlekedési rendszerének rendezése

Feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fő u. forgalmának racionalizálása, balesetveszély megszüntetése, forgalom-csillapítás, parkolók átalakítása	96			48	48			
városközponti kerékpárút hálózat kiépítése, dokkolók elhelyezése	a városi kerékpárút projektnél költségelve							
Fő u. – Hunyadi u. Szentlélek u. csomópont átépítése körforgalommal	(150) állami költségviseléssel			(150)				
V4 Összesen	96 (+150)			48(+150)	48			

V5 akcióterület: a volt szakrendelő átalakítása önkormányzati bérletlásokká

Feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Szociális városrehabilitáció, üres (barnamezős) épület újrahazsnoztása, önkormányzati bérletlásokká átalakítása, az épület környezetének rendezése	260			130	130			
V5 Összesen	260			130	130			

K1-jelű akcióterület: a Csillag tér rendezése, a Fő u. forgalomracionalizálása

Feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020

a Fő u. forgalom-racionalizálása, csomópontok átépítése	96 (V4-nél figyelembe véve)							
a Csillag téri emlékmű bontása	2			2				
a tér kertészeti rendezése, bútorozás	3				3			
Fő u. – Árpád u. körforgalmú csomópont	100				100			
K1 Összesen	105			2	103			

K2-jelű akcióterület: a strand funkcióbővítő rehabilitációja

Feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
a strand épületeinek felújítása, cseréje, kiegészítése a medencék rehabilitációja	410				200	210		
a szabad terek parkosítása, felszereltségének javítása, strandsportpályák kialakítása	50					50		
a strand körüli közterületrendezés, burkolatok kialakítása, parkoló építés, kertészeti rendezés	40					40		
K2 Összesen	500				200	300		

K3 jelű akcióterület: a sporttelep rehabilitációja

Feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
sportpálya felújítás, létesítés	20							
öltöző és szociális épületek, lelátó	30							
környezetrendezés, parkoló építés	20							
K3 Összefoglaló	70			30	40			

K4 jelű akcióterület: a vasútállomás környékének rendezése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
buszforduló kialakítás buszváró létesítés	50				50			
a kulturált utastájékoztató és utasellátás megteremtése	10					10		
fásított autóparkoló kialakítás	20					20		
parkosítás, zöldfelületek rendezése	a városi zöldterület-fejlesztésnél (B2 akciót.) figyelembe véve							
K4 Összesen	80				50	30		

K5 jelű akcióterület: a kórház terület bővítése, a parkolás megoldása, parkoló kapacitás növelés

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
területbiztosítás	nem önk. költség							
parkoló rendezés, növelés	30							
K5 Összesen	30			30				

K6 jelű akcióterület: É-i ipartelepi út megépítése

--	--	--	--	--	--	--	--	--

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
elkerülő út	(280) nem önk. költs.			(140)	(104)			
körforgalom	(100) nem önk. költs.				(100)			
1000 m közút építés	108,3		8,3	100				
K6 Összesen	108,3 (+380)		8,3	100(+140)	(204)			

K7 jelű akcióterület: É-i iparterület fejlesztése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
900 m vízvezeték megépítése								
900 m szennyvíz-csatorna építés								
K7 Összesen	77,1		30	47,1				

K8 jelű akcióterület: Ny-i iparterület fejlesztés és inkubátorház

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
területelőkészítés								
inkubátorház								
K8 Összesen	megyei TOP-ban							

K9 jelű akcióterület: Ny-i iparterülethez vezető út

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
útépítés	300 (+435 folytatás)			300				
K9 Összesen	300 (+435 folytatás)			300	(+435 folytatás)			

K10 jelű akcióterület: D-i iparterület fejlesztése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
vízvezeték, szennyvízcsatorna, gázvezeték építés	58		18	40				
K10 Összesen	58		18	40				

K11 jelű akcióterület: D-i iparterületre vezető út megépítése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
közútépítés	26		6	20				
K11 Összesen	26		6	20				

K12 jelű akcióterület: Kövicses patak mederrendezés

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2878 hrsz szakasz	150		75	75				
3338 hrsz szakasz	74		37	37				
K12 Összesen	224		112	112				

K13 jelű akcióterület: Zagyván túli területek csapadékvíz elvezetése (II. ütem)

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
padkafolyókák kiépítése az érintett utcákban								
torkolati mű megépítése								
K13 Összesen	15,5		15,5					

K14 jelű akcióterület: pásztói óvodaépületek felújítása

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020

PÁSZTÓ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Cserhát lakónegyedi óvodaépület	123		80	43				
Madách úti óvodaépület	95				60	35		
K14 Összesen	218		80	43	60	35		

H1 jelű akciótérlet: Hasznos turisztikai fejlesztési programja

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
tervek elkészítése	15			15				
turisztikai marketing kidolgozása	3			3				
megvalósító szervezet létrehozása	2			2				
H1 Összesen	20			20				

H2 jelű akciótérlet: a volt hasznosi általános iskola turisztaszállóvá átépítése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
turisztaszállóvá átalakítás, kertrendezés, pihenő és játszóhelyek kialakítása	44		22	22				
tanösvény(ek) kialakítása a víztározó térségében	2			2				
H2 Összesen	46		22	24				

H3 jelű akciótérlet: Pásztó-Hasznos orvosi rendelő korszerűsítés

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
akadálymentesítés, családbarát felújítás, energiaracionalizálás	17				8	9		
H3 Összesen	17				8	9		

H4 jelű akciótérlet: Hasznos Művelődési Ház korszerűsítése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
energiaracionalizálás felújítás	27,5				12	15,5		
H4 Összesen	27,5				12	15,5		

M1 jelű akciótérlet: Mátrakeresztes üdülőfaluvá fejlesztése (a lakófunkció megtartásával)

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
a turisztikai koncepció elkészítése	5			5				
a turisztikai hasznosításba bevonható épületek felmérése	5			5				
a felújítás műszaki terveinek kidolgozása	15			15				
turisztikai és befektetési marketing	2			2				
a helyi lakosság részvétele az idegenforgalmi vállalkozásban és a megvalósításban, bekapcsolódás a turisztikai képzésbe	5				5			
épületek turisztikai célú átalakítása, információs pont kialakítása	50				20	20	10	
M1 Összesen	82			27	25	20	10	

M2 jelű akciótérlet: a mátrakeresztesi erdei iskola felújítása, kapacitás növelése

feladatcsoportok	Σ nettó	évenkénti költségigény MFt
------------------	---------	----------------------------

	költségigény MFt	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
a meglévő épületek korszerűsítő felújítása								
új bérbe adható apartmanok építése								
a terület rendezése, funkcionális gazdagítás, pihenő és játszóhelyek								
M2 Összesen	280			140	140			

M3 jelű akcióterület: Mátrakeresztes Művelődési Ház korszerűsítése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
energiaracionalizálás, belső felújítások	30				15	15		
M3 Összesen	30				15	15		

B1 jelű akcióterv: a városi kerékpárút hálózat egyes szakaszainak megépítése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
kerékpárút az É-i iparterületek felé	289,6		50	239,6				
kerékpárút az É-i és D-i iparterületek között	260			60	100	100		
kerékpárút a D-i iparterület felé	72,5						36	36,5
kerékpárút Hasznos és Mátrakeresztes között	állami költségvisel.							
B1 Összesen	622,1		50	299,6	100	100	36	36,5

B2 jelű akcióterv: városi zöldterületek fejlesztése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
általános tennivalók	46		7	7	7	7	7	11
területekhez kötött fejlesztések	184		30	30	30	30	30	34
B2 Összesen	230		37	37	37	37	37	45

B3 jelű akcióterv: Pásztó közvilágításának fejlesztése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
lámpatestek cseréje, hálózatfejlesztés	212		70	70	72			
B3 Összesen	212		70	70	72			

B4 jelű akcióterv: a leromlott városrészek lakóútjainak korszerűsítése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
útjavítások, burkolatcserék, hiányzó burkolat kiépítése	110		50	60				
B4 Összesen	110		50	60				

B5 jelű akcióterv: az újabb városrészek lakóútjainak kiépítése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	110		50	60				
B5 Összesen	110		50	60				

B6 jelű akcióterv: Pásztó ivóvíz és szennyvíz rendszereinek fejlesztése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
hálózatfejlesztések, korszerűsítések	143,8			29	29	29	29	27,9
B6 Összesen	143,9			29	29	29	29	27,9

B7 jelű akcióterv: a szennyvíztisztító telep felújítása, fejlesztése

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
technológiaváltás, korszerűsítés								
B6 Összesen	n.a.						n.a.	n.a.

Akcióterületi összesítő

	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
V1 Összesen	331		23	123	140	45		
V2 Összesen	519,2		120	133	120	126,2	20	
V3 Összesen	1 195				585	610		
V4 Összesen	96 (+150)			48 (+150)	48			
V5 Összesen	260			130	130			
Városközpont össz.	2401,2 (+150)	-	143	434 (+150)	1023	781,2	20	
K1 Összesen	105			2	103			
K2 Összesen	500				200	300		
K3 Összesen	70			30	40			
K4 Összesen	80					50	30	
K5 Összesen	30			30				
K6 Összesen	108,3 (+280+100)		8,3	100	(+380)			
K7 Összesen	77,1		30	47,1				
K8 Összesen	megyei TOP		xx	xx	xx	xx	xx	xx
K9 Összesen	300 (+435)			300	(+435)			
K10 Összesen	58		18	40				
K11 Összesen	26		6	20				
K12 Összesen	224		150	74				
K13 Összesen	15,5		15,5					
K14 Összesen	218		80	43	60	35		
külső városr. össz.	1811,9 (+815)	-	307,8	686,1	403 (+815)	385	30	
H1 Összesen	15			15				
H2 Összesen	46		22	24				
H3 Összesen	17				8	9		
H4 Összesen	27,5				12	15,5		
Hasznos összesen	105,5	-	22	39	20	24,5	-	-
M1 Összesen	82			27	25	20	10	
M2 Összesen	280			140	140			
M3 Összesen	30				15	15		
Mátrakeresztes össz	392	-	-	167	180	35	10	-
Akcióterületek össz.	4710,6 (+965)	-	472,8	1326,1 (+150)	1626 (+815)	1225,7	60	-

A város egészét érintő, akcióterületekhez nem kapcsolható belterületi akciótervi fejlesztések

feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
B1 Összesen	622,1		50	299,6	100	100	36	36,5
B2 Összesen	230		37	37	37	37	37	45
B3 Összesen	212		70	70	72			
B4 Összesen	110		50	60				
B5 Összesen	110		50	60				
B6 Összesen	143,9			29	29	29	29	27,9
B7 Összesen	n.a.							
Akciótervek össz.	1428	-	257	555,6	238	166	102	109,4

A fejlesztések költségigényeinek összesítése

	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
akcióterületi költségek összesen	4710,6 (+965)	-	472,8	1326,1 (+150)	1626 (+815)	1225,7	60	-
belterület akciótervek költsége összesen	1428	-	257	555,6	238	166	102	109,4
Mindösszesen	6138,6 (+965)	-	729,8	1881,7 (+150)	1864 (+815)	1391,7	162	109,4

3. ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM

3.1 A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSÉT VAGY MEGSZÜNTETÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK

(a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása)

Pásztó ITS vizsgálati munkarészei foglalkoznak valamennyi hátrányos társadalmi réteg:

- a hátrányos helyzetű, leszakadó, szegregált társadalmi rétegek,
- az idősek,
- a fogyatékkal élők,
- a nemek és a gyermeke(ke)t nevelő (nagy)családok, és
- a halmozottan hátrányos tanulók

esélyegyenlőségének biztosításával.

Ez a fejezet a szegregált népesség esélyeinek javítására koncentrál, arra tesz javaslatokat, hogy a város középtávú fejlesztési programjaiban hogyan tudja érvényre juttatni az antiszegregációs politikát, a városi fejlesztések miképpen szolgálják a szegregált népesség helyzetének javítását, a szegregáció megszüntetését. Ezért e munkarész kitér a szegregáció csökkentéséhez/megszüntetéséhez szükséges:

- fizikai fejlesztésekre:
 - o az intézményhálózat minőségi fejlesztésének igényeire valamint a felszereltség szükség szerinti javítására (iskolák felújítása, kultúrházak korszerűsítése, közösségi létesítmények: sporttelep, strand rehabilitációja),
 - o a közlekedési viszonyok javítására (hiányzó burkolatok megépítése, leromlott utcák, járdák burkolatcseréje)
 - o az önkormányzati (szociális) lakásépítés és lakásrehabilitáció kérdéseire (üresen álló volt szakorvosi rendelő szociális lakásokká átalakítása),
 - o az akadálymentesítés problémakörére, (mind az intézmények, mind a közterületek esetén) és
- a szervezeti – szervezési - szellemi háttér, a szemléletformálás szükségességére, így:
 - o az egyházak, valamint a nonprofit és civil szervezetek esélyegyenlőséget javító tevékenységének bővítésére, önkéntesek fokozott részvételére,
 - o a megfelelő szakképzett munkaerő biztosítására, ápolók, pedagógusok, önkéntes segítők, szociális munkások, romológusok és roma értelmiségiek részvételének fontosságára az esélyegyenlőség javításában, illetve
 - o a társadalmi szemléletváltoztatás, az aktív szolidaritás növelésének fontosságára is.

A fejezet foglalkozik a hátrányos helyzetűek

- oktatási esélyegyenlőséggel,
- a közösségi ellátásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés azonos esélyeinek biztosításával,
- a foglalkoztatási esélyegyenlőséggel

egyaránt.

Mind a társadalmi, mind a területi szegregációból következő fizikai és gazdasági hátrányok csökkentése/felszámolása már középtávon elengedhetetlen, de valamennyi esélyegyenlőségi cél eléréséhez szükséges teljes forrásigény valószínűleg nem teremthető elő középtávon, 2020-ig.

Az önkormányzat mellett a civil- és nonprofit szervezetek, valamint az egyházak szerepe kiemelkedő jelentőséggel bír, elsősorban az idősek és a romák társadalomba integrálásában, valamint a többségi társadalom ezzel kapcsolatos szemléletformálásában. Az egyéni iskolai vagy fejlesztő mentorprogramokban, család-mentorálásban, de az ápoló-gondozó munkában is nagy szerepet vállalhatnak az egyházak vagy a civil szervezetek által megszervezett, kiképzett önkéntes segítők.

A gazdasági szervezetek és vállalkozók antiszegregációs programban való pozitív közreműködése ill. felelősségvállalása a – speciális, atipikus, szociális - munkalehetőségek bővítésében: a részmunkaidő és a távmunka, a rugalmas munkaidős foglalkoztatás lehetőségeinek szélesítésében, családbarát munkahelyek létrehozásában, a megváltozott munkaképességűek és az alacsonyan képzettek alkalmazásában, a munkahelyi befogadó légkör megteremtésében, valamint a vállalati képzések bővítésében nyilvánulhat meg.

3.1.1 Az előző (2008) IVS óta eltelt időszak antiszegregációs eredményei

- Bővült az idősek gondozási központja.
- Csökkent a komforthiányos lakások száma és aránya (ennek ellenére arányuk a teljes lakásállományban 2011-ben még mindig 9,1 %). A 2001. évi népszámlálás óta a 2011. évi népszámlálásig a teljes lakásállomány 3964 db-ról 4093 db-ra növekedett, ami a lakhatási

körülményeket javította, de magas az üresen álló lakások száma (355 db) és aránya (8,7%), a lakott lakások száma alatta marad a háztartásszámnak, ami kényszerű együttélésekre utal.

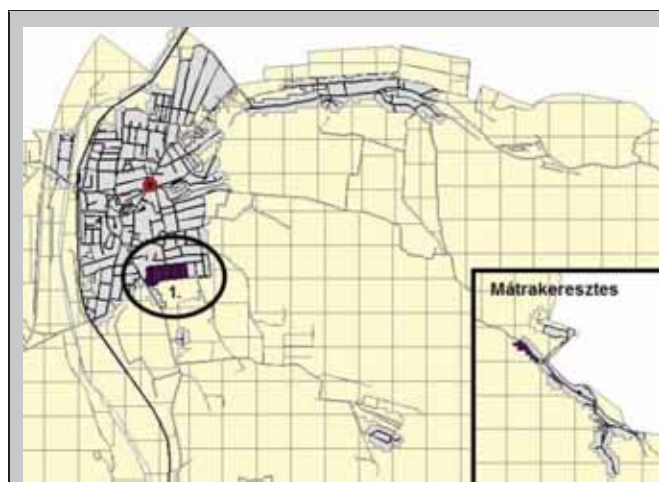
- A fogyatékosok foglalkoztatása, a szociális foglalkoztatás emelkedett,
- Elkészült 2013-ban Pásztó Esélyegyenlőségi Programja, amely jelen esélyegyenlőségi fejezet számára is alapul szolgált.
- Pásztó rendelkezik Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzéssel és Intézkedési Tervvel.

3.1.2. A hátrányos helyzetű, leszakadó, szegregálódó rétegek integrációja, támogatása

A szegregátum(ok) helyzete és javítási programja

Pásztón a 2011. évi népszámláláskor a 9 689 fő lakónépességből 83,7% vallotta magát magyarnak, 3,5% romának. A város esélyegyenlőségi programja szerint a tényleges arány ezt meghaladó mértékű, kb. a lakosság 8-9 %-a, 7-800 fő.

A város roma lakosságának többsége asszimilálódott, a város társadalmának szerves részét képezi, nem jellemzőek a konfliktusok, de nagy létszámot képviselnek a mélyszegénységben élők. Ezek egy része, 308 fő területileg koncentráltan szegregátumban él a belterület DK-i peremén a Gábor Áron u. – Dankó u. – Vörösmarty u. – Nyikom u. – Csermely u. környékén. A KSH a 2011. évi népszámlálási adatok az alábbi szegregátum lehatárolást adta át az ITS készítéséhez.

Pásztó, 30%-os mutató melletti szegregátum KSH 2011

Pásztó 35%-os mutató melletti DK-i szegregátum KSH 2011

Mátrakeresztes szegregációs térképei KSH 2001

Pásztó szegregációs térképe KSH 2001

A 2001. évi és 2011. évi népszámlálás adatai alapján lehatárolt szegregációs ill. szegregálódó területek térképeiből megállapítható, hogy a szegregált területek szűkültek. Hivatalosan szegregátumként csak az 50 főt meghaladó nagyságú, összefüggően kedvezőtlen mutatókkal rendelkező területek számítanak, így a város DK-i peremén a Dankó u. – Fő u. – Névtelen u. – Csermely u. – Nyikom u. térsége mindkét időpontban szegregált területnek számított, a többi jelzett terület nem éri el az 50 főt.

Mutató megnevezése	Pásztó összesen 2001	szegregátum 2001	Pásztó összesen 2011		szegregátum 2011	
			2011	változás a 2001 %-ában	2011	változás a 2001 %-ában
Lakónépesség száma	10 296	495	9689	94,1	308	62,2
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya %	16,6	24,9	12,9	77,7	21,1	84,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya %	63,7	65,1	61,6	96,7	69,2	106,3
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya %	19,7	10,1	25,5	129,4	9,7	96,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül %	25,9	64,9	13,3	51,4	62,0	95,5
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában %	10,6	0,3	15,2	143,4	1,7	566,7
Lakásállomány (db)	3 964	148	4093	103,3	87	58,8
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya %	21,9	30,4	9,1	41,6	20,7	68,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül %	44,1	69,6	41,1	93,2	75,1	107,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül %	17,2	53,1	9,5	55,2	54,0	101,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül %	51,9	28,8	54,2	104,4	23,2	80,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya %	41,3	54,8	41,8	101,2	59,1	107,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya %	39,3	64,7	41,4	105,3	73,6	113,8
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül %	58,4	75,8	55,1	94,3	62,3	82,2
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) %	9,1	17,5	16,7	183,5	54,3	310,3
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) %	3,3	5,8	9,7	293,9	27,6	475,9
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül %	15,8	29,6	7,0	44,3	20,7	69,9
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül %	12,0	14,1	6,6	55,0	13,8	97,9

2011-ben a szegregátumban élők adatai – akárcsak 2001-ben - jelentősen eltérnek a városi átlagtól: a gyermekek aránya sokkal magasabb, az időseké sokkal alacsonyabb, míg a munkaképes korosztály aránya nagyjából megegyezik a pásztóiával. A városi 0,51 vitalitási index-szel szemben a szegregációban élők vitalitási indexe 2,2. Ez nem csupán a magasabb gyerekszámnak köszönhető, hanem az idősek igen alacsony (9,7%) részarányának is. Ez utóbbi rossz egészségi állapotra és korai halálra utal. A magas (21,1 %) gyermek arány a közoktatási feladatokra, a korai iskolaelhagyás csökkentésére és a továbbtanulás segítésére hívja fel a figyelmet, különösen mert elmondható, hogy az iskolázottság jelentősen elmarad a városi átlagtól: míg az egész városban az általános iskolai, vagy annál is alacsonyabb végzettségűek aránya 13,3 %, a szegregátumban ez 62,0 %-ot ér el. Nagyrészt ebből is adódik, hogy a foglalkoztatottak aránya a városi átlag (54,2 %) felét sem éri el (23,2%). A rendkívül magas (54,3 %), a városi átlag (16,4%) háromszorosát meghaladó munkanélküliség pedig e népességi réteg mélyszegénységét is determinálja. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők (1,7%) a városi átlagnak (15,2%) alig több mint egytizedét érik csak el. Rendszeres munkajövedelemmel a szegregátum munkaképes korú lakóinak háromnegyede (75,1%) nem rendelkezik. A foglalkoztatottak aránya mindössze 23,2 %, de ők is nagyrészt (73,6%-uk) az alacsony presztízsű ágazatokban dolgoznak. A háztartások közel 60 %-ában (59,1%) egyáltalán nincs kereső foglalkoztatott. A munkanélkülieken belül a tartósan, 360 napon túli munkanélküliek aránya a városi érték háromszorosa.

A szegregátumi lakáskörülmények is markánsan rosszabbak, mint a pásztói átlag. A lakások száma 87 db, melyből 18 db, 20,7 % alacsony komfortfokozatú, a pásztói érték többszöröse. Az egy lakásra jutó népesség az összvárosi 2,37 fő/lakás helyett itt 3,54 fő/lakás. A zsúfoltság mértékét növeli, hogy míg az egész város lakásállományának csupán 6,6 %-a egyszobás, a szegregátumban ez 13,8 %, azaz a lakásonkénti nagyobb létszám kevesebb szobában koncentrálódik. A terület közművel ellátott, de nincs minden lakás a hálózatokra rákötve: a lakások 90 %-a rendelkezik vezetékes ivóvízzel, 61%-a szennyvízcsatornával, 45,7 %-a vezetékes gázzal. (Forrás: Pásztó Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja) Az épületek állapota vegyes, a lakókörnyezet részben rendezetlen, a környéken esetenként előfordul illegális hulladéklerakás.

Igazán kedvezőtlen képet az időbeli összehasonlítás jelent. Bár az kedvező, hogy a szegregáltan élők száma csökkent, de a minőségi mutatók változásából az látszik, hogy a pozitív változások a szegregátumban lényegesen lassabbak, mint az egész városban. Különösen feltűnő, hogy amíg Pásztó egészében a csak alapfokon iskolázottak aránya a felére, 48,5 %-kal csökkent, a szegregátumban ez a csökkenés csupán 4,5 %-os, ami a különbségek további növekedésére utal. Különösen aggasztó, hogy a foglalkoztatottak aránya a teljes népességen belül emelkedett, de a szegregátumban csökkent, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya szegregátumban gyorsabban emelkedett, mint az egész városban. A munkanélküliek, azon belül a tartósan munka nélkül levők aránya a teljes népességben nőtt, de a növekedés üteme a szegregátumban a városihoz képest több mint másfélszeres. Ez a szegregáltan élők munkaerőpiacról való fokozottabb kiesését, a jövedelmi különbségek növekedését jelzi.

A lakáskörülményekre hasonló mondhatók el: az alacsony komfortfokozatú lakások aránya tíz év alatt a településen a korábbi fele alá (41,6 %) esett, a szegregált területen azonban lassúbb a javulás. Ugyan ez a tendencia tapasztalható az egyszobás lakások csökkenési ütemével kapcsolatban is, a szegregátumban alig, mindössze 2,1 %-kal változott az arányuk, míg a városban 45 %-kal mérséklődött.

A szegregátum helyzet-javítási programja

A fentiek alapján kulcskérdés, hogy a szegregátum lakossága hogy tud a munkaerőpiacon jobban érvényesülni, hogyan tud (a jelenleginél magasabb) jövedelemre szert tenni, ezáltal megélhetésén és lakáskörülményein javítani.

Elsődleges feladat a képzettségi szint emelése, mert enélkül foglalkoztatási lehetőségei továbbra is igen csekélyek maradnak. A probléma kettéválasztandó:

- a gyermek korosztály és fiatalok iskoláztatására és
- a felnőttoktatásra.

A gyermekek oktatási esélyegyenlőségének fizikai lehetőségei (megfelelő iskolaépület, felszereltség) azonos színvonalon vannak biztosítva a város valamennyi iskoláskorú lakója számára, mivel a korábbi iskolák összevonásával ma egy általános iskola működik Pásztón. (Az iskolaépület felújítása és sportlétesítményekkel – sportcsarnok, tanuszoda - gazdagítása szerepel a város tervei között.) Különbség inkább a tanulók teljesítménye (kompetenciamérés) és továbbtanulása között tapasztalható: a hátrányos ill. halmozottan hátrányos helyzetű tanulók teljesítménye rendre elmarad az iskolai és az országos átlagtól. Továbbtanulás szempontjából is megállapítható, hogy gimnáziumban vagy érettségit adó szakközépiskolában a városi átlagnál sokkal kisebb arányban tanulnak tovább hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek, ők többnyire szakiskolába mennek tovább. Emiatt az oktatáson belül a „szellemi” egyenjogúság biztosítására szükséges koncentrálni, azaz a hátrányos helyzetűek felzárkóztatása, az otthoni tanulás-támogatási és szülői képzettségi különbségek kiegyenlítése és a tehetséggondozás kiemelt feladat. Ehhez elengedhetetlen egyénre szabott programok kidolgozása, az egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezésre továbbképzett pedagógusok és mentorok működése. Ez az oktatásban résztvevők módszertani továbbképzésének fokozott szükségességét is felveti, ami pénzt, időt és szervezést igényel. Ugyancsak elengedhetetlen a segítő szakemberek iskolapszichológus, fejlesztő pedagógus biztosítása, ill. számuk növelése. Erősíteni kell a különbségek kiegyenlítését szolgáló, tanórán/iskolán kívüli programok kínálatát és az azon résztvevő HH és HHH helyzetű diákok arányát is. A felzárkóztatás érdekében fokozni szükséges az iskola „külső” szervezetekkel, intézményekkel ápolts kapcsolatait, ezen belül is a Roma Kisebbségi Önkormányzat részvételét a hátrány-csökkentési és szemléletformáló munkában, valamint – a Családsegítő, Gyermekjóléti és Védőnői Szolgálat fenntartott állandó kapcsolat mellett – a civil szervezetek (pl. Gyermekekért Alapítvány, Sportegyesület(ek), Bűnmegelőzési és Vagyonvédelmi Alapítvány, Mátravidéki Kulturális Alapítvány, iskolai civil szervezetek) részvételét. Ilyen civil szerveződésen keresztül képzelhető el – önkéntes munkaként a 60+ program keretében - az iskolai mentorrendszer kialakítása is.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze a gyermekek hátrányos helyzetével, a gyermekszegénységgel kapcsolatos problémákat és tennivalókat:

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Osztályok közötti HH/HHH arány nem kiegyensúlyozott az egyes évfolyamokban	Osztályok felülvizsgálata, a beiskolázáskor a HH/HHH-s gyerekek osztályok közötti elosztására figyelemmel lenni.
HH/HHH tanulók között magas a hiányzás, a nem fizetés szabadidős programok száma alacsony, a kompetencia-mérések nem minden esetben érik el az országos átlagot. Kevés a segítő szakember, pszichológus, fejlesztő pedagógus	Útravaló program, Arany János programba bekapcsolódni iskolai mentorokkal, módszertani képzések (differenciálás, multikulturális oktatás, fejlesztő pedagógia, tantestületi hospitálások), iskolai alapítványokon keresztül szabadidős programok támogatása.

A felnőttoktatás szerepe is kiemelten fontos a szegregátumban lakók helyzetének javításához, hiszen az ott élők 69,2 %-a munkaképes korú, de ezen korcsoport közel kétharmada csak általános iskolát (vagy azt sem) végzett, azaz cca. 140 fő semmiféle szakképesítéssel nem rendelkezik. Az utóbbi években a közmunka valamelyes foglalkoztatást és jövedelmet biztosított ugyan, de ez hosszabb távon – a 65 éves nyugdíjkorhatárt figyelembe véve pl. az 50 évnél fiatalabbak számára – nem jelenthet perspektívát. Így feltétlenül szükséges lenne – a „szokásos” OKJ-s tanfolyamok mellett – a helyi gazdaság bevonásával, a foglalkoztatók munkaerőigényeinek megfelelő, célzottan a város/szegregátum alacsonyán képzett lakóira összeállított felnőttoktatási program összeállítása. A Roma Kisebbségi Önkormányzatnak jelentős szerepe és felelőssége lehet e program kialakításában is és a lakosság részvételi készségének megerősítésében, valamint a lemorzsolódás csökkentésében is.

Ezen túl, a szegregátumból induló vállalkozások és önfoglalkoztatók számára a felkészítés, a gazdasági és jogi tanácsadás, valamint az első év(ek)ben a mentorálás biztosítása feltétlenül szükséges.

A foglalkoztatottság növelése érdekében a képzésekkel elérhető munkaerőpiaci potenciál növelésén túl az idősebb alacsonyán képzett lakosság számára továbbra is a közfoglalkoztatás jelenthet lehetőséget. A közfoglalkoztatás keretében figyelembe vehető munkaerő a K12 akcióterületen a Kövicses patak mederrendezésében, a B2 akcióterv keretében a városi zöldfelületek fejlesztésében, a B4 akciótervben a leromlott városrészek útjainak felújításában, rendezésében, a B1 akciótervben a városi kerékpárút hálózat kiépítésénél, a B7 akciótervben az erdősítéseknel hasznosítható a középtávú fejlesztések megvalósítása érdekében.

Emellett azon foglalkoztatók, vállalkozók támogatása (pl. iparűzési adókedvezmény adása) is javasolható, akik új munkahelyet hoznak létre az alacsonyán iskolázottak alkalmazására.

Az életkörülmények javítása a képzettségi szint és a foglalkoztatottság emelésén túl a lakáskörülmények jobbá tételével, a környezet rendezésével és a közlekedési viszonyok javításával lehetséges. A város középtávú akcióterületi terveiben ezek – ha nem is célzottan a szegregációs területre kidolgozva – szerepelnek. A szegregátum körülményeit javítják az alábbi tervezett projektek:

- V5 akcióterület: szociális városrehabilitáció keretében az üresen, használaton kívül álló volt szakorvosi rendelő önkormányzati szociális bérlakásokká átalakítása, ezáltal az önkormányzati lakásállomány növelése, a kiutalható lakások számának emelése a szegregátum lakói közül néhány család jobb körülmények közötti elhelyezését is lehetővé teszi,
- K12 akcióterület: a Kövicses patak mederrendezése, amely a Dankó utcát közvetlenül is érinti és az árvízveszély csökkentésével az itt élők közbiztonságát növeli, a környezet rendezettségét javítja,
- B1 akcióterv: a városi kerékpárút hálózat megépítése, melynek a Kövicses patak mentén vezetett ága a Dankó utcán halad, így közvetlenül érinti a szegregátumot, ezáltal a területet bekapcsolja a teljes várost feltáró, a munkahelyeket, az iskolákat és intézményeket elérő kerékpárút hálózatba.
- B2 akcióterv: városi zöldfelületek fejlesztése, amelynek keretében az utcafásítások, közterület rendezések a szegregált területen is elvégzendők, ezáltal itt is javul a környezetminőség, a rendezettség, az intenzívebb növényállomány kedvező hatásai érezhetővé válnak,
- B3 akcióterv: Pásztó közvilágításának fejlesztése, amely a szegregátum utcáinak közvilágítását is javítja,
- B4 akcióterv: a leromlott városrész lakóutcáin a hiányzó burkolatok kiépítése, felújítása, amely szintén vonatkoztatható a szegregátum utcáira.

A szociális munka intenzitásának és eredményességének erősítése fontos a területen - a fizikai környezet színvonalának emelése mellett. Ez nemcsak a munkaerőpiac-orientált képzésekre, hanem a társadalmi kapcsolatok erősítésére, a család-mentorálás szélesebb körű elterjesztésére, a krízisben levő családokkal való foglalkozásra, a családi csődvédelemre kell koncentrálnon. Több településen pozitív tapasztalatok vannak a kártyás közüzemi órák felszerelése nyomán, a közüzemi díjtartozások felhalmozódásának csökkentése/elkerülése érdekében, így itt is meggondolandó ennek alkalmazása.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze a mélyszegénységgel kapcsolatos problémákat és tennivalókat:

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az általános iskolai végzettség-, az érettségi nélküli és a szakképzetlen munkanélküliek száma	Általános iskolai végzettség, szakképzettség és érettségi megszerzésre vonatkozó képzések szervezése
Bérlakás állomány rossz minőségű	Bérlakás állomány minőségének javítása
Szociális bérlakás állomány rossz minőségű	Szociális bérlakás állomány minőségének javítása
Egészségügyi-családvédelmi ismeretek hiányosak	Egészségügyi-családvédelmi ismeretek bővítése közösségi programokon keresztül
A szolgáltatások korlátozását okozó közüzemi díjtartozások felhalmozódnak	Lakásfenntartási támogatás emelése

3.2. SZEGREGÁLÓDÁSSAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK

A szegregálódás veszélye elsősorban a központi várostesttől területileg is elkülönülő Mátrakeresztesen merülhet fel. Ez az a városrész, ahol a 2011. évi népszámlálás demográfiai és gazdasági adatai valamennyi városrész közül a legkedvezőtlenebbek (l. ITS vizsgálati munkarészek, helyzetértékelés 2.3.2. A településrészek bemutatása c. fejezet Mátrakeresztesre vonatkozó részét). A területi elszigeteltség és a nem mindig kielégítő közlekedési kapcsolatok, a helyi intézmények hiánya ill. nem fenntarthatósága mind ilyen irányú folyamatokat indítanak. Ezért az ITS javaslatai között szerepel a helyben foglalkoztatás lehetőségeinek bővítése, a helyi értékek megőrzésére alapozott turizmusfejlesztés, a közlekedési kapcsolatok javítása és a lakosság aktív bevonása a turisztikai fejlesztésekbe, valamint az ehhez kapcsolódó humánerőforrás-fejlesztésbe. Az akcióterületek közül az M1, M2, M3 akcióterületek javaslatai Mátrakeresztes fejlesztésére vonatkoznak.

4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1. KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A külső összefüggések fejezet részét az mutatja be, hogy a stratégia hogyan illeszkedik az EU célokhoz és az uniós támogatási rendszerekhez, az egyes ágazati stratégiákhoz, a megyei fejlesztési koncepcióhoz, a felsőbb szintű – országos/megyei - területfejlesztési és területrendezési tervdokumentumokhoz a település gazdasági, esélyegyenlőségi programjaihoz, a településrendezési eszközökhöz, az értékvédelmi rendeletekhez.

Pásztó több ágazati fejlesztési stratégiával is rendelkezik, ezek többnyire szakági fejlesztési stratégiák, pl. Pásztó Város Gazdasági Programja, Pásztói Kistérség Turizmusfejlesztési Programja, Pásztó város Köznevelési Egyenlőségi Helyzetelemzése és Intézkedési Programja, Pásztó város Helyi Esélyegyenlőségi Programja.

Az alábbiakban röviden a város meglévő tervezeteinek tartalmát vázoljuk fel, majd a fejezet végén egy összefoglaló táblázaton mutatjuk be, hogy az egyes városi és megyei stratégiák, fejlesztési programok témái az IVS melyik fejezetébe épültek be, illetve feltűntetésre kerül az is, hogy ezek a célok milyen EU támogatásokba illeszkednek.

4.1.1. Az EU 2014-2020 tematikus céljaival és a hazai operatív programokkal való összhang

Az alábbi táblázat a városi célok rendszerét állítja párhuzamba az EU 2014-2020 időszak kiemelt 11 tematikus céljával, ill. a következő hét év hazai operatív programjainak prioritásaival.

Pásztó tematikus céljai	EU tematikus célok	OP prioritások
A népességmegtartó képesség javítása, a városi kötődés fokozása, az esélyegyenlőség és társadalmi szolidaritás erősítése - A foglalkoztatási lehetőségek bővítése a népességvonzás, népesség megtartás érdekében - A társadalmi összetartozás és szolidaritás erősítése, a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem - A szolgáltatások, programkínálat, sportolási, kulturális, szabadidős lehetőségek bővítése a vonzerő növeléséért, az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása - Oktatási esélyegyenlőség, beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba - A lakhatási lehetőségek javítása - Az idősök társadalmi integrálása, a növekvő idősgondozási igény kielégítése - A hátrányos helyzetű leszakadó rétegek társadalmi integrációja	A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése	GINOP 1 prioritás: a kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése GINOP 3 prioritás: infokommunikációs fejlesztések GINOP 5 prioritás: foglalkoztatás növelése GINOP 6 prioritás: versenyképes munkaerő GINOP 7. prioritás: turizmusfejlesztés TOP 1. prioritás: térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás elősegítésére TOP 2 prioritás: vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés TOP 4. prioritás: a helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése TOP 5. prioritás: megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi együttműködés és foglalkoztatás ösztönzés TÁMOP 1 prioritás: a foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra való belépés ösztönzése
	A társadalmi befogadás előmozdítása és szegénység elleni küzdelem	TOP 4. prioritás: a helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése TOP 5. prioritás: megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi együttműködés és foglalkoztatás ösztönzés TOP 7. prioritás: CLLD típusú fejlesztések EFOP 1. prioritás: Együttműködő társadalom EFOP 2. prioritás: beruházások a társadalmi együttműködés érdekében TÁMOP 2 prioritás: alkalmazkodóképesség javítása TÁMOP 5. társadalmi befogadás, részvétel erősítése

	az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása	TOP 4. prioritás: a helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése EFOP 1. prioritás: Együttműködő társadalom EFOP 2. prioritás: Infrastrukturális beruházások a társadalmi együttműködés érdekében EFOP 5. prioritás: pénzügyi eszközök alkalmazása a társadalmi együttműködés erősítése érdekében GINOP 3 prioritás: infokommunikációs fejlesztések
	beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	TOP 5. prioritás: megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi együttműködés és foglalkoztatás ösztönzés EFOP 4. prioritás: infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében EFOP 3. prioritás: gyarapodó tudástőke TÁMOP 3 prioritás: Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek
	az info-kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának fokozása	GINOP 3: Infokommunikációs fejlesztések
Munkahelyteremtés és a gazdaság versenyképességének növelése - A gazdasági infrastruktúra fejlesztése, telephelykínálat biztosítása - A gazdaság versenyképességének fokozása - A megfelelő összetételű és minőségű munkaerőhátter biztosítása - A turisztikai infrastruktúra és programkínálat erősítése	a KKV-k versenyképességének fokozása	TOP 1. prioritás: térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás elősegítésére GINOP 1 prioritás: a kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése GINOP 3 prioritás: Infokommunikációs fejlesztések GINOP 6. prioritás: versenyképes munkaerő GINOP 7. prioritás: turizmusfejlesztés
	a foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a munkavállalói mobilitás ösztönzése	GINOP 1 prioritás: a kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése GINOP 3 prioritás: infokommunikációs fejlesztések GINOP 5 prioritás: foglalkoztatás növelése GINOP 6 prioritás: versenyképes munkaerő GINOP 7. prioritás: turizmusfejlesztés TOP 1. prioritás: térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás elősegítésére TOP 2 prioritás: vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés TOP 4. prioritás: a helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése TOP 5. prioritás: megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi együttműködés és foglalkoztatás ösztönzés TÁMOP 1 prioritás: a foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra való belépés ösztönzése
	a kutatás, a technológiai fejlesztés és innováció megerősítése	GINOP 2: kutatásfejlesztés és innováció GINOP 3: Infokommunikációs fejlesztések

		EFOP 3. prioritás: gyarapodó tudástőke
	az info-kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés elősegítése és a technológiák használatának fokozása	GINOP 3: Infokommunikációs fejlesztések
	beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	TOP 5. prioritás: megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi együttműködés és foglalkoztatás ösztönzés EFOP 4. prioritás: infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében EFOP 3. prioritás: gyarapodó tudástőke TÁMOP 3 prioritás: Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek GINOIP 6. prioritás: versenyképes munkaerő
	A környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése	GINOP 7. prioritás: a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és turisztikai fejlesztése
Városi arculatépítés, Környezetfejlesztés - A városvédő és hagyományörző civil szervezetek támogatása - Az ökonomikus területgazdálkodás érvényesítése - A környezet és utasbarát közlekedés fejlesztése, a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása - A „Fenntartható Zöld-Pásztó” program megvalósítása	A társadalmi befogadás előmozdítása	TOP 4. prioritás: helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése EFOP 1. prioritás: Együttműködő társadalom EFOP 2. prioritás: Infrastrukturális beruházások a társadalmi együttműködés erősítése érdekében EFOP 3. prioritás: gyarapodó tudástőke
	az alacsony szén-dioxid kibocsátásra való áttérés támogatása minden ágazatban	TOP 3. prioritás: alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés, kiemelten a városi területeken KEHOP 4. prioritás: megújuló energiaforrás-felhasználás növelése KEHOP 5. prioritás: hatékony energiafelhasználás
	A környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése	TOP 2. prioritás: vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés TOP 3. prioritás: alacsony széndioxid kibocsátásra áttérés TOP 4. prioritás: a helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése, szociális városrehabilitáció KEHOP 3. prioritás: természeti értékeink jó kezelése KEHOP 4. prioritás: megújuló energiaforrás-felhasználásnövelése KEHOP 5. prioritás: hatékony energiafelhasználás KEHOP 6. prioritás: fenntartható életmód és fogyasztás GINOP 7: Természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme turisztikai fejlesztése VP 4. prioritás: Mezőgazdasági és erdészeti ökoszisztémák helyreállítása
	A fenntartható közlekedés elősegítése	TOP 3. prioritás: alacsony széndioxid kibocsátásra áttérés, fenntartható települési közlekedésfejlesztés
Felkészülés a klímaváltozásra, a megújuló energiaforrások kihasználásának bővítése, a természeti értékek megőrzése	az alacsony szén-dioxid kibocsátásra való áttérés támogatása minden ágazatban	TOP 3. prioritás: alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés, kiemelten a városi területeken KEHOP 4. prioritás: megújuló energiaforrás-felhasználás növelése KEHOP 5. prioritás: hatékony energiafelhasználás

• Önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése • A magántulajdonú lakásállomány energetikai korszerűsítésének támogatása • A széndioxid kibocsátás csökkentése • Pásztó és környezete klímastratégiájának elkészítése és a megvalósítás elindítása • A gépjármű-közlekedési szükséglet mérséklése, a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása • A zöldfelületi hálózat erősítése • Klímavédelem a helyi mikroklima javításával, a városi zöldfelületek minőségi megújításával • Víztakarékoság • A lakosság környezet- és klímatudatosságának fokozása		GINOP 4 prioritás: energiahatékonyság és megújuló energiahasználat növelése
	az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése	KEHOP 2. prioritás: vizeink jó kezelése, árvízvédelem, vízgyűjtő fejlesztés, vízgazdálkodás TOP 2. prioritás: népességmegtartó településfejlesztés TOP 3. prioritás: alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés, fenntartható települési közlekedésfejlesztés, önkormányzatok energiahatékonyságának és megújuló energiahasználatának növelése
	a környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése	TOP 2. prioritás: vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés TOP 3. prioritás: alacsony széndioxid kibocsátásra áttérés TOP 4. prioritás: a helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése, szociális városrehabilitáció KEHOP 2. prioritás: vizeink jó kezelése KEHOP 3. prioritás: természeti értékeink jó kezelése KEHOP 4. prioritás: megújuló energiaforrás-felhasználásnövelése KEHOP 5. prioritás: hatékony energiafelhasználás KEHOP 6. prioritás: fenntartható életmód és fogyasztás GINOP 7: Természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme turisztikai fejlesztése VP 4. prioritás: Mezőgazdasági és erdészeti ökoszisztémák helyreállítása
	a fenntartható közlekedés elősegítése	TOP 3. prioritás: alacsony széndioxid kibocsátásra áttérés, fenntartható települési közlekedésfejlesztés

4.1.2. A településrendezési eszközökkel való összhang

Pásztó Településfejlesztési Konceptiója 1999-ben, 16 évvel ezelőtt készült, azaz jelentős átdolgozásra szorul, hiszen az azóta eltelt időben gyökeres változások mentek végbe a (világ)gazdasági környezetben, a társadalomban, a fizikai környezetben és a politikában is. Elég csak azt említeni, hogy a korábbi településfejlesztési koncepció készítésének idején Magyarország még nem volt az EU tagja, így azok a célkitűzések és uniós támogatások, amelyek a csatlakozás után nagymértékben befolyásolják a hazai fejlődést - és az ITS időszakát is -, akkor még nem voltak ismereteseek.

A település szándékai szerint az Integrált Településfejlesztési Stratégiával egy tervezési folyamatban, egymásra épülve készült volna el az újhosszú távú településfejlesztési koncepció, az ITS pedig arra alapozva a hosszú távú fejlesztési feladatok középtávú lebontását tartalmazza. Sajnálatos módon a hosszú távú településfejlesztési koncepció tervezése – forrás és megbízás hiányában – elmaradt, így az ITS-ben a középtávú feladatok kapcsán a hosszabb távú perspektívát is végig kellett gondolni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne kellene az új településfejlesztési koncepciót elkészíteni, de erre már csak az ITS után kerülhet sor.

A Településrendezési Tervek – Pásztó Településszerkezeti Terve, Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve ugyancsak 1999-ben készült. Időközben kisebb, néhány tömbre vonatkozó módosítások ugyan voltak, de a teljes átdolgozás – már csak az azóta bekövetkezett jogszabályi változások (az építési törvény és az OTÉK igen jelentős változása) következtében, az ITS-től függetlenül is - nagyon időszerűvé vált. Az új településrendezési tervek készítése során a településfejlesztési akciók településrendezési terveket módosító hatásai a tervekbe beilleszthetők. Mindemellett megállapítható, hogy a településszerkezetben alapvető változtatásokat az ITS nem okoz, a javaslatok illeszkednek a település adottságaihoz és lehetőségeihez, kisebb területfelhasználási módosításokat, hálózati

változtatásokat vagy kiegészítéseket (pl. a kerékpárutak, csomóponti változtatások kapcsán) azonban igényelnek.

4.1.3. Nógrád megye Területfejlesztési Programjával (2014-2020) való összhang

A Nógrád Megyei Területfejlesztési Program megállapításai szerint a megye gazdasági helyzete kedvezőtlen. A történeti, domborzati adottságok miatt kialakult aprófalvas településhálózati szerkezet nem kedvezett az urbanizálódásnak. A megye ipara a rendszerváltás után jelentős mértékben visszaesett, ma fajlagosan itt a legalacsonyabb az egy főre jutó GDP, az országos szintet meghaladó a népességcsökkenés és elöregedés.

Pásztó helyzete relatív kedvező, mivel a fejlődési tengelyt képező 21. sz. út mellett fekszik, ami az É-D-i kapcsolatot is megteremti Hatvan, ill. az M3 autópálya irányába, valamint – az EU csatlakozás következtében remélhetőleg megélénkülő- határon átnyúló közös fejlesztések számára Szlovákia felé is. Ezért a megye területfejlesztési koncepciójában Pásztó térségével kapcsolatos felvetések:

- együttműködés a Losonc – Salgótarján térség fejlesztésében,
- aktív részvétel a 21-es út menti fejlődési tengely kialakításában,
- részvétel a „Nógrád szíve” kulturális és ökoturisztikai fejlesztésekben (Hollókő világörökségi területhez aktívan kapcsolódva)

Mind a határ menti együttműködésben, mind pedig a gazdasági és turisztikai fejlesztésekben a megyei koncepció első szintű szerepet jelöl Pásztó számára. A város – kedvező táji, környezeti adottságai révén - kapcsolódni tud a megyei fejlesztési koncepció több célkitűzéseire is. Ezeket az alábbi felsorolásban alászínezés jelzi.

A Nógrád Megyei Területfejlesztési Program 2014-2020 három fő fejlesztési irányt határoz meg:

1. Fejlődő gazdaság

- a. KKV-k és nagyvállalatok élénkülő vállalkozói aktivitása
- b. jövőcentrikus, kreatív és tudásalapú gazdasági tevékenységek meghonosítása megerősítése
- c. ipari hagyományokon alapuló ágazatok megerősítése, a hozzáadott érték növelése
- d. helyi értékekre épülő fejlődő, piacképes vidéki gazdaság
- e. meglevő potenciálokra építő innovációs centrumok létrehozása, megerősítése

2. Aktív, kreatív, együttműködő társadalom

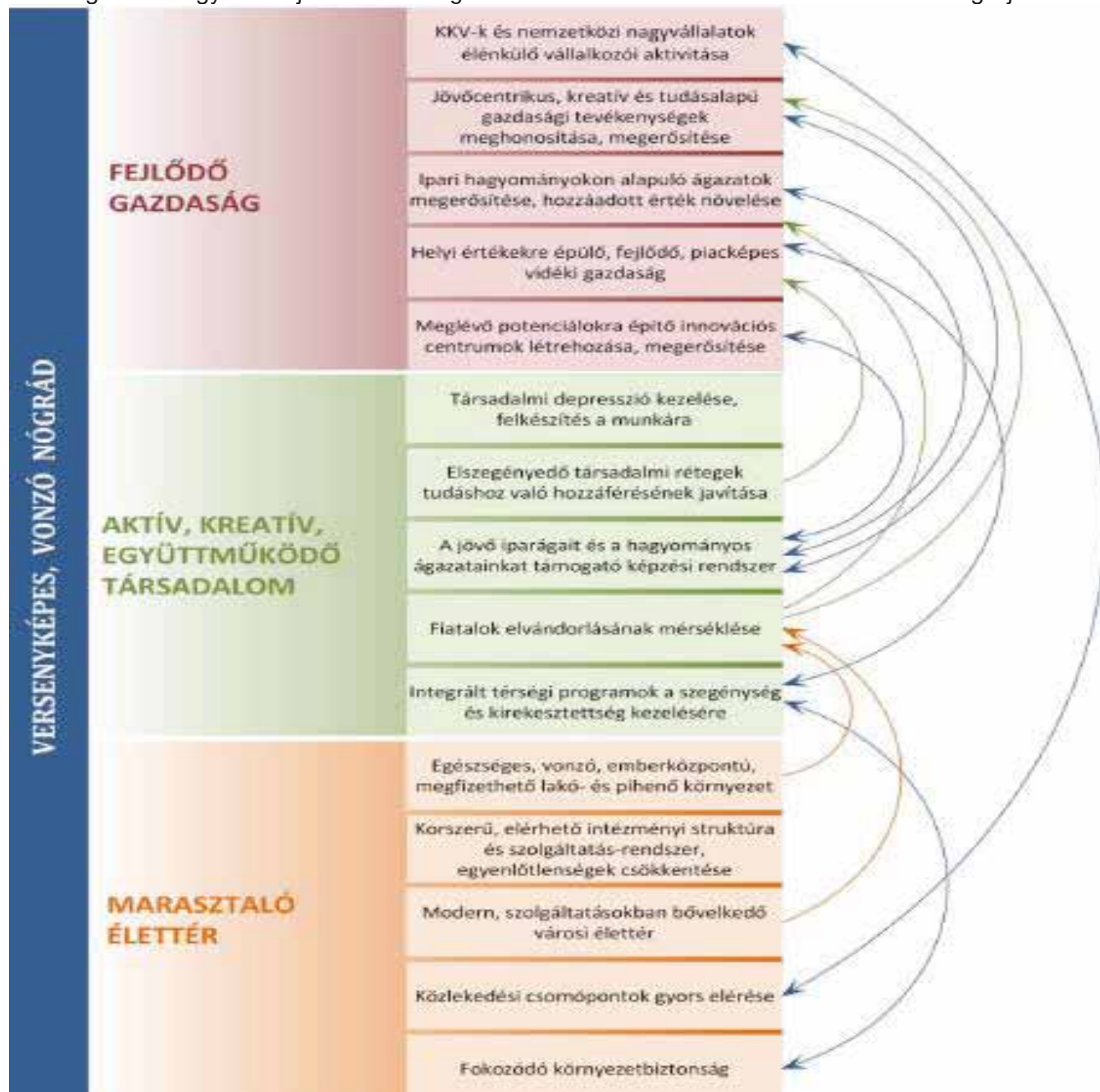
- a. a társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára
- b. elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáférése javítása
- c. a jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató képzési rendszer
- d. a fiatalok elvándorlásának mérséklése
- e. integrált térségi programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére

3. Marasztaló életér

- a. egészséges, emberközpontú, vonzó, megfizethető lakó és pihenő környezet
- b. korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatási rendszer, egyenlőtlenségek csökkentése
- c. modern szolgáltatásokban bővelkedő városi életér
- d. közlekedési csomópontok gyors elérhetősége
- e. fokozódó környezetbiztonság.

Azok a fejlesztési témák, ahol Pásztó részvétele nem jelzett, vagy nem reálisak a településen – pl. meglevő potenciálra építő innovációs centrum – vagy nem igényelnek fejlesztést, mint pl. a közlekedési csomópontok gyors elérhetősége, mert ez a 21. sz. főút jelenleg folyó négy nyomúsításával már biztosított, további fejlesztést nem igényel.

A Nógrád megyei Fejlesztési Program célkitűzéseit a következő ábra foglalja össze.

A megyei célok és az ITS célpiramisában meghatározott pásztói célok összevetését az alábbi táblázat mutatja:

Nógrád Megye Fejlesztési Program céljai	Pásztó ITS célkitűzései
FEJLŐDŐ GAZDASÁG	MUNKAHELYTEREMTÉS ÉS A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK NÖVELÉSE
• KKV-k és nagyvállalatok élénkülő vállalkozói aktivitása • Jövőcentrikus, kreatív és tudásalapú gazdasági tevékenységek meghonosítása megerősítése • Az ipari hagyományokon alapuló ágazatok megerősítése, a hozzáadott érték növelése • A helyi értékekre épülő fejlődő, piacképes vidéki gazdaság	• A gazdasági infrastruktúra fejlesztése, telephelykínálat biztosítása • A gazdaság versenyképességének fokozása • A megfelelő összetételű és minőségű munkaerőhátér biztosítása • A táji-, természeti-, történeti-, kulturális adottságokra alapuló turisztikai infrastruktúra és programkínálat erősítése

AKTÍV, KREATÍV, EGYÜTTMŰKÖDŐ TÁRSADALOM	A NÉPESSÉGMEGTARTÓ KÉPESSÉG JAVÍTÁSA, A VÁROSI KÖTÖDÉS FOKOZÁSA, AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉS TÁRSADALMI SZOLIDARITÁS ERŐSÍTÉSE
• a társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára • elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáférése javítása • a jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató képzési rendszer • a fiatalok elvándorlásának mérséklése • integrált térségi programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére	• A foglalkoztatási lehetőségek bővítése a népességvonzás, népesség megtartás érdekében • A társadalmi összetartozás és szolidaritás erősítése, a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem • A szolgáltatások, programkínálat, sportolási, kulturális, szabadidős lehetőségek bővítése a vonzerő növeléséért, az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása • Oktatási esélyegyenlőség, beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba • A lakhatási lehetőségek javítása • Az idősek társadalmi integrálása, a növekvő idősgondozási igény kielégítése • A hátrányos helyzetű leszakadó rétegek társadalmi integrációja
MARASZTALÓ ÉLETTÉR	VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS, KÖRNYEZET- FEJLESZTÉS, FELKÉSZÜLÉS A KLÍMA- VÁLTOZÁSRA, A MEGÚJULÓ ENERGIA- FORRÁSOK HASZNÁLATNAK BŐVÍTÉSE, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE
• egészséges, emberközpontú, vonzó, megfizethető lakó és pihenő környezet • korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatási rendszer, egyenlőtlenségek csökkentése • modern szolgáltatásokban bővelkedő városi élettér • fokozódó környezetbiztonság.	• A városvédő és hagyományőrző civil szervezetek támogatása • Az ökonomikus területgazdálkodás érvényesítése • A környezet és utasbarát közlekedés fejlesztése, a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása • A „Fenntartható Zöld-Pásztó” program megvalósítása • Önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése • A magántulajdonú lakásállomány energetikai korszerűsítésének támogatása • A széndioxid kibocsátás csökkentése • Pásztó és környezete klímastratégiájának elkészítése és a megvalósítás elindítása • A gépjármű-közlekedési szükséglet mérséklése, a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása • A zöldfelületi hálózat erősítése • Klímavédelem a helyi mikroklima javításával, a városi zöldfelületek minőségi megújításával • Víztakarékosság • A lakosság környezet- és klímatudatosságának fokozása

4.2. BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A belső összefüggések fejezetrésznek a célok logikai összefüggéseit kell bemutatnia, azt, hogy a helyzetértékelésben beazonosított problémákra adnak-e megoldást a stratégia javaslatai. Itt kell foglalkozni a célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatásával is.

4.2.1. A problémák és célok logikai összefüggése

A stratégiai célok és tennivalók meghatározása olyan rendszerben történt, ami biztosítja, hogy a javaslatok a helyzetelemzésben feltárt problémák megoldásához nyújtsanak segítséget.

A stratégia 2. fejezete tartalmazza a városrészi és az összárosi problémák enyhítésére, megszüntetésére irányuló fejlesztési javaslatokat. Valamennyi ismertetésénél az alábbi szerkezet érvényesül, ami a problémák, a célok, az intézkedési csoportok és az azokhoz tartozó tennivalók és feladatok egymásra épülésével és egymás melletti bemutatásával már önmagában is biztosítja az összhangot:

Átfogó stratégiai célok			
	Stratégiai részcélok		
		Lehetséges intézkedési csoportok	
			Tennivalók, feladatok

Az alábbi táblázatban foglaljuk össze a **problémákat**, az azok megoldásához szükséges **tematikus fejlesztési célokat**, valamint az azokat megoldó **akcióterületi tervek és akciótervek** felsorolását.

T1 Tematikus cél megnevezése: népességmegtartó képesség javítása, a városi kötődés fokozása, esélyegyenlőség és társadalmi szolidaritás	
Problémák: a fenti TEMATIKUS céllal kapcsolatosan a helyzetfeltáró és helyzetértékelő munkarész vizsgálata szerinti problémák/veszélyek felsorolása	
- o népességcsökkenés, - o negatív vándorlási egyenleg, - o előregedés, alacsony vitalitási index, - o munkanélküliség, alacsony foglalkoztatottság, - o alacsony képzettségi szint, - o társadalmi leszakadás, szegregációs, gondok	
T1/1 rész cél az ITS-ben: a népességvonzás, a népesség megtartása érdekében a foglalkoztatási lehetőségek bővítése	
- o a munkahelyek számának és minőségi választékának növelése az É-i, a D-i és a Ny-i iparterületek fejlesztése, a kizárható telephely kínálat gazdagítása, az iparterületek megközelíthetőségének és közmű ellátásának javítása, - o családbarát, atipikus foglalkoztatási módok elterjesztése atipikus foglalkoztatók támogatása (pl. iparűzési adókedvezménnyel) - o a munkaerő igényekhez alkalmazkodó képzések erősítése az élethosszig tanulás elterjesztése, továbbképzések, átképzések hatékonyságának növelése, ehhez a fizikai feltételek megteremtése a művelődési házak és a könyvtár, valamint az iskolák korszerűsítésével - o kezdő vállalkozások támogatása képzéssel, tanácsadással, mentorálással, inkubátorház létesítése a Ny-i iparterületen	
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására	
- o az É-i, a D-i és a Ny-i iparterületek fejlesztése, a kizárható telephely kínálat gazdagítása, az iparterületek megközelíthetőségének javítása, K6, K7, K8, K9, K10, K11 akcióterületek, - o az élethosszig tanulás elterjesztése, továbbképzések, átképzések hatékonyságának növelése, ehhez a fizikai feltételek megteremtése a művelődési házak és a könyvtár, valamint az iskolák korszerűsítésével V2, V3, H4, M3 akcióterületek - o inkubátorház létesítése a Ny-i iparterületen K8 akcióterület - o az atipikus foglalkoztatók támogatása (pl. iparűzési adókedvezménnyel)	
T1/2 rész cél az ITS-ben: a városi vonzerő növelése a népesség megtartása érdekében	
- o közösségi terek és összefüggő gyalogos rendszer kialakítása, - o városképjavítás, a rendezettség fokozása - o a környezetszennyezettség csökkentése, - o a klímaváltozás negatív hatásainak csökkentése - o a helyi mikroklima kialakítása érdekében árnyékoló és párasító/hűtő (víz)felületek kialakítása	
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására	
- o a városközponti rehabilitáció folytatása, V1 és V2 akcióterületek - o a zöldfelületi rendszer javítása, további köztér rendezése, parkosítása, B2 akcióterv	

forgalomcsillapított övezetek és gyalogos rendszer kialakítása, a Fő utca rendezése, a Csillag tér átépítése akcióterv V4 és K1 akcióterületek a településvédő kül- és belterületi fásítások, erdősítések végrehajtása, B2 és B7 akcióterületek a széndioxid kibocsátás csökkentése, önkormányzati épületek energiaracionalizálása, a megújuló energiák használati arányának növelése V3, K14, H3, H4 és M3 akcióterületek a gépjármű-közlekedési szükségletek csökkentése, összefüggő kerékpárút hálózat kiépítése a munkahelyek és intézmények megközelítésére V4, K1, K4, K6, akcióterületek, B1 akcióterv
T1/3 rész cél az ITS-ben: A társadalmi összetartozás és szolidaritás erősítése, a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem
- o a közbiztonság fokozása - o esélyegyenlőség biztosítása - o az önkéntes munkalehetőségek bővítése, civil szervezetek támogatása
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
a balesetveszélyes közlekedési csomópontok átépítése, biztonságos kerékpárút hálózat kiépítése, további térfigyelő kamerák felszerelése az indokolt helyeken, V4, K1, akcióterületek, B1 akcióterv akadálymentesítés a közterületeken és intézményekben V2, V3, K2, K3, K4, K14, H2, H3, H4, M2, M3 akcióterületek o a leszakadó, szegregálódó rétegek társadalomba integrálása oktatással, mentorálással, felzárkóztatással és tehetséggondozással, ehhez a fizikai körülmények megteremtése V2, V3, H4, M3 akcióterületek 60+ program kidolgozása és elindítása, az aktív és társadalmilag hasznos időskor lehetőségeinek, feltételeinek és szervezeti hátterének megteremtése
T1/4 rész cél az ITS-ben: A szolgáltatások, programkínálat, sportolási, kulturális, szabadidős lehetőségek bővítése a vonzerő növeléséért, az intézményi kapacitások bővítése
- o a szociális és egészségügyi hálózat minőségi javítása - o a gyerekjóléti és oktatási intézmények hatékonyságának növelése - o a kulturális élet élénkítése, „Családbarát Pásztó” megvalósítása - o sportolási és rekreációs lehetőségek bővítése
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
orvosi rendelő felújítása H3 akcióterület az iskolák felújítása, sportlétesítményekkel bővítése, óvodák korszerűsítése V3 és K14 akcióterületek a kultúrházak korszerűsítése, a könyvtár funkcióbővítő felújítása V2, H4, M3 akcióterületek a történeti városközpont kulturális kínálatának élénkítése, interaktív múzeum kialakítása V1, V2 akcióterület strand felújítása, a sporttelep rekonstrukciója K2, K3 akcióterület a szabadidőpark és kalandpark fejlesztése B2 akcióterv a víztározó és környéke fejlesztése, tanösvények, sportreptér fejlesztése H1, H2 akcióterület erdei iskola kapacitásnövelő korszerűsítése M2 akcióterület
T1/5 rész cél az ITS-ben: A lakhatási lehetőségek javítása
o a fiatalok első lakáshoz jutásának támogatása
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
a volt szakrendelő épületének átalakítása önkormányzati bérlakásokká V5 akcióterület
T1/6-1/11 rész cél az ITS-ben: A hátrányos helyzetű leszakadó rétegek, fogyatékkal élők, idősek társadalmi integrálása, oktatási és foglalkoztatási esélyegyenlőség
- o aktív, társadalmilag is hasznos időskor - o napközbeni idősellátás növekvő igények szerinti kapacitásbővítése - o a családi kríziskezelés szélesítése - o felzárkóztatás és tehetséggondozás, az élethosszig tanulás terjesztése - o közszolgáltatásokhoz való azonos hozzáférés - o speciális képzési, fejlesztési rendszerek bevezetése - o családgondozás, tájékoztatás, jogvédelem - o komplex akadálymentesítés - o női és családbarát foglalkoztatás, fogyatékkal élők foglalkoztatásának fejlesztése - o humán infrastruktúrák, intézmények fejlesztése - o „Családbarát Pásztó”
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
60+ program kidolgozása és elindítása, az aktív és társadalmilag hasznos időskor lehetőségeinek, feltételeinek, szervezeti hátterének és helyszíneinek megteremtése V1, V2, V3, K2, K3, K14, H4, M3 akcióterületek akadálymentesítés a közterületeken és intézményekben V2, V3, K2, K3, K4, K14, H2, H3, H4, M2, M3 akcióterületek a leszakadó, szegregálódó rétegek társadalomba integrálása oktatással, felzárkóztatással és tehetséggondozással, ehhez a fizikai körülmények biztosítása V2, V3, H4, M3 akcióterületek

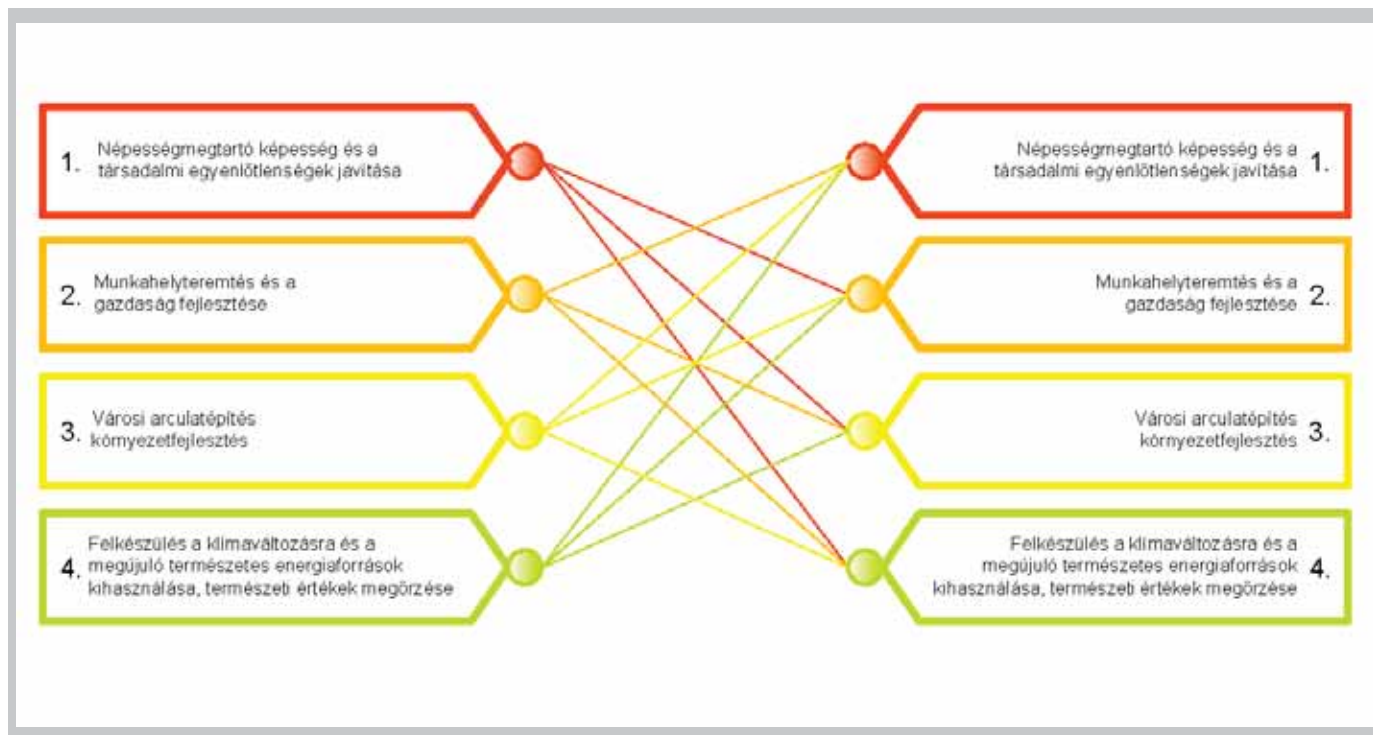
iskola, kultúrház, könyvtár fejlesztés, funkcióbővítő korszerűsítés V2, V3, K14, H4, M3 akcióterületek
T2 Tematikus cél megnevezése: a gazdaság versenyképességének növelése, munkahelyteremtés, turizmusfejlesztés
Problémák: a fenti TEMATIKUS céllal kapcsolatosan a helyzetfeltáró és helyzetértékelő munkarész vizsgálatai szerinti problémák/veszélyek felsorolása
- o visszaeső, nem versenyképes gazdaság, alacsony egy főre jutó GDP - o gazdasági befektetések hiánya - o az adottságokhoz képest fejletlen és folyamatosan csökkenő volumenű turizmus - o magas munkanélküliség, alacsony foglalkoztatottság - o a munkaerő alacsony képzettségi szintje
T2/1 rész cél az ITS-ben: Gazdasági infrastruktúrafejlesztés
- o támogatási ösztönző rendszerek kidolgozása, kijánlható telephelyek kínálatának biztosítása, környezetbarát telephelyfejlesztés - o meglévő telephelyek kapacitásnövelése - o induló vállalkozások támogatása
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
meglévő É-i és D-i iparterületek bővítése K7, K10 akcióterületek új – Ny-i - iparterület kialakítása, előkészítése a telephelykínálat érdekében K8, K9 akcióterület a gazdasági területek közötti megközelíthetőségének javítása K6, K9, K11 akcióterületek a gazdasági területek környezetbarát, kerékpáros megközelíthetőségének kiépítése B1 akcióterv inkubátorház létesítése a kezdő vállalkozások támogatására a Ny-i iparterületen K8 akcióterület
T2/2 rész cél az ITS-ben: Gazdasági versenyképesség fokozása
- o értékesítési szövetkezet(ek) létrehozása - o Tourinform iroda felállítása - o a megújuló energiahasználatra ösztönzés
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
turista információs pontok fejlesztése, M1, V1, V2, H1 akcióterületek városközponti helyiség-biztosítás a Tourinform iroda részére (Fő utcában) V2 akcióterület
T2/3 rész cél az ITS-ben: A megfelelő minőségű és összetételű munkaerő biztosítása
- o a középfokú (szak)képzés fejlesztése, - o gyakornoki programok, vállalati képzések - o felnőttképzés, átképzés, továbbképzés, informatikai és idegennyelvi képzések hatékonyságának növelése - o élethosszig tanulás általánosabbá tételének fizikai feltételeinek biztosítása
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
iskolaépületek fejlesztése V3 akcióterület kultúrházak, könyvtár funkcióbővítő korszerűsítése V2, M3, H4 akcióterületek inkubátorház építés a Ny-i iparterületen K8 akcióterület
T2/4 rész cél az ITS-ben: a turisztikai infrastruktúra és programkínálat erősítése
- o kereskedelmi szállásférőhelyek bővítése - o a falusi turizmus programkínálatának változatosabbá tétele, a gasztronómiai kínálat bővítése - o az erdei iskola kapacitásbővítő fejlesztése - o a Hasznosi víztározó környéke, a sportreptér, a vár, a kalandpark fejlesztése - o strand rekonstrukció - o sporttelep rehabilitáció - o a városközponti rehabilitáció folytatása és turisztikai hasznosításának intenzifikálása
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
szállásférőhelyek kapacitásnövelése V1, M1, M2, H1, H2 akcióterületek a falusi turizmus programkínálatának változatosabbá tétele, a gasztronómiai kínálat bővítése M1, M2, M3, H1 H2 akcióterületek az erdei iskola kapacitásbővítő fejlesztése M2 akcióterület a Hasznosi víztározó környéke, a sportreptér, a vár, a kalandpark fejlesztése H1 akcióterület és B2 akcióterv strand rekonstrukció K2 akcióterület sporttelep rehabilitáció K3 akcióterület Muzsla üdülőterületi tó környékének fejlesztése B2 akcióterv a városközponti rehabilitáció folytatása és turisztikai hasznosításának intenzifikálása V1, V2 akcióterületek
T3 Tematikus cél megnevezése: városi arculatépítés, környezetfejlesztés, ökonomikus területgazdálkodás

Problémák: a fenti TEMATIKUS céllal kapcsolatosan a helyzetfeltáró és helyzetértékelő munkarész vizsgálatai szerinti problémák/veszélyek felsorolása
- o nem vonzó, rendezetlen városi (köz)területek, utcaképi törések, - o helyenként leromló, elhanyagolt, kevésbé karbantartott épületek - o az épített értékek nem kellő hasznosulása a városi vonzerőben és turizmusban - o alulhasznosított, használaton kívüli területek, épületek - O hiányos utcafásítások
T3/1 rész cél az ITS-ben: a városvédő, hagyományőrző civil szervezetek megerősítése
- o a lakossági aktivitás fokozása az örökségi értékek és városkép fenntartásában, javításában - o helyi értékvédő körök, gyűjtemények létrehozása és az értékek turisztikai bemutatásában civil részvétel - O lakóhelyi környezetesztétikai és utcaképi védelem
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
civil részvétel fokozása a lakókörnyezeti színvonal emelésében, a lakókörnyezet rendezésében, növényzetesítésében V2 akcióterület, B2 akcióterv civiliek aktív részvétele a régészeti terület idegenforgalmi bemutatásában, interaktív múzeum kialakításában V1 akcióterv
T3/2 rész cél az ITS-ben: az ökonomikus területgazdálkodás érvényesítése
- o alulhasznosított és használaton kívüli belterületi ingatlanok használatba vétele - O belterület növekedés korlátozása, belső területi tartalékok kihasználása
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
hasznosíthatatlan, üresen álló gazdasági telephelyek hasznosítása használaton kívüli volt szakrendelő önkormányzati lakásokká átalakítása szociális városrehabilitáció keretében V5 akcióterület
T3/3 rész cél az ITS-ben: környezet és utasbarát közlekedés megvalósítása
- o gépjármű közlekedési szükségletek csökkentése, a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése - o a vasútállomás és környékének rehabilitációja - O közlekedésbiztonság fokozása, veszélyes csomópontok átépítése
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
összefüggő kerékpárút hálózat kiépítése B1 akcióterv a vasútállomás környékének rendezése, buszforduló, parkoló, utas-tájékoztató és ellátó K4 akcióterv balesetveszélyes csomópontok átépítése három helyen V2, K1 akciótervek lakóutcák színvonalának emelése, leromlott állapotú utcák javítása B3, B4, B5 akciótervek
T3/4 rész cél az ITS-ben: „Fenntartható Zöld Páztó” program
- o közterületek és magánkertek növényzet-intenzitásának növelése, növényzeti árnyékolók, pergolák - o közterületeken szárazságtűrő növények alkalmazása a fenntartási költségek csökkentése érdekében - O „épületzöldítés”, sövények, tűzfal befuttatások
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
közterületi növénypótlások, állományjavítás közterek, parkok rendezése, a növényzet felújítása V1, V2, K1, K4, K12 akcióterületek, B2 akcióterv
T4 Tematikus cél megnevezése: felkészülés a klímaváltozásra, a megújuló energiák használatának fokozása, természeti értékek megőrzése
Problémák: a fenti TEMATIKUS céllal kapcsolatosan a helyzetfeltáró és helyzetértékelő munkarész vizsgálatai szerinti problémák/veszélyek felsorolása
- o energiapazarló épületállomány, gazdaságtalan energiateljesítmény - o a széndioxid kibocsátást csökkenteni, a megújuló energia használatot növelni kell az EU irányértékek felé elmozdulás érdekében - o nem elég környezettudatos lakossági szemlélet - o a városi klímastratégia hiánya - o nem környezetbarát közlekedési rendszer - O a zöldfelületi rendszer hiányosságai
T4/1 rész cél az ITS-ben: önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése
- o épületek hőszigetelése - o épületek fűtési rendszereinek korszerűsítése, fűtőanyagváltás, megújuló energiahasználat elindítása - o nyílászárók cseréje, rekuperációs szellőztetési rendszerek beépítése
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
iskolaépületek, művelődési házak, orvosi rendelő, könyvtár energia-racionalizálása, nyílászárók, fűtési rendszerek cseréje, homlokzati hőszigetelés, árnyékolástechnika V2, V3, K14, M3, H3, H4 akcióterületek
T4/2 rész cél az ITS-ben: a magántulajdonú lakásállomány energetikai korszerűsítésének ösztönzése

o a lakossági energiatudatosság fokozása, ismeretterjesztés, informálás
o pályázati lehetőségekről információ, pályázati (szellemi) támogatás nyújtása
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
a lakossági energiatudatosság és környezet-érzékenység fokozása központi pályázati lehetőségek ismertetése, figyelem felhívás segítség biztosítása lakossági energetikai korszerűsítési pályázatíráshoz, energetikai tanúsítvány elkészítéséhez
T4/3 rész cél az ITS-ben: a széndioxid kibocsátás csökkentése
O a fosszilis energiahasználat háttérbe szorítása, megújulókat használatának növelése
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
a gázenergia használat csökkentése, napenergia használat növelése V2, V3, K14, M3, H3, H4 akcióterületek biomassza energia hasznosítása, biogáz előállítás a szennyvíztelepen B6 akcióterv
T4/4 rész cél az ITS-ben: Pásztó és környéke klímastratégiájának kidolgozása és a megvalósítás elindítása
o klímavizsgálatok, elemzések, klímastratégia összeállítása
O a megvalósítási terv és ütemezés, szükséges intézkedések kidolgozása
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
a közterületi mikroklíma alakítás részletes terveinek kidolgozása, közterületi árnyékolástechnika V1, V2, K1, K4 akcióterületek, B2 akcióterv a zöldfelületi intenzitás növelése V1, V2, K1, K4 akcióterületek, B2 akcióterv hűtőfelületek, vízfelületek, párologtatás növelése B2 akcióterv
T4/5 rész cél az ITS-ben: a gépjármű-közlekedési szükséglet csökkentése
o gépjármű közlekedési szükségletek csökkentése, a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése
o a vasútállomás és környékének rehabilitációja
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
az egész városra kiterjedő összefüggő kerékpárút hálózat kiépítése a munkahelyekhez és az intézményekhez, kerékpártárolók építése B1 akcióterv a vasútállomás környékének rendezése, közösségi közlekedés feltételeinek javítása, buszforduló K4 akcióterv
T4/6, T4/7 rész célok az ITS-ben: a zöldfelületi hálózat erősítése, klímavédelem, helyi mikroklíma alakítás a városi zöldfelületek megújításával
o összefüggő, területileg folyamatos zöldfelületi rendszer teljessé tétele
o a növényzet intenzitás, lombtömeg növelése, többszintes növényállomány kialakítása
o vízfolyások menti zöld-folyosók megőrzése, fokozása
o közterületi mikroklíma alakítás árnyékolással, párologtatással
O épületek hővédelme növényzettel, árnyékolással
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
közterület rendezések, utcakép javítások, közterek, gyalogos felületek használati értékének, berendezésének javítása V1, V2, K1, K4 akcióterületek, B2 akcióterv zöldfelületi rendezések, állományjavítások V1, V2, K1, K2, K3, K4, K12, H1, M1, M2 akcióterületek, B2 akcióterv
T4/8 rész cél az ITS-ben: víztakarékosság
o közterületek csapadékvíz gyűjtésének megoldása, esővíz gyűjtési kötelezettség rendszerének kidolgozása
o a használati „szürke-víz” felhasználás ösztönzése
O víztakarékos épületgépészet és városüzemeltetés
Az akcióterületi tervekben és akciótervekben adott válasz a problémák megoldására
a városi csapadékvíz-gyűjtés megtervezése és figyelembe vétele a csatornahálózat fejlesztésénél K13 akcióterület, B6 akcióterv lakossági szemléletformálás, tájékoztatás víztakarékos gépészeti felszerelések alkalmazásának előírása új építkezések esetén szárazságtűrő növényállomány alkalmazása a közterületeken V1, V2, K1, K2, K3, K4, K12 akcióterületek, B2 akcióterv

4.2.2. A stratégiában javasolt tevékenységek összefüggései, egymásra gyakorolt (multiplikátor) hatásai

A következő ábra mutatja be az egyes tematikus fejlesztési célok egymással való főbb kapcsolatait. Természetesen a kölcsönhatások sokoldalúak és áttétlen is érvényesülhetnek, itt – az átláthatóság kedvéért – a közvetlen és direkt egymásra hatások kerültek csak kiemelésre. „Minden mindennel összefügg.”

5. A STARTÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

5.1 GAZDASÁGI KOCKÁZATOK, PÉNZÜGYI KORLÁTOK

Az ITS-ben szereplő fejlesztések közül az akcióterületként kiemeltékhez elemzés készült, hogy mely OP pályázati forrásokból finanszírozhatók. Problémát okoz a város önkormányzatának a pályázatokhoz szükséges önerő előteremtése. Az önkormányzati testület által 2015. ápr. 30-án tárgyalta Gazdasági Programban kifejezésre került, hogy a város nem rendelkezik szabad pénzeszközökkel, így leginkább a magas támogatási arányú pályázatokban tud részt venni. Gondot okoz, hogy a 2014-2020 időszak önkormányzatok számára kiírható támogatási pályázatainak zöme 85%-os támogatást és 15%-os önerő igényt tartalmaznak. Ez az önerő arány magasabb, mint amit a város korábban szeretett volna, vagy vállalni tud. **Az önkormányzati önerő korlátozott mértéke miatt az ITS-ben felvázolt fejlesztések egy része – szükségessége ellenére - elmaradhat.** Segítséget az jelenthetne, ha az állam – tekintettel a kistérség elmaradott helyzetére – az önrész egy részét néhány projekt esetében átvállalhatná. A megyei TOP előirányzatok jelenlegi állása szerint a Ny-i iparterület fejlesztése kiemelt megyei projekt, így annak költségei a pásztói költségösszesítésben nem szerepelnek. Ezen túl állami költségviseléssel épülne az É-i elkerülő út (K6 akcióterületnél a zárójeles összeg (380) MFt), a Szentlélek utcai körforgalmú csomópont (V4 akcióterület keretében (150) MFt), és a Ny-i iparterület 21. sz. fkl úttal párhuzamos feltáró útjának D-i folytatása a déli csomópontig (K9 akcióterület (435) MFt). Ezen költségek önrésze – az állami költségviselés következtében - nem jelentkezik Pásztón.

Az alábbiakban bemutatásra kerül, hogy városrészenként mennyi a forrásigény, valamint az egyes operatív programok részéről – az ITS-ben felvázolt fejlesztések mindegyikének megvalósítása esetén – mennyi önrész lenne szükséges (zöld aláfestés), valamint az éves ütemezéseknek megfelelően az önrész évenkénti bontásban is feltüntetésre került.

Akcióterületi és akciótervi költségösszesítő

	Σ nettó költségigény MFt	önrész igény MFt	évenkénti költségigény MFt						
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Városközpont össz.	2401,2 (+150)	360,3	-	143	434 (+150)	1023	781,2	20	
külső városrész össz.	1811,9 (+815)	271,8	-	307,8	686,1	403 (+815)	385	30	
Hasznos összesen	105,5	15,8	-	22	39	20	24,5	-	-
Mátrakeresztes össz.	392	58,8	-	-	167	180	35	10	-
Belter. akcióterv össz.	1428	214,2	-	257	555,6	238	166	102	109,4
teljes nettó költség.	6138,6 (+965)	920,9	-	729,8	1881,7 (+150)	1864 (+815)	1391,7	166	109,4
évenkénti önrész igény			-	109,4	282,2	279,6	208,7	24,9	16,4

5.2 SZERVEZET, SZERVEZÉSI AKADÁLYOK, HIÁNYOSSÁGOK

Az ITS megvalósítására Pásztó nem rendelkezik önálló városfejlesztési társasággal, a feladatokat a Polgármesteri Hivatal munkatársai látják el.

A Polgármesteri Hivatal feladatai

Szinte valamennyi hivatali részlegnek részt kell vállalnia az önkormányzati testület elé terjesztendő döntéselőkészítő anyagok kidolgozásában, annak elemzésébe, hogy melyik fejlesztési elképzelés milyen forrásokból, mikor és hogyan valósítható meg, egyáltalán valamennyi javaslat „belefér-e” a 2014-2020 időszakba, az éves költségvetésekkel hogyan lehet szinkronba hozni a fejlesztéseket.

A *műszaki, építési fejlesztésekkel* elsősorban a Városgazdálkodási Osztály foglalkozik, a tervezést és megvalósítást a főmérnök és a projektfelelős koordinálja. A Városgazdálkodási Osztályon belül a Főmérnökséghez tartoznak a műszaki, a Pénzügyi Gazdálkodáshoz a finanszírozással kapcsolatos kérdések.

A fizikai megvalósítással/építéssel/létesítéssel nem járó, de a sikeres és hatékony városfejlesztéshez, gazdasághoz és társadalmi átalakuláshoz elengedhetetlen *társadalom/közösség fejlesztési feladatok* jelentős része szervezési, kezdeményezési, folyamatos bonyolítói, működtetési, kooperációs feladat. Ezek jelentős része a Polgármesteri Hivatalban az Igazgatási és Szociális Osztályon, elsősorban a szociális és családügyi előadóknál jelentkezik, de másik része a Polgármesteri Hivatalon kívül, a szakmai szervezeteknél, a civil szférában és gazdasági koordinációs szerveknél (pl. kamarák) csapódik le. Sőt egyes tennivalók – pl. a társadalmi integrációval kapcsolatosak – valamennyi szférát érintik. Nem

lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a szervezésnek, a megvalósítást támogató szervezetek létrehozásának és a társadalmi aktivitás fokozásának milyen kiemelt szerepe van a sikeres megvalósításban.

Problémát okozhat, hogy a Polgármesteri Hivatal egyes szervezési (pl. társadalmi integrációval kapcsolatos szellemi/lélektani, beilleszkedési-befogadási szervezési, oktatási, szemléletalkítási) többletfeladatokra nincs felkészülve vagy nem rendelkezik kellő kapacitással, megfelelő szakemberrel. Ezért előfordulhat, hogy további munkatárs(ak)ra lesz szükség, még akkor is, ha a hivatal csak az ezzel kapcsolatos szervezési-bonyolítói feladatokat vállalja, és a tényleges végrehajtást esetenként külső megbízottak végzik.

Ugyancsak a Hivatalra hárulnak egyes „új” tennivalók, mint pl. a civil szervezetekkel való szorosabb kapcsolat, új civil körök létrejöttének kezdeményezése, megszervezése, elindítása, kiemelten az önkéntes munkavállalás kultúrájának elindításával kapcsolatos szervezési tevékenységek (pl. civil oktatási mentorok hálózatának kialakítása az iskolahálózaton belül az egyéni foglalkozást igénylő tanulókhöz, vagy a szociális munkában és idős/családgondozásban részt vállaló önkéntesek megszervezésében).

A *szakmai kamaráknak* lesz több feladatuk gazdasági szervezetek koordinációjában, a vállalkozók közötti információ áramlás javításában, a kapcsolatok és együttműködés intenzívebbé tételében.

A humán felzárkóztatás, az emberi erőforrás fejlesztés, az egészségtudatosság javítása, az élethosszig tanulás általánossá tétele az Orvosi és a Pedagógus Kamarára ró majd újabb tennivalókat.

Az *egyházak* jelentős mértékben vehetnek részt a szociális ellátás, az idősgondozás, a közösségépítés és az ifjúsággal való foglalkozás továbbfejlesztésével kapcsolatos elképzelésekben.

A *civil szervezetek* aktivitásának fokozása, a nagyobb lakossági részvétel elengedhetetlen feltétele a sikeres, széles körűen elfogadott és hosszan fenntartható fejlesztéseknek. A civil szervezetek feladatkörébe tartozhatnak speciális, csak egy-egy réteget érintő, de fontos – pl. fogyatékkal élők életkörülményeinek javítása, egyes rétegek érdekérvényesítő képességének, jogvédelmének fokozása – tennivalók, de lehetnek általános, az egész város lakosságára kiterjedő feladatok is. Ez utóbbiba tartoznak a környezettudatossággal, az örökségvédelemmel, az identitástudattal, a lokálpatriotizmus fokozásával kapcsolatos szemléletformálási tennivalók, melyek nagy része nem „központilag”, hanem a helyi közösségekben lehet eredményes.

A *média kiemelt felelősséggel bír* az ITS ismertté tételében, a megvalósítás folyamatos figyelemmel kísérésében, a lakossági feladatok tudatosításában, a széles körű részvételi lehetőségekről informálásban és az eseményekről tudósításban. Mind a helyi elektronikus információáramlás (önkormányzati honlap, szakmai-, civil- és társadalmi szervezetek honlapjai), mind a helyi nyomtatott sajtó vagy plakátolás feladata az ITS végrehajtásával kapcsolatos figyelem felhívás, mozgósítás, szervezés, akciók-rendezvények népszerűsítése, beszámolás.

5.3 ÜTEMEZÉSI NEHÉZSÉGEK, SORRENDISÉG, MEGVALÓSÍTÁSI IDŐKLÁSOK

Az egyes projekteknél jeleztük a feltételezett ütemezést. Vannak olyan programok, amelyek már az előző időszakban elindultak, de folytatódnak a 2014-2020 időszakban is. Ilyen áthúzódó fejlesztések például a Kékesi út menti partfal – rézsű helyreállítási munkák, egyes (pl. Baross u., Muzslára felvezető út) helyreállítása, helyi közutak építése, felújítása, valamint a fotovoltai rendszer kialakítása, amelyek az idei évben mintegy 161 MFt értékben kerülnek lebonyolításra.

A projektek összesítésénél színezéssel jelezzük a kiemelt fejlesztési feladatokat, amelyek megvalósítása a város egésze szempontjából meghatározó erejű, azaz nemcsak önmagukban jelentősek, de a továbbiak hatásuk, más fejlesztések beindítását is generálhatják.

Az ütemezés nehézségét az is jelenti, hogy vannak projektek, melyek egymástól nem függetlenek, egymásra épülnek, illetve összhangot kell teremteni közöttük. Ilyenek például a gazdasági projektek és a külső közlekedési kapcsolatok fejlesztései. Az utóbbiak nélkül a gazdasági beavatkozások hatékonysága megkérdőjelezhető lenne.

A fejlesztések sorrendiségének kérdése az egyes akcióterületek megvalósítása között is felmerülhet. A városközponti akcióterületekben előírányzott fejlesztési feladatok a város egésze szempontjából vitathatatlan, de az egyes városrészi érdekek is jelentősek lehetnek, melyek ezzel ellentétesen is hathatnak. Tehát több szempont alapján kell mérlegelni a sorrendiséget. Az alábbi táblázatban az előzetesen összeállított projektlistát mutatjuk be. Az egyeztetések során rajzolódik majd ki a végleges projektlista és ütemezési sorrend.

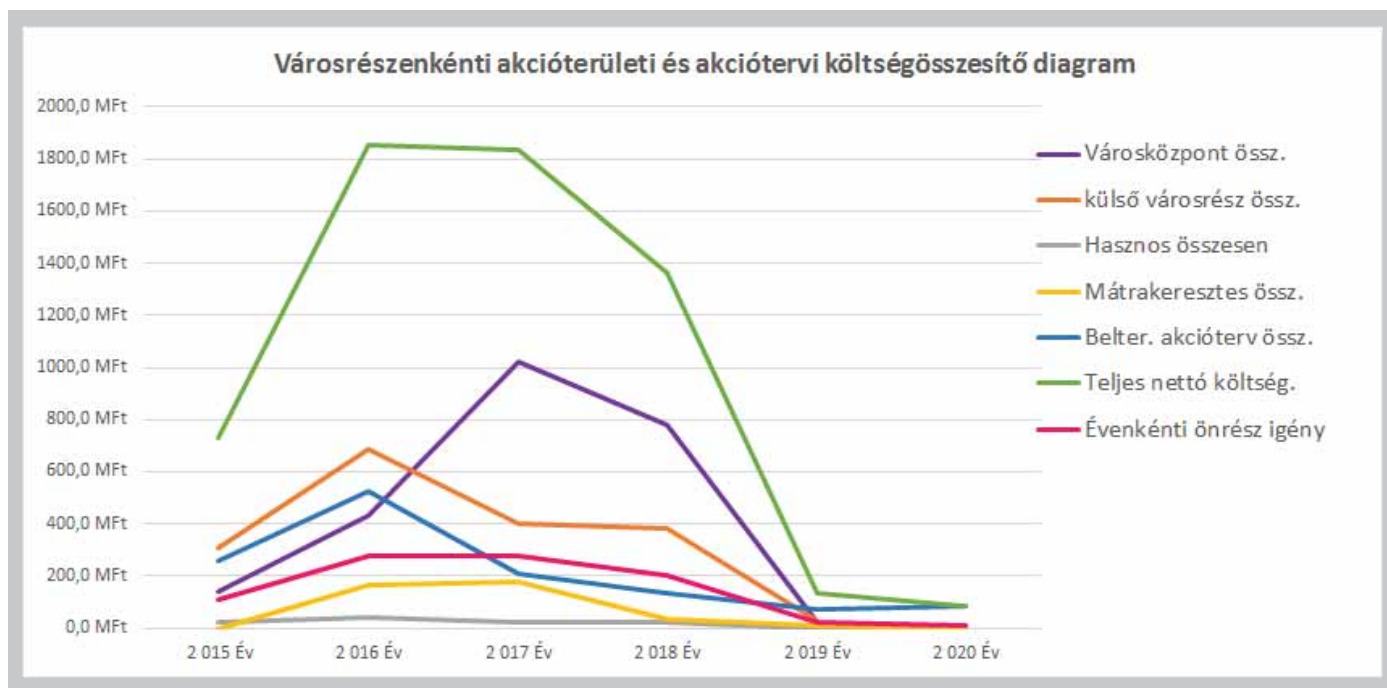
A többi, nem kiemelt projektek pályázatok keretében elnyert támogatásokkal valósíthatók meg. Ezért ezek a projektlistán egy nagyobb választékot képviselnek, hiszen a pályázatok során dől el, hogy melyik lesz realizálható. A támogatások elnyerését követően viszont a megítélt támogatást két éven belül fel kell használni. Ezek a körülmények az ütemezésben elég sok bizonytalanságot okoznak.

Az alábbi táblázatok és grafikon a költségbecslés alapján összeállított költségigényeket mutatják be. A táblázatból és a grafikonból kitűnik, hogy a 2015. év a felkészülés időszaka, a költségek még alacsonyak. Sok minden országos vagy megyei szinten sem jutott még nyugvópontra. Ez évben többnyire legfeljebb megelőlegezett előkészítési (pl. tervezési) költségekkel lehet számolni.

	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
V1 történeti.vkp. rehab.	331		23	123	140	45		
V2 vkp. funkcióbőv.rend.	519,2		120	133	120	126,2	20	
V3 iskolák fejlesztése	1 195				585	610		
V4 városközpont forgalomcsillapított közl.	96 (+150)			48 (+150)	48			
V5 szociális városrehab.	260			130	130			
Városközpont össz.	2401,2 (+150)	-	143	434 (+150)	1023	781,2	20	
K1 Csillag tér és körny.	105			2	103			
K2 strand rekonstrukció	500				200	300		
K3 sporttelep felújítás	70			30	40			
K4 vasútáll. környék r.	80					50	30	
K5 kórházbőv., parkoló	30			30				
K6 É-i elkerülő út és ipartelepi út	108,3 (+280+100)		8,3	100	(+380)			
K7 É-i iparter. fejlesztés	77,1		30	47,1				
K8 Ny-i iparter. fejlesztés	megyei TOP							
K9 Ny-i ipartelepi út	300 (+435)			300	(+435)			
K10 D-i iparter. fejlesztés	58		18	40				
K11 D-i ipartelepi út	26		6	20				
K12 Kövicses patak rend	224		150	74				
K13 Zagyván túli csapadékvíz elvezetés	15,5		15,5					
K14 óvodaépületek felúj.	218		80	43	60	35		
külső városr. össz.	1811,9 (+815)	-	307,8	686,1	403 (+815)	385	30	
H1 turisztikai fejlesztés	15			15				
H2 turistaszálló	46		22	24				
H3 orvosi rend. korszer.	17				8	9		
H4 Műv. Ház korszerűs.	27,5				12	15,5		
Hasznos összesen	105,5	-	22	39	20	24,5	-	-
M1 üdülőfaluvá fejleszt.	82			27	25	20	10	
M2 erdei isk. korszerűsít	280			140	140			
M3 Műv. Ház korszerűsít	30				15	15		
Mátrakeresztés össz	392	-	-	167	180	35	10	-
Akcióterületek össz.	4710,6 (+965)	-	472,8	1326,1 (+150)	1626 (+815)	1225,7	60	-

A város egészét érintő, akcióterületekhez nem kapcsolható belterületi akciótervi fejlesztések								
feladatcsoportok	Σ nettó költségigény MFt	évenkénti költségigény MFt						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
B1 kerékpárút hálózat	622,1		50	299,6	100	100	36	36,5
B2 zöldfelület fejlesztés	230		37	37	37	37	37	45
B3 közvilágítás fejleszt.	212		70	70	72			
B4 lakóút korszerűsítés	110		50	60				
B5 lakóút kiépítés	110		50	60				
B6 víz és szennyvíz-hálózat fejlesztés	143,8			29	29	29	29	27,9
B7 szennyvíztelep korszer.	n.a.							
Akciótervek össz.	1284,1	-	257	555,6	238	166	102	109,4

A legtöbb költségigény – a jelenlegi ütemezési elképzelések szerint – 2016-2017-ben jelentkezik, de még igen jelentős 2018-ban is. A tervek szerint a tervek 2019-2020-ra megvalósulnak, ezért akkor már alacsony az igényelt összeg. Ezt az ütemezést várhatóan nem lesz könnyű tartani, de éppen a programozási időszak közepére tervezett csúcs teszi (majd) lehetővé, hogy az esetleges időbeli csúszások még mindig beleférjenek a támogatási időszak időintervallumába (azaz legyen hova „kicsúszni”).

A grafikonon az állami költségviselés összegei nem, csak a városi pályázatok által igényelt önrész és támogatási összegek kerültek feltüntetésre.

5.4 ÉRDEKELLENTEK, TÁRSADALMI PASSZIVITÁS, AZ ÉRDEKLŐDÉS HIÁNYA

Bár az ITS törekedett arra, hogy olyan fejlesztéseket tartalmazzon, amelyek – meggyőződésünk szerint – az egész város fejlődését segítik, és mindenki javára válnak, mégis jelentkezhetnek érdekellentétek, vagy legalábbis érdek különbségek. Ezek előfordulhatnak

- egyes városrészek, vagy
- egyes társadalmi csoportok, vagy
- a gazdaság egyes szereplői között.

A *városrészek között feszültség* adódhat abból, hogy nagyon eltérő az egyes területeken jelentkező fejlesztési volumen, az egyes városrészek számára jelentkező támogatás. Ez adódhat egyes területek elmaradottságának megszüntetéséből, felzárkóztatásából, vagy más városrészek magasabb potenciáljának – pl. a városközpont – az egész város hasznára történő hasznosításából (vonzerőnövelés, turizmusfejlesztés, identitástudat erősítés, örökségvédelem, stb.) is. Ha a lakosság mélyebben megismeri a terveket és az azok mögötti indokokat, akkor az érdekkülönbségek mérsékelhetők. Ezért nagyon fontos, hogy a tervanyag úgy kerüljön több ízben összárosi és városrészenkénti bemutatásra, hogy ne csak a „felszín” látszódjon, hanem a mögötte rejlő tartalom is.

A *társadalmi csoportok között* ugyancsak nézeteltérés forrása lehet, hogy a leszakadó rétegek felzárkóztatása sok anyagi és szellemi erőforrást igényel. Feltétlenül szükséges a társadalmi tolerancia, majd a szolidaritás *kölcsönös* fejlesztése, amely a hozzáértő szakmai munka mellett rengeteg időt, energiát és forrást igényel. A (nagy)családosokra és a fogyatékkal élőkre fordítandó figyelem és eszközök talán könnyebben elfogadtathatók a teljes lakossággal, a szegregátum helyzetének javításával, felszámolásával kapcsolatosan az előkészítésre azonban kiemelt hangsúlyt kell fektetni és több időt és energiát fordítani.

A *gazdasági szereplők között* – legalábbis az ITS következtében – nem várhatók jelentős érdekellentétek, a tervjavaslatok a fejlesztési irányokat jelzik. Mivel az ITS a gazdaság és a környezet érdekeinek összehangolását mindvégig szem előtt tartja, a környezetvédelem és a gazdasági fejlesztések konfliktusa sem várható.

Az érdekellentétek jelentkezése megelőzhető, vagy erősségük tompítható, ha az ITS-t a lakosság széles körűen megismeri, elfogadja és magáénak érzi. Ezáltal a társadalmi passzivitás és érdektelenség is csökkenthető, remélhetőleg a társadalom legalább egy része aktivizálható. A tervismertetéseken hangsúlyozni kell az egyes intézkedések indokait és azt is, hogy az *az egész városnak* (és nem csak az érintett akcióterületnek) miért jó, milyen probléma/konfliktus megoldását segíti. A közvetlen, személyes „kérdéss-felelek” tervismertetések, a megvalósításban érdekelték vagy érintettek (pl. vállalkozók, hangadó közvélemény formálók, aktív és vezető értelmiségi körök) számára célzottan megrendezett ITS ismertetések, vagy egy-egy probléma megoldására irányuló ismertetések hatása ezért meghatározó. Ezekre megfelelő időt, szakembert és pénzeszközt kell biztosítani.

6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMONKÖVETÉSE

6.1 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI, NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

A projektek megvalósulását segítő ösztönző-rendszer keretében leginkább az alábbi eszközök használhatók:

- tervalku
- városmarketing stratégia
- ösztönzés, adókedvezmények, magántőke mobilizálása

6.1.1. A tervalku

A tervalku lehetőséget ad arra, hogy egyes városi/községi célok megvalósításához a befektetői (magán) tőke hozzájáruljon (pl. iskolaépítés/felszerelés, a befektetés környezetében levő közterületek színvonalas kialakítása/rendezése, környezetvédelmi beruházásokban való részvétel felvállalása, többlet parkolókapacitás megépítése és a város rendelkezésére bocsátása, stb.). Ennek fejében bizonyos építési kedvezményeket kaphat a várostól, pl.: a telek beépítési %-a – korlátozott mértékben, pl. 5 %-kal – megemelhető, az építménymagasság – ha a környezet és a városkép megengedi - kis mértékben megnövelhető, stb. Fontos, hogy a szabályozási tervben a tervalkuk lehetősége rögzítésre kerüljön a szabályzási terv várospolitikai rétegében. Ezáltal elkerülhetők a tervalkuk esetleges negatív városképi hatásai és az egyedi ad hoc megállapodásokból eredő korrupció lehetősége is kizárt. Ezért a szabályzási tervben rögzíteni kell, hogy hol, milyen módon és milyen mértékig adható tervalku-kedvezmény-

6.1.2. Városmarketing

A projektek megvalósításának meggyorsításához, a zökkenőmentes realizáláshoz hatékony városmarketing tevékenység megszervezése elengedhetetlen. Ennek keretében a városnak aktív, tőkevonzó politikát kell folytatnia:

- közzé kell tennie - a város honlapján és/vagy egyéb szakmai (gazdasági kamarák, ingatlan befektetők) honlapokon a fejlesztési lehetőségeket, az azokon elérhető lehetséges kapacitásokat, a beépítés szabályait/feltételeit, a területtel kapcsolatos környezeti korlátokat/feltételeket, hogy a tőkebefektetők a pásztói lehetőségekről információhoz jussanak
- a befektetésre kijánlható területeket és befektetési helyszíneket/lehetőségeket tendereztetni kell
- tájékoztatásként a beruházásokhoz kapcsolódó egyéb – a térségben rendelkezésre álló munkaerő nagysága/kvalifikáltsága, a rendelkezésre álló/biztosítható közműkapacitások, a helyi adók rendszere, elnyerhető kedvezmények/támogatások, stb. – adatokat is elérhetővé kell tenni részben a városi honlaphoz kapcsolva vagy a befektetési lehetőségeket ismertető honlapról közvetlenül megközelíthető módon
- javasolt olyan térinformatikai tájékoztató rendszer kidolgozása, melyet az érdeklődők az interneten elérhetnek, ahol a város – elkészítendő, új - szabályozási terve olyan telekkereső/leválogató szoftverrel van összekapcsolva, hogy a befektetni kívánó vállalkozó az általa igényelt paramétereknek (funkció, teleknagyság, beépítési lehetőségek, stb.) megfelelő telkeket le tudja válogatni, ki tudja jelölni térképen és lista szerint egyaránt. Lehetőség van e szolgáltatás interneten keresztül díjassá tételére is, így az önkormányzatnak a működtetés nem okozna többletköltséget
- a Polgármesteri Hivatalban meg kell honosítani a befektetőkkel kapcsolatos „egyablakos ügyintézés”-t, ahol valamennyi információt egy helyen és egyszerre/gyorsan be lehet szerezni és az ügyintézés is egyben elintézhető.

6.1.3. A magántőke mobilizálása ösztönzéssel (kedvezményekkel)

A befektető vonzás eredményessége növelhető különböző előnyök adásával is:

- kedvezményes áron telekbiztosítás – olyan esetben, ahol a beruházási terület önkormányzati tulajdonban van, vagy
- adókedvezmények adásával, az iparüzési adó meghatározott idejű csökkentésével vagy elengedésével, az ingatlanadó mérséklésével új (munkahelyteremtő) beruházások, atipikus foglalkoztatási módok bevezetése, hátrányos helyzetűek foglalkoztatása esetén.

Fontos, hogy a befektetésből a város által nyert előny (pl. foglalkoztatás javulása) egyensúlyban legyen a kedvezményekkel, hogy Pásztó hosszú távon se váljon deficitessé.

6.2. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSA SZERVEZETI KERETEINEK MEGHATÁROZÁSA

6.2.1 Az önkormányzati integrált fejlesztések megvalósításához szükséges szervezeti keretek kialakításának okai, szükségessége

Összességében elmondható, hogy Pásztón a 2014-2020 közötti időszakban a regionális operatív programok fejlesztési forrásainak hatékony felhasználásával nagymértékű előrelépés érhető el a városfejlesztések, különösen a gazdaságfejlesztések terén. A források felhasználásának eredményeként várhatóan középtávon az önkormányzat képes lesz – akár a közsféra minimális beavatkozása mellett – a magántőke mobilizálásával a város tudatos fejlesztésére. Másrészt várhatóan egyre több, a magántőke koordinációjával és bevonásával lezajló, megtérülő tevékenységeket finanszírozó projekt valósítható majd meg, különösen a gazdaságfejlesztés, azon belül az ipari vállalkozások, a hozzá kapcsolódó beszállítói hálózat és a turizmus fejlesztés területén.

Tekintettel arra, hogy az ITS, és az akcióterületi terv megvalósításának felelőssége az önkormányzaté, szükséges az új fejlesztési rendszereknek és pályázati elvárásoknak megfelelően kialakítani, ill. ahhoz igazítani a megvalósítás helyi intézményi kereteit is. Ez a megvalósításhoz szükséges apparátus fejlesztését igényelheti, esetleg – önkormányzati tulajdonban levő, de önállóan működő - városfejlesztő társaság, vagy a Polgármesteri Hivatalon belül működő Városgazdálkodási osztály megerősítését, az ITS projektek végrehajtására, szervezésére fókuszáló csoport felállítását teheti szükségessé a Főmérnökség és a Pénzügyi gazdálkodással foglalkozók részvételével.

6.2.2 A megvalósítás intézményrendszere

A városfejlesztések megvalósítása az ITS, és az akcióterületi terv programelemekre bontása által valósítható meg.

Az intézményrendszert az alábbi szereplők alkotják:

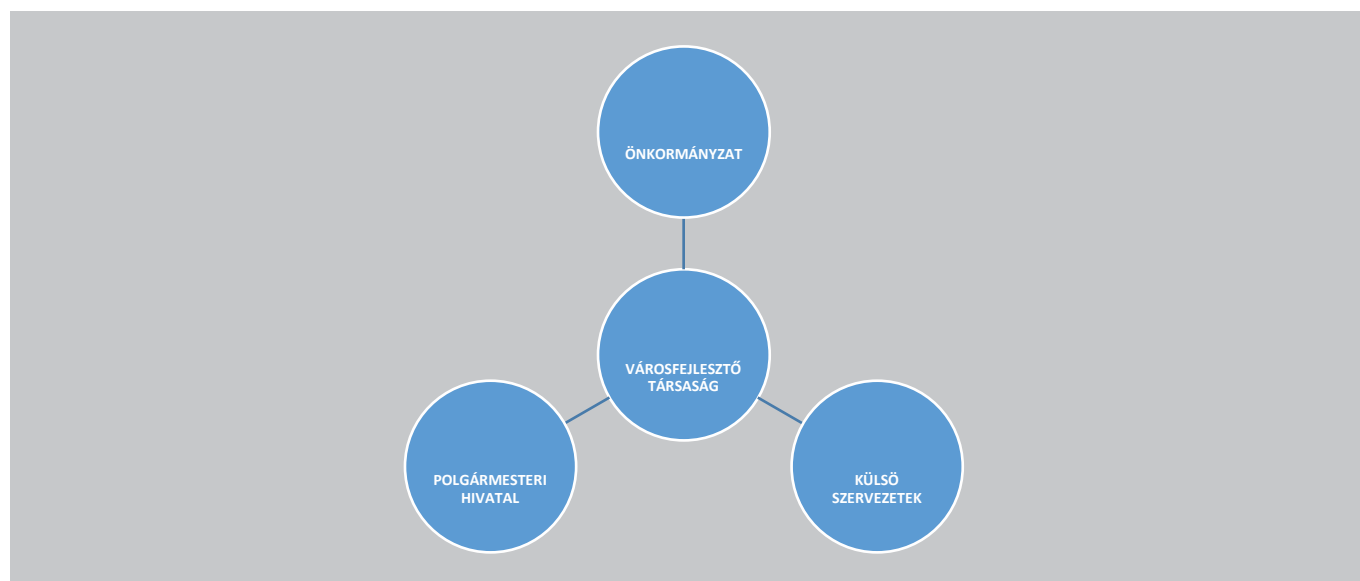
Az Önkormányzat a városfejlesztések és az akcióterületi tervek megvalósításának alapvető letéteményese. Az önkormányzat dönt a pályázatok tartalmáról, az önrész vállalásáról, a támogatási szerződések megkötéséről és a konkrét (műszaki, megvalósítási) tervek elkészítéséről.

Feladata a fejlesztések aktív és passzív résztvevői (megvalósításban résztvevők, ill. a megvalósítás „haszonélvezői” a lakosság és a gazdasági/társadalmi szereplők) integrálása is.

A külső szervezeteket a hatóságok, a szakértők, a civil szféra szereplői, a piaci szereplők, és az intézmények alkotják, akik egyben a megvalósítás aktív résztvevőinek egyik csoportját képez(het)ik.

A Polgármesteri Hivatal részben, mint az önkormányzati feladatok előkészítésének és végrehajtásának egyik szervezete, ill. részben, mint külső szervezet, hatóságként jelenik meg a megvalósításban.

A Városfejlesztő Társaság az akcióterület(ek)en tervezett városfejlesztési akció végrehajtására kialakult, Európában és Magyarországon egyaránt bevált szervezeti eszköz, hidat alkotva a megvalósítás során az egyes szereplők között.

6.2.3 A Városfejlesztő Társaság

A városfejlesztő társaság az önkormányzat szervezeti eszköze komplex városfejlesztési elképzelések megvalósítására. Az európai és a hazai gyakorlat alapján a városfejlesztő társaság feladata az akcióterület összehangolt fejlesztése megvalósításának koordinálása, „levezénylése”.

A városfejlesztő társaság konkrét feladatát, tevékenységi körét csak az ITS-ben feldolgozott városfejlesztési akciók ismeretében lehet pontosan meghatározni.

1. Városfejlesztő társaság céljai:

- tőke koordináció (önkormányzati önerő csökkentése, működő tőke bevonása)
- a működő tőke beruházásainak segítése (hatósági eljárás, hitelkonstrukciók)
- a versenyszféra igényeinek felderítése
- a bevonás (partnerség) intézményesítése (érintett civil szervezetek, gazdasági szereplők és további intézmények, a lakosság bevonása)
- a projektek megvalósításában való részvétel
- a projekt nyereségorientáltsága.

2. A Városfejlesztő társaság feladatai, tevékenysége:

- közreműködik a projekt helyzetelemzés elkészítésében
- projekt előzetes akcióterületi terv elkészítése során számba veszi a lehetséges eszközöket (külső partnerek, műszaki és humán infrastruktúra, pénzeszköz)
- közreműködik a döntés előkészítésben
- elkészíti az egyes pályázatokat/ közreműködik a pályázatok elkészítésében
- projekt tervezés munkafázisában meghatározza a szükséges eszközöket (humán infrastruktúra, műszaki infrastruktúra, forrásösszetétel)
- közreműködik a projekt kivitelezés műszaki megvalósításában
- ellátja a projektmenedzseri feladatokat
- akcióterületen belüli működő tőke általi beruházások ösztönzése és koordinálása
- projekt cégek létrehozásának ösztönzése
- segíti a működő tőke beruházást a hatósági eljárásban
- feltérképezi az önerőt kiváltó pénzforrásokat
- nyilvánosságot biztosít az egyes fejlesztési dokumentumoknak (*ITS és akcióterületi terv*)
- gazdaságfejlesztési marketing tevékenységet végez
- versenyszféra igényeinek felmérése, a piaci szereplők és az önkormányzati szféra közötti közvetítés

A városfejlesztő társasággal szembeni bizalmatlanság ellensúlyozására, és legalitása, ill. elfogadottsága erősítése érdekében célszerű előírni a városfejlesztő társaság számára a szerződésben a fejlesztési programok megvalósításának nyomon követését. Ennek érdekében célszerű félévenként beszámolnia a közgyűlésnek a kitűzött projektcélokhoz összehasonlítva a megvalósult eredményekről, a felderült problémákról, a pénzügyi előrehaladásról, lehetséges kockázatokról, illetve a projekttervben szükséges pl. ütemezési módosításokról.

Ezentúl természetesen minden évben a városfejlesztő társaság terjeszti a közgyűlés elé jóváhagyásra az akcióterületi terv előző évben végrehajtott szakaszát és a következő évre eső aktualizált részét.

3. A gazdasági társaság

A városfejlesztő társaság **gazdasági társaságként** működik, mert ez a szervezeti forma ösztönzi a szervezet vezetését garantáltan a hatékony gazdálkodásra.

Optimális formája a **vegyes tulajdonú gazdasági társaság**.

A vegyes tulajdon ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a többségi tulajdonos önkormányzat, aki kisebbségi tulajdonosként olyan **külső partnereket** (közsféra egyes szereplői, bankok, szakmai szervezetek) vonhat be a társaságba, akik általánosan érdekeltek a kijelölt városfejlesztési akcióterületeken végrehajtásra kerülő városfejlesztési akciók megvalósításában. Természetesen a külső partner kiválasztásában fontos szempont, hogy ezáltal a külső partner a projekt megvalósításából ne legyen kizárva (pl. közbeszerzési törvény szerinti összeférhetetlenségi szabályok)

A városfejlesztő társaság optimális formája a tulajdonosi szerkezet szempontjából a vegyes tulajdonú forma, amihez a gazdasági társaságok elvileg lehetséges jogi formái közül a zártkörűen működő részvénytársaság tudja biztosítani a megfelelő szervezeti és működési feltételek lehetőségét.

6.3. MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

6.3.1. Az ITS monitoringja

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósulását folyamatosan nyomon kell követni, hogy a kívánt ütemben és mértékben teljesülnek-e a benne kitűzött célok.

A célok nyomon követése, a monitoring legfontosabb feladata:

- Évenkénti rendszerességgel meg kell vizsgálni, hogy milyen mértékben halad a ITS célkitűzéseinek teljesítése, eltérés esetén be kell avatkozni, illetve a kívánt cél érdekében módosítani kell eszközöket.
- Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait és ezt szükség esetén az ITS-ben is megjeleníteni.
- Elemezni kell a végrehajtás eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.
- Éves jelentést kell készíteni az elvégzett feladatokról, az ITS megvalósulásának előrehaladásáról.

A monitoring feladatok elvégzésének felelőse az Önkormányzati Képviselő-testület Pénzügyi- és Településfejlesztési Bizottsága.

6.4.2. Akcióterületek monitoringja

Az akcióterületek célkitűzéseinek megvalósulását monitoring mutatók segítségével kell folyamatosan figyelni, hogy a program megfelelő ütemben, megfelelő hatékonysággal kerül-e végrehajtásra, valamint biztosítja-e a kitűzött célok elérését.

A monitoring tevékenységben a Pénzügyi és Településfejlesztési Bizottság feladata az akcióterületenként megjelölt indikátorok, ellenőrzési pontok segítségével ellenőrizni a projekt eredményeit és hatásait, illetve jelentős eltérések esetén vizsgálja annak okait, és szükség szerint kezdeményezi a program menetébe történő beavatkozást. A bizottság az egyes célok végrehajtásáért felelős szervekkel együttműködik. A tevékenységről a begyűjtött információk, és a monitoring mutatók alapján jelentéseket készít.

VÁROSKÖZPONT

V1-V5 jelű városközponti akcióterületek

Az akcióterületek a – külső és belső – közösségi terek fizikai és tartalmi, funkcióbővítő korszerűsítését, a környezet esztétikai és minőségi állapotának javítását, az örökség védelmét, a gazdaságon belül a kereskedelem és az idegenforgalom fejlesztését szolgálják.

A fejlesztések hatására a városközpont területei egységessé és rendezettekké válnak. Befejeződik a történeti városmag rehabilitációja, a felújított műemlékek aktívan hasznosításra kerülnek az idegenforgalomban. Az élményteli, megújult gyalogos terek és korszerű, funkció-gazdag közösségi létesítmények (könyvtár, művelődési ház) a városban élők közösségi életét gazdagítani fogják, és ezzel a települési kötődés erősödését szolgálják. A városba látogatókra kedvező hatással lesz a kulturált környezet, a régészeti terület, a kereskedőutca és a hozzá kapcsolódó pincerendszer, így növekszik az idegenforgalom és az abból származó bevételek is, a városrész és az egész város népességmegtartó képessége és társadalmi mutatói javulnak, megáll az elvándorlás.

A városközpont jelenlegi és cél-értékei:

téma	2011 adat	2020 cél
1. lakónépesség száma	1 473	1 450
2. 0-14 évesek aránya	13,6 % (a városi átlag 12,9 %)	14,0 %
3. alacsony komfortfokozatú lakások aránya	7,7 % (a városi átlag 9,1 %)	3,5 %
4. felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népesség arányában	22,3 % (a városi átlag 15,2%)	30,0 %
5. legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya	8,8 % (a városi átlag 13,3 %)	4,4 %
6. foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	56,0 % (a városi átlag 54,2 %)	70,0 %

A városközponti és egyéb turisztikai fejlesztések együttes hatásaként az idegenforgalom az egész városban növekedni fog. Ezen belül:

téma	2011 összárosi adat	2020 cél
1. szállásférőhely/1000 lakos	18,6	30,0
2. vendégéjszakák száma/1000 lakos	14,4	40,0
3. külföldi vendégek aránya a vendégéjszakákon belül	2,5 %	10,0 %
4. átlagos tartózkodási idő éj/vendég	1,9	3,0

KÜLSŐ VÁROSRESZEK

K jelű külső városrészi akcióterületek

A külső városrészek adják a város lakosságának 70 %-át, tehát az itteni változások hatása alapvetően meghatározza a város fejlődését.

A külső városrészekben kétirányú fejlesztést irányoz elő az ITS:

- a gazdaságfejlesztést, munkahelyteremtést, a foglalkoztatási és megélhetési lehetőségek javítását szolgálják az É-i, a D-i és a Ny-i iparterületi fejlesztéseket tartalmazó **K6- K11 külső városrészi akcióterületek**
- a közösségi célokat, közösségfejlesztő intézmény-korszerűsítéseket, funkciógazdagítást, a rekreációs és sportlehetőségek javítását, közterület rendezéseket, biztonságosabb és esztétikusabb környezet kialakítását szolgálják a **K1- K5 és K12-K14 külső városrészi akcióterületek**.

A fejlesztések hatására a jelenlegihez képest várhatóan 20-25 %-kal nő a munkahelyek száma, csökken a munkanélküliség, jelentősen növekszik a foglalkoztatás. A város a környező települések lakosságának egy része számára is munkalehetőséget biztosít. Ezzel párhuzamosan emelkednek az önkormányzati adóbevételek, ezáltal javul a város pénzügyi helyzete és fenntarthatósága. A korszerű új munkahelyek igénylik a magasabban képzett munkaerőt, így hozzájárulnak a fiatalok elvándorlásának fékezéséhez és a lakosság iskolázottsági szintjét is felfelé húzzák. Ennek eredményeképpen jelentősen csökken, majd megáll a vándorlási negatívum, lassul az előregedési folyamat, emelkedik az átlagos iskolázottsági szint.

A külső városrészek jelenlegi és cél-értékei:

téma	2011 adat	2020 cél
1. lakónépesség száma	6 914	6 880
2. 0-14 évesek aránya	13,3 % (a városi átlag 12,9 %)	14,0 %
3. alacsony komfortfokozatú lakások aránya	8,1 % (a városi átlag 9,1 %)	4,0 %
4. felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népesség arányában	14,7 % (a városi átlag 15,2%)	20,0 %
5. legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya	14,2 % (a városi átlag 13,3 %)	7,1 %
6. foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	53,8 % (a városi átlag 54,2 %)	65,0 %

MÁTRAKERESZTES

M1-M3 jelű Mátrakeresztes városrészi akcióterületek

Mátrakeresztes térben elkülönül Pásztótól, aminek nagyon sok negatív hatása volt érezhető az utóbbi évtizedekben: az alacsony népességszám miatt megszűntek a – gazdaságosan nem üzemeltethető – helyi intézmények, a városrész szolgáltatásokkal ellátottsága a távolság miatt hiányos. Mind gazdasági, mind demográfiai-társadalmi szempontból a leggyengébb mutatókkal rendelkező városrész. Kedvező táji-természeti adottságai ellenére hanyatló településrész.

Mátrakeresztes városrészekben – a fa-kézműipar mellett - turizmusfejlesztést (**M1 és M2 akcióterületi tervek**) és a népességmegtartó erő fokozását, a közösség erősítését, a programkínálat javítását (**M3 akcióterület**) irányozza elő az ITS.

A fejlesztések hatására a jelenlegihez képest nő a helyi munkahelyek száma, igen nagymértékben fejlődik az idegenforgalom, nagyobb lesz a kereskedelmi szálláshelyek kapacitása, emelkednek a turizmus bevételei, az önkormányzati adóbevételek és a helyi lakosság jövedelme. Megmarad a nagyon jó, egészséges környezet, mégis biztosítottá válik a lakosság megélhetése. Az idegenforgalom magasabb képzettségi szintet igényel, ez ösztönzőleg hat a továbbtanulásra és lassítja az elvándorlást, sőt fiatal turisztikai vállalkozók betelepődését is vonzhatja, azaz fékezi az előregedést. Ennek eredményeképpen lassul a népességcsökkenés.

Mátrakeresztes városrész jelenlegi és cél-értékei:

téma	2011 adat	2020 cél
1. lakónépesség száma	373	330
2. 0-14 évesek aránya	9,7 % (a városi átlag 12,9 %)	10,0 %
3. alacsony komfortfokozatú lakások aránya	20,7 % (a városi átlag 9,1 %)	10,0%

4. felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népesség arányában	4,0 % (a városi átlag 15,2%)	10,0 %
5. legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya	23,2 % (a városi átlag 13,3 %)	15,0 %
6. foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	46,6 % (a városi átlag 54,2 %)	60,0 %

HASZNOS VÁROSRESZ

H1-H4 jelű Hasznos városrészi akcióterületek

Hasznos – eredetileg önálló település – már összeépült Pásztóval, így nem tapasztalható sem térbeli, sem társadalmi elkülönülés és lényegi különbség. A meglevő É-i gazdasági terület és annak fejlesztési területe is Hasznossal határos, így a munkahelyek elérhetősége biztosított. Ez a népesség foglalkoztatottsági szintjében is tükröződik, mind a külvárosi területeknél, mind Mátrakeresztesnél magasabb a foglalkoztatottsági mutató.

Ugyan az iparterületi fejlesztések nem Hasznos területén, de a közelben (is) lesznek, azok pozitív hatása várhatóan jelentős mértékben fogja érinteni a városrészt. Hasznoson gazdaságfejlesztési téren elsősorban turisztikai fejlesztések kerültek betervezésre, a volt iskola turisztaszállóvá átalakítása egyben meglevő, üresen álló létesítmény újrahasznosítását támogató barnamezős projekt. Ezen túl a közösségi ellátást, a társadalom elégedettségét javító intézmény felújítások szerepelnek az ITS-ben: az orvosi rendelő korszerűsítése és családbaráttá alakítása, valamint a Művelődési Ház korszerűsítése.

A fejlesztések hatására növekszik a helyi lakosság foglalkoztatottsága, elégedettsége, a közösség összetartó ereje, stabilá válik a népesség. Az ipari munkahelyek mellett megjelenik a női foglalkoztatást segítő és sok élönmunkaerőt igénylő turizmus, ahol a magasabban kvalifikáltak és idegennyelvi ismeretekkel rendelkezők is el tudnak helyezkedni. Ez utóbbihoz a magánvállalkozások és kisvállalkozások is csatlakozni tudnak további magán-szállásférőhelyek létesítésével, ami – a tevékenység jellege következtében – a nagycsaládosok számára is bővíti a jövedelemszerzési lehetőségeket.

Hasznos városrész jelenlegi és cél-értékei:

téma	2011 adat	2020 cél
1. lakónépesség száma	908	900
2. 0-14 évesek aránya	10,1 % (a városi átlag 12,9 %)	10,0 %
3. alacsony komfortfokozatú lakások aránya	9,7 % (a városi átlag 9,1 %)	4,5 %
4. felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népesség arányában	12,8 % (a városi átlag 15,2%)	25,0 %
5. legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya	9,2% (a városi átlag 13,3 %)	4,5 %
6. foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	57,1 % (a városi átlag 54,2 %)	70,0 %

AZ EGÉSZ VÁROSRA VONATKOZÓ FEJLESZTÉSEK

B1-B6 jelű akciótervek

Ezek az akciótervek a városban „szórtan”, több helyen jelennek meg, vagy ha egy helyen valósulnak meg, akkor hatásuk az egész városra szétterül. Céljuk elsősorban a város műszaki infrastruktúrájának javítása, új utak – pl. a teljes várost lefedő kerékpárút hálózat – kiépítése, a meglevők minőségi javítása, a víz- és csatornahálózat fejlesztése, a szennyvíztisztító korszerűsítése, technológia-váltása, a közvilágítás fejlesztése, energiatakarékosságának javítása, a zöldfelületek fejlesztése, a növény-intenzitás növelése.

A fejlesztések hatására jobbá, biztonságosabbá, színvonalasabbá válnak az infrastrukturális szolgáltatások, javul a környezetminőség, nő a közbiztonság, aminek lakossági elégedettséget emelő hatása lesz. Ez is hozzájárul a népesség megtartó erő növekedéséhez, a népességcsökkenés megállításához.

(A fenti városrészi táblázatok népességi előrejelzései a 2001-es városrészi adatokhoz képest további – kismértékű csökkenést jeleznek, ez azonban nincs ellentmondásban az elmondottakkal. Részben, nem várható a demográfiai folyamatok hirtelen és azonnali megfordítása, részben pedig a 2001. évi népszámlálás óta is csökkent Pásztó lakossága. Ha a jelenlegi népességszámot meg tudja őrizni a város, akkor már igen eredményesen teljesít.)

7. SZAKÁGI ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

7.1 KÖZMŰ FEJLESZTÉSI FELADATOK

Az ITS akcióterületi tervei között több is érinti a település közműhálózatának fejlesztését. Ezek tartalma és költségei az akcióterületek részletezésénél szerepelnek, így itt csak a szakági összesítést tesszük közzé.

Az ITS akciótervei között az új gazdasági területek közműellátásának biztosítása, az új területekre vezetett közművezetékek megépítése szerepel. Ezek:

- az É-i iparterület fejlesztéséhez (*K7 akcióterület*)
 - o 900 m szennyvízcsatorna
 - o 900 m ivóvíz vezeték
- a D-i iparterület fejlesztéséhez (*K10 akcióterület*)
 - o 900 m szennyvízcsatorna
 - o 1300 m ivóvíz vezeték
 - o 750 m gázvezeték
- a Ny- iparterület fejlesztéséhez (*K8 akcióterület*) valamennyi közműágazat vezetékeinek kiépítése.

A gazdasági területek közműfejlesztésein túl az ITS-ben önálló projektként szerepel a korábban már megkezdett beruházás folytatásaként, befejezéseként a Zagyván túli területek csapadékvíz elvezetésének II. üteme (*K13 akcióterület*). Ennek keretében a József Attila utca, Zagyva köz, Bajcsy-Zsilinszky utca csapadékvíz elvezetése kerül megoldásra padkafolyókák és torkolati mű kiépítésével. Az új csapadékelvezető árkok hossza 768 fm, új patakmeder hossza 10 fm.

Az árvízveszélyt csökkenti, a közbiztonságot növeli az extrém csapadékokból származó hirtelen megnövekvő árvízi vízhozamok levezetését szolgáló, a Kövicses patak rézsűinek, támfalainak kiépítésével, felújításával, mederbővítésével, part menti 5 m-es sáv kialakításával foglalkozó *K12 akcióterületi terv*. Ennek keretében a Kövicses patak 3338 hrsz és 2878 hrsz. szakaszai kerülnek rendezésre. A műszaki tennivalókon túl a parti sáv létrehozásához kisajátítás is szükségessé válik.

A *B3 jelű akcióterv* Pásztó közvilágításának fejlesztését tartalmazza. Ennek keretében energiatakarékos lámpatestek felszerelése és a hálózat bővítése is tervezett. A munka az előirányzat szerint három évre oszlik és 212 MFt költséggel jár.

A *B6 jelű akcióterv* a szennyvíztisztító telep korszerűsítésére, technológia váltására vonatkozik. A részletes tervek – így a kalkulálható költségigény – jelenleg még nem áll rendelkezésre.

7.3 ZÖLDFELÜLET FEJLESZTÉSI JAVASLATOK FELADATOK

Az ITS-ben valamennyi tematikus célnak vannak zöldfelület fejlesztési vonatkozásai: A

- *T1 népességmegtartó képesség javítása, a városi kötődés fokozása* tematikus célnak is része a városkép-javítás, a rendezettség fokozása, a közösségi terek minőségének és használhatóságának emelése,
- *T2 gazdaságfejlesztési* célban elsősorban a turisztikai fejlesztésekhez kapcsolódik a zöldfelület fejlesztés, de az iparterületek rendezettségét, befektető vonzó erejét is növeli,
- *T3 városi arculatépítés, környezetfejlesztés* célnak meghatározó része a „Fenntartható Zöld Pásztó” program,
- *T4 Felkészülés a klímaváltozásra* célban ugyancsak alapvető a zöldfelületi hálózat erősítése, a növényzet-intenzitás és lombtömeg növelése, a közterületi árnyékolás fokozása.

Ennek következtében egy önálló akcióterv kiemelten foglalkozik a zöldfelület fejlesztéssel, de sok akcióterületi tervnek része az adott projekt területén a zöldfelületek javítása, növelése, növényállományuk megújítása.

A *B2 jelű akcióterv* az önállóan kiemelt zöldfelületi projekt, aminek célja a befektetők és a lakosság számára vonzó és fenntartható környezet kialakítása. Ennek keretében tervezett a meglévő zöldfelületek rekonstrukciója, növényzetállományának fiatalítása, a zöldterületek városképi hatásának javítása, a közterek, játszóterek felszereltségének, használhatóságának, utcabútorozásának gazdagítása, a rekreációra alkalmas zöldfelületek növelése, a közösségi gazdálkodást elősegítő zöldterületek

létrehozása. Új fejlesztésként került figyelembe vételre a létesítendő kerékpárúthoz/sétányhoz kapcsolódó kísérő zöldfelületek, fasorok kialakítása is. A fenntarthatóság érdekében víztakarékos öntözőrendszerek és komposztálók kialakítása, valamint a közbiztonság fokozása érdekében a térfigyelő kamerarendszerrel ellátott helyek számának növelése is szerepel a projektben. Az egész városra kiterjedő zöldfelület rehabilitációs/fejlesztési feladatok mellett konkrét terek/területek fejlesztése is nevesítésre kerül a projektben. Ezek a:

- Kishegyi szabadidőpark (60 000 m²)
- Zsigmond park (297 m²)
- Vasúti park (1 860 m²)
- Kastélykert (9 699 m²)
- Millecentenárium park (4 117 m²)
- Cserhát lakónegyed zöldfelületei (9 000 m²)
- strand előtti terület (10 000 m²)
- Gárdonyi úti játszótér (3 404 m²)
- Béke úti játszótér (1 939 m²)
- Régi vásártér úti játszótér (2 378 m²)
- Kékesi úti játszótér (721 m²)
- Dobó úti játszótér (1 071 m²)
- Muzslai dísztó környezete (20 000 m²)

Fentiek alapján – az általános, helyileg nem nevesített zöldfelületi rehabilitáció mellett – a megjelölt parkfelújítások 124 486 m² területet fednek le. A projekt becsült költsége 230 MFt.

A B2 akciótervben kiemelten szereplő zöldfelület fejlesztési programon túl az alábbi akcióterületi tervek is tartalmaznak – közterületi vagy intézménykertben levő – zöldfelület fejlesztési elemeket:

- V1 a történeti városrész rehabilitációjának folytatása (park rekonstrukció, patak-csobogó, stb.)
- V2 a városközpont funkcióbővítő felújítása, a Fő utca és környéke városképi rendezése (közterületi fásítások, gyalogos felületi árnyékoló pergolák, városképi töréseket takaró kertészeti eszközök)
- V3 iskolai létesítmények (és iskolakert) fejlesztése
- V4 a városközpont közlekedésének rendezése, forgalomcsillapított övezet kialakítása (a gyalogos felületek zöldfelületi rendezése)
- K1 a Csillag tér rendezése (parkrekonstrukció)
- K2 a strand rehabilitációja (területen belüli és kívüli zöldfelületi rendezés, fásított parkoló)
- K3 a sporttelep rekonstrukciója (területen belüli és kívüli zöldfelületi rendezés, fásított parkoló)
- K4 a vasútállomás térségének rendezése (parkrendezés, fásított parkoló)
- K6 az É-i iparterlepi út megépítése (utcafásítás)
- K9 a Ny-iparterület útjának kiépítése (utcafásítás)
- K11 a D-i iparterület közúti kapcsolatának megépítése (utcafásítás)
- K12 a Kövicses patak mederrendezése
- K14 pásztoi óvodák (és udvaraik) felújítása
- H1 Hasznos turisztikai fejlesztése (víztározó, Gombástető környezetéhez kapcsolódó pihenőhelyek, piknikhelyek, tanösvények)
- H2 volt hasznosi iskola turisztikussá alakítása (pihenő- játszókert kialakítás, tanösvény)
- H4 hasznosi művelődési ház korszerűsítése (környezetének rendezése)
- M1 Mátrakeresztes üdülőfaluvá fejlesztése (a turisztikai fejlesztésekhez kapcsolódó zöldfelületek)
- M2 az erdei iskola felújítása (1,2 ha területen belüli zöldfelületi fejlesztése, játszó- és pihenőhelyek)
- B1 akcióterv: a komplett városi kerékpárút hálózat kiépítése (fásítások, sövények, árnyékolás)
- B4 a leromlott városrészek lakóútjainak korszerűsítése (utcafásítás)
- B5 az újabb városrészek lakóútjainak kiépítése (utcafásítás)

7.3 KÖZLEKEDÉSI FEJLESZTÉSI FELADATOK

7.3.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

A hálózati kapcsolatok elsősorban a 21. számú főút négynyomosításával és csomópontjainak korszerűsítésével kapcsolatban fognak megváltozni. A 21. számú főút és 22122. jelű Szécsény – Pásztói összekötő út csomópontjából fog indulni a 2408. jelű összekötő út Pásztó és Mátraháza felé. Ugyanebbe a csomópontba köt be a 2127. jelű összekötőút Csécse felől. Ezzel egyidejűleg megszűnik a 2127. és 2408. jelű összekötő utak jelenlegi csomópontjai a 21. számú főúton.

Ugyancsak várható a pásztói északi elkerülő út megépítése a 2408. jelű összekötő út és a 24303. jelű pásztói bekötő út között.

7.3.2. Közúti közlekedés

A 21. számú főút négynyomosítása után a közel 60 km hosszú főúton a következő változás várható

- az engedélyezett sebesség 110 km/óra lesz a folyópályán és külön szintű csomópontokban,
- a szintbeni csomópontoknál lépcsőzetes sebességcsökkentés lesz. (Ez a balesetveszélyes helyzet fokozott optikai figyelemfelhívással és állandó sebességellenőrzéssel csökkenthető!!!)
- elválasztott pályával az út végig 2x2 sávós lesz leállósáv nélkül.

Pásztó térségében az útnak 3 csomópontja lesz:

- A 2122. jelű Szécsény – Pásztói összekötő út 26+750 km szelvényében külön szintű csomópont lesz. A 21. főút két oldalán egy-egy körfogalommal, amelyekbe csatlakozik a 2122. 2127 és 2408. összekötő út. A 2127 jelű ö.k. út új nyomvonalon csatlakozik a bal oldali körforgalomba. A 2408. jelű ö.k. út a jobb oldali körforgalomtól a Zagyva-hídig ugyancsak új nyomvonalon fog haladni.
- A következő külön szintű csomópont a jelenlegi helyen az önkormányzati Baross Gábor u. – Irinyi u. keresztezésében lesz.
- A harmadik csomópont a 21144 jelű Mátraszőlősi és 24303. jelű pásztói bekötő út jelenlegi csomópontjának a helyén fog megépülni „turbó” – körforgalom formájában. Ez a csomópont ugyan Pásztó igazgatási területén kívül lesz, de északi irányból ez a csomópont fogja szolgálni Pásztó megközelítését.

A 21. főút nyugati oldalán gazdasági övezet megvalósítását tervezik. Ennek feltáró útja a főúttal párhuzamosan megépítendő gyűjtőút lesz, amelyik a főút két külön szintű csomópontja felől biztosítja a terület közúti megközelítését.

A város jelenlegi legnagyobb gazdasági övezete északon van. Ennek a területnek a megközelítése a Mátraszőlősi bekötő úton és fő úton keresztül nagyon körülményes. Ezért is indokolt az északi elkerülő út megépítése. Az elkerülő út a 24303 jelű útból kiindulva a 2408. ö.k. út és a 24105 jelű bekötő út csomópontja között létesítendő. A tervezett út új vasúti keresztezést igényel.

Ennek kialakítása valószínűleg elegendő lesz szintbeni keresztezéssel is, mivel ezen a MÁV vonalon a napi személyvonatpár csak 16. Ennek az elkerülő útnak a megépítése után célszerű a Mátraszőlősi utat átadni az Önkormányzatnak.

Az északi elkerülő út és 2408 jelű ö.k. út találkozásánál körforgalmú csomópont létesítendő.

A Fő utca központi szakasza felülvizsgálandó, mert

- túl sok az útfelület, kevés terület marad a gyalogosoknak,
- állandó parkolási gondok vannak,
- balesetveszélyes az úttesten átkelni,
- kedvező lenne a város közúti tengelyében kerékpárutat létesíteni, stb.

A forgalmi rend módosítására több változatban készítendő el fejlesztési javaslat.

Pásztón 750 diák tanul egy helyen, akik közül kb. 150 tanuló autóbusszal jár be a környező településekről. Az iskolák környezetének közlekedésbiztonsági helyzetét javítani kell. Ezért felülvizsgálandó a Nagymező u., Iskola köz, Rákóczi u. forgalmi rendje.

7.3.3. Közösségi közlekedés

Távlatban is a távolsági és helyközi autóbusszjáratok fogják lebonyolítani a közösségi közlekedés jelentős részét. A vasútállomás környékének rendezésével a jelenlegi 6 autóbusszállást célszerű autóbussz-állomás jellegűvé átalakítani esőbe állóval, utasforgalmi és szociális helységekkel. Az utóbbit a vasútállomás felvételi épületében is biztosítani lehet.

A közösségi közlekedés színvonalát javítani fogja, ha az autóbusz – megállóhelyeknél esőbeállókát állítanak fel.

A közösségi közlekedés kisebbik részét a MÁV fogja lebonyolítani.

Pásztó – Hasznos mellett továbbra is számolni kell a Kisrepülőtér működésével. Ennek jó közúti kapcsolat biztosítandó.

7.3.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A kerékpárút – hálózat két fő észak-déli szakasza a következő:

- Kövicses patak menti kerékpárút (a piactól a szabadidő központig gyalogos sétánnyal együtt),
- Kossuth Lajos utca – Nagymező utca – Madách Imre utca – Fő út – Alkotmány utca (Hasznos) – Mátrakeresztes – Galyatető

Ezekhez a kerékpárutakhoz csatlakozik az északi és déli iparterület felé vezető kerékpárút, valamint az átkötés a két kerékpárút között a Szent Imre téren, a Hunyadi János utca – Mikszáth utcánál, valamint a Nyomda utcánál.

A Kossuth Lajos úti kerékpárút folytatódik a 2408 jelű ök. mellett a 21. számú főútig, onnan pedig Hollókő, Szécsény felé.

A Hasznoson és Mátrakeresztesen keresztül vezető kerékpárút a 2408. jelű ök. úton vezet „kerékpározásra ajánlott közúton”, mivel az út forgalma nem éri el a 2000 Ejármű/nap forgalmat.

Ilyen megoldás van az 1201 jelű Szob – Parassapusztai összekötő úton, amely „Ipoly menti kerékpárút” KRESZ táblával jelölve „Kerékpározásra ajánlott közút”-ként működik.

A gyalogos közlekedés igényeit továbbra is a gyalogjárdák elégítik ki. A városközpontban van forgalomcsillapított terület a romkert, a műemléki övezet térségében. A Kövicses patak mellett tervezett gyalogos sétány a piac és a szabadidő központ között fogja a gyalogosok és kerékpárosok igényeit (térben elválasztva) szolgálni.

7.3.5. Parkolás

Parkolási igény főként a városközpontban és túlnyomórészt az üzletek környékén a legnagyobb. A parkolási igény várhatóan nőni fog, a parkolásra rendelkezésre álló hely az igények növekedését nem fogja követni. Ezért előbb – utóbb nemcsak a kórház területén, hanem a városközpontban is be kell vezetni a fizető parkolás rendszerét. Így el lehet kerülni a hosszú idejű parkolásokat a belváros területén.

A kedvezőtlen tapasztalatok alapján bővítenő a kórház és rendelőintézet térségében a parkolóhelyek száma déli irányban. Tervbe vették a Szentlélek temető mellett a Fő úton a Szentlélek utca és a Régivásár tér utca között párhuzamos parkolóhely létesítését.

A vasútállomás, a strand és a sporttelep környezetének rendezése során az OTÉK előírásai szerinti nagyságú parkolóhelyet kell biztosítani.

A városközpont és térsége parkolási igényeinek megállapítására és ennek megfelelően a parkolóhelyek lehetséges helyeinek kijelölésére célszerű átfogó terv készítése.

Becsült közlekedési beruházás költségek a 2014 – 2020 közötti időszakban

Északi elkerülő út	280 mFt
Déli iparterületi út	26 mFt
21-es főút melletti iparterület feltáró útja (3 km)	735 mFt
Körforgalom a Fő út – Szentlélek utcánál	150 mFt
Körforgalom a Csillag tér – Árpád utcánál	100 mFt
Körforgalom az északi elkerülő út és 2408 ök út találkozásánál	100 mFt
Fő utca forgalmának racionalizálása	96 mFt
Leromlott városrészek lakóútjainak felújítása	110 mFt
Fiatal lakóterületek lakóútjainak kiépítése	110 mFt
Kerékpárút építése az északi iparterület felé	289,6 mFt
Kerékpárút építése az északi és déli iparterületek felé	260 mFt
Kerékpárút építése a déli iparterület felé	72,5 mFt
Kerékpárút (IV. szakasz) létesítése Hasznoson	10 mFt
Parkolóhely építés (50 ph/a strandnál)	40 mFt
Buszforduló építése	50 mFt
Utastájékoztató	10 mFt
Fásított parkoló a vasútállomásnál	20 mFt
Parkolóbővítés a kórháznál (50 ph)	30 mFt
Parkolóhely építés a Szentlélek temetőnél	10 mFt
Iskolák melletti forgalmi rend módosítása	5 mFt

